FATA DE LA SAVOY

Alte romane de Hazel Gaynor

A Memory of Violets (Amintirea violetelor)

The Girl Who Came Home (Fata care s-a întors acasă)

Publicat prin acordul cu Folio Literary Management, LLC
și Livia Stoia Literary Agency.
The Girl from the Savoy

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro

www.actsipoliton.ro/blog

Traducător: **Anca-Claudia Bunea**

Redactor: **Maria Nicula**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Mădălina Ioniță**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GAYNOR, HAZEL
Fata de la Savoy / Hazel Gaynor; trad.: Anca-Claudia Bunea. – București: ACT și Politon, 2019
ISBN 978-606-913-469-6
I. Bunea, Anca-Claudia (trad.)
821.111

HAZEL GAYNOR

FATA DE LA SAVOY

Traducere din limba engleză de
Anca-Claudia Bunea

ACT și Politon

2019

Pentru sora mea, Helen.

Cu dragoste și un pahar mare de gin tonic.

„...bărbați și femei pluteau tremurători ca niște fluturi
de noapte, înconjurați de șoapte, de șampanie, de stele.”

– F. Scott Fitzgerald, *Marele Gatsby*[*]

---

[*] Scott Fitzgerald, Marele Gatsby, traducere de Mircea Ivănescu, Editura Polirom, Iași, 2011, p. 240. (n.tr.)

Prolog

Lancashire, Anglia
martie 1916

În inima mea, am știut mereu că el va pleca; am știut că vor pleca cu toții în cele din urmă. Acum a sosit ziua de care m-am temut atât. Teddy pleacă la război, iar eu nu pot face nimic ca să împiedic asta.

Totul este confuz. Nu-mi amintesc să fi luat micul dejun. Nu-mi amintesc să fi făcut focul și nici alte treburi pe care le fac în mod obișnuit. Nu-mi amintesc când mi-am dat șorțul jos, nici când mi-am pus haina și pălăria. Nici măcar nu sunt sigură că am tras ușa după mine când am pornit spre gară, dar trebuie să fi făcut toate astea, pentru că într-un fel sau altul mă aflu aici, pe peron, iar el îmi pune în mâini un buchet de narcise. Nu știu cum, dar chiar pleacă.

– Mă voi întoarce înainte să îți dai seama că am plecat, îmi spune, ștergându-mi o lacrimă de pe obraz.

– Nici nu or să știe ce i-a lovit când o să ajungem acolo. Uită-te la noi. Suntem tari ca piatra!

Privesc de-a lungul peronului. Recruții adunați în grup arată ca niște tineri speriați. Nu ca niște soldați. Nici urmă de duritate.

– Mă întorc de ziua ta și te scot la dans în sat, cum am făcut anul trecut. Nici nu o să apuci să îți dai seama că am plecat, că o să mă și întorc.

Vreau să îl cred, dar știm cu toții cum stă treaba. Nimeni nu se întoarce. Gândul ăsta îmi frânge inima și respirația îmi este întretăiată de lacrimi. Mama îmi spusese să nu devin sentimentală și

să-i suspin pe umăr: „Trebuie să fii puternică, Dorothy. Spune-i cât de curajos este și cât de mândră ești de el. Fără smiorcăieli și bocete.”

Și uite-mă cum fac exact pe dos de cum îmi spusese. Nu mă pot abține. Nu vreau să fiu mândră. Nu vreau să îi spun cât este de curajos. Vreau să cad în genunchi, să îi cuprind gleznele cu mâinile, ca să nu poată pleca. Să nu plece fără mine.

– Ne vom căsători la vară și vom avea o trupă de micuți care să alerge în jurul nostru, și totul va reveni la normal, Dolly. Doar tu și cu mine, și o viață simplă și liniștită. Exact așa cum ne-am dorit mereu.

Am dat din cap aprobator și mi-am cufundat obrazul în țesătura groasă a hainei lui. *O viață simplă și liniștită. Exact așa cum ne-am dorit mereu.* Încerc să nu ascult vocea din capul meu care îmi șoptește despre ceva mai mult decât o viață simplă și liniștită, vocea aceea care îmi vorbește despre aventuri răsunătoare ce așteaptă departe de aici. „Prostiile din capul meu.” Așa spune Sarah a noastră. Probabil că are dreptate. Și, de obicei, are.

Un șuierat puternic de aburi străpunge liniștea discretă a peronului, înecând suspinele înăbușite. Ușile încep să se trântească și bărbații urcă în vagoane. Se desprind din îmbrățișări. Mâinile se eliberează chinuitor din strânsoarea lor. Este momentul despărțirii.

Mă ridic pe vârfuri și buzele ni se întâlnesc într-un ultim sărut. Nu este deloc un sărut lung și pasional cum îmi imaginam, ci grăbit și întrerupt de hohotele mele jalnice și de îndemnurile celorlalți, care îi spun lui Teddy că e momentul să se grăbească. Ne despărțim prea curând și el se îndepărtează de mine. Abia îi pot distinge chipul prin perdeaua lacrimilor.

Fluierul ascuțit al șefului de gară mă face să tresar. Mame și fiice se sprijină unele pe altele. Soțiile își strâng copiii la piept, în timp ce le fac cu mâna taților, ca o încurajare. Nori groși de fum se ridică de jur împrejur, iar eu îmi acopăr gura cu batista, în timp ce pistoanele prind viață și se pun în mișcare. Vagoanele tresar cu o smucitură, iar el pleacă.

Încep să mă mișc, pășind în ritmul cu care merge trenul, la început încet, apoi în pas alert. Pe toată lungimea peronului, femei și copii cu mâinile întinse, agățându-se de tot ce se poate ca să prelungească o ultimă atingere a unei mâneci, a unui deget, ultima fluturare a unei batiste albe. Și eu merg cu pași mărunți, apoi alerg, din ce în ce mai repede, până când nu mai pot ține pasul și el dispare.

S-a dus.

S-a dus.

Revin la pas și iată-mă stând în fumul înecăcios, în timp ce inima mi se sparge în mii de fărâme de disperare neputincioasă. Totul s-a schimbat. Totul va fi diferit acum.

Mi-am vârât mâinile în buzunarele hainei, și am dat cu degetele peste câte o bucată de hârtie împăturită în fiecare buzunar. Îmi arunc privirea la textul mâzgălit în grabă de Teddy, pe care îl țin în mâna dreaptă: *Micuța mea scumpă, nu fi tristă. Când se va termina războiul, mă voi întoarce la tine, mă voi întoarce în Mawdesley. Tot ce îmi doresc pe lume este să fiu alături de tine.* Mă uit și la pagina din mâna stângă, ruptă din ziarul de dimineață în timp ce făceam focul în dormitorul lui Madam. FAVORITA SOCIETĂȚII ȘI INFIRMIERĂ EROINĂ, VIRGINIA CLEMENTS, DEMASCATĂ CA FIIND CELEBRITATEA DIN WEST END, LORETTA MAY! Mă uit la chipul ei frumos și la hainele ei elegante, imaginea perfectă care însoțește cronica incandescentă cu privire la cea mai recentă producție de răsunet a lui Cochran și la noua vedetă fermecătoare din trupa lui. Mă uit cu atenție la ambele bucăți de hârtie. Într-o mână, viața pe care o știu. În cealaltă, viața pe care o visez.

Clopotele bisericii bat ora exactă. Este timpul să mă întorc la spălatul de luni și la treburile previzibile care umplu programul unei fete în casă bună la toate, așa cum sunt eu. În timp ce îmi șterg lacrimile, împăturesc bucățile de hârtie și le pun la loc în buzunar. Întorc spatele fumului îndepărtat scos de trenul în care se află Teddy și traversez peronul. Suprafața este înghețată și pășesc cu grijă, mergând nesigur. Alunec puțin, îmi recâștig echilibrul și continui să merg. După ce traversez linia

ferată, pășesc pe marginea acoperită cu iarbă degerată care scârțâie satisfăcător sub cizmele mele. Pe teren mai stabil, pașii mi se lungesc și merg mai rapid, dar în tot acest timp întrebarea nu îmi dă pace: Mă îndepărtez de viitor sau merg către el?

Nu găsesc un răspuns. Nu ține de mine să îl dau.

Acum războiul are toate răspunsurile.

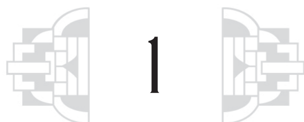

ACTUL I

SPERANȚA

LONDRA
1923

La întrebarea: „Sunt stelele valoroase?”,
trebuie să dau un răspuns evaziv: „Sunt stele *și* stele.”
– *C.B. Cochran*, *Weekly Dispatch*, 1924

1

DOLLY

„Asta este partea fascinantă a vieții, domnișoară Lane.
Minunata ei imprevizibilitate."

— Lucrurile sunt foarte simple: o persoană poate să fie nepunctuală sau dezordonată, însă dacă vrea să se descurce în viață, în mod cert nu poate să aibă ambele metehne.

Nu voi uita niciodată aceste cuvinte și nici pe menajera care mi le-a aruncat în față pe când mă furișam înapoi în casă – răvășită și la o oră târzie – după o după-amiază în care avusesem liber. Mă plimbasem cu Teddy prin ploaia de vară și pierdusem complet noțiunea timpului. Meritam să fiu mustrată.

— Dorothy Lane, ești exemplul perfect de persoană care nu se va ajunge nicăieri în viață. Nu se va alege nimic de tine.

A fost prima dată când mi s-a spus că nu sunt bună de nimic. Dar nu a fost și ultima.

Eram la prima mea slujbă pe atunci. Fată în casă, bună la toate. „Fata nepricepută la toate, mai bine zis", bombănea menajera. O chema Peggy Griffin, sau Piggy*, cum îi spuneam în privat, din cauza nasului scurt și teșit și a mâinilor ca niște copite. Piggy nu mă suporta și nici eu nu o suportam pe ea. Nici

---

* Purcelușa. (n.tr.)

treburile casnice nu le puteam suporta, de altfel. Presupun că nu mă ajuta faptul că toate gândurile mele erau de regulă în altă parte, iar nu la sarcina pe care o aveam de îndeplinit.

„Dolly visătoarea” mă porecliseră servitoarele de la Mawdesley Hall. Ferestrele deschise și ușile întredeschise sunt un dar pentru o fată cu urechile ascuțite și cu capul în nori. Muzica ce se auzea de la patefon mă făcea să salt în ritm de dans pe când storceam rufele de luni. Frânturi de conversații pluteau pe culoare, iar eu măturam și lustruiam, umplându-mi capul cu gânduri despre vedetele din producțiile de pe scenele din West End, Ziegfeld Follies, Broadway – toate acestea fiind o distracție de la rutina tristă a muncii, de la război, de la teama că Teddy va fi mobilizat. S-ar putea să fi pierdut multe lucruri în acei ani în care am început să am toate aceste dorințe naive, dar m-am agățat de visările mele cu încăpățânarea unei slujnice din Lancashire. Dorința de a ajunge mai sus nu m-a părăsit niciodată. O simțeam ca pe o fluturare de aripi în inimă.

O simt și acum, când mă adăpostesc de ploaie, stând chircită în ușa unei ceasornicării de pe Strand. Atenția îmi este distrasă de afișele lipite pe autobuzele în deplasare: Tallulah Bankhead, Gertrude Lawrence, Loretta May. Vedetele ale căror fotografii și recenzii despre premiere le tăiasem din ziare și le lipisem în albumele mele; femeile pe care le admir de sus, din galeria de la teatru, bătând din picioare și strigând de încântare, dorindu-mi să fiu pe scenă cu ele și să port haine argintii din șifon*. Ni se spune „fetele de la galerie”: slujnice și vânzătoare care cumpără bilete ieftine și își urmăresc cu loialitate vedetele preferate, cu accese de fanatism. Tânjim după viața fascinantă a dansatoarelor din trupă și a protagonistelor; după o viață care oferă ceva mai mult decât jupoane de cusut, șireturi de călcat și scări de lustruit. Însă nu îmi doresc doar să scap de o viață de trudă. Vreau să îmi iau zborul. Așa că mă

* Șifon – țesătură subțire și deasă de bumbac, din care se confecționează, în special, lenjerie. (n.red.)

îngrijesc de această fluturare neastâmpărată din inima mea, de parcă ar fi o pasăre cu aripa rănită, în speranța că într-o bună zi se va vindeca și își va lua zborul.

Tresar la auzul unei bătăi neașteptate în fereastra din spatele meu. Mă întorc și zăresc un bărbat cu trăsături dure care mă privește încruntat din prăvălie, cu niște ochi răutăcioși ce aruncă luciri din spatele ochelarilor cu rame negre. Spune ceva ce nu înțeleg și bate din palme, într-un gest de alungare, ca și cum aș fi un câine care salivează la ușa măcelăriei. Scot limba la el și plec din ușă, cu pași grăbiți, sărind peste băltoace, în timp ce degetele de la picioare mi se îneacă precum niște pisoi nedoriți în ciorapii îmbibați cu apă.

Trec pe lângă prăvălii care vând biciclete și pe lângă tutungerii, comercianți de vinuri, negustori de pânzeturi și modiste, iar când îmi zăresc reflexia în vitrine, îmi dau seama că ploaia cade în jurul meu torențial ca o perdea. Buclele răvășite îmi atârnă în dezordine pe sub pălărie, toată strădania mea cu bigudiuri și soluții de ondulat fiind zădărnicită de ploaie. Ciorapii cei noi de bumbac sunt împroșcați cu noroi și mi s-au lăsat la glezne precum straturile de foitaj, căci benzile elastice pe care le pusesem în loc de jartiere e clar că nu și-au făcut treaba cum trebuie. Haina mea de împrumut este de două ori cât mine. Pantofii la mâna a treia își scârțâie scuzele pentru starea lor ponosită la fiecare pas. Piggy Griffin avea dreptate. Sunt o fată nepunctuală și dezordonată. O fată care nu se va descurca niciodată în viață.

Ocolesc vânzătorii de ziare și mă dau la o parte din calea unui grup de domni cu melon, în timp ce tramvaiele și automobilele gonesc pe lângă mine, în zgomot de claxoane și zornăit de clopoței. Strigătele negustorilor ambulanți și tropăitul copitelor unui cal înhămat la trăsură amplifică zgomotul infernal. Îmi simt stomacul agitându-se ca un putinei în care se bate smântâna, emoționată și speriată de perspectiva noii mele slujbe de cameristă la hotelul Savoy.

Savoy. Îmi place cum sună.

Cu capul plecat ca să evit ploaia care cădea oblic, iau ultima cotitură pe Carting Lane, când mă ciocnesc spectaculos de un domn care se grăbea în sens opus. Mă dezechilibrez ușor și scap geanta din mână, în timp ce domnul se izbește zdravăn de pământ. Îmi amintește de o scenă dintr-un film cu Buster Keaton*. Îmi duc mâna la gură ca să îmi înăbuș un hohot de râs.

— Îmi pare foarte rău! Sunteți teafăr?

Îmi ridic vocea să acopăr zgomotul ploii și șuieratul anvelopelor automobilelor care trec prin băltoace.

— A fost vina mea. Nu mă uitam pe unde merg.

O mulțime de coli de hârtie zac împrăștiate în jurul lui, lipite de strada udă precum semnele jocului de șotron lăsate de un copil. Încearcă să se ridice, pierzându-și echilibrul și alunecând pe caldarâmul umed. Îi întind mâna și îi ofer brațul ca să se sprijine. El se prinde de amândouă și reușesc să îl ridic. În poziție verticală este surprinzător de înalt. Și chipeș. Bărbia îi este acoperită cu o barbă tunsă scurt. Buzele sunt încadrate de o mustață subțire roșiatică, cu o nuanță mai deschisă decât părul roșcovan, culoarea blănii de vulpe. Chiar vreau să-l ating, dar îmi încleștez pumnii ca să fiu sigură că nu o s-o fac.

— V-ați lovit? întreb, aplecându-mă să ridic hârtiile.

— Nu cred.

Își scutură apa de pe haină ca un câine care tocmai a ieșit din mare și se apleacă să mă ajute, bâjbâind să apuce marginile colilor de hârtie lipite de pavaj.

— Mă simt ca un idiot. Dar tu te-ai lovit? Ne-am ciocnit, nu glumă!

Vorbește ca la jurnalele de actualități de la Pathé, totul la superlativ și minunat.

Mă verific.

---

* Joseph Frank Keaton, cunoscut sub pseudonimul Buster Keaton (1895-1966), a fost un actor și regizor american de film, celebru pentru filmele sale mute și pentru expresia sa stoică și imperturbabilă; a fost poreclit „Marele Chip de Piatră”, fiind considerat „omul care n-a râs niciodată”. (n.red.)

— Mi s-a dus firul de la ciorap, dar se rezolvă cu un ac și o ață. Cel puțin am reușit să rămân în picioare. Ar fi trebuit să mă uit pe unde merg.

– Și eu. A fost absolut imposibil de evitat.

Se uită la mine, în colțul gurii i se întrezărește o urmă de zâmbet, iar ochii lui par de un cenușiu adânc, perfect asortați cu vremea.

— Sau poate că a fost necesar.

Rânjim unul la celălalt ca cei mai mari caraghioși, de parcă am fi rămas blocați acolo și niciunul nu este capabil să se îndepărteze sau nu vrea să o facă. Londra se estompează pe fundal, în timp ce ploaia începe să se domolească și strigătele negustorilor ambulanți se contopesc într-un vals în trei timpi. Preț de un moment înecat total în ploaie, nu există nimic altceva de făcut, niciun alt loc mai bun în care să fii, nimeni pentru care să-ți faci griji. Doar melodia unei după-amiezi ploioase londoneze și acest străin. Îmi văd propria reflexie în ochii lui. Este ca și cum mi-aș privi viitorul.

Un șuvoi de apă se scurge de pe marchiza în dungi verde ca menta a florăriei de lângă noi, adunându-se chiar în mijlocul pălăriei lui. Recuperând ultimele coli de hârtie, se adăpostește sub marchiză, iar clipa ne scapă printre degete ca balonul unui copil, iar eu nu pot decât să o privesc cum dispare peste acoperișuri. Vin și eu lângă el sub marchiză, în timp ce el își șterge coatele cu o batistă albă și își inspectează mica ruptură din genunchiul pantalonilor.

– Să-i ia naiba de pantofi noi, mormăie. Nu te poți bizui pe ei pe așa o vreme.

Are pantofi eleganți, din piele, cu perforații, în două nuanțe, bleumarin și bej. Mă uit la încălțămintea mea cu șireturi, căpătată de la Clover, ponosită și uzată precum bătrâna doamnă Spencer de la pescărie. Pun un picior peste jenată și spun:

– De-aia nu mă stresez eu din cauza asta. Încălțămintea veche este mult mai bună. Lucru valabil și când vine vorba de bărbați.

Accentul meu de Lancashire sună țărănește pe lângă al lui și îmi pare rău că am renunțat la lecțiile de dicție pe care le

începusem anul trecut. Nu puteam să o suport pe femeia aia încrezută care ținea lecțiile. Până la urmă i-am spus să se mai ducă învârtindu-se cu alfabetul ei fonetic. Acum nu pot să nu remarc că e posibil să fi fost cam pripită.

Îl urmăresc cum se agită și se vânzolește ca să se aranjeze, potrivindu-și haina și schimbându-și pălăria cu una de fetru de culoarea castanei cu o bandă ciocolatie. Și mai elegant. Umbrele întunecate de sub ochii lui îmi sugerează o noapte pierdută. Miroase a whisky și a țigări, a briantină și a ploaie. Nu-mi pot lua ochii de la el.

– Nu te supăra, dar arăți terminat.

Ridică o sprânceană:

– Ești mereu așa de măgulitoare cu străinii?

Apoi afișează din nou zâmbetul acela ivit în colțul gurii, ca și cum ar fi tras de un fir invizibil.

– A fost o noapte lungă, dacă ții neapărat să știi.

– Sper că fata a meritat.

Râde.

– Ia te uită, ce haioasă ești! Aveam nevoie de puțin amuzament astăzi. Mulțumesc.

Și când îi dau paginile îmbibate cu apă pe care le salvasem de pe jos, remarc notele muzicale.

– Cânți?

– Da.

Și ia o pagină din mâna mea.

– De fapt, compun.

– Compozitor? Ei, pe naiba! Blues sau jazz?

– Blues în special.

– Ah!

– Pari dezamăgită.

– Prefer jazzul.

– Nu toată lumea îl preferă?

Îi mai dau o pagină.

– Și e bună muzica ta?

Are un aer ușor stânjenit.

– Mă tem că nu. Cel puțin, nu deocamdată.

– Ce păcat. Ador muzica. Muzica bună adică. În special jazzul.

Zâmbește din nou.

– Atunci poate ar trebui să scriu o piesă.

– Poate că ar trebui.

Și iată-ne din nou rânjind unul la altul. Are ceva străinul acesta cu părul de vulpe, care mă face să zâmbesc din degetele ude de la picioare și până în creștetul pălăriei. Nu m-a mai făcut nimeni să mă simt așa de când aveam opt ani și l-am întâlnit prima dată pe Teddy Cooper. Nu am crezut că cineva mă va mai face să mă simt vreodată la fel. O parte din mine a sperat mereu că nu mă va mai face nimeni să mă simt la fel.

– Dumneata cu ce te ocupi? întreabă el. În afară de a dărâma bărbați nevinovați pe stradă?

Urăsc să le spun oamenilor cu ce mă ocup. Prietena mea cea mai bună, Clover, spune că este vânzătoare sau funcționară dacă o întreabă cineva.

– Nimeni nu-și dorește să se însoare cu o servitoare, spune ea. Mai bine spui o minciună nevinovată, dacă vrei să îți găsești vreodată un soț.

Vreau să îi spun că fac parte dintr-o trupă de fete sau că sunt actriță și joc în spectacole de revistă la Pavilion. Vreau să îi spun că sunt *cineva*, dar ochii ăia cenușii cer adevărul.

– Sunt doar o servitoare, spun, pe când Big Ben bate ora exactă.

– *Doar* o servitoare?

– Da. Deocamdată. Încep o slujbă nouă astăzi. La Savoy.

Orologiul mi-a amintit.

– De fapt, chiar de acum.

– O servitoare ambițioasă. Un lucru rar și minunat.

Un surâs i se întinde pe față în timp ce chicotește înfundat. Nu sunt sigură dacă mă tachinează.

– Nu vreau să te rețin.

Face sul hârtiile umede și le strânge subraț ca și cum ar ține un prosop.

– Sunt Perry, spune, întinzând mâna. Perry Clements. Încântat de cunoștință.

Îi simt mâna caldă prin țesătura mânușii mele. Senzația îmi dă furnicături în podul palmei.

– Perry? Ce nume neobișnuit.

– Prescurtarea de la Peregrine. Înfiorător, nu-i așa?

– Ba aș zice că-i chiar încântător. De fapt, cred că *dumneata* ești încântător. Dorothy Lane, spun eu. Pe scurt, Dolly. Îmi pare bine să te cunosc, domnule Clements.

Arăt către sulul de hârtii de la subrațul său:

– Sper că nu sunt complet distruse.

– Mi-ai făcut o favoare, ca să fiu sincer, domnișoară Lane. Probabil e cea mai funebră compoziție pe care am scris-o vreodată.

Apoi face ceva neobișnuit și îndeasă hârtiile într-un coș de gunoi de lângă mine, la fel de dezinvolt de parcă ar fi fost ambalajele rămase de la o cină cu pește.

– Nu poți face asta! izbucnesc eu.

– De ce nu?

– Ei, bine. Uite de aia. Pur și simplu nu poți!

– Dar se pare că tocmai am făcut-o. Asta este partea fascinantă a vieții, domnișoară Lane. Minunata ei imprevizibilitate.

Își strecoară mâinile în buzunarele hainei și se întoarce să plece.

– A fost foarte plăcut să te cunosc.

Strigă ca să acopere vacarmul produs de trafic și de ploaie:

– Chiar ești fermecătoare. Mult noroc la noua slujbă. Sunt sigur că te vei descurca de minune!

Îl urmăresc cu privirea în timp ce aleargă timid pe stradă, alunecând și patinând pe măsură ce se îndepărtează. Observ că șchioapătă și sper că este o rană mai veche de război și nu rezultatul ciocnirii noastre. Își scoate pălăria când se urcă într-un autobuz și eu îi fac cu mâna. Pare mai mult un salut entuziast adresat unui vechi prieten decât un „la revedere” politicos spus unui străin.

Când nu îl mai zăresc deloc, iau teancul de hârtii din coșul de gunoi. Nu sunt sigură de ce, dar mi se pare că asta trebuie să fac. Ceva din paginile acestea îmi vorbește despre aventuri și, după cum spunea Teddy când priveam primul grup de bărbați

care pleca în Franța, niciodată nu trebuie să dai cu piciorul aventurii când îți bate la ușă. Niciunul dintre noi nu știam că experiența războiului era departe de marea aventură pe care și-o imaginau ei pe când își luau rămas bun.

În timp ce bag hârtiile în buzunarul hainei, cobor alergând pe Carting Lane, cu grijă să nu alunec pe pavaj, care este o pantă continuă până ajunge la chei și la râu. Este o liniște plăcută după haosul de pe Strand, chiar și cu șuvoiul constant de vehicule pentru livrări și căruțe care trec în goană. Mă îndrept către intrarea de serviciu, adăpostită de o arcadă, și dau colțul ca să cobor un șir de trepte abrupte ce duc către o ușă neagră. O servitoare stă aplecată și freacă cu o bucată mare de piatră de albit partea din mijloc. Mie mi se pare o muncă de prisos, din cauza ploii ce se scurge pe scări, a cizmelor și încălțărilor murdare de peste tot, dar, după cum bine știu, nu este treaba unei servitoare să pună la îndoială rostul treburilor care i se încredințează.

Își ridică privirea și își șterge mâinile pe șorțul din pânză de sac.

– Îmi cer scuze, domnișoară.

Îi zâmbesc.

– Nu vreau să te întrerup.

Are obrajii îmbujorați din cauza efortului. Este tânără. Probabil că este prima ei slujbă. Nu cu mult timp în urmă, și eu eram la fel, frecam trepte, lustruiam mânere greoaie din alamă și căram găleți grele cu cărbuni, trăind mereu cu spaima să nu fac vreo mișcare greșită, ca să nu mă dea afară menajera sau stăpâna. Fata îmi aruncă o privire pierdută și își trage zgomotos găleata într-o parte ca să îmi facă loc să trec. Pășesc în vârful picioarelor ca să nu îi stric munca.

Deasupra ușii este un semn pe care scrie: PENTRU LIVRĂRI, BATEȚI DE DOUĂ ORI. Din moment ce nu livram nimic, am tras de clopoțel. În mintea mea, mama mă mustră:

– Ai întârziat în prima zi de muncă, Dorothy Mary Lane. Și uite în ce hal arăți. Cerșești milă realmente.

Aud pași apropiindu-se de ușă, apoi cum se trage un zăvor și ușa se deschide. O servitoare cu o expresie iritată se holbează la mine.

– Fata nouă?

– Da.

Mă apucă de mânerul genții și mă trage înăuntru.

– Ai întârziat. E foc și pară.

– Cine?

– O'Hara. Șefa cameristelor. Dacă îi dai motive să fie nervoasă, o să ne arate ea tuturor.

Înainte să apuc să mă apăr sau să răspund ceva, îmi dă un brânci într-o cămăruță, îmi spune să aștept acolo și năvălește afară, boscorodind în barbă.

Îmi așez geanta pe lespedea de piatră și privesc în jur. De pe polița de deasupra căminului, se aude ticăitul unui ceas. Pe un perete stă agățat un tablou cu Regele. O masă mică se află sub o fereastră îngustă. Altfel, camera este liniștită, rece și neatrăgătoare, nimic din ceea ce mă așteptam să găsesc la Savoy. Udă leoarcă și îngrozitor de singură, scot fotografia din buzunarul hainei și îmi trec degetele ușor peste imaginea lui. Chipul care îmi trezește amintiri atât de dureroase. Chipul pe care îl privesc ori de câte ori cineva îmi spune că nu sunt suficient de bună. Chipul care mă ambiționează mai tare să dovedesc că sunt suficient de bună.

La auzul unor pași repezi ce se apropie pe hol, îndes fotografia mototolită la loc în buzunar și mă rog ca șefa cameristelor să fie o femeie iertătoare și înțelegătoare.

De cum intră în cameră, devine dureros de evident că nu este nici iertătoare, nici înțelegătoare.

 2

DOLLY

Aventuri minunate îi așteaptă pe aceia
care îndrăznesc să le descopere.

O'Hara, șefa cameristelor, este o irlandeză aprigă, cu o privire încruntată de îngheață iadul și cu o atitudine pe măsură. Este înaltă și ciudat de colțuroasă, cu părul fixat în bucle negre strânse ca să îi încadreze fața. Stă cu mâinile încrucișate pe piept, coatele îi sunt încordate pe țesătura rochiei negre de mătase precum niște vătraie cu care așteaptă să împungă pe oricine îi stă în cale.

– Dorothy, presupun? Vocea ei este tăioasă și autoritară.

Dau din cap afirmativ.

– Da, domnișoară. Dorothy Lane. Dolly, pe scurt.

Se uită ostentativ la un ceas de buzunar prins la pieptul rochiei.

– Ai întârziat cinci minute. Dacă de la flușturaticele din fabrici pline de machiaj și care poartă ciorapi colorați mă aștept să nu aibă noțiunea timpului și să o dea în bară întruna, de la fetele angajate la Savoy am alte pretenții. Presupun că este prima și ultima dată când ajungi târziu?

I-am simțit cuvintele ca pe strânsoarea cleștilor unor crabi vii din piața de pește Billingsgate. Dau iar din cap și fac un pas în spate. Când vorbește, venele de la gât i se încordează de parcă ar

încerca să fugă de ea. Dacă aș fi o venă din gâtul lui O'Hara, și eu aș încerca să fug.

– Dl Cutler nu aprobă sositul târziu, continuă ea. Chiar deloc. Să nu mai vorbim de manager.

Nu am nici cea mai vagă idee cine este Dl Cutler sau managerul, dar hotărăsc că nu e cel mai bun moment să cer lămuriri.

– Îmi pare foarte rău. Vedeți, domnișoară, am dat peste cineva, și ploaia…

Un semn brusc făcut cu mâna mă oprește la jumătatea propoziției.

– Nu mă interesează scuzele tale și, cu siguranță, nici nu am timp de așa ceva.

Verifică din nou ceasul de buzunar, ca și cum ar fi controlată de cineva.

– Grăbește-te. Ia-ți geanta. Vino cu mine.

Se întoarce și dispare din cameră. Îmi iau geanta și mă grăbesc în urma ei, luându-mă după parfumul familiar de săpun Sunlight pe care îl lasă în urmă. Se deplasează cu pași iuți și fermi, foșnetul fustei ei amintindu-mi de mama când își freca mâinile ca să le încălzească la foc. Urcăm o scară mică din piatră care duce către o serie de coridoare înguste și în pantă, cu pereți goi, luminați ici-colo de lumini obscure. Trecem printr-o cameră mare în care servitoarele sunt aplecate deasupra unor coșuri de răchită și sortează mormane de rufe, apoi printr-o altă cameră, unde o tiparniță pocnește și zbârnâie, iar niște bărbați cu șorțurile pătate de cerneală cercetează texte pe sub ochelari. În aer plutește un miros apăsător de ulei și gudron. Este puternic și industrial. Departe de candelabrele sclipitoare și covoarele somptuoase din imaginația mea.

– Recomandarea de la Lady Archer a fost laudativă, observă O'Hara, privind peste umăr și apoi în jos, într-un fel care sugerează că nu mă ridic la înălțimea fetei pe care o aștepta.

Și adaugă:

– Iar menajera a vorbit despre tine foarte frumos.

– Chiar așa? Foarte amabil din partea lor.

Sunt surprinsă. Nu pot să cred că Lady Archer poate vorbi laudativ la adresa vreunei persoane, nu mai vorbesc de mine. Am lucrat pentru ea ultima oară, la reședința din Grosvenor Square. Nu cred că mi-a adresat mai mult de zece cuvinte în cei patru ani pe care i-am petrecut acolo și majoritatea au fost observații legate de înfățișarea mea și sugestii despre cum ar putea fi îmbunătățită.

– Nu a fost amabilitate, Dorothy. A fost sinceritate. Bunătatea și sinceritatea sunt două lucruri diferite. Ți-aș sugera să nu le confunzi.

Mai mergem puțin, până când face brusc la stânga, și se oprește.

– O să luăm ascensorul de serviciu, spune, verificându-și din nou ceasul de buzunar și țâțâind dezaprobator în timp ce mă înghesuie în ascensorul îngust și îi indică liftierului să ne ducă la etajul al doilea. Liftierul mormăie un „bună ziua” înainte să tragă grilajul de metal și să apese un buton de pe panoul din perete.

– Bănuiesc că nu ai mai fost într-un ascensor electric, spune O'Hara în timp ce mașinăria prinde viață și începe să urce.

– Nu, nu am mai fost.

Îmi sprijin palmele de perete ca să îmi păstrez echilibrul pe măsură ce lăsăm etajele în urmă. Nu sunt sigură că îmi place senzația.

– Savoy este primul hotel alimentat complet cu energie electrică, continuă ea. Ascensoare electrice, iluminat electric – și încălzire centrală, bineînțeles. Nu mă îndoiesc de faptul că aici vei avea parte de experiențe noi.

Își trage umerii în spate și adoptă o postură mândră.

– Te vei obișnui curând cu asta.

– Da, cred că mă voi obișnui.

Ascensorul îmi dă o senzație de greață. Îmi simt gura uscată. Mor de sete.

După ce ieșim din ascensor, o urmez pe O'Hara pe un alt coridor și apoi într-o cameră mare, asemănătoare camerei servitorilor de la Mawdesley Hall. Îmi spune că este camera

personalului și că aici voi lua masa. Pe puțin douăsprezece cameriste stau la o masă lungă de lemn, cu fețele luminate de becurile electrice suspendate de un scripete sub formă de roată din tavan. Pereții sunt zugrăviți cu un galben muștar bolnăvicios.

O'Hara face un gest către masă.

– Sunt sigură că vă puteți prezenta singure. Pauza de după-amiază este de zece minute. Micul dejun, prânzul și cina se servesc aici. Ceainicul poate să facă probleme. Așteaptă acolo.

Și se îndepărtează într-un foșnet de mătase. Îmi pun geanta jos și îmi vâr mâinile în buzunarele hainei.

– Mi se pare mie că ceainicul nu e singurul care face probleme.

Mormăi cuvintele ca pentru mine, însă una dintre fetele care stă cel mai aproape mă aude. O bufnește râsul și împroașcă cu ceai în jur.

– Este cea mai amuzantă chestie pe care am auzit-o anul ăsta. Unde te-au găsit, în sala de spectacole?

Am sentimentul neplăcut că sunt fata nouă din școală, nefiind sigură dacă ar trebui să mă așez lângă celelalte sau să aștept să se întoarcă irlandeza cea aprigă. Fetele de la masă trăncănesc precum un stol de grauri. Se prefac că nu mă observă, dar îmi dau seama că toate încearcă să îmi arunce priviri pe furiș, fără să se holbeze în mod evident. Câteva îmi zâmbesc. O altă fată mă privește atât de intens încât mă întreb dacă nu am lucrat cu ea înainte și nu am jignit-o cumva, deși nu reușesc să îmi dau seama.

Fata care pare cea mai tânără toarnă ceai dintr-un ibric și îmi dă și mie o ceașcă.

– Ai înotat în Tamisa? mă întreabă. Ești udă leoarcă. Și lași bălți pe podea.

Mă uit în jos. Un mic lac s-a adunat pe podea din apa ce se scurge de prin colțurile hainei mele. Mi-o scot și o strâng la subraț, explicându-i fetei că afară toarnă cu găleata.

Fata care împroșcase cu ceai mă întreabă dacă am auzit de un obiect numit umbrelă.

– Sissy, apropo, spune ea, Sissy Roberts.

– Dorothy Lane, răspund. Pe scurt, Dolly. Nu îmi bat capul cu umbrelele. Dai mereu peste oameni și trebuie să îți tot ceri scuze. În orice caz, puțină ploaie nu a făcut rău nimănui.

Sissy râde.

– Ar face rău covoarelor turcești ale managerului, dacă te scurgi peste *ele*.

Când iau prima gură de ceai, O'Hara năvălește din nou în cameră.

– Vino, Dorothy. Te duc la dormitoarele cameristelor.

Se oprește și se holbează la mine de parcă m-ar vedea pentru prima dată.

– Doamne, fato! Ești udă până la piele. Ai înotat până aici?

Comentariul ei le face pe celelalte să chicotească din nou. Sissy scapă un „succes" pe când îmi las ceaiul fără tragere de inimă și mă grăbesc să țin pasul cu O'Hara, ca un boboc care o urmează pe mama gâscă.

Coborâm pe un alt coridor lung care duce la o scară îngustă, unde doi hamali se luptă cu o ladă de șampanie care pare grea. Unul dintre ei îmi face cu ochiul când trece pe lângă mine. Obraznicul. Trecem pe lângă o cameristă a cărei bonetă abia se distinge deasupra teancului de lenjerie pe care îl poartă în brațe, apoi pe lângă un băiat de serviciu tânăr, îmbrăcat într-o uniformă de un albastru pudrat, care se dă cuminte în lături ca să ne lase să trecem. Îmi aduce aminte de un soldat de jucărie cu mănușile lui albe elegante și epoleții lui. Îi spune „bună dimineața" lui O'Hara, iar la mine se holbează de parcă nu ar mai fi văzut fete. Îi întorc cel mai frumos zâmbet pe care îl am, făcându-l să roșească precum o piersică coaptă. O'Hara îi spune că nu e politicos să se holbeze, îi sugerează să își îndrepte pălăria și să se grăbească să ducă mesajul pe care îl are. La dojana ei, obrajii lui se fac stacojii.

– Împarți camera cu alte trei cameriste, explică O'Hara, avântându-se înainte. Îți sugerez să scapi de hainele alea ude, dacă nu vrei să faci pneumonie înainte să apuci să schimbi o față de pernă. Uniforma te așteaptă pe pat: două rochii albastre de dimineață, două rochii negre din mătase moar pentru

după-amiază și seară, trei șorțuri albe, două bonete plisate, ciorapi negri și pantofi negri. Rufele se trimit la spălat lunea. Hotelul are propria spălătorie în Kennington.

Când aud Kennington mi-o ia inima la galop, dar nu am timp de amintirile care mă năpădesc, fiindcă O'Hara turuie mai departe:

– Sissy Roberts o să îți facă un tur să îți arate zonele din hotel în care ți se permite accesul. Fii atentă. Nimeni nu își dorește să vadă o servitoare într-un loc în care nu are voie să se afle. Vin mai târziu cu o listă de menaj.

Habar n-am ce este o listă de menaj. Aș întreba, dar gura îmi este uscată și limba mi-e umflată ca o broască.

– La etajul al doilea sunt dormitoarele personalului care locuiește în hotel, explică ea. Șefii departamentelor sunt cazați la etajul opt. Managerul – Reeves Smith – are un apartament aici, deși de regulă stă la hotelul din același lanț, Berkeley. Fiecare etaj cu oaspeți are un chelner, un valet și o cameristă pentru a servi etajul respectiv. O să primești instrucțiuni de la ei, dacă este necesar.

Holul este mai luminos decât coridoarele de la etajele inferioare. Becurile electrice lucesc din candelabrele de perete. Pantofii mei îmbibați cu apă scârțâie pe linoleumul castaniu în timp ce pășesc, cu un zgomot care îmi strepezește dinții. O urmez pe O'Hara până la o ușă îmbrăcată cu lambriuri, în dreptul căreia se oprește și alege o cheie din impresionanta colecție de chei de la piept. Deschide ușa și intrăm împreună.

Camera este curată, practică, mobilată comod. Mult mai plăcută decât camera mică și dezordonată pe care am împărțit-o cu Clover la ultimul etaj din casa de pe Grosvenor Square. Miroase a lac de mobilă și a lavandă. O carpetă turcească tronează în mijlocul camerei, uzată pe ici pe colo de la atâția pași ai cameristelor. Fiecare dintre cele patru paturi este perfect acoperit cu o cuvertură albă brodată, trasă peste cearșafuri și saltea. O'Hara se îndreaptă către o fereastră îngustă cu cercevea pe care o închide.

– Baia cameristelor este pe hol, mai spune. Toaletele sunt în dreapta. Te vei ocupa de camerele oaspeților de la etajele patru și șase. Toate camerele sunt dereticate zilnic, se începe cu cele care nu sunt ocupate și care sunt pregătite pentru viitorii oaspeți, apoi se trece la cele ocupate, imediat ce oaspeții ies. Bați de trei ori înainte să spui: „Curățenia”. Apoi, pui pe ușă un semn care spune: „Se face curățenie” și închizi întotdeauna ușa după tine. Nu vrea nimeni să te vadă cum îți faci treaba.

Trage marginea unei cuverturi și umflă o pernă.

– Dacă se întâmplă să vină un oaspete pe nepusă masă, trebuie să ieși din cameră și să îți termini treaba când ți se va spune. Într-un hotel se petrec tot felul de lucruri la ore neașteptate și imprevizibile, Dorothy. Nu te poți aștepta la rutina și intransigența unei gospodării obișnuite.

– Nu. Da. Sigur.

În capul meu dansează gânduri despre o listă impresionantă de oaspeți ai hotelului. Vedete de la Hollywood. Moștenitoare privilegiate din America. Favoritele Londrei mondene. Cu mult mai impresionant decât bătrânele înțepate care veneau în vizită la Lady Archer, pentru seri plictisitoare de bridge și reuniuni triste în casă.

– În timpul zilei, vei mai avea și alte treburi – vei aranja dulapurile cu rufărie, vei mai coase uneori pentru oaspeți, lucruri de felul acesta. Seara, o să tragi jaluzelele și draperiile și o să desfaci paturile. Trebuie să saluți oaspeții politicos, cu „bună dimineața”, „bună ziua” sau „bună seara”, și cu toate titlurile pe care le au.

Încerc să rețin toată lista infinită de instrucțiuni pe care O’Hara o înșiră, dar mă preocupă gânduri precum cui aparțin celelalte trei paturi, dacă colegele mele de cameră sunt niște persoane plăcute și dacă ne vom împrieteni.

O’Hara continuă cu sporovăiala.

– Sunt sigură că nu este nevoie să îți amintesc că trebuie să dai dovadă permanent de cea mai mare discreție.

Ridică o sprânceană.

– Cameristele pot auzi sau vedea uneori lucruri care sunt, să le spunem, neobișnuite. Sfatul meu este să închizi ochii.

– Da, desigur.

– Dimineața, ai o pauză de ceai de zece minute. Prânzul este servit la douăsprezece sau la unu, în funcție de schimbul în care ești, de la o săptămână la alta. Ceaiul este la cinci, iar cina – dacă îți termini toate treburile – este la nouă și constă în ciocolată caldă și pâine cu unt. Ai liber miercurea după-amiază și duminica, din două în două săptămâni. Presupun că te vei pudra și te vei spoi pe față și vei da buzna în sălile de spectacol sau la dans, cum fac și celelalte.

Scoate o pufnitură pe când se apleacă să îndrepte carpeta din dreptul șemineului. Cuvintele ei se revarsă asupra mea precum picăturile de ploaie. Tot ce îmi amintesc este ciocolată caldă și pâine cu unt la ora nouă, iar stomacul începe să-mi chiorăie la acest gând.

– Stingerea este la ora zece. Sissy Roberts o să te însoțească în tura de azi și de mâine. Apoi ești pe cont propriu. Privește și învață, Dorothy. Privește și învață.

Îmi așez geanta jos, lângă patul pe care stă uniforma.

– Dolly, mormăi eu. Dolly, pe scurt.

Nu mă aude, sau, dacă mă aude, alege să mă ignore și se apleacă să ridice o scamă de pe carpetă.

– Întrebări?

Am o grămadă.

– Nu, totul este clar. Sunt convinsă că mă voi adapta rapid.

– Foarte bine. Atunci bine ai venit la Savoy, Dorothy. Este chiar minunat odată ce ajungi să îl cunoști. Sper că vă veți înțelege foarte bine.

Închide ușa după ea, lăsându-mă cu sunetul ploii care bate în geam și o voce sâcâitoare în cap, care se întreabă dacă o să îmi amintesc ceva.

După ce îmi agăț pălăria și haina ude leoarcă în cuierul de lângă ușă, privesc camera mai atent. În afară de paturi, mai sunt unele obiecte pe noptieră care sugerează câte ceva despre fetele care dorm acolo: o fotografie înrămată cu un soldat în

uniformă, un exemplar din cartea lui Jane Austen, *Persuasiune*, o pudrieră aurie în formă de scoică de la care nu îmi pot lua ochii, un exemplar mult prea răsfoit din *The Sheik*[*] și un teanc de reviste *Peg's Paper*. Favoritele lui Clover.

Draga de Clover. Îmi doresc să fie aici cu mine. Mi-ar spune să nu îmi mai fac griji. Ar spune ceva ca să mă facă să râd. În timp ce eu întorc lucrurile pe toate fețele, Clover se descurcă cu ele așa cum sunt, își acceptă soarta și se mulțumește cu ce are. Mă tachinează când vine vorba de visul meu de a ajunge în lumina reflectoarelor, dar și crede în mine.

– Tu ai ceva, Dolly, îmi spune. Văd ceva în ochii tăi. Am văzut de prima dată când ne-am întâlnit. Și ai încăpățânarea unei capre bătrâne de Lancashire. Dacă este cineva care poate să urce pe scena aia, tu ești. Fac pariu pe cea mai bună lenjerie a mea.

Felul în care ea credea în mine fusese egalat doar de Teddy. El spunea mereu că voi deveni cineva, că micuța care țopăia și dansa în copilărie, în loc să stea liniștită și să hrănească puii, va realiza lucruri mărețe. Teddy a fost cel care a găsit *The Adventure Book for Girls*[**] pe aleea din spatele casei, acum mulți ani, când eram doar niște copii.

– Acum este a ta, Dolly, a spus, ștergând noroiul de pe copertă cu cotul și punându-mi cartea în mână. Cine a găsit-o, a lui să fie.

Apoi a alergat după un fluture. Teddy alerga mereu după fluturi. Dar nu îi păstra niciodată. Zicea că îi place doar să îi admire de aproape înainte să-i lase liberi.

The Adventure Book for Girls era grea, avea 236 de pagini cu povești, dar ce mă intriga cel mai tare era dedicația: „Aventuri minunate îi așteaptă pe aceia care îndrăznesc să le descopere. Cu multă dragoste, Auntie[***] Gert". Cuvintele acestea s-au cuibărit în inima mea și, fiindcă nu știa nimeni cui aparținea cartea și nici cine era Auntie Gert, am păstrat-o. Surorile mele

---

[*] Șeicul (n.tr.).

[**] *Cartea de aventuri pentru fete.* (n.tr.)

[***] Tușica Gert. (n.tr.)

se certau pe ea și spuneau că nu e corect, iar răspunsul meu obraznic: „Cine învinge, parte-și face, cine pierde, se-amărăște”*, nu făcea decât să înrăutățească lucrurile. Până la urmă, mama a pus cartea undeva unde nu puteam ajunge noi, sus, pe orologiul de la bunicul, spunând că acolo va rămâne până când vom învăța să ne purtăm frumos.

A durat o săptămână până am primit cartea înapoi.

Surorile mele și-au pierdut repede interesul, însă eu am citit fiecare pagină, cel puțin de zece ori. Odată cu trecerea timpului, cartea a fost dată uitării, în favoarea altor lucruri precum bicicletele și băieții, în mare parte. Ultima dată când am văzut-o, era folosită pentru susținerea unui picior al mesei din bucătărie care se clătina, dar nu am uitat niciodată acele istorisiri despre aventuri, darămite cuvintele lui Auntie Gert. Încă îmi mai șoptesc, purtându-mi visurile mai departe, în ciuda a tot ce s-a întâmplat și a tuturor celor pe care i-am iubit și i-am pierdut, în anii care s-au scurs între timp.

Tremurând din cauza hainelor ude, pe care abia le mai puteam suporta pe piele, m-am descălțat și m-am dezbrăcat până la lenjerie și mi-am întins rochia cafenie din serj, furoul și ciorapii pe suportul de rufe din lemn din fața șemineului. Atârnă acolo ca o imagine ofilită a mea pictată în nuanțe de ceai și bere brună, în timp ce eu îmi pun papucii lângă vatră, exasperată de utilitatea lor searbădă. Mai mult decât orice bonetă și șorț, întotdeauna am considerat că pantofii unei servitoare fac cu adevărat diferența între „ceilalți” și „noi”. Stau în fața șemineului, mai întâi cu fața, apoi cu spatele, exact cum obișnuiam să stau când eram mică, lângă surorile mele, pe când trupurile noastre firave ca trestia tremurau încercând să se încălzească după baia săptămânală. Zâmbesc la amintirea asta. Ce ar spune dacă m-ar vedea acum, pe jumătate dezbrăcată, în hotelul Savoy din Londra? Țin ochii strâns închiși ca să rostesc în gând o rugăciune pentru ele.

---

* *Finders keepers, losers weepers*, în original. (n.red.)

Când simt că m-am mai încălzit puțin, scot fotografia din buzunarul hainei și o așez pe cămin să se usuce.

– Am reușit, șoptesc, trecându-mi ușor degetele peste chipul lui, iar în acest timp inima mi se contractă și se dilată în ritm sălbatic cu gândul la el.

Lângă fotografie și pantofi, întind paginile cu note muzicale, dorindu-mi să pot înțelege punctele negre și floricelele care dansează pe rânduri. Căldura emanată de foc îmi aduce mirosul lui palid impregnat în hârtie: whisky și țigări.

Perry Clements. Peregrine Clements. Dl Clements.

Numele lui îmi trece prin minte și mi-l imaginez cum se clătina pe picioare; părul de vulpe roșcată, ochii ca niște ochiuri cenușii de apă. Amintirea scurtei noastre întâlniri îmi dă fiori și mă face să zâmbesc, și totuși, în același timp, mă întristează să știu că altcineva în afară de Teddy îmi ține mintea ocupată și îmi face inima să o ia la galop.

Am știut mereu că va veni și momentul acesta.

Am știut dintotdeauna că va fi prea curând.

Teddy, trebuie să plec. Din motive pe care nu le pot explica, trebuie să plec departe. Nu voi înceta niciodată să te iubesc, iar dacă lucrurile vor sta altfel acolo unde voi pleca, nu îmi voi dori să fiu în altă parte decât alături de tine.

Gândurile îmi sunt întrerupte fiindcă ușa dormitorului se deschide brusc și dau buzna trei cameriste. Scot un țipăt și alerg spre patul meu, trag cuvertura și mă acopăr cu ea punând-o pe umeri. O recunosc pe Sissy de la sala de mese. Se uită la mine și începe să râdă.

– Dacă aș fi în locul tău m-aș îmbrăca, spune ea, făcând pe snoaba. Nu suntem într-unul din *acele* hoteluri. Dragă, *aici* suntem la Savoy!

3

LORETTA

„Speranța este periculoasă, dragule. De obicei urmează dezamăgirea și prea mult gin.”

Acordurile liniștitoare ale pianului plutesc în salonul Winter Garden de la Claridge. Cântând un potpuriu de jazz încântător, pianistul ne captivează pe toți, iar muzica se contopește cu discuțiile politicoase și cu clinchetul lingurițelor de ceai care lovesc ceștile fine de porțelan. Sunetul luxului.

Stau singură la masa pentru două persoane la care mă așez de regulă, fiindcă fratele meu întârzie, ca de obicei. S-ar putea crede că m-am obișnuit cu faptul că întârzie, dar consider că este enervant și inutil. Cum stau lângă un curmal imens, măcar am parte de puțină intimitate în timp ce aștept. Puțină, nu prea multă. Spațiile dintre frunze le permit oaspeților să tragă cu ochiul din când în când, făcând să se audă presupuneri șoptite peste fețele de masă de un alb imaculat.

– Ea este?

– Credeam că este la Paris.

– Da, sunt sigur că este ea.

Zâmbesc. Lasă-i să șușotească și să își pună întrebări. Până la urmă, face parte din spectacol.

Sorb din ceașca mea de Earl Grey și în timpul acesta privesc picăturile de ploaie ce se scurg pe geamuri. Mama insistă

să considere că ceaiul are un gust mai bun atunci când plouă, e ceva legat de precipitații și gradul de umiditate care scoate tot ce e mai bun din aroma frunzelor. Are multe explicații din astea fără sens. Acesta este unul dintre motivele pentru care merg să o vizitez cât mai rar. Faptul că abia mă suportă în aceeași cameră cu ea este un alt motiv. În orice caz, lăsând la o parte vremea rea, ceaiul meu are un gust dubios, și nu este nimic mai enervant decât un ceai cu gust dubios, mai ales băut la Claridge.

Miros recipientul cu lapte cât de discret se poate când vine vorba de adulmecat lapte în public. Este clar că s-a acrit. Mama ar fi îngrozită numai la gândul că aș putea să cer lapte la ceaiul Earl Grey. Mă uit după un chelner, dar, dacă mă gândesc mai bine, renunț. Nu-mi place să atrag atenția. Nu la Claridge. Îmi place enorm la Claridge și, în plus, în ultima vreme, nu reușesc să îmi adun elanul necesar ca să fac un tam-tam pe măsură în nicio situație. Mă hotărăsc să iert această mică neglijență, să pun pe seama prea multor cocteiluri băute aseară gustul neplăcut al ceaiului și să îmi păstrez supărarea pentru fratele meu cel jalnic.

Sunt foarte conștientă de faptul că Peregrine tolerează ritualul nostru de ceai de după-amiază, doar pentru a-mi face pe plac. S-a plâns de treaba asta de când am început să ne întâlnim aici, pe vremea când era un tânăr avocat lipsit de entuziasm și eu o debutantă plictisită în lumea mondenă. Consideră că este nedrept să-l invit doar eu la ceai și nu fratele nostru mai mare, Aubrey, dar, așa cum îi reamintesc frecvent, Aubrey este prea ocupat și prea căsătorit și prea plin de propria importanță pentru a se bucura de o ceașcă de ceai împreună cu frații lui mai mici. Ne este mai bine fără el.

– Etta, dar trebuie să ne vedem la ceai în *fiecare* miercuri după-amiază?

– Da, Perry, trebuie.

– Pot să întreb de ce?

– Pentru că ceaiul de după-amiază este previzibil și încântător – calități despre care cred că ar trebui cultivate ori de câte ori este posibil. Pentru că este unul dintre puținele lucruri din viața mea pe care le pot face fără să fiu însoțită și pentru că,

dacă nu ne mai vedem la ceai, cine știe ce alte lucruri nu vom mai face. Până la urmă vom înceta să ne mai vedem cu totul. Vom deveni niște străini, cum s-a întâmplat cu Aubrey, și vom comunica doar prin câteva rânduri scrise în grabă pe cărți poștale trimise de Crăciun. Într-o zi, ne vom da seama că ne lipsește teribil ceaiul din după-amiezile de miercuri, dar va fi prea târziu, pentru că unul dintre noi va muri, sau poate chiar amândoi.

Perry râdea și îmi spunea că sunt melodramatică, dar cu toate astea continua să vină. Într-un final, nu lipsa lui de entuziasm a pus capăt micului nostru aranjament, ci războiul.

Peste noapte, viața plină de privilegii și lipsită de griji cu care eram obișnuiți s-a făcut fărâme și un trai nou terifiant ne-a acaparat precum o ceață sufocantă. Frații mei au plecat în Franța, fiind mobilizați pe Frontul de Vest ca ofițeri. Eu m-am înrolat ca infirmieră la Unitatea de asistență medicală pentru voluntari. Plăcerile simple precum ceaiul de după-amiază au devenit o amintire îndepărtată, până când războiul s-a sfârșit și frații mei s-au întors. Anii grei care se scurseseră peste noi ne schimbaseră iremediabil. Acum mă agăț de Perry și de ceaiul de după-amiază de la Claridge ca de o barcă de salvare, cu o fermitate de neclintit, chiar dacă obiceiul lui de întârzia mă irită foarte tare și îmi dă dureri de cap pentru tot restul zilei.

– Vă mai servesc cu o ceașcă de Earl Grey cât așteptați, domnișoară May?

Ridic privirea către băiatul care servește. Un tânăr chipeș. Spilcuit din cap până-n picioare și cu ochii plini de viață. Darurile tinereții.

– Bănuiesc că o altă ceașcă de ceai nu are cum să îmi strice.

– Nu, domnișoară. Nu pe o vreme ca aceasta. Mai doriți poate și o prăjitură Battenberg?

Dau din cap aprobator. Până și chelnerii de la Claridge îmi cunosc preferințele și gusturile. Uneori asta face viața extrem de plictisitoare.

– Și o cană cu lapte proaspăt, adaug.

– Prea bine, domnișoară May.

Se mișcă cu precizia unui prim-balerin, făcând piruete prin spatele ferigilor imense și a paravanelor orientale, care împart camera în separeuri intime. Sunt pe punctul de a-l striga și de a-i spune că m-am răzgândit și că vreau să îmi aducă ceai Darjeeling și prăjitură Madeira, dar nu o fac. Uneori este mai simplu să lași lucrurile așa cum sunt.

Pianistul cântă ragtime în timp ce ploaia bate în geamuri, ținându-i isonul. Afară totul este de un cenușiu murdar și șters, vreme bună să citești un roman deocheat, sau să joci table lângă foc, dacă nu ești captivat cu ușurință de noțiunea de amor interzis. Plictisită și agitată, îmi arunc cu dezinvoltură brațul pe speteaza scaunului de lângă mine, lăsând la vedere albul diafan al pielii, acolo unde mâneca se ridică și îmi dezvelește încheietura mâinii. Un domn care stă la masa din dreapta mea nu-și mai poate lua ochii de la mine. Mă întind puțin mai mult, languroasă ca o pisică. Sunt încă frumoasă fizic, deși sufletul mi-e cam șifonat.

Băiatul care servește se întoarce și îmi toarnă ceaiul, iar eu mă foiesc în scaun, încercând să-mi aranjez pliurile fustei, privindu-mă în ceainicul din argint: bucle aurii perfecte, buze de un roșu aprins, sprâncene creionate deasupra unor ochi înguști, cercei cu strasuri verzi care se leagănă plăcut când îmi înclin capul dintr-o parte în alta, ca să prind cea mai bună lumină a candelabrelor. La Claridge au avut dintotdeauna cea mai bună lumină. Este unul dintre motivele pentru care insist să revin aici.

Mă uit la ceas. Unde naiba să fie Peregrine?

Mă joc cu meniul, lovindu-l ușor de marginea farfurioarei cu motive cu trandafiri. În cap mi se învolburează scenariile ca niște acrobați de circ și pașii dansează după o coregrafie bine pusă la punct sub fața de masă. Nu pot să stau locului. Sunt agitată precum brățările de la mâna mea, care se lovesc una de cealaltă.

Mereu se întâmplă la fel. Fără excepție, la ora trei după-amiaza înainte de seara premierei, când fluturii încep să danseze și tracul se instalează. Mâine seară este premiera unei noi comedii muzicale la Shaftesbury, o piesă „de lung metraj", unde rolul protagonistei a fost scris special pentru mine. Scriitorașii de

pe Fleet Street și cronicarii de la revistele de cancan așteaptă să mă vadă cum dau greș, disperați să-și scrie recenziile usturătoare pentru premieră: „Talentele actoricești ale domnișoarei May se limitează clar la teatrul de revistă și la producțiile mai facile care au făcut-o vedetă. Sfatul cel mai potrivit ar fi să lase rolurile mai ambițioase actrițelor realizate, precum minunata Diana Manners și incomparabila Alice Delysia". Mi se face greață numai când mă gândesc.

Noua producție, *HOLD TIGHT!**, este un risc imens din punct de vedere personal și profesional. Nu știu cum de l-am lăsat pe Charles Cochran să mă convingă să fac asta. Probabil că a avut de-a face mai mult cu minunatele rochii pariziene promise și cu cantitatea mare de șampanie pe care am băut-o în noaptea în care au fost semnate contractele – ca să nu mai vorbim de faptul că nu pot să îi refuz nimic dragului de Cockie. Dar nu stau ca pe ace doar din cauza premierei. Există și alte probleme care mă preocupă, mult mai importante decât niște replici uitate și niște instrucțiuni neurmate. Probleme asupra cărora nu vreau să mă opresc.

Mica și unica mea alinare este să știu că nu sunt singura care se simte anxioasă astăzi. Este începutul stagiunii de toamnă. Noi producții au premiere în fiecare seară în oraș și toată lumea din branșă este cu nervii întinși la maxim. Repetițiile finale cu costumele sunt maratonuri istovitoare care durează și paisprezece ore. Dispozițiile și nervii sunt la fel de erodate precum tivul de la costumele nefinisate. Reputația în echilibru precar a scriitorilor, compozitorilor, producătorilor, actorilor și actrițelor este în joc. Cu toții vor ca spectacolul *lor*, protagonista *lor*, să fie marea senzație. Pentru vedetele consacrate precum sunt eu, există o amenințare în plus a noilor fete care, ambițioase, frumoase și tinere, în mod inevitabil vor ieși în evidență din întreg ansamblul pentru a deveni favoritele stagiunii. Acea teribilă Tallulah Bankhead deja și-a luat avânt după ce Cockie i-a

---

* Ține aproape! (n.red.)

dat rolul principal în *The Dancers*[*]. Fetele de la galerie o găsesc atât de exotică, cu numele, frumusețea, agerimea și senzualitatea ei fățișă. Eclipsată de strălucirea acestor tinere pline de viață, nu este de mirare că mă simt anostă și învechită. Nu e mult de când ambiția și frumusețea erau sinonime cu numele Loretta May, pe când afișam o atitudine dezinvoltă precum rochiile mele Vionnet. Eram îndrăgita platoului, sălbatică și liberă, întrecând în strălucire diamantele de la gâtul meu. Dar în această industrie, lucrurile se mișcă rapid. Ce strălucește astăzi, mâine te zgârie pe ochi. În cele din urmă, toate ne pierdem splendoarea.

Pe acordurile din „Parisian Pierrot" ale pianistului, o piesă populară din noul spectacol *London Calling!*[**] al lui André Charlot, îl zăresc pe Perry traversând strada. Îl îndemn pe pianist să cânte piesa mai repede ca să o termine odată. Perry este destul de vulnerabil și fără să mai audă cea mai apreciată piesă a stagiunii de până acum, scrisă de unul dintre prietenii lui. În timp ce Perry se chinuiește să compună un mic nimic, Noël Coward ar putea să scrie chiar și o adresă pe un plic, că tot ar deveni șlagăr. Din fericire, se cântă ultimele acorduri când Perry este condus la masa noastră, șchiopătând în drum spre mine precum un iepure împușcat și cerându-și scuze întruna. Este ud ca un burete de baie și are o gaură în pantaloni în dreptul genunchiului. Este urmărit de priviri dezaprobatoare.

– Iartă-mă, iartă-mă, iartă-mă.

Se apleacă să mă sărute și barba nerasă de câteva zile îmi zgârie pielea. Miroase a scotch și a țigări. Îi spun să stea jos. Repede.

– Ești de speriat, Perry Clements. Arăți ca un câine vagabond care a stat pe stradă toată noaptea. Unde naiba ai umblat de ai ajuns în halul ăsta?

– Prin ploaie, în cea mai mare parte a timpului. Am dat peste cineva în apropiere de Savoy. La propriu. M-a aruncat pe trotuar ca pe un mânz proaspăt fătat.

– Cineva interesant? întreb.

---

* Dansatorii. (n.red.)

** Chemarea Londrei. (n.red.)

– Nu, o fată.

Scoate o cutie de Gold Flake din buzunarul de la piept, aprinde o țigară și trage câteva fumuri lungi, mulțumitoare.

– Fir-ar să fie! Apoi autobuzul a făcut pană, așa că m-am hotărât să merg pe jos restul drumului. Ei bine, am ajuns acum, știu că abia aștepți să îmi ții predici despre cum arăt și să mă trimiți direct pe Jermyn Street ca să îmi iau niște haine noi și elegante, dar aș prefera să nu ne luăm la ceartă. Nu astăzi. Am o durere de cap groaznică.

– Scotch?

– Și absint. O chestie infectă. Nu știu cum de îl poate bea cineva.

– Pentru că Zâna Verde* este rea și toți fac asta. Nu te compătimesc, dragule. Absolut deloc.

Oricât aș vrea, nu pot fi supărată pe el. Nu am energia necesară. Iau o țigară turcească din tabacheră și mă aplec să o aprind, studiindu-l pe Perry printre rotocoalele de fum pe care le scot cu mare pricepere. Nu este dezagreabil când îl privești. Poate nițel ponosit pe alocuri, dar nimic din ceea ce nu ar putea fi îndreptat cu ceva mai multă grijă. Sunt convinsă că ar putea să își găsească o soție absolut decentă, dacă ar face eforturi puțin mai mari. În fond, sunt o grămadă de fete tinere care își caută un soț. Minunata Bea Balfour ar fi una dintre ele. Dar mă tem că nu voi apuca să văd vreodată cum înflorește această poveste, în ciuda străduințelor mele de a-i face pe cei doi să își dea seama că sunt perechea perfectă și să pornească împreună pe același drum.

– Și deci, cine era fata asta? întreb.

– Hm? Ce fată?

Perry cercetează sendvișurile delicate care se servesc la ceai și mini-prăjiturile de pe suport, ridicându-le pe rând, de parcă ar fi fost exponatele de la British Museum. Mușcă dintr-o tartă cu căpșuni, își strânge buzele, apoi o pune la loc. Îl lovesc peste mână.

---

* Green Fairy, în orig. Este un alt nume pentru absint. (n.red.)

– Fata peste care ai dat. Cine era? O cunoaștem?

– De ce mă întrebi?

– Fiindcă ai făcut o pauză după ce mi-ai spus de ea. Dragule, te cunosc prea bine. Oricine ar fi fost, a lăsat o urmă la fel de clară precum ruptura aia inestetică din genunchiul pantalonilor.

Zâmbește.

– Iar citești romane de Agatha Christie, nu-i așa? Detectiv o să te faci!

Îi arunc o privire disprețuitoare. Nu am chef de glume.

– Bine, haide. Este servitoare. Nu este fiica vreunui conte și nici vreo moștenitoare frumoasă din America. Știu la ce te gândești și în mod clar nu era o partidă bună. Deși extrem de tânără. Cu niște ochi demni de admirat. M-a făcut să râd, atâta tot.

– Dumnezeule! Ei bine, sper că ai invitat-o la cină. Poate te va face să râzi mai des și să ne înveselească și pe noi toți.

Își toarnă lapte în ceai.

– Nu sunt chiar așa de rău, nu?

– Ba da, ești. Sincer, dragule, uneori e ca și cum mi-aș petrece timpul cu un păstrăv mort. Și înainte erai așa de haios!

M-am abținut să spun „înainte de război”, apoi am gustat din ceai. Laptele este mai proaspăt și ceaiul are un gust mai bun. Poate că mama are dreptate când vine vorba despre vreme.

Perry se mai îmbunează.

– Bine, probabil în ultima vreme am fost mai serios. Dar e ridicol cum o țin ceilalți. Petreceri costumate și vânători de comori toată noaptea. Le-ai văzut fotografiile în care dansau în fântânile din Trafalgar Square? Ai fost și tu acolo?

Râd.

– Din păcate, nu. Dar păreau că se distrează pe cinste. Tabloidele nu se mai satură de ei. Îi numesc Bright Young People*. Nu trebuie să fii atât de serios, dragule. Nu fac decât să se scuture de trecut. Trăiesc. Îți mai amintești cum este?

---

* „Oameni tineri și luminoși” – grup de tineri boemi aristocrați. (n.tr.)

– Fug dintr-o parte în alta ca niște copii plictisiți, mai degrabă. Ai auzit că au ascuns unul dintre indicii într-o pâine făcută la fabrica Hovis?

– Da. Și luna trecută, la o vânătoare de comori, au fost puși să ia unul dintre pantofii domnișoarei Bankhead din cabină. Bineînțeles că ea adoră să i se acorde atenție. Cred că aș lua parte la așa ceva, dacă aș fi cu zece ani mai tânără. Când o femeie ajunge la treizeci de ani, se pare că nu mai poate fi etichetată drept „tânără”, oricât ar fi de luminoasă.

– Ei, cred că este o porcărie absurdă.

Simt cum îmi crește supărarea pe el.

– Îmi doresc să fi apărut pe prima pagina din *Times* sau să lenevești prin vizuinile unde se consumă opiu sau în saloanele literare. Orice ar fi mai bine decât să te ascunzi în apartamentul ăla al tău mic și groaznic, fierbând în suc propriu la nesfârșit.

Îi apuc mâna și îmi adun toată frustrarea în strângerea aceea:

– Nu poți schimba ce s-a întâmplat, dragule. Nu îi poți aduce înapoi. Niciunul dintre noi nu poate face asta.

Ne-am învârtit în jurul aceleiași conversații de atâtea ori. Nu pot să înțeleg vina nesfârșită a lui Perry cu privire la ceea ce s-a întâmplat sub comanda lui în Franța, iar el nu poate înțelege ușurința aparentă cu care eu am trecut peste război. Dacă ar ști el adevărul.

Trag un fum lung din țigară și schimb subiectul.

– Așa deci, și spui că fata asta, servitoarea, te-a amuzat?

Pe buze îi încolțește un zâmbet.

– Puțin. Era diferită. Onestă. Mi-a spus că arăt obosit. De fapt, cuvântul a fost „frânt”.

– Vai, ce cuvânt vulgar, dar are dreptate. Chiar așa arăți.

Mă sprijin de spătarul scaunului.

– Asta a fost tot? Te-a insultat și acum vorbești întruna despre ea?

Se uită afară pe geam, privind ploaia.

– Tu continui să vorbești despre ea! Mi s-a părut că e diferită, atâta tot. Avea ceva anume. Ceva contagios și de nedefinit

care m-a făcut să îmi doresc să o cunosc mai bine. Pentru cineva în situația ei, părea așa plină de speranță.

– Speranță! râd. Speranța este periculoasă, dragule. De obicei urmează dezamăgirea și prea mult gin.

Aruncă un zâmbet pieziș din spatele ceștii.

– Mă rog, asta a fost. Ea a plecat cu treburile ei, eu cu ale mele. Cea mai scurtă poveste de dragoste spusă vreodată. Am vorbit destul despre mine. Spune-mi despre mâine seară. Cine o să vină?

– Bea Balfour.

– Altcineva?

– Cei obișnuiți. Dar în special, Bea.

Își strivește țigara fumată în scrumiera de cristal.

– Nu renunți, nu?

– Nu, nu renunț până când nu vă văd căsătoriți.

– Atunci mă tem că vei avea de așteptat o grămadă. Am pierdut ocazia cu Bea. Și oricum, continuă el, dând la o parte cu un aer posomorât firimiturile de lângă farfurie, ea merită ceva mai bun. Ce viitor poate oferi un compozitor chinuit unei femei ca ea?

– Te-ai putea întoarce oricând la avocatură. Un avocat de succes ar fi greu de refuzat.

– Și ce, să îi dau tatei ocazia să se bucure și să îi dovedesc că a avut mereu dreptate, că nu voi deveni niciodată un compozitor suficient de bun? Prefer să rămân toată viața burlac și să apuc să o văd pe Bea căsătorită cu altcineva și fericită.

Oftez și iau un sandviș de pe tavă. Pur și simplu sunt prea obosită ca să mă mai cert cu el.

Petrecem împreună o oră suportabilă pălăvrăgind de una și de alta, dar așa cum frunzele tomnatice îngălbenite își părăsesc ramurile, gândurile mele sunt purtate continuu de vânt și se răsucesc în alte direcții. Mă gândesc la luminile rampei care coboară și la cortina care se ridică. Mă gândesc la scena a treia din Actul doi. Mă gândesc la ovații la scenă deschisă și la strigătele de la galerie: „Ești minunată!” Mă gândesc la scrisoarea pe care o am în buzunar pentru Perry, dar nu mă lasă inima să i-o dau.

După ce îl sărut de la revedere și îl implor să se aranjeze pentru premiera de mâine seară, iau un taxi ca să ajung la teatru pentru o ultimă repetiție cu costume. Tamisa este învăluită în ceață și străzile sunt iluminate de felinarele cu lumină portocalie, care îți dau sentimentul că e iarnă. Ceața mi se lipește de față și simt că mă usturǎ ochii. Parcă mă îneacă și mi se face dor de aerul cald al verii și de florile care înveselesc grădinile Embankment.

Pe când mă apropii de teatrul Shaftesbury, zăresc o coadă de admiratoare care deja s-au adunat la casa de bilete. Sunt fetele de la galerie: fete din fabrică, din prăvălii, funcționare și croitorese, femei care ar da orice să ducă viața pe care o duc eu. Adorația și entuziasmul lor pot ridica sau coborî o vedetă mai repede decât orice jurnalist de tabloide. Știu că mă adoră și că tânjesc după rochiile mele minunate. Dacă ar ști ele care este adevărul din spatele costumelor mele.

Reclama luminoasă de pe fațadă strălucește în lumina obscură: LORETTA MAY ÎN HOLD TIGHT! Numele meu scris cu litere luminoase, exact cum îmi imaginam pe când eram o novice visătoare. Numai că nu este numele meu. Este numele de scenă pe care l-am ales, din dorința de a scăpa de mine, cea autentică, adică Virginia Clements. Virginia era fiica respectabilă a unui conte, fiică ce nu a reușit să se căsătorească așa cum trebuie, fiică ce a fost sufocată de atâtea așteptări. Loretta May m-a eliberat de limitările rigide care le erau impuse tinerelor cu rang precum eram eu. Mi-a permis să mă transform într-o persoană nouă și îndrăzneață.

Virginia Clements. Loretta May. Doar niște nume. Și totuși, mă întreb: Cine sunt eu? Cine sunt eu cu adevărat?

Aceasta este partea stranie atunci când cineva descoperă că este pe moarte: începe să pună la îndoială absolut orice.

 4

DOLLY

„Ce n-aș da ca necazurile din viața noastră
să poată fi șterse la fel de ușor".

În timp ce mă strecor în uniforma mea de cameristă, aflu că numele colegelor mele de cameră sunt Sissy, Gladys și Mildred. Sissy ne face cunoștință. Îmi amintește de Clover, bucălată și voluptoasă, cu părul blond și jucăuș. Mă simt în elementul meu în preajma ei și știu că o să ne înțelegem. Gladys este mult mai tăcută. Îmi spune un „bună" absent și își studiază chipul în pudriera în formă de scoică pe care o admiram mai devreme. Este foarte drăguță, cu pielea fină ca piersica și părul aranjat perfect în bucle castanii, la fel ca Prințesa Mary de York. Cea de-a treia fată, Mildred, abia mă remarcă în timp ce se cocoață pe marginea patului de lângă noptiera pe care stă romanul de Austen. Este formală și rigidă, precum guvernanta din Grosvenor Square despre care Clover obișnuia să spună că e atât de tensionată încât s-ar rupe în două dacă s-ar apleca. Mildred este fata care se holba la mine în sala de mese de jos. Are un aer familiar și, deși se preface că are alte preocupări, știu că este cu urechile ciulite la conversație.

Sissy stă sprijinită în coate și răsfoiește un exemplar uzat din *Woman's Weekly*.

– Deci, de unde vii? întreabă, întorcând o pagină pe care era o reclamă la un nou rimel Max Factor.

– Grosvenor Square. Cuvintele mele sună înăbușit în timp ce îmi trag uniforma neagră peste cap.

– Nu, bleguțo, vreau să spun de unde ești? Nu de unde ai luat autobuzul de dimineață, că ăla nu este accent londonez la fel cum nu sunt eu Regina din Saba.

Îmi potrivesc rochia peste abdomen și șolduri. Vine perfect. Țesătura fină din moar se simte mult mai plăcut pe piele decât uniformele rigide din bumbac cu care sunt obișnuită.

– Ah, înțeleg. Sunt din Lancashire. Dintr-un sat mic pe nume Mawdesley de lângă Ormskirk. Nu ai de unde să îl știi.

– Și ce te aduce la Londra? Sau, să întreb mai degrabă, cine? Pun pariu că e vorba de un soldat pe care l-ai cunoscut în timpul războiului. Ți-a spus că te iubește și ai venit după el aici ca să afli că era deja însurat și avea cinci copii?

Râde de gluma ei. Gladys îi spune să nu-și mai bage nasul ca o vacă și să își vadă de treaba ei. Mildred stă ca o stană de piatră pe marginea patului.

– Nu am venit aici după un soldat, spun, legându-mi șorțul cu o fundă simplă la spate. Munca m-a adus aici. Asta e tot.

Sissy lasă revista jos.

– Nu ai lăsat pe nimeni în Lancashire?

– Chestii obișnuite. Munca de slujnică. Ceainăriile. Fabricile de textile. Londra promitea… mai mult.

Explicația mea stătea în picioare precum îmi stăteau rufele ude atârnate lângă cămin. Cum pot să explic ce m-a adus cu adevărat aici?

– Aveam o mătușă care lucra la niște particulari în Grosvenor Square. Am început ca fată în casă și am avansat. Mi-am dat demisia acum o lună.

– Lasă-mă să ghicesc. Era sufocant și plictisitor și stăpâna casei era o vacă împuțită?

– Cum de-ai ghicit? zâmbesc.

– Mereu se întâmplă așa. Oricine ajunge aici își dorește să facă mai mult decât să șteargă ramele de praf, să facă focul și să

golească vase. Toate de aici ne imaginăm că suntem puțin mai sus decât o servitoare obișnuită. Ei, apoi mai este Gladys care petrece cam prea mult timp în sălile de spectacol și nu crede că a fi cameristă la hotelul Savoy este de nasul ei, îmi face Sissy cu ochiul. Ochii ăsteia sunt ațintiți pe Hollywood. Se imaginează noua Lillian Gish. Eu îi tot spun că asta nu se va întâmpla niciodată. Visuri prostești. Atâta tot.

Gladys se pensează:

– Nu sunt aiureli, Sissy Roberts. Se numește ambiție.

Sissy chicotește ca pentru sine din spatele revistei, dar pe mine mă interesează.

– Ai fost vreodată la o audiție, Gladys? am întrebat-o.

– De o grămadă de ori. Multe audiții le-am dat cu niște bătrâni jerpeliți plini de promisiuni goale, dar săptămâna trecută a venit un ștab de la Hollywood. Cred că rămâne pe toată durata stagiunii și vreau să mă duc să mă cunoască. Să vezi tu dacă nu fac așa.

Mi-ar plăcea să vorbesc mai mult cu Gladys, dar disprețul lui Sissy pentru „visurile ei prostești" mă face să nu-mi doresc să mi le împărtășesc pe ale mele, așa că nu spun nimic și mă așez pe marginea patului, trăgându-mi un ciorap peste degetele picioarelor, ca mai apoi să îl rulez cu grijă în sus pe picior. Nu o observ pe Mildred când se duce către cămin.

– Ce sunt astea? întreabă ea.

Ridic privirea. Ține în mână fotografia mea și una dintre paginile cu note muzicale. În graba mea să mă îmbrac, am uitat complet de ele. Sar din pat și mă grăbesc spre ea.

– Nimic. Doar niște hârtii care s-au udat în drum spre hotel.

Îi smulg pagina din mână, strâng restul de lângă cămin și mi le bag sub pernă.

– Este muzică pentru pian, observă Mildred. Cânți?

– Nu. Doar le păstrez pentru cineva.

Oricum, pare mai interesată de fotografie.

– Și el cine e?

Inima îmi tresare. Pentru o clipă, sunt din nou cu el. Îi văd chipul, iar mâinile mele tremură când deschid obiectivul micului Kodak de buzunar.

– Este fratele meu, spun, alegând la întâmplare o explicație și întinzând mâna să îi iau fotografia.

Se mai uită puțin la ea, apoi mi-o înapoiază. O așez sub pernă lângă celelalte pagini cu note muzicale și mă așez protector lângă ele în timp ce îmi trag pe picior celălalt ciorap. Mildred se întoarce în patul ei. Mă privește pe deasupra cărții, iar interesul ei tacit față de mine mă neliniștește.

– Ce este lista de menaj? întreb, disperată să schimb subiectul. De la O'Hara am auzit.

– Ah, faimoasa listă de menaj.

Sissy se rostogolește pe spate, ridicându-și picioarele drept în sus ca și cum ar fi niște vătraie. Nu pare să îi pese când rochia i se lasă în jos până la șolduri și i se vede lenjeria intimă.

– Este cea mai importantă. Este lista cu oaspeți. În fiecare zi primim câte una și trebuie să știm cine vine și ce cameră sau apartament ocupă. Trebuie să știm numele valeților, servitoarelor, secretarilor doamnelor, chiar și pe ale prostuților de câini ai lor.

Ce veste proastă. Rețin numele groaznic de greu.

– Nu te încurci?

– Te obișnuiești. Cei de-ai casei cer mereu aceleași camere. Unele apartamente sunt ocupate de aceleași persoane luni la rând.

Se ridică și se îndreaptă spre fereastră. Încă mai plouă torențial.

– *Mauretania* ancorează în Southampton în noaptea asta, așa că mâine așteptăm să sosească mulți americani cu trenul care aduce pasagerii din port. Nu o să ne mai vedem capul de treburi.

Se întoarce și se sprijină cu spatele de fereastră, amuzată de expresia de panică de pe chipul meu.

– Nu-ți face griji. Savoy este o navă bine condusă. Este ca mecanismul unui ceas, toate piesele ticăie și zbârnâie laolaltă

ca să ne pună pe noi la locul în care trebuie să fim în fiecare zi. Eu nu mă mai gândesc la asta. Doar merg de colo-colo, în sus și în jos. Beau un ceai și mănânc ceva când apuc, iar noaptea cad frântă de oboseală. Uneori nici nu mai am energie să îmi scot lenjeria intimă. Dar merită toată osteneala când îi vezi pe Fred și Adele Astaire dansând pe acoperiș.

– I-ai văzut? o întreb. Chiar i-ai văzut?

Am o poză cu amândoi în album. Aș da orice să dansez ca ei, fenomenal.

– Da, chiar i-am văzut! Acum ștergeam geamurile și în clipa următoare erau acolo, dansând quickstep în timp ce erau fotografiați. Nu știi niciodată ce se poate întâmpla la Savoy. Să te obișnuiești cu asta.

Este exact ce mi-am imaginat când mă gândeam să lucrez aici: vedete dansând pe acoperișuri, oameni importanți de la Hollywood. În asta consta magia pe care o găseam când rosteam „Savoy”.

– Și cum sunt americanii în realitate? întreb în timp ce îmi pun boneta plisată. Sunt la fel de fermecători precum spune lumea?

– Rochiile și pantofii sunt amețitor de frumoase. Ce e mai important e că lasă bacșișuri bune. O să îți meargă bine dacă se cazează un american la etaj. Economisește jumătățile de coroană și curând o să faci o liră. Înainte de venirea Crăciunului o să ai cinci lire în geantă. Arată cu capul spre Gladys.

– Sau o pudrieră la modă, dacă asta te pasionează.

Mă uit la pudriera de lângă patul lui Gladys.

– Oh, mă pasionează!

– Selfridges, se laudă Gladys. Am pus ochii pe ea de luni de zile. Nu e tare?

– Tu crezi că *tu* ești cea mai tare, bodogănește Mildred.

Aproape uitasem că era și ea în cameră. Gladys și Sissy își dau ochii peste cap.

Mă ridic și mă încalț cu pantofii care îmi fuseseră dați, negri ca noaptea, dar măcar aveau curelușă și cataramă. Fac o piruetă să le cer părerea colegelor de cameră.

– Ce ziceți? Merge?

Gladys zâmbește. Lui Mildred i se închide ochiul stâng ca într-un spasm. Sissy dă din cap aprobator.

– Da, Dorothy, spune, imitând perfect accentul irlandez al lui O'Hara. O să te descurci foarte bine. Facem din tine o cameristă demnă de Savoy.

Aș vrea să o fi cunoscut îndeajuns de bine încât să o iau în brațe. Aș vrea să-i pot săruta obrajii rotofei și să-i mulțumesc pentru votul de încredere pe care mi-l dă. În schimb, mă întorc la cuvertura de pe patul meu și îndrept cutele pe care le-am făcut stând pe ea. Un obicei pe care mi l-am făcut. Dacă nu-mi pot descâlci nodurile din inimă, mă văd nevoită să îmi petrec viața descâlcind orice altceva, aranjând lucrurile, curățând mizeria făcută.

„Aventuri minunate îi așteaptă pe aceia care îndrăznesc să le descopere."

Mă gândesc la cuvintele lui Auntie Gert și simt bătaia neliniștită de aripi ce-mi cuprinde inima. Dacă mă așteaptă aventuri aici, sunt pregătită să le descopăr.

– Bine, deci, spun. Cu ce încep?

Mildred și Gladys pleacă, fiindcă e după-amiaza lor liberă, iar Sissy mă duce jos la depozite și în zona de activități administrative, printr-un labirint amețitor de coridoare și camere, în care sunt depozitate tot felul de lucruri ciudate și surprinzătoare în același timp. Îmi arată biroul de contabilitate, unde funcționarii stau aplecați asupra birourilor, depozitele de papetărie și de articole de lux, magaziile cu articole de sticlă și porțelanuri, chiar și un atelier de fabricat și de reparat argintăria. De la depozitul de lenjerie luăm cearșafuri de pat, fețe de pernă și prosoape și le încărcăm într-un cărucior. Apoi umplem un coș de răchită cu produse de curățenie și rezerve: pămătufuri de șters praful, bureți de sârmă, lac de lustruit, lavete din piele de căprioară, tablete de săpun, prosoape de hârtie, garnituri pentru sertare și produse parfumate pentru cameră. După ce luăm tot ce aveam nevoie, împingem căruciorul pe un alt hol

lung, care duce către un ascensor de serviciu. Printr-o ușă deschisă se simte aer rece. Tremur în materialul subțire al uniformei mele și sper că nu am răcit din cauză că am stat în ploaie și am trăncănit cu bărbați ciudați cu părul roșcat ca de vulpe.

Pe când urcăm la etajul șase, Sissy se uită pe câteva coli de hârtie prinse laolaltă. Lista de menaj.

– Ne ocupăm întâi de apartamentul 601, spune. Este ocupat de domnișoara Howard, care vine din Pennsylvania. A sosit ieri seară. Este fiica unui magnat american din domeniul transporturilor maritime. O grămadă de pantofi de lux de probat.

Scot un sunet de uimire.

– Nu faci asta.

– Bineînțeles că o fac. Toate facem așa. Se sprijină neglijent de teancul de prosoape. Avantajele slujbei. Nu vom apuca să trăim viața lor, dar ce rău poate face un strop de parfum sau să probezi în fugă un pantof de mătase?

Sunt șocată.

– Dar dacă te prinde?

– Nu te prinde, altfel… și face un gest dramatic de parcă ar pune cuțitul la gât. S-a terminat cu tine. Ordine de concediere. Pe loc. Nu mai capeți vreo recomandare pentru o altă slujbă niciodată în viața ta și te așteaptă o viață de prostituție și depravare, fata mea.

Remarcă expresia înspăimântată de pe fața mea și bufnește în râs în timp ce ascensorul ne zguduie când se oprește. Dă la o parte grilajul, scoate căruciorul prin spatele ei și avansează pe hol.

Când ies din ascensor, sunt uimită să văd decorul. Este bogat și somptuos, într-un contrast evident cu funcționalitatea austeră a camerelor de jos. Ferigi elegante și palmieri imenși împodobesc în valuri ghivecele cu motive de salcie. Tablouri impresionante, cu rame aurii cu peisaje marine și balerine, îmbracă pereții. Abajururi Tiffany luminează diafan și dulce, iar candelabrele impunătoare aruncă o lumină strălucitoare precum a țurțurilor pe deasupra capetelor noastre.

Sissy îmi spune, privind peste umăr:

– Nu mai căsca gura. Stai să vezi apartamentele de pe partea cu lacul și sala mare de bal. Holurile astea or să ți se pară drumul de acces pentru personal.

Mă grăbesc să țin pasul cu ea, în timp ce picioarele mi se cufundă în țesătura moale a covorului. Trecem pe lângă doi domni care discută în fața unui tablou cu un vas care se clatină pe o mare învolburată. Unul dintre ei poartă ochelari mici și rotunzi. Este corpolent și îmbrăcat de cină. Celălalt poartă o ținută lejeră, pantaloni crem, cămașă albastră și o vestă tricotată de culoarea mentei. Are o cravată galben-lămâie și părul negru este aranjat cu grijă într-o parte. Se sprijină de perete, iar gleznele încrucișate îi scot la iveală șosetele ecosez. Domnul cu ochelari își ridică privirea când trecem pe lângă ei.

Sissy îi salută pe amândoi.

– Bună ziua, domnule. Bună ziua, domnule Snyder.

Ne răspund amândoi la salut, iar domnul mai în vârstă mă privește cu atenție.

– Nu cred că te-am mai văzut, spune. Ești nouă? Are un ton autoritar, însă nu este lipsit de amabilitate.

Îngân un răspuns:

– Da, domnule, azi este prima mea zi aici.

– Ah, o achiziție nouă! Splendid. Bine ai venit la Savoy, cel mai mare și mai frumos hotel de lux din lume!

Colegul său râde.

– Este părerea *ta*, bătrâne. Directorul de la Waldorf Astoria ar putea să nu fie de acord!

Vorbește cu accent american. Apăsat și încrezător. În timp ce spune asta, ochii i se plimbă de la pantofii mei la bonetă și nu numai. Privirea lui mă face să mă simt incomod.

– Dar în mod clar ridici standardele, continuă. Personalul este mult mai drăguț decât anul trecut. Presupun că este o strategie de afaceri bine pusă la punct. Orice ca să atragă clienții!

Mă fac roșie în obraji în timp ce amândoi râd la această glumă.

– Nu vrem să vă reținem, spune domnul. E multă treabă de făcut. *Tempus fugit*.

O urmez pe Sissy pe hol. Când cotim pe un culoar, îmi arunc privirea peste umăr. Încă se uită atent.

– Cine era? întreb șoptit.

– Managerul, Reeves-Smith.

– Nu, nu el. Cel tânăr care era cu el.

– Lawrence Snyder. Prietenii îi spun Larry. Cineva important de la Hollywood sau ceva de genul. Vine în fiecare stagiune să recruteze talente noi. Le atrage în America, cu promisiunea că le dă roluri în filme. Pe el i-au căzut ochii lui Gladys. Nu poți să o învinovățești. E așa de chipeș. Și ce accent are!

– Mi s-a părut libidinos. Ai văzut cum te studiază din cap până-n picioare?

– Te-a studiat *pe tine,* poate. Îți prinde bine să ai ochii ăștia mari și frumoși și gleznele astea bine legate. Oricum, toți bărbații se uită în felul acesta la cameriste. Cel puțin la alea mai drăguțe. Ar fi bine să te obișnuiești cu treaba asta, domnișoară Dorothy Lane.

Stomacul mi se revoltă când o aud. Instinctiv, îmi duc o mână la obraz. Uneori încă mai simt durerea – pufnitura groaznică a pumnului său.

Când ajungem în dreptul unei uși cu lambriuri albe, Sissy bate ferm și strigă: „Curățenia!”. Neprimind niciun răspuns, descuie și intră. Agăț un semn pe care scrie „Se face curățenie” pe mânerul clanței, apoi închid ușa după noi.

Apartamentul îți taie respirația, o etalare amețitoare de candelabre de cristal și lemn de nuc lăcuit. Un șezlong ornamental este amplasat lângă o fereastră mică și scaune din mobilierul Hepplewhite sunt dispuse în jurul unei măsuțe de cafea din lemn de mahon. Renumitul pat Savoy este suficient de spațios încât să încapă cinci persoane. Chiar și cu lenjeria șifonată și fețele de pernă cu pliuri, tot e ceva extraordinar. La instrucțiunile lui Sissy, verific jaluzelele, aprind și sting luminile să mă asigur că funcționează și dau drumul la robinetele de apă ca să verific că nu picură.

– Ce ciudat să umblu prin lucrurile unei persoane pe care nu am cunoscut-o și pe care probabil nu o voi cunoaște niciodată,

remarc eu în timp ce scoteam lenjeria patului. Sunt obișnuită să aranjez camerele doamnelor tinere pe care le vedeam zilnic.

– Îmi place anonimatul, spune Sissy, punând cearșafurile murdare într-un teanc bine ordonat. Îmi convine să intru și să fac curat în timp ce ei sunt în oraș, la prânz sau la cocteiluri. Nu m-a atras niciodată toată bârfa și familiaritatea care există într-o casă particulară. Partea amuzantă din munca de aici este să îți imaginezi într-a cui cameră ești. Ia uite mănușile alea negre până la cot de pe scaun. Cui crezi că i se potrivesc? Unei roșcate înalte cu râs vulgar.

– Sau poate unei brunete scunde cu glezne groase, adaug.

Chicotim și continuăm să plăsmuim imagini din ce în ce mai teribile despre cine ar putea să fie domnișoara Howard din Pennsylvania și, în timp ce ridic coliere frumoase de pe măsuța de toaletă, îmi imaginez gâtul palid pe care îl vor împodobi cu pietrele lor de smarald și jad. Desfac capacul unui ruj și văd buze perfecte de un roșu aprins și semnele lăsate pe un pahar de șampanie. Inspir mirosul de lemn de santal și trandafir când șterg praful pe lângă sticlele de parfum și cremele de față. Admir o pernuță de voiaj, plimbându-mi degetele peste un fluture brodat magistral cu fir de mătase. Pipăi țesătura bogată a fiecărei rochii elegante, satinul fin al fiecărui pantof, luciul neted al perlelor Ciro și, pentru un moment extrem de plăcut, nu mai sunt Dorothy Lane, fata unui fermier din Lancashire, ci fiica unui magnat american care se ocupă cu transporturi maritime, înconjurată de lucruri rafinate ce îmi fac viața perfectă.

Muncim metodic, urmând o rutină bine pusă la punct, facem paturile ca la carte, umflăm pernele pufoase, împăturim prosoapele groase, schimbăm hârtia parfumată din sertare și punem biscuiți Marie, proaspăt scoși din cuptor, în cutiile de argint de pe noptiere. Munca este intensă și timpul trece repede.

Când terminăm și ultima cameră de pe tura noastră, îndrept o ultimă cută de pe cuvertură. Totul este în ordine. Camera, din nou, în deplină ordine. Fac un pas în spate ca să admir ce am muncit și mă gândesc la ce a spus Teddy odată, când mă privea în timp ce călcam rufele până le netezeam perfect: „În viață nu

poți să ai mereu cearșafuri scrobite și pliuri perfecte, Dolly. Uneori mai apar și cute și îndoituri, oricât de mult întinzi și netezești". Vorbea așa de înțelept și de frumos. Asta face ca tăcerea pe care a lăsat-o să fie cu atât mai greu de suportat.

Sissy se uită la mine.

– Un bănuț pentru gândurile tale.

Scot un oftat lung:

– Ce n-aș da ca necazurile din viața noastră să poată fi șterse la fel de ușor. Ar fi ceva, nu?

Mă privește cu atenție pe moment.

– Cum îl cheamă pe necazul ăsta al tău? Pe al meu Charlie. A fugit cu prietena mea cea mai bună.

Ezit. Nu vorbesc des despre el, dar Sissy are ceva care mă face să îmi doresc să fiu deschisă.

– Teddy, așa îl cheamă.

– Și ce a făcut Teddy de a încurcat lucrurile?

Mă uit la ea și apoi în jos, la picioare.

– Nimic, Teddy nu a făcut absolut nimic.

 5

TEDDY

Spitalul militar din Maghull pentru răniții de război, Lancashire, martie 1919

„Mă întreb dacă aș putea să îți mai zăresc chipul printre nori.
Fiindcă uneori uit de tine.”

Patul meu este ultimul, dintr-un șir lung de douăzeci de paturi din salon. Ceea ce înseamnă că eu sunt ultimul hrănit și ultimul la vizita medicală când sunt medicii de gardă, dar mai înseamnă și că stau lângă geam, iar pentru asta, aș rămâne ultimul în toate.

Printr-o simplă mișcare a capului, pot privi cerul și dealurile din depărtare. Pot urmări vremea și cum se rostogolesc norii peste Marea Irlandeză. Pot să mă întorc cu spatele la cei din salon și să uit complet că sunt aici.

Astăzi cerul este de un albastru aparte. Albastrul viorelelor. O priveliște binevenită după rafalele necruțătoare de ploaie cenușie de ieri. Infirmiera îmi spune că speră să facă o plimbare în parc mai târziu.

– Este minunat afară, spune, cu vocea veselă și senină. Se pare că a venit primăvara, în sfârșit.

Nu vorbesc. Abia o remarc, în timp ce privesc atent pe fereastră și urmăresc un fluture care dansează în jurul tocului de

la geam. Este neobișnuit să vezi fluturi în perioada asta a anului. Un fluture Ochi de păun, sau poate că este Doamna pictată. Uit. Știam speciile de fluturi atât de bine. Orice fluture ar fi fost, infirmierele i-au dat drumul afară de multe ori, dar el se întoarce mereu.

– Ți-am mai adus scrisori să-ți citesc, continuă infirmiera. Încep?

Îmi întorc capul spre ea. Stă pe un scaun mic lângă pat. Își aranjează fusta pe genunchi. Își dă după ureche o șuviță de păr. Dau din cap aprobator. Ce altceva pot să fac? Este aici acum. Spune că scrisorile mă vor ajuta să îmi amintesc.

Desface scrisoarea și începe să citească.

5 octombrie 1916

Mult-iubitul meu Teddy,

*Am privit cerul azi de dimineață. Nu am aruncat doar o privire rapidă din cauza unei păsări care mi-a zburat deasupra capului, ci chiar m-am uitat atent, cum îmi spuneai tu mereu să fac. Am rămas complet nemișcată și nu am făcut altceva decât să privesc. Era tot de culoarea piersicii și a zmeurei. Ieri a fost de un gri moale de catifea, ca moleschinul**. *Mă întreb dacă cerul arată la fel și în Franța. Îmi imaginez că este oarecum diferit. Mai închis.*

Îți amintești când ne întâlneam la podul de piatră și stăteam așezați pe marginea lui, bălăngănindu-ne picioarele și clătinându-ne ca trestiile în bătaia vântului? Tu spuneai: „Ascultă râul", „Ce auzi?". Râdeam de tine. Nu auzeam decât apa. Dar când am ascultat cu adevărat, am auzit alte lucruri: foșnetul vântului prin iarbă, zumzetul aripilor de libelulă, pleoscăitul unui pește care a prins o muscă de la suprafață. Când mă uitam la apă, vedeam doar reflecțiile noastre și umbrele norilor. Dar tu mi-ai spus să mă uit dincolo de suprafață și, încet, ochii mei s-au adaptat și am văzut un pește. Și, ca prin miracol, un întreg banc era acolo. Fuseseră acolo tot timpul, dar eu nu-i vedeam. Nu mă uitam cum trebuie. Apoi au început să

---

* Moleschin – țesătură rezistentă de bumbac, foarte netedă și cu aspect de piele. (n.red.)

apară tot felul de lucruri din întuneric: lucirea unei monede, jucăria unui copil, sclipiri de roz și auriu pe când un păstrăv înota rapid la suprafață.

Eu îmi amintesc.

Mă alină să știu că privim amândoi același cer. Dacă ne-am uita mai atent, ce am putea vedea, Teddy? Mă întreb dacă aș putea să îți zăresc chipul printre nori. Fiindcă uneori uit de tine. Mă lupt să îmi amintesc chipul tău, la fel cum mă chinuiam să văd peștii aceia. Dar mă uit în continuare, caut în continuare și dintr-odată te zăresc, la fel de clar de parcă ai sta în fața mea. De parcă ai fi fost acolo tot timpul.

Trebuie doar să te caut mereu și te voi găsi.

Nu mă uita, Teddy. Caută-mă.

Micuța ta,
Dolly
X

P.S.: Am prins frunzele și mi-am pus o dorință, așa cum mi-ai arătat tu. Nu e nevoie să îți spun ce dorință mi-am pus.

Cuvintele citite o tulbură. Uneori apropie o batistă mică de bumbac de obraz ca și își șteargă lacrimile. Poate că și ea a scris astfel de scrisori cuiva. Poate că îi trezește amintiri proprii.

– Vrei să-ți mai citesc una? întreabă.

Îmi îndrept din nou privirea spre fereastră. Mă uit atent la copacii înmuguriți care anunță o viață nouă. Ridic din umeri.

– Știu că e greu, îmi zice, dar îți face bine să le asculți.

Îmi pune o mână pe umăr, în semn de consolare.

– Te vor ajuta să îți amintești, cu timpul.

Întorc capul încet, ca să o privesc. Îmi simt ochii greoi și obosiți. Ea pare absentă, departe. Alege un alt plic de pe genunchi, scoate paginile și continuă să citească.

12 noiembrie 1916

Mult-iubitul meu Teddy,

Au trecut opt luni de când ai plecat și toate s-au schimbat atât de mult. Mobilizările sunt atât de dure. Toți cei care sunt apți să lupte au plecat acum, chiar și cei însurați. Cei rămași – fie din cauză că sunt prea tineri, fie că sunt prea bătrâni sau infirmi, plutesc în derivă prin sat precum semințele de păpădie. Se simt vinovați și inutili și își doresc să fie acolo, să lupte cu voi toți. Le spun că ar trebui să fie recunoscători că nu sunt acolo și că aș fi dat oricât să te fac mai tânăr cu un an sau doi, ca să fi rămas aici cu mine.

Aici toți facem ce putem. Eu tricotez în cea mai mare parte a timpului. Ciorapi, mănuși și alte accesorii. Se pare că sunt aproape la fel de nepricepută la tricotat cum sunt și la cusut, dar, dacă insist, aș putea să fac progrese. Alte fete fac budincă de Crăciun și o trimit la voi și la toți cei care ajută pe la ferme. Își spun „Armata de uscat”.

Mi-am terminat treaba la casa cea mare și lucrez la fabrica de armament de când am împlinit optsprezece ani. E grea munca, dar orice e mai bine decât treburile casnice și se plătește mai bine. Purtăm pantaloni! Ne înregistrăm la sosire și la plecare și încărcăm obuzele cu pulbere de TNT.

Ne spun „fetele-canar”, fiindcă expunerea la pulbere ne face pielea galbenă. Este periculos ce facem – în sud, la o fabrică din Faversham, a avut loc o mare explozie, dar măcar fac ceva util și uneori, când stăm pe iarbă și ne luăm pauza de ceai, suntem chiar fericite. Știu că nu ar trebui să ne simțim așa fiindcă este război, dar Ivy Markham spune că nu poți să fii plângăreț tot timpul. Ne simțim cumplit când una dintre fete primește o telegramă de la Rege. Oh, este îngrozitor, Teddy! Nu știm ce să spunem și știu că toate simt la fel ca mine – ușurare, fiindcă nu sunt vești despre ai noștri, dar este groaznic să te gândești la asta când cineva tocmai a pierdut pe cineva drag inimii lui.

Data viitoare o să încerc să îți dau vești mai bune. Mama spune că nu ar trebui să îți povestesc lucruri triste. Zice că treaba noastră, a femeilor de acasă, este să vă înveselim.

Micuța ta,
Dolly
X

P.S.: Am primit aparatul foto. Cred că e bine că l-ai trimis, mai ales că a fost interzis de Ministerul de Război. Ar fi absurd să dai de necaz dacă ofițerii ar afla că mai ai un aparat foto, și chiar mai rău dacă ar ajunge pe mâinile inamicului. Îl păstrez cu grijă până când te întorci acasă.

Camera este scăldată în liniște, cu excepția momentelor în care mai tușește vreun pacient. Mă uit pe geam departe, la coșurile fabricilor, înălțându-se spre nori ca niște degete soioase. Infirmiera îmi spune că, în timpul războiului, acolo era o fabrică de bombe. Acum fabricau mănuși de damă. Uneori totul pare atât de lipsit de sens.

– Încă o scrisoare? întreabă.

Dau din cap dezaprobator. Ce rost are? Cred că mi-a citit scrisorile astea de mii de ori și tot nu-mi amintesc de această fată pe nume Dolly care îmi spune lucruri atât de frumoase. Întind mâna și iau paginile pe care le ține ea. Sunt mânjite cu pecetea spurcată a războiului. Mi-a spus că le-au găsit în buzunarul de la pieptul mantalei mele. Ditamai teancul, păstrat la piept. Împăturesc paginile cu multă grijă, urmând pliurile deja formate. Tremurul mâinilor mele face dificilă o treabă ce altădată ar fi fost simplă.

Îmi ia paginile și mă bate ușor pe mână:

– Ceai?

Aprob.

– Două cuburi de zahăr?

Aprob din nou din cap. Atâta lucru îmi amintesc și eu, două cuburi de zahăr la ceai. Îmi amintesc numele pisicii, data de naștere a mamei, cum să fac păpușele din paie. Lucruri banale. Restul este în ceață, viața mea de odinioară, aparent fericită, a fost ștearsă încet de anii de război, și mi-au rămas doar coșmarurile care mă bântuie.

Doctorii sunt îngrijorați de starea mea. Mă înțeapă, mă împung, își notează observațiile. Cuvinte pe care eu nu le înțeleg sunt folosite pentru o afecțiune pe care ei nu o înțeleg: manii, halucinații, mutism isteric. Le-am văzut observațiile. Dar, în

ciuda multiplelor tratamente pe care mi le-au aplicat – hipnoză, șocuri electrice, terapie prin artă, băi calde – nu mă pot vindeca și nu vor să mă trimită acasă. M-au catalogat: „Încă nediagnosticat, anxios". Un apelativ fantezist pentru ceea ce bărbații numeau nevroză de război. Cu toții cunoșteam pe cineva care a fost lăsat la vatră cu probleme de anxietate. „Fără fibră morală" era altă etichetă pe care o foloseau ofițerii. Tânărul din patul de lângă mine spune că trebuie să mă adun, că dacă mai continui să țip noaptea și să vorbesc despre ce am văzut, mă vor trimite la azilul local. Și fata asta care îmi trimite scrisori, Dolly, îmi povestește atâtea lucruri minunate pe care spune că le-am văzut și făcut. Ce mare păcat că nu le mai pot face acum.

Armele s-au potolit, dar eu încă lupt în războiul meu.

Tot ce am acum sunt războiul, infirmiera și fluturele de la geam.

 6

DOLLY

„Privești. Îți imaginezi lucruri. Pun pariu că vezi imagini în nori."

Camera de hotel este întunecată și străină când mă trezesc. Rămân întinsă în pat, nemișcată, ascultând răsuflarea fetelor, zgomotul vreunui arc din saltea care sare la mișcarea lor, foșnetul lenjeriei când se agită în somn. Totul este atât de bizar și de nou. Nu am crezut vreodată că îmi va fi dor de sforăitul lui Clover, dar chiar îmi este. Mai aud și alte zgomote, semn că hotelul se trezește: apa care curge prin conductele îndepărtate, pocnetul unei dușumele tensionate de la etaj, fluierul unui hamal, clinchetul sticlelor de lapte din curtea de sub fereastră. Mă gândesc la zgomotele cu care eram obișnuită să mă trezesc la Mawdesley: cocoșul, sunetul vântului prin jgheaburile casei, ciocănitul piciorului scurt al mesei din bucătărie, când mama îl freca cu zahăr și săpun până îi sângerau degetele. A freca masa aia săptămâni întregi, de parcă ar putea șterge cumva cuvintele din telegrama în care era anunțată că tata căzuse la datorie. Ciocănitul acela neîncetat devenise exprimarea durerii noastre, până când nu am mai rezistat și am sprijinit piciorul beteag al mesei cu cartea *The Adventure Book for Girls*. Ciocănitul s-a oprit. Mama a continuat să plângă. Pentru asta nu aveam leac.

Instinctiv, bag mâna sub pernă după fotografie, dar ating cu vârful degetelor paginile cu note muzicale. Atingerea lor mă ajută să rememorez: ochi cenușii, păr roșcat, momentul unui ceva nerostit. Mă gândesc la muzica așternută pe pagini: necântată, neiubită. Nu-mi dă pace, exact ca o mâncărime pe care nu o pot scărpina. Caut din nou fotografia și o scot din ascunzătoare, strângând-o la piept în timp ce dau cuvertura la o parte, îmi înfășor o pătură în jurul umerilor și mă furișez la fereastră, pășind pe podeaua rece. Lămpile cu gaz aruncă o lucire stranie peste curtea în care se află ieșirea din spate a bucătăriilor, luminând camera destul de bine cât să îi pot zări chipul. Mi se rupe sufletul când îi văd imaginea. Atâtea întrebări fără răspuns. Atâta durere. Atâta suferință și furie – și, cu toate astea, atâta iubire; o dorință instinctivă de a-l strânge în brațe. Îl apropii strâns de pieptul meu, exact cum am făcut în ziua în care a fost făcută fotografia. De-aș putea să-i mai simt căldura încă o dată. Mi-ar fi de ajuns.

Sub geamul meu, hamalii și băieții de la aprovizionare descarcă marfa din vagoane și furgoane după ce au venit de la piață. Se mișcă rapid, cei de pe furgoane dau lăzile cu legume și fructe din mână-n mână următorului, până la capătul rândului. O roșie stricată aterizează în capul cuiva și eu zâmbesc în timp ce victima aruncă alta înapoi. În scurt timp, toată lumea se bate cu ce le vine la îndemână: portocale, lămâi, nuci. „Scandalagii prostuți!” șoptesc.

În spatele meu aud un arc de saltea pocnind. Mă întorc și o văd pe Sissy ridicată în pat și privindu-mă. Tresar când o observ, apoi chicotim amândouă.

– Ce faci? întreabă în șoaptă.

– Mă uit.

– La ce?

– Mai nimic, ridic eu din umeri.

Își pune pătura pe umeri și vine lângă mine la geam. Stăm așa un timp, cu fruntea lipită de geamul rece, și privim hamalii care se tachinează.

– Ești o visătoare, Dolly.

– Ce vrei să spui?

– Privești. Îți imaginezi lucruri. Pun pariu că vezi imagini în nori.

Are dreptate. Fac asta.

Privim cum lampagiul merge pe stradă cu prăjina și scara, stingând felinarele, în timp ce zorii zilei își fac apariția pe cer într-o nuanță cenușie.

– Ai pierdut pe cineva? întreabă.

Șovăi. Ce înseamnă să pierzi? Îmi pun vârful degetului pe geam, desenând peste condensul format de respirațiile noastre.

– Da.

– Și eu. Pe Somme. Era acolo doar de câteva luni. Fratele meu, Davey.

Se întoarce și îmi arată cu degetul fotografia de pe noptieră.

– El e. Un ticălos chipeș.

Îmi pun mâna peste mâna ei.

– Îmi pare rău, spun. Dar nu este niciodată suficient.

– A lăsat o soție și doi copii, o mamă și o soră. Tuturor ne pare rău. Soția lui spune că ar fi fost mai ușor de suportat dacă ar fi lăsat o scrisoare de adio. Dar nu au găsit nicio ultimă scrisoare în buzunarul lui. Nu era stilul lui Davey al nostru. Nu le avea cu scrisul sau cu sentimentalismele.

Desenează o inimă pe geam și o privim în timp ce se estompează.

– La tine cum a fost? Cum a murit?

Discuția ne este întreruptă de ceva ce lovește geamul cu un zornăit și ne face să țipăm și să ne dăm înapoi. Tragem cu ochiul în jos și vedem că unul dintre hamali rânjește la noi. Are o mână plină cu nuci și le aruncă și pe astea înspre geamul nostru.

Sissy deschide geamul. O rafală de aer rece îmi ciupește pielea, iar ea scoate capul afară.

– Heei! strigă. Ia vezi!

Hamalul îi trimite o bezea și își vede de muncă.

– Ce obraznic! spune, în timp ce închide geamul și își strânge mai bine pătura pe umeri.

– Îl cunoști?

– Billy Morris. Are bucurii la mine.

– Și?

– Și ce?

– Tu ai bucurii la el?

Se înroșește în obraji, iar pe buze îi înflorește un zâmbet pe buze.

– Poate.

– Ce a fost asta?

Ne întoarcem amândouă și vedem că Mildred s-a trezit.

– Dolly, spune Sissy. Le face ochi dulci hamalilor.

Îi trag o palmă peste umăr.

– Ba nu!

Mildred se uită la mine cu aceeași privire plină de înțeles.

– Ei, Dolly ar trebui să aibă grijă să nu își facă vreo reputație înainte să ia primul salariu.

Eu și Sissy ne uităm una la cealaltă și bufnim în râs.

Mildred își dă cuvertura la o parte și se dă jos din pat.

– Serios, parcă ați fi copii de școală.

Pleacă din cameră, trântind ușa după ea.

– Ce e cu ea? întreb, cățărându-mă înapoi în pat și strângându-mi puternic genunchii la piept ca să mă încălzesc.

– Nimic, spune Sissy. Tocmai asta e și problema. Are nevoie de o tăvăleală bună, asta e. E o înțepată!

Baia fetelor de la hotel arată ca Piccadilly Circus într-o seară de vineri. Câteva manichiuriste de la salonul de coafură își spală ciorapii în chiuvete. Surprind frânturi din conversația lor, ceva despre un producător de filme de la Hollywood care face ochi dulci uneia dintre ele. Mi-ar plăcea să aflu mai multe, dar pleacă și baia se umple de o groază de cameriste limbute.

– Manichiuristele se cred mai bune decât noi, spune Sissy. Nu locuiesc aici, dar le place să ne folosească baia când au nevoie. Nu știu de ce nu-și spală lenjeria acasă.

Polița îngustă de sub oglindă este un morman de bonete și ace de păr, iar noi toate ne agităm și ne facem loc să vedem în oglindă cum arătăm. Brațe subțiri și coate ascuțite îmbrăcate

în rochii albastre se lovesc și se bat pe locuri. Eu stau ridicată pe vârfuri, cercetându-mă pe deasupra capetelor din fața mea. Nu este prima dată când îmi doresc să fi fost mai înaltă. „Nu ești suficient de înaltă, următoarea la rând”. Am auzit cuvintele astea de atâtea ori, uneori chiar înainte să apuc să fac măcar un pas de dans.

Sissy mă împinge de la spate, trimițându-mă în față.

– Haideți, fetelor. Mai lăsați-le și pe altele.

Într-un freamăt de iritare, marea de trupuri din fața mea dispare încet și într-un final mă aflu și eu în fața oglinzii. Sunt palidă și obosită după noaptea agitată și îmi ciupesc obrajii ca să le dau puțină culoare.

– Uite, dă-te cu asta.

Gladys îmi dă un fard de obraz.

– Nu știi niciodată cu cine te întâlnești.

Face cu ochiul și își dă și ea cu puțin fard în obraji.

– Trebuie să arăți cât mai bine.

– Credeam că nu avem voie să ne fardăm.

– Nu avem. Îți dai doar atât cât să arăți mai puțin moartă, și în același timp suficient de puțin cât să nu observe O'Hara.

Refuz oferta și mă concentrez să-mi aranjez buclele rebele într-un fel, înainte să-mi pun boneta plisată.

Sissy îmi dă un ruj.

– L-am luat de la Woolworth săptămâna trecută. Se numește Vermillion.

Ea și-a dat deja puțin ca să scoată în evidență „arcul lui Cupidon”, exact ca actrițele din filmele mute. Își țuguie buzele și își privește imaginea în oglindă.

– Ei, ce părere ai?

Mă întorc spre ea să o văd.

– Ce mai, ești Mary Pickford!

Râde și se șterge cu un șervețel.

– Uite. Încearcă și tu.

Nu pot să rezist. Răsucesc partea de jos a tubului auriu. Muchia oblică alunecă ușor peste buzele mele. Îmi frec buzele

una de cealaltă, le netezesc de la un capăt la altul și mă aplec mai bine spre oglindă ca să mă văd mai atent.

– Nemaipomenit.

O fată de lângă mine spune că mă prinde.

– Ești nouă? mă întreabă.

– Da. Sunt Dolly.

– Îmi pare bine să te cunosc, Dolly. Eu sunt Tallulah.

Mimează perfect accentul sudic tărăgănat al Tallulei Bankhead. Râd.

– Ai văzut-o în *The Dancers*? A fost atât de frumoasă.

– M-am dus în fiecare seară timp de o săptămână, răspunde. Mi-am pierdut un pantof în goana de a ajunge la galerie, în prima seară. M-am dus acasă în ciorapi. M-am ales cu o palmă după ceafă de la mama.

Sissy bate din palme ca să ne atragă atenția.

– Fetelor, spune, imitând cum poate ea mai bine accentul irlandez. Totul trebuie să fie curat și în ordine. Boneta albă plisată și șorțul așezate într-un fel anume, pantofii lustruiți oglindă, părul ondulat și prins perfect.

Se oprește și se uită la mine:

– Pe toți sfinții, Dorothy Lane. Uite cum îți stă boneta. Așa ceva nu se face!

Chicotesc în timp ce ea mă ajută să îmi prind boneta cum trebuie, dar veselia ne este întreruptă de o bătaie bruscă în ușă.

– Fetelor, sper că o să vă păstrați voioșia asta toată ziua la muncă.

– Cine e? o întreb în șoaptă pe Gladys.

– Cutler, hamalul-șef.

Vocea continuă de dincolo de ușă:

– Prea multe expresii posace pe hol în ultima vreme. Nu fac bine *ambianței* hotelului. Haideți, grăbiți-vă să coborâți. E aproape și jumătate. Domnișoara O'Hara va sosi în inspecție curând.

Gladys spune despre Cutler că este un tip plin de toane:

– Acum este bun ca pâinea caldă, iar în secunda următoare te-ar împușca pe loc dacă faci ceva necorespunzător. Nu-ți băga

nasul unde nu e de tine și ține-ți mâinile acasă și nu ai de ce să îți faci griji.

Dar, pe când ieșim din baia înghesuită, chiar îmi fac griji. Am atâtea lucruri de ținut minte, atâtea fețe noi de învățat. Am întâlnit deja multe îngrijitoare de pe etaj, o grămadă de cameriste, ospătari de pe etaj, valeți și liftieri, nu mai spun de diverși membri din conducerea hotelului. În timp ce coborâm în grabă scările de serviciu, foșnetul uniformelor se amestecă cu zgomotul pe care îl fac picioarele noastre când ating linoleumul. Încerc să reprim amintirile care se ascund în fiecare scârțâit al pantofilor mei pe podea.

În sala de mese a personalului, mă așez la masa lungă și îmi torn o ceașcă de ceai. Este bun și tare. Nu se compară cu lăturile pe care le primeam la Mawdesley Hall.

Triunghiuri de pâine prăjită sunt așezate pe suporturi din oțel și cuburi de unt galben-auriu sunt așezate în boluri de ceramică pe masă. Fetele de la bucătărie au avut de lucru. O zăresc pe tânăra de ieri care freca scările și îi zâmbesc. Este atât de prinsă cu treburi încât abia mă observă. Încep să mănânc cu poftă din porridge și din pâinea care este caldă încă, proaspăt scoasă din cuptoarele brutăriei hotelului. Las o bucată de pâine să se topească ușor pe limbă și îmi amintesc cum eu și sora mea mai mică, Sarah, stăteam în fața brutăriei cu o față de pernă, gata să o umplem cu tot ce puteam lua de cei șase pence pe care ni-i dăduse mama. De cele mai multe ori, luam niște franzele groaznice de culoare brună – le spuneam bălegar. Dacă aveam noroc, apucam să luăm un rulou să-l mâncăm pe drum spre casă. Îi spuneam lui Sarah să își șteargă firimiturile de la gură și de pe șorțuleț, ca să nu vadă mama.

Mult prea curând, auzim pași apropiindu-se grăbiți și iat-o pe O'Hara, cu o legătură uriașă de chei care saltă la șoldul ei precum un copil agitat. Ne ridicăm toate în picioare când intră în cameră, târșâind picioarele scaunelor de pardoseala de piatră și zornăind lingurile în boluri și cești. Fetele de la bucătărie încep să strângă micul dejun de pe masă, iar O'Hara ne cheamă să ne aliniem pe hol. Le urmez pe celelalte și le imit pe măsură

ce se așază într-un șir lung: umerii trași înapoi, picioarele apropiate, bărbia sus, mâinile la spate. Îmi împreunez degetele și spun o rugăciune în gând, în timp ce O'Hara se plimbă energic de la un capăt la altul al șirului, precum un sergent major în timpul unui exercițiu, dând fiecărei fete o listă de menaj scrisă îngrijit. Ocazional, se oprește ca să îndrepte un cordon de șorț răsucit sau să verifice mâinile și unghiile. Se oprește în fața mea. Inima îmi bate puternic pe sub uniformă în timp ce privesc drept înainte, încercând să nu îmi focalizez privirea în nicio direcție și evitând uitătura rece a lui O'Hara. Mă studiază o secundă, apoi se apleacă spre mine și îmi trece degetul peste buza de sus.

– Ruj, Dorothy?

Fir-ar! Am uitat să îl șterg. Fata din dreapta mea inspiră repede și adânc. Inima îmi bate să iasă din piept.

– Acum nu suntem în vreo sală de spectacole de duzină, își iese din fire O'Hara. Rujul nu are ce căuta pe buzele unei cameriste, atâta vreme cât este în orele de program.

Îmi dă o batistă.

– Și nici după orele de program, nu este deloc necesar. Șterge-l, imediat!

– Da, domnișoară.

Îmi frec buzele frenetic cu batista, apoi mă întorc către fata de lângă mine care dă din cap să îmi confirme că s-a șters. În timp ce O'Hara continuă să inspecteze, Sissy se apleacă în față și își mișcă buzele ca și cum ar rosti o scuză. Reduc la tăcere vocea din capul meu care se întreabă dacă e posibil să fi făcut asta intenționat ca să mă bage în bucluc.

În cele din urmă, O'Hara se arată mulțumită.

– Totul pare în regulă. Haideți să începem ziua de lucru și amintiți-vă…

Toate fetele spun în cor instrucțiunile învățate pe de rost.

– Cele mai mici lucruri pot să facă diferența. Atenție la detaliu în orice. Oaspeții noștri sunt prioritatea noastră.

O'Hara dă din cap aprobator.

– Exact. Acum, gata, la treabă – și, Dorothy…

Ce o mai fi acum?

– Da, domnișoară?

– Astăzi, Sissy Roberts o să te însoțească din nou în camere. De mâine însă, rămâi pe cont propriu.

– Da, domnișoară.

– Ai întrebări?

– Nu, domnișoară.

– Presupun că mâine nu mai vii cu buzele roșii?

În capul meu îi explic că e ruj Vermillion.

– Nu, domnișoară, nu se va mai întâmpla.

Inchizitorul meu aprobă din cap cu fermitate și se îndepărtează, cu venele ieșite în afară și coatele ascuțite. Mă las pe spate sprijinindu-mă de perete și scot un oftat de ușurare.

„Da, domnișoară. Nu, domnișoară. Bla-bla-bla, domnișoară".

Sissy îmi dă un ghiont.

– Deja o iei în zeflemea pe șefa cameristelor? În locul tău, aș păstra pentru mine gândurile alea. O să te bagi în bucluc dacă îți vorbești în barbă. Hotelul are ochi și urechi. Cu cât spui mai puține, cu atât mai bine.

– Ei, se uită la mine ciudat. De parcă sunt un gunoi de pe pantofii ei.

– O să te dea la o parte ca pe un gunoi, dacă aude cum o vorbești pe la spate. Ține-ți gura și nu mai vorbi pe la colțuri.

Mă prinde de cot.

– Îmi pare rău de treaba cu rujul. Data viitoare, șterge-l înainte să cobori, bleguțo! Te-ar fi trimis direct la Cutler, dacă nu ar fi fost prima ta dimineață de lucru, sunt sigură.

– Atunci hai să zicem că a fost norocul începătorului și să uităm totul.

Sissy verifică noua listă de menaj în timp ce ne îndreptăm către magazii.

– Ia uite aici. Chiar că norocul începătorului. Prima cameră de pe lista ta, domnișoară Dorothy Lane, este ocupată de dl Lawrence Snyder. Prietenul managerului. Impresarul vedetelor.

– Snyder? Libidinosul pe care l-am văzut ieri? Mă gândesc la felul în care m-a privit. Mă gândesc la felul în care am mai fost privită așa înainte.

– Chiar el. Gladys o să sufere ca un câine bătut când o să afle. E convinsă că o s-o trimită cu primul vapor în America.

Mă înghiontește.

– Gata, haide. Nu o să facem multă treabă dacă stăm și visăm cu ochii deschiși. Camerele nu se curăță singure.

O urmez pe drumul către magazia cu lenjerie. Dar gândurile îmi sunt în altă parte și inima mea a fugit în cameră și s-a cuibărit lângă fotografia de sub pernă.

Pe etajul personalului de serviciu este chiar mai multă agitație decât ieri. Un du-te-vino continuu de hamali, cameriste, bucătari și ospătari pe coridoarele înguste. Ori de câte ori trece careva în uniformă sau în îmbrăcăminte oficială, ne dăm într-o parte ca să îi facem loc. Sissy mi-l arată pe bucătarul-șef, un francez teribil, care nu permite nimănui să intre în magazii, cu excepția personalului de la bucătărie. Apuc să văd câteva dintre livrările recente: galoane de smântână în cuve mari, munți de ananas proaspăt, bazine pline cu homari vii, hălci imense de carne de vânat, bucăți de jambon și fâșii mari de carne de vită. Doar brutăria hotelului este de dimensiunea unei gospodării mici. Îmi lasă gura apă când simt aroma de pâine proaspătă de-abia scoasă din cuptoare pe palete uriașe de băieți tineri cu obrajii îmbujorați și de bărbați trupeși. Sissy șterpelește două chifle cu lapte din tava cea mai apropiată, alegându-se cu o plesnitură prietenoasă peste spate, cu o paletă.

– Vezi vreodată oaspeții când ești în camerele lor? întreb, după ce ne-am încărcat cărucioarele. Gladys mi-a spus că uneori, doamnele țin cameristele de vorbă cu orele, ca să treacă timpul.

– Cer să li se mai aducă săpun sau prosoape de mâini, dar de fapt este doar o scuză ca să mai profite de puțină companie. Vezi tu, sunt plictisite. Presupun că are o limită și admiratul ăsta în oglindă. În special, coafezele și manichiuristele sunt solicitate personal în camerele oaspeților. Petrec ore întregi acolo, bând cafele și mâncând prăjiturele fine. Clienții fideli le trimit flori, cercei și parfumuri. Și întotdeauna au parte de bacșiș bun. Dacă sunt norocoase, jumătate de coroană.

– Chiar așa?

– Ai grijă, am auzit că unii oaspeți își arată aprecierea în feluri care nu ar putea fi apreciate la fel de mult, cum ar fi un buchet de trandafiri, dacă înțelegi ce vreau să zic.

Face cu ochiul pe când intrăm în ascensor și îi spune liftierului să ne ducă la etajul patru.

– Nu mi-am imaginat că aici s-ar putea întâmpla lucruri din astea, spun eu în șoaptă.

Sissy râde de naivitatea mea.

– Aceeași diferență de când lumea. Noi, cei de jos, iar ei, cei de sus. De o cameristă de la Savoy se profită la fel de ușor ca în oricare altă parte. Numai un prost ar gândi altfel.

Ascensorul se oprește, iar noi ieșim în timp ce un domn iese dintr-o cameră de pe partea stângă. Își scoate pălăria când trece pe lângă noi. Larry Snyder. Ne retragem într-o parte și îi spunem „bună dimineața".

– Bună dimineața și vouă.

Se uită la mine.

– Fata cea nouă, nu-i așa?

– Da, domnule. Îmi ating buzele ușor preocupată, sperând că ultimele urme ale rujului Vermillion de la Sissy au dispărut complet.

– Așadar, îți ții repetiția finală în apartamentul meu!

– Nu sunt sigură că înțeleg ce vreți să spuneți, domnule.

– Vedete de cinema. Actrițe. Cameriste. Presupun că noi toți avem nevoie de un loc unde să repetăm. Apartamentul meu îți stă la dispoziție. Poți să treci prin replici în voie - sau prin perne.

Zâmbește blând și eu îngân un „mulțumesc".

– Doriți să ne ocupăm acum de camera dumneavoastră, domnule? întreabă Sissy.

– Da. Voi fi plecat toată ziua.

Mai face câțiva pași, se oprește și se întoarce.

– S-ar putea să găsiți câteva hârtii împrăștiate pe acolo. Lăsați-le așa cum sunt, vă rog. Lucrez la un scenariu nou.

– Desigur, domnule.

Când ajunge la ascensorul pentru oaspeți, îl auzim cum salută un prieten.

– John McArthur! Ce naiba te aduce la Savoy?

– Nevasta, Snyder. Nevasta mă aduce la Savoy, și din cauza asta, contul meu bancar și cu mine suferim îngrozitor.

Eu și Sissy bufnim în râs și intrăm în camera lui Snyder.

În aceeași seară la cină, în timp ce îmi beau porția de cacao, simt cum îmi zvâcnesc picioarele și brațele cum mă dor. Mă uit la ceasul de pe perete. La ora asta, spectacolele din Londra își vor fi încheiat ultimul act, iar fetele de la galerie sunt răgușite de la cât au aclamat, restaurantele și cluburile de noapte sunt pregătite să primească mulțimile care ies de la spectacole și care vin să ia cina și să danseze. Sunt atât de obosită, încât doar gândul la dans mă face să mă simt istovită și când mă urc în pat, sunt prea epuizată ca să mai citesc chiar și o pagină din revista lui Sissy.

Mă foiesc sub pătură, în timp ce ascult scrijelitul stiloului lui Mildred care scrie în jurnal. Nu-mi pot imagina despre ce poate să scrie așa de mult. Viața ei pare că se rezumă doar la hotel. Nu are pasiuni, nu o interesează nimic. Nu are visuri. În momentul în care stinge lumina, Gladys doarme profund și Sissy deja sforăie. Camera se cufundă în beznă, dar știu că luminile de la apartamentele hotelului, de la restaurant și de la sala de dans sunt încă aprinse de jur împrejurul meu. Pentru o clipă, ascult sunetele vagi ale muzicii și râsetele care plutesc pe holuri și mă îmbie să le urmez până când mi se face și mai somn, închid ochii și îmi las visele libere să plutească și să danseze printre aceia care deja au reușit să le transforme pe ale lor în realitate.

7

LORETTA

„Uneori aș da bucuroasă la schimb momentele culminante, dar pline de singurătate ale celebrității, pe compania plină de veselie a fetelor din trupă."

La teatrul Shaftesbury s-au vândut toate biletele la premiera *HOLD TIGHT!* Dragul de Cockie este încântat. Le-a dovedit încă o dată criticilor că cei care își asumă riscuri în această industrie, deși întâmpină uneori momente dificile, se și pot bucura de laurii succesului, atunci când vine momentul. De la doamnele, domnii și oaspeții de seamă îmbrăcați elegant care ocupă locurile din fața scenei, balcoanele principale și lojele, până la masa de oameni răgușiți și înghesuiți laolaltă sus la balcoane, nu mai există niciun loc liber în sală și nici măcar un loc în picioare. Dacă vânzarea biletelor ar da măsura succesului, s-ar putea spune că am dat deja lovitura, însă experiența m-a învățat că drumul este lung și că mai sunt multe pagini de scenariu de jucat și note muzicale de cântat ca să convingi, înainte de căderea cortinei.

Pe când publicul strigă aclamând primul act, cortina grea de catifea cade cu o mișcare dramatică în fața mea, iar lumina reflectoarelor pălește, lăsând scena în beznă totală. Savurez momentul: învelișul de mătase al întunericului. În liniștea obscură,

mă pot preface că nimic nu contează în afară de aplauzele care se sting. Stau neclintită ca piatra și respir. Inspir și expir. Inspir și expir. Și mă întreb cum o să fie ultima mea suflare.

Un praf fin coboară de sus de pe o schelă, deranjat de mașiniștii care ridică și coboară decorul. Îmi înăbuș tusea, când mi se așază pe brațe și mi se lipește de pielea umedă. Momentul de liniște s-a terminat, pășesc în spatele scenei, pipăind cu pantoful de satin după cele cinci trepte ce coboară spre culise.

În spatele scenei este deja activitate intensă. Mașiniștii, asistenții, pianistul și partenerul meu, protagonistul, mă felicită când trec pe lângă ei.

– Sunteți nemaipomenită, domnișoară May!

– Primul act a fost minunat!

– Extraordinar, dragă, extraordinar!

– Perfecte replicile. Pur și simplu divin!

Zâmbesc cu grație și rămân imperturbabilă la complimentele și platitudinile lor. Mă aștept să le primesc în momentul acesta, sunt aranjate de oamenii mei, oricât de bună sau rea mi-a fost prestația. Nu mă afectează lipsa sincerității. Numai dragul de Jimmy Jones, regizorul de platou și unul dintre cei mai neobișnuiți prieteni ai mei, nu rostește niciun cuvânt. Ne-am cunoscut într-una dintre cele mai grele perioade pe care le-am trăit vreodată. Știe când nu este nevoie de cuvinte. Pur și simplu zâmbește, mă mângâie ușor și reconfortant pe braț și îmi dă un teanc de felicitări și mesaje selectate. De verificarea riguroasă a lui Jimmy trec doar cele mai frumoase cuvinte, cele mai sincere scrisori de adorație de la fani și cererile amuzante în căsătorie de la domni respectabili.

În drum spre cabină, o tânără din trupa de dansatoare trece rapid pe lângă mine. Se oprește când mă recunoaște. Este o frumusețe, cu ochi mari și plini de uimire, fără îndoială că mă invidiază pentru rolul de protagonistă și pentru numele care îmi apare scris cu litere luminate pe fațada teatrului. Ea nu știe că eu sunt cea care o invidiază pe ea și pe celelalte dansatoare din trupă, care au tinerețea și energia de partea lor: douăzeci și cinci de fete pe jumătate goale, înghesuite într-o singură

cabină, care se calcă pe bătături și împart machiajul, glumele și un borcan cu ceapă murată ca gustare înainte să se ridice cortina, care așteaptă cu nerăbdare ziua de vineri, când se dă leafa, ca să se ducă direct prin magazine să-și cheltuiască banii câștigați cu greu. Uneori aș da bucuroasă la schimb momentele culminante, dar pline de singurătate ale celebrității, pe compania plină de veselie a fetelor din trupă.

Nu a trecut foarte mult timp de când eram o fată ce sfida societatea, cu un chip de neuitat și cu o mamă severă; fata care și-a găsit locul pe scenă, în ciuda disprețului pe care părinții ei îl afișau față de acest gen de profesie necuviincioasă. Fata aceea s-a luptat și s-a revoltat. Fata aceea a scăpat de însoțitoare ca să bea și să danseze pe ritmurile exotice ale trupelor africane și să stea cu fetele din trupă și cu actrițele pe care le admira. Fata aceea avea visuri mărețe și era lipsită de griji. Avea pasiune și credință, exact ca tânăra care se află acum în fața mea.

– Sunteți minunată, domnișoară May, spune ea gâfâind, cu răsuflarea tăiată și profund impresionată. Pur și simplu minunată.

Mă apropii și îi iau fața în mâini.

– Și tu vei fi la fel. Continuă să repeți, să-ți păstrezi încrederea și poți avea tot ce visezi.

Se uită la mine cu adorație.

– Acum fugi și schimbă-te înainte să facă garderobiera o criză.

– Da, domnișoară. Sigur.

O urmăresc cu privirea cum dispare în umbră și îmi doresc să pot alerga cu ea, să dispar în întuneric și să nu fie nevoie să spun nimănui tot acel teribil adevăr.

Ocolind cutii cu vopsea, recuzită în echilibru precar, scări și șiruri nesfârșite de costume, mă grăbesc pe coridoarele înguste, simțindu-mă ușurată că am ajuns la cabină, și închid ușa, separându-mă de zgomotul și haosul din spatele ei. Jimmy a fost ocupat cu aranjarea cutiilor de ciocolată și a buchetelor de flori primite de la domni cu pretenții de iubiți și simpatizanți. Arunc o privire rapidă la câteva dintre felicitări în timp ce Hettie, croitoreasa și costumiera mea, împinge într-o parte câteva

dintre cele care ocupă prea mult spațiu, ca să îmi pot vedea imaginea în oglindă. Mă prăbușesc pe scaunul din fața mesei de toaletă și mă uit la florile care mă înconjoară. Îmi atrage atenția un aranjament minunat de bujori roz. Celelalte sunt banale.

– De ce nu trimit oamenii trandafiri, Hettie? Nu mai trimite nimeni trandafiri. Se tot întrec cu orhideele astea țipătoare. Ridic niște flori galbene oribile. Nici măcar nu știu ce sunt.

– Să le iau de aici? întreabă.

Îmi scot pantofii de dans și îmi strecor picioarele chinuite de durere într-o pereche de papuci de mătase.

– Nu, lasă-le. Roagă-l pe Jimmy să cheme o mașină să le trimită pe la spitale după spectacol.

– Desigur.

– Spune-i să lase bujorii. O să îi iau acasă.

Îmi trec degetele peste flori, amintindu-mi de buchetul meu de nuntă. Bujori roz. Roger a furat unul ca să-l pună la rever. Totul fusese făcut într-o grabă așa de mare, că nu se gândise nimeni la rever. Mi-a prins o singură floare de bujor în păr și mi-a spus că întrec și stelele cu frumusețea mea: „Tu, colțul meu de rai".

Hettie îmi pune un halat de mătase pe umeri și îmi toarnă un pahar cu apă. Aș fi preferat să îmi toarne ceva tărie, dar îmi face scandal când beau, mai ales în timpul spectacolului, așa că nu spun nimic și iau câteva înghițituri cuminți în timp ce îmi pregătește rochia pentru actul următor.

– Publicul te iubește în seara asta, domnișoară May.

– Hmm? Ce spui?

Sunt distrasă de propriile-mi gânduri și de numeroasele uleiuri și creme de pe masa de toaletă. Cadouri de la Harry Selfridge. Este un scump, chiar dacă puțin prea american uneori.

– Publicul, repetă Hettie. Te iubește. Mai ales fetele de la galerie.

– Publicul mă iubește tot timpul, Hettie. Cât despre fetele de la galerie, din partea lor, nu am cum să dau greș. Eu de presă trebuie să îmi fac griji.

– Ei, sunt sigură că și lor o să le placă. Dacă ai fi auzit râsetele din sală.

Se pune pe treabă, făcând ultimele retușuri la poale și la tiv. Mă ridic și mă întorc teatral, în timp ce becurile electrice din jurul oglinzii îmi scaldă pielea în lumină. Arăt obosită și trasă la față, iar pielea delicată din jurul gurii s-a încrețit de la prea multe țigări. La cei treizeci și doi de ani ai mei arăt mai degrabă de cincizeci și doi.

– Arăt bătrână, Hettie?

Este obișnuită cu nesiguranța mea. În acest moment, mă cunoaște mai bine decât propria-mi mamă.

– Deloc, mormăie cu gura plină cu ace cu gămălie. Ești la fel de frumoasă ca în prima zi în care te-am văzut.

Îi caut privirea.

– Ești foarte drăguță, Hettie Bennett. Dar nu te pricepi deloc să minți.

Zâmbește, termină retușurile și mă lasă singură timp de cinci minute binecuvântate înainte să se ridice cortina. Acele cinci minute de pace sunt religia mea. Așa cum este și ceaiul de după-amiază cu Perry, sunt momentele mele. Orice alt lucru legat de seara aceasta: hainele pe care le port, replicile pe care le rostesc, melodiile pe care le cânt, locul pe care îl ocup pe scenă, restaurantul în care voi lua cina după spectacol și persoanele pe care le voi întâlni, toate sunt deja hotărâte în locul meu, toate fac parte din spectacol. Mă așez pe scaun și mă uit cu atenție la imaginea mea din oglindă, fără să clipesc, până când imaginea se estompează și aproape că reușesc să o văd pe fata tânără de odinioară.

În mod ironic, mama a fost cea care mi-a făcut cunoștință cu lumea teatrului. A respins ideea de a mi se preda materii obișnuite și i-a dat instrucțiuni guvernantei mele să se concentreze pe poezie, canto și arte. Când eram mică, eram dusă adesea la teatrul din Londra, unde eram captivată de dansul provocator al Isadorei Duncan și al lui Maud Allan în *Vision of Salomé*[*], dar și de exotismul din *Dance of the Seven Veils*[**]. Mai eram fascinată

* Visul Salomeei. (n.red.)

** Dansul celor șapte văluri. (n.red.)

și de eleganța companiei de balet a lui Diaghilev, *Ballets Russes*. Pe măsură ce se apropia anul meu de debut, am adoptat un regim strict de exerciții, ca să-mi îmbunătățesc condiția fizică. M-am înscris la cursuri de dans, hotărâtă fiind să învăț mișcările grațioase ale acelor femei incredibile pe care le urmăream dansând pe scenă. Am muncit din greu, și în timp ce mama considera că dansul e doar „o mică pasiune agreabilă", curând în inima mea mi-am dorit să devină mult mai mult decât atât.

La scurt timp după debutul meu, am deprins talentul de a mă descotorosi de însoțitoarele mele. În timp ce alte debutante dansau gavotă* în camerele austere ale caselor elegante din Londra, eu am descoperit deliciile îmbătătoare ale cluburilor de noapte din oraș. Întâlneam producători de teatru, actori, scriitori, artiști și dansatori. Eram captivată de ei cu aceeași intensitate cu care presa tabloidă era captivată de mine. Frumusețea mea ieșită din comun și comportamentul meu extraordinar deveniseră subiectul obișnuit al rubricilor de ziar care abordau viața mondenă. Odată cu trecerea anilor, părinții meu au devenit din ce în ce mai exasperați de comportamentul meu care nu era demn de o doamnă, dar și de faptul că nu îmi găseam un soț potrivit. Eu, pe de altă parte, trăiam entuziasmul noilor anturaje fascinante în care intram.

Însă adevăratul gust al libertății l-am simțit când a început războiul. Ni se spusese că luptele vor lua sfârșit până la Crăciun, dar curând ne-am dat seama că vor dura mai mult de atât. Pierderile erau considerabile. Era nevoie de ajutor. Nu puteam suporta să stau deoparte, în timp ce Aubrey, Perry și prieteni dragi de-ai mei se luptau pentru propria viață pe front. Încălcând dorințele explicite ale mamei de a nu face acest lucru, m-am înrolat în Unitatea de asistență medicală pentru voluntari de la spitalul Royal Herbert. Munca era grea și epuizantă, dar îmi găseam alinarea în faptul că știam că sunt de ajutor. Am fost fotografiată îmbrăcată în uniformă și astfel am devenit

---

* Gavotă – vechi dans francez în doi timpi, cu mișcare moderată. (n.red.)

imaginea Unității de voluntariat. La scurt timp, și alte fete ca mine mi-au urmat exemplul.

Locurile de odihnă din spital erau niște dormitoare comune, înghesuite și lipsite de eleganță, dar libertatea oferită de viața în dormitoarele comune era fascinantă pentru o fată care fusese educată acasă. În serile mele libere, savuram prilejul de a dansa și a bea ceva, ca să uit temporar de urâțenia războiului. Într-una din acele seri petrecute în afara spitalului l-am cunoscut pe Charles Cochran. Cockie a recunoscut în mine farmecul și talentul și m-a încurajat să dansez în mica lui sală de spectacole de revistă de la Ambassador. A început ca o mică distracție, o distragere de la realitatea șocantă pe care o oferă munca de infirmieră. Am urcat pe scenă cu o atitudine îndrăzneață și un nume nou, Loretta May. Pe de o parte, Lady Virginia Clements lucra în ture lungi la spital, iar pe de altă parte, Loretta May începea să se remarce ca vedetă pe scenă. Noapte de noapte, Virginia se transforma cu aceeași ușurință cu care se schimbau decorurile, își punea pe chip un zâmbet fermecător și îmbrăca costumele minunate, întruchipând o nouă *persona*. Faptul că dansam în secret în lumina celor mai puternice reflectoare nu era un lucru mai puțin fascinant.

Reputația mea și-a luat avânt în urma câtorva roluri mărunte. Îndrăzneață, frumoasă, seducătoare – scribii au făcut risipă de laude în articolele lor pompoase și nu a durat mult să descopere adevărul din spatele acestei noi vedete care stârnea controverse. Ziarele nu mai conteneau cu rubricile care țineau prima pagină.

FIICĂ DE VIȚĂ NOBILĂ IA TEATRUL CU ASALT!
LADY VIRGINIA CLEMENTS, DEMASCATĂ CA FAVORITA SCENEI DIN WEST END, LORETTA MAY.

În timpul zilei, îngrijeam oamenii bolnavi și răniți. Noaptea, le ofeream spectacole celor ale căror vieți se destrămau. Dezvăluirea adevăratei mele identități a țintuit-o pe mama la pat o

săptămână, dar fetele de la galerie și presa tabloidă au ajuns să mă iubească și mai mult.

Apoi, a sosit prima scrisoare și totul s-a schimbat.

Dragă domnișoară May,

Trebuie să mă ierți, dar m-am îndrăgostit nebunește de dumneata și mă văd nevoit să îți mărturisesc că acum ești, într-un mod greu de explicat, șansa mea de supraviețuire în acest război teribil.

– Un minut până la ridicarea cortinei. Un minut până la ridicarea cortinei!

Anunțul mașinistului îmi întrerupe gândurile. Mă uit din nou în oglindă, îmi retușez rujul și aplic mai mult fard pe pleoape. Masca de teatru. Cui îi pasă că îmi zvâcnește capul și că oasele mă dor groaznic? Spectacolul trebuie să continue la nesfârșit.

Deschid ușa cabinei și strig pe coridorul abia luminat:

– Are cineva o aspirină?

Dar cuvintele mi se disipează într-un nor de pudră, parfum și sclipici în timp ce fetele din trupă dau năvală pe lângă mine, cu tocurile pocnind și trosnind pe podea, în vâltoarea ultimelor retușuri la fermoare și curele, catarame și panglici.

Doar Hettie mă aude.

– Să mă duc să caut una?

– O ce?

– O aspirină.

– Da, te rog.

Îi fac cu mâna cu un gest absent. Nu am idee cum de mă suportă, săraca. Uneori o tratez groaznic. Nu intenționat. Doar că nu știu cum altfel să mă comport cu ea.

Ascult la ușă ca să mă asigur că toate fetele au plecat. Abia atunci caut sub masa de toaletă și deschid geanta pe care am ascuns-o acolo. Scot sticla de gin. Iau o înghițitură rapidă. Doar în scop curativ. Ce n-aș da pentru o injecție cu puțină morfină ca să cad în acel dulce abis al neființei, unde nimic nu mă poate răni și unde nu s-a întâmplat niciodată nimic îngrozitor, iar Roger se întoarce acasă și eu sunt perfect sănătoasă. Pe vremuri

luam morfină ca o joacă, ca să amorțesc durerea emoțională provocată de război. Acum doctorii îmi spun că trebuie să iau morfină ca să scap de durerea fizică, care într-un final îmi va aduce sfârșitul. Mai iau două guri pline de gin, tușesc când simt lichidul cum mă arde pe gât, pun sticla la loc în geantă și ies repede din cabină, simțind cum mă pătrunde gustul puternic de alcool, potolindu-mi durerea, teama și îndoielile.

– Domnișoară May, aspirina!

O ignor pe Hettie și îmi continui drumul pe coridor, apoi urc scările din culise. Aud murmurul și agitația pe care o face publicul când se întoarce în sală. După ce se sting reflectoarele, respir adânc, închid ochii și totul se cufundă într-o căldură amețitoare când pășesc pe scenă.

Cortina se ridică. Stau în lumina reflectoarelor. Pe la urechi îmi trece murmurul doamnelor din stal, admirativ la adresa minunatei mele pelerine roșii din catifea. Știu că reporterii de la *The Lady*, *The Sketch* și de la alte tabloide vor consemna totul în cel mai mic detaliu. Fetele de la galerie aplaudă în rafale, strigându-mi numele și ridicându-se de pe scaune:

– Domnișoară May, domnișoară May, sunteți minunată!

Deschid ochii, publicul este o masă întunecată în luminile orbitoare ale rampei. Partenerul meu de scenă, Jack Buchanan, îmi dă replica.

Pășesc în față și răspund.

– Serios, dragă, chiar *trebuie* să invităm familia Huxley la cină? Cred că aș prefera să mă fac covrig și să mor.

Publicul hohotește de râs, fără să știe crudul adevăr care zace în cuvintele mele.

 8

LORETTA

„Nu este treaba mea să îți spun că ai fost groaznică,
mai ales la o premieră."

La sfârșitul spectacolului, Londra este învăluită într-o ceață densă. Afară, în fața localului Murray, inhalez aerul îmbâcsit de smog și încep să tușesc. Este tăios și dureros. Tușesc mult mai rău decât în alte dăți.

Perry pare îngrijorat.

– Chiar ar trebui să te duci la doctor cu tusea aia, Etta. În mod cert se agravează.

După ce îmi revin și îmi recapăt suflul, trag cu nesaț din țigară și îi spun să nu se mai agite atât.

– Ți-am plăcut în seara asta, dragule? Ia spune-mi sincer!

Tremură, își strânge eșarfa în jurul gâtului și își freacă mâinile ca să se încălzească.

– Draga mea soră, ai fost fantastică. Cu toții au spus că ești splendidă.

Îmi duc mâinile în dreptul pieptului și îmi cufund degetele înmănușate în învelișul moale al hainei din blană de veveriță.

– Bineînțeles că asta au spus. Mereu spun așa. Oricum, nu mi-ai spune adevărul dacă aș fi fost îngrozitoare, nu-i așa?

Nu spune nimic. Îl ciupesc de braț.

– Au! M-a durut!

– Bine.

– Etta, sunt fratele tău preferat și unul dintre puținii oameni pe care îi consideri demni de prietenia ta. Nu este treaba mea să îți spun că ai fost groaznică, mai ales la o premieră. Sunt o grămadă de oameni care primesc foarte mulți bani ca să facă treaba asta.

Îl ciupesc din nou.

– Teribil mă mai șicanezi, Peregrine Clements. Impresiile de după o premieră sunt niște chestii dezgustătoare. Sunt agitată. Dacă nu le-am plăcut criticilor? Nu pot nici să mă gândesc la așa ceva.

Își stinge țigara strivind-o cu talpa.

– Haide, hai să ne îmbătăm să ne facem mangă. Până apar primele știri, vei fi prea amorțită ca să-ți mai pese.

Dar, în ciuda frigului și a tentației paharelor cu șampanie, șovăi să intru.

– Facem un tur al pieței?

– Ce? E groaznic de frig. Ai nevoie de un gin fizz, fată dragă, nu de o plimbare de seară.

– Te rog, Perry. Dăm doar o tură. Era un aer groaznic de stătut în teatru astă seară, iar uneori și în club poate fi sufocant.

Oftează și îmi oferă brațul.

– Prea bine. Deja nu-mi prea mai simt un picior. Aș putea la fel de bine să mă plimb și cu două picioare amorțite.

Îmi încolăcesc brațul în jurul brațului său și îmi așez capul pe umărul lui, cu un aer obosit, în timp ce ne plimbăm. Îmi place să simt pe obraz atingerea eșarfei lui de cașmir; senzația că am pe cineva alături. Pentru o femeie care este în permanență înconjurată de oameni, mă simt mult prea des îngrozitor de singură.

Ne plimbăm într-o liniște reconfortantă. Pentru câteva momente extraordinare, suntem doar un frate și o soră care se bucură de o plimbare pe înserat. În ciuda faptului că mă dezamăgește mult, îl iubesc enorm pe fratele meu Perry, deși nu apuc niciodată să îi spun asta. Nici măcar când s-a întors de pe front nu am fost capabilă să îi spun ce planuri aveam, nu am putut să îi spun cuvintele pe care le repetasem în minte și le scrisesem

într-un teanc de scrisori rămase netrimise. Obiceiurile vechi mor greu. Faptul că am beneficiat de o educație privilegiată poate că ne-a ajutat să dobândim bunele maniere și să ajungem să îl iubim pe Shakespeare, dar ne-a lăsat și cu cicatricile unei iubiri nerostite și ale lipsei de afecțiune. Emoțiile noastre sunt la fel de schilodite precum genunchiul lui Perry rănit de schijele obuzului.

– Cum a mers întâlnirea cu Charlot de azi? I-a plăcut compoziția ta? abia îndrăznesc să îl întreb. În ultima vreme, întâlnirile lui Perry cu producătorii de teatru au fost oricum, numai reușite nu.

Cască. Un obicei pe care îl are când nu spune adevărul.

– Nu a fost rău. Nu i-a displăcut, dar nici nu i-a plăcut.

Mă opresc din mers.

– Nu te-ai dus la întâlnire, nu-i așa?

– Pe naiba, Etta. Mă urmărești? Cum de știi totul despre mine?

– Pentru că ești la fel de impenetrabil precum o cărămidă, dragule. Oricum, nu contează de unde știu. Dar *aș vrea* să știu *de ce* nu te-ai dus.

Continuăm să ne plimbăm și îmi explică.

– Paginile cu compoziția au fost distruse de ploaie când am dat peste fata aceea ieri. Și, oricum, era o mizerie jalnică. Charlot caută piese care să stârnească imaginația. Ultima dată când am fost la el a folosit cuvântul „fanteziste". Mi-a spus că oamenii caută amuzament, că londonezii sunt dornici de frivolitate. La mine nu e nimic care să poată fi catalogat drept fantezist, Etta. De ce să mă pun din nou în situația stânjenitoare de a fi refuzat?

De luni de zile se întâmpla același lucru. Melodii lăsate neterminate. Întâlniri la care nu se duce. Tot potențialul și tot talentul de care dăduse dovadă înainte de război fuseseră abandonate în noroi și în tranșee.

– Trebuie să ieși mai mult, Perry. Trebuie să întâlnești oameni interesanți și să găsești acea inspirație. Nu are cum să ajute dacă îți petreci atâta timp închis în apartamentul tău.

Este locul cel mai puțin fantezist în care am avut vreodată neplăcerea să beau o ceașcă de ceai.

– Acum sunt aici, nu? Te însoțesc la o plimbare ad-hoc la ceas de seară, la un pas de a deveni una cu decorul.

– Chiar apreciez că îți dai silința, Perry, crede-mă. Și cu toate astea, cred că petreci prea mult timp de unul singur.

– Nu sunt singur. Doamna Ambrose mai vine, mai pleacă.

– Doamna Ambrose este o menajeră de vârstă mijlocie. Tu ai nevoie de energie și emoție în viață, nu de ceară de parchet, sâni căzuți și ciorapi de lână.

Râde.

– Aici nu te pot contrazice.

– M-am tot gândit cum vine treaba. Știu de ce ai tu nevoie.

– Și cam de ce aș avea eu nevoie?

– De o muză.

– O *muză*?

– Da, o muză.

– Și de ce mi-aș dori o muză?

– Ca să îți stimuleze creativitatea. Îți trebuie acea persoană care, prin fiecare cuvânt și mișcare pe care le face, să te fascineze atât de mult, încât să nu mai faci altceva decât să te așezi la pian și să compui „fantezii” despre persoana respectivă. Gândește-te la Noël Coward. Mă îndoiesc că ar fi compus ceva faimos dacă nu ar fi fost Gertie Lawrence. Și Lucile Duff Gordon. Cum crezi că a creat costumele alea incredibile pentru Lily Elsie și pentru mine? Fiindcă adoră femeile astea în așa măsură, încât abia așteaptă să le îmbrace, să le compună melodii, sau să scrie cărți despre ele.

Mă simt puțin mai mulțumită de mine în timp ce ne continuăm plimbarea.

– Da, o muză este exact ce-ți trebuie.

Perry, în mod evident, nu este convins.

– Și unde găsește omul o muză în zilele noastre? Se vând la Selfridge? Am auzit că vinde tot felul de chestii „fanteziste”.

– Nu fi dramatic. Trebuie să te uiți în jur. Fii mai atent la oameni.

Tușesc și-mi ridic gulerul până în dreptul bărbiei, în timp ce dăm ultimul colț înainte de a ajunge înapoi la intrarea în club.

– Fie asta, fie dai un anunț în *The Stage*.

Râd de gluma mea, iar în timpul ăsta portarul ne ține ușa ca să putem intra.

Acordurile ispititoare ale unei trupe de jazz se aud venind de sus, de pe scările înguste. Garderobiera îmi ia haina. Mă întorc să îmi văd reflexia în plăcile de oglindă de pe perete, răsucindu-mă și întorcând capul ca să admir faldurile de mătase ce-mi cad seducător până în dreptul taliei. Mă bucur că Hettie a ales rochia de culoare metalică, fiindcă materialul are o strălucire fabuloasă în aceste lumini. Îmi scutur ușor capul și fac cerceii cu strasuri să danseze. Tremur când simt o adiere scurtă pe piele. Murray este unul dintre cluburile mele favorite din Londra. Aici mă simt în siguranță. Pot să mă relaxez puțin și să mă abandonez uitării, grație muzicii, dansului și cocteilurilor.

Dau drumul la farmec și cobor pe scări cu grație. Prestația mea din această seară nu s-a sfârșit încă.

Perry comandă la bar câte un gin pentru fiecare. Ne așezăm pe scaunele înalte și sorbim din cocteilurile dulci, poziționați perfect ca să fim văzuți de ceilalți. Mă uit la trupa cu pielea superbă de culoarea cafelei cu lapte. Ritmul contrabasului și zumzetul pătrunzător al trompetei îmi fac pielea să vibreze și simt muzica pulsând în mine. Dirijorul mă recunoaște, așa cum se întâmplă mereu, și cântă împreună cu trupa valsul meu preferat: *What'll I Do*[*]. Zâmbesc cu gingășie și aplaud la finalul melodiei.

Imediat ce ne asigurăm că am fost remarcați, Perry mă conduce la masă. Ceilalți sunt deja acolo, grupul obișnuit de scriitori, poeți, artiști și oricine altcineva considerat oarecum un personaj interesant la Londra. Noël Coward, Elizabeth Ponsonby, Nancy Mitford, Cecil Beaton și, bineînțeles, draga de Bea, care – și sunt încântată să văd asta, afișează un entuziasm aparte când îl zărește pe Perry. Îi sărut pe toți și mă așez între Noël și Cecil.

---

* Ce o să mă fac eu? (n.red.)

– Ai fost remarcabilă, dragă!

– Pur și simplu divină. Cea mai bună prestație de până acum, fără urmă de îndoială.

Nu le iau în seamă laudele.

– Sunteți niște răutăcioși și vreți să mă tachinați. Ați stat aici toată noaptea și ați băut cocteiluri. Ați văzut prestația la fel cum ați văzut și semnul cu „TOATE LOCURILE REZERVATE” de afară.

– Dar a fost splendidă, desigur, adaugă Perry, și ne mai toarnă câte un pahar de șampanie. Indiferent de ce ar putea să spună cronicile din ziarele de mâine.

Îi ignor șicanarea și sorb cu nesaț din pahar. Bulele mi se sparg pe limbă și mă înțeapă într-un fel delicios. *Chiar* îmi pasă de ce spun criticii? A trecut atâta vreme de când luam cronicile în serios! Nu e nevoie să mai fac asta. Pur și simplu a devenit o obișnuință să citesc chestii flatante și laude. Menajera și secretara mea, Elsie, decupează toate cronicile din ziare și le lipește într-un album cu o stăruință aproape obsesivă. Cea mai neînsemnată rostire a numelui meu cade victima foarfecilor lui Elsie: fie că este vorba de fotografii, de un articol care menționează în treacăt că am luat cina la Savoy, evenimente caritabile, cronici de spectacol, recenzii de costume – nimic nu scapă netăiat de foarfecile ei. Îi spun că nu dau nici doi bani pe ce spun ei, dar ea insistă. Zice că e important să ții o evidență, că oamenii vor fi interesați de evoluția carierei mele în anii care vor veni. Este prea politicoasă ca să spună: „Când o să mori”, dar știu că la asta se referă, și îmi trece prin cap că poate are dreptate. Cu cât mă gândesc mai mult la prestația din seara asta, cu atât îmi dau seama că recenziile *chiar* contează. Se așteaptă o sinceritate surprinzătoare de la tine, atunci când îți aștepți propriul sfârșit. Recenziile și comentariile din albumașul lui Elsie vor deveni curând o consemnare a ceea ce sunt – ceea ce am fost. În felul acesta mi se va păstra amintirea. Contează enorm.

Dau capul pe spate și savurez ultima picătură de șampanie, apoi întind paharul către Perry ca să mi-l umple, sperând că nimeni nu-mi observă tremurul mâinii.

Noaptea se scurge într-o uitare îmbătătoare de dans, râsete și flirt neastâmpărat cu bărbații chipeși care mă invită la dans. Mă las condusă pe ringul de dans în pași de quickstep și tango, învârtindu-mă și făcând piruete printre tinere cupluri elegante ce se răsucesc și se întorc unul pe lângă celălalt, cu aceeași ușurință cu care dansează bulele de șampanie în paharul meu.

Mai târziu în noapte, orchestra întețește ritmul, ținându-ne pe toți ca fermecați pe ringul de dans, fără ca picioarele noastre să mai găsească vreun moment de tihnă. Am răspunsurile potrivite la toate replicile bune, dar dincolo de voioșia și de privirile de adorație pe care le atrag ori de câte ori mă ridic, o parte din mine începe să se simtă epuizată prea curând, iar zâmbetul îmi devine forțat în timp ce-mi înăbuș căscatul. La spectacolul de cabaret de la miezul nopții, în încăpere se face mult prea cald și muzica se aude prea tare. Visez să mă furișez afară în liniște, să mă plimb pe chei și să caut stelele care mor. Aveam doar șase ani când tatăl meu mi-a spus că acelea sunt stele care mor.

– Te uiți acum la moartea a ceea ce a existat timp de milioane de ani, spunea.

A fost cel mai trist lucru pe care l-am auzit vreodată, și în ceața alimentată de șampanie a maturității, amintirea mă face să îmi vină să plâng.

– Domnișoară May, îmi faceți plăcerea de a dansa cu mine?

Mă întorc să văd cine mi se adresează.

– D-le Berlin, ce bucurie! Mi-ar face plăcere.

Ce îmi doresc de fapt este ca el să mă țină în brațe și eu să îmi odihnesc capul pe umărul lui și să plâng, dar asta ar face o fată obișnuită, iar eu nu sunt o fată obișnuită. Sunt Loretta May. Așa că adopt o postură dreaptă, ca să am o imagine frumoasă în timp ce mă las condusă pe ringul de dans, unde muzica este în toi, iar trupurile a sute de oameni frumoși se răsucesc și se unduiesc pe ritmul minunat al muzicii de jazz care dă ghes cutezanței. Ginul curge, țesăturile perlate se unduiesc pe siluetele zvelte, evantaiele din pene de struț se agită în ritmul muzicii, tălpile pantofilor din satin se răsucesc și țopăie, iar picioarele

învelite în ciorapi de mătase lovesc podeaua și se scutură cochet, în timp ce orchestra cântă melodie după melodie.

Îmi joc rolul cu măiestrie.

Stelele căzătoare, dorințele și lacrimile unei fete obișnuite mai au de așteptat.

 9

DOLLY

„Uneori viața îți oferă ciorapi din bumbac,
alteori o rochie Chanel."

După o săptămână epuizantă în care m-am pierdut prin hotel, am învățat să mă descurc cu munca mea și am încercat să intru în grațiile lui O'Hara și să nu dau de vreun bucluc, prima mea după-amiază liberă este mai mult decât binevenită. Mildred dispare pe undeva fără să anunțe și fără ca cineva să observe, Sissy și Gladys sunt dezamăgite că nu mă duc cu ele la Strand Palace, dar le explic că i-am promis lui Clover că ne întâlnim la „ceaiul dansant" care se ține săptămânal la Palais de Danse din Hammersmith, și prost să fii să nu-ți ții cuvântul față de Clover Parker.

Eu și Clover ne-am dus la Palais în fiecare miercuri încă din prima mea săptămână de lucru în casa din Grosvenor Square. Îmi doream ceva care să mă distragă, iar Clover căuta un soț. Alături de sute de alte persoane care se strângeau ca un furnicar în sălile de dans o dată pe săptămână, ca să scape de amintirile provocate de război și de rutina strictă de la muncă, eu și Clover ne plăteam intrarea și uitam de necazurile care ne apăsau umerii din greu, când ne mișcam pe ritmuri de foxtrot și vals pe imensul ring de dans.

După ani de zile în care am dat covorul la o parte în camera pe care o împărțeam și am exersat continuu cei mai moderni pași de dans, suntem amândouă destul de stăpâne pe picioare. Mai mult decât orice, îmi place să dansez, să mă pierd în ritmul muzicii, până când simt că mă învăluie și mă ține la fel de strâns ca brațele partenerului de dans. Cel mai adesea, partenera mea este Clover. Așa stau lucrurile acum. Nu sunt suficienți bărbați și nu ne putem permite mereu să plătim șase pence în plus ca să angajăm unul dintre instructorii de dans, așa că noi, fetele singure, ne descurcăm și conducem cu rândul. Clover este o înlocuitoare bună, dar chiar dacă închid ochii și îmi imaginez totul, nu este la fel ca atunci când te conduc brațele unui bărbat. Nu se compară cu brațele lui Teddy în jurul meu. Era un dansator minunat. Teddy m-a încurajat să îmi urmez visurile. Teddy mereu a făcut asta.

După ce îmi schimb uniforma cât de repede pot, cobor prin spatele hotelului și ies afară pentru prima dată după o săptămână. Încă plouă, dar nu mă deranjează. Vântul care adie rece și aerul jilav îmi dau o senzație minunată pe obraji și îmi ridic gulerul hainei ponosite, în timp ce trec prin Embankment Gardens și mă îndrept spre râu. Mă gândesc la momentul de săptămâna trecută când am dat peste dl Clements și la paginile cu compoziția muzicală pe care încă le țin ascunse sub pernă. Deși am încercat să mi-l scot din minte, nu pot să nu mă gândesc la ochii aceia cenușii, la părul acela roșcovan bogat și îmi tot pun întrebări legate de partitura muzicală pe care am salvat-o din gunoi. Mă cuprinde un straniu simț al datoriei de a-i asculta notele.

După ordinea tihnită și rafinamentul de la hotel, Londra pare deosebit de murdară și plină de viață. Observ lucruri pe care înainte nu le luam în seamă: clădirile acoperite de smog, găinațul de porumbei de pe trotuare și balustrade, zgomotul remorcherelor și al luntrelor de pe Tamisa, care se claxonează reciproc precum fetele bârfitoare, sau mirosul de friptură de vită din bucătăriile de la Simpson. Ocolesc doamnele îmbrăcate elegant în blănuri pleoștite de ploaie, care încearcă să evite

băltoacele, nedorindu-și să își păteze pantofii scumpi de satin. Pentru ele, astăzi este doar o altă după-amiază anostă de octombrie, însă pentru mine este un amestec captivant de zgomot și haos – un loc unde nu există restricții și nici reguli. Pentru mine, trotuarele dansează sub picăturile de ploaie. Pentru mine, străzile cântă în ritmul automobilelor și al băltoacelor. Pentru mine, cu toții dansează quickstep și vals, unul lângă altul.

În timp ce trec prin Embankment Gardens, simt vibrațiile trenurilor subterane care trec pe sub picioarele mele și zâmbesc când văd doi porumbei certându-se pe o bucată de pâine. După ce trec de grădini, urmăresc curbura râului de-a lungul cheiului, unde munca de peste noapte a pictorilor stradali a fost distrusă de ploaie. Mai este vizibil doar un singur desen, al unei tinere fete. Alături, cu multe înflorituri, stă scris „speranță". Mi-ar plăcea să mă uit mai atent, dar sunt deja în întârziere, așa că grăbesc pasul. Clover se supără pe mine când întârzii și e deja supărată pe mine fiindcă am plecat de la Grosvenor Square.

Nu a primit bine vestea noii mele slujbe de la Savoy. A reacționat smiorcăindu-se preț de douăzeci și două de minute. Mă uitam la ceas peste umărul ei în timp ce o consolam în ceainăria A.B.C.

– Nu o să mai fie la fel, Doll. Or să te încuie în hotelul ăla luxos și or să-ți bage în căpșorul ăla frumos tot felul de chestii și nu o să te mai văd niciodată. Știu eu.

– Plec la Savoy, nu pe lună!

– Ai putea foarte bine să pleci și pe lună. O să-ți faci prieteni noi și o să mă uiți de tot. Am eu o presimțire.

Clover are mereu presimțiri.

– Nu fi prostănacă. Cum aș putea să te uit?

– Atunci promite-mi că o să mai ieșim să dansăm când avem câte o după-amiază liberă.

– Bineînțeles.

– Promite.

– *Promit*. Ne întâlnim la Palais în fiecare miercuri. Cum facem de obicei. Pe cuvântul meu.

Nu am spus „să mor eu”. Nu mai spune nimeni așa ceva. Și chiar intenționam să îmi țin promisiunea. Clover Parker mi-a dăruit prietenia ei, un umăr pe care să plâng și rimel Max Factor, când nu aveam absolut nimic. Am ajuns să o iubesc ca pe o soră și nu-mi pot imagina o altă persoană cu care să-mi împart fardurile, țigaretele sau grijile. Dar trebuia să fac schimbarea fiindcă făcusem o altă promisiune. Promisesem că o să fac ceva cu viața mea. Trebuia să fac asta. Altminteri, cum aș putea vreodată să mă împac cu ceea ce făcusem?

– De ce trebuie să se schimbe mereu totul, Dolly? De ce nu pot rămâne lucrurile așa cum sunt?

– Vreau mai mult, Clover. Uită-te la mine. Sunt ștearsă ca o baltă cu noroi. Când mă uit la fetele alea de pe scenă, vreau să fiu acolo cu ele. Vreau să simt în picioare ciorapii de mătase și pantofii argintii de dans de la Rayne. Vreau să port rochii Chanel. Vreau să-mi tund părul, să-mi dau cu roșu în obraji și să nu tresar de fiecare dată când aud pași care mă urmăresc pe scara de serviciu. Vreau să fiu apreciată, nu aruncată de colo-colo ca o otreapă. Mă simt ca o placă defectă de patefon, care se tot învârtește, cântând aceeași notă la nesfârșit. Vreau să dansez pe o altă melodie. Tu nu îți dorești asta?

Nu își dorește. Clover este mulțumită cu viața ei. O slujbă sigură ca fată în bucătărie și un pipăit grăbit cu Tommy Mullins în spatele sălii de dans ei îi sunt suficiente.

– Nu mă gândesc la asta, Dolly. Pur și simplu sunt ceea ce sunt. Tot ce știu sigur este că Archie Rawlins nu se întoarce acasă și era singurul ticălos care ar fi riscat vreodată să se căsătorească cu mine. Mai mult ca sigur o să sfârșesc ca fată bătrână cu zece pisici pe lângă mine. Dar ce rost are să mă plâng? Uneori viața îți oferă ciorapi din bumbac, alteori o rochie Chanel. Ăsta este mersul lucrurilor. Trebuie să profiți la maxim de tot ce ți se oferă.

O parte din mine își dorește să fiu mai mult ca Clover, să mă mulțumesc cu o viață de menajeră, să mă căsătoresc cu un bărbat suficient de decent, să mă descurc. Dar picioarele mele

sunt neastâmpărate și inima zbuciumată de visul unei vieți mai bune din care să nu mă mai trezesc.

Mi se spusese că cei de la Savoy preferă recomandările personale acordate angajaților din partea personalului curent și o vorbă bună din partea unei verișoare de-ale lui Clover a ajutat la angajarea mea. Clover este de părere că o servitoare rămâne o servitoare, oricât de frumos ai numi treaba asta, dar nu sunt de acord. Hotelul Savoy atrage vedete de cinema și muzicieni, poeți și politicieni, dansatori și scriitori – oamenii tineri și luminoși care umplu ziarele și tabloidele londoneze cu stilurile lor extravagante de a-și trăi viața. Oamenii care mă captivează. Aceia care îmi umplu albumele și visurile.

În Trafalgar Square sar repede într-un autobuz și găsesc un loc în partea de jos unde mă așez, după ce plătesc doi pence taxatorului, în timp ce ridic un exemplar din *The Stage* uitat pe un scaun din fața mea. Răsfoiesc paginile cu reclame la pantofi de dans și recuzită, săpunuri care reduc sebumul și croitorii, și ajung la recenziile de teatru, în speranța că o să găsesc ceva de pus în albumul meu.

În cea mai recentă producție a sa, *HOLD TIGHT!*, Cochran a pariat pe protagonista lui, Loretta May. Un pariu mai mult decât câștigător. Miss May, una dintre cele mai sârguincioase actrițe ale scenei londoneze, a uimit prin strălucire, captivând publicul cu jocul actoricesc, cu talentul de cântăreață și cu simțul umorului. Miss May însuflețește scena așa cum nu mulți reușesc să o facă. Costumele au fost remarcabile deopotrivă, dl Cochan depășindu-se pe sine însuși în această privință. Suspinele admirative ale doamnelor din public s-au făcut auzite în întreg orașul.

Miss May a fost triumfătoare în *HOLD TIGHT!*, prima ei comedie muzicală „de lung metraj”, care s-a jucat la teatrul Shaftesbury. Plecarea sa de la teatrul de revistă a fost onorată cu aplauze tumultuoase. Kitty Walsh, dansatoarea din

trupă aleasă în ultimul moment pentru rolul fiicei lui Miss May, a fost fascinantă. Publicul a aclamat până a răgușit, întârziind lăsarea cortinei.

Închid ochii și îmi imaginez cum ar fi să fiu acea tânără din trupă care cântă și dansează pe scena din West End. Recenziile continuă: Gertrude Lawrence „splendidă” în spectacolul muzical *London Calling!* pus în scenă de Charlot. Musicalul lui Noël Coward se remarcă „triumfător”. Bea Lillie „radiază” în Lelong. Descrierile costumelor ocupă la fel de multe rubrici precum comentariile referitoare la prestația actorilor.

Costumele purtate de Miss Bankhead în *The Dancers* au fost admirate în mod repetat. Prima ținută a fost în stil egiptean, confecționată în întregime din paiete din argint. O altă ținută a fost din șifon liliachiu și satin verde, împodobită cu o trenă de culoarea liliacului. Ținuta din ultimul act – o rochie delicată, în stilul „magpie”*, cu spatele dintr-o țesătură neagră și fină de mătase, iar cu partea din față albă, cu finisaje din dantelă albă încrustată cu mărgele negre și de culoarea cristalului – a fost, fără urmă de îndoială, cea mai frumoasă din câte s-au văzut pe scena londoneză, de la creațiile lui Lucile Duff Gordon pentru domnișoara Elsie, în *The Merry Widow*.**

Dau paginile și citesc invitațiile la audiții. Se caută fete pentru trupele de dansatoare în tot orașul, din cauza ceții apăsătoare care a făcut ravagii, îmbolnăvind multe dansatoare și protagoniste, așa că e nevoie de dubluri care să înlocuiască dublurile. Îmi imaginez cozile lungi din fața teatrelor, o altă serie de fete dezamăgite cu visurile năruite, care pleacă acasă cu autobuzul sau tramvaiul, ceva mai târziu în aceeași zi. M-am numărat de multe ori printre acele fete, urmărind cu invidie să se anunțe numele ales pentru a fi rechemat pe scenă.

---

* Coțofană. (n.red.)

** Văduva veselă. (n.red.)

– *Celelalte pot pleca. Mulțumim pentru timpul acordat*.

Cuvintele de care ne este frică tuturor.

În timp ce citesc rubrica de audiții, atenția îmi este atrasă de ceva. Este tipărit cu litere mici, așa că apropii pagina mai mult ca să pot citi.

SE CAUTĂ MUZĂ

Compozitor muzical în dificultate, caut muză pentru inspirație.
Candidatele trebuie să aibă simțul umorului și răbdarea unei sfinte.
O oră pe săptămână – convenită de comun acord.
Plata în prăjituri cu vișine și ceai.
Răspunsuri, disponibilitate program, în atenția
doamnei Ambrose, apartamentul trei, Strand Theatre, Aldwych

Citesc anunțul de câteva ori și rup pagina de ziar. Nu sunt sigură de ce, dar simpla citire a anunțului mi-a făcut inima să îmi sară din piept.

– *Trebuie să încetezi să te mai întrebi de ce, Dorothy. Întrebarea corectă este de ce nu?*

Vocea lui Teddy îmi sună în minte atât de limpede, cuvintele lui blânde, încrederea lui în mine. Îi văd chipul, privirea aceea goală, tremurul incontrolabil al brațelor, pata umedă de la vintre. Nu mai există demnitate pentru bărbații ca el. Și nici viitor pentru soțiile ce n-au să fie, ca mine.

Mai citesc anunțul o dată, îl împăturesc cu grijă și îl pun în geantă, în timp ce aud cuvintele lui Auntie Gert: *Aventuri minunate îi așteaptă pe aceia care îndrăznesc să le descopere.*

De ce nu?

Când ajung, Clover mă așteaptă deja în față la Palais. Îmi aleargă în întâmpinare cum cobor din autobuz și mai că mă dărâmă când își aruncă brațele în jurul meu, de parcă am fi fost despărțite de luni întregi, nu doar de câteva zile.

O strâng puternic în brațe.

– Mi-a fost dor de tine, Clover Parker.

– Mincinoaso, pun pariu că nici nu te-ai gândit la mine.

Își încolăcește brațul în jurul brațului meu și urcăm scările de la Palais.

– Haide, spune-mi. Cum este la hotelul acela luxos al tău? Știu că mori de nerăbdare să îmi povestești.

Nu pot să nu zâmbesc.

– Dacă ai putea să vezi, Clo. Ți-ar ieși ochii din orbite dacă ai vedea rochiile și pantofii doamnelor, iar domnii sunt atât de chipeși și orchestra hotelului cântă cele mai tari melodii. Uneori, când mă duc la culcare, încă o mai aud cântând. Ragtime și cele mai cunoscute piese de jazz.

Clover aprinde o țigară să o împărțim.

– Eu ți-am zis! Deja ai capul plin de prostii! Și cum sunt colegele de cameră? Te rog, spune-mi că sunt groaznice și că îți dorești să nu fi plecat din Grosvenor Square!

– De fapt, sunt simpatice. Una dintre ele, Sissy, îmi aduce aminte de tine. Gladys este tăcută, dar destul de plăcută. Foarte drăguță. Visul ei este să devină celebră la Hollywood și nu m-ar mira dacă ar reuși. Cealaltă, Mildred, este cam nefericită. Nu spune niciodată nimic și îmi aruncă priviri ciudate. Am lucrat noi cumva cu vreo fată pe nume Mildred?

Clover se gândește puțin.

– Nu-mi sună cunoscut. De ce?

– Am un sentiment ciudat că ne-am mai întâlnit înainte, dar nu îmi dau seama unde. Oricum, nu vreau să vorbesc despre ea. Hai să intrăm la dans!

Orchestra Original Dixieland Jazz Band cântă un vals când ne facem intrarea în sala de dans și vedem o mare de corpuri mișcându-se deja ca unul pe ring. Îmi place aici. Decorul cu iz oriental, muzica, dansul, sentimentul de libertate și abandon. Ne așezăm la o masă și comandăm ceai și un platou cu sendvișuri. Admir rochia cea nouă și drăguță pe care o poartă Clover. Viscoză de culoarea lavandei cu dantelă pe margini.

– Am făcut-o singură, spune, făcând o piruetă și, în timp ce se învârtește, poalele rochiei plutesc în aer. Trei metri de material de la Petticoat Lane au costat două livre. Ai nevoie de puțin material ca să faci o rochie decentă în zilele noastre. Dacă Madame Chanel scurtează rochiile puțin mai mult, o să reușesc să fac o rochie întreagă cu numai șase pence.

– Este minunată, spun, conștientă de rochia mea veche și uzată care, pe lângă cea purtată de Clover, arată precum un sac de cartofi. Îmi las haina pe mine și mă plâng că mi-e frig. Nu este chiar cu totul o minciună. De când am ajuns la Savoy, mă supără o tuse și pare să se agraveze. Sissy zice că așa îmi trebuie dacă umblu prin ploaie fără umbrelă.

– Și cum merg lucrurile la Grosvenor Wquare? o întreb. Doamna este la fel de nesuferită ca întotdeauna?

– Totul este exact la fel. Avem o colegă nouă care a început să lucreze ca fată în bucătărie, în locul tău. Este bizar să mă trezesc și să o văd în patul tău. Nu vorbește mult. Al ei a murit în război. După ce își termină treaba, tricotează grămezi de ciorapi. Pare să creadă că încă mai e nevoie de așa ceva pe front. Complet sărită de pe fix.

Ard de nerăbdare să îi arăt lui Clover anunțul găsit în *The Stage*, așa că scot din geantă bucata de hârtie împăturită.

– Înainte să zici ceva, știu că e cam ciudat, dar nu am putut să mă abțin.

Dar ea nu mă ascultă. Atenția îi este distrasă de Tommy Mullins care tocmai intrase și stătea undeva vizavi de noi, pe partea cealaltă a ringului de dans. Clover scoate cu mișcări teatrale rujul din geantă și se dă pe buze în cel mai seducător mod posibil, în timp ce el se îndreaptă către noi. Tommy este un tip viclean. Nu îl agreez deloc.

– Mi-aș dori să nu-l încurajezi, Clover, șoptesc și îmi las mâna să cadă peste a ei, într-un gest protector. Nu dansa cu el. Nu astăzi. Așteaptă să apară altcineva. Cineva mai bun.

Râde.

– Tu și chestiile tale *mai bune.* Cineva mai bun. Un alt loc mai bun. Poate că *nu există* ceva mai bun. Ce ai acum ar putea fi tot ce poți avea vreodată mai bun. Sărmanii nu-și permit să fie mofturoși, domnișoară Dolly cea visătoare și cu capul în nori. Nu vreau să fiu uitată pe un raft ca o decorațiune de Crăciun amărâtă.

Se ridică de îndată ce Tommy ajunge la masa noastră.

– Un dans, șoptește. Apoi sunt toată a ta. Promit.

Pe când îi urmăresc îndreptându-se spre ringul de dans și chicotind ca niște adolescenți, împăturesc bucata de hârtie și o pun la loc în geantă. Oricum, tot ce mi-ar spune Clover ar fi să uit de chestia asta. Și ar putea să aibă dreptate. Probabil că așa ar trebui.

Iau un sendviș dezlânat cu șuncă și pateu și Clover îmi face cu mâna. Îi fac cu mâna înapoi și-mi torn niște ceai. Este la fel de slab ca zâmbetul meu.

La sfârșitul programului de după-amiază, ne întoarcem în zona de est, spre Woolworth, unde Clover insistă să încercăm produse de machiaj. Ne dăm cu roșu în obraji, ne pudrăm nasul și pulverizăm parfum Yardley pe încheietura mâinilor, până când ni se face rău de la mirositul atâtor parfumuri și mergem să admirăm raionul cu nasturi. După Woolworth, ne ducem la cinema, cumpărăm două bilete și un pachet de caramele și ne cufundăm amândouă în scaune așteptând începutul filmului. Mai întâi, sunt anunțurile obișnuite de interes public, urmate de știrile difuzate de Pathé.

– Am cunoscut un bărbat săptămâna trecută care vorbește așa, șoptesc. La fel de frumos.

– Și?

– Și nimic.

– Atunci de ce îmi vorbești de el?

– Chiar nu știu de ce!

Izbucnim în râs și suntem atenționate cu un „șst!” de către o acritură de femeie din spatele nostru. Ne tragem mai jos în scaune când începe filmul mut. În timpul filmului, ni se mai atrage atenția de trei ori, din cauza comentariilor și a zgomotului pe care îl face ambalajul caramelelor, dar asta ne face să chicotim și mai abitir.

După ce se termină filmul și se aprind luminile, ieșim afară. Londra este acum o explozie de lumini și culoare. Restaurantele sunt pline de zumzet. Frânturi de jazz și ragtime se strecoară prin ușile deschise și cozi întregi de automobile așteaptă în fața teatrelor, ca să ducă publicul entuziasmat fie acasă, fie la

petrecerile de seară. Portari elegant îmbrăcați strigă și fluieră ca să oprească automobilele în fața hotelurilor. O florăreasă trece prin zonă, oferind buchete de flori. Eu și Clover ne ținem de braț și ne plimbăm, una lângă cealaltă, până la intersecția cu Wellington Street, unde Clover se urcă în autobuz.

– Deci ne vedem săptămâna următoare, spun, apoi o sărut pe obraz.

– Nu aș lipsi pentru nimic în lume.

Mă simt vinovată de energia pe care o simt în picioare, în timp ce merg înapoi spre Strand. Adevărul este că îmi vine să alerg. Vreau să alerg pe trotuar cu viteza unui tren expres, să fug de soldații care cer de pomană în fața teatrelor și care îmi aduc aminte de război, să fug de amintirile mele de la Mawdesley și de tot ce am lăsat acolo. Mă gândesc la anunțul din *The Stage* împăturit frumos în geantă și îmi strâng degetele instinctiv în jurul fotografiei din buzunarul hainei. Simt o nevoie disperată de a merge tot înainte, către un viitor în care aș putea să îl revăd. Resimt până în măruntaie această posibilitate, ca pe un nod de fire strâns răsucite. De-aș putea să găsesc o modalitate de a descâlci totul.

Când ajung pe Strand, mă opresc o clipă pe cealaltă parte a străzii ca să privesc hotelul: acest loc pe care acum îl numesc acasă. Luminile strălucesc de la ferestrele apartamentelor și camerelor private, iar fațada hotelului pare decorată cu un colier de la Tiffany: SAVOY. Până și numele emană farmec. Îl repet și îl tot repet, savurând senzația pe care mi-o dă simpla lui rostire: „Savoy, Savoy, Savoy”. Simt vibrația speranței cum ia avânt și mă învăluie, până când sunt aproape gata să explodez.

Traversez strada și mă opresc chiar în curtea interioară a hotelului, lângă salonul de coafură, cu sticluțele lui fascinante de parfum franțuzesc expuse în vitrină. Privesc frumoasele făpturi care fac piruete, intrând și ieșind pe ușile batante. Una după alta, intră și ies, viziuni fermecătoare îmbrăcate în țesături de mătase de culoarea smaraldului, șifon albastru-păun, tul de culoarea fildeșului și crep bleumarin, una mai sofisticată decât cealaltă. Pălării din catifea de culoarea prunei și castanii sunt

asortate cu hainele de blană, acoperind impecabil coafuri moderne cu părul scurt sau bucle lucioase. Pantofii sunt din damasc argintiu, mătase verde ca menta și brocart auriu. Acestea nu sunt simple femei care merg, ci făpturi care plutesc. Făpturi ale căror ciorapi de mătase și mănuși elegante din satin eu le strâng și le împăturesc, făpturi ale căror uși de apartament – și uși ale universului privat pe care îl ascund – mi-au fost deschise. Sunt fermecată de ele.

Un valet ia postura oficială în timp ce un Daimler argintiu se oprește încet în fața ușilor hotelului și un ușier îmbrăcat în livrea deschide portiera. Viziunea care iese din mașină îmi taie respirația: are părul aranjat în bucle perfecte, blană de samur, pantofi Louis aurii, buze de un roșu aprins și ochii aceia faimoși oblici acoperiți de un strat de fard negru: Tallulah Bankhead. Aș recunoaște-o oriunde. Nu-mi pot lua ochii de la ea pe când pășește prin ușile batante ale hotelului, apoi dispare într-o lume pe care mi-o pot doar imagina.

– Intrările principale nu sunt treaba servitoarelor, cu excepția cazurilor în care spală scările sau lustruiesc mânerele ușilor.

Aud cuvintele sarcastice ale lui Piggy Griffin și simt materialul ieftin de bumbac al ciorapilor mei mai mult ca niciodată. Îmi îndrept umerii, îmi ridic capul și încleștez pumnii puternic. Piggy Griffin să se mai ducă învârtindu-se cu scările ei de frecat, șireturile ei de îndreptat și fustele ei de retușat. Îi arăt eu ei. O să le arăt eu tuturor.

– Într-o zi, Dorothy Mary Lane, o să intri pe ușa aia batantă. Și când o să intri, o să fii îmbrăcată atât de frumos și o să fii atât de faimoasă, încât *toată lumea* te va remarca.

Nu mă adresez cuiva în mod deosebit, îi spun domnișoarei Bankhead și oricui mi-a stat vreodată în cale, mi-a călcat visurile în picioare și mi-a spus că nu sunt suficient de bună. Trag profund aer în piept, arunc cuvintele cu o suflare încețoșată pe cerul nopții, urându-le tot norocul din lume pe când urcă deasupra acoperișurilor și plutesc peste parcul St. James și de acolo și mai sus, ca să ajungă la stele.

Cu greu mă despart de făpturile diafane care rămân să își petreacă seara cu cocteiluri și muzică de jazz și alerg către intrarea din spate a hotelului, unde un șir de vehicule blochează drumul către scările de la intrarea de serviciu. Pentru o clipă, rămân în umbră și urmăresc cum sunt descărcate instrumentele din camioane. Trebuie să fi sosit noua orchestră a hotelului. Sissy îmi spusese că erau așteptați săptămâna aceasta, fiindcă orchestra actuală este plecată într-un turneu în Australia. Un domn îmbrăcat elegant ia o trompetă și începe să cânte, chiar acolo pe alee. Este foarte chipeș, cu părul aranjat peste cap și o mustață subțire.

Când termină melodia, observă că îl urmăresc și își scoate pălăria.

– Bună seara, domnișoară.

Mă simt stânjenită că m-a surprins privindu-l și mormăi un „bună seara" drept răspuns.

Zâmbește.

– Urmăriți spectacolul gratis? Sunteți norocoasă. Oaspeții dinăuntru plătesc o avere ca să mă asculte cântând.

Mă bucur că este întuneric ca să nu se vadă că am roșit.

– Îmi pare rău. Nu am vrut să…

– Nu spun nimănui dacă nici dumneavoastră nu îi spuneți lui Wilfred că mi-am făcut de cap cu trompeta lui.

– Nu este a dumneavoastră?

– Dumnezeule, nu. Eu sunt pianistul. Și liderul orchestrei. Debroy Somers. Lucrați aici, presupun?

– Da, sunt cameristă.

– O cameristă căreia îi place jazzul?

– Da.

– Atunci trebuie să încercați să ajungeți la o repetiție. După-amiaza în general o petrecem în sala de bal. Nu cânt rău la trompetă, dar ca pianist sunt mult mai bun. Ragtime, jazz, foxtrot, Charleston. Orice ne solicită oaspeții.

– Cameristele nu au voie să intre în sala de bal, domnule.

– Și nici pianiștii nu au voie să-și facă de cap cu trompete scumpe, dar cu toții încălcăm regulile din când în când, nu?

Clopotul de la Big Ben bate prima dată ora zece. Îmi amintește că ar trebui să fiu în altă parte, nu hoinărind pe afară și vorbind cu liderul orchestrei hotelului, oricât de fermecător ar fi el.

– Nu vreau să par nepoliticoasă, domnule Somers, dar trebuie să plec.

– Nu uitați, după-amiază în sala de bal.

Pășește într-o parte ca să pot trece și alerg pe scări în jos, pe coridoare, rugându-mă să nu dau peste O'Hara, Cutler sau oricare dintre șefi. Ajung înapoi chiar înainte ca ceasul să bată ultima dată ora zece și nu mă opresc din alergat până când nu intru în cameră. Chiar și atunci, gândurile legate de notele necântate ascunse sub perna mea și de muza pe care o caută un compozitor în pană de inspirație se învârtesc și dansează prin capul meu, iar în tot acest timp Auntie Gert îmi povestește în șoaptă despre aventuri. Și eu ascult.

Candidatele trebuie să aibă simțul umorului și răbdarea unei sfinte. O oră pe săptămână – convenită de comun acord. Plata în prăjituri cu vișine și ceai.

O să trimit un răspuns mâine dimineață la prima oră.

 10

DOLLY

„Ba exist, dle Cutler, șoptesc.
Și o să fiu văzută."

Ceața groasă care a învăluit Londra preț de două săptămâni se împrăștie în cele din urmă și face loc unui soare tomnatic minunat. Tusea mi se liniștește și inima îmi plutește, pe când raze lungi de soare curg în șuvoaie prin ferestrele apartamentelor cu vedere la râu, înseninând camerele cu lumină și căldură. Candelabrele trimit reflexii strălucitoare pe podea, iar eu mă prefac că pășesc pe bucăți de cristal în timp ce îmi fac treaba.

Hotelul este ocupat la capacitate maximă și zilele mele sunt pline. Trenurile care transportă pasageri din porturi sosesc zilnic în Capitală și aduc cu ele stiluri noi de îmbrăcăminte, muzică nouă și vedete noi de cinema și de scenă, de pe vapoarele cu aburi care vin de pe Atlantic. În fiecare seară, teatrele se deschid și se joacă cu casele închise. *Maître d'* de la restaurantul Grill suplimentează localul cu mese și scaune pentru a primi mulțimea care vine să cineze după spectacolele de teatru. Marea sală de bal răsună de sunetele impresionante ale orchestrei dlui Somers, iar ritmul frenetic al jazzului leagănă candelabrele până la orele târzii ale dimineții. Nu stă nimeni locului, de la cei care curăță cartofi și până la hamalul-șef, suntem cu toții în vervă. Chiar și Mildred aproape că îmi zâmbește când trece pe lângă

mine pe hol. Sunt atâtea lucruri pe care trebuie să le rețin, că abia îmi mai amintesc propriul nume când mă urc în pat seara, epuizată, cu dureri de picioare și de spate, dar cu satisfacția muncii bine făcute. Nici măcar nu mai am energia să desfac patul, așa că stau învăluită strâns în cearșafuri de parcă aș fi un copil înfășat și, deși umbrele trecutului sunt încă prezente, nu se mai agață de mine la fel de puternic ca înainte.

Ultima cameră din tura mea de dimineață este întotdeauna a lui Larry Snyder. Din fericire, nu m-am mai întâlnit cu el din prima mea dimineață la slujbă. Gladys, pe de altă parte, nu pare să se mai oprească din a-l tot întâlni. Insistă că este un gentleman desăvârșit și este convinsă că o să-i acorde o audiție înainte de încheierea stagiunii. Nu am încredere deloc în el, dar cine sunt eu să îi neg lui Gladys dorința de a visa.

La finalul turelor mele de dimineață, fac pauză un moment ca să îmi odihnesc obrazul pe fereastră și să mă bucur de căldura pe care o emană soarele. Londra arată nespus de încântător de acolo de sus. Tamisa șerpuiește precum o panglică de argint de-a lungul orașului pe când un șuvoi constant de automobile negre se scurge într-o linie unduitoare pe drumul paralel cu râul. Cantonierul dirijează tramvaiele care intră și ies din tunelul de la Embankment către Kingsway, iar doamnele se plimbă braț la braț cu domnii lor, în sus pe Savoy Hill, îndreptându-se către Strand. Fără îndoială că merg la Simpson să ia prânzul. Strâng din ochi ca să pot citi afișele de pe autobuzele în mișcare, care promovează spectacolele și vedetele noii stagiuni. Îmi imaginez propriul nume tipărit cu litere mari și negre: DOROTHY LANE. Probabil că îmi vor da un nume de scenă. Probabil că aș deveni o cu totul altă persoană. Răsucesc încuietoarea și ridic geamul, apoi scot ușor capul în afară și închid ochii. Pierdută în reverie în plină zi, îmi urmez gândurile care călătoresc pe cerul londonez, prin satele englezești, până acasă, în Lancashire.

O văd pe mama care privește pe fereastra căsuței noastre, rememorând momentele mai fericite, înainte ca războiul să îi răpească soțul și înainte ca gripa să îi ia două dintre fiice. Nu i-am scris încă să îi dau vestea noii mele slujbe. A crezut întotdeauna

că dragostea mea pentru dans și discuția interminabilă despre actrițe sunt doar niște faze trecătoare; plăsmuirile imaginației unei fete tinere. Mama este de modă veche. Are păreri ciudate despre actrițe și dansatoarele din trupă. Dacă îi spun că lucrez la Savoy, o să obiecteze și o să spună că hotelurile atrag persoane dubioase. Și mai rău, o să găsească o scuză ca să vină la Londra în încercarea de a mă convinge să mă întorc acasă. Nu sunt pregătită pentru așa ceva. Așa cum oamenii pe care îi iubim cel mai mult uneori ne pot provoca cele mai mari suferințe, la fel se întâmplă și cu locurile. În Mawdesley s-au adunat prea multe amintiri dureroase.

Deschid ochii când un nor trece prin fața soarelui și închid geamul, lăsându-mi secretele și visurile să plutească peste acoperișurile Londrei.

După pauza de dimineață, mă pregătesc să plec din sala de mese a personalului, când unul dintre hamali dă buzna înăuntru.

– Tu, tu te duci.

Îmi pune un mop și o găleată în mâini.

– Holul principal. Câinele cuiva a răsturnat o glastră. E plin de apă.

Înainte de a apuca să mai spun ceva, iese în grabă, lăsându-mă cu mopul și găleata în mâini.

– Hai, du-te.

Mă întorc. Bessie, fata care curăță cartofi, se uită la mine.

– Dar nu avem voie să…

– Nimeni nu neglijează holul principal, spune. Dacă aș fi în locul tău, m-aș duce acolo. Hai, repejor.

Împotriva voinței mele, cobor scările și mă grăbesc pe coridoarele din spatele hotelului, până când ajung în holul principal. Ezit în spatele draperiei care îi separă pe „ei” de „noi” și intru în peisaj. Este agitație și totuși un calm bizar plutește în aer, fiecare își vede liniștit de treburile lui: hamalii cară pachete și valize, doamnele îmbrăcate în rochii și blănuri stau de vorbă în grupuri mici, domnii în costume spilcuite așteaptă lângă recepție, cățelușii sunt ținuți de copii impecabili, care arată ca niște păpuși de

porțelan expuse în vitrinele magazinelor. Conversațiile politicoase se îmbină cu sunetul elegant al pianului. În aer plutește aromă de trabucuri și parfum de crini orientali proaspăt tăiați, care sunt așezați în vaze ridicate pe socluri din porțelan. Palmieri și ferigi imense ating tavanul de marmură. Este de-a dreptul uluitor.

Pășesc șovăielnic pe dalele în alb și negru ale pardoselii, încercând cu disperare să nu mă holbez la nimeni și să rămân cu privirea în jos în timp ce mă îndrept către balta de apă de lângă ușă. Aproape că ajung acolo, când cineva mă prinde de cot și mă trage brusc într-o parte, ascunzându-mă după o ferigă extrem de mare.

Un bărbat înalt cu ochii bulbucați și o mustață imensă mă privește direct în față. Nu poartă uniformă ca liftierii sau ca hamalii, ci un costum negru și cravată, precum managerul.

– Ce naiba faci? șuieră printre dinți. Cameristele *nu* intră în holul principal.

– Un hamal m-a chemat, explic. A spus că cineva a răsturnat o vază.

Simt cum mi se înroșesc obrajii și sunt împinsă înapoi în spatele draperiei, apoi în jos, pe câteva trepte, către o ușă din sticlă. Bărbatul cel înalt intră într-un birou mic și îi dă un registru unei tinere care își pudrează nasul.

– Raportul paznicului de noapte, spune. Am nevoie de el pentru întâlnirea de la ora trei.

– S-a întâmplat ceva special? întreabă, în timp ce închide pudriera și aruncă o privire vagă pe deasupra ochelarilor cu ramă din carapace de broască țestoasă.

– Nimic deosebit. S-a livrat șampanie la unul dintre apartamente. A fost chemat un doctor. Lucruri obișnuite.

Deschide registrul și începe să bată la mașină. Sunetul tastelor încheie brusc conversația.

Se întoarce la mine.

– Tu, vino cu mine.

Fac ce îmi spune și îl urmez într-un alt birou mic. Pe ușă este o plăcuță cu inscripția: DL P. CUTLER – HAMAL-ȘEF. Îmi vin în

minte vorbele lui Gladys: *Un tip plin de toane. Acum este bun ca pâinea caldă, iar în secunda următoare te-ar împușca pe loc, dacă faci ceva necorespunzător*. Se așază pe scaun la un birou complet dezordonat și ia un stilou.

– Numele.

– Dorothy. Dorothy Lane. Sunt nouă.

Vocea mea e firavă și are un ton defensiv. Mă privește, ridică o sprânceană, apoi mâzgălește ceva pe o bucată de hârtie.

– O să am probleme, domnule?

Se apleacă în față, își așază coatele pe birou și își împreunează mâinile.

– Tu ce crezi? Crezi că o să ai probleme?

– Am greșit.

Refuz să îmi permit să plâng.

– Hamalul mi-a spus să vin.

Mopul și găleata devin grele ca fierul în mâinile mele.

– Hotelurile au reguli și regulamente. Ordine și disciplină. Și pe bună dreptate.

– Doar că…

– Doar că ce?

Bate cu palma în masă, iar eu tresar și inima mi-o ia la galop.

– Ai crezut că poți să intri lejer aici și să te comporți ca o servitoare de casă mare bună la toate și că nu va remarca nimeni pe unde te-ai hotărât tu să îți petreci vremea?

– Nu, domnule. Eu doar…

– Îți amintesc că hotelul Savoy este unul dintre stabilimentele de renume din Londra. Din lume. Pe lista noastră de oaspeți sunt printre cele mai faimoase nume mondene și te asigur că *nu* își doresc ca atunci când intră în hotel să dea peste o servitoare cu mopuri și găleți după ea.

– Desigur, domnule. Îmi chircesc degetele de la picioare în pantofii mei practici și îmi frământ degetele de la mâini.

– Personalul de serviciu *nu* trebuie să fie văzut. Din punctul de vedere al oaspeților noștri, personalul de serviciu este invizibil. *Dumneata*, Dorothy Lane, nu exiști.

Cuvintele rostite de el îmi biciuiesc obrazul de parcă aș fi primit o palmă.

– Ai înțeles?

Las capul în jos.

– Da, domnule.

– Mă gândesc să-ți plătesc săptămâna lucrată și să scap de tine. Sunt o grămadă de fete dispuse să poarte pantofii ăia, dacă vrei să știi.

Nu pot suporta gândul de a fi concediată după numai o lună de muncă. Ridic privirea spre el, clipind ca să nu las lacrimile să năvălească.

– Nu o să se mai întâmple, domnule. Vă dau cuvântul meu.

Termină ce are de scris pe hârtie și îi pune o ștampilă cu superioritate.

– Poți să pleci. Nu-mi doresc să îmi dai motive să îți mai vorbesc vreodată. Ți-am dat o a doua șansă. Singura și ultima.

– Da, domnule. Sigur.

Face un gest cu mâna să plec și ies din birou, îndreptându-mă către scara personalului de serviciu. Cuvintele lui îmi răsună în urechi: *Personalul de serviciu nu trebuie să fie văzut... este invizibil. Dumneata, Dorothy Lane, nu exiști.*

– Ba exist, dle Cutler, șoptesc. Și *o să fiu* văzută.

Un nor întunecat mă urmărește prin hotel tot restul zilei. Sunt neliniștită din cauza consecințelor pe care le poate avea greșeala mea și îngrozită cu gândul la ce mă așteaptă când o să afle O'Hara, dar, mai mult decât atât, sunt nervoasă. Nervoasă pe hamal. Și sunt supărată pe Bessie că m-a încurajat să mă duc. Sunt supărată pe Cutler, că mi-a spus toate cuvintele alea dure, dar, cel mai mult, sunt supărată pe mine. În timp ce șterg praful, mătur și mă lupt cu supărarea ce mă apasă, dar și cu mormanele de lenjerie, îmi vine în minte anunțul din *The Stage* și răspunsul pe care l-am scris, dar pe care nu avusesem încă îndrăzneala să-l trimit. *O zi pe săptămână, convenită de comun acord.* O zi pe săptămână este perfect. Mă gândesc la asta în timpul mesei de prânz, toată după-amiaza, și mă tot gândesc și la cină, în timp ce îmi beau ciocolata caldă.

Sissy se așază lângă mine.

– Am auzit că ai fost luată în colimator mai devreme.

– De unde știi?

– Hotelul are urechi, Dolly. Ți-am spus. Aici nu trece nimic neobservat.

Ciocolata capătă un gust amar. Simt cum mi se usucă pâinea în gură.

– A fost o neînțelegere, atâta tot.

Sissy îmi cuprinde bărbia cu mâna și îmi întoarce fața către ea. Mă cercetează de parcă aș fi un sfeșnic lustruit pe care îl controlează să nu fi scăpat ceva urme.

– Lasă-l pe bătrânul Cutler. E un câine care latră, dar nu mușcă.

Zâmbește plină de compasiune.

– Toți o dăm în bară uneori. Nu ești prima care a fost poftită în biroul lui. Savoy se joacă cu oamenii într-un fel aparte, Dolly. Când te simți ca o vedetă de cinema, când ca o grămadă de bălegar.

Văd bunătate în privirea ei și îi sunt recunoscătoare pentru cuvintele pe care mi le spune.

– Mulțumesc, Sissy. Ești o prietenă bună.

– Și să nu uiți asta când o să ajungi o actriță celebră și o să bei cocteiluri la American Bar!

Nu îi spusesem lui Sissy că visam la o viață de scenă. Am vrut să fac asta, dar ceva m-a oprit mereu.

– De unde știi? am întrebat-o.

– Am remarcat din prima zi în care ai venit. Ai privirea aia distantă și visătoare. La fel ca Gladys. Vi se văd stelele în ochi. E ca și cum ceva din voi ar fi în altă parte. Și vorbiți despre teatru tot timpul. Miss Bankhead în sus, Loretta May în jos, chicotește încet ca pentru ea. Cred că sunteți cam naive, dar oricum, succes. Tu ai ceva, Dorothy Lane. Lumea te privește, te remarcă.

– Nu mă remarcă nimeni niciodată! spun râzând.

Se ridică și se îndreaptă către ușă.

– Ba da, te remarcă. Doar că nu ești tu atentă.

După ce mă așez în pat și mă învelesc bine cu pătura până la gât, mă gândesc la bunătatea lui Sissy. Mi-este dor să îmi spună

cineva că o să fie totul bine, să mă ia în brațe și să mă protejeze, așa cum făcea Teddy. Mi-este dor de momentele în care roșeam când el îmi făcea cu ochiul, de senzația mâinii lui în mâna mea, de bătăile nebunești ale inimii mele când îi citeam cu nesaț ultima scrisoare. Mi-este dor să simt că sunt iubită, să simt că sunt o persoană care contează atât de mult pentru cineva încât dorește să-și împartă lumea cu mine.

Teddy îmi arăta mereu lucruri, observa mereu ceea ce mie îmi scăpa: un pescăruș, un șoim, un iepure sau o știucă. „Uite!", obișnuia să șoptească, luându-mă tandru de mână și arătând cu degetul în direcția în care se uita. „Vezi?" De cele mai multe ori nu vedeam și mă uitam mereu în direcția greșită sau la altceva.

Teddy a fost cel care a văzut *The Adventure Book for Girls* când ne întorceam de la podul de piatră. Fusesem la pescuit de ghidrini în ziua aia. Teddy avea un borcan plini cu pești. Eu nu prinsesem nici măcar unul. Știa că sunt dezamăgită. Avea un suflet bun chiar și când avea zece ani. Când a găsit cartea, eu am spus că ar trebui să îi găsim proprietarul.

– Deja l-am găsit, a spus. Cartea este a ta. Acum sunt aventurile tale.

Acum sunt aventurile tale.

Dragul de Teddy. Ca într-o peliculă de film mut, îmi apar în minte imagini cu el, licăriri fugare care îmi scapă înainte să apuc să mă agăț de ele. Teddy pe fundalul unui apus la capătul străzii. Teddy alergând pe câmp cu plasa de prins fluturi. Teddy fluturându-și batista albă de la fereastra trenului. Soldatul Teddy Cooper, cadaveric și tras la față. Se uită la mine, dar nu mă vede. Îi iau mâna, dar o retrage de parcă atingerea mea l-ar fi ars.

Este prea dureroasă amintirea. Închid ochii și mătur într-un colț fragmentele disparate din viața mea, ca pe jăratecul care este dus afară abia după ce se stinge.

11

TEDDY

Spitalul militar din Maghull pentru răniții de război, Lancashire
aprilie 1919

„Este ca și când s-ar așeza primăvara lângă mine,
propria mea narcisă."

Stau la fereastră în scaunul meu preferat, cu mâinile tremurânde împreunate cuminte pe genunchi. Privesc în sus acoperișurile, coșurile de fum care se înalță deasupra fabricilor de textile, muntele de zgură care se ridică din minele de cărbuni. Fumul negru se deplasează în valuri către cer, sufocând soarele și distrugând umbrele. Îmi place să privesc cum își schimbă norii culoarea. Uneori sunt întunecați și capricioși, alteori par niște pene delicate și gingașe. Astăzi se întrec, mișcându-se pe cer purtați de rafale invizibile de vânt.

Printre conversațiile îndepărtate ale celorlalți pacienți, aud pașii infirmierei care se apropie. Sunet de tălpi din cauciuc negru și moale. Aud fiecare pas care se desprinde de podea, la fel cum șuieră proiectilele în aer. Încă le mai aud. Îmi apăs mâinile pe genunchi ca să îmi controlez tremuratul.

– Uite niște ceai, Teddy. M-am gândit că ți-ar plăcea.

Așază ceașca și farfuria pe măsuța din dreapta mea și îmi pune o mână pe umăr. Nu o privesc. Mă uit fix la peisajul de dincolo de fereastră. În astfel de momente viața este dincolo de aceste geamuri. Eu nu ies afară.

– Cum te simți astăzi? mă întreabă, luând loc în scaunul liber de lângă pat.

Are un glas de mierlă, melodios și relaxat. Este ca și când s-ar așeza primăvara lângă mine, propria mea narcisă. Nu-mi amintesc numele ei și sunt prea jenat ca să o întreb.

Îmi urmărește privirea.

– Văd că fluturele tău este tot acolo. Nu pot spune că-l învinovățesc. Dacă aș fi un fluture, nici eu nu aș vrea să ies afară azi. Vântul ăsta m-ar duce până în Irlanda!

Aproape că schițez un zâmbet.

– Ești pregătit pentru încă o scrisoare?

Ridic din umeri. Iau o gură de ceai. Este foarte amabilă această infirmieră. Închid ochii în timp ce ea își drege vocea și începe să-mi citească.

15 aprilie 1917

Mult iubitul meu Teddy,

Pisica a fătat opt pisoiași! Nu am mai văzut ceva atât de neajutorat și micuț. Aș vrea să-i poți vedea și tu. Cea mai mică este o bijuterie. Este atât de frumoasă. Are ochii mai albaștri decât ai tăi. Mama nu știe ce o să facă cu toți, dar a promis că nu o să-i înece în râu. Cred că Smudge va fi o mamă grozavă până când o să reușim să le găsim un stăpân. Bunty Brown a zis că o să ia doi pisoi și nevasta preotului are nevoie de un bun prinzător de șoareci pentru parohie. O păstrez pe cea mai mică. Am botezat-o Poppy.

Jack Elvidge s-a întors acasă cu o rană provocată de un obuz. Toată lumea a crezut că o să-și piardă piciorul, dar s-a făcut bine în mod miraculos și acum este hrănit bine de mama lui. Nu se mai întoarce pe front dacă a fost rănit. El zice că vrea să se poată întoarce și să lupte în continuare alături de voi toți. Eu îi spun că ce

vorbe sunt alea, că a făcut deja tot ce putea și că ar trebui să fie recunoscător că i-au fost cruțate și viața, și piciorul. I-am dat un pisoiaș ca să-l mai înveselească. L-a botezat Private[*]*.*

Deci, după cum vezi, sunt și vești bune.

Acum fac parte din echipa de fotbal a fabricii. Ne-am luat numele de Mawdesley United. Jucăm cu fetele care lucrează în fabricile de armament învecinate. Se pare că unele dintre noi avem ceva talent la fotbal. Mi s-a spus că sunt iute de picior. Recunosc că se datorează faptului că m-ai învățat tu să dansez.

Scrie-mi repede. Săptămânile care trec între scrisorile tale mi se par luni. Abia aștept să am vești de la tine, Teddy. Îmi fac atâtea griji și sper că vei veni curând acasă în permisie.

Închei acum.

Cu multă dragoste,
Micuța ta,
Dolly.
X

Văzând că nu am nicio reacție, continuă să citească. O privesc cum scoate o altă foaie de hârtie din alt plic pătat. Închid ochii din nou și ascult.

20 octombrie 1917

Mult iubitul meu Teddy,

Sper că citești scrisoarea în tren și că nu ai mai avut răbdare să aștepți să vezi ce am așternut pe hârtie. Cât de fericită am fost să te văd acasă. Nu am știut niciodată că două săptămâni pot trece atât de repede. Mă bucur tare mult că mama și tatăl tău sunt bine.

Mi-au plăcut plimbările noastre lungi la podul de piatră. A fost minunat să îți simt căldura și pur și simplu să stau cu tine. La început, liniștea așternută între noi mi s-a părut puțin bizară, dar înțeleg că uneori nu sunt necesare cuvintele și știu că te gândeai la camarazii tăi din Franța. Știu că erai nerăbdător să te întorci la ei.

---

* Soldatul. (n.tr.)

Este egoist din partea mea să îmi doresc să fi refuzat să te întorci pe front. Ești un bărbat curajos și trebuie să încerc să înțeleg că a trebuit să te întorci în Franța, ca să lupți și să dai și altcuiva șansa de a pleca acasă la mamă și la fata pe care o iubește.

Mă rog ca toate astea să se termine și să te întorci acasă de tot, cât mai repede. Până atunci, să știi că ești mereu în gândurile mele.

Micuța ta,
Dolly.
X

Împăturește scrisoarea și o pune la loc în plic. Stă lângă mine o bucată de vreme, fără să citească, fără să scoată un cuvânt. Eu urmăresc fluturele cum își desface și își strânge aripile, încălzindu-se în lumina soarelui de la fereastră, și nu-mi pot opri lacrimile care-mi inundă ochii cu gândul la această fată care îmi trimite scrisorile astea atât de frumoase.

Aș vrea să pot să-mi amintesc.

Din toată inima mea, îmi doresc să pot să îmi aduc aminte de ea.

12

DOLLY

„Găsește-ți de lucru într-o prăvălie. Mărită-te cu un tânăr simpatic. Lasă-le pe altele să danseze."

Iată că sosește și Duminica comemorărilor*, cu nori cenușii purtați de vânt și cu hotărârea de a trimite răspunsul compozitorului. Teddy spunea mereu că, atunci când nu ești sigur de ceva, ar trebui să lași vremea să decidă. Astăzi este o vreme furioasă și încăpățânată. Îmi insuflă o grabă nesăbuită de a da curs oricărui lucru căruia nu-i pot rezista.

Când ies din hotel, simt presiunea din fiecare rafală a vântului de est care mi se strecoară printre glezne și mă împinge din spate. Înainte să mă îndrept către Strand Theatre, intru în lumina obscură a unei capele mici de lângă Savoy. Îmi scot pălăria și mă grăbesc spre altar ca să aprind o candelă, cu obrajii care-mi ard de la vânt. Mă așez în strană și îmi spun rugăciunile. Mă gândesc la fotografia pe care o port în buzunar și mă rog pentru el, pentru sănătatea și fericirea lui. Pentru mine, mă rog pentru putere și iertare.

După ce îmi spun rugăciunile, ies afară, în vântul care mă împinge pe drumul ce coboară către chei. Trec pe lângă un lustragiu, pe lângă un negustor de cafea și pe lângă obișnuiții

---

* Remembrance Sunday, în original. (n.red.)

artiști stradali. S-au adunat ceva astăzi, chiar și o tânără care stă în genunchi pe o bucată de pânză și desenează cu creta pe lespezile de piatră. Îi las un penny în pălărie. Îmi mulțumește și îmi spune că îi strânge pentru Legiunea Britanică. Puțin mai departe, un bărbat desenează un câmp cu maci. A desenat deja portretul unei tinere femei și Casa Parlamentului. Asemănarea este foarte bună. Printre imaginile desenate de el, sunt așternute strofe și versuri de poezii. Las un penny și în pălăria acestui artist și îmi văd de drum.

Ajunsă înapoi pe Strand, străzile care de obicei mișună de tramvaie și automobile sunt acum goale, trotuarele nu mai freamătă de mulțimi de cumpărători și vânzători ambulanți, obloanele prăvăliilor fiind trase până luni, când își reiau activitatea. Însemnătatea zilei răsfrânge o imagine sumbră asupra orașului, și la intersecția cu Lancaster Place cumpăr un mac și mi-l prind la reverul hainei, mânată de un sentiment de mândrie și de tristețe. Se vor trage focuri de armă la ora unsprezece, în timp ce se vor depune coroane la Cenotaph și Whitehall. Ne vom opri cu toții și ne vom reculege preț de două minute, apoi ne vom vedea de drumurile noastre, așa cum am făcut-o mereu și cum o vom face și de acum înainte. Ce altceva putem să facem?

Merg mai departe și trec pe lângă negustori de vinuri și tutungerii. Îmi zăresc imaginea în vitrina unei cojocării. În ciuda faptului că îmi dădusem în obraji cu fardul lui Gladys și buzele mi le conturasem cu rujul lui Sissy (imediat ce scăpasem de privirile amenințătoare ale șefei O'Hara și de ideile ei despre fetele frivole), arătam obosită ca un cal care trage la căruță. Plicul pe care îl țin în buzunar se agață de gândurile mele, în timp ce o rafală de vânt îmi smucește pălăria. O țin strâns pe cap și grăbesc pasul, strângându-mi gulerul în jurul gâtului. Mă bucur că am rezistat tentației de a-mi tăia părul scurt în stil bob. Așa cum sunt, simt fiecare fibră din materialul ieftin al hainei vechi a lui Clover pe când mă grăbesc pe Lancaster Place în direcția Aldwych. Este un drum de doar cinci minute cu vântul bătându-mi din spate. Îmi doresc să dureze mai mult.

Sosesc la Strand Theatre prea devreme. Trebuie să fi trecut pe lângă teatru de sute de ori, dar nu i-am dat atenție niciodată. Acum îl cercetez așa cum face O'Hara la fiecare inspecție de dimineață. Este o clădire cenușie elegantă, care se întinde de la intersecția dintre Wellington Street și Aldwych. Ridic ochii către ferestrele de la etajele superioare. Îmi amintesc de turnurile castelelor. Mă întreb care este fereastra de la apartamentul trei. Mă întreb dacă el este acolo sus, uitându-se pe fereastră. Dacă el ar putea să mă privească.

Traversez intersecția, împing ușile batante și pășesc înăuntru pe o podea frumoasă de mozaic. Holul este pustiu. Aproape că mă întorc și mă îndrept direct către ieșire, dar vântul face ca geamul să vibreze, șuierând printre balamalele ușilor și mă bucur că sunt înăuntru pentru o vreme. Pereții de marmură de culoare roz închis fac să răsune ecoul pașilor mei. Deasupra, plafonul se înalță până la o cupolă de sticlă cu ornamente bogate.

Privește cerul, Dolly. Privește stelele.

Pentru o clipă, rămân complet nemișcată, privind în sus, la cupola de sticlă. Degetele de la mâna stângă cuprind plicul din buzunar. Degetele de la mâna dreaptă se odihnesc pe fotografie.

– Te pot ajuta, domnișoară?

Mă întorc și văd o femeie în vârstă care mă privește din spatele geamului de la casa de bilete. Mă îndrept către ea cu pași mici și ezitanți și îmi amintesc de oficiul poștal din Mawdesley, de pașii ezitanți care mergeau către dna Joyce și de mâna ei bătrână și ridată, gata să-mi smulgă cuvintele și să le trimită mai departe în Franța. Niciodată nu am fost cu adevărat pregătită să las cuvintele să plece, de teamă că nu vor fi auzite și că vor rămâne fără răspuns.

Mă opresc în fața geamului îngust. Femeia zâmbește. Fața îi este rotofeie ca o budincă, iar ochii mici și negri precum coacăzele. Straturi multiple de bărbii se răsfrâng la fel ca ceara topită asupra a ceea ce ar fi decolteul, dacă ar fi vizibil. Însă în ochii ei negri precum coacăzele se ascunde bunătate, iar în zâmbetul ei căldură.

– Te pot ajuta? întreabă din nou.

– Unde pot lăsa o scrisoare pentru apartamentul trei? În atenția unei doamne pe nume Ambrose.

– Aici la mine, scumpo.

– Mulțumesc. Eu… bine, mulțumesc.

Împing plicul pe sub geam. Degetele femeii le ating pe ale mele în timp ce ezit să dau drumul plicului, dar reușește să mi-l ia din mână.

„Haide acum. Nu face o scenă. Ar fi mult mai ușor dacă ai lăsa lucrurile așa și basta." Agitația îngrozitoare a degetelor mele. Durerea adâncă din brațe; povara absenței lui. O femeie îmbrăcată într-o haină galbenă, de culoarea narciselor.

Îmi pune plicul într-o cutie de corespondență care se află pe un perete în spatele ei.

– Voiai să cumperi bilete, domnișoară?

– Poftim?

– Bilete la spectacol. O comedie de Noël Coward. Voiai să cumperi?

Sunt prea distrată ca să gândesc coerent.

– Nu, mulțumesc. Astăzi nu. Am venit doar să las scrisoarea.

Femeia dă din cap, își încrucișează brațele la piept și închide ochii.

O privesc o clipă.

– Mă scuzați.

Deschide un ochi.

– Da?

– Cunoașteți persoana care stă la apartamentul trei?

Ochii ei negri lucesc.

– Și dacă aș cunoaște-o?

– Mă întrebam cum este. Dacă este un om decent. Știți ce vreau să spun. Agreabil.

Femeia chicotește, straturile de bărbie tremurându-i ca piftia. Se apleacă în față.

– Ascultă aici, iubito. Dacă aș avea o fată care își caută un soț drăguț, aș trimite-o direct la apartamentul trei și i-aș ține încuiați acolo până când i-ar pune inelul pe deget. Părerea mea

este că nu am cunoscut un domn mai amabil decât el. Ar putea să facă mai multă ordine în apartament, dar ce bărbat nu e așa?

Scot un oftat de ușurare.

– Aveți grijă să…

– …primească scrisoarea. O să am.

Mă mai uit pentru ultima dată la plic, rostesc un „noroc” în gând, trec de ușa batantă și ies în stradă. Tot ce îmi rămâne de făcut acum este să aștept un răspuns, așa cum faci după ce așezi un ac pe o placă de patefon și aștepți să înceapă muzica.

În ciuda frigului, mă plimb prin Covent Garden, trec pe lângă librăriile de pe Charing Cross Road și merg către Trafalgar Square, unde coloana lui Nelson se înalță cu mândrie spre cerul cenușiu, iar leii se desfată pe soclurile lor. Mă plimb prin Haymarket și Piccadilly Circus, unde o coadă imensă de fete șerpuiește în fața la Pavilion Theatre, întinzându-se și de-a lungul Coventry Street.

Chemarea audițiilor.

Ciripitul lor entuziasmat și chicotele de râs sunt contagioase. În trecere, simt în aer miros de lac de pantofi, pomadă de păr și parfum. Sunt toate perfect aranjate, fiind conștiente că obținerea rolului depinde în egală măsură de felul în care arată, dar și de prestația lor: păr tuns în stilul bob modern, cei mai buni ciorapi și pantofi pe care și-i pot permite, haine elegante, ruj purpuriu pe buze, ochii conturați cu fard negru. Generația tânără avidă de jazz despre care scriu ziarele. Sunt înfricoșător de conștientă de îmbrăcămintea mea anostă și de haina prea mare pentru mine, și cu toate astea mă trece un fior familiar de emoție pe șira spinării când îmi amintesc freamătul așteptării în timp ce ușile se deschid, ne spunem numele și următoarea este chemată să își spună replicile. *Următoarea, vă rog!* Și intră zece fete odată. Atât de des mi s-a întâmplat să fiu fata aceea plină de speranță care stă la coadă, clănțănind din dinți și cu degetele de la picioare amorțite din cauza pantofilor Mary-Jane de împrumut și prea strâmți.

Strâng haina mai tare pe mine în timp ce vântul bate în rafale și suflă fustele fetelor ridicându-le periculos de mult, lăsându-le la vedere picioarele fine. Ele nu simt frigul. Sunt încălzite de surescitare și adrenalină, nemaipunând la socoteală un gât sau două de gin; cu toate astea, în câteva ore, majoritatea acestor fete drăguțe și tinere vor avea inima frântă și machiajul stricat din cauza plânsului. Nu ridici picioarele suficient de sus. Poziția degetelor de la picioare nu este corespunzătoare. Brațele atârnă. Talia este prea groasă. Nu ești suficient de drăguță. Prea înaltă. Prea vorbăreață. Prea serioasă. Sunt o sumedenie de motive aleatorii din cauza cărora o fată nu reușește. Din toată această coadă imensă, doar vreo douăzeci vor reuși să ajungă în trupă, dintre care doar jumătate vor răzbate până în linia întâi. Una sau două vor deveni dansatoare principale în trupă și vor avea scena pentru ele preț de câteva momente inestimabile și probabil că doar unul dintre aceste chipuri pline de nădejde va juca vreodată în rolul principal pe care îl visează.

Ultima audiție la care am participat a fost pentru un rol ca rezervă în piesa *The Water Babies** de la Palace. Numele lui era Baxter. Cecil Baxter. Unul dintre cei mai importanți producători de teatru muzical** din oraș. Nu am să uit niciodată ce mi-a spus când am încurcat pașii și l-am rugat să-mi mai dea o șansă.

– Nu există a doua șansă. Nu mai există așa ceva. Era o vreme când nu reușeam să ne completăm trupa de dansatoare, atunci am fost nevoit să extind limita și să îmbrac fetele în mai mult material ca să umplu golurile. Dar de când cu războiul, toată lumea e dornică să danseze, iar cele care nu vor să danseze, vor să fie actrițe și vedete de cinema. Aș renunța, domnișoară, dacă aș fi în locul dumitale. Întoarce-te la lustruit argintăria sau la munca pe care o faci ca să-ți câștigi existența. Găsește-ți de lucru într-o prăvălie. Mărită-te cu un tânăr simpatic. Lasă-le pe altele să danseze.

---

* Copiii de apă. (n.red.)

** Teatrul muzical este o formă de teatru care combină muzică, cântece, dialog vorbit și dans. (n.red.)

Cuvintele acelea m-au făcut să-mi doresc și mai mult să reușesc.

– Dorothy Lane?

Mă opresc când îmi aud numele și mă întorc. O fată iese din rând și se uită atent la mine.

– Tu ești, nu-i așa?

– Da, sunt Dorothy Lane.

Fata îmi pare cunoscută, dar nu știu de unde să o iau.

– Am știut eu. Aș recunoaște chipul ăsta oriunde.

Mă ia în brațe.

– Nu-i așa că nu-ți amintești de mine?

Dau din cap dezaprobator.

– Nu, îmi pare rău.

Râde.

– Edie. Edie Bishop. Am fost împreună în spital. Mai știi?

Edie Bishop. Simt că numele mă sufocă.

– Stăteai în patul de lângă mine, continuă. Eu aveam gemeni. Doi mucoși mici. Nu e de mirare că eram cât casa!

Abia mai pot scoate un sunet. Amintiri îndepărtate se strecoară înapoi spre mine. Numele și locurile pe care le scosesem din minte revin și țipă să se facă auzite.

Râde de tăcerea mea uimită.

– Nu-ți amintești deloc de mine, nu?

– Da, da, îmi amintesc. Eram la maternitatea *Salvation Army*.

Apuc fotografia din buzunar și încerc să-mi controlez tremurul picioarelor.

– Ce mai faci?

– Ce să fac, mă descurc. Încă mai vin la audiții. Lucrez la o croitoreasă din Hackney. Ea mi-a zis de audițiile astea. Suntem foarte ocupate cu costumele pentru spectacole. Dar tu?

– Eu sunt cameristă. La Savoy.

– Sună șic.

– Este doar o slujbă.

Se apleacă și îmi șoptește la ureche.

– Ai mai auzit ceva?

Dau din cap.

– Nu, nimic.

– Nici eu. Așa e cel mai bine. Uită și mergi mai departe. Nu așa ne-au spus?

Îmi ia mâna și o strânge cu putere. Vreau să rămânem așa. După atâția ani de tăcere chinuitoare, vreau să vorbesc. Vreau să pun întrebări și să-mi amintesc, dar gândurile îmi sunt întrerupte de bătăile funeste ale clopotului din turnul Big Ben.

Ceasul al unsprezecelea. Primul bubuit al salvelor de tun ricoșează în clădirile care ne înconjoară.

Ne plecăm cu toții capul. Se mai trag încă zece salve de tun, fiecare o lovitură în inimă, o amintire. Timp de două minute, Londra se cufundă în liniște. Valeții și hamalii se opresc din alergat și încetează să mai cheme mașini. Autobuzele, automobilele și tramvaiele trag pe dreapta. Domnii își scot pălăriile. Foștii militari salută oficial. Mamele și soțiile își înăbușă lacrimile care stau să curgă. Anglia încremenește și comemorează. Până și vântul scade din intensitate, adiind respectuos. Două minute pentru tot ceea ce am pierdut. Nu par să fie suficiente. Pe când stau cu capul plecat, încerc să reduc la tăcere amintirile pe care mi le-a răscolit Edie Bishop și încerc să mă concentrez pe Teddy, dar chipul lui gingaș este în ceață. Precum o reflexie în apa învolburată, nu reușesc să îi reconstitui chipul.

Eram invidioasă pe el și pe băieții din sat când au plecat în Franța, gândindu-mă la aventurile care îi așteptau. Citeam scrisorile pe care mi le trimitea la început cu naivitate și înflăcărare în ochi, cu răsuflarea întretăiată la peisajele pe care le descria când trecea prin frumoasele orașe ale Franței. Aproape că puteam să simt mirosul pâinii din *boulangeries**, așa cum mi le descria el. Chiar și cuvintele franțuzești erau fascinante. Îmi plăcea să le repet teatral, răsucindu-mi limba și învățându-le pe surorile mele: *boulangerie, château, église, campagne***. Chicoteam când ne auzeam cât de caraghios pronunțam. Dar scrisorile lui

---

* Brutării. (n.tr.)

** Brutărie, castel, biserică, țară. (n.tr.)

Teddy s-au schimbat. Descrierile despre lanuri de maci s-au transformat în mlaștini și moarte. Cuvintele așternute de el au devenit cuvintele unui băiat speriat, nu mai era soldatul curajos care mă sărutase de rămas-bun și mă lăsase cu răsuflarea întretăiată, promițându-mi că se va întoarce acasă de Crăciun.

Nu s-a întors nimeni de Crăciun.

Anii treceau și băieții mărșăluiau, până când am început să-mi pierd speranța că o să-l mai revăd vreodată. Viața liniștită pe care mi-o imaginam pentru noi odinioară, cu o familie a noastră, a fost călcată în picioare în satul francez, iar viața a devenit un talmeș-balmeș al unei noi realități: moarte, suferință, schimb de iubire în scrisori trimise pe front și de pe front. Slujba mea la fabrica de armament era o distragere binevenită. Surorile mele și-au găsit de lucru la o fabrică de textile și coseau mesaje secrete de speranță în buzunarele mantalelor. Ceea ce era odată atât de bizar devenise acum obișnuit. O nouă normalitate. Apoi, războiul s-a terminat, băieții s-au întors, iar noi ne-am tulburat din nou.

Relațiile nu și-au reluat cursul așa cum ne-am imaginat că se va întâmpla. Unele întoarceri la vatră au fost la fel de naturale precum răsăritul soarelui, însă mult mai multe au fost la fel de ciudate și ezitante precum soldații care merg în cârje. Era dureros de privit. Nu reușeam să înțeleg de ce fetele ezitau să îi atingă pe bărbații cărora le duseseră dorul atât de mult, tulburate de măștile pe care iubiții lor le purtau, ca să ascundă diformitățile de pe fețele lor care odinioară erau fără cusur. Știam că l-aș iubi pe Teddy imediat ce l-aș vedea, indiferent de rănile și cicatricile pe care le-ar avea. L-aș iubi la fel de mult.

Dar el nu s-a întors odată cu ceilalți. Din multe puncte de vedere, Teddy nu s-a mai întors deloc.

Cele două minute au trecut și Londra începe să mișune din nou, deși cu inima mai grea. Ușile teatrului s-au deschis, făcându-le pe fetele de la coadă să se agite și să scoată țipete ascuțite precum un stol de grauri.

Edie mă apucă de braț.

– Se pare că intrăm. Mă bucur că te-am revăzut, Dolly.

– Și eu, Edie.

Se grăbește să își reia rândul la coadă și își cercetează fața într-o pudrieră.

– Urează-mi succes, strigă.

– Succes! Ne vedem la Hollywood.

Îmi face cu ochiul și râde.

Îmi văd de drum, vârându-mi mâinile adânc în buzunare, căutându-i fotografia. *Durerea adâncă din brațe; greutatea absenței lui.*

La sfârșitul războiului, inima mi-era sfâșiată, visurile spulberate și speranțele năruite. Fără să fi călcat vreodată pe un câmp de bătălie, eram și eu rănită.

 13

LORETTA

„… copiii sunt precum căsnicia. De cele mai multe ori
este mai bine să ți-i imaginezi decât să îi ai în realitate.”

Zilele însorite de toamnă în Londra au un farmec aparte. Deși o parte din mine își dorește să lâncezească încă în pat în fața tăvii cu micul dejun, cu ziarele și cu jaluzelele trase doar pe jumătate, mă văd nevoită să recunosc că mă simt fascinată de peisaj.

Green Park abundă de o frumusețe tomnatică, copacii sunt împodobiți cu nuanțe de ruginiu și arămiu, culoarea rubinului și ocru. Mă sprijin ușor de spătarul băncii și las căldura soarelui să mă inunde. Ziua îmi amintește de o după-amiază pierdută, petrecută cu Roger: iedera roșiatică ce se cațără pe pereții hotelului, umbre lungi care se întind peste dig pe când el îmi fură un sărut prelungit, lucirea soarelui care apune pe chipul lui. Timpul pe care l-am petrecut împreună a fost brutal de scurt, dar nu ar fi putut fi mai perfect. Fără certuri. Fără gelozii. Fără compromisuri obositoare. Fără resemnări anoste. Numai iubire. Trei zile perfecte de iubire și un teanc de scrisori – asta este tot ce am ca să îmi amintească de el. Nu am nici măcar o fotografie, și nici nu am nevoie. Îl văd adesea, chiar acolo în fața mea, cum zâmbește în colțul gurii în felul acela propriu, nonșalant. Îmi pun o mână pe inimă ca să îmi stăpânesc instinctiv durerea din piept.

Gândurile-mi sunt tulburate de o frunză care zboară din fagul de deasupra mea și îmi aterizează în poală. O ridic. Este de un purpuriu intens, perfect simetrică și fără cusur. Doar o frunză, și totuși nu pot să nu remarc ironia faptului că ea îmi aterizează perfect în brațe, în timp ce o privesc pe Bea cum țopăie în umbra pestriță și țipă entuziasmată în încercarea repetată de a prinde o frunză, dintre cele care cad în jurul ei. Chicotesc la zburdălniciile ei. Este ca un cățeluș entuziasmat, toată numai salturi și energie, până când se prăbușește într-un morman de epuizare. Cu greu pot să cred că avem aceeași vârstă. Privind-o, mă simt la fel de bătrână precum Turnul Londrei.

A fost ideea lui Bea să venim în parc. Este una dintre acele persoane extenuante cărora le place să petreacă timp în natură, întotdeauna dornice să stea afară, să observe natura, cu vântul în păr, ploaia în obraji, soarele în spate. O găsesc vinovată pe domnișoara Austen. Romanele ei sunt pline de tinere domnițe entuziasmate, care își doresc permanent să petreacă timp în aer liber, și uite ce a pățit biata Marianne Dashwood, era la un pas să moară din cauza răcelii contractate de pe urma plimbării în ploaie. De ce trebuie ca oamenii să iasă mereu la plimbare într-o zi răcoroasă de toamnă este una dintre curiozitățile vieții, dar Bea a insistat. Ea este cea mai bună prietenă pe care o am – sora pe care nu am avut-o niciodată – și nu pot să îi refuz nimic. În schimb, ea mă joacă pe degete.

– Am prins una, dragă!

Flutur frunza deasupra capului ca pe un trofeu de vânătoare.

Bea se oprește din zburdat și se rotește.

– Nu se poate!

– A căzut direct la mine în poală. Aproape ca și cum ar fi vrut să fie a mea.

– Șmechero!

Scâncește, simțindu-se nedreptățită și se grăbește spre mine ca să cerceteze exemplarul capturat.

– Nu este deloc corect. Nici măcar nu te-ai mișcat de când am ajuns aici.

– Asta pentru că alergatul după frunze este un joc naiv de copii. Oricum, dragă, nu am energie. Mă simt epuizată numai privind cum te agiți ca o veveriță panicată ce își caută proviziile de iarnă. Azi am ajuns acasă la trei dimineața și mă încearcă și o durere de cap.

Bea zâmbește și se trântește lângă mine pe bancă.

– Uneori poți fi atât de troglodită, Etta. Este distractiv. Și e o zi atât de frumoasă.

Își dă pălăria jos și își trece degetele prin părul care are culoarea mierii în bătaia soarelui. L-a tuns scurt de curând. Este neted și lucios precum sticla și se așază perfect. Bea face ca totul să pară atât de lipsit de efort și plin de voioșie.

– Ți-ai pus o dorință?

Râd și arunc frunza pe jos.

– Nu, nu mi-am pus. Dorințele sunt pentru proști.

Mă uit la ceas. Este trecut de ora două.

– Te tentează un cocteil? Este o oră perfect respectabilă.

Bea îmi aruncă o privire încruntată și ridică frunza de jos.

– Nu, nu mă tentează. Ar fi păcat să stai înăuntru într-o după-amiază atât de frumoasă. Putem să bem cocteiluri când o să plouă torențial. Îți promit.

– Prea bine. Dar nu ești deloc de gașcă.

Bea pune frunza înapoi în poala mea și îmi înfășoară degetele în jurul ei.

– Trebuie să-ți pui o dorință. Insist.

Are privirea aceea care îmi dă de înțeles că nu are rost să o contrazic. Bea Balfour, unica fiică a prietenilor părinților mei. Ne cunoaștem de când eram mici și împleteam coronițe din margarete pe pajiștile de la Nine Elms, la casa mea părintească din East Sussex. Călătoria din fiecare an a familiei Balfour din nordul Angliei până pe coasta de sud era un eveniment mult așteptat de Aubrey, Perry și de mine. Aubrey fiindcă avea ocazia să discute politică cu tatăl lui Bea, Bertie. Eu, datorită entuziasmului contagios și rochiilor superbe pe care Bea le aducea mereu cu ea, iar Perry, pentru pura plăcere de a o privi și de a primi, ocazional, un zâmbet, care ar fi putut să lumineze o întreagă cameră în cele mai mohorâte zile de iarnă.

– Oh, bine atunci. Dar e de o naivitate prostească.

Închid ochii și îmi pun o dorință.

Când deschid ochii, Bea stă cocoțată pe marginea băncii și se holbează la mine.

– Deci?

– Deci ce?

– Ce dorință ți-ai pus?

– Nu pot să-ți spun, că nu se mai îndeplinește.

– Credeam că e o prostie.

– Este. Totuși, nu are rost să rupem magia, nu?

– Sper că ți-ai dorit ceva delicios și distractiv.

Pun frunza în buzunarul hainei.

– Cum ar fi, de exemplu?

– Oh, nu știu. O aventură amoroasă. Sau un rol pe Broadway. Sau o scenă în care să te săruți cu Valentino. Imaginează-ți, Etta. Aș muri, nu altceva. Buzele alea!

În timp ce privesc alte frunze care coboară în spirală spre pământ, mă gândesc la buzele lui Valentino și îmi imaginez că sunt Lady Diana a lui Ahmed, șeicul. Ar fi plăcut, într-adevăr. Dar dorințele mele sunt legate de treburi mult mai sumbre.

Iau scenariul și încep să îl citesc, dar lumina soarelui cade pe pagini și cuvintele de pe ambele părți se estompează, devenind o masă indescifrabilă. Lângă mine, Bea continuă să sporovăiască precum un tren, smucindu-se din când în când în încercarea de a alerga după o altă frunză. Stăm pentru o clipă și privim un copil care împinge o barcă cu un băț la marginea unui lac, în timp ce bona îl supraveghează îngrijorată.

– Ce micuț adorabil, nu? Îți dorești copii, Etta?

Șovăi o clipă și privesc băiatul cum își schimonosește fața într-o expresie feroce.

– În niciun caz. Niște bestii mici. Nu mă deranjează copiii altora, dar nu mi-aș dori să am un copil al meu. Din puțina experiență pe care am avut-o cu ei, mi se pare că sunt precum căsnicia. De cele mai multe ori este mai bine să ți-i imaginezi decât să îi ai în realitate.

Bea mă bate pe umăr.

– Ce răutăcioasă ești să spui asta.

Dar râde, împotriva voinței ei.

– Mi-am dorit întotdeauna șase copii. Trei băieți și trei fete, fiecare cu altă nuanță de păr.

Amuțește. Știu ce gândește, că este deja prea târziu pentru ea.

Ne uităm la băiat până când îi scapă bățul în lac și începe să plângă fiindcă bona nu îi dă voie să sară după el.

Mă întorc către Bea.

– Vezi? Trebuie să strice ei mereu lucrurile cu istericalele lor de copii prostuți.

Îmi aruncă o privire încruntată.

– La fel ca actrițele.

Îi dau o palmă în joacă peste mână.

Zâmbește și își întoarce capul într-o parte ca să îi bată soarele pe un obraz. Chiar este extraordinară. Nu-l pot învinovăți pe Perry pentru că este atât de îndrăgostit de ea. Mi-ar face o bucurie foarte mare dacă i-aș vedea căsătoriți, însă nălucile războiului se interpun între ei, iar mândria înverșunată și eterna vină ce îl macină pe Perry nu îi dau voie să o ceară în căsătorie.

Se ridică de pe bancă și mă trage și pe mine în sus, împotriva voinței mele, risipindu-mi gândurile de pețit.

– Hai să ne plimbăm. Sunt plictisită.

– Tu ești mereu plictisită. Ești plictisită de când te-ai născut. Dacă nu vine un bărbat chipeș să îți ofere un cocteil sau să-ți spună cât ești de frumoasă, o să fii mereu plictisită. De ce nu ți-ai adus o carte de citit?

– Nu sunt plictisită doar acum. Sunt plictisită de viață. De mine. De tot.

Trage de un nasture de pe manșeta hainei.

– Toți vorbesc numai de măritiș. *Cu cine o să se mărite acum că i-a murit logodnicul? Ce păcat. Erau perechea perfectă.* Totul este atât de obositor, Etta. Uneori îmi doresc să fim încă în război și eu să mai fiu infirmieră. Mă simțeam utilă. Simțeam că am un scop în viață.

Mă privește cu ochii ei mari și albaștri.

– E un lucru atât de îngrozitor?

– Da, dragă. Este. Dar sunt convinsă că nu ești singura femeie care gândește astfel. Noi toate ne-am simțit utile când bărbații erau plecați la război, mai utile decât ne-am simțit vreodată înainte sau decât ne vom mai simți de acum încolo. Dar ei s-au întors acum. A trebuit ca ei să se întoarcă la viața pe care au lăsat-o în urmă, iar noi trebuie să ne reluăm rolurile pe care le-am avut cândva – chiar dacă nu e nimic mai palpitant decât să aștepți o cerere în căsătorie.

Îi scapă un oftat lung.

– Când vorbești, totul pare atât de emoționant.

Uneori uit cât de tinere și lipsite de experiență eram când a izbucnit războiul. Ca și mine, Bea s-a implicat cu mult curaj în activitatea de infirmieră în cadrul Unității de asistență medicală pentru voluntari. Ca și mine, era o tânără inocentă de douăzeci și trei de ani a cărei unică preocupare de până atunci fusese să își pregătească propria baie. Era dornică să-și aducă contribuția cât mai curând posibil și a surprins pe toată lumea cu dârzenia și talentul ei de infirmieră.

O trag mai aproape de mine.

– Nu trebuie să uiți teroarea trăită în spitale, Bea. Da, pe unii bărbați i-am ajutat să se însănătoșească, dar pe mult mai mulți i-am ajutat să moară. Ai uitat țipetele de durere și mirosul greu al rănilor infectate?

Dă din cap.

– Cum aș putea vreodată să uit așa ceva?

– Le-am întins o mână de care să se țină, continui eu. Am fost un chip blând care să îi ajute să își vadă de drum, în timp ce plângeau după mamele lor. Nu am fost Florence Nightingale*. Nu ar trebui să idealizezi războiul, nici să îți dorești să retrăiești acele momente. Zilele alea au fost mult mai dure decât îți

---

* Florence Nightingale (1820- 1010) a fost precursoarea serviciului sanitar modern; a fost nu numai prima infirmieră modernă, dar și un statistician important. Datorită ambiției și devotamentului de care a dat dovadă, spitalele secolului al XIX-lea s-au transformat în instituții de tratament adecvate, dotate din punct de vedere sanitar și cu personal de specialitate gata oricând să îngrijească bolnavii. (n.red.)

poți aminti în contextul benefic al unei plimbări în parc, într-o zi însorită de toamnă.

Zilele acelea fuseseră cu mult mai sumbre decât și le-ar fi putut imagina vreodată oricare dintre noi.

Mama a râs când i-am dat vestea înrolării mele ca infirmieră în Unitatea de asistență medicală pentru voluntari la spitalul Royal Herbert.

– Ce prostie, Virginia. Nu știi absolut nimic despre îngrijirea bolnavilor. Nu ai fost niciodată într-un spital! În plus, spitalul din Woolwich nu este un loc pe care să îl frecventeze fiica unui conte. Ce naiba vor crede oamenii? Trebuie să le scrii și să le spui că te-ai răzgândit. Sunt cu totul împotrivă.

Ignoranța și concepțiile ei greșite cu privire la clasă și statut social m-au lăsat fără grai. Și m-au înfuriat. Obrazul i se înroșise deja de la palma mea, înainte să îmi dau seama ce am făcut.

Nu mi-a părut rău, chiar dacă nu m-a iertat niciodată. Nu-mi doresc să mă ierte. Vreau să simtă usturimea acelei palme ori de câte ori întâlnește pe cineva al cărui fiu rănit s-a vindecat în spital datorită unei persoane ca mine, fiica unui conte, care s-a înrolat ca voluntar ca să ofere asistență.

Cu toate acestea, într-o singură privință avusese dreptate. Eram cumplit de nepregătită pentru experiența din spital.

În primele luni, războiul fusese o noțiune îndepărtată, ceva ce li se întâmplă altor oameni undeva departe. Dar, pe măsură ce tot mai mulți dintre tinerii bărbați chipeși cu care obișnuiam să flirtez și să dansez la petrecerile în aer liber și la balurile de vară luau drumul frontului, am știut că pur și simplu nu puteam să stau și să privesc. Trebuia să fac ceva. Am renunțat cu dragă inimă la rochiile mele din șifon și am îmbrăcat uniforma de infirmieră din bumbac scrobit. Încă mai simt mirosul greu și amar de camfor și iod; încă mai văd rănile respingătoare pe care le curățam și le pansam. A fost o experiență înspăimântătoare, tulburătoare, dar a fost experiența *mea* și fost una palpitantă fără doar și poate.

Eu și Bea ne plimbăm pe aleea de lângă lac, amândouă pierdute în amintirile trecutului.

– Pari departe astăzi, Etta. S-a întâmplat ceva?

Mă opresc din mers.

– Îmi pare rău. Știu că nu sunt o companie prea plăcută. Azi e o comemorare.

Își duce mâinile la gură.

– Îmi pare rău. Sunt o proastă. Este vorba de Roger, nu? Astăzi a fost?

Dau din cap aprobator.

Încă simt că mi se face rău când mă gândesc la scrisoare. Văd și acum privirea deznădăjduită de pe fața lui Jimmy, în timp ce mă prăbușeam ca și cum aș fi fost o rochie aruncată pe jos. Aud strigătele publicului din sală pe când pășesc pe scenă în ultimul act, și totuși nu-mi amintesc să fi rostit o replică sau să fi cântat vreun cântec din repertoriul meu, prestația mea a fost ca un vis în care eu nu am apărut.

– Pot să fac ceva? întreabă Bea. Ceva care să te facă să te simți mai bine?

Dau din cap.

– Ce putem face noi toți, dragă? Sunt soții, mame, surori și frați din toată țara care se trezesc o dată pe an și comemorează. Se întâmplă zilnic, și totuși niciunul dintre noi nu știe. Mergem la treburile noastre și trecem pe lângă vreo femeie care se plimbă prin Green Park despre care habar nu avem că abia mai găsește motivație să pună un picior în fața celuilalt, ca să meargă mai departe. Urcăm pe scenă, ne punem zâmbetele pe față și continuăm, ce altceva *putem* să facem?

Adierea reconfortantă dă un impuls frunzelor ce cad rostogolindu-se din copacii de deasupra capetelor noastre, cu o mișcare spiralată, până ating pământul. Bea se dezlipește de lângă mine și aleargă spre un stejar imens, aruncându-se să prindă o frunză, și apoi alta.

– Hai să nu ne întristăm, strigă. Vino! Coboară în valuri!

Până la urmă prinde o frunză și vine alergând la mine, cu obrajii ademenitor de îmbujorați de efort. Este întruchiparea perfectă a sănătății și vitalității. Tot ceea ce eu nu sunt.

Închide ochii și își pune o dorință.

– Ce dorință ți-ai pus? o întreb. Sper că a fost una importantă, după atâta efort.

– O rochie Poiret, o casă de vară în Monaco, un automobil și șase copii.

– Nu ar fi trebuit să ceri mai întâi un soț?

Râde și mă ia de mână.

– Eu ți-am spus, acum trebuie să îmi spui și tu mie.

Cum aș putea să îi spun? Cum aș putea să spun cuiva? Degetele mele caută frunza din buzunar.

– Dacă vrei să știi, mi-am dorit să am curaj.

– Curaj? Pentru ce?

– Pentru tot.

Strâmbă din nas.

– Ar fi trebuit să îți pui dorința cu Valentino.

– Poate.

Zâmbesc și o sărut pe ambii obraji.

– Din păcate trebuie să plec, dragă.

– Repetiții?

– Da. Cockie nu e mulțumit de actul trei. Sincer, poate fi așa un monstru încăpățânat uneori. Și i-am promis lui Perry că îi aleg un costum nou.

– Ce îl mai îngrijești ca o mamă! El ce mai face?

– La fel. Melancolic și singur. I-am spus să își caute o muză care să îl inspire. Cred că este o idee minunată.

– Eu îmi doresc doar să își găsească pe cineva care să îl facă fericit.

Mă uit la ea cu subînțeles.

– Deja are, dragă.

Zâmbește cu stângăcie.

– Să fiu complet sinceră, cred că este cel mai fericit atunci când este trist.

Râde și mă cuprinde într-o îmbrățișare grozavă.

– Nu te mai rețin. Și transmite-i toată dragostea mea.

– Nu am să fac așa ceva. Și așa este într-o stare destul de rea, nu mai este nevoie să îi spun și că am ieșit la plimbare cu tine prin Green Park. Știi că nu te-a iertat niciodată fiindcă l-ai rănit în vara aceea în Nine Elms.

– Aveam opt ani și el unsprezece! Până și Romeo și Julieta erau puțin mai mari de-atât când s-au căsătorit!

– Și dacă te-ar cere acum? I-ai răspunde iar că este un prostuț și ai fugi la mama ta?

Oftează.

– Nu o să mă ceară niciodată, Etta. Totul este de domeniul trecutului acum.

Mă întorc cu gândul în trecut, cu ani în urmă, la balul anual de vară din Nine Elms, când lui Perry i se ștergea culoarea de pe chip la aflarea veștii că Bea – tânăra pe care o iubise în tăcere de când era un băiețel – se logodise cu Oscar Howard, prietenul lui din copilărie. Numai eu știam că Perry avea de gând să o ceară în căsătorie chiar în acea seară. Ezitarea lui a fost în avantajul lui Oscar, deși pentru scurt timp. Puțin înainte de sfârșitul anului, Oscar a fost împușcat în încercarea de a dezerta, nemaiputând îndura ororile războiului. Perry a făcut parte din plutonul de execuție, la ordinul superiorului său.

După ce mă despart de Bea și plec din Green Park, mă gândesc la tot ce am iubit și am pierdut și la noua bătălie pe care trebuie să o port singură. Cuprind instinctiv cu degetele frunza purpurie. Copilăresc sau nu, dorința din buzunarul meu îmi dă speranță.

 14

LORETTA

„O muză trebuie descoperită, dragule, nu angajată."

Stagiunea de toamnă continuă și spectacolul *HOLD TIGHT!* ajunge la a douăsprezecea săptămână de reprezentație. Replicile uitate și indicațiile scenice omise din prestațiile inițiale sunt o amintire îndepărtată, și înainte de fiecare spectacol indicatorul „CASA ÎNCHISĂ" este așezat în fața teatrului. Criticii și fetele de la galerie au decis deja care sunt favoritele și eșecurile stagiunii, pecetluindu-ne soarta tuturor, cu toată influența pe care o au asupra publicului devorator de teatru și a investitorilor. Din fericire – ne adoră. Alții nu sunt la fel de norocoși.

Spectacolele care au înregistrat cele mai puține încasări și au avut cele mai usturătoare recenzii deja nu se mai joacă, producătorii și proprietarii sălilor de spectacole rămânând să socotească pierderile financiare, în timp ce actorii se întorc la audiții și la ședințe de urgență cu agenții și impresarii. Câteva protagoniste s-au retras pe motiv de epuizare sau stres, nemaifiind în stare să gestioneze presiunea și solicitarea vieții la acest nivel. Nu mă surprinde. Programul și cerințele prestațiilor mele sunt epuizante. Mă aflu pe scenă aproximativ trei ore în fiecare seară. Sunt zile în care abia mai accept gândul de a mă da jos din pat, dar mă ține oarecum pe linia de plutire un cocteil periculos de

adrenalină și gin, Veronal-ul ca să scap de insomnii și morfina, atunci când durerile devin insuportabile.

Din exterior nu arăt diferit. Machiajul și luminile pot masca până și cele mai nemiloase boli. Totuși, pe dinăuntru simt că mă prăbușesc mai repede decât un castel de nisip. Doctorii mă îndeamnă să îi anunț pe membrii apropiați ai familiei, spun că i-ar ajuta să se pregătească – și că m-ar ajuta și pe mine. Dar nu pot să fac asta. Nu pot să rostesc cuvintele, nu pot suporta gândurile de milă și compasiune. Dacă aceasta urmează să fie ultima mea reprezentație, sunt hotărâtă să îmi fac ieșirea brusc. Dacă chiar trebuie să mor, o să o fac cu numele pe buzele tuturor și apărând în toate ziarele. O să mor așa cum am trăit: într-un mod spectaculos.

Este miercuri după-amiază, ceea ce înseamnă că merg la Claridge.

Șoferul oprește mașina în fața hotelului și un ușier îmbrăcat în livrea iese în întâmpinare și deschide portiera. Îmi înclin picioarele într-o parte și pășesc cu eleganță pe trotuar, în timp ce îmi trag pălăria pe ochi și îmi strâng gulerul din blană de linx în jurul gâtului. Fotografii de presă știu că vin aici în fiecare zi de miercuri și deja mă așteaptă un grup mic. Se aude un mare tărăboi de îndată ce mă recunosc: *Miss May, Miss May! Priviți aici!* Cu toții îmi cerșesc atenția.

Mă întorc, îi recompensez cu un zâmbet mult studiat și le fac cu mâna plină de grație, dându-le fotografia perfectă care să ocupe primele pagini ale ziarelor. Blițurile cu magneziu se aprind și lucesc în jurul meu. Clipesc să nu amețesc de la lumina blițurilor în timp ce ușierul îmi deschide și intru în hotel.

Portarul îmi vine imediat în întâmpinare, îmi duce haina la garderobă și chelnerul mă conduce la masa pe care o ocup în mod obișnuit, în salonul Winter Garden. Uneori mă cuprinde o dorință imensă de a-i da la o parte pe toți cei care îmi sar în ajutor și de a le spune că sunt perfect capabilă să îmi deschid singură ușa, dar nu ar fi în firea lucrurilor și oamenii ar începe să vorbească. Destul de curând vor avea timp să vorbească.

Merg cu pași lenți în salon, cu un legănat de șolduri foarte bine studiat, doar cât să mă asigur că oaspeții m-au remarcat. Am o postură dreaptă, cu bărbia ridicată, îmi arunc un capăt al blănii de vulpe în jurul gâtului și merg cu calm și grație, exact cum m-a învățat profesoara mea de balet când eram micuță, în timp ce țineam pe cap un vraf imaginar de cărți. Privesc din când în când către mese, zâmbind cu căldură și mă strecor ca un înger printre șoapte și exclamații de admirație, care mă învăluie precum o ceață tomnatică. Sunt mulțumită de onduleurile pline din părul meu, de munca domnilor de la salon. Nu este nicio surpriză că nu simt nici măcar o zbatere de aripă în stomac. Am încetat de mult să mai simt entuziasmul faimei și al adorației. Face parte din munca mea să fiu văzută, admirată, să se vorbească despre mine și, așa cum i se cere cuiva să o facă pentru propria profesie, destul de des mi se întâmplă să simt o reticență ursuză față de toate aceste lucruri pe care trebuie să le fac.

– Dl Clements a sosit devreme, domnișoară May. Sper că nu vă deranjează, dar a insistat să îl conduc la masa dumneavoastră.

Mă opresc din mers și mă întorc spre chelner.

– Ai spus că dl Clements a sosit devreme?

– Da, domnișoară.

– Ei bine, cine ar fi crezut! Ce neobișnuit!

Perry se ridică să mă salute imediat ce ajung la masă, afișând cel mai imbecil rânjet posibil.

– Sunt uimită, spun, în timp ce îmi scot mănușile. Pentru prima dată în zece ani de zile de când ne bem ceaiul împreună, chiar ai venit la timp.

– Am venit devreme, de fapt. Lucrurile rare sunt minunate, dragă surioară.

– Cu siguranță așa este.

Mă sărută ușor pe ambii obraji. Simt miros de scotch, ca de obicei, dar sunt încântată să observ că cel puțin s-a bărbierit. Pielea îi este fină și părul pieptănat cu grijă. Mă așez pe scaun și aștept cât *maître d'* se preocupă excesiv de șervetul meu și îmi toarnă o ceașcă de Earl Grey din ceainicul pe care Perry îl comandase dinainte.

– Și cărui fapt datorăm această plăcere rară de a fi punctual? îl întreb și în același timp pun o țigară în port-cigarette și mă aplec să o aprind.

Aruncă un plic direct pe masă, făcând cleștele de zahăr să zboare din bolul său.

– Asta!

– Ce este?

– Un răspuns.

– La ce?

În mod clar are chef de ghicitori. Mă prefac interesată și iau o gură de ceai.

– La anunțul meu pentru muză.

– *Anunț*?

– Da, în *The Stage.* Ideea ta, parcă.

Înghit ceaiul și mă înec, așa că încep să tușesc serios. În câteva secunde, mai mulți chelneri sunt în jurul meu, oferindu-mi apă și făcându-mi vânt cu șervetul. Valul de agitație se propagă provocând îngrijorare în tot salonul și toată lumea se oprește din ceea ce face și se întoarce să privească. Până și pianistul se oprește din cântat. Perry sare în picioare și mă bate precipitat pe spate până când îmi revin. Iau o gură de apă cu gheață și îmi tamponez machiajul care mi se întinsese în jurul ochilor.

– Mulțumesc, domnilor. Sunt destul de bine.

Mă întorc spre cei care au privirile fixate asupra mea.

– Puteți continua.

Mă simt cumplit de jenată că am făcut așa o scenă și sunt ușurată când aud că pianistul începe din nou să cânte și apoi rumoarea conversațiilor din salon. Curând atenția se mută de la Perry și de la mine și oamenii revin la bârfe și la declarațiile de dragoste pe care și le făceau la mesele mici și ordonate împrăștiate prin salon.

După ce trag un fum lung din țigară, îl cercetez cu luare aminte pe fratele meu.

– Deci spuneai?

– Ți-am urmat sfatul. Să caut o muză. Am dat un mic anunț în *The Stage*. Nu mă așteptam să iasă ceva din treaba asta – dar uite că a ieșit. Am primit asta acum câteva zile.

Așază un plic pe fața de masă.

– Citește.

Iau scrisoarea de la el și o citesc cu voce tare.

Dragă compozitorule aflat în dificultate, – ridic o sprânceană la propoziția asta – *Am citit anunțul pe care l-ai dat de curând în* The Stage *și mă interesează poziția de muză. Am un fin simț al umorului și știu majoritatea melodiilor din* „The Shop Girl”*,* „The Cabaret Girl” *și* „Sally” *(preferata mea este* „Look for the Silver Lining”*). Îmi place jazzul și îmi plac și prăjiturile cu vișine. Sunt liberă în zilele de miercuri după-amiaza și duminica, alternativ. Te rog să trimiți răspuns în atenția lui Clover Parker, post restant, Cambridge Circus.*

Împăturesc scrisoarea și o pun cu grijă la loc în plic. Mai iau o gură de ceai și tai un colț mic din prăjitura de Madeira.

– Ei bine?

Perry se lasă relaxat pe speteaza scaunului, cu piciorul sănătos peste piciorul rănit. În ochii lui este o urmă de curiozitate pe care nu am mai remarcat-o de multă vreme.

– Ce părere ai?

– Prăjitură cu vișine? Serios?

– A fost doar un detaliu pe care l-am adăugat ca să sune mai prietenos. Ce părere ai în general?

– Cred că ai făcut o chestie ridicolă.

Râde și înșfacă plicul de pe masă, vârându-l în buzunarul interior al jachetei.

– Nu asta ai vrut? Să îmi asum riscuri, să profit de ocazii și să găsesc ceva – pe cineva – care să mă inspire?

– Da, așa este. Dar nu am crezut că literalmente vei da un anunț în *The Stage*. Să găsești o muză nu este la fel de ușor cum ar fi să găsești un model de tricotat pentru mănușile de iarnă sau un post de pianist pentru o casă de filme. O muză trebuie descoperită, dragule, nu angajată. O muză este o făptură rară și fascinantă pe care cineva o întâlnește pe nepusă masă și de care se simte atras într-un mod aparte, așa cum sarea turnată peste cerneală îi absoarbe întreaga esență. Îmi pare rău, dragule,

dar nu știi nimic despre această Clover Parker, sau despre oricine altcineva ar mai putea să răspundă.

Mă las pe spate în scaun.

– Bănuiesc că a considerat-o o oportunitate de a i se pune un inel pe deget. Asta vrea orice tânără singură în zilele noastre. Să răspundă la un anunț din *The Stage* ar putea fi unica ei șansă de a-și găsi un soț.

Perry ascultă și se uită la mine cu ochii întredeschiși.

– Poate. Și totuși, poate că nu. Ar putea să fie și ea în căutarea acelui ceva care să-i aducă puțină culoare în viața de zi cu zi. Poate că este deja căsătorită și nu mai suportă să îl vadă pe soțul ei, sau să-i audă pe copii zbierând cât e ziua de lungă și își dorește să asculte muzică și să scape de toate astea o vreme. Ar putea fi foarte bine și fermecătoare. Nu avem de unde ști, nu? Până nu o cunoaștem.

Oftez și îmi scot pudriera din geantă. Îmi tapez nasul cu buretele, înclinându-mi fața ca să prind o lumină mai bună. Pielea mea este ternă și are un aspect obosit, îi lipsește strălucirea proaspătă care m-a făcut cândva renumită, pe când eram imaginea săpunului Pears. Înaintarea în vârstă este ceva tare îngrozitor.

– Așadar, ce ai de gând să faci? îl întreb.

Perry se uită la mine și zâmbește.

– I-ai răspuns deja, nu?

– I-am trimis o invitație să ne întâlnim. Care este cel mai rău lucru care se poate întâmpla?

Râd.

– Cel mai rău lucru care se poate întâmpla este să îți dai seama că este o fată comună și lipsită de gust care nu ar putea să-ți inspire nici măcar un fir de păr. O să o trimiți înapoi de unde o fi venit și o să simtă că viața ei este chiar mai rea decât era înainte. O să frângi inima bietei fete. Ăsta este cel mai rău lucru care se poate întâmpla.

Se foiește în scaun.

– Ar schimba lucrurile și nu aș mai fi eu cel rănit, nu?

Simt că mă mai înmoi puțin. Perry chiar a fost groaznic de lipsit de noroc în iubire.

– Da, cred ca da.

Îmi dau cu puțin fard roșu în obraji.

– Deci când te întâlnești cu ea?

– Sper că peste două săptămâni. La Lyons Corner House de pe Coventry Street. Are liber miercurea după-amiază. M-am gândit să îi trimit din timp invitația.

– Miercurea după-amiază?

– Da.

– Dar miercurea după-amiază te întâlnești cu *mine*. Îmi închid pudriera cu nervozitate. Nu te poți duce, trebuie să stabilești o altă zi.

– Nu pot să reprogramez. Am trimis deja răspunsul.

Își soarbe ultima picătură de cafea.

– Îmi pare rău, Etta. Doar de data asta, și dacă ajungem la o înțelegere ca să continuăm cu planul acesta, mă voi asigura că ne întâlnim mai târziu miercurea sau duminica.

Deci așa începe. Așa începe viața mea să se destrame și să se ducă de râpă. Acest mic ritual simplu, de care am ținut atâta timp, până la urmă îmi scapă printre degete. Ar trebui să fiu supărată pe el, dar când îl privesc pe Perry, îi văd lucirea din ochi și îmi văd propria imagine în ei. De luni de zile nu am mai văzut atâta viață în el.

– Prea bine. Du-te, întâlnește-te cu ea. Dar să nu zici că nu te-am avertizat dacă se dovedește a fi cauza insuccesului tău.

Râde.

– Las-o să facă tot ce poate mai rău. Nu a mai rămas cine știe ce de distrus în mine.

Trage cu nesaț din țigară.

– Și dacă se dovedește a fi muza perfectă? Atunci ce mai facem?

– Atunci poți să-mi mulțumești că ți-am dat ideea.

O vreme, mai vorbim despre prieteni comuni și despre cine ar putea să vină la petrecerea de Revelion organizată de familia Mitford. Împărtășim frânturi de noutăți, plezanterii, politețuri, și în tot acest timp scrisoarea pe care o port în geantă și cuvintele doctorilor nu îmi dau pace. *Spune-i, Etta, spune-i.*

Dar pentru mine este o bucurie atât de mare că putem să ne petrecem timpul în felul acesta, că nu îmi doresc să stric momentul. Dacă aș reuși să trec de lunile de toamnă și de iarnă, sunt sigură că m-aș simți mai bine. Așa că nu spun nimic. Îmi păstrez secretul încuiat, așa cum stau florile sub pământul înghețat, și mă bucur de timpul care mi-a mai rămas alături de fratele meu pe care nu l-am cunoscut cu adevărat mare parte din viața mea, dar pe care acum îl pot numi prietenul meu.

Când eram copii, eu și Perry nu am fost niciodată foarte apropiați, iar de Aubrey am fost chiar și mai distantă, căci scopul lui în viață, încă de pe vremea când purta pantaloni scurți, era acela de a se pregăti ca să devină moștenitorul numelui și averii familiei Clements. Copilăria noastră a fost o rutină riguroasă care ne-a privat de emoție sau afecțiune. În cele mai bune zile, eram aduși din odăile noastre jos, în salonul de zi, la ora patru, etalați ca niște păpuși de legănat pe genunchii părinților, până când căldura picioruşelor dolofane lăsa pliuri inestetice în fuste și turtea cutele atent călcate ale pantalonilor. Eram precum niște umbre în casa aceea imensă, nesiguri în privința acelor oameni zgomotoși și în vervă pe care îi numeam mamă și tată. Am fost încercată de emoții noi când i-am văzut pe frații mei plecând la război. Știam că Aubrey se va descurca, el întotdeauna, dar întotdeauna, se va descurca. Dar îmi făceam griji pentru Perry.

Nu s-a adaptat niciodată cu adevărat în familia noastră. Exact ca un pantof care este mai mic cu jumătate de număr, simțeai permanent un soi de disconfort enervant în preajma lui, iar eu nu prea îi acordam cine știe ce atenție. Era doar Perry, tânărul timid care prefera muzica în locul trenulețelor și dansul în locul jocului de crichet, cel de-al doilea frate trimis la internat și adus acasă de sărbători, adolescentul stângaci care îmi evita prietenele care se hlizeau și căuta compania clapelor de pian în locul companiei oamenilor. Conform așteptărilor generale, a studiat dreptul la Oxford și a profesat ca avocat, călcând pe urmele tatălui său și ale fratelui Aubrey, care făcuse

asta înaintea lui. Totuși, domeniul în care ei excelaseră, pentru Perry era o reală corvoadă.

Era nerăbdător să ajungă pe front, departe de presiunea exercitată de tata asupra lui și departe de constrângerile sufocante ale unei profesii pe care o detesta. Până și pe front Perry a fost neconvențional. Tata lua în râs scrisorile pe care ni le trimitea din Franța, în care ne povestea cu mândrie că participase la concertele din unitate și că devenise unul dintre favoriții principali, compunând melodii și scheciuri umoristice pentru soldați și alți ofițeri.

– Nici măcar nu este un soldat adevărat, spunea disprețuitor. Nu este în stare să lupte în război cum trebuie. Trebuie să fie mereu o teribilă dezamăgire.

Frații mei au supraviețuit. Aubrey a primit o decorație de erou. Lui Perry i-au fost recunoscute meritele de ofițer loial. A fost, probabil, cea mai înaltă distincție pe care oricare dintre noi s-ar fi așteptat ca el să o primească. Întoarcerea lor în Nine Elms a fost un moment de bucurie, deși cu toții știam că mama și tata simțeau cea mai mare recunoștință pentru că Aubrey revenise teafăr acasă. Și eu eram recunoscătoare. Dacă l-am fi pierdut pe Aubrey, Perry s-ar fi prăbușit sub presiunea de a deveni moștenitorul tatălui nostru. Și așa era destul de afectat.

– Etta? Etta, mă auzi?

Încăperea devine insuportabil de caldă. Îmi fac vânt precipitat cu evantaiul și iau o gură de apă în timp ce mă scald într-un val de durere. Acordurile săltărețe ale pianistului scad și cresc în intensitate, încet apoi tare. Undeva în apropiere se aude țipătul strident al unui bebeluș. Zgomotele îmi împung urechile și simt o durere acută care îmi strânge pieptul ca un clește și îmi face pielea să amorțească. Mă țin de marginea mesei.

– Etta? Te simți bine? Nu te-am văzut niciodată atât de palidă.

Cuvintele lui Perry își pierd bizar sonoritatea. Se plimbă de jur împrejurul meu. Să se oprească din plâns copilul acela; nu vreau să mai aud pianul. Încerc să îmi acopăr urechile cu mâinile, dar simt cum mă pierd, cum mă scufund în apă și nu-mi mai aud decât numele strigat.

– Etta? Etta!

– Aer, Perry, am nevoie de aer.

Cuvintele mele sună de parcă ar fi ale altcuiva. Încerc să mă ridic și lovesc o linguriță ce cade pe jos. Perry mă sprijină și mă ajută să mă țin pe picioare, punându-și brațul în jurul meu ca să mă susțină, și mă scoate rapid din Winter Garden, iar în urma noastră se aud șoapte ascunse precum apa curgătoare. Mă agăț de Perry, respirând cu putere aerul imediat ce ajungem afară.

– Loretta! Loretta! Miss May!

Blițurile lămpilor cu magneziu ale fotografilor pocnesc în mod repetat până când mă simt orbită de lumina albă efervescentă. *Maître d'* ne aduce hainele. Valetul face cu mâna unui taxi. Îmi duc mâna la față ca să îmi apăr ochii de luminile puternice ale aparatelor foto, apoi mă cufund într-o beznă profundă și mă las să plutesc către un loc mai sigur în care Roger este cu mine și mâna lui stă perfect în mâna mea.

A doua zi dimineața mă trezesc în dormitorul meu. Razele soarelui pătrund pe fereastră. Afară văd acoperișurile învelite într-o crustă albă de îngheț care strălucește precum diamantele în lumina soarelui. Perry doarme pe un fotoliu cu jacheta trasă peste el în loc de pătură. Poate că este prostuț și enervant uneori, dar i-a păsat suficient de mult încât să rămână cu mine și pentru mine este o mare alinare.

Elsie a adus o tavă. Ca să nu mă deranjeze, a lăsat-o lângă pat. Într-o vază mică și albă este un singur bujor roz. Mă ridic încet și îmi torn o ceașcă de ceai. Este bun și tare. Mușc dintr-un triunghi de pâine prăjită și pofta de mâncare vine imediat. Focul trosnește în cămin. Sunt lucruri atât de simple și totuși sunt atât de recunoscătoare că le am.

Va trebui să le dau vestea curând.

Ceasul portabil de pe polița de deasupra căminului bate ora nouă. Peste trei ore trebuie să fiu la teatru. Am timp berechet ca să mă pun pe picioare. Lumina reflectoarelor poate că se estompează, dar cortina nu a căzut încă pentru mine.

 15

DOLLY

„Aspirațiile mele sunt ca o ancoră. Fără ele, fără speranța de a avea o viață mai bună, eu nu sunt nimic."

Primele mele șase săptămâni la Savoy se scurg repede. Odată cu trecerea timpului, capăt siguranță în îndeplinirea sarcinilor, astfel încât aproape că ajung să mă bucur și să găsesc satisfacție în munca pe care o fac, dar, cu toate astea, dincolo de așternuturile fine și de rutina atent supravegheată, în inima mea persistă o confuzie complicată și încâlcită. Mă gândesc în continuu la Edie Bishop. Nume uitate. Amintiri reprimate. *Uită și mergi mai departe. Nu așa ne-au spus?* Când mă trezesc în întunericul dimineții, duc instinctiv mâna sub pernă și caut cu degetele marginea aspră a fotografiei. Inima îmi bate ceva mai normal știind că el este acolo, însă nu este suficient. Simt o durere nestăvilită undeva adânc în mine; vreau să știu cu ardoare dacă el este iubit și dacă cineva are grijă de el. Iar în tot acest timp, compoziția lui Perry Clements zace acolo, notele și muzica lui nu răsună pentru nimeni.

După ce m-am întâlnit cu Debroy Somers, m-am gândit adesea la orchestra hotelului. M-am dat la o parte pe holuri ca să le fac loc să treacă cu brâurile lor late și părul lor uns cu briantină. Sissy spune că se comportă de parcă ar fi proprietarii hotelului.

– Au propriile lor cabine, au valeți și numai Dumnezeu știe ce alte privilegii. Un grup de înfumurați. Nici nu ne bagă în seamă în timpul zilei.

Însă eu îmi amintesc de discuția cu Debroy Somers și, deși nu mi-am luat încă inima în dinți să îl caut în sala de bal și să îl rog să îmi cânte compoziția muzicală, știu că voi face asta. La momentul potrivit.

Distribuirea zilnică a listei de menaj este un permanent motiv de entuziasm. O parcurg împreună cu Sissy și Gladys și căutăm numele vedetelor de cinema din America, să vedem dacă ne-au fost repartizate camerele lor. Sper în tăcere să văd că, în apartamentul 401, în prezent camera lui Larry Snyder, vine un alt oaspete, dar în timp ce alții vin și pleacă, el pare hotărât să rămână pe toate durata stagiunii. Las mereu camera lui la urmă, îmi fac treaba mai repede cât sunt acolo și răsuflu un pic mai ușurată după ce termin.

Este exact locul în care mă aflu acum și împăturesc ultimele prosoape din cameră, când ușa se deschide brusc și Snyder intră în cameră. Amândoi tresărim când ne vedem. Inima îmi bate cu putere sub uniformă.

Se uită la mine, apoi la ceasul de buzunar.

– Credeam că ai terminat deja.

– Sunt aproape gata, domnule. Pot să plec și să revin mai târziu.

Pun prosoapele jos lângă pat și mă îndrept către ușă, dar el se așază în fața ușii și îmi blochează drumul.

– Nu trebuie să pleci din cauza mea. Rămâi și termină-ți treburile. Eu m-am întors după niște hârtii.

Părul îi este negru precum mica magazie de cărbuni de la parter, aranjat perfect într-o parte. Fața are o formă ascuțită și osoasă, fără cute sau riduri, exact ca lenjeria de pat proaspăt călcată. Tenul are o nuanță măslinie, este bronzul de California pe care îl afișează toți oaspeții americani de pe Coasta de Vest.

Iau o poziție stângace lângă pat, dibuind neîndemânatic cu mâinile marginile prosoapelor, pe când el își vede de treabă, căutând dezordonat printre mormanele de hârtii împrăștiate

pe birou. Avusesem grijă să nu le mișc și făcusem curat pe lângă ele cu puțin timp în urmă, deși nu îmi scăpase faptul că erau pagini dintr-un scenariu nou al unei piese care se va juca pe Broadway.

– Ah, le-am găsit. Spectacolul *va continua*!

Stă perfect drept și îmi aruncă un rânjet. Îmi fixez privirea pe prosoape așteptând să plece, dar nu pleacă.

Când ridic privirea, își ține capul înclinat într-o parte, cercetându-mă de parcă aș fi fost unul dintre tablourile de pe hol. Își trece degetele peste mustața subțire.

– Un zâmbet nu ar strica. Știi, o cameristă posacă poate să distrugă reputația hotelului.

Schițez un zâmbet forțat.

– Da, desigur.

– Și uite ce drăguță ești când îți dai silința.

Își înclină capul în sensul opus.

– Destul de interesant. Te-a fotografiat vreodată cineva? Un profesionist?

Mă mut de pe un picior pe altul și trag de un fir care îmi iese din șorț.

– Nu, niciodată.

Formează un pătrat din degete, ținându-și mâinile în fața ochilor și fixându-mă cu un ochi închis, ca și cum ar privi prin obiectivul unui aparat de fotografiat.

– Cred că arăți naturală în fața aparatului. Structură osoasă bună. Trăsături simetrice.

Nu-mi vine nicio replică de bun simț pe care să o rostesc. Continui să împăturesc prosoapele, în timp ce el se îndreaptă spre mine. Miroase a apă de toaletă scumpă și a lac de pantofi. În timp ce îmi ia un prosop din mână, vârfurile degetelor lui le ating pe ale mele. Mi se întoarce stomacul pe dos.

– Cu siguranță mă descurc să le împăturesc eu pe astea. Du-te. Ia-ți câteva minute în plus de pauză sau ceva de genul ăsta.

Nu-mi place să las prosoapele nearanjate, dar nici nu sunt prea dornică să rămân cu el în cameră. Mormăi un „mulțumesc”

și îmi îndrept pașii către ușă, bâjbâind după mâner, în timp ce încerc să trag și căruciorul după mine.

– O clipă.

Mă întorc. Snyder este chiar în spatele meu. Între două degete ține un fulg mic și alb.

– Era pe spatele rochiei, spune. Am crezut că Detașamentul fulgilor albi* a luat sfârșit odată cu războiul.

Râde, dar simt cum vorbele lui mușcă din mine. Mă uit atent la fulgul pe care îl ține între degetele pătate de gudron și o văd pe mama cum se ridică în picioare în biserică și înmânează fulgii bărbaților care refuzaseră să lupte. Mă văd pe mine cum mă agăț de mâneca hainei ei, în timp ce rușinea și jena îmi aduc sângele în obraji când mă rog de ea să nu facă asta.

Îmi simt inima în gât când îmi dă fulgul.

– Probabil că a căzut dintr-o pernă, spun.

Presupun că asta trebuie să fi fost. Mă privește adânc în ochi, cu o privire rece și lipsită de orice emoție. Se apleacă în față ca să îi simt respirația caldă pe obraz.

– Ce fulg norocos.

Râde mult prea zgomotos și se întoarce la fereastră, fluierând o melodie de spectacol.

Ies pe hol, cu inima la galop, și închid ușa după mine. Rămân o vreme cu spatele sprijinit de ușă și expir profund înainte să mă adun și să-mi împing căruciorul spre ascensorul de serviciu. Îmi tremură picioarele. Covoarele se simt rigide sub pașii mei. Tablourile arată extravagant în ramele lor aurite. Un bec de pe un perete clipește apoi se stinge.

Hotelul este agitat și la fel sunt și eu.

Mai târziu în aceeași zi, mă străduiesc să uit de Snyder pe când stau în oficiul poștal din Cambridge Circus, așteptând diriginta să verifice dacă am vreo scrisoare. Sper că mama mi-a răspuns la scrisoarea pe care în cele din urmă mi-am luat inima-n dinți să i-o trimit, deși nu sunt nerăbdătoare să aflu care este părerea

* White Feather Brigade, în original. (n.red.)

ei despre noua mea slujbă. Și, desigur, sper să primesc răspuns și de la compozitor. Bănuiesc că-mi va răspunde, chiar dacă, hai să spunem, nu sunt genul de persoană pe care ar avea-o el în vedere.

Îmi trag de pielița unei unghii în timp ce femeia se uită prin mai multe cutii de corespondență și scoate mănunchiuri întregi de plicuri și își trage ochelarii pe vârful nasului ca să citească numele destinatarului. Mi-aș dori să se grăbească. În timp ce tot caută, mă gândesc la anii pe care mi i-am petrecut scriindu-i scrisori lui Teddy și așteptându-i răspunsurile, toate lunile și săptămânile care se scurgeau între acestea nefiind altceva decât perioade de agonie. Scrisorile și cuvintele așternute de el erau totul pentru mine.

Înainte de război, nu mai scrisesem niciodată scrisori. Nu fusese nevoie. Orice persoană căreia aveam să îi spun ceva era fie în odaia de alături, fie în casa de lângă mine, fie pe strada de alături. Oricum nu eram pricepută la scris, cel mai mult îmi plăcea să citesc, în ciuda colecției sărăcăcioase de cărți pe care o aveam acasă. Lucrările mele de la școală erau descrise ca fiind „grăbite și neîngrijite", și profesoara spunea că, dacă aș dedica la fel de mult timp scrisului ca și cititului, aș fi o „fată care face mari progrese". Dar nu am avut răbdarea necesară ca să îmi exersez scrisul, așa că nu am făcut progrese.

Când a venit războiul, scrisorile erau puntea noastră de legătură, singurul mijloc de a comunica cu persoanele iubite. Pentru mine, să scriu scrisori a devenit cel mai important lucru din lume. Am rugat-o pe profesoară să mă ajute să transpun în cuvinte toate emoțiile pe care le trăiam și, când am terminat, am plecat către oficiul poștal cu scrisoarea în buzunarul hainei. Mi-era frică. Înmânarea scrisorii doamnei Joyce era ceva atât de hotărâtor încât amânam și șovăiam, îi lăsam pe alții să mi-o ia înainte, până când rămâneam ultima și ea se pregătea să închidă pentru pauza de prânz.

– Haide, Dolly, spunea. Dă-o încoace. Mor de sete.

Cu toții știam cu câtă plăcere își savura doamna Joyce ceașca de ceai de la prânz și țigara rulată manual. Indiferent cine aștepta sau ce se întâmpla, obișnuia să închidă ochiul de geam și să încuie ușa. Cu greu îi dădeam plicul și plecam acasă, clipind ca să nu las lacrimile să îmi curgă șiroaie. Așadar în acel plic simplu și mic închisesem multe emoții. Atât de multă speranță. Atât de multă teamă. Dacă el nu-mi răspundea? Dacă era ultima scrisoare pe care i-o scriam?

Nu o dată s-a întâmplat să alerg înapoi la oficiul poștal și să bat la ușă până când sărmana doamnă Joyce, crezând că venise sfârșitul lumii, își abandona ceașca de ceai și deschidea. O imploram să îmi dea scrisoarea înapoi și apoi fugeam acasă, o aruncam în foc, luam altă foaie și mă străduiam să găsesc alte cuvinte mai potrivite, care să îi spună cât de mult îl iubesc, fără să mărturisesc că mi se rupea inima la gândul că aș putea să nu îl mai văd niciodată. Trebuia să ne arătăm curajoase, să nu îi îngrijorăm pe soldați. Vești bune. Gânduri vesele. Mândrie extraordinară. Genul acesta de lucruri. Și când poștașul trecea pe bicicletă pe lângă mine, cu sacul de scrisori care luau lungul drum către Franța, obișnuiam să alerg până la capătul aleii, îmi luam un ultim rămas bun de la cuvintele mele și mă rugam să aflu vești de la el cât mai curând.

Prin nu știu ce miracol, primeam mereu răspuns. Îmi scria despre cântecul unei păsări pe care o auzise dimineața devreme și despre bucuria băieților când primiseră cadourile trimise de noi, de acasă. Uneori răspunsul lui era un formular standard cu căsuțe bifate în toate punctele corespunzătoare. Alteori, cuvintele îi erau cenzurate, înnegrite. Dar întotdeauna, întotdeauna îmi spunea să nu renunț la speranță, să iubesc mereu viața și să merg în căutarea aventurilor.

Speranță. Iubire. Aventură.

Asta este tot ce contează, spunea. Asta este totul.

Apoi, războiul s-a încheiat. Armele au tăcut. La fel s-a întâmplat și cu Teddy.

– Ah, da. Poftim. Pentru Clover Parker spuneți?

Diriginta îmi dă un plic subțire.

– Da, așa este. Ridic scrisorile trimise pe numele ei. Nu aveți nimic pentru Dorothy Lane?

– Nu, astăzi nimic, dragă.

Îi mulțumesc și mă grăbesc să ies din oficiu, coborând pe o alee îngustă lăturalnică ca să citesc răspunsul compozitorului. Rup plicul ca să-l deschid și mâinile-mi tremură.

Stimată domnișoară Parker,

Mulțumesc pentru răspuns, mi-a făcut plăcere să îl primesc. Îmi permiteți să vă sugerez să ne întâlnim la Corner House pe Coventry Street, miercuri, 28 noiembrie, la ora 16:00.

Metoda la care am apelat pentru a găsi inspirația trebuie să vă pară destul de neobișnuită, dar vă asigur că intențiile mele sunt perfect onorabile.

Sper că o întâlnire publică într-o ceainărie va alunga orice griji pe care le-ați putea avea.

Aștept cu nerăbdare să ne întâlnim.

Cu sinceritate,
C.M.D. (Compozitor muzical în dificultate)

Un zâmbet larg îmi înflorește pe buze. O zbatere de aripi îmi cuprinde inima. Mai citesc scrisoarea de două ori înainte să o pun în plic și să o strecor în geantă.

Pasul îmi devine săltăreț când mă plimb pe drumul de întoarcere pe Charing Cross Road și prin Trafalgar Square. Până și porumbeii mă amuză.

La Palais, eu și Clover dansăm până când simțim că ne lasă picioarele. Orchestra cântă foxtrot și tango, alternând cu bucăți de jazz și noul dans Charleston. Instructorii de dans ne arată pașii. Clover spune că arată de parcă ar face o criză de nervi, după felul în care își aruncă picioarele, dar eu mă grăbesc pe

ringul de dans să fac o încercare. Îmi petrec mare parte din după-amiază repetând pașii, până când îmi reușesc destul de bine.

După ce o sustrag pe Clover dintr-o îmbrățișare drăgăstoasă cu îngrozitorul Tommy Mullins, mergem la ceainărie să luăm o cină simplă cu ouă poșate și cafea. Clover are o pălărie nouă din catifea de culoarea prunei, pe care o admir și o invidiez în egală măsură. Îmi spune că o are de la una dintre doamnele de la Grosvenor Square. Culoarea care s-a purtat sezonul trecut. Vede sclipirea de invidie din ochii mei și promite că îmi va da mie următoarea haină pe care o va primi.

Ne așezăm la masa de lângă fereastră, iar eu scot anunțul din *The Stage* din geantă și i-l dau lui Clover.

– Ce părere ai de asta?

Se sprijină în coate, cercetând cu atenție litere mici.

– Ce este?

– L-am găsit într-un număr din *The Stage* uitat în autobuz acum câteva săptămâni. Citește-l.

Îl ridică, citește, îl lasă jos și se uită fix la mine pe deasupra ceștii de cafea.

– Deci? insist. Ce crezi?

– Cred că deja ai răspuns și vrei să știi ce să faci de acum înainte, spune ridicând dintr-o sprânceană. Am dreptate?

Dau din cap cu sfială.

– Ești o zănatică. Singurul motiv pentru care cineva ar da un astfel de anunț este ca să călărească o tânără credulă așa ca tine și Dumnezeu știe peste ce necazuri ai să dai.

Tresar. Amândouă amestecăm zahărul în cafea, dorindu-ne ca ceea ce spusese să dispară.

– Îmi pare rău, spune Clover. Nu am vrut să o spun așa. Dar nu poți avea încredere în bărbați.

Își aprinde o țigară.

– Înțeleg că intenționezi să te întâlnești cu acest „compozitor în dificultate” sau cum și-o mai spune?

– Mi-a trimis răspuns. Vrea să ne întâlnim la Corner House pe Coventry Street săptămâna următoare.

Clover mă cercetează cu ochii pe jumătate închiși.

– Nu e ca și cum o să fiu singură și nu e nimic rău în a mă întâlni cu el, nu?

– Ei bine, să nu zici că nu te-am avertizat.

Ridic bucata de ziar de pe masă și o citesc din nou.

– Nu crezi că e ciudat că l-am văzut din capul locului? Crezi că ar putea să fie un semn?

Trage cu nesaț din țigară.

– Tu și *semnele* tale afurisite. Citești în frunze de ceai și urli la luna plină. Da, este un semn. Un semn că este un asasin sărit de pe fix care vrea să ademenească fete în apartamentul lui.

Dă din cap, dar îmi zâmbește în felul acela înțelegător cum numai un prieten adevărat o poate face.

– Nu e nevoie să răspunzi la anunțuri din ziare, Dolly. Știi, tu o să reușești. Într-o bună zi. Trebuie doar să continui să repeți și să te duci la audiții.

Strâng bucata de hârtie și o pun la loc în geantă. Încerc să mă concentrez la pălăvrăgeala lui Clover, despre cum a fost bolnavă mare parte din săptămână și cum șefa a prins-o pe fata cea nouă dansând pe o melodie de la radio, în loc să lustruiască argintăria, dar gândurile îmi zboară mereu departe. Nu mă pot gândi decât la răspunsul din buzunar. *Metoda la care am apelat pentru a găsi inspirația trebuie să vă pară destul de neobișnuită, dar vă asigur că intențiile mele sunt perfect onorabile.* Mă gândesc la șirul nesfârșit de fete care așteaptă în fața la Pavilion Theatre. Toate cele care reușesc au nevoie de puțin noroc pe drumul lor. Poate că această pagină de ziar este norocul meu. Nu o învinovățesc pe Clover că își imaginează tot felul de lucruri îngrozitoare, dar nu sunt doar o fată care umblă cu capul în nori. Aspirațiile mele sunt ca o ancoră. Fără ele, fără speranța de a avea o viață mai bună, eu nu sunt nimic. Fără ele, el va rămâne pe veci departe de îmbrățișările mele. Iar acesta este un gând cu mult mai înfricoșător decât orice profeție sumbră de-a lui Clover.

Ieșim din ceainărie chiar când Big Ben bate ora opt. Clover se plânge de o durere de cap și spune că trebuie să se întoarcă la Grosvenor Square. O conduc la autobuz și mă întorc pe Strand.

Mă întreb dacă aș putea să îi spun lui Sissy despre compozitor. Sau lui Gladys. Ea ar putea să înțeleagă. Dar apoi ar putea să încerce și ea să mă convingă să mă răzgândesc.

Este o seară rece, dar senină. Las ușor capul pe spate ca să văd stelele, exact cum obișnuia Teddy. Străluceau atât de intens în Mawdesley; atât de fascinant. Aici, luminile și smogul le estompează strălucirea și trebuie să privesc mai atent ca să le văd.

În drum, trec pe lângă artiștii stradali care își gravează desenele pe pavaj cu multă răbdare și grijă. Câțiva oameni stau de jur împrejurul unui artist și îl privesc. Desenează o imagine de pe coperta revistei *Life*, o tânără *garçonne*[*] cu aripi de fluture, cu originalul sprijinit de balustradă ca să îi servească drept model. Imitația este foarte reușită. În locul titlului din revistă este scris cuvântul „iubire”. Îmi trezește o amintire cu Teddy care prinde fluturi cu plasa. Nu îi păstra niciodată. Spunea că îi place doar să îi admire un timp, că unele lucruri sunt atât de frumoase încât merită să alergi după ele, chiar dacă nu le poți păstra.

Mă gândesc la cuvintele pe care le rostea, strâng cu degetele fotografia din buzunar și mă îndrept spre hotel.

---

* Termenul „garçonne” definește un curent al modei secolului XX, între anii 1919 și 1929, care marchează, printre altele, și începutul crizei economice și sociale. (n.tr.)

 16

TEDDY

Spitalul militar din Maghull pentru răniții de război, Lancashire
mai 1919

„…nori de levănțică, viorele, nori de culoarea trandafirilor și nori albi pufoși ca fulgii de gâscă."

Cineva a adus un patefon în salon. Muzica le dă tuturor o stare de entuziasm de parcă ar fi o turmă de capre amețite. Infirmiera îmi spune numele tuturor melodiilor și cât de mult îi place să danseze. Spune că totul este mai frumos cu muzică și povestește la nesfârșit despre Nellie Melba și Gertie Lawrence. Revine la viață când vorbește despre toate femeile acestea. Este destul de molipsitor.

Un grup de infirmiere formează perechi și dansează vals în salon, primind un ropot de aplauze când se termină melodia. Cineva cere un nou dans și ele dansează tangou. La finalul melodiei, intendenta intră în salon. Le ceartă pe infirmiere că agită pacienții și le spune că s-au prostit destul pentru o zi. Se prăpădesc de râs după ce aceasta pleacă, dar distracția se termină, iar noi ne întoarcem rapid la melancoliile noastre.

Infirmiera mea tânără se așază pe scaunul de lângă mine. Obrajii îi sunt rumeni de la efort și ochii îi strălucesc. Scoate scrisoarea din plic.

– Atunci mai citim scrisori, dacă nu ne dă voie să dansăm.

Închid ochii și îi ascult vocea. Este mult mai frumoasă decât orice placă de patefon.

12 iulie 1918

Mult iubitul meu Teddy,

Îți ofer o imagine pe care să o păstrezi în minte. Astăzi am urcat pe dealuri. Am ajuns până în vârful celui mai înalt deal, am întins o pătură și am făcut un picnic pentru amândoi. Am avut câte două obiecte din fiecare: două farfurii, două cești, două furculițe și două cuțite. Am aranjat totul, exact cum obișnuiam să facem noi doi, și mi-am imaginat că ești acolo cu mine.

Ce zi am avut, în pofida raționalizării din cauza căreia ne revin porții mici. Am adunat mure și coacăze din grădină și am dus la gură câte o mână plină până când bărbiile ni s-au făcut purpurii de la sucul care se prelingea pe ele. Apoi am alergat pe dealuri cu vântul care se învolbura în jurul nostru și cu soarele care ne-a ars până când pielea ni s-a făcut roz și furculițele erau prea fierbinți ca să le mai putem ține în mână.

După care ne-am întins pe pătură, unul lângă celălalt, cu capetele apropiate și am privit norii: nori de levănțică, viorele, nori de culoarea trandafirilor și nori albi pufoși ca fulgii de gâscă. A fost mai mult decât perfect, Teddy. Am ațipit toată după-amiaza până când soarele a coborât la linia orizontului.

E naiv din partea mea să îmi imaginez toate astea? Greșesc să cred că totul va fi așa cum trebuie când te vei întoarce, că putem să facem ca lucrurile să fie ca înainte? Mama spune că nu ne putem aștepta ca lucrurile să stea la fel; că nu este totul ca o tavă pe care o putem pune la locul ei. Zice că ar trebui să mă pregătesc de chestii „sparte" și „stricate".

În unele dimineți, când văd poștașul trecând pe alee cu bicicleta, mă pregătesc pentru tot ce este mai rău. În alte dimineți, mă gândesc la cum ne vom căsători la primăvară, cu narcisele care dansează în bătaia vântului în întâmpinarea noastră.

În alte dimineți, nu mă mai pot gândi la nimic.

Închei acum. Mama are nevoie să o ajut la treburi.

Micuța ta,
Dolly

23 august 1918

Mult iubitul meu Teddy,

Nu mai am nicio veste de la tine de foarte mult timp și sunt cumplit de îngrijorată. Știu că ești bine fiindcă Alfie Brown îi scrie mamei lui despre tine, dar spune că îți este greu acolo și mi-aș dori să îmi scrii.

Am împachetat coletul foarte bine ca să fiu sigură că ajunge totul în siguranță la tine. Ți-am trimis mai multe cuburi de supă OXO, fiindcă te plângeai de supă. Ți-am trimis și un creion, o lumânare și niște coli de hârtie – știi ce vreau să faci cu ele – și o fotografie din ziar. Este cu echipa de fotbal de la fabrica de armament. Eu sunt portar. Am apărat mai multe goluri decât oricine altcineva din ligă.

Nu uita să privești cerul și stelele, Teddy. Acolo sunt eu. Acolo mă vei găsi.

Micuța ta,
Dolly
X

După ce termină de citit, aranjează lenjeria și umflă pernele pe care le țin sub cap. Cu mișcări energice și hotărâte. Clare și exacte. O invidiez pentru siguranța pe care i-o oferă mâinile, pe care le mișcă așa cum dorește. Eu abia mă descurc să îmi închei nasturii de la pantaloni; nici măcar nu pot să urinez fără ajutor. Exact ca un copil, sunt neajutorat și nesigur. O las să își facă treburile și îmi mut atenția către fluturele de la fereastră. Mi-a devenit un fel de companion. Este primul lucru pe care îl văd dimineața când mă trezesc și ultimul lucru pe care îl văd înainte să mă culc.

Așază un ciorchine de struguri într-un bol și îmi spune că are țigări fără filtru pentru mine.

– Locul ăsta devine din ce în ce mai liniștit pe zi ce trece, spune. Sunt sigură că or să îți dea drumul acasă curând.

Jumătate din paturile din salon sunt deja goale, cei care le ocupaseră s-au vindecat și au fost trimiși acasă la cei dragi, ca

să își vadă mai departe de viața pe care o mai aveau de trăit. Mare parte din infirmierele voluntare încheiaseră și ele activitatea. Nu mai era nevoie de serviciile lor. Sper că infirmiera mea mai are de stat puțin.

Îmi întorc fața către ea să o privesc. Este drăguță. Prea tânără ca să înfrunte toate ororile astea. Pe chipul ei se citește o lumină, iar în ochi are blândețe. Încerc să îi zâmbesc, dar mușchii nu își mai amintesc cum se face asta și încercarea mea de zâmbet se transformă în grimasă. Îmi întorc privirea ca să nu observe și îmi îndrept atenția către fluture.

– Ce fluture prostuț, spune, în timp ce deschide fereastra. Nu știu de ce nu își ia zborul.

Rămâne în picioare și se uită la mine preț de un secol, mi se pare mie, apoi se îndreptă spre pat și se așază pe un scaun de lângă mine.

– Faci progrese, să știi. Până la sfârșitul verii o să alergi pe pajiștile de afară.

Îmi strânge mâna în semn de încurajare, dar mă retrag și îmi strecor mâna sub cuvertură.

– Într-o zi caldă de vară, vei putea să stai afară în grădină, să asculți cântecul păsărilor și să privești toți fluturii.

Își șterge obrajii cu o batistă de bumbac.

– Nu-i așa că o să fie minunat?

Mă simt obosit. Vreau să ațipesc. Închid pleoapele, dar le las deschise extrem de puțin cât să o mai pot zări pe ea. Stă lângă mine tot restul după-amiezii, uneori vorbindu-mi, alteori moțăind în căldura soarelui. Este plăcut să fim doar noi doi. Când te simți în largul tău alături de o persoană, nu ai nevoie de gesturi mărețe, de muzică tare sau de dansuri sălbatice. În aceste tăceri prietenoase zace un adevăr incontestabil. Îmi este suficient doar să știu că ea stă acolo lângă mine.

17

DOLLY

„Savoy este mult mai mult decât un hotel, Dorothy.
Are o personalitate proprie."

După rutina deja familiară de la micul dejun și inspecția șefei O'Hara, cercetez ca de obicei lista de menaj împreună cu Sissy și Gladys. Nu mă aștept să văd vreo schimbare cu privire la cei care stau în camerele de care mă ocup eu, așa că nu prea acord atenție numelor de pe listă, când Gladys scoate un țipăt ascuțit și mă apucă de mână.

– Ești cea mai norocoasă vacă, Dolly Lane!

Îmi înșfacă lista din mână și o duce la piept.

– Nu ai să ghicești *niciodată* cine vine!

Este de un entuziasm contagios.

– Nu știu. Nellie Melba?

– Nu, și mai bine de atât.

– Tallulah?

– Nu.

– Valentino?

– Dumnezeule, ești imposibilă.

Îmi îndeasă lista în mâini.

– Alice Delysia! Ochii îi aruncă luciri de entuziasm. Și o să stea în una dintre camerele *tale*!

Sissy are un aer neimpresionat.

– Cine este Alice Delysia?

Mă holbez la ea cu o privire care spune că mi-e greu s-o cred.

– *Trebuie* să o știi. Vedetă care joacă pe Broadway și West End. Una dintre revelațiile lui Cochran. O frumusețe celebră. Este minunată. Chiar vine aici?

Iau lista de la Gladys ca să văd cu ochii mei.

– Da, chiar vine aici, spune Gladys. Ești cea mai norocoasă cameristă din Londra. Nici de două luni nu ești aici și ai deja două dintre cele mai importante nume din oraș: Snyder și Delysia. Este impresarul ei.

Nu-mi vine să cred. Scrie aici cu tuș negru, la apartamentul 602: Alice Delysia! Aș muri dacă aș vedea-o. Mă întreb dacă este la fel de frumoasă de aproape. Am văzut-o anul trecut într-un spectacol. Am fost răgușită o lună de la atâta aclamat.

– Voi pe cine aveți?

Sissy se uită pe lista ei.

– Eu am o actriță americană de care nu am auzit. O divă insuportabilă, din spusele altei cameriste. Mildred are un prinț indian parcă și Gladys un magnat rus. Manichiuristele sunt în al nouălea cer când vine el. Le face cadouri dintre cele mai extravagante, dar nu înțeleg o iotă din ce le spune!

Nu ascult. Deja m-am pierdut în gânduri despre Alice Delysia, pantofi de dans din Paris, rochii Poiret și despre ce voi spune dacă o voi vedea.

„Actrița franceză”, așa cum este cunoscută, sosește într-o dimineață geroasă de noiembrie. Hotelul freamătă de agitație cu gândul la sosirea acestui oaspete important. S-au scăpat tăvi, s-au ars cearșafuri din cauza unor fiare de călcat uitate, s-au înțepat degete din cauza acelor care nu au împuns unde trebuie și s-a răsturnat argintăria. Toată lumea simte agitația. Până și portarul și valeții de la intrare sunt tensionați.

Am convins una dintre manichiuriste să îmi dea voie să o văd pe Madame Delysia când sosește, din cămăruța ei de lângă localul Grill. Îmi lipesc nasul de geam, privind fiecare mașină care intră în curtea mică interioară, în timp ce ușierul bate din

picioare și își freacă palmele ca să se încălzească în aerul rece. În curte, o văd pe florăreasă stând la geam, cercetând atent împrejurimile ca să vadă mai bine ce se întâmplă.

În cele din urmă, oprește un Rolls negru, ultimul model. Ușierul iese în întâmpinare și deschide portiera din spate. Își face apariția întâi o mână ce poartă o mănușă albă, apoi femeia în toată splendoarea ei. Poartă o rochie elegantă de zi din lână de culoare roz pal și o haină din mătase de culoarea merișorului, cu marginile negre. Părul este imaginea buclelor perfecte. Aproape că uit să mai respir, atât de fascinată sunt de apariția ei.

Hamalii îi încarcă multiplele valize și cufere într-un cărucior, iar ea își aranjează mănușile și se asigură că arată perfect înainte să își facă intrarea. Vorbește puțin cu ușierul, apoi dispare dincolo de faimoasele uși batante. Ce se întâmplă de partea cealaltă, cei ca mine nu pot ști.

Fac inventarul lenjeriei din depozit, când O'Hara vine după mine mai târziu în aceeași dimineață. Sunt atât de concentrată încât nu o aud când intră.

– Putem vorbi, Dorothy?

– Vai de mine, domnișoară! Nu vă mai furișați așa, aproape că mi-ați provocat un atac de cord.

O'Hara nici nu clipește.

– Cred că sunt pe cale să îți mai provoc unul. Suntem într-o mică situație de criză cu unul dintre oaspeți și sper să ne poți ajuta.

– Despre ce este vorba, domnișoară?

– Unul dintre oaspeți a rămas fără servitoare personală. S-a îmbolnăvit în Calais sau ceva de genul acesta. Drept urmare, a venit fără ea și ar dori să împrumute una până când cineva din personal îi aranjează să vină o înlocuitoare. M-am uitat pe istoricul tău și am văzut că ai ceva experiență ca servitoare personală, chiar dacă a fost o slujbă temporară. Sper că o să fie suficient pentru o zi sau două.

Experiența mea ca servitoare personală se întinsese pe durata unui Crăciun, acum câțiva ani. Un oaspete rămăsese fără

servitoare, din cauza unei furtuni de zăpadă. Eram singura care aveam experiență suficientă ca să mă implic în așa ceva. În afară de faptul că nu mă pricepeam să folosesc drotul și că aproape i-am distrus părul doamnei, restul decursese surprinzător de bine.

– A fost doar pentru o perioadă scurtă, dar aș fi bucuroasă să ajut dacă pot, spun.

– Foarte bine. O să o anunț imediat pe Madame Delysia.

Inima mi-o ia la galop.

– Alice Delysia?

– *Madame* Delysia, da. Este vreo problemă?

– Nu, absolut nicio problemă. Sunt o mare admiratoare a dumneaei. Ați văzut-o? Este foarte frumoasă, am văzut-o anul trecut în *Mayfair and Montmartre* și…

O'Hara își încrucișează brațele în dreptul pieptului și îmi aruncă privirea aia a ei. Mă opresc din vorbit.

– Poți să faci treaba sau nu? Sunt foarte sigură că Madame Delysia nu își dorește să dea năvală peste dumneaei o bezmetică de la galeria unei premiere. Probabil că ar trebui să găsesc pe altcineva.

– Pot să fac treaba, domnișoară. Ce trebuie să fac?

– Trebuie să discut cu dumneaei. Nu cred că vor fi multe de făcut. Să îi aranjezi hainele, să o ajuți să se îmbrace. Genul acesta de treburi. O să apeleze la coaforul hotelului.

Ce ușurare.

– Și, bineînțeles, asta nu înseamnă că îți vei neglija îndatoririle obișnuite. Vreau să te văd că semnezi condica în fiecare dimineață la șase treizeci, ca de obicei. Solicitările lui Madame Delysia trebuie incluse printre treburile tale obișnuite. Sunt convinsă că i se va găsi o înlocuitoare până la sfârșitul săptămânii.

– Desigur.

Nu am nici cea mai vagă idee cum voi face toate astea, dar sunt hotărâtă să găsesc o cale.

O'Hara mă privește.

– Evoluția ta este destul de bună, Dorothy. Trebuie să recunosc că nu aveam speranțe prea mari în ceea ce te privește după

prima zi și după ce am primit raportul dlui Cutler cu privire la mica ta abatere de la intrarea principală, dar ți-ai revizuit mult atitudinea și ești o fată muncitoare.

Mă uit fix la ea, fără să scot un sunet.

– Continuă deci, sunt sigură că ai multe de făcut.

Îmi pun mâinile pe obraji. Sunt îmbujorați de entuziasm. Alice Delysia! Camerista lui Alice Delysia!

Amețită de entuziasm, îmi ridic poalele fustei și fac pași de foxtrot prin depozit, folosind mătura pe post de partener. Știam că, dacă am răbdare, vor veni si vremuri bune. Acesta este începutul. O simt. Aici începe aventura mea.

Într-o oră totul este confirmat. La masa de prânz, O'Hara îmi spune că am fost chemată în biroul managerului.

– Dl Reeves-Smith dorește să-ți vorbească, Dorothy.

– Mie?

– Da. Fără îndoială că vrea să te facă să conștientizezi importanța sarcinilor în plus care ți-au fost alocate.

Îmi las prânzul și ies din sala de mese a servitoarelor.

– Și să nu uiți de bunele maniere, strigă după mine. Nu spune mai mult decât este necesar. Știu eu cum vă place vouă, fetelor, să lăsați gura să vorbească fără voi.

Iese grăbită în foșnet de mătase, iar eu mă îndrept în direcția opusă, spre ascensorul de serviciu, și îl rog pe liftier să mă ducă la etajul opt.

– Opt?

– Da, Thomas, opt.

Îi arunc o privire încruntată. Liftierii ăștia se cred cu totul speciali.

Biroul managerului se află într-un apartament cu vedere la râu, de unde se vede o priveliște impresionată asupra Londrei. Cupola catedralei St. Paul și turnurile catedralei Westminster se înalță spre cer, iar pereții de lângă birou sunt ornați cu peisaje similare pictate în ulei. Privirea îmi este atrasă de o colecție de fluturi într-o cutie de sticlă, cu aripile prinse în ace de un

carton alb. Îmi aduc aminte de biblioteca din Mawdesley Hall. Unul dintre fii era colecționar pasionat. Avea zeci de fluturi și molii în recipiente de sticlă. Uram să le șterg de praf. Numai când îi vedeam simțeam un fior rece pe șira spinării. Mă așez pe scaunul înalt de la biroul managerului, ca un copil, și mă agit când văd un fir care atârnă la poalele șorțului.

– Am înțeles de la dna O'Hara că o să servești pe unul dintre oaspeții noștri cei mai de seamă?

Dau din cap aprobator.

– Da, domnule. Madame Delysia, actrița.

– Știu cu ce se ocupă.

Roșesc și las ochii în jos.

– Și dna O'Hara m-a asigurat că ai experiența corespunzătoare și referințe pe măsură.

Aprob din nou.

– Este o alocare de îndatoriri inopinată și neașteptată, pe care sper că le vei duce la îndeplinire așa cum se cuvine.

– Așa voi face. Da, domnule.

– Ce-i drept, Dorothy, oaspeții precum Madame Delysia sunt de mare importanță pentru un hotel așa cum este Savoy. Șederea dumneaei aici oferă genul de promovare pe care alte hoteluri londoneze și-o doresc cu ardoare. Asta înseamnă mult mai mult decât să aranjezi o cameră și să te asiguri că funcționează robinetele.

Se ridică și merge la fereastră, întorcându-mi spatele în timp ce continuă să vorbească.

– Sunt foarte conștient de faptul că munca la Savoy îi conferă unei fete obișnuite ca tine acces la viața uneia dintre cele mai celebre și importante vedete din timpurile noastre. Oricât de captivant ar fi, și pe bună dreptate, tu realizezi – presupun – nevoia de a închide ochii când deretici cuverturile?

Mă privește peste umăr și ridică o sprânceană.

– Da, domnule.

– În intimitatea unei camere de hotel se *întâmplă* lucruri pe care poate nu le vezi în altă parte. Nu mai este nevoie să îți reamintesc că ceea ce se petrece în apartamentele private de la

Savoy nu este treaba nimănui, ci doar a persoanei care plătește factura și, în mod cert, nu o privește în niciun caz pe servitoare.

– Nu, domnule.

– Savoy este mult mai mult decât un hotel, Dorothy. Are o personalitate proprie. Aruncă un fel de vrajă asupra oamenilor în momentul în care intră pe ușă și pășesc pe holul principal. Chiar și oaspeții care vin cel mai des îmi spun că încă simt ceva extraordinar în legătură cu hotelul.

Mă agit în scaun și mă întreb de ce îmi spune mie toate lucrurile astea. Am atâtea treburi.

– Pentru tine, hotelul poate că nu pare a fi mai mult decât niște suprafețe de șters și lustruit, rame de tablouri de șters de praf, pernuțe pentru ace de așezat pe mesele de toaletă. Însă în curând îți va deveni un prieten familiar. Vei simți toanele hotelului. Vei ști când se simte frivol și jucăuș. Vei ști când este bosumflat și plictisit. Se mișcă în ritmul pistoanelor din camera motoarelor și al pendulelor mari care pun ceasurile în funcțiune, dar se mișcă și în ritmul oaspeților noștri și al capriciilor lor nebănuite. Pot fi dificili și exigenți. Pot fi agreabili și fermecători și cu toții o simțim, fiecare dintre noi. De la cei care curăță cartofi la bucătărie și până aici, reacționăm la mișcare și la schimbare, la sosiri și la plecări, chiar dacă poate nu ne dăm seama.

Se oprește, din fericire, și scoate o cutie cu trabucuri dintr-un sertar al biroului. Se oprește un moment ca să aleagă, ducând câteva trabucuri la nas și inhalând profund. Satisfăcut de alegerea făcută, începe un ritual anevoios de tăiat, bătut și adulmecat, înainte de a aprinde în cele din urmă minunăția. Pufăie scurt de câteva ori, apoi se relaxează, lăsându-se pe spate în scaunul său și punându-și picioarele pe marginea biroului.

Înăbuș un tușit.

– Îmi permiteți să plec, domnule?

Mă cercetează printre rotocoalele de fum care plutesc în spațiul dintre noi.

– Spune-mi ceva, Dorothy, tu ce îți dorești?

– Nu sunt sigură că înțeleg la ce vă referiți, domnule.

– În viață, ce îți dorești să faci? Fiindcă oricât de mult mi-aș dori să mă contrazici, bănuiesc că ambiția ta nu este să deretici camere la Savoy tot restul vieții.

Nu sunt sigură cum să reacționez. Presupun că mă pune la încercare, vrea să mă păcălească, să îmi demonstreze că nu îmi pasă și că nu merit să lucrez aici.

– Sunt foarte mulțumită de slujba mea, domnule.

– Sunt convins că așa este. Dar probabil îți dorești să te căsătorești? continuă. Să ai copii? Visezi la o viață în care să fii stăpâna unei case mari la țară și să ai un iaz plin de crapi?

Râde ca pentru el însuși. Mă întreb dacă a luat vreo gură de sherry.

– Cred că mă tachinați, domnule.

Își coboară picioarele de pe birou și se apleacă în față.

– Ba nu. Văd ceva la tine. Am văzut de prima dată când te-am întâlnit. Nu îți amintești. Discutam cu Snyder despre valoarea unui peisaj marin pictat de Monet. Tocmai începuseși să lucrezi la noi.

Aprob.

– Îmi amintesc.

Îmi amintesc cât de incomod mă simțisem sub privirea neprimitoare a lui Larry Snyder.

– Am mai remarcat asta la o fată sau două de aici. Aspirau la ceva mai mult. Desigur, majoritatea nu reușesc niciodată să transforme în realitate acea aspirație la „mai mult". Totuși, extrem de rar, reușesc. Am sentimentul că tu ai putea fi una dintre acele fete.

Trag aer adânc în piept și mă ridic în picioare.

– Nu îmi doresc nimic altceva.

Scutură scrumul trabucului în scrumiera din cristal de lângă el.

– Prea bine. Atunci privește în jur. Fii atentă. Permite hotelului să îți devină prieten, nu știi niciodată ce îți poate oferi în schimb.

Se ridică și se duce iar la fereastră.

– Du-te acum. Bănuiesc că ai treabă. Până la urmă pentru asta te plătim, nu?

– Da, domnule. Desigur.

Ies din cameră și închid încet ușa în urma mea.

– Îmi doresc mult mai mult, dle Reeves-Smith, șoptesc, în timp ce mă îndrept spre ascensorul de serviciu. Îmi doresc mai mult decât vă puteți imagina.

Conform instrucțiunilor primite de la O'Hara, ajung la apartamentul 602 mai târziu în după-amiaza aceea și bat discret la ușă. Genunchii îmi tremură precum sticlele de lapte transportate într-o ladă. Înăuntru se aud voci estompate și îndepărtate.

După o bucată de vreme, deschide ușa un tânăr. Îl recunosc, este valetul dlui Snyder. Se uită atent la mine.

– Da?

Mă cercetează de parcă aș fi o urmă de noroi de pe pantoful lui. Valeții se consideră întotdeauna mai importanți decât sunt.

– Sunt Dorothy, spun. Servitoarea temporară în serviciul lui Madame Delysia. M-a trimis șefa cameristelor.

Se întoarce și intră în cameră.

– Da, da. Intră.

Intru în apartament. Abia făcusem curat mai devreme în aceeași dimineață. Era deja dezordine.

Valetul intră în camera de alături. Aud voci, apoi revine.

– Bine, închide ușa.

Închid ușa. Când am impresia că aștept deja de un secol, Madame Delysia își face apariția pe ușa din partea stângă a căminului. Este splendidă, poartă un capot din satin alb cu finisaje din pene de struț, iar în picioare are papuci liliachii din mătase. Fac uz de tot autocontrolul pe care îl am ca să nu scot un oftat de admirație când o zăresc.

Se apropie de mine.

– Numele tău este…?

Vocea îi este precum zahărul tos, blândă și curgătoare cu accentul ei franțuzesc seducător.

– Dorothy Lane, doamnă. Fac o reverență neplanificată.

Valetul rânjește cu un aer superior și se sprijină de polița de deasupra căminului. Pe carpeta de lângă cămin, stă întins un câine mic.

Madame Delysia dă din cap aprobator.

– Iau cina la șapte treizeci, apoi merg la dans. O să am nevoie de o rochie pentru cină, mănuși, pantofi, parură și bijuterii. O să mă ajuți să mă îmbrac și să îmi aranjez ținuta de seară.

Aprob, în timp ce în cap mi se învălmășesc imagini cu rochii de seară fascinante.

– Asta este tot deocamdată. Trebuie să plec din hotel curând, dar mă întorc să iau ceaiul de după-amiază. Apoi o să mă pregătesc de cină. Poți să pleci.

Bălmăjesc un „mulțumesc", iar ea se strecoară pe nesimțite în camera de alături.

Valetul îmi aruncă un rânjet.

– O să ai destule subiecte de bârfă în pauza de ceai.

Imită o voce de femeie.

– Purta asta, spunea asta, era așa de frumoasă.

Râde singur.

– Sunteți toate la fel. Atât de ușor impresionabile când vine vorba de celebritate.

Cheamă cățelul să îl urmeze și dispare într-o altă cameră.

În timp ce deschid ușa ca să ies, tresar când îl văd pe Larry Snyder cu mâna ridicată, gata să bată în ușă. Se sperie și scapă pe jos un teanc de foi.

– Îmi pare foarte rău, spun, apoi mă așez în genunchi și adun hârtiile: pagini cu partituri muzicale și replici de scenariu. Sunt toate într-o mare dezordine. Mă gândesc la dl Clements și la notele lui muzicale plouate; la momentul de liniște pe care l-am împărțit. Dar, spre deosebire de dl Clements, Larry Snyder doar râde și rămâne în picioare privindu-mă aplecată și încercând neîndemânatică să strâng totul de pe jos.

– Chiar ar trebui să nu ne mai întâlnim în felul acesta, Doamne, nici măcar nu știu cum te cheamă.

– Dorothy, mormăi. Dorothy Lane.

– Ei bine, Dorothy Lane, chiar ar trebui să nu ne mai întâlnim așa că va începe lumea să vorbească.

Ridic privirea către el.

– Nu înțeleg ce vreți să spuneți, domnule.

Zâmbește și îmi face cu ochiul.

– Oh, eu cred că știi.

Adun paginile cât de repede pot, mă ridic, i le dau, apoi îmi aranjez boneta și îmi îndrept șorțul.

Se uită la foile amestecate.

– Dacă Madame reușește să descifreze scenele acum, chiar merită să obțină rolul.

Îl privesc pierdută.

– Sunt impresarul dumneaei, îmi explică. Avem o relație foarte strânsă de colaborare. Te ocupi și de camera dumneaei?

Aprob din cap.

– Mi s-a cerut să o înlocuiesc pe servitoarea personală a dumneaei. S-a îmbolnăvit și a rămas în Calais.

– Atunci mă aștept să ne întâlnim chiar mai des, Dorothy Lane.

Mă privește cu ochii deschiși pe jumătate, după care își pune foile la subraț și își aranjează din nou degetele sub forma unui pătrat cât să-mi încadreze fața, exact cum făcuse și în camera lui.

– De-a dreptul seducătoare. Nu este așa că ai visat să ajungi pe scenă sau pe ecran?

Ridic din umeri. Ce îl interesează pe el?

Zâmbește cu superioritate.

– Prea bine. Fii sfioasă și modestă. Dar dacă ai nevoie de un fotograf profesionist, sau dacă vrei să dai o probă…

Scoate o carte de vizită din buzunarul interior și mi-o dă.

Ezit.

– Ia-o. Arunc-o, dacă dorești. Sau păstrează-o. Este cu totul decizia ta.

Își încrucișează brațele la piept.

– Dar să ții minte, Dorothy Lane, cu sfiala și modestia, nu a reușit nimeni niciodată în domeniul acesta. Norocul le surâde celor curajoși. Nu așa se spune?

Continuă să țină mâna întinsă cu cartea de vizită. O iau, o pun în buzunar și mă grăbesc să cobor.

Pe când las în urmă strălucirea și extravaganța etajului superior și mă întorc pe holurile mai obscure ale personalului de serviciu, mă gândesc la fluturii capturați în cutia de sticlă de pe peretele din biroul managerului. Scot din buzunar cartea de vizită a lui Snyder și mă gândesc la chipul din fotografia pe care o țin sub pernă. Persoana în care visez să mă transform va fi mereu ținută pe loc de cea care a fost cândva.

După ce îmi termin treburile suplimentare, sosesc cu întârziere la cină și ajung în sala de mese, unde entuziasmul este în toi.

Sissy mă apucă de braț.

– Unde ai fost? Ninge! Ia uite!

Mă trage la fereastră. Ninge tare cu fulgi deși. Câțiva hamali se bat cu bulgări pe aleile de jos. Stăm și privim o vreme, apoi Sissy deschide fereastra și se apleacă afară, răsucindu-și capul ca să prindă fulgii pe limbă.

Curând intrăm toate în joc, ieșind pe rând în aerul rece, și, pentru o clipă minunată, nu mai sunt nici prinsă în trecut, nici nu mă mai gândesc la viitor. Sunt exact acolo unde trebuie să fiu. Nu privesc înainte. Nu privesc nici înapoi. Doar râd și prind fulgii de zăpadă care se rostogolesc din cer.

 18

LORETTA

„Îl caut la fiecare colț de stradă, în fiecare mașină care trece,
în fiecare fulg tăcut de nea."

Peste Londra se așterne o pace bizară atunci când ninge. La fel ca toți ceilalți, simt impulsul de a privi linia orizontului și de a mă minuna de spectacol. Când îmi ridic privirea către cer, fac loc gândurilor personale care sunt mult mai importante decât pălăriile pe care trebuie să mi le cumpăr, repetițiile la care trebuie să merg și hainele pe care ar trebui să le port când onorez invitații la petreceri anoste, la care nu îmi fac plăcere să particip. Există ceva în albul proaspăt al zăpezii care îmi dă curajul să îmi înfrunt cele mai sumbre temeri.

Primii fulgi diafani de nea se transformă rapid într-o puzderie de fulgi mari și deși ce se depun într-un strat alb pe acoperișuri, pe felinare și copertinele de pe Regent Street. Găsesc că este extrem de plăcut și mă bucur de peisaj, chiar dacă știu că zăpada înseamnă să îmi iau adio de la pantofii mei frumoși de mătase. Un băiat – un ștrengar ponosit din East End la o primă vedere – trece în grabă cu mama lui și scoate limba ca să prindă fulgii. Zâmbesc în timp ce îl privesc din confortul mașinii și îi invidiez gesturile copilărești. Mie nu mi se permitea un comportament atât de vulgar când eram copil. Din multe puncte de vedere, nu mi s-a permis nici să am copilărie.

Șoferul oprește în dreptul intrării în culise, unde mă așteaptă susținătoarele mele de la galerie, pe care nu le speriase vremea. Mă opresc și dau câteva autografe, gestul meu plin de îngăduință aducându-le într-o stare de isterie frenetică, până în momentul în care Jimmy Jones le spune politicos că s-a terminat și mă conduce înăuntru.

Aștept cu nerăbdare spectacolul. Ne aflăm cu toții în acea etapă a reprezentației în care cei din echipă au mare încredere unii în ceilalți, ne știm fiecare locul pe scenă și scenariul, așa cum ne știm locul în propriile case. Ne-am sincronizat perfect intrările și schimbările de costume, astfel încât să ne putem relaxa și să ne bucurăm de ceea ce facem în adevăratul sens al cuvântului. Peste două săptămâni o să ne simțim răsuflați și leneși. După încă o săptămână, o să ardem de nerăbdare să se termine spectacolul. Deocamdată, suntem în punctul acela minunat și dulce, iar eu simt că mă îndrăgostesc de actorie din nou.

Așa cum se întâmplă în cazul revenirii unui iubit după o absență îndelungată, mă desfăt în familiaritatea pe care o simt și joc excepțional. Mulțimea își arată aprecierea prin aplauze prelungite în picioare și echipa din distribuție le răspunde cu reveniri repetate la rampă. Țin un mic discurs în care îmi exprim recunoștința. Așa cum mă temeam, fotografiile care au surprins plecarea mea inopinată de la Claridge ajunseseră pe primele pagini și acuzau în mod fals o depresie nervoasă. Sunt hotărâtă să pun capăt zvonurilor.

– Sunteți minunați că v-ați făcut griji cu privire la starea mea și mi-ați transmis gânduri bune de însănătoșire, vă sunt foarte recunoscătoare pentru toate acestea. Însă, după cum vedeți, sunt perfect sănătoasă. De fapt, mai sănătoasă ca niciodată! Doamnelor și domnilor, eu sunt dovada vie că nu trebuie să credeți tot ce citiți în ziare. Crizele de nervi sunt pentru șoferițele anxioase, nu pentru Loretta May!

Ies elegant de pe scenă în aplauze furtunoase și sper că asta rezolvă totul.

Încă ninge când cobor din taxi în curtea hotelului Savoy pentru petrecerea de după spectacol. Îmi las capul pe spate ca să privesc fulgii de nea ce coboară de sus.

– E frumoasă, nu-i așa?

Mă întorc și văd ușierul care privește cerul lângă mine. Obrajii îi sunt roșii de la aerul rece.

– Poftim?

– Londra. E frumoasă când ninge.

– Cu siguranță este. Te face să te simți ca un copil.

Scot limba și îl imit pe ștrengarul de mai devreme.

Râde.

– O seară bună, domnișoară May.

– La fel și ție, Bert.

Mâna mea îngrijită împinge ușa batantă și sunt transportată ca într-o piruetă în atmosfera caldă a hotelului. Luminile candelabrelor se reflectă în lambriurile din sticlă de pe tavan. Mă învăluie aroma de trabucuri și parfumul scump, iar ritmul vioi al pianului se amestecă triumfător cu clinchetul argintăriei, al cristalurilor și conversațiilor însuflețite ale celor care iau cina de după spectacol la Grill. Băieți care servesc cocteiluri, îmbrăcați în alb și auriu, mișună de colo-colo precum fluturii. Un chelner trece pe lângă mine de parcă ar valsa, ducând o tavă de argint plină cu cocteiluri de culoarea pietrelor prețioase, garderobierii sunt ocupați cu hainele și umbrelele, iar ospătarii-șef sunt pe poziții, pregătiți să primească oaspeții întârziați în restaurant. Totul se contopește într-o simfonie minunată de farmec și eleganță. Nu îl pot învinovăți pe Reeves-Smith pentru mândria pe care o afișează. Acesta chiar este cel mai elegant hotel londonez.

Mă îndrept cu pași lenți către recepție, lăsând în urmă șoapte și priviri. Poate că nu mai am frumusețea de altădată, dar oamenii încă se mai opresc când mă întâlnesc.

– Bună seara, domnișoară May.

Mă întorc să îi răspund la salut lui Reeves-Smith, întinzându-i mâna și oferindu-i un zâmbet captivant.

– George, cât mă bucur să te văd!

George Reeves-Smith are o plăcere grozavă să își flateze oaspeții cei mai de seamă. Are un talent aparte de a te face să te simți cel mai important oaspete din hotel.

– Pentru mine este o plăcere să vă văd, plusează entuziasmat, aplecându-se să schițeze un sărut pe obraz, în timp ce pocnește din degete la spatele meu și cheamă discret un garderobier să îmi ia mantaua.

Mă simt ușoară ca aerul când îmi alunecă de pe umeri căptușeala de mătase și scap de povara catifelei și a blănii de nurcă ce îmi apasă trupul plăpând.

– Și pentru mine este mereu o plăcere să te văd, bunul meu domn, și să mă aflu aici, în hotelul tău minunat.

Știu că îi place să se simtă flatat.

Se agită de exaltare și trage de jaboul de la gât. Îmi trec degetele peste șiragul de mărgele din smarald, cu un gest cochet.

– Și cărui fapt îi datorăm onoarea de a vă avea aici în această seară, domnișoară May?

– George, am o poftă nestăvilită să gust din cocteilurile Adei și să ascult muzica orchestrei pe care o găsesc numai aici, în locul acesta respectabil. Oare există un alt loc unde să-și poată dori cineva să se afle?

Mă însoțește personal în sala de bal, coborând scările maiestuoase și trecând prin coridoarele largi. Port o rochie din fire de lamé aurii și dantelă. Numeroși ochi se întorc să mă privească cu admirație pe când pășesc cu pași delicați pe podeaua de marmură, cu umerii drepți și bărbia ridicată. Când îi zărește pe cei deja așezați la masa noastră situată chiar în fața scenei, Reeves-Smith îmi urează o seară plăcută.

Bem, bârfim și fumăm, iar orchestra domnului Somers Orpheans cântă magistral, dar eu încep să mă relaxez complet abia pe la jumătatea celui de-al treilea cocteil cu Martini. Mă bucur să observ că Perry și Bea se înțeleg chiar bine. Vorbesc cu ceilalți despre o petrecere cu ocazia solstițiului de iarnă pe care o planifică la Elizabeth Ponsonby. Bineînțeles că nu este vorba despre o petrecere obișnuită. Se vorbește despre o vestimentație anume, respectiv, doar haine albe, iar Cecil Beaton

vrea să instaleze un studio ca să fotografieze invitații într-un cadru cu lună și stele din hârtie. Pare a fi ceva destul de spectaculos.

Accept invitația la dans a lui André Charlot, un alt mare producător de teatru și rival al lui Cochran. Cei doi sunt într-o competiție permanentă când vine vorba de cine va pune în scenă cel mai mare succes al stagiunii. Charlot își dorește să joc în spectacolele lui de ani de zile. De câteva ori a fost pe punctul de a mă câștiga cu maniera lui tipic franțuzească de seducție, însă devotamentul meu neclintit față de dragul meu Cockie a învins, el fiind cel care m-a descoperit și nu m-a dezamăgit niciodată. Cu toate astea, îi admir munca lui Charlot și mă întreb dacă n-aș putea să pun o vorbă bună pentru Perry.

– Fratele tău compune ceva bun momentan? întreabă, în timp ce mă conduce cu mare pricepere pe ringul de dans, pe ritmuri de foxtrot. Caut ceva aparte pentru stagiunea următoare. Publicul se plictisește de aceleași numere și același format de spectacol. Vreau altceva. Ceva captivant.

Îi spun că Perry lucrează la o nouă compoziție.

– Și-a găsit chiar și o muză, André. Imaginează-ți. Abia aștept să văd ce minuni va începe să compună!

– Mi-ar plăcea să descopăr o nouă vedetă, spune. A trecut un secol de când am descoperit pe cineva cu adevărat special. Cineva așa cum erai tu când ai debutat, sau ca Tallulah.

– Sunt convinsă că sunt destule fete pe care să le poți face *tu* vedete.

Îmi respinge încercarea de a-l flata.

– Cred că, în perioada asta, toată lumea este ori prea rafinată, ori prea comună. Nu mai există scânteie. Nimic original. Vreau pe cineva imperfect, o persoană care să se lase modelată. Te-aș ruga să mă anunți dacă remarci în trupă pe cineva care promite.

Râd în timp ce mă lasă ușor pe spate la finalul melodiei.

– Nu am să fac asta, dle Charlot! Vedetele în devenire va trebui să le găsești de unul singur. Dar în mod sigur îi voi spune lui Perry despre muzică, de îndată ce reușesc să îl iau de lângă Bea Balfour.

Plictisită la culme de conversația de la masă, rămân pe ringul de dans. Măcar de data aceasta, mă bucur de interesul și atenția șirului nesfârșit de domni care vor să danseze cu mine. Dansul fulgilor de zăpadă le-a indus tuturor o stare de spirit copilăroasă și veselă. Beau și dansez prea mult, iar seara trece într-o ceață îmbătătoare.

Pe când orchestra cântă în forță piesa antrenantă de Charleston după care toți sunt înnebuniți, mă scuz ca să părăsesc ringul și traversez sala cu pași destul de nesiguri. Și atunci îl zăresc pe el, apoi simt că întreaga mea lume se prăbușește.

Este el, fără doar și poate, și stă la bar, cu țigara în mână, cu pălăria pe cap și o eșarfă elegantă de mătase la gât. Și totuși, nu este posibil.

Se sprijină de bar într-un cot, iar mâna o ține sub bărbie. Picioarele sunt încrucișate și îi văd șosetele. Ecosez. Preferatele lui. Jacheta îi alunecă într-o parte și zăresc bretelele albastre, exact aceleași bretele albastre pe care le admirasem atât de mult la Harrods și insistasem să i le cumpăr, în ciuda protestelor lui.

– Roger? îi rostesc numele în șoaptă. Roger, tu ești?

Totul încetinește, pașii mi se îngreunează în încercarea de a merge spre el. Bea din pahar. Hennessy XO. Sunt sigură că asta bea. Ritmul orchestrei, râsetele invitaților, decorul somptuos din sala mare de bal, întreg fundalul se estompează, iar eu alunec sub apă. Nu mai există nimic în afară de el. Întind mâna, dar este prea departe.

– Roger!

Nu mă aude, și toată lumea se grăbește să ajungă pe ringul de dans, nu îl mai văd. Întind gâtul, mă ridic pe vârfurile picioarelor, dau din mână într-un gest bizar de salut.

– Roger, Roger! Acum strig și sunt împinsă înapoi. Mă îndepărtez de el. Mă împiedic și forțez trecerea printre valul de tineri care se precipită către ringul de dans, până când ei trec și reușesc să ajung la bar.

Dar el nu mai este.

Privesc în jur, în stânga, apoi în dreapta, înnebunită să îl găsesc. Pe bar stă un pahar gol. Îl duc la gură. Hennessy XO. Simt aroma.

– Domnișoară May, este totul în regulă?

Barmanul îmi ține mâna. Eu tremur.

– A fost aici. Chiar aici. L-ai văzut?

Mă privește nedumerit.

– Dl Snyder, domnișoară? La dumnealui vă referiți? Da, a fost aici.

– Nu, nu Snyder. Roger. Ofițerul Dawes. A fost chiar aici.

Sunt cuprinsă de panică, respirația îmi devine precipitată și accelerată.

Mă privește cu compătimire.

– Îmi pare rău, domnișoară. L-am văzut doar pe Snyder. Întotdeauna comandă XO.

Simt durerea cum îmi împunge capul ca niște pumnale. Mă clatin puțin și mă prind de marginea barului.

– Îmi chemi un șofer? Trebuie să plec imediat. Spune-i fratelui meu că mă doare capul. Și să nu faci vâlvă.

Continuă să ningă cu fulgi mari, amețitori în timp ce sunt în mașină în drum spre Mayfair. Îl caut la fiecare colț de stradă, în fiecare mașină care trece, în fiecare fulg tăcut de nea, dar nu este. Nu va fi niciodată acolo, absența lui este ca o durere surdă pe care nici morfina nu poate să o liniștească.

Am auzit vorbindu-se despre femei care își văd soții și copiii decedați. I se spune suferință întârziată, o altă etichetă mică și simplă pusă de Ministerul de Război lucrurilor pentru care nu avem explicații. Și cu toate astea, am fost atât de sigură că el era acolo.

Intru în apartament clătinându-mă și mă duc spre masa de scris unde Elsie își ține albumele. Dau totul la o parte și zgomotul puternic pe care îl fac o trezește. Iese din dormitor ca să vadă ce a iscat toată agitația.

– Lasă-mă, îi spun. Am nevoie să fiu singură.

Numai că nu este așa. Am nevoie să fiu iubită. Am nevoie să fiu ținută în brațe.

În fundul unui sertar găsesc ceea ce caut: un pachet mic legat cu o fundă de mătase. Scrisorile pe care i le-am trimis, fotografiile mele în fragmente tăiate din ziar, imaginea frumoasei actrițe de care se îndrăgostise înainte chiar să-mi afle numele.

FAVORITA SOCIETĂȚII ȘI INFIRMIERA EROINĂ, VIRGINIA CLEMENTS, DEMASCATĂ CA CELEBRITATEA DIN WEST END, LORETTA MAY! Acum totul este strâns laolaltă într-un singur mănunchi ciudat.

I-au spus mamei lui Roger că probabil păstrase scrisorile în buzunarul de la piept al mantalei, acolo unde le găsiseră când i-au descoperit trupul sub bucăți de pământ și metal contorsionat. I-au mai spus că, din cauza căldurii emanate de explozie, acestea se topiseră și formaseră împreună o masă bizară. După ce mi-a citit numele și adresa de la teatru pe una dintre scrisori, mama lui mi le-a trimis mie, iar atunci am aflat și teribila veste a morții sale. Ea nu știa de povestea noastră de dragoste care se legase în ani întregi în care ne-am trimis scrisori unul altuia. Nu știa nici de cele trei nopți de pasiune pe care le petrecuserăm împreună. Nu știa că lăsase în urmă o văduvă care îi plângea moartea.

Numai Jimmy Jones, regizorul de platou, era singurul care știa că ne scriam. Doar el a știut despre aranjamentele de nuntă pe care le făcusem în grabă, pentru zilele în care Roger avea să vină în permisie. Însă nici măcar Jimmy nu știa despre copilul pe care îl purtasem în pântece trei luni de zile, dar pe care îl pierdusem într-o zi frumoasă de vară. Acesta era secretul meu. Un secret pe care îl țin ascuns adânc în inima mea, doar pentru mine.

Țin scrisorile în timp ce o las pe Elsie să mă ajute să mă pregătesc de culcare, fiind prea slăbită și epuizată ca să mă mai opun. Îmi face un ceai, dar refuz să îl beau și mă îmbufnez ca un copil până când îmi aduce brandy. Stă lângă mine, ca o mamă răbdătoare, până când mă opresc din plâns. Vreau să îi mulțumesc, dar nu mă simt în stare. Vreau să vorbesc despre el, dar nu o fac, fiindcă, dacă fac asta, dacă dezvălui secretul pe care îl țin în mine, nu știu dacă mă voi mai putea opri vreodată.

19

DOLLY

„Orice ar putea să fie începutul a ceva minunat,
dar de regulă se dovedește că nu este așa."

După o săptămână în care am jonglat cu treburile mele obișnuite și m-am conformat cerințelor lui Madame Delysia, simt o ușurare când îmi vine din nou rândul să îmi iau după-amiaza liberă. Având în vedere că la sfârșitul săptămânii a fost ziua lui Clover, luăm amândouă un curs de dans de șase penny cu un instructor la Palais. Uitasem cât de plăcut este să fii condusă pe ringul de dans cu încredere, echilibru și o pereche de brațe puternice. Mă las învăluită de sunetul amețitor al trompetelor, banjoului și al pianului, în timp ce brațele instructorului îmi cuprind talia și mă conduc pe ringul de dans.

Clover are mărgele noi din strasuri. Sunt cadou de la Madam, drept mulțumire că a ajutat-o cu un prânz oficial de amploare. În mod evident, viața la Grosvenor Square s-a îmbunătățit de când am plecat. Nu-mi amintesc ca personalul să fi primit ceva, cu excepția cadoului tradițional de Boxing Day*. Și totuși, nu pot să o invidiez pe Clover pentru lucrurile frumoase, cel puțin nu de ziua ei. Ne așezăm ca să facem o mică pauză, vorbim despre

---

* Ziua pușculiței; se sărbătorește pe 26 decembrie. (n.tr.)

cum ne-a fost săptămâna, dar nu mă pot concentra. Mă gândesc doar la întâlnirea mea de la ceainărie cu compozitorul.

Clover ostenește să se tot repete din cauza gândurilor mele care nu îmi dau deloc pace.

– Ce ai pățit? întreabă. Văd că te preocupă ceva.

Apoi își amintește.

– Astăzi este, nu? Te vezi cu compozitorul.

Mă uit fix în ceașca de ceai.

– Da. La ora patru, la Lyons Corner House de pe Coventry Street.

Se lasă pe spate în scaun și scoate o dâră lungă de fum.

– Deci tot te duci?

Aprob din cap.

– Cine e tipul ăsta?

– Habar n-am. De aia mă și văd cu el, ca să aflu.

Nu spune nimic. Tăcerea ei mă tulbură.

– Nu trebuie să îl revăd dacă este îngrozitor, explic. În plus, este un loc public, așa că nu e niciun pericol să mă răpească sau cine știe ce altceva îți mai imaginezi tu. Ar putea să fie un gentleman perfect, Clover. Ar putea să fie începutul a ceva minunat!

Oftează și îmi ia mâna.

– Aș vrea să pot să am puțin din optimismul ăsta al tău, Dolly. Orice ar putea să fie începutul a ceva minunat, dar de regulă se dovedește că nu este așa.

Mă privește adânc în ochi.

– Dar am ajuns să te cunosc destul de bine. Nu are rost să mai spun ceva. Văd că ești hotărâtă să te întâlnești cu el.

– Sunt.

– Atunci du-te. Bea un ceai, mănâncă o prăjitură. Află ce vrea să facă *muza* lui, dar să nu spui că nu te-am avertizat, dacă nu este la fel de sincer cum pare a fi în bilețelul ăla al lui.

Remarcă o urmă de îndoială în privirea mea.

– Dacă vrei, vin cu tine. Stau ascunsă undeva după colț. Te supraveghez. Mă asigur că nu te urmărește când te întorci la hotel sau că nu face vreo chestie ciudată.

Îmi surâde ideea. Sunt fricoasă, dar nu recunosc de față cu Clover.

– Ai face asta? Serios?

– Păi la ce sunt buni prietenii? Poți să îmi faci un semn dacă crezi că e sincer.

– Ce fel de semn?

– Nu știu. Scapi ceva pe jos și apoi ridici. Țopăi. Din partea mea, poți să cânți și imnul. Contează să fii tu fericită, Dolly, asta este cel mai important. Și știu că nu ești niciodată mai fericită decât atunci când îți urmezi visurile alea ale tale.

Pentru prima dată în ziua aceea remarc cât de obosită pare.

– Clover, tu ești bine?

Își așază o șuviță de păr rebelă după ureche și se ridică.

– Bineînțeles că da. Haide. Am repetat noul pas de Charleston. Hai să îți arăt cum se face, apoi mergem să ne întâlnim cu bărbatul ăsta misterios al tău.

Râdem și ne grăbim să ajungem pe ringul de dans, lăsând muzica să ne conducă într-un loc unde visurile devin întotdeauna realitate și toți sunt niște gentlemeni perfecți.

Ajungem la Corner House cu douăsprezece minute mai devreme. Dau buzna la toaletă și mă agit în sus și în jos, dar emoțiile nu mă ajută deloc să mă desfășor. Mă uit neîntrerupt la ceas, însă minutele se scurg cu greu. Acum știu de ce nu ajung niciodată mai devreme nicăieri, așteptarea este îngrozitoare.

Clover stă la pândă puțin mai în spate, iar eu încerc să îmi distrag atenția admirând vitrina cu biscuiți, prăjituri și ciocolată de casă, care arată așa de frumos încât îți este milă să le mănânci. Privirea mi se oprește la o florărie de lângă ceainărie și observ o doamnă în negru care îngrijește și bibilește florile din vazele înalte, deși mie mi se par aranjate perfect. Florile dau o notă plăcută de culoare, venind în contrast cu cenușiul trist al smogului. Îmi amintesc de un curcubeu și de o furtună de vară, când am privit împreună cu Teddy ploaia care bătea în fereastra bucătăriei, în timp ce eu eram nemulțumită că nu puteam să ieșim la picnic. Mi-a sărutat liniile încruntate care mi

se formaseră pe frunte, mi-a apucat un deget și a urmărit cu el stropii de ploaie care se prelingeau pe geam. Apoi am aburit ochiurile de fereastră suflând peste ele și am făcut desene cu degetele.

– Încearcă, în anumite zile, să absorbi culoarea și bucuria din tot și din orice, Dolly, spunea el. La fel și cu oamenii. Nu-i lăsa, nu-i lăsa să îți schimbe starea de spirit.

Până la urmă am ieșit la picnic, cu tot cu ploaie. Sandvișuri ude, prăjitură îmbibată în apă, ceai rece. Hainele stăteau lipite de noi de parcă erau niște copii obosiți, dar deasupra noastră a apărut un curcubeu perfect imediat ce ploaia s-a oprit și soarele și-a făcut loc printre norii ursuzi.

A fost cel mai frumos picnic la care am ieșit vreodată. Dar a fost și ultimul.

– Mă scuzați. Presupun că sunteți Clover Parker?

Mă întorc când aud vocea din spatele meu. Îl recunosc imediat.

Ochii de nuanță cenușie mă privesc atent. O mustață roșiatică se destinde într-un zâmbet larg.

– Dumnezeule, dumneata ești!

Își aduce aminte de mine. După atâta vreme, își aduce aminte de mine.

– Domnul Clements!

– Domnișoara Lane, nu? întreabă și îmi întinde mâna.

Ușurarea pe care o simt când îi zăresc chipul familiar este atât de mare, încât îi iau mâna de parcă sunt pe punctul de a mă îneca și nu i-aș mai da drumul.

– Da, Dorothy Lane. Dorothy, pe scurt.

Îmi ține mâna în mâna lui mai mult decât este necesar. Probabil că și el se îneacă.

– Dorothy Lane. Fata care m-a trântit pe jos.

– Fata care te-a ajutat să te ridici.

Râde.

– Domnișoară Lane, aceasta este principala deosebire dintre oameni – felul în care percep experiențele.

Mă privește de parcă ar încerca să înțeleagă ceva, în timp ce eu mă cufund în ochiurile cenușii de apă.

– Te rog să mă scuzi, domnișoară Lane. Probabil că mă vei considera extrem de nepoliticos, dar de fapt sunt aici ca să mă întâlnesc cu cineva.

Privesc în jos la picioare.

– Știu. Cu Clover Parker.

Îmi lasă mâna. O strecor direct în fundul buzunarului și apuc fotografia.

– Da, cu Clover Parker. Cum Dumnezeu…

– Eu sunt, domnule Clements. *Eu* ți-am răspuns la anunț. Nu am știut că este vorba despre dumneata, dar sunt foarte bucuroasă că așa stau lucrurile.

Rămânem neclintiți în picioare și ne zâmbim reciproc. Pentru o clipă, suntem în trecut și stăm în ploaie pe Strand.

– M-am folosit de numele unei prietene, îi explic. Nu îmi dau seama exact de ce.

Își scoate pălăria și își trece mâinile prin păr. Încă îmi doresc să îl ating. Inima îmi bate cu lovituri de ciocan. Gura îmi este uscată ca o coală de hârtie. Mă gândesc la paginile cu notele muzicale care nu au fost niciodată cântate și pe care le țin sub pernă și îmi doresc mai mult ca niciodată să ascult acea melodie.

Șuieră printre dinți:

– Ei, drăcie!

– Da.

Cuvintele mele nu au sens. O zăresc pe Clover peste umărul lui. Arată cu degetul spre el și dă frenetic din mână, dar sunt prea distrasă ca să reacționez.

– Așadar, mergem la un ceai? Bineînțeles, înțeleg perfect dacă ai prefera să nu facem asta. Acum că știi cine a scris anunțul. Sunt convins că îl găsești extrem de neobișnuit. Chiar nu-mi stă în fire să dau astfel de anunțuri. A fost de la început ideea surorii mele. Este actriță. Le vin idei din astea ridicole mult prea des.

Nu-mi vine în minte niciun răspuns potrivit, iar el deschide ușa și pășește într-o parte.

– Poate reușesc să explic puțin mai clar înăuntru.

Merg înaintea lui. Miroase a mosc, a lămâi și a scotch. Acum, că am scăpat de toate gândurile despre bărbați ciudați, îmi țin capul drept și intru în ceainărie. Uit să îi dau semnalul lui Clover. Uit complet de Clover, exact ca cel mai îngrozitor prieten.

Ceainăria Corner House este minunată. Mult mai drăguță decât locurile pe care le frecventez de obicei cu Clover. Pe fundal se aude discret zgomot de conversații politicoase și un fum delicat de țigară plutește în aer, contribuind la crearea unei atmosfere intime. Mă simt îngrozitor de prost îmbrăcată, când îmi ia haina ospătarul; rochia mea simplă bleumarin din bumbac a prins vremuri mai bune. Sunt recunoscătoare pentru urma de ruj Vermillion de la Sissy de pe buzele mele.

Ne așezăm la o masă mică și drăguță de lângă fereastră. Domnul Clements mută într-o parte o vază cu garoafe roșii, ca să ne putem vedea, fără a fi nevoie să ne privim pe deasupra lor. Comandăm amândoi cafea și el mai comandă două porții de prăjitură cu vișine. Își bea cafeaua foarte fierbinte, în timp ce eu încă mai amestec zahărul în a mea și vărs jumătate direct în farfurioară. Mă foiesc în scaun, încrucișându-mi și îndreptându-mi picioarele pe sub fața de masă, de parcă aș tricota cu ele. Răstorn solnița cu piper când întind mâna să iau laptele.

Își aprinde un Gold Flake.

– Fumați? întreabă și îmi întinde pachetul.

– Nu prea ar trebui, dar o să iau.

– Nu este valabil pentru toți?

– Se spune că țigările ne ajută pe noi, doamnele, să ne menținem suple.

Iau o țigară și mă aplec în timp ce el aprinde un chibrit și îmi dă un foc. Degetele îmi tremură atât de puternic încât țigara dansează în sus și în jos pe buzele mele. Trag un fum lung. Este mult mai tare decât țigările ieftine pe care le fumez de obicei și valul de nicotină mi se urcă direct la cap. Admir urma roșie de ruj de pe capătul țigării.

– Presupun că prietenii domniei tale și-au imaginat că te întâlnești cu vreun nebun?

Râd.

– Da! Se așteaptă să-mi găsească corpul plutind în Tamisa mâine dimineață. Să-mi spui acum dacă asta ai de gând că îmi beau cafeaua și am șters-o.

Se lasă pe spate în scaun.

– Te asigur că nu intenționez să mă apropii de Tamisa. Nu mi-a plăcut niciodată apa. Nu sunt un înotător bun.

– Nici eu.

– Atunci haide să rămânem cu picioarele pe pământ, da? Am sentimentul că am avea slabe șanse, dacă ne-am baza pe faptul că ne-am putea salva reciproc.

Îmi revine sentimentul familiar pe care l-am încercat primă dată când l-am văzut. Este ceva în felul în care vorbește. Atât de clar și de sigur pe sine. Vreau să îi spun despre compoziția muzicală pe care am scos-o din gunoi. Vreau să îi spun că am păstrat-o sub pernă și că m-am gândit la ea – că m-am gândit la *el* – chiar din acel moment. Dar nu o fac.

Conversația decurge cu ușurință în timp ce ne savurăm porțiile de prăjitură. Îmi povestește despre muzica pe care a compus-o și despre sălile de spectacole unde a cântat. Ascult, cu ochii larg deschiși de uimire, atentă la fiecare cuvânt. Eu îi povestesc despre viața la Savoy și despre cât de mult îmi place să dansez la Palais în zilele de miercuri. Discuția este ușoară și reconfortantă. Râdem, ne zâmbim, roșim în momentele ciudate de tăcere și ne scoatem la iveală părțile cele mai bune pe care le avem. Este stângaci și uneori incoerent. Excentric și cu defecte. Nu este gentlemanul perfect cizelat pe care mi-l imaginam. Este cu mult mai interesant. Nu m-am mai simțit atât de relaxată în compania unui bărbat de când l-am cunoscut pe Teddy.

Teddy.

După toți anii aceștia, încă mă încearcă un sentiment de trădare când mă gândesc la el; o voce care vrea să se facă auzită. Închid ușor acea ușă din mintea mea. Pentru moment, vreau să îi acord atenție bărbatului care este așezat în fața mea.

Timpul trece repede alături de domnul Clements. Beau mult prea multă cafea și sunt nevoită să mă scuz ca să merg la toaletă. Când mă întorc, el nu mai este la masă. Presupunând că este și el la toaletă, mă așez la loc pe scaun. Dar nu mai apare, și, după ce sorb zațul rece al cafelei și mă simt ca o prostuță, fac un semn ospătarului.

– L-ai văzut cumva pe domnul care era cu mine?

Dă din cap aprobator.

– M-a rugat să vă dau biletul acesta, domnișoară.

Îmi întinde o bucată de hârtie îndoită. Aștept să își găsească de lucru la o altă masă înainte să o desfac.

Stimată domnișoară Lane,

Ai fost extrem de amabilă să vii la întâlnire și apreciez că ți-ai făcut timp pentru asta. Ce ciudat să ne reîntâlnim! Totuși, îmi pare rău că trebuie să îți spun că nu ești ceea ce caut eu. Am nevoie de cineva cu mai multă experiență în lumea teatrului. Îmi pare tare rău că te-am făcut să îți pierzi timpul. M-am gândit că ar fi mai ușor să îți explic într-un bilet și să te scutesc de jena unui rămas-bun prelungit.

Sper sincer că mă poți ierta și îți doresc numai bine la slujba de la Savoy.

Peregrine Clements

Mi se scurge culoarea din obraji și coboară prin tot corpul, până ajunge în călcâie. Nu pricep.

Ospătarul vine la masa mea.

– Este totul în regulă, domnișoară? Vă pot ajuta?

Mă uit la el cu atenție.

– Nu, nu, mulțumesc.

– Domnul a plătit nota înainte să plece. Să vă aduc haina?

– Da, te rog.

Nu îmi aduce haina suficient de repede. Mă grăbesc să ies afară, disperată să scap de șușoteli și de priviri curioase. Stau pe trotuar, sperând să îl mai zăresc, însă a dispărut. Nici pe

Clover nu o văd și abia acum îmi amintesc că trebuia să îi dau un semn.

Recitesc biletul… *nu ești ceea ce caut eu.* Ne înțelegeam așa bine. Cu ce am greșit? Ce am spus?

Mototolesc biletul, îl arunc pe jos și calc pe el cu furie. S-o considera Peregrine Clements un domn, dar m-a făcut să mă simt ieftină ca o prostituată de duzină.

Mă îndepărtez de ceainărie, călcând cu pași înăbușiți pe trotuarul umed, în timp ce lacrimile îmi năvălesc din ochi. Am fost o proastă să cred în basme. Piggy Griffin avea dreptate. Sunt o fată care nu se va descurca niciodată în viață. Nu o să ajung niciodată cineva. Nu o să fiu bună de nimic.

În drumul meu, trece un autobuz pe lângă mine și mă împroașcă cu apă murdară pe ciorapi și pantofi. Mă opresc din mers. Întreaga bravadă despre aventuri mărețe și noi începuturi se scurge din mine precum laptele vărsat, iar pe obraji mi se rostogolesc lacrimi de frustrare. Au trecut aproape două luni de când am început să lucrez la Savoy și, iată-mă, înapoi de unde am pornit, singură în stradă cu ciorapii îmbibați de apă și cu picioarele ude. Sunt departe de a-l găsi. Sunt departe de a-mi construi o viață mai bună. Sunt departe de a-mi realiza visurile.

Când îmi strecor mâinile în buzunarele hainei, dau de cartea de vizită a lui Larry Snyder. O fi el la fel de alunecos precum o cârpă de șters din imprimerie, dar dacă Madame Delysia are încredere în el, eu de ce nu aș avea?

...să ții minte, Dorothy Lane, cu sfiala și modestia, nu a reușit nimeni niciodată în domeniul acesta. Norocul le surâde celor curajoși. Nu așa se spune?

Îmi văd de drum, călcând prin băltoace și udându-mă până la piele de bunăvoie. O să îmi calc peste mândrie și o să îi cer lui Larry Snyder să mă primească la o audiție. Să-l ia naiba pe domnul Peregrine Clements și anunțurile lui prostești. Să se ducă învârtindu-se.

20

DOLLY

„Ești precum o pisică cu nouă vieți, domnișoară Lane.
Savoy pare hotărât să îți permită să rămâi.”

La întoarcerea mea în hotel, sunt întâmpinată de chipuri grave și priviri îngrijorate în sala de mese, unde este strânsă toată lumea. Nici nu apuc să îmi scot haina și pălăria că mi se spune să mă așez lângă masă alături de celelalte. Le caut pe Sissy și pe Gladys, dar nu ni se întâlnesc privirile.

O'Hara stă în fața noastră, roșie la față de mânie.

– S-a întâmplat un lucru care mă îngrijorează foarte tare.

Ne uităm unele la celelalte, gândindu-ne la ce este mai rău.

– Lipsește un pieptene de păr dintr-unul din apartamentele oaspeților. Avem motive să credem că a fost furat.

Dintre noi se ridică un suspin ca o rumoare. Lăsăm ochii în jos, cu o expresie implicită de vinovăție, chiar dacă știm că nu noi am făcut-o. Ne foim jenate pe picioare.

– Sunt extrem de convinsă că nu este nevoie să menționez asprimea cu care va fi pedepsită persoana care va fi găsită vinovată de a se fi atins de bunurile oaspeților sau de a fi sustras obiecte din apartamentele acestora. Acest accesoriu lipsește dintr-un apartament de la etajul șase. Cameristele de la etajul șase să rămână pe loc. Restul se pot întoarce în camerele lor.

Arunc un zâmbet stângaci spre Sissy și Gladys în timp ce celelalte ies din sală. Știu că nu am de ce să îmi fac griji, dar O'Hara este extraordinar de înfuriată. Am rămas doar patru. Îmi înăbuș un acces de tuse, iritația pe care o simt în piept îmi dă iar de furcă.

O'Hara stă în fața noastră, cu brațele încrucișate. Venele îi pulsează proeminent.

– Dacă vrea cineva să recunoască, acum ar fi momentul perfect să o facă. Altfel, mă văd nevoită să vă controlez camerele. Este o umilință inutilă la care sunt convinsă că niciuna dintre voi nu dorește să fie supusă.

Se lasă o tăcere cumplită. Se aude bătaia puternică a ceasului de pe peretele din spatele meu.

– Prea bine. Nu pot însă să nu mă întreb cum de poate un simplu pieptene să merite toată tevatura asta.

Ieșind din sala de mese, O'Hara ne ordonă să o urmăm. Pe când înaintăm pe coridor, se lasă o tăcere apăsătoare. Sunt uimită să îl văd pe Snyder stând în fața camerei mele.

O'Hara se apropie de el.

– Am vorbit cu cameristele, dle Snyder, și mă tem că niciuna dintre ele nu a mărturisit. Nu am altă soluție decât să le controlez.

– Vă deranjează dacă aștept? întreabă. Madame Delysia ar dori foarte mult să i se înapoieze pieptenele cât mai curând posibil.

Simt că mi se întretaie respirația. Madame Delysia? Mă simt vinovată doar prin simpla asociere.

– A fost al mamei dumneaei, continuă Snyder, și are o foarte mare valoare sentimentală. Genul acesta de situații ar fi în mod normal rezolvate de servitoarea dumneaei personală, dar, după cum se știe, nu se simte bine.

O'Hara este tulburată.

– Da, desigur, puteți aștepta. Nu o să dureze mult.

Inima-mi bate gata să iasă din piept. Îmi simt picioarele grele ca plumbul. Snyder se sprijină relaxat de perete, cu picioarele încrucișate. Simt miros de tutun Virginia când trec pe lângă el ca

să intru în cameră. Simt că ochii îi sunt fixați asupra mea, dar refuz să îl privesc.

Sissy, Gladys și Mildred deja așteaptă în cameră.

– Tu l-ai luat? șoptește Sissy când intru.

– Nu, răspund, bineînțeles că nu!

Sissy ridică din umeri. Gladys rămâne cu ochii ferm ațintiți în pământ. Mildred privește fix înainte.

Toate patru stăm lângă fereastră în timp ce O'Hara deschide sertare și dulapuri, dă la o parte cărțile de pe noptieră. Negăsind nimic în urma controlului, ne spune să ne pregătim de culcare și se îndreaptă către ușă. În acest timp, Mildred o întreabă dacă poate să vorbească puțin cu ea. Se dau într-o parte și vorbesc pe un ton foarte jos ca să nu aud ce își spun. O'Hara dă din cap la ce îi spune Mildred, apoi se întoarce la noi.

– Scoateți cuverturile de pe pat și ridicați-vă pernele.

Abia aștept să se termine tărășenia asta. Am avut deja o zi proastă cu dl Clements care a fugit în felul acela, și este îngrijorător să știu că Snyder pândește la ușa camerei, mai ales acum când m-am hotărât să îi solicit o audiție, iar eu nu am nici cea mai vagă idee cum să îi spun asta fără să par disperată și la ananghie. Îmi pare genul de bărbat care nu ar ezita să profite de o fată disperată, care are nevoie de ajutor.

Îmi ridic perna și o duc la piept, lăsând în văzul tuturor paginile mototolite cu notele muzicale. Mă gândesc la jena pe care am simțit-o când am fost abandonată în ceainărie și îmi doresc să le arunc în foc. Măcar fotografia mea este la loc sigur, departe de ochii iscoditori. Mă aplec să ridic hârtiile, dar O'Hara mi le smulge și le ține de un colț de parcă ar fi infectate cu gripă spaniolă.

– Ce mai sunt și astea?

– Doar niște hârtii, spun. Le păstrez pentru un prieten.

– Sub pernă?

Dau din cap aprobator.

– Ții multe lucruri ascunse sub pernă?

Dezaprob.

– Nu, domnișoară.

Îmi ia perna din mâini și o scutură ușor din încheietură ca să întindă fața de pernă. Din ea cade un pieptene de păr din argint cu ornamente și se oprește pe așternut.

Fac un pas înapoi. Simt că mă înec, respirația mi se precipită și devine sacadată.

– Dar… cum a ajuns aici? Jur că nu eu l-am luat. Nu l-am luat. Nu l-am mai văzut niciodată!

Sissy și Gladys par oripilate. Mildred rămâne cu privirea implacabilă. O'Hara înșfacă pieptenele și mă apucă de încheietura mâinii. Lacrimile îmi curg șiroaie din ochi în timp ce mă scoate afară din cameră, unde Snyder încă stă de pază pe coridor.

O'Hara se așază în fața mea și îi dă pieptenele.

– Vestea bună, dle Snyder, este că am găsit pieptenele care lipsea.

– Ce bine! Madame va fi foarte bucuroasă.

– Vestea neplăcută este că avem o hoață printre noi. O voi duce direct la dl Cutler și o s-o pun să își strângă lucrurile.

Insist pe lângă O'Hara să mă creadă, declarând solemn că nu sunt vinovată în timp ce mă târăște pe coridor. Lacrimile îmi curg șuvoaie. O văd pe Mildred când închide ușa de la camera noastră, lăsându-mă pe afară.

Snyder ne urmează.

– Poate că fata ar trebui măcar ascultată.

O'Hara se oprește.

– Nu este nimic de ascultat, domnule. Pieptenele a vorbit de la sine.

– Probabil. Dar mă întreb dacă îmi permiteți să sugerez ceva.

Mă privește. Nu suport să îi întâlnesc privirea și îmi cobor ochii în podea, iar totul devine încețoșat în timp ce îmi șterg lacrimile de pe obraji cu palmele.

Vorbește cu o voce joasă și o trage pe O'Hara într-o parte pe coridor. Abia înțeleg ce spune.

– Madame este o persoană extrem de generoasă. Nu și-ar dori să vadă pe cineva dat afară din cauza dumneaei, chiar acum când se apropie Crăciunul. Poate că ar trebui luată în calcul o altă metodă de sancționare. Scăderea salariului. Sau sarcini

suplimentare? Sunt sigur că putem lua o hotărâre mult mai acceptabilă decât să o aruncăm pe tânără în stradă. Este anotimpul bunăvoinței, până la urmă. Presupun că este valabil și pentru cameriste?

O'Hara are un aer încurcat.

– Ei bine, ar trebui să…

Conversația le este întreruptă de sosirea unui hamal în capătul scărilor. Aleargă spre O'Hara.

– Mă scuzați că vă deranjez, domnișoară. Avem o situație într-un apartament de la etajul șapte. O tânără doamnă spune că intră în travaliu. Am cerut mai multe prosoape și am chemat un doctor.

O'Hara se uită la hamal, la mine, apoi la Snyder.

– Sunt foarte bucuros să mă ocup eu de asta, spune Snyder, dând din cap aprobator și privind către mine. O duc direct la hamalul-șef, Cutler, da?

O'Hara încuviințează.

– Foarte bine. Duceți-o direct în biroul dumnealui. Ajung și eu cât de repede pot.

Pornește grăbită spre locul unde este urgența cu pricina și ne lasă pe mine și pe Snyder singuri pe coridor.

– Cineva trebuie să îl fi pus acolo. Trebuie să mă credeți, insist. Nu l-am văzut în viața mea, aveți cuvântul meu.

Nu spune nimic, doar mă conduce în jos pe scările de serviciu. La parter, ne îndreptăm spre biroul lui Cutler, iar el bate în tocul ușii.

Cutler își ridică privirea dintr-un morman imens de hârtii de pe birou.

– Ah, Snyder.

Se uită atent la mine când îmi șterg lacrimile de la ochi.

– Sper că nu s-a întâmplat ceva rău?

Snyder coboară vocea.

– Putem intra, dragă prietene? Avem o mică situație cu una dintre cameriste. I-am promis șefei cameristelor că mă voi ocupa eu de asta. A fost chemată să rezolve o altă situație.

– Desigur, intrați, intrați.

Cutler se ridică, apoi împinge hârtiile la marginea biroului. Își îndreaptă papionul cu mâna.

– Nu l-am luat eu. Vă dau cuvântul meu.

Încep să plâng din nou cu sughițuri și Snyder îmi oferă o batistă. Îi simt mirosul apei de toaletă când îmi șterg obrajii.

Cutler este nedumerit.

– Ce nu ai luat? Ce s-a întâmplat?

Snyder îi povestește evenimentele cu o voce scăzută și observ că îi pune ceva în mână înainte să iasă.

Plâng cu sughițuri. Sunt complet distrusă și confuză.

– Domnule, nu știu ce este mai grav. Să fiu acuzată de ceva ce nu am făcut, sau să știu că cineva mă disprețuiește atât de mult încât a plănuit asta.

Cutler își toarnă un pahar de sherry și îmi întoarce spatele ca să îl dea rapid peste cap.

– Da. Bine. Snyder, ca un tip de treabă ce este, mi-a cerut, în numele lui Madame Delysia, să trec situația asta cu vederea. El este de părere că nu ai luat pieptenele și că ești victima unei glume răutăcioase. Vrea să dăm uitării chestiunea asta. Mă asigură că aceasta este dorința lui Madame.

Îmi șterg nasul.

– Da?

– Da. Spiritul sărbătorilor. Deși, dacă ar fi după mine…

– Deci pot să plec?

– *Îmi dați voie* să plec, *domnule*?

– Îmi dați voie să plec, domnule?

Se așază înapoi pe scaun, suflă în lentilele ochelarilor, apoi le șterge cu batista.

– Da, poți să pleci, dar să fiu al naibii, nu sunt sigur de ce trebuie să fie așa. Ești precum o pisică cu nouă vieți, Dorothy. Savoy pare hotărât să-ți permită să rămâi.

Mă privește încruntat și își pune ochelarii la loc.

– Totuși, sunt destul de convins că doamna O'Hara o să aibă mai multe de spus despre această situație după ce va rezolva celelalte urgențe pe care le are acum. Consideră că este o amânare. Nimic mai mult. Numele tău apare prea des în registrul meu.

– Da, domnule.

O șterg din birou și mă întorc la etajul al doilea, iar în timpul acesta capul îmi clocotește de întrebări legate de cine ar fi făcut așa ceva și care ar fi motivul. Singura persoană la care mă pot gândi că ar face așa ceva este Mildred, însă, în primul rând, nu știu cum ar fi pus mâna pe pieptene, sau care ar fi motivul pentru care să mă disprețuiască atât de tare.

Epuizată după tot ce s-a întâmplat, simt o ușurare să mă întorc în cameră și să văd că nu este nimeni acolo, celelalte fete fiind la baie. Fiind singură câteva clipe, mă îmbrac de culcare și mă strecor dărâmată sub cearșafuri.

Mildred este prima care intră în cameră.

– Deci tot aici ești.

Îi arunc o privire aspră.

– A intervenit Snyder. Mi-au acordat o amânare.

– Ești norocoasă. Multe fete ar fi fost scoase afară de o ureche.

– Oricum, nu eu l-am luat. Dar cred că știu cine a făcut-o.

Se așază pe pat și se joacă cu părul.

– Știu că tu crezi că eu am făcut-o, dar te înșeli. Nu intenționez să bag pe nimeni în bucluc.

– Atunci cine a fost? întreb.

– Nu este treaba mea.

Ia o coală de scris. O privesc cât îmi pun boneta de noapte.

– De ce ești atât de tăcută, Mildred? Atât de secretoasă?

Lasă stiloul jos și se uită la mine. Are o privire pierdută pe care nu am mai remarcat-o înainte.

– Este perfect acceptabil să fii tăcut, nu? Nu trebuie să ne agităm toate ca autobuzele sau să ne pudrăm în permanență nasul, nu?

Ridic din umeri.

– Presupun că nu.

Continuă să mă privească în timp ce focul trosnește în cămin.

– Nu-ți amintești de mine, nu-i așa?

Dau din cap.

– Mi-ai părut familiară, dar nu sunt sigură de unde să te iau. Și nu am cunoscut niciodată pe cineva cu numele Mildred.

– Dar ai cunoscut o Vera Green.

Într-o clipă mi-o amintesc. Edie Bishop și Vera Green. De la maternitate.

„Haide acum. Nu face o scenă. Ar fi mult mai ușor dacă pur și simplu ai lăsa lucrurile așa". Agitația îngrozitoare a degetelor mele. Durerea adâncă din brațe; povara absenței lui. O femeie îmbrăcată într-o haină galbenă, culoarea narciselor.

– Vera Green! Cuvintele mele sună șoptit în lumina slabă din cameră. Vera Green. De la maternitate?

Dă din cap aprobator, apoi își pune stiloul și coala de hârtie pe noptieră.

– Toate avem secrete, Dolly. Toate avem un trecut.

Intră în așternuturi, în timp ce Sissy și Gladys revin în cameră. Gladys nu-mi prea vorbește, dar Sissy povestește în continuu despre incidentul cu pieptenele.

– Nu-mi vine să cred că nu te-au dat afară. Ce vacă norocoasă!

Explic că Snyder a intervenit și a avut grijă ca toată situația să fie trecută cu vederea. Sissy vrea să vorbească la nesfârșit, dar o rog să ne oprim pe moment. Îi spun că întregul incident m-a epuizat.

Adevărul este că sunt prea preocupată de Mildred și de maternitate, prea supărată pe dl Clements, și mi-e tare rușine că am fost nevoită să accept ajutorul primit de la îngrozitorul Larry Snyder. Îmi trag cuvertura până la gât și aștept ca Sissy să stingă lumina.

Cum stau așa pe întuneric, fantomele trecutului vin mai aproape de mine. Mă gândesc la el. Îi văd chipul adormit când mă aplec peste pătuțul lui. Atât de nevinovat, nu știe că urmează să fie luat de lângă mine, nu știe că, în curând, o altă femeie își va apropia obrazul de obrazul lui și îi va simți delicatețea de nepătruns a trupului în timp ce îl leagănă. Îmi amintesc cum micul aparat de fotografiat al lui Teddy a vibrat în mâinile mele când încercam cu nepricepere să deschid obiectivul și să apăs declanșatorul. Încă mai aud țăcănitul și huruitul mecanismului în timp ce imaginea era captată în aparatul minuscul. Doar o

imagine rămasă pe film. Unica șansă pe care aș avea-o ca să îl păstrez în amintire. Un chip într-o fotografie.

Micuțul meu Edward.

Copilul meu.

Rațiunea mea de a fi.

ACTUL II

IUBIREA

LONDRA
1923-1924

Există așa-zisa persoană nelipsită de la premiere care stă la galerie – o fată sau o femeie cu un țignal de soprană – care, în cel mai deranjant mod, continuă să țipe la actori și la actrițe, fie ei buni, fie răi, fie nici una, nici alta: Ești minunat(ă), ești minunat(ă)!

– Recenzie de ziar, *V&A Museum Theatre Archive*

 21

LORETTA

„Să mori convingător este o artă. În mod evident, îmi reușește destul de bine."

Presupun că nu trebuie să ai nevoie de un motiv ca să-ți vizitezi fratele, dar eu am așa o aversiune față de micul lui apartament obscur de deasupra sălii de spectacole, încât trebuie să găsesc motive care să mă oblige să ajung acolo. Unul dintre ele este să aflu ce s-a întâmplat cu muza lui. Celălalt este să îi spun că sunt bolnavă. Dacă până acum am reușit să găsesc ca scuze admirabile pentru scenele mele epuizarea, durerile de cap și prea multe cocteiluri, nu știu cât timp mai pot să continui cu prefăcătoria. Și totuși, mă chinuiesc să găsesc cuvinte ca să îi anunț pe următorii: Perry, Bea, Cockie, Elsie, Hettie, Aubrey, mama și tata. Cum anume aduci în discuție o situație atât de necruțătoare și deprimantă?

– O bucată de prăjitură cu înghețată pe deasupra?

– Da, dragă, te rog. Oh, și apropo, sunt pe moarte. Mi s-a spus că am cancer. Ce belea îngrozitoare, nu? Joacă cineva crochet?

De ar putea cineva să îmi scrie un scenariu. Dacă aș putea să repet replicile și să le spun ca și cum ar fi un spectacol cu totul nou. Pe scenă am murit de zeci de ori, pe puțin. Să mori convingător este o artă. În mod evident, îmi reușește destul de

bine. Dar de data aceasta nu este vorba de o prestație. Este o chestiune înfricoșător de reală.

Șovăiala mea nu se datorează doar faptului că neg cu fermitate că sunt bolnavă, dar și siguranței că, odată ce le voi spune celorlalți, totul se va schimba. Nu voi mai fi eu. Voi fi o persoană pe moarte. Oamenii mă voi privi în felul acela cumplit de compătimitor și nimeni nu va ști ce să zică. Îmi vor spune cât de îngrozitor de rău le pare și ne vom simți cu toții zdrobitor de jenant, până când voi ajunge chiar eu să îi consolez. Nu pot suporta asta, așa că boala mea rămâne la fel de tăcută precum o placă de patefon care nu cântă.

Apartamentul lui Perry de deasupra Strand Theatre este mic și mobilat în exces cu piese de mobilier adunate de ici, de colo, și Dumnezeu mai știe de pe unde altundeva. Pe timpul verii este îngrozitor de sufocant, iar iarna este deprimant de rece.

– Cum naiba reușește dna Ambrose să șteargă praful, mă depășește, spun, în timp ce îmi trec mâna cu mănușa peste o poliță șubredă ticsită cu niște câini înspăimântători de porțelan și figurine care reprezintă căprioare și lebede din sticlă fasonată. Urma pe care o lasă degetul meu în praf îmi sugerează că ștersul prafului o depășește chiar și pe dna Ambrose.

Perry mă ignoră și se uită la propria reflexie într-o mică oglindă de mână așezată deasupra chiuvetei. Îmi amintesc de acea crăpătură din oglindă ca fiind acolo dintotdeauna. El spune că îi amintește de propriile lui imperfecțiuni.

Îl privesc cum își trece mâna peste cutele de pe frunte ca și cum ar vrea să șteargă amintirile gravate acolo. Pare mai în vârstă decât cei douăzeci și nouă de ani pe care îi are. Umbrele întunecate de sub ochi sugerează o altă noapte nedormită. A fost la numeroși doctori, dar îi spun că nu au ce să îi facă, în afară de prafurile prescrise ca să îl ajute să doarmă. Spun că amintirile care nu îi dau pace se vor estompa, și că va uita cu timpul.

Îmi aprind o țigară și mă așez pe o canapea care a apucat vremuri mai bune, undeva, într-un trecut îndepărtat.

– Nu poți să vorbești cu cineva din conducere să repare ascensorul? Mă irită de-a dreptul când mă gândesc că urci scările

alea zilnic. Ești rănit, Perry. Nu mai ai aceeași condiție fizică pe care o aveai înainte.

Îmi ia în râs preocuparea.

– Rănit! Sunt șchiop, Etta. Am un șchiopătat nenorocit. Nici măcar nu am fost în stare să mă rănesc cum se cuvine, nu?

– *Perry*! Spui lucruri îngrozitoare.

– Ei bine, tata așa crede. Alți amărâți s-au întors acasă fără brațe sau fără picioare. După tot ce au făcut pentru țara asta, au ajuns să cerșească pe lângă gări. *Asta* mă irită *pe mine*.

Își dă cu apă pe față și se uită în oglindă.

– Din perspectiva asta, chiar cred că nu este așa un mare chin să urc câteva trepte, nu crezi?

Îmi ignoră mormăielile și exclamațiile dezaprobatoare.

– Oricum, continui, nu înțeleg de ce alegi să locuiești aici când sunt atâtea locuri mai drăguțe unde ai putea să stai.

– Îmi place zona. Și locul ăsta are personalitate. Îmi vorbește.

– Ce auzi tu este igrasia, dragule. Și mie îmi vorbește.

Scot o sticlă de parfum din geantă și împrăștii puțin ici-colo, ca să maschez izul de mucegai.

Adevărul este că Perry nu își dorește să trăiască în lux în Mayfair sau Belgravia. I-a ajuns cât a locuit în case impunătoare și este sătul și de regulile rigide cu care vin la pachet. Nu pot să spun că îl învinovățesc. Când am început să plec în turnee cu spectacolele, am savurat libertatea hotelurilor și pensiunilor îndepărtate în aceeași măsură în care m-am bucurat de libertatea dormitoarelor de spital. Cockie avea mereu grijă să stăm în locuri respectabile și am ajuns să îmi placă libertatea pe care o ofereau acele locuri. Chiar și când jucam în Londra, preferam să mă cazez la Theatre Girl’s Club din Soho și nu voiam să mă întorc acasă în Nine Elms. Era o diferență șocantă față de condițiile în care crescusem, dar era comod și îndrăzneț. Și, mai important decât atât, era un loc în care nu se afla mama.

Perry îmi dă un gin cu apă tonică, iar el își toarnă scotch. Învârt lichidul în pahar, deplângând în tăcere clinchetul absent al cuburilor de gheață.

– Deci, ai de gând să îmi povestești ce s-a întâmplat cu *muza* ta, sau o să mă văd nevoită să intru într-un joc anost de-a ghicitelea?

– Nu trebuie să spui *muză* pe tonul acela. Poți să spui pur și simplu „muză”. Îmi dau ochii peste cap.

– A fost foarte plăcută.

– Vai de mine.

– Ce vrei să spui cu „vai de mine”?

– Este îngrozitor să spui despre cineva că este plăcut. Este ca și cum ai spune că este drăguț. Oamenii plăcuți și drăguți sunt ca șampania fără bule. Nu îți spun nimic.

– Atunci a fost adorabilă.

– Mai bine.

– Se pare că ne știam deja.

– Oh?

– Este fata de care m-am lovit în fața hotelului Savoy acum câteva luni. Îți amintești? Veneam la întâlnirea noastră ca să ne luăm ceaiul de după-amiază.

– Da, îmi aduc aminte. Aveai o gaură în pantaloni și m-ai făcut de râs la Claridge. Aceeași fată? Nemaipomenit.

– Nu?

Trage un fum lung din țigară. Pauza aia grăitoare tipică lui.

– Și? insist.

– Și am lăsat-o acolo.

– Ce ai făcut?!

– Am plecat și am lăsat-o acolo, la Corner House.

– Fără să îți iei rămas-bun?

– I-am lăsat un bilet.

Ia o înghițitură sănătoasă de scotch.

– Și am achitat nota.

– Ah, bine, atunci este în regulă. Sunt convinsă că a fost extrem de mulțumită și nu i-a mai trebuit nimic altceva.

Mă ridic și mă duc lângă cămin ca să-mi încălzesc mâinile.

– Ce gest detestabil, Perry. Nu inviți pe cineva la ceai ca mai apoi să dispari pur și simplu. Pentru numele lui Dumnezeu, nu ești Harry Houdini. Ești imposibil. Fără îndoială!

Sunt neliniștită. Stau ca pe ace. Cu fiecare pauză din conversație, încerc să îmi adun curajul de a-i spune, dar nu-mi vin cuvintele. Mă mut pe scaunul de lângă fereastră și iau o gură sănătoasă de băutură în timp ce privesc pe fereastra mare și curbată, concentrându-mi toată frustrarea pe agitația străzii de sub geam. Văd o mamă care se apleacă să-și aline copila care căzuse și își julise genunchiul. Este un gest atât de simplu, amândouă pierdute într-un moment personal, pe când viața se mișcă în jurul lor. Lucruri mici precum acesta îmi atrag atenția acum. Momente de liniște. Conexiuni.

– Așadar, ce a fost în neregulă la ea? întreb.

Perry se așază în fotoliul lui favorit de lângă șemineu. Își roade unghiile. Mustața i se mișcă nervos.

– Nimic, chiar nimic.

Trag un fum lung din țigară.

– Atunci chiar nu înțeleg. Ești atât de exasperant!

Perry își trece mâinile prin păr, dându-l pe spate într-o parte și în alta.

– Nici eu nu înțeleg. Am simțit că a fost totul prea… pe nepusă masă. Adevărul este că, de când am dat peste fata asta, m-am gândit tot timpul la ea. Avea ceva în ziua aia, ceva diferit. Și dintre toți oamenii din Londra, *ea* mi-a răspuns la anunțul ăla aberant. Știu că nu crezi în chestii din astea precum dragostea la prima vedere, Etta, știu că sună ridicol și neobișnuit, dar după ce am petrecut o jumătate de oră în compania ei, cred că am simțit că mă îndrăgostesc de ea.

– *Crezi*?

– Da, nu sunt sigur. Cum poți fi sigur?

Bea până la ultima picătură, apoi trântește paharul pe polița de deasupra șemineului.

– Din cauza asta am plecat și din cauza asta nu pot să o revăd, fiindcă ideea de a mă îndrăgosti mă îngrozește.

Știu că se gândește la Bea și că poartă în inimă povara regretului și a vinovăției față de ea. Nu găsesc cuvinte ca să-l alin.

În cameră se lasă tăcerea, nu se mai aude nimic în afară de trosnetul focului și vuietul trenurilor subterane care face

geamurile să vibreze în cercevele. Acum ar fi un moment bun să îi spun, dar cuvintele mi se opresc în gât.

– Ți-a făcut o impresie chiar atât de puternică? După o singură întâlnire?

– Da. Și au fost două întâlniri. Și o scrisoare.

Răscolește ursuz focul din șemineu.

– Dar este doar o servitoare. Cum se poate să mă îndrăgostesc de o servitoare? Mama ar muri de rușine. Și nu mai spun de tata. Nici nu pot să mă gândesc.

– Ah, înțeleg. *Doar* o servitoare. Nu este suficient de bună pentru un băiat din familia Clements. De asta îți este teamă – de ceilalți. Dumnezeule, tata avea dreptate. Chiar ești un laș.

Cuvintele mele sunt neașteptat de dure, învăluind camera într-o atmosferă la fel de apăsătoare și sufocantă precum ceața pătrunzătoare de afară.

– Poftim, am spus-o. Și acum mă urăști, și probabil că nu o să mai vorbești niciodată cu mine. Dar nu-mi pare rău. Uneori, adevărul trebuie spus, Perry, oricât de dureros ar fi de auzit sau de spus. De fapt, e ceva ce vreau să…

– Nu te urăsc, Etta. Nu-mi ești foarte simpatică în acest moment, dar nu te urăsc.

Merge către birou și se așază pe scaun, cu umerii aduși, exact ca un om bătrân.

– Ai dreptate. *Sunt* laș. Nu am curajul să îmi apăr convingerile. Am împușcat bărbați care erau mult mai curajoși decât mine. Ei și-au apărat principiile, și-au predat armele, au refuzat să lupte. Eu am fost doar o marionetă care a ascultat de ordine, a primit instrucțiuni, exact cum am făcut dintotdeauna.

Lovește în birou frustrat.

– Sunt un laș și un ratat. Nu pot să mă fac plăcut nici măcar în fața unei cameriste de hotel.

Vocea îi este gâtuită. Este neplăcut să îl auzi. Aș vrea să pot să îl iau în brațe și să îi spun că o să fie totul bine, dar nu știu cum să fac asta. Rămân nemișcată lângă fereastră, neclintită și rece precum micile figurine de pe poliță.

– Știi cum sunt oamenii, Etta. Au standarde. Au așteptări. Nu aș putea să merg vreodată cu cineva ca domnișoara Lane la petrecerea de revelion de la Mitford. M-aș face de râs. Cu toții mă consideră pe mine, așa cum sunt acum, o glumă proastă.

– Domnișoara Lane. Deci până la urmă are un nume.

Oftez și îmi întind brațul deasupra capului.

– Ea ce avea de câștigat, până la urmă, cu aranjamentul ăsta al tău? De ce voia să fie muza ta?

– Nu cred că și-a dorit asta în mod special. Vrea să fie dansatoare. Să fie pe scenă. Să ducă o viață mult mai palpitantă. Bănuiesc că a fost atrasă de ideea de a cunoaște pe cineva din domeniu.

– Deci se folosea de tine ca să obțină ce dorește?

– Presupun că da.

– Bravo ei. Îmi cam place de această domnișoară Lane.

Termin țigara și o sting pe marginea scrumierei.

– De fapt, mă întreb.

– Ce te întrebi? Perry mă cercetează suspicios. Mă îngrijorezi când începi să te întrebi.

– Mă întreb dacă nu am putea să aranjăm o chestie, astfel încât ea să îți aducă ție inspirație, iar noi să o ajutăm să facă progrese.

Mă privește.

– Cum adică să o ajutăm *să facă progrese*?

– Cum ar fi dacă v-ați întâlni săptămânal în particular, i-ai permite să te distreze și să te țină departe de melancolia ta, să te ajute să îți găsești inspirația în compozițiile tale, și, între timp, noi am învăța-o să se poarte ca genul de persoană pe care *ai putea* să o iei cu tine la petrecerile de la Mitford? Cât de dificil poate să fie? Rosie Boote era delicată ca un băț când a debutat în trupă. Iar acum, uită-te la ea! Marchiza de Headfort! Dacă Rosie Boote se poate transforma într-o doamnă, oricine poate!

Cu cât mă gândesc la ideea asta, cu atât mai mult începe să îmi placă și sunt foarte încrezătoare că afecțiunea loială pe care Perry i-o poartă lui Bea nu va fi niciodată înlocuită de afecțiunea pentru o servitoare. De-aș putea să îl încurajez să

intre în joc, să o lase pe fata asta să intre în viața lui, ar putea să îl scoată din deprimarea în care se adâncește de prea mult timp.

– Eu pot să vă ajut cu ceea ce ține de latura mai feminină a lucrurilor. O învăț să danseze, dacă se ține serios de treabă. Are zile libere?

– Da, miercurea după-amiază și duminica, alternativ.

Mă simt dintr-odată extrem de motivată și într-o mare grabă. Îmi iau haina de pe spătarul canapelei vechi și ponosite.

– Dă-mi voie să o găsesc și să mă scuz în numele tău. Putem să o ajutăm împreună să facă progrese. O să fie plăcut.

Mă privește plin de îndoială.

– O faci să pară o jucărie.

– Vorbesc serios, Perry. De fapt, sunt foarte entuziasmată de idee. Este drăguță?

– Da, dar… e curată nebunie, Etta. Sunt ultimul om pe care va dori să îl vadă după felul îngrozitor în care m-am purtat. Și cum naiba o să dai de ea?

Oftez și îmi pun mâinile în șold.

– Câte hoteluri știi tu în Londra cu numele Savoy? Sincer, dragă, ai puțin discernământ. O să vorbesc cu Reeves-Smith. Dacă îmi pun mintea, o găsesc chiar în după-amiaza asta. Și, între timp, poți să începi să lucrezi la o compoziție nouă. Charlot mă întreba de tine. Zicea că e în căutare de ceva nou. Ceva diferit.

– Cum ar fi?

– Nu știu. Tu ești compozitorul. Scrie ceva despre domnișoara Lane.

– Dar nu știu mai nimic despre ea.

– Tocmai. Știi suficient cât să-ți fie teamă să te îndrăgostești de ea, dar nu de ajuns cât să-i fi descoperit defectele, cusururile și hibele. Nu există un moment mai bun să scrii un cântec despre ea. Folosește-ți imaginația. Cum arată?

Buzele i se destind într-un surâs.

– Ochi de un căprui profund, încât te pierzi în ei. Un chip ca o inimă plină de iubire. Buze de un roșu perfect și un zâmbet care ar însenina și cea mai sumbră zi.

– Dumnezeule, tu chiar te-ai îndrăgostit, așa-i?

Ridică din umeri.

– Imaginează-ți că ai vedea buzele astea în fiecare zi, că le-ai săruta, că le-ai simți savoarea. Lasă inima să preia controlul, dragule, și muzica o va urma.

Îmi iau pălăria și mănușile, apoi mă aplec să îl sărut pe ambii obraji. Când își ridică privirea către mine, zăresc o urmă de speranță în ochii lui.

– Ne vedem miercurea viitoare, îi spun. Să nu întârzii.

În ciuda entuziasmului pentru acest mic plan, în timp ce cobor încet cele trei etaje, cu fiecare treaptă simt cum mă cuprind mustrările. Ar fi trebuit să îi spui, Loretta. Ar fi trebuit să îi spui. Dar când îl văd atât de pierdut și de confuz, îmi dau seama câtă nevoie are Perry de mine. Ca atâția alții, se bazează pe mine. Cockie, Jack Buchanan, restul echipei de distribuție, fetele de la galerie care și-au economisit toți banii ca să vină să mă vadă – cu toții se bazează pe mine, într-un fel sau altul.

Nu-i pot împovăra cu necazul meu.

Trebuie să le ofer spectacol. Asta este tot. Trebuie să stau în lumina reflectoarelor și să îmi joc rolul, fiindcă eu cu asta mă ocup, la asta mă pricep, asta m-a făcut ceea ce sunt.

Poate că nu știu să mor, dar chiar știu să trăiesc și știu cum îmi pot ajuta fratele. Iar în acest moment, este tot ce contează.

 22

DOLLY

„Închid ochii, imaginându-mă îmbrăcată în șifon de culoarea lavandei, cu pantofi de dans argintii în picioare."

A trecut deja un anotimp peste mine de când am venit la Savoy. Cele din urmă tonuri aurii ale toamnei au lăsat loc ramurilor golașe ale iernii. Un vânt tăios suflă dinspre Tamisa cu putere, împingând trecătorii de la spate pe trotuare, umflând hainele și faldurile fustelor, întorcând umbrelele pe dos. Ceața se lasă adesea în strat gros, zilele sunt scurte, lămpile cu gaz de pe străzi și luminile din odăile hotelului ard și mai mult. Încă un an se apropie de sfârșit. Încă un an în care copilul meu nu mă cunoaște.

Eu și Mildred nu am mai vorbit despre trecutul nostru comun. Ea continuă să fie distantă și rămâne la fel de rece ca gheața de pe pervaz. Deși o parte din mine își dorește să-i vorbească, să-i pună mii de întrebări, mă tem că nu are răspunsurile pe care tânjesc atât de mult să le aud. Nu mai redeschidem acest subiect.

Slavă Domnului că incidentele care mi-au tulburat primele săptămâni de slujbă nu au mai fost aduse în discuție, deși sunt conștientă de faptul că o evidență strictă a greșelilor mele este ținută negru pe alb în registrul lui Cutler. Încep să învăț că viața într-un hotel are căi nebănuite. Incidentul unui pieptene furat

poate să fie trecut sub tăcere dacă un oaspete influent o cere; un bilețel clar dat dintr-o mână în alta poate să pună capăt unei situații. Nelipsita bârfă despre propria mea nechibzuință s-a risipit, deoarece alte greșeli sunt discutate în jurul mesei la micul-dejun: un mesaj urgent netransmis, un fier de călcat prea încins lăsat pe materialul unei rochii, un moment prost ales să te giugiulești cu băiatul de la livrări în magazie, o remarcă nelalocul ei la adresa unui oaspete. În timp ce O'Hara mă urmărește ca un vultur, încerc să dau uitării trecutul, și odată cu săptămânile care vin și pleacă, încep să înțeleg perspectiva romantică a managerului asupra hotelului. Mă simt atrasă de el de parcă hotelul ar avea propria lui personalitate. Trăiește și respiră, mă șochează și mă surprinde la fel de mult ca și clienții care-i ocupă camerele.

Emoția Crăciunului plutește pe străzile Londrei. Aerul rece de decembrie îmi atinge urechile și îmi ciupește obrajii. Uneori mă simt veselă, alteori obosită; uneori mai animată de speranță, alteori adâncită în deznădejde. Când îi povestesc lui Clover despre finalul dezastruos al întâlnirii cu dl Clements, mă duce să văd vitrinele de la Harrods și Selfridges, de la Hamleys și Liberty, ca să-mi schimbe dispoziția. Pălăriile și mănușile de iarnă, paltoanele și pantofii sunt minunați: fetru gros și catifea în cele mai moderne nuanțe, blănuri grele de nurcă și zibelină. Ne uităm pierdute în admirație asemenea copiilor zdrențăroși din East End care iscodesc prin vitrinele magazinelor de dulciuri. Londonezii vin cu miile să vadă în special aranjamentele spectaculoase ale dlui Selfridges. Ascult suspinele copiilor cu bujori în obraji care își lipesc nasurile de geamuri și care scot țipete de entuziasm la vederea soldățeilor, a păpușilor drăgălașe, a ursuleților și trenulețelor de lemn. Văd mânuțe cuibărindu-se în mănuși de lână, ținute strâns de mame și dădace agitate. Niciodată nu mi-am simțit mâinile mai inutile.

Clover are un nou palton pe care să-l admir și pentru care să o invidiez – o altă haină căpătată. Se răsfață cu un nou ruj de buze și mascara de la Woolworth și insistă să-mi cumpere și mie o pereche de ciorapi din mătase adevărată, urându-mi Crăciun

fericit, în timp ce vânzătoarea îi împachetează pentru mine. Nu știu cum de își permite toate aceste lucruri, dar îmi spune că economisește din salariu.

– Ce e rău în a te răsfăța din când în când? îmi spune. Cine altcineva să-mi cumpere, dacă nu eu?

Are dreptate. Nu are cine.

Un spectacol de teatru de Crăciun a devenit o tradiție pentru noi. Săptămâni la rând am economisit bani pentru bilete și am stat ore întregi la coadă ca să ne asigurăm locul în galeria teatrului Shaftesbury.

Stăm la ultimul etaj al teatrului, alături de o întreagă adunătură de vânzătoare și funcționare, croitorese și servitoare, care devin din ce mai isterice pe măsură ce trece timpul. Suntem aici să ne vedem vedetele preferate; acele femei frumoase care ne țin mintea ocupată în timp ce coasem și dactilografiem, curățăm și vindem. Aici este locul unde venim, ca să uităm monotonia lipsită de strălucire a meseriilor noastre. Pentru câteva ore magice, nu suntem doar fete obișnuite, suntem Tallulah Bankhead, Gertrude Lawrence, Bea Lillie și Loretta May. Din locul nostru, de sus de lângă zei, suntem cât mai departe posibil de scenă, și cu toate astea nu ne vom simți niciodată mai aproape de oamenii care ne hrănesc visurile.

Toată lumea este neliniștită în timp ce așteaptă nerăbdătoare să se stingă luminile în sală și să se ridice cortina. Săptămâni întregi de așteptare se contopesc cu rotocoalele fumului de țigară care se unduiesc în jurul candelabrelor suspendate deasupra mulțimii adunate. Agitația sporește cu fiecare minut care trece, alimentată și de valul de emoții care străbate din cabine și plutește pe coridoare și pe scări, până ce întreg teatrul este cuprins de o nevoie disperată de vânzoleală.

Clover își agită părul, ondulat special pentru această ocazie. Își împăturește programul, făcându-l evantai ca să-și răcorească obrajii înroșiți de căldură și emoție. Facem cu mâna prietenilor de peste rând și ne întoarcem către fetele înghesuite de lângă

noi să facem presupuneri despre spectacol, despre costumele domnișoarei May și despre cum va dansa trupa de fete.

Rezemată de balustrada din fața galeriei, îmi fac vânt cu pălăria. Lângă mine, lipită atât de strâns încât pot să îi simt fiecare inspirație și expirație, stă Clover cu picioarele depărtate, cu spatele arcuit și privirea îndreptată spre ornamentele de pe tavan. Am izbucnit în râs.

– Cine te gâdilă? mă întreabă.

– Arăți ca o roșie răscoaptă! Dacă te mai înroșești nițel, o să plesnești!

– Mă bucur că ți se pare amuzant. Nu o să mai râzi când o să povestești tuturor cum am leșinat de căldură și că a trebuit să mă cari afară, ratând amândouă toată minunăția asta.

Îi dau pălăria mea.

– Ia, fă-ți vânt cu asta.

Pălăria lui Clover se pierduse în învălmășeala de pe scările galeriei când se deschiseseră ușile.

– Las-o! îmi strigase peste umăr, proptindu-se de balustradă să-mi țină și mie loc după ce mă oprisem să i-o ridic. Și-așa are o culoare demodată. Hai încoace! Clover nu avea de gând să lase o pălărie să-i stea în calea unui loc lângă balustradă. Pălăria ei nu fusese singura victimă a îmbulzelii din galerie. Un amalgam de obiecte personale erau înșirate pe scară, pe când noi dădeam buzna să urcăm. Am văzut cel puțin patru perechi de mănuși și trei pantofi pierduți.

Urmăresc cum locurile din stal se ocupă, dorindu-mi să-mi pot permite biletul de trei șilingi ca să stau și eu acolo.

– Chiar trebuie să fac pipi, Clo.

– Și eu. Dar trebuie să ne ținem. E mult prea târziu să mai mergem la toaletă acum. Țopăie puțin până îți trece nevoia.

În timp ce clopoțelul sună pe hol, ne luăm de mâini și ne ținem strâns de balustradă, refuzând să cedăm înghiontirilor și îngrămădelii din spatele nostru, pe când ceilalți încearcă să-și croiască drum spre partea din față. Cum sunt mică, mă bucur de talia voluminoasă a lui Clover. Formează un fel de baricadă

în jurul nostru, cu fundul poziționat în așa fel încât să nu poată nimeni să ne clintească.

Treptat, doamnele și domnii, starurile de teatru și film, demnitarii și elitele societății sosesc să-și ocupe locurile în stal. Noi rămânem mute de admirație văzând atâta eleganță. Blănuri și satinuri, diamante și mătăsuri, tunsori moderne în stil bob, coliere cu imitații de perle mari și mărgele argintii, cape din catifea și rochii viu colorate. Trilul de entuziasm al mulțimii de la galerie se amplifică într-un crescendo strident, umplând teatrul cu un zgomot asemănător celui din piața Portobello. Zăresc o doamnă de pe unul dintre locurile de lângă orchestră care își acoperă urechile, dar noi continuăm. Fetelor de la galerie nu le pasă de urechile delicate ale doamnelor sensibile.

Și iată că se sting luminile. Inima îmi bate cu putere. În niciun alt moment nu mă simt mai plină de viață decât atunci când se ridică cortina. În spatele meu, mulțimea izbucnește în urale și aplauze. Cineva dă peste mine și pe moment îmi pierd echilibrul, agățându-mă de Clover ca să nu pic, în timp ce orchestra cântă primele acorduri de început. Muzica mă face să simt un fior prin tot corpul. Lumina amețitor de albă a reflectorului străpunge bezna și cortina se trage de o parte și de alta a scenei, cu mișcări ample, treptate. Mă aplec în față, iar încheieturile mâinilor mi se albesc, în timp ce mă țin strâns de balustradă. Dansatoarele din trupă alunecă pe scenă, tocurile lor lovesc ritmic podeaua și bat step, trimițând ecouri vibrante pline de emoții către public. Câtă precizie! Câtă frumusețe a costumelor din mătase crem cu pene negre! Dansul lor sincronizat perfect crește în intensitate și ajunge la un final apoteotic, atunci când tocurile lovesc scena ca o furtună.

Și apoi, femeia pe care am așteptat-o cu toții: Lorreta May.

Adorata din West End. Preferata Londrei mondene. Debutanta rebelă a lumii mondene, îmbrăcată de Poiret și Lelong, fotografiată de Beaton, pictată de artiști și cântată de poeți în saloane. Pe Loretta May am așteptat-o cu toții. Ea este motivul pentru care am economisit fiecare bănuț din salariul săptămânal, ca să cumpărăm bilet la spectacolul din această seară, și

pentru care am stat ore întregi în picioare, doar să o vedem în carne și oase. Ea este motivul pentru care femeile de vârstă mijlocie și-au uitat sticlele de lapte pe trepte în acea dimineață, și-au uimit soții lăsându-i fără micul dejun, ca să se grăbească pe Strada Wellington și să se alăture cozii de la ușa galeriei.

Apare din culise în plin zgomot de picioare care bat în podea și într-o frenezie de ovații de la galerie. Mă năpădesc lacrimile în timp ce o strâng pe Clover de mână. Costumul domnișoarei May este minunat: șifon de culoarea lavandei cu mici ornamente florale în zona taliei și cu franjuri de o parte și de alta a poalelor. În picioare, pantofi argintii sclipitori, cu tocuri înalte de culoare ciclamen. Chiar și câțiva domni din stal se ridică și o aclamă, plini de admirație.

Încă de la prima replică, întreaga sală izbucnește în hohote de râs. Magia Lorettei May face furori.

Spectacolul se derulează într-un nor de dans, cântec, râs și aplauze frenetice. Ultima cădere a cortinei stârnește un val de afecțiune dinspre galeria fetelor.

– Ești minunată! Ești minunată! strigăm toate, iar cuvintele noastre produc ecou în sală, când o chemăm pe domnișoara May din nou la rampă. Dar ea a plecat și spectacolul s-a sfârșit.

Luminile se aprind în sală și Clover mă trage de mânecă.

– Vino. Poate o vedem când pleacă.

– Du-te tu, spun, vin și eu imediat.

În timp ce fetele celelalte se grăbesc să coboare scările abrupte, sperând să apuce un autograf sau poate o invitație în cabină sau, cel puțin, să o zărească pe domnișoara May când pleacă la petrecere, eu rămân în picioare și privesc scena. Închid ochii, imaginându-mă îmbrăcată în șifon de culoarea lavandei, cu pantofi de dans argintii în picioare. Îmi rostesc replicile cu dezinvoltură și la momentul perfect. Aud strigătele publicului pentru bis și scandarea numelui meu de fiecare dată când apar din culise.

– Tu nu mai pleci?

Deschid ochii. O plasatoare mătură lângă mine.

– Ba da. Desigur. Mă scuzați.

– Ți-ar plăcea acolo, nu?

– Poftim?

– Pe scenă? Toate fetele din galerie visează să ajungă pe scenă.

– Și ce e rău în asta?

Femeia are o față acră și își suge buza de jos zgomotos.

– Niciun rău. Doar că așa ceva n-o să se întâmple, nu? Nu știu. Voi, astea tinere, aveți toate capul plin de prostii!

Chicotește în barbă în timp ce-și continuă măturatul. Eu îmi ridic geanta și mă îndrept către ieșire, unde mă așteptă Clover.

Afară, Londra este luminată ca un circ. Mă opresc să privesc intrarea teatrului. Numele LORETTEI MAY este scris cu lumini electrice. O iau pe Clover de braț.

– Cred că *Dolly Lane* ar arăta bine în lumini, ce zici?

– Credeam că o să fie Ninette Faye, spune, amintindu-mi de numele de scenă născocit de noi cu ani în urmă. Chicotesc și o trag mai aproape de mine.

Ne plimbăm împreună pe Shaftesbury Avenue și traversăm Cambridge Circus, cu capul plin de gânduri întortocheate.

Clover observă că sunt tăcută, distrată.

– Ce-ți mai trece prin capul ăla al tău? mă întreabă.

Îmi așez capul pe umărul ei.

– Chestii.

Ghicește la ce mă gândesc.

– De ce nu te duci până la spital? Vezi dacă nu poți să-l găsești.

– Am mai încercat. N-am găsit nimic.

– Dar asta a fost acum câțiva ani. Poate acum îți pot da mai multe informații. Sunt multe femei care și-au găsit copiii sau măcar li s-a spus că sunt în siguranță și bine îngrijiți. Măcar te liniștești un pic, înainte de orice.

– Îmi este frică, Clover. Și dacă îl *găsesc*? Dacă îl găsesc și nu suport să-l pierd din nou? Atunci ce fac? Aș lua-o de la capăt.

Își pune mâinile pe umerii mei.

– Dar nu ai de unde să știi până nu îl găsești, știi asta, nu? Și nici nu-ți poți petrece toată viața întrebându-te.

Cum ne plimbăm noi, trecem pe lângă o fanfară formată din foști soldați care cântă colinde de Crăciun. Muzica lor sună frumos și cutremurător, melodia plutește pe deasupra mulțimilor de cumpărători, amatori de teatru și petrecăreți. În timp ce ne oprim pentru o clipă să ascultăm, mă întreb care sunt poveștile lor. Unde au luptat, pe cine au pierdut, cât de diferită e viața lor acum.

Mă întreb dacă Teddy aude muzica.

Mă întreb dacă își amintește cât de mult ne plăcea nouă să dansăm.

Mă întreb dacă măcar se mai gândește la mine.

23

TEDDY

Spitalul militar din Maghull pentru răniții de război, Lancashire
iunie 1919

„Îmi amintește de apusul pe care l-am văzut cândva,
dar nu-mi aduc aminte nici unde eram, nici cu cine eram.
Presupun că era Dolly. Mereu a fost Dolly."

Din ce în ce mai multe paturi rămân goale. Sunt unul dintre cei șase pacienți care au mai rămas în salon acum. Se pare că pentru doctori am devenit un fel de miracol medical. Aproape ajung să cred că nu vor să mă lase să plec acasă, ca să poată scrie în continuare rapoarte despre mine. Nu că m-ar deranja, de altfel. Îi voi duce dorul infirmierei, dacă plec acasă. Mi-a devenit un fel de prieten special.

– Am mai găsit o scrisoare, spune. A fost scrisă de Crăciun. Pare cam anapoda să o citești într-o așa zi splendidă de vară, dar presupun că nu are importanță. Vrei să ți-o citesc?

Dau din cap aprobator.

Scoate scrisoarea din plic, își dă la o parte o buclă de pe ochi și începe să citească.

18 decembrie 1917

Crăciun fericit, Teddy!

Cum este posibil să treacă încă un an? Cum de ești plecat de atâta timp? De când ai plecat, s-au născut șapte copilași în sat – și cei opt pisoi. Poppy a crescut mult. Este cea mai adorabilă pisică. Îi povestesc totul despre tine.

Sper că ți se potrivesc ciorapii și fularul. Eu le-am tricotat. Mă tem că nu prea mă pricep la tricotat. Alte fete și femei tricotează o grămadă, dar eu încă sunt neîndemânatică și tot scap ochiuri. Mama și-a pierdut speranța cu mine. Dar eu insist să încerc și iată ce a ieșit. Mama spune că, dacă nu îi poți folosi ca ciorapi, ai putea să îi folosești în loc de mănuși. I-am făcut în culorile echipei noastre de fotbal de la uzină: negru și alb. Dungile au ieșit cam pieziș, dar presupun că nu contează prea mult dacă le bagi în cizme.

Ce faci de Crăciun? Sper că se va opri lupta, fie măcar pentru o zi, și că toată lumea își va face timp să își amintească de cei dragi de acasă. Cât de îngrozitor este să te gândești la oameni care se omoară între ei de Crăciun! Ți-am pus o sticlă de rom și alte câteva pachete de țigări. Budinca este de la mama. A insistat să facă multă budincă pentru bărbații din sat. Asta o ține ocupată și o ajută să nu se mai gândească la altele.

Săptămâna trecută au căzut primii fulgi de zăpadă. Uitasem cât de frumos este satul când ninge. Totul era atât de calm și de liniștit, încât pentru o vreme mi-a venit greu să cred că suntem în război.

Sper să apuci să vezi puțină zăpadă Crăciunul acesta, Teddy. Dacă ninge, ciorapii îți vor ține de cald. Cu tot cu dungile lor piezișe.

Din toată inima,
Micuța ta,
Dolly
X

Dungi piezișe.

Îmi amintesc de dungile piezișe de pe ciorapi. Negre și albe.

Când închid ochii, îi văd în mâinile mele. Mă aud cum râd, fiindcă știu cât de mult trebuie să fi muncit ca să le facă.

Îmi amintesc. Pentru prima dată de când am venit aici, îmi amintesc.

Deschid ochii. Lângă mine, ea împăturește scrisoarea și își șterge obrajii cu o batistă albastră cu picățele. Îmi pare rău pentru ea. Îmi pare rău fiindcă trebuie să fie aici, în locul acesta groaznic, pe o vreme atât de frumoasă. Este o zi bună de ieșit la plimbare. Știu că ar prefera să fie afară.

Întind mâna către mâna ei și o cuprind cu degetele. Sunt moi ca mătasea. Închid ochii și văd o lume roșu intens și galben-portocaliu în timp ce lumina soarelui mi se odihnește pe pleoape. Îmi amintește de apusul pe care l-am văzut cândva, dar nu-mi aduc aminte nici unde eram, nici cu cine eram. Presupun că era Dolly. Mereu a fost Dolly.

Stă cu mine un timp și ne odihnim împreună în lumina soarelui. Abia când sosește intendenta pentru inspecțiile zilnice, își strânge lucrurile și pleacă. O urmăresc cu privirea până când dispare prin ușa batantă.

La fereastră, fluturele își întinde aripile, scăldându-se într-o rază de soare. Simt că este nerăbdător, că în curând își va lua zborul, iar când o va face, o să îl privesc cum pleacă și o să mă bucur de libertatea lui.

Până la urmă, nu este al meu. Nu îmi aparține.

24

DOLLY

„Eu nu sunt așa, dle Snyder. Nu sunt genul acela de fată.”

Preocupată de Crăciun și de programul epuizant plin de petreceri și prânzuri oficiale, Madame Delysia pare să fi uitat să se ocupe și de găsirea unei noi servitoare personale. M-am adaptat unui program comod în care îi cunosc obiceiurile și micile subtilități, iar ea are încredere că fac tot ceea ce este necesar. Știu ce rochii și ce pantofi să îi pregătesc pentru diversele invitații și întâlniri, și, chiar dacă în realitate o văd rareori, atunci când o văd îmi vorbește amabil și zâmbește delicat, iar eu mă scald în incandescența pe care o emană atenția ei ore întregi după aceea.

Cât despre Snyder, încă îl privesc cu neîncredere și privesc cu suspiciune și motivele pentru care m-a ajutat să ies din situația cu pieptenele de păr, însă până la urmă mi-am găsit curajul să îl abordez cu privire la audiție. A fost o discuție incomodă, în urma căreia mi-am pierdut entuziasmul pe care credeam că îl voi dobândi, dar, după cum încep să înțeleg, visurile nu vin întotdeauna împachetate frumos. Uneori sunt ciudate și diforme și dificil de urmat. Trebuie să profit de orice ocazie care mi se ivește.

Când sunt singură și mă ocup de treaba din camerele și apartamentele care îmi sunt alocate, mă gândesc adesea la Sissy, care îmi spunea cum probează cameristele pantofii doamnelor

sau cum se dau cu puțin parfum. Îmi aduc aminte când a pus pe lângă ea o rochie de seară și s-a apucat să imite câțiva pași de vals prin cameră, în prima noastră dimineață de lucru împreună, în timp ce umerașul îi atârna pe după gât. Râsese de mine când îi spusesem că nu ar trebui să facă asta. Am cunoscut cameriste care umblaseră prin lucrurile personale ale stăpânelor, dar făceau asta de regulă ca o reacție de furie, după ani de exploatare și persecutare. Deși nu prea există motive de reacții de aversiune și resentimente în hotel, tentația este totuși la orice pas.

Admir îndeosebi rochiile lui Madame Delysia. Are cele mai frumoase rochii de seară din colecțiile Lanvin și Vionnet, din șifon sau satin, care sclipesc în mâinile mele, iar rochiile de zi sunt create de Lucien Lelong, cu pliseuri perfecte și finisaje din dantelă fină. Pe lângă rochii, pantofii ei sunt cele mai minunate lucruri pe care le-am văzut vreodată. Are o pereche specială de pantofi de dans care îmi atrag privirile ori de câte ori îi văd. Materialul din brocart argintiu este ornat cu un model delicat de trandafiri și o broderie din piele lucrată cu grijă. Bumbi superbi din argint fixează baretele. Pielea din interior poartă inscripția producătorului: *Perugia, Faubourg Saint-Honoré, Paris*. De câte ori nu i-am ridicat ca să-i înfășor în hârtie de mătase, înainte să-i pun în husa lor de catifea și apoi înapoi în cutie. De câte ori nu m-am întrerupt din ceea ce făceam și m-am minunat.

Acum, când îi pun la locul lor, ezit și îmi trec degetele peste materialul fin în timp ce îi ridic în dreptul geamului, ca să admir felul în care lumina lucește și se joacă cu țesătura. Pun unul dintre pantofi lângă picior. Sunt numărul meu. Să îndrăznesc?

Mă duc repede la ușă, îmi lipesc urechea de toc și ascult dacă se aud pași care se apropie. Este o liniște profundă. Iau o hotărâre rapidă.

Mă așez pe marginea patului, îmi arunc din picioare pantofii anoști de culoare neagră și îmi cufund picioarele în pielea moale. Se simt minunat pe piele. Se potrivesc perfect. Mă ridic și merg pe covor, înainte și înapoi. Fac o piruetă, un mic salt, un pas de step și o bătaie ușoară din picior. Stau în fața oglinzii și mă admir. Picioarele mele încălțate în pantofi argintii. Cât de frumos!

Cu aceeași repeziciune cu care i-am încălțat îi și dau jos și îi pun la loc în dulap, în timp ce inima îmi bate năvalnic, fiindcă am luat ceva fără să cer voie. Îmi reiau treburile și aranjez lenjeria proaspăt schimbată, umflu pernele, șterg urmele de pe cutiile aurii de țigări, iar în tot acest timp picioarele mele păstrează senzația lăsată de pielea moale și de pantofii argintii.

Audiția cu Snyder este programată pentru ora nouă, în duminica mea liberă. Îmi dă instrucțiuni să merg la intrarea actorilor de la teatrul Prince of Wales. Am împrumutat o rochie de la Clover, mi-am luat costumul meu de dans și pantofii de dans vechi și ponosiți. Pe lângă toate astea, am cu mine doar visurile care mă susțin.

Îl găsesc stând afară când ajung și îmi aruncă un rânjet când mă vede, apoi își stinge restul de țigară, călcând pe ea.

– Ah, bun. Ai venit. Ai fi surprinsă câte fete nu vin.

Mă uit în jur.

– Unde sunt celelalte?

– Celelalte?

– Celelalte care participă la audiție.

Râde.

– Dar este o audiție privată, domnișoară Lane. Organizată special pentru tine. Presupun că trebuie să existe niște avantaje ale faptului că faci curat în apartamentul de hotel al unui impresar de la Hollywood!

Îmi simte ezitarea.

– Jumătate din fetele din Londra ar veni aici într-un suflet, dar dacă preferi să stai la o coadă imensă și să-ți aștepți rândul…

– Nu, este în regulă.

Îi zâmbesc nervos și intru pe coridorul întunecat. Snyder închide ușa în urma mea cu un zgomot surd.

– Trebuie să te schimbi? întreabă.

– Da, vă rog.

– Cabinele sunt în stânga. Stai cât este nevoie, apoi vino pe scenă.

Rătăcesc pe un coridor îngust până găsesc cabina actorilor și trag ușa după mine. Caut o încuietoare, dar nu există niciuna. Pun un scaun în ușă ca să blochez intrarea. E mai bine decât deloc.

Îmi pun geanta pe un taburet și îmi așez haina pe spătarul unui scaun. Camera este mică și rece. Tremur și îmi frec mâinile ca să le încălzesc. O masă lungă de toaletă se întinde de-a lungul peretelui, cu becuri de jur împrejurul oglinzii care se reflectă în geam. Peste tot este plin de costume și elemente de recuzită. Mesele de toaletă sunt ticsite cu machiaj, sclipici, recipiente deschise cu cremă de față ce poartă urmele adânci ale degetelor care au fost acolo. În aer plutește miros de săpun Pear și de fixativ. Este ca și cum actorii tocmai au ieșit. Încerc să nu mă las distrasă gândindu-mă că mă aflu acolo sau la cine ar fi putut fi în acest loc cu o seară în urmă, așa că îmi pun costumul de dans cât de repede pot, fiind atentă și la ușă. Fac câteva întinderi și ridicări de picioare, apoi ies pe coridor și mă îndrept spre scenă. A trecut atâta timp de când am fost la ultima audiție. Mă simt anchilozată și nesigură și ezit când cobor treptele care duc în culise. Concentrează-te, Dolly, concentrează-te! Trag cu putere aer în piept și ies pe scenă, tropăind cu tocurile pe pardoseală în timp ce mă îndrept către lumina reflectorului din centru.

Sala de spectacole este scăldată în întuneric și în tăcere.

– Alo? vocea îmi sună neobișnuit de firavă și de pierdută.

Snyder apare dintre aripile care se află în partea opusă scenei.

– Nu-ți face griji, nu te-am abandonat.

Mă cercetează rapid din cap până-n picioare, dar nu face nicio remarcă legată de felul în care arăt.

– Ai adus ceva muzică?

Îi dau partitura muzicală, aceeași pe care am târât-o după mine jumătate din Londra în ultimii câțiva ani. Se uită pe ea puțin, apoi râde.

– Nu ai vrea să încercăm ceva puțin mai actual? Bănuiesc că ai auzit de Charleston?

– Bineînțeles.

– Bun. Eu o să cânt, iar tu îmi arăți cei mai frumoși pași pe care îi poți face.

Coboară în fosa orchestrei.

– Apropo, nu ai de gând să mă întrebi?

– Ce să vă întreb?

– De ce te-am ajutat atunci, cu incidentul legat de pieptenele de păr.

Duc o mână la ochi și privesc cu ochii pe jumătate închiși din cauza luminii orbitoare a reflectoarelor.

– Am presupus că doar ați ținut cont de ceea ce își dorea Madame Delysia.

– Faci teribil de multe presupuneri pentru o servitoare. Nu-mi amintesc să fi auzit vreun „mulțumesc”.

Cuvintele lui sunt tăioase. Înghit în sec.

– Mulțumesc. A fost foarte amabil din partea dumitale să intervii.

– Ai face bine să fii manierată, domnișoară Lane. Lipsa manierelor poate să bage o fată în bucluc.

Cobor privirea în jos, la picioare, în speranța că nu vede că m-am îmbujorat în obraji. Nu așa ar trebui să fie. În niciun caz nu îmi imaginasem că va fi așa.

Râde.

– De ce ești așa de serioasă? Doar te tachinez! Fac mișto de tine*, nu așa spuneți voi, britanicii? Am dat uitării totul. E de domeniul trecutului.

Tușește și se așază la pian.

– O să țin ritmul pentru tine. Ești gata?

Dau din cap aprobator. Inima-mi bate gata să îmi iasă din piept. Picioarele-mi tremură ca piftia. Îmi simt gâtul uscat ca o frunză de toamnă.

– Trei, patru…

Se aud primele acorduri muzicale. Cântă bine. Încerc să-mi alung emoțiile și să mă gândesc de câte ori am privit fetele dansând chiar pe această scenă și afișez cel mai frumos zâmbet pe

---

* *Pulling your leg, în original*. (n.red.)

care îl am și bat step, fac piruete, ridic piciorul cât de sus pot, în timp ce îmi întind brațele în lateral și îmi imaginez că fac parte dintr-un grup de fete care dansează împreună, că nu sunt singură în locul acesta imens, cu un om în care nu am încredere.

După ce termină de cântat ultima bucată, acordurile încetează și totul se cufundă în liniște. Stau în mijlocul scenei, cu respirația întretăiată.

Îl aud pe Snyder cum râde pe înfundate în întuneric în timp ce aplaudă anemic.

– Nu a fost rău. Cam lipsită de flexibilitate, dar am văzut și mai rău. Nu știu de ce, dar ai ceva ce mă amuză, domnișoară Lane. Ești cu adevărat adorabilă. Îmi aduci aminte de Bea Lillie când a debutat. Micul clovn al lui Charlot. Râde ca pentru el. Cânți?

– Puțin.

– Ce știi?

Mi se întunecă mintea.

– „Look for the Silver Lining", din *Sally*.

Interpretez jalnic, iar în timpul acesta îl aud cum chicotește din nou. Mă scuz la final.

– Am emoții foarte mari, dle Snyder. Îmi pare rău. Să o iau de la început?

Sare înapoi pe scenă.

– Dumnezeule, nu! Să nu o iei de la capăt. Nu-ți face griji. Toți suferim din cauza emoțiilor. Nu am fi oameni dacă nu ar fi așa.

Stă în fața mea, cu mâinile în șold și mă privește.

– Deci, cum a fost? întreb, dorindu-mi să se termine.

– Depinde.

– De ce depinde?

– De ce poți să îmi oferi în schimb.

Într-o fracțiune de secundă, sunt înapoi la Mawdesley Hall, lipită de peretele din oficiul majordomului, aud scârțâitul pantofilor lui pe linoleum și mirosul greu de tutun Virginia îmi acoperă gura. Primul meu impuls este să fug de pe scenă, dar nu ascult de el. Simt cum se naște furia de undeva din adâncurile mele. Sunt sătulă de bărbați disprețuitori ca Larry Snyder.

Rămân într-o postură foarte demnă și îl privesc drept în ochi.

– Eu nu sunt așa, dle Snyder. Nu sunt genul acela de fată.

Izbucnește în râs – un râs crud și batjocoritor.

– Poftim? Oh, voi, fetele și servitoarele astea de hotel. Sunteți toate la fel. O singură chestie aveți și voi în cap. Probabil că atunci când îți petreci viața înconjurată de mizerie, aceasta se insinuează negreșit în mintea ta, la fel cum ți se strecoară sub unghii.

Cruzimea cuvintelor rostite de el îmi dă fiori și plec de pe scenă, iar picioarele îmi tremură atât de puternic, încât abia reușesc să pun un picior în fața celuilalt.

Strigă după mine în timp ce cobor scările spre culise, dar îl ignor și fug în cabina actorilor. Îmi arunc rochia peste costumul de dans cât de repede pot, îmi iau haina și geanta, apoi alerg înapoi pe coridor spre intrarea actorilor și ies în stradă. Mă întorc să văd dacă Snyder nu m-a urmărit. Dar nu este. Închid ușa în urma mea și izbucnesc în lacrimi.

Stau în stradă, neștiind încotro să mă îndrept, pe când îmi pun haina și pălăria. Îmi tremură mâinile când încerc să mă închei la nasturi. Mă uit la bătăturile inestetice de pe mâini, semnele de neșters care vorbesc despre ceea ce sunt și ceea ce am fost, cicatricile unei vieți pline de mizerie.

– Domnișoară Lane!

Ridic privirea, ștergându-mi ochii cu mânecile hainei.

– D-le Clements! Ce faci aici?

Sprâncenele i se ridică în semn de îngrijorare când privirile ni se întâlnesc.

– Vai de mine, domnișoară Lane. Este totul în regulă? Plângi.

Îmi întinde o mână, însă eu mă dau în spate.

– Sunt bine. Totul este în regulă.

– Ești absolut sigură? Nu arăți deloc ca și cum totul ar fi în regulă.

Scoate o batistă din buzunarul de la piept și mi-o întinde. O iau și îmi suflu nasul, în timp ce el privește către intrarea actorilor din spatele meu.

– Nu cred că deschid prea curând în următoarele ore.

Îmi cobor privirea.

– Nu vreau să intru. Eu tocmai plecam.

– Înțeleg. Ei, bine, poate îmi permiți să te însoțesc?

– Aș prefera să fiu singură. Mă pricep să fiu singură. Mai ales în ceainării.

Tresare la remarca mea tăioasă.

– Ah, da. În legătură cu asta. Ar trebui să mă explic…

Însă nu apucă, fiindcă ușa de la intrarea actorilor se deschide și iese Snyder.

– Tot aici ești, domnișoară Lane?

Refuz să îi răspund. Perry se uită când la mine, când la Snyder, apoi revine.

– Te-aș sfătui să nu stai prea mult așteptând să intri la audiții, continuă Snyder. O să ți se ducă vestea.

Perry îi întinde mâna.

– Nu cred că am avut plăcerea. Peregrine Clements.

Snyder răspunde cu reticență.

– Snyder. Larry Snyder. Venit în recunoaștere de la Hollywood.

Se uită la mine.

– Nu e rea, dacă ai nevoie de cineva cu care să completezi rândul din spate al dansatoarelor.

– De fapt, dle Snyder, eu mă pregăteam să o conduc acasă pe domnișoara Lane.

Snyder pufnește disprețuitor.

– Acasă! Ei bine, presupun că pentru unii hotelul înseamnă acasă. Vă doresc amândurora o dimineață plăcută. Și continuă să râdă în timp ce dispare după colț.

Perry bagă mâinile în buzunar.

– Da, părea absolut îngrozitor. Presupun că din cauza lui plângi.

– Nu doar din cauza lui.

Cuvintele mele sunt mai mușcătoare decât mi-aș fi dorit, dar mă bucur totuși că le-am rostit.

Perry își trage după el picioarele într-un fel ciudat.

– Ești absolut convinsă că nu vrei să te conduc înapoi?

– Sunt foarte convinsă.

Sunt supărată pe el, sunt supărată pe tot, dar citesc deznădejde în ochii lui și nu reușesc să mă împotrivesc complet.

– Dar mulțumesc. Pentru că ai intervenit.

– Pentru mult prea puțin, domnișoară Lane. Mult prea puțin.

Îi întorc un zâmbet lipsit de vlagă și plec de lângă el, o parte din mine dorindu-și să mă însoțească, iar cealaltă să nu-l fi cunoscut niciodată, în timp ce ambele părți își doresc să mă strecor în patul meu și să mă ascund de lume.

Merg pe chei ca să rămân aproape de râu. O rafală rece de vânt îmi mișcă pălăria. Simt cum frigul îmi mușcă vârful urechilor. Trec pe lângă artiștii stradali, bărbații și femeile pe care îi văd aici mai tot timpul. Mă opresc preț de o clipă să îi privesc cum lucrează, uitându-mă în special la artistul care se diferențiază oarecum de restul grupului. L-am mai privit și înainte, fiindcă mi-au atras atenția culorile vibrante pe care le folosea. Astăzi a desenat câteva imagini care reprezintă aceeași femeie tânără. În una dintre ele, fața îi este plasată în trompeta unei narcise. În altă imagine, are aripi de fluture. Artistul desenează cu grijă, creând umbre și adăugând contururi clare, până când fata arată de parcă ar fi pe punctul de a se elibera dintre pietrele de pe pavaj și de a merge printre noi. Las doi penny în pălărie, trec prin Embankment Gardens și ajung la hotel.

Odată ajunsă în camera mea, îmi dau jos costumul de dans, trag valiza de sub pat și scot albumul pe care îl am de când eram mică. Pe copertă scrie: „Visurile lui Dolly". Paginile foșnesc în timp ce îl răsfoiesc. Hârtia s-a îngălbenit pe alocuri, însă imaginile nu sunt mai puțin emoționante. Îmi aduc aminte de fiecare dintre ele, de fiecare chip frumos, de fiecare recenzie plină de admirație. Nu ai multe avantaje când lucrezi pentru o familie de oameni bogați, dar unul dintre ele este acela că ai acces la ziarele și revistele care nu mai folosesc nimănui. Nimeni nu știa că, atunci când făceam ghemotoc paginile ca să fac focul sau să usuc cizmele de călărie pe interior, obișnuiam să rup bucățile pe care voiam să le păstrez și mi le puneam în buzunare. În intimitatea camerei mele, le decupam marginile și le îndreptam perfect ca să încapă în albumul meu, apoi le lipeam cu o pastă formată din făină și apă. Îmi amintesc de furnicăturile pe care mi le dădea emoția vederii acelor imagini noapte de noapte, fie la lumina luminării, fie la lumina lămpii cu gaz. Cum ar fi

să dansez pe o scenă din West End? Cum m-aș simți îmbrăcată în rochiile acelea? Toate acestea erau imaginile și cuvintele care îmi țineau sufletul treaz pe când goleam oalele de noapte sau scoteam apă din pompa înghețată, în diminețile geroase de iarnă. Toate aceste imagini și cuvinte îmi fac stomacul să vibreze de căldură acum, când dau paginile, atâtea pagini pline de visurile mele.

Probabil că ar trebui să renunț. Ar fi trebuit să renunț cu mult înainte, însă nu pot. Tot revin la imaginile astea – la „Visurile lui Dolly", la speranțele naive ale unei tinere fete. Nu-mi mai doresc o viață în lumina reflectoarelor pentru mine. Mi-o doresc pentru un bărbat pe nume Teddy și pentru un băiețel pe nume Edward, băiatul pe care l-am botezat doar în capul meu, nu și pe hârtie, pentru bărbatul despre care mi-am imaginat întotdeauna că va fi tatăl copiilor mei. Ei sunt motivele pentru care voi merge mai departe, voi continua să încerc, în ciuda bărbaților ca Peregrine Clements și Larry Snyder, care îmi știrbesc încrederea și mă fac să mă simt un gunoi. Merg înainte pentru Teddy și pentru Edward, fiindcă, dacă mă opresc acum, pentru ce naiba i-am mai pierdut?

Răsfoiesc albumul până când fragmentele decupate ajung la final. Restul paginilor sunt goale, ceea ce îmi spune că visurile mele și rubricile dedicate recenziilor de spectacole au fost înlocuite pentru o vreme de realitatea dură a războiului.

După ce închid albumul, gândurile îmi zboară la tatăl și surorile pe care i-am pierdut, la mama – singură, în micuța noastră casă din Mawdesley –, fragmente îndepărtate din viața mea, împrăștiate pe cuprinsul Angliei. Dacă aș putea să păstrez tot ce am iubit într-un singur loc special. Dacă aș putea să am un album care să le țină pe toate laolaltă.

Dacă…

Cuvântul din care sunt făcute visurile.

25

DOLLY

„Măcar vei avea ocazia să îi spui ce maniere îngrozitoare are, dacă altceva mai bun nu va ieși din asta."

Dimineața următoare, la micul dejun, O'Hara mă întreabă dacă poate să vorbească cu mine între patru ochi.

Simt cum mi se strânge inima.

– Ce am mai făcut acum, domnișoară?

Mă privește cu un aer care aduce întrucâtva a compasiune.

– Nu ai făcut nimic rău, Dorothy. De data asta, nu am motive să-ți fac observație.

Mă ia de mână și mă conduce într-o debara pentru lenjerie de pe coridor. Cu o voce șoptită, îmi dă cea mai nemaipomenită veste. Mă voi întâlni cu o prietenă de-a managerului la ora două, la monumentul Weeping Muse* din Embankment Gardens. Această prietenă, îmi explică, este o actriță celebră. O cheamă Loretta May.

Abia simt frigul în timp ce mă deplasez în grabă pe pavajul ce duce către râu și grădini, iar clopotele bisericii bat ora două. O zăresc imediat, o femeie înaltă și zveltă care așteaptă în fața monumentului Weeping Muse, ridicat în onoarea compozitorului Arthur Sullivan.

---

* Muza care plânge. (n.tr.)

Rămân o clipă pe loc și o privesc. Se apleacă ușor înainte și își sprijină o mână pe spatele statuii cunoscută drept muza care plânge a muzicii. Încerc să mă adun, dar îmi este imposibil. Urmează să vorbesc cu Loretta May. Am văzut aproape toate piesele în care a jucat. Am aplaudat-o până când am făcut bătături în palmă. Am sperat că mă va privi cu coada ochiului pe când iese din culise.

Continui să merg până ajung chiar în spatele ei.

– Mă scuzați.

Se întoarce. Este chiar și mai rafinată de aproape. Păr auriu închis, ca siropul, perfect aranjat. Ochi cu pleoape puternic conturate și creionate seducător cu fard negru. Sprâncene arcuite. Buze de un roșu aprins. Emană un miros de parfum scump, de lux. Își șterge ochii cu o batistă din dantelă și apoi o pune în buzunar.

– Domnișoară Lane?

Dau din cap.

– Da. Mi-au spus. De la hotel.

– Mulțumesc că ai venit.

Întinde un braț suplu ca salcia și îmi oferă o mână cu tot cu mănușă.

Îi strâng mâna și sper că voi reuși să îi dau drumul.

– Este o deosebită onoare să vă cunosc, domnișoară May. Sunteți colosală. Sunt o admiratoare frumoasă. Vreau să spun, sunteți foarte frumoasă și sunt o admiratoare înfocată.

Vorbesc în dodii. Îmi clănțănesc dinții de frig și emoții.

Chicotește. Este un sunet încântător, seducător.

– Ești foarte drăguță să îmi spui asta, cred.

Se pornește o rafală rece de vânt care ne umflă hainele și aproape ne zboară pălăriile.

– Dumnezeule, vântul acesta. Te face să lăcrimezi, remarcă, apoi își șterge ochii din nou. Hai să facem câțiva pași. Este mult prea frig ca să stăm pe loc.

Îmi potrivesc pașii cu ai ei și urmăm aleea care ne poartă prin grădini. Merg alături de Loretta May. Clover ar muri dacă m-ar vedea.

– Probabil te gândești că este ceva extrem de neobișnuit, domnișoară Lane.

– Da! De fapt nu-mi pot crede ochilor că sunt aici. Cu dumneata!

Zâmbește politicos, dar simt că astăzi nu o interesează lingușirile. Mă cert în sinea mea că sunt prea entuziasmată și tulburată.

– Știi, este vorba despre fratele meu.

– Fratele dumitale?

– Da. Mă tem că s-a comportat destul de urât cu tine.

Se oprește și mă privește.

– Fratele meu este Peregrine Clements. Probabil că îl cunoști mai bine sub descrierea „compozitor în dificultate".

Am rămas fără replică. Loretta May este sora lui Peregrine Clements. Continuăm să ne plimbăm.

– Ce gest teribil, să te abandoneze așa în ceainărie.

– V-a povestit?

– Da. Și *i-am spus* că a fost detestabil ce a făcut. Un om cu o educație ca a lui ar trebui să se comporte mai civilizat.

Nu știu ce să spun.

– A fost cam șocant. Credeam că ne înțelegem bine.

– A fost de-a dreptul *nepoliticos*. Dar regretă îngrozitor. Sincer. Este un băiat foarte decent în realitate. Cred că a intrat în panică.

– A intrat în panică?

Își întoarce privirea către mine.

– Uite, este destul de dificil de explicat, dar am vrut să ne întâlnim, domnișoară Lane, ca să te întreb dacă nu ai putea să îi mai dai o șansă.

Nu știu exact la ce mă așteptam când O'Hara mi-a transmis mesajul despre întâlnirea cu Loretta May, dar în mod cert nu la așa ceva.

– Dar mi-a lăsat un bilet. Mi-a scris că nu sunt ceea ce caută dumnealui.

– Oh, lasă asta, spune, apoi face un semn dezaprobator cu mâna, cu mănușă cu tot, și își continuă mersul. Este groaznic

de enervant. Nu știe ce e bine pentru el. Ai tot dreptul să fii supărată pe el și înțeleg dacă nu mai vrei să îl vezi vreodată – și eu prefer uneori să nu-l mai văd, dar, din păcate, nu ne putem alege familia.

Sunt supărată pe el, dar nu am reușit să nu mă mai gândesc la el. Și nici nu am fost capabilă să îi arunc partitura în foc, așa cum îmi promisesem că o voi face.

Domnișoara May își cufundă bărbia în gulerul de blană al hainei cafenii de catifea și îmi face semn să ne așezăm pe o bancă.

– Sunt nedumerită, domnișoară Lane, nu înțeleg de ce ai răspuns la anunțul dat de el. Presupun că motivul este mai profund decât acela că ai fost atrasă de prăjitura cu vișine și ceai?

Îmi vâr mâinile adânc în buzunarele hainei, învăluind cu degetele fotografia lui Edward.

– Credeți că a fost un gest ridicol, nu? Și prietena mea, Clover, este de aceeași părere.

– Nu cred deloc că a fost ridicol. De fapt, cred mai degrabă că a fost un gest curajos.

Nu m-am gândit niciodată că aș fi o persoană curajoasă. Presupun că am fost, oarecum.

Mă uit la femeia aceasta, la idolul meu, care stă lângă mine, observ o căldură în ochii ei verzi și pătrunzători și am sentimentul că altă persoană se ascunde în spatele actriței celebre din fața mea. Nu am nimic de pierdut, așa că îi mărturisesc adevărul.

– Îmi doresc mai mult de la viață decât să fiu servitoare, domnișoară May. Visul meu este să dansez pe scenă și, când am citit anunțul, m-am gândit că ar putea să fie șansa de a mă apropia de visul meu. Chiar și măcar o oră pe săptămână.

Când rostesc cuvintele acestea cu voce tare, sună atât de ridicol și de neverosimil.

Dă din cap și își așază mâna pe genunchii mei.

– Înțeleg.

Mă privește, mă privește *cu adevărat*, îmi ia bărbia în palme și îmi ridică încet capul în sus, spre cer.

– Tu ai ceva, domnișoară Lane. Se vede în ochii tăi. O dorință de ceva mai mult.

Se oprește puțin, își aprinde o țigară și îmi oferă și mie una. Refuz. Tremur atât de tare, încât sunt sigură că aș scăpa-o pe jos.

– Așadar, aș vrea să mai propun o întâlnire, spune, în apartamentul meu, ca să fie pe teren neutru. Dacă Perry se comportă în vreun fel care te jignește sau te supără cumva, îți promit că nu te va mai deranja niciodată. Voi fi acolo ca să te simți mai liniștită. O să pândesc în spatele ușii, așa că mă poți chema oricând și se va termina totul.

Mă cercetează cu privirea, căutând o reacție.

– Ești liberă miercurea după-amiază?

– Da, și duminica, alternativ.

– Atunci vino miercuri după-amiază. Mă găsești în Berkeley Square, la numărul cincizeci și patru.

Mă gândesc la Clover și la programul nostru de dans de la Palais. O să înțeleagă.

– Măcar vei avea ocazia să îi spui ce maniere îngrozitoare are, dacă altceva mai bun nu va ieși din asta. Întotdeauna am considerat că este extrem de important să ai ultimul cuvânt când vine vorba de o neînțelegere. Îți dau ocazia să ai spui ultimul cuvânt.

Are un neastâmpăr adorabil în privire. În mod evident, este o femeie care este obișnuită să obțină ce își propune.

– Cum aș putea să o refuz pe Loretta May?

– Oh, dragă, ai fi surprinsă. O grămadă de oameni mă refuză.

Se ridică și continuăm să ne plimbăm.

– Nu o să-ți pară rău, domnișoară Lane. O să am grijă personal să nu ajungi să îți pară rău.

Este ușor să înțelegi de ce atâția bărbați i-au căzut la picioare. Chiar este cea mai frumoasă și mai plină de șarm femeie pe care am întâlnit-o vreodată.

Când ne apropiem de capătul aleii și de treptele care duc spre stația de metrou Embankment, încep să cadă câțiva fulgi. Domnișoara May întinde mâna și lasă fulgii să se așeze pe mănușa ei neagră.

– Știai că fiecare fulg de zăpadă este unic, domnișoară Lane? Fiecare fulg din acesta mic și fragil are propria individualitate,

la fel ca mine și ca tine. Cred că este un lucru remarcabil. Doar pentru că nu putem să vedem micile particule din care sunt alcătuiți, nu înseamnă că ei nu există. Sunt în jurul nostru și nu sunt mai puțin frumoși doar pentru că nu îi remarcăm.

Glasul ei are o muzicalitate încântătoare. Aș putea să o ascult vorbind toată ziua.

– Gata, nu te mai rețin, îmi întinde mâna. Mulțumesc, domnișoară Lane. Mi-a făcut plăcere să te cunosc.

Rămân tăcută în fața ei, prea fascinată ca să mai spun ceva în schimb.

– Fratele meu nu o să te mai dezamăgească a doua oară, îți promit. Ah, era să uit.

Îmi dă un plic.

– Două bilete la ultimul meu spectacol. Te rog să vii. Este foarte amuzant.

Nu-mi pot lua ochii de la ea pe când dispare pe sub arcadă și se îndreaptă către râu, cu umerii drepți, capul sus și pașii grațioși, dar siguri. Mă uit la pantofii mei negri. Cum aș putea vreodată să mă ridic la înălțimea unui asemenea rafinament când sunt blestemată să port încălțămintea asta atât de urâtă?

În drumul meu înapoi trec prin Gardens și ajung în dreptul monumentului Weeping Muse. Trebuie să fi trecut pe aici de zeci de ori, dar nu m-am oprit niciodată ca să îl privesc atent. Citesc inscripția de deasupra bustului lui Arthur Sullivan.

Is life a boon? If so, it must befall that Death, whene'er he call, must call too soon[*]*.*

Mă întreb ce semnificație au cuvintele acestea pentru domnișoara May. Dar oricare ar fi răspunsul, îmi rămân în minte în drum spre hotel, în timp ce meditez la ceea ce tocmai s-a întâmplat.

O să merg să îl reîntâlnesc pe Perry, fiindcă m-a rugat Loretta May să o fac, și, chiar dacă pot foarte bine să sfârșesc dorindu-i să ardă în iad, știu deja că pe Loretta May aș urma-o până la stele.

---

* Este viața un dar? Dacă este așa, înseamnă că Moartea, atunci când te cheamă, te cheamă prea repede. (n.tr.)

 26

DOLLY

„Dar, cu timpul, toate facem riduri și ne ofilim, domnișoară Lane. Chiar și cea mai frumoasă floare în cele din urmă ajunge să se veștejească și să moară."

Aștept ziua de miercuri cu mare nerăbdare. Sunt agitată și distrasă, îmi fac munca în grabă și mă răstesc la Sissy când mă întreabă ce se întâmplă cu mine. Nu am povestit nimănui despre întâlnirea catastrofală cu Perry Clements, și nici despre audiția îngrozitoare pe care am dat-o cu Snyder. Încă îmi este rușine când mă gândesc la ei și asta îmi schimbă starea de spirit, mă face să devin nervoasă și iute la mânie. Și, deși Mildred se poartă ca și cum nu am fi vorbit niciodată despre experiența pe care am trăit-o împreună la maternitate, încă stă cu ochii pe mine și mă judecă. Simplul fapt că o văd îmi trezește amintiri incomode și îmi tulbură conștiința, care îmi spune că ar fi trebuit să fac eforturi mai mari ca să îl găsesc pe micul Edward.

Imediat ce îmi termin tura de dimineață, mă îmbrac cu cea mai bună rochie pe care o am și iau autobuzul de pe Strand, care trece prin Haymarket și Picadilly și oprește la Green Park, de unde o iau în sus pe Bolton Street, după care o iau pe Curzon Street, în direcția Berkeley Square. Cunosc zona bine, deoarece se află la doar câteva străzi distanță de reședința familiei Archer din Grosvenor Square. Ocolesc scuarul și trec în grabă de traseele

sinuoase de pe Mount Street și Carlos Place. Am în buzunar un bilet pentru Clover în care îi explic de ce nu pot veni să mă întâlnesc cu ea la Palais în după-amiaza asta.

Mă simt ușurată când îmi deschide ușa noua fată în casă și nu cineva cunoscut – ar fi însemnat să dau prea multe explicații și să fac prea multă conversație și nu am timp nici de una, nici de alta. Fata îmi spune că Clover a ieșit deja, fiind ziua ei liberă.

– Îi dai biletul acesta când se întoarce?

Îi dau scrisoarea. O ia și o pune în buzunar.

– Să nu uiți, este important.

Mă asigură că nu o să uite și îmi trântește ușa în față când își aude numele strigat de pe hol.

Mă grăbesc să ajung înapoi pe Berkeley Square, la numărul 54. Casele din rond sunt înalte, în stilul caselor de oraș cu terasă; apartamentele sunt ocupate de aceia dintre cei mai bogați. Cobor un șir scurt de trepte care duc spre ușa unde se fac livrările, sun la ușă și aștept. Mă foiesc și trag cu ochiul la treptele din spatele meu. Să uit de domnișoara May și de fratele ei și să merg cu Clover la dans în schimb? Sunt aici, și cu toate astea ezit și mă încearcă nesiguranța. Nu suport să mă facă din nou să mă simt ca o proastă. Pe când mă lupt cu mine dacă să stau sau să plec, se deschide ușa și o femeie cu o înfățișare plăcută mă invită înăuntru.

Acum nu mai este cale de întoarcere.

Femeia îmi spune că o cheamă Elsie și că este servitoarea-îngrijitoarea-secretara domnișoarei May. O urmez pe un coridor îngust, apoi urcăm un șir scurt de trepte care dau într-un hol larg, de unde urcăm o scară în spirală. Privirile îmi sunt atrase de numeroasele fotografii înrămate și de programele de premiere de pe pereți. LORETTA MAY. Numele ei scris cu litere mari, cu chipul ei frumos surprins de blițurile fotografilor. La capătul scărilor, aud conversație într-o cameră mare din stânga mea. Elsie mă roagă să aștept o clipă. Rămân în pragul ușii și cercetez interiorul.

Camera este spațioasă și ușor luminată de razele soarelui iernatic care pătrunde dintr-o parte prin ferestrele-ghilotină

imense. Suluri mari de material de diferite culori acoperă o masă lungă din centrul camerei. Un manechin de croitorie este așezat în fața ferestrei, iar o femeie stă în genunchi în fața lui și aranjează pliurile unei fuste de culoarea verde-smarald. Ține ace de gămălie între dinți, din care ia câte unul pe care îl prinde de fustă, după care se dă în spate ca să verifice, apoi prinde altul. Domnișoara May stă aplecată peste un album mare cu schițe la o masă alăturată. În cameră plutește o atmosferă plăcută de hărnicie, dar pe dl Clements nu îl văd nicăieri. Presupun că s-a răzgândit. Din nou.

Apare o servitoare în capătul scărilor, care trece razant pe lângă mine, în timp ce mă dau într-o parte. O privesc cum ezită și nu reușește să găsească un loc unde să așeze tava din argint cu ceai pe care o duce, fiindcă totul este acoperit cu materiale sau cărți. De câte ori nu am fost eu fata ezitantă care nu își dorea să o supere pe Madam sau pe musafirii ei, dacă punea o tavă acolo unde nu trebuia. O servitoare poate fi concediată pentru o asemenea imprudență.

Domnișoara May flutură distrasă o mână în direcția bufetului, fără să ridice privirea.

– E în regulă acolo, Beth. Împinge lucrurile într-o parte.

Servitoarea face așa cum i se spune și așază tava.

– Mai doriți ceva, domnișoară?

– Nu, deocamdată. Poți să pleci.

Fata iese din cameră și când trece pe lângă mine mă privește cu atenție.

– Ei bine, intri până la urmă, șoptește, sau ai de gând să stai aici toată ziua până se prinde praful de tine?

După ce servitoarea se face nevăzută pe scări, Elsie mă invită înăuntru. Zâmbește, mă atinge ușor pe braț și îmi urează succes, apoi închide ușa în urma ei.

Rămân stângace, chiar în fața ușii închise, până când domnișoara May își ridică privirea de pe planșa cu schițe și afișează un zâmbet larg.

– Ah, domnișoară Lane, ai venit! Îmi ia mâinile și mi le strânge de parcă am fi prietene vechi.

– Sunt *foarte* încântată să vă văd.

Arată către un scaun.

– Te rog, ia loc.

Dau la o parte câteva bucăți de material și mă așez, cu geanta în poală. Mă simt îngrozitor de nelalocul meu și cumplit de prost îmbrăcată. Îmi încrucișez picioarele și le bag sub scaun ca să nu mi se mai vadă pantofii ponosiți.

Domnișoara May toarnă ceai dintr-un ceainic de argint.

– Din păcate, e un pic cam prea devreme pentru șampanie, deși toată treaba asta cu pregătirea costumelor îți face o sete teribilă, nu-i așa, Hettie?

Femeia care stă în genunchi în fața manechinului își ridică privirea.

– Nu este *niciodată* prea devreme pentru șampanie, domnișoară May. Nu asta este regula dumneavoastră de aur?

Loretta râde și îmi dă ceaiul. Este același râs seducător pe care l-am auzit în Embankment Gardens, același râs pe care l-am auzit de atâtea ori în sala de spectacole. Râsul care a devenit cumva nota ei distinctivă și care a atras atâția admiratori de-a lungul anilor. Râsul care îi blochează acum respirația și declanșează un episod violent de tuse, împiedicând-o să mai vorbească pe moment. Se așază într-un scaun și se apleacă să bea apă dintr-un pahar, până când i se potolește tusea și poate să respire normal. Nu este plăcut să privești.

Femeia din fața manechinului se agită în jurul ei.

– Chiar ar trebui să mergi la doctor cu tusea asta. Este clar că se agravează.

Domnișoara May nu îi ia în seamă preocuparea.

– Trebuie să îți fac cunoștință cu croitoreasa mea, domnișoară Lane. Hettie Bennett. Se îngrijorează din orice.

Zâmbesc croitoresei. Îmi zâmbește și ea.

– Îmi face plăcere să te cunosc, domnișoară Lane. Și dacă nici *eu* nu îmi fac griji, nu văd cine și-ar mai face.

– Ați încercat tabletele J. Collis Browne? întreb. Sau o doză de cărbune? Mama bagă mâna în foc că sunt bune.

Domnișoara May se ridică și își întinde brațele lungi în sus, către tavan. Îmi amintește de o salcie: puternică, și totuși atât de fragilă.

– Chestii scârboase. Toate. Este doar ceața care îmi irită pieptul. Iarna îmi dă de furcă. O să fiu ca nouă până la primăvară.

Hettie dă din cap și își reia treaba, iar domnișoara May se apropie de mine.

– Este foarte bine că ai venit, domnișoară Lane. Fratele meu ar trebui să apară dintr-un moment în altul, deși se știe că întârzie mereu, așa că nu m-aș aștepta să îl văd venind prea curând, dacă aș fi în locul tău.

– Știe că sunt aici?

– În niciun caz! Vei avea avantajul de a-l lua prin surprindere.

Zâmbesc și iau o gură ce ceai. Earl Grey. Este ca și cum aș bea dintr-o sticluță de parfum.

– Te rog să scuzi haosul, continuă, în timp ce își ține mâinile pe șoldurile ei mici și scrutează camera. Pregătim costumele pentru stagiunea următoare și ca să faci asta este nevoie de haos, se pare. Poftim, uită-te aici.

Îmi dă albumul cu schițe pe care îl cerceta acum câteva momente. Îmi așez ceașca de ceai pe o masă de alături și răsfoiesc paginile, admirând croielile rochiilor.

– Sunt minunate. De cine sunt create?

– Majoritatea de Lucile. Unele de Chanel. Câteva de Poiret.

Se așază lângă mine ca să vadă mai bine.

– Aceasta este descrisă ca fiind țesută cu raze de soare. O să fie extraordinar de ușoară la purtat, cu broderia aurie și argintie peste satinul alb-stridie. Materialul va avea luciri spectaculoase în lumina reflectoarelor. Iat-o și pe aceasta. Lucile este renumită datorită ornamentelor florale pe care le creează. Ghirlande din boboci de trandafir din mătase roz. Nu sunt grozave?

Dă pagina.

– Aceasta este foarte elegantă. Poartă semnătura Chanel. Privește croiala în bié*. Este o nebunie în lumea modei, toți în-

* Bié – fâșie de material textil tăiată oblic, în croitorie. (n.red.)

cearcă să înțeleagă cum reușește să dea o linie atât de fluidă și de elegantă modelelor. Atât de feminină. Cine poate să spună că modelul acesta face o femeie să arate ca un băiat, în mod clar a băut prea mult absint.

– Sunt foarte frumoase, spun. Nu-mi pot imagina cât de plăcut trebuie să fie să le porți.

Se ridică și se îndreaptă către fereastră.

– Este extraordinar să porți așa ceva. Nu poți subestima puterea de transformare a unei rochii de lux. Îmi amintesc când am întâlnit-o prima dată pe Lucy Duff Gordon. Cockie ne-a aranjat întâlnirea.

– Cockie?

– Scuze. Charles Cochran. Știam că Lucile crease rochii pentru Lily Elsie și alte actrițe. Eram atât de entuziasmată, că nu am putut să mănânc nimic la micul dejun și deliram, în sensul bun al cuvântului, când am ajuns la magazinul din Hanover Square. M-a cercetat extrem de atent ca să își poată face schițele. Mi-a spus că am forme frumoase și că mă pricep să stau nemișcată. Cockie a spus că mă pricepeam mai bine să stau nemișcată decât mă pricepeam la dans! Ce bătrân îngrozitor! Nu am fost niciodată cea mai talentată dansatoare, dar am avut carismă. Acesta a fost motivul pentru care Cockie m-a încurajat să urc pe scenă. „Acolo unde îți lipsește ritmul, vei compensa cu farmecul”, mi-a spus. Cockie crede cu tărie că poți învăța orice fată să danseze, însă carisma este ceva ce nu se poate învăța.

Nu-mi pot lua ochii de la ea când vorbește. Este ca un înger care stă în lumina soarelui. Cu siguranță are carismă.

Se întoarce și își sprijină mâinile pe pervazul din spatele ei.

– Toate avem nevoie de puțin noroc, domnișoară Lane, de cineva care să vadă acel ceva din noi. Eu am fost norocoasă. Am avut acces la ce a fost mai bun de la cei mai buni. Lucile m-a învățat cum să mă mișc pe scenă, cum să îmi aranjez părul ca să îmi pun chipul în valoare, cum să îmi țin gâtul în poziția corectă, pentru ca luminile scenei să-mi reflecte cele mai bune posturi. Spunea că am pielea de culoarea „crinilor și a trandafirilor”. Am fost o adevărată frumusețe, să știi!

Pulverizează absent puțină apă pe trandafirii aflați într-o vază de pe un soclu de lângă ea.

– Și acum sunteți o frumusețe.

Zâmbește.

– Ești foarte amabilă să spui asta. Bănuiesc că fiecare este frumoasă pentru cineva. Dar, cu timpul, toate facem riduri și ne ofilim, domnișoară Lane. Chiar și cea mai frumoasă floare ajunge în cele din urmă să se veștejească și să moară.

Oftează și se așază din nou lângă mine.

– Dansezi, domnișoară Lane?

– Da. Îmi place să dansez. Obișnuiesc să merg la Palais în Hammersmith.

– Ai luat vreodată lecții?

– Nu. Am învățat dansând după dumneata și după instructorii de la Palais.

– Hmm.

Mă întreb la ce se gândește, ce se află dincolo de ochii aceia verzi pătrunzători, dar undeva, la etajul de jos, se închide o ușă și îi distrage atenția.

– Aha. Este Perry. Haide, Hettie. Trebuie să dispărem.

– Plecați?

Brusc, mă simt agitată și nu sunt sigură că vreau să îl mai văd pe Perry.

– Sigur că plecăm! Gândește-te că este o repetiție cu costume. Iese cel mai bine atunci când are loc cu ușile închise, fără public, ca să spunem așa. Dă tot ce poți, domnișoară Lane. O să te încurajăm din culise.

Și acestea fiind spuse, părăsesc camera, iar eu rămân singură.

Aud voci de jos, o ușă care se închide, pași care urcă scările. Ce să îi spun?

Deschide ușa, eu mă ridic în picioare.

– Știu, știu, iar am ajuns târziu…

Ezită când mă vede.

– Domnișoară Lane! Dar… cum naiba?

– Sora dumitale. A venit la mine.

Și iată-ne acolo. Într-un apartament din Mayfair, privindu-ne reciproc, niciunul dintre noi neștiind ce să spună. Vreau să fiu supărată pe el. *Sunt* supărată pe el, dar în același timp sunt și bucuroasă că îl văd. Mă gândesc la momentele în care eu și surorile mele ne luam la harță, hotărâte să ne urâm, și totuși, uitam de cearta noastră imediat ce se ivea soarele și cineva propunea să jucăm șotronul.

Rămâne în pragul ușii, ținându-și pălăria strâns la piept.

– Nu prea știu ce să spun.

Are aerul unui băiețel pierdut și simt cum îmi crește încrederea în comparație cu disconfortul lui.

– Te-ai gândit vreodată să te faci magician? întreb.

– Magician?

– Da. Te pricepi foarte bine la numerele în care te faci dispărut.

Las să cadă lingurița pe farfurie în mod intenționat, dorindu-mi ca zornăitul metalului pe farfuria de porțelan să echivaleze cu piciorul meu care îl lovește în fluierul piciorului. Se îndreaptă spre bufet și își toarnă ceai.

– Ah, da. Înțeleg. Foarte bine.

Își trece mâna prin păr, plimbându-se în sus și în jos pe covorul oriental precum mosorul de la un război de țesut.

– Îți datorez scuze, domnișoară Lane. O explicație corectă. Nu am avut ocazia când ne-am întâlnit în fața teatrului. A fost un lucru îngrozitor să te abandonez în ceainărie și îmi pare nespus de rău.

Face o pauză și se duce spre focul care aproape se stinge. Aruncă câțiva cărbuni în foc, stingând astfel tăciunii aprinși. Rezist impulsului de a-i spune că face exact ceea ce nu trebuie.

– A fost nepoliticos și nedemn de un gentleman. Am simțit că îmi pare rău din momentul în care am plecat, deși bănuiesc că nu e de mare ajutor acum.

Se întoarce spre mine.

– Îmi pare sincer rău. Ce altceva mai pot spune?

Încerc să par indiferentă în timp ce îmi beau ceaiul.

– Am cunoscut hamali de piață care mi-au arătat mai mult respect.

Roșește și își bagă mâinile în buzunarele pantalonilor. Părul i se zbârlește într-un fel atât de ciudat, încât în altă situație aș râde.

– Probabil că te întrebi ce caut aici.

Încuviințează din cap.

– Ce știu sigur este că nu merit ca dumneata să fii aici. Chiar nu am crezut că vei fi de acord să vii.

– Cu toții merităm o a doua șansă, dle Clements; șansa de a ne îndrepta greșelile. Și dacă *trebuie* să fiu muza dumitale sau cum îi spui dumneata, este păcat să mă alungi.

Sorb cu nesaț din ceai.

– În plus, sora dumitale este Loretta May și a fost foarte amabilă cu mine. Numai datorită dumneaei mă aflu acum aici.

Se așază pe un scaun de lângă șemineu și mă privește. Zâmbetul acela. Ochii aceia. Într-o fracțiune de secundă, sunt iarăși în ploaia torențială din ziua în care ne-am lovit unul de celălalt, suspendați într-o clipă pe care nu reușesc să o înțeleg.

Mă duc la șemineu, iau vătraiul din suport și împing cărbunii ca să aibă loc flăcările să se aerisească. Încep imediat să pâlpâie.

– La mine de ce nu a mers? întreabă.

– Au nevoie de aer ca să respire, dle Clements. Exact ca oamenii.

Se reazemă de spătar, stând picior peste picior. Simt cum mă cercetează amănunțit.

– Și totuși, mă tot întreb de ce.

– La ce te referi?

– De ce îmi mai dai o șansă? De ce mai ești aici. Chiar dacă Loretta May *este* sora mea.

Mă întorc cu fața spre el. Simt căldura focului cum îmi încălzește obrazul, o zbatere de aripi în inimă. Bătaia ezitantă a unei aripi de zburătoare novice.

– Întrebarea corectă care se pune nu este întotdeauna „de ce”, dle Clements. Uneori este „de ce nu?”.

Las vătraiul și mă așez la loc pe scaun, sperând că nu a remarcat cum îmi tremură mâinile.

– Deci, ce dorești să facă *muza* dumitale, mai exact? Nu am apucat să discutăm detaliile în ceainărie.

E preocupat câteva secunde să-și aprindă țigara și se gândește la întrebarea mea.

– Pur și simplu vreau să scriu din nou muzică. Vreau să ofer oamenilor spectacol, să îi fac să râdă. Sora mea a crezut că ar putea să-mi fie de ajutor dacă găsesc pe cineva care să mă inspire.

– Și sperai să găsești ceva mai bun decât o servitoare.

– Nu doar o simplă servitoare. O servitoare ambițioasă, dacă-mi amintesc bine.

Roșesc. Așadar, s-a gândit la mine.

– Dle Clements, eu…

– Domnișoară Lane, voiam să te întreb dacă…

Vorbim în același timp și ne oprim amândoi ca să-i dăm voie celuilalt să continue. Niciunul dintre noi nu continuă.

Eu zâmbesc. El se scuză.

– Te rog, spune el, continuă.

– Voiam să spun că trebuie să cunoști o grămadă de doamne frumoase care ar putea să te inspire. De ce ar căuta cineva ca *dumneata* o fată ca mine?

– Pentru că ele *nu* mă inspiră. Mă plictisesc și, în plus, în cercul nostru, toți știm ce fac ceilalți. Un tip nu poate să plece dintr-un restaurant fără ca ceilalți să șușotească despre femeia de la brațul lui sau despre femeia care nu este la brațul lui. Am vrut să găsesc pe cineva nou. Cineva autentic. Cineva onest.

Ezită înainte să adauge:

– Cineva ca dumneata.

– Ei bine, pe mine nu mă remarcă nimeni niciodată. Aș putea să intru la Savoy Grill și să dau peste cap toate mesele și nici măcar nu ar clipi cineva. Sunt invizibilă, dle Clements. Neimportantă.

Îmi amintesc cuvintele lui Cutler: „Personalul de serviciu nu trebuie să fie văzut. Din punctul de vedere al oaspeților noștri, personalul de serviciu este invizibil. Dumneata, Dorothy Lane,

nu exiști”. Mă simt dintr-odată ostenită și mă las pe spătarul scaunului, precum un pardesiu uitat, în timp ce îmi beau ultimele picături de ceai.

– Aș da orice să dau oamenilor un motiv ca să șușotească când plec dintr-un restaurant.

Dl Clements se îndreaptă în scaun.

– Atunci poate că Loretta are dreptate. Poate ne *putem* ajuta reciproc, până la urmă.

– Adică?

– Te poate învăța să te faci văzută.

Aproape că mă împiedic de mine însămi pe când încerc să nu mă pierd în lucirile acelea cenușii.

– *Poți* învăța pe cineva să se facă văzut?

– Sigur că da! Care crezi că este motivul pentru care se merge la școală? Cum crezi că își petrec doamnele zilele? Se gândesc la ce să poarte. Cum să își aranjeze părul. Totul ca să atragă atenția, să iasă în evidență din mulțime. Nu este dificil. Trebuie doar să știi ce faci.

– Și tocmai asta este problema. Eu nu știu ce fac. Am în garderobă trei rochii, două perechi de pantofi și toate astea ar sta bine la un târg de vechituri.

– Dar ai ceva, domnișoară Lane. Eu văd asta, știu că și sora mea o vede. Ai putea să fii mult mai mult decât o servitoare care face curat în camerele de la Savoy. Ai putea să devii cineva special. Cineva remarcat *de toți ceilalți*.

Râd.

– Cred că ai văzut prea multe piese de teatru romantice, dle Clements. Acesta nu este Actul III din *The Shop Girl.* Nu o putem lua de la capăt la matineul de mâine, dacă astăzi nu ne iese cum trebuie.

Se ridică dintr-un salt și îmi apucă mâinile, trăgându-mă în picioare.

– Vezi? Asta este! Exact despre asta vorbesc.

Se grăbește către birou și ia un stilou din suport. Aud cum scrijelește cu penița pe hârtie.

– Ce faci?

– Notez cuvintele dumitale. Sinceritatea dumitale minunată. Ascultă: „Cred că ai văzut prea multe piese de teatru romantice, dle Clements. Acesta nu este Actul III din *The Shop Girl*. Nu o putem lua de la capăt la matineul de mâine, dacă astăzi nu ne iese cum trebuie”. Și pregătesc muzica pentru un minunat duet.

Ochii îi aruncă priviri scânteietoare. Părul i se zburlește precum frunzele din vârful unui ananas.

Încep să râd.

– Ce este? întreabă. Ce este așa de amuzat?

– Dumneata, dle Clements. Arăți caraghios!

Ia o linguriță și se privește în ea.

– Da, da, așa este. Cui îi pasă?

Se avântă către mine și, preț de o clipă, am impresia că vrea să mă sărute, însă doar mă privește atent de parcă ar fi hipnotizat.

– Ce spui, domnișoară Lane? Mă ierți? Facem treaba asta împreună sau preferi să pleci și să uiți că ne-am întâlnit vreodată?

Arunc o privire la ceasul cu pendulă din colțul camerei, cu secundarul care contorizează trecerea timpului. Mă gândesc la *The Adventure Book for Girls*, cocoțată pe ceasul de acasă. Mă gândesc la Teddy și la ce distanță ne desparte. Dacă sunt de acord cu acest plan, voi fi cu un pas înainte pe calea pe care mi-o imaginez pentru mine, pentru noi. Simplul gând mă umple de tristețe, și totuși inima-mi trepidează de speranță. Într-o mână, viața pe care o cunosc. În cealaltă, viața pe care o visez.

– Prea bine, dle Clements. Eu o să te ajut să compui muzică și dumneata o să mă ajuți să îmi depășesc condiția de servitoare.

Bate din palme atât de tare, încât tresar.

– Dar va trebui să încetezi să mai fii atât de imprevizibil, că altfel o să mor de inimă înainte ca dumneata să apuci să scrii o notă.

Îmi iau geanta și pălăria de pe scaun.

– Pleci deja?

– Da. Înainte să te răzgândești din nou. Ar fi bine să fiu eu cea care pleacă prima de data aceasta.

Mă conduce până la ușă și rămânem așa preț de o clipă, niciunul dintre noi neștiind ce să spună. Întind mâna.

– Pe săptămâna viitoare la aceeași oră?

– Pe săptămâna viitoare la aceeași oră. În apartamentul meu. Și mulțumesc, domnișoară Lane. Mulțumesc foarte mult.

– Nu-mi mulțumi. Mulțumește-i surorii dumitale. Și poți să îmi spui Dolly, îi zic.

– Și dumneata poți să îmi spui Perry.

Îl privesc în ochi.

– *Pot*, dar nu o voi face. Întotdeauna mă adresez angajatorilor mei cu numele întreg. Sunt doar afaceri, dle Clements. Nimic mai mult. Te rog să îi mulțumești foarte mult domnișoarei May pentru ospitalitate.

Elsie mă conduce. O urmez coborând scara elegantă, rezistând întrucâtva impulsului de a mă întoarce ca să văd dacă se uită după mine.

Când ies din casă, îmi țin capul ceva mai ridicat decât de obicei. Nori mari rozalii s-au cuibărit din nou deasupra orașului, învăluind atmosfera într-un fel de magie. Îmi las capul pe spate și privesc în sus ca să admir această frumusețe. Îmi simt pașii ușori plutind pe străzi, iar inima mi-e plină de mister și de speranță.

Simt speranță în inimă, iubirea plutind în aer și am sentimentul că sunt la începutul unor aventuri minunate.

27

LORETTA

„Nimeni nu mă făcuse să mă simt mai iubită și mai plină de viață, și îl adoram cu disperare."

Există un moment, chiar înainte de ridicarea cortinei, în care mă simt complet singură pe lume. Închid ochii, îmbrățișez liniștea care se lasă peste publicul din sală; ultimele acorduri ale orchestrei se risipesc într-un ultim murmur al strunelor de vioară, până când și acestea scad în intensitate și tac. Acum nu mai este cale de întoarcere. Replicile scenariului au fost memorate, rolul a fost repetat, coregrafia mișcărilor de dans a fost stabilită cu meticulozitate, notele și armonia fiecărui cântec din musical au fost repetate iar și iar, până când toată lumea a ajuns să cânte într-o armonie perfectă. Sunt înconjurată de asistenți de recuzită și de regizori, de dansatoarele din trupă și de echipa de montaj. Publicul mă așteaptă, cu toții au venit să-mi asculte celebra voce răgușită, să bată din picioare la replicile mele încărcate de aluzii, să se minuneze de frumusețea costumelor mele. Și cu toate acestea, eu rămân complet singură, cu gândurile și cu fricile mele, având incertitudinea și nesiguranța ca unice companioane. În liniștea din întuneric, gândurile mele sar înapoi peste ani și ajung la seara în care Jimmy mi-a dat scrisoarea aceea în pauză, când întreaga mea lume s-a schimbat.

Era martie, 1917. Începutul celei de-a doua stagiuni pline și primul meu rol ca protagonistă. În seara acelei premiere am triumfat. A fost bucurie pură. Cockie nici măcar nu mi-a văzut prestația. A stat cu spatele la scenă ca să audă reacția publicului.

– De ce aș vrea să privesc către scenă? a spus. Știu tot ce se întâmplă în culise și pe scenă. Acum publicul este cel care contează. Îmi pot da seama imediat dacă spectacolul va fi un succes, doar urmărind reacția publicului de la premieră.

Publicul a adorat protagoniștii și s-a îndrăgostit de dansatoare. Fiecare dintre fetele noastre din trupă era frumoasă, distinsă și talentată, dându-le clasă fetelor încorsetate cu aer burlesc din spectacolele de varietăți și de cuplete.

Lucile, Cockie și cu mine am fost o echipă de forță. Rochiile concepute de ea îmi veneau perfect, așa că toată lumea voia să le imite. Lucile râdea. Spunea că puține femei ar putea să poarte rochiile create de ea, afișând măcar un dram din stilul și eleganța care îmi erau proprii. Și, bineînțeles, a fost potopul acela de domni pretendenți. Obișnuiam să-i spunem „fante de culise" unui asemenea bărbat. Niște prostuți cu capul plin de idei despre romantism și care aduceau cadouri de lux. Eu eram tânără și ușor impresionabilă. Adoram faima și să mi se acorde atenție, dar nu mă interesau bărbații. În ciuda eforturilor mele extraordinare de a fi nepoliticoasă și de a-i descuraja, propunerile de căsătorie nu conteneau să curgă, unele dintre ele erau îngrozitor de amuzante, altele teribil de serioase. Cu cât afișam mai multă răceală față de admiratorii mei, cu atât aceștia se îndrăgosteau mai tare de mine. Bărbații de acest gen sunt niște ființe tare enervante.

Reprezentațiile extraordinare continuau seară de seară, iar numele meu devenise sinonim cu frumusețea și succesul. Toți producătorii din oraș voiau să mă aibă în cele mai recente spectacole ale lor. Celebritatea mea creștea cu pași și mai rapizi chiar și în mijlocul asediilor și al amneziei lăsate de război.

Continuau până și petrecerile de după spectacole și dineurile, deși adesea simțeam ceva mai mult decât o urmă de vinovăție în timp ce dansam și beam. Cu toții aveam câte o poveste de

spus despre o persoană iubită de care ne era dor și pentru care ne făceam griji, însă ce rost avea să ne izolăm și să ne amărâm? Nu aveam puterea să oprim războiul, nu ne puteam aduce bărbații înapoi acasă. Singura modalitate de a ne ajuta să mergem mai departe era fie să ne blocăm amintirile cu o sticlă de șampanie sau ceva mai tare, fie să punem în scenă un spectacol grozav pentru a oferi distracție.

Apoi a sosit scrisoarea.

Era scrisă de un anume Roger Dawes, un ofițer de pe frontul de vest. Jimmy mi-a dat scrisoarea într-o pauză. M-am gândit la ce îmi scrisese tot timpul actelor doi și trei.

Undeva în Franța, martie 1917

Dragă domnișoară May,

Trebuie să mă ierți, dar m-am îndrăgostit nebunește de dumneata și mă văd nevoit să îți mărturisesc că acum ești, într-un mod greu de explicat, șansa mea de supraviețuire în acest război teribil.

Nu știu nimic despre dumneata. Nu te-am întâlnit niciodată, nici nu te-am văzut în vreun spectacol, dar, cu toate acestea, am o poză cu dumneata lipită pe peretele din buncăr. A fost a unuia dintre soldați, dar i-am luat-o când am câștigat la un joc de poker. Miza a fost mare, iar premiul a fost poza dumitale, fiindcă eu am ieșit învingător.

Așadar acum îmi aparții.

Află te rog că vederea frumosului tău chip zâmbitor în fiecare dimineață mă ajută să fiu hotărât să supraviețuiesc acestui război nenorocit, în ideea că într-o zi, poate, o să am ocazia să te văd pe scenă și să te cunosc personal. Aș vrea să mă lămuresc de asemănarea cu originalul. Cum este posibil ca cineva să fie atât de frumos?

Te rog, trimite-mi un răspuns. Vei face cu adevărat foarte fericit un băiat singuratic.

Ofițer Roger Dawes

I-am răspuns.

Ne-am scris timp de șase luni. La început erau niște răvașe foarte scurte și banale. Roger făcea glume legate de găurile pe care le avea în șosete și șobolanii din tranșee, alegând astfel să nu facă o analiză reală a vieții de pe front. Îi scriam despre viața din Londra, despre lucruri mai plăcute, cum ar fi ultimul meu spectacol, bârfele din societate. Îi trimiteam fotografii și recenzii din reviste în care erau descrise prestațiile mele nemaipomenite. Dar pe măsură ce treceau lunile, scrisorile noastre au devenit mult mai serioase. Îmi împărtășea cele mai profunde gânduri, dar și cele mai sumbre frici ale lui. I-am povestit că luam morfină ca să evadez din toată realitatea aceea cumplită. I-am spus lui Roger lucruri pe care nu le mai spusesem nimănui niciodată, nici măcar celor mai apropiați prieteni.

Curând m-am trezit că aștept cu disperare vești de la el, ca Jimmy să îmi dea un alt plic mic și albastru. Când numărul morților și al răniților a început să crească, s-a făcut apel la un număr mai mare de infirmiere care să facă muncă de voluntariat. I-am spus lui Cockie că o să mă retrag o vreme din lumina rampei ca să mă dedic activității de infirmieră cu normă întreagă.

M-am mutat la Guy's Hospital, unde am fost fotografiată din nou purtând uniformă de infirmieră. Ziarele făceau o avere scriind despre asemenea povești frumoase.

VEDETĂ EROINĂ DIN LUMEA TEATRULUI SE DEDICĂ ÎNGRIJIRII RĂNIȚILOR DE RĂZBOI

Lucram cu normă întreagă în timpul zilei și adesea continuam și în timpul nopții. Mă trezeam devreme în fiecare dimineață, ca să ajut la vizitele de verificare a temperaturii, la pansare și la pregătirea meselor pentru bolnavi, și în tot acest timp știam că un nou val de răniți avea să intre pe ușile spitalului în acea zi și în următoarea zi, și tot așa. Nimeni nu știa când se va sfârși totul și când va reveni la normal viața noastră, iar în mijlocul acestei situații, eu și Roger ne deschideam sufletele unul față de celălalt.

Ne-am scris timp de optsprezece luni. Spre finalul acelei perioade, revenisem în teatru ca să joc din când în când în anumite spectacole speciale. Și atunci Roger mi-a dat de veste că vine acasă într-o permisie specială. *Am să mă întorc pe front ca cel mai fericit om din lume dacă mi-ai face onoarea de a ne întâlni, draga mea Loretta.* I-am răspuns imediat și i-am spus să vină la teatrul Shaftesburry și să îi spună numele lui Jimmy, regizorul meu de platou.

Nu mi-aș fi putut imagina un moment mai frumos sau mai potrivit decât acela când a intrat în cabina mea, tot numai zâmbet și aducând bujori, cu bereta în mână și ochii lui scrutători de smarald care i-au întâlnit pe ai mei. Era acolo. Roger. Dragul meu Roger. Fără șovăială, m-am aruncat în brațele lui și am rămas acolo clipe nesfârșite. Mă simțeam în siguranță. Mă simțeam iubită. Simțeam că trăiesc.

Am născocit o criză de laringită și i-am spus intendentei că voi lipsi o săptămână.

Ne-am petrecut prima noapte împreună la Savoy și am băut cocteilurile decadente ale Adei Coleman, din American Bar, am dansat foxtrot în sala de bal sub privirile tuturor, fermecați de chimia inevitabilă dintre noi. Nu mi-a păsat de șușoteli și de priviri, atunci când am luat împreună liftul ca să mergem într-un apartament cu vedere la râu de la etajul superior. Din balcon, ne-am uitat la stele și am băut cea mai rafinată dintre șampanii. Am dansat, obraz lângă obraz, pe o melodie cântată la patefon, apoi m-a purtat pe brațe până în dormitor. A fost gentlemanul perfect. Atât de blând și totuși atât de pasional. A insistat să nu tragem jaluzele ca să vedem stelele când facem dragoste. În noaptea aceea a fost atât de adorabil, cu totul perfect. M-a lăsat fără cuvinte.

M-am trezit în lumina soarelui de dimineață care se revărsa peste așternuturile șifonate, desfătându-mă în căldura trupului gol al lui Roger, care stătea întins lângă mine. Ne-am căsătorit mai târziu în aceeași zi, primind un certificat special, apoi am călătorit în Brighton ca să ne petrecem luna de miere, ca doi îndrăgostiți ce trăiesc o iubire interzisă și evadează în Gretna

Green. Roger era totul pentru mine, iar eu totul pentru el. M-am amuzat știind ce dezamăgită se va simți mama când va afla că mă căsătorisem cu un bărbat ca el: fără titluri, un anonim, Roger Dawes. Exact ceea ce îmi dorisem întotdeauna de la un iubit și de la un soț. Și exact genul de bărbat pe care mama îl detesta.

Ne-am petrecut cea de-a treia zi împreună, într-o solitudine extatică și foarte îndrăgostiți.

Au fost cele mai minunate trei zile din viața mea. Nu a existat bărbat mai blând, mai cald, mai amuzant și nici mai atent. Pentru prima dată în viața mea, am simțit că sunt iubită pentru ceea ce sunt cu adevărat, nu doar admirată datorită faimei și celebrității. Roger pornise de la faimă și celebritate și avusese nevoie de optsprezece luni ca să ajungă să cunoască adevărata persoană din spatele imaginii strălucitoare. Când i-am spus cum mă cheamă de fapt, a insistat să îmi spună Virginia. Ginny. „Ți se potrivește", mă tachina. „Este perfect potrivit mai ales pentru o persoană care bea atât de mult gin!" Nimeni nu mă făcuse să mă simt mai iubită și mai plină de viață, și îl adoram cu disperare.

Mi s-a frânt inima când s-a întors în Franța. Am stat în pat două zile, fiind convinsă că nimic nu mă mai poate consola. Dar nefericirea de atunci a fost nimic comparativ cu ceea ce a urmat. Roger nu mi-a mai scris. Nu înțelegeam de ce, deși mă temeam de ce era mai rău.

A murit exact la o săptămână după ce ne-am căsătorit. Într-o explozie de obuz, în timpul unui atac mortal de lângă orașul belgian Ypres.

Am aflat abia după trei luni, timp în care războiul se terminase și eu îmi reluasem spectacolele de la teatru, cu normă întreagă. Jimmy mi-a dat scrisoarea într-o pauză. Era de la mama lui Roger. Trimisese un teanc de scrisori pe care le găsise în haina lui. Scrisorile *mele*. „Părea că au încercat să îl protejeze", mi-a scris. „O barieră din iubire, pusă în dreptul inimii."

Viața mea ca doamna Roger Dawes luase sfârșit. Viața pe care o purtasem în pântece în secret s-a sfârșit și ea la scurt timp, un așternut de pat sângeriu rămânând tot ceea ce aveam ca dovadă a faptului că a existat un soț și copilul nostru. Nu

mai aveam nimic. Doar un teanc de scrisori arse și o inimă zdrobită.

Reflectoarele se sting și eu rămân cufundată în beznă. Dirijorul bate cu bagheta în stativul cu partituri. Orchestra este pe poziții, iar pianistul cântă primele acorduri. Cortina se ridică, reflectorul care scrutează sala mă ajută să întrezăresc o parte din public. Cupluri îndrăgostite, care au ieșit să petreacă împreună o seară la teatru. Reporteri și autori de editoriale de la reviste mondene, nerăbdători să scrie recenziile și să câștige admirația editorilor. Și sus, departe, pe locurile cele mai ieftine de la galerie, văd chipurile pline de speranță și de adorație ale fetelor obișnuite, care își doresc să aibă tot ce am eu.

La semnul unei note, pășesc în față, îmi întind larg brațele și zâmbesc. Publicul aclamă efervescent, iar eu îl caut cu privirea în întuneric, dorind să îl găsesc pe el cu ajutorul imaginației. Și iată-l, stând rezemat cu nonșalanță de un stâlp din spatele fotoliului de orchestră. Îmi zâmbește și îmi trimite sărutări, iar inima Virginiei Clements se rupe în mii de fărâme minuscule, îngenunchind-o, strivind-o sub greutatea imensă a durerii ei, și totuși, în tot acest timp, Loretta May continuă să danseze, să joace și întreg publicul o iubește, fără să știe că întreaga ei lume se prăbușește.

28

DOLLY

„Fără public, muzica nu înseamnă nimic. Trebuie să existe oameni care să o asculte, altfel sunt doar niște semne pe o coală de hârtie."

În hotel domnește o liniște minunată în întunericul de dinaintea ivirii zorilor. În timp ce oaspeții lenevesc în apartamentele lor și dorm până scapă de efectele a numeroase pahare de alcool, eu stau trează, întinsă pe pat, cu o mână pe piept, simțind cum cresc și scad bătăile a sute de inimi. Mă gândesc la cuvintele managerului; la legătura cu hotelul despre care vorbea. Încep să înțeleg ce voia să spună. Îmi imaginez că ușile încuiate sunt ochii închiși; că jaluzelele și draperiile sunt pleoapele obosite, prea ostenite ca să se deschidă. Apoi aud murmur de șoapte, pași delicați pe coridoare în timp ce hotelul cască, se întinde, își mișcă degetele de la mâini, apoi încet se trezește.

În aceste momente de liniște, totul pare nespus de simplu. Mă gândesc la prima mea întâlnire cu Perry de la el din apartament. Mi-a spus domnișoara Lane, eu i-am spus domnul Clements. El a fost stângaci și incoerent. Eu am fost (așa a spus el) amuzantă și fascinantă. Am băut cești întregi de ceai, am mâncat prăjitură și am stat de vorbă mult peste ora planificată. M-a făcut să zâmbesc cu concepțiile lui fanteziste despre viață. Eu l-am făcut să râdă cu ceea ce el numește „perspectiva mea

nordică”. Am simțit cum între noi se leagă o comunicare plăcută. Mă gândesc adesea la el când toți ceilalți dorm.

Dar, mai presus de orice, în aceste momente de liniște, mă gândesc la Teddy și la micul Edward, amândoi sunt undeva acolo, într-un loc care se pierde în depărtare. Încerc să nu insist gândindu-mă la trecut, să privesc tot înainte, dar nu este ușor. Exact ca o umbră, trecutul zăbovește permanent lângă mine. Lucruri bizare îmi amintesc de ei, detalii mici și nesemnificative, care îmi fac amintirile să curgă precum apa pe o roată de moară: mirosul unui trandafir din Embankment Gardens, cântecul unei mierle, un fluture, stelele de pe cer, scrisul de mână al mamei mele.

Ultima scrisoare a ei a ajuns odată cu un pachet de Crăciun. Îmi dorește numai bine și îmi scrie despre evenimentele sigure și previzibile pe care comunitățile ca a noastră s-au bazat dintotdeauna: căsătorii, nașteri, animăluțul pipernicit care a crescut repede pe lângă ceilalți purceluși în acea primăvară. Nu scrie despre adevărurile grele pe care le dăm la o parte atunci când alegem să facem asta.

Lângă scrisoare este un bilet separat, mâzgălit pe o bucată de hârtie.

Dragă Dorothy,

Uite ce am găsit când am făcut curățenie în camera ta. M-am gândit că ți-ar plăcea să le ai. Sau poate că nu. Nu am fost sigură.

O să mă gândesc la tine de Crăciun. Sper că ești fericită.

Mama ta dragă,
X

În pachet am găsit un săculeț cu levănțică pe care îl făcusem când eram mică, un metru de material textil, un teanc de scrisori și un nasture kaki de la tunica lui Teddy. Îmi amintesc că mi l-a dat înainte să plece înapoi pe front din permisie. Țineam la nasturele acela de parcă ar fi fost un diamant, de parcă fiecare părticică din el s-ar fi aflat înăuntrul acelui nasture.

Cu mâini tremurânde, desfac șnurul care leagă scrisorile. Scrisul lui îmi este atât de familiar, pur și simplu mă urmărește obsesiv. Se apucase de citit și de scris poezii când era pe front. Felul în care scria devenise aproape melodios.

În timp ce scot scrisorile din plicuri, mă gândesc la toate momentele în care îmi dorisem cu ardoare să îi văd scrisul ordonat și să îi citesc cuvintele tandre. Acum le simt doar ca pe un supliciu.

Undeva în Franța, februarie ’17

Micuța mea iubită,

Dormi bine? Aici se doarme în reprize și pe fugă. Cu greu faci diferența dintre zi și noapte în aceste luni lungi de iarnă, așa că nu-mi dau seama dacă cerul mă păcălește. Dormim în buncăre, corpurile noastre sunt prea obosite de mărșăluit și tremurat, ca să le mai pese de disconfort. Și când te gândești că mă plângeam de un arc sărit din saltea când eram acasă. Ce n-am da toți de aici pentru o saltea plină cu arcuri sărite!

Așteptăm cu nerăbdare zorii zilei, primele luciri cenușii care indică sfârșitul unei alte nopți de bombardamente și de dușmani invizibili care pândesc de deasupra. Întunericul joacă feste minții. Râcâitul unui șobolan se transformă într-un lunetist neamț, cu țeava armei lipită de tâmpla ta. Dar acea mică fâșie de lumină este ușurarea de a ști că am trăit încă o zi și că sunt cu o zi mai aproape de a te revedea, micuța mea fată iubită. Și zorii sunt atât de frumoși, pun atâta culoare deasupra a tot ceea ce este sumbru și întunecat pe câmpiile de dedesubt. Mi te imaginez cum dormi în timp ce lumina se ivește prin fereastra micului tău dormitor. Mă văd pe mine cum mă strecor lângă tine și te privesc dormind, până când simți că îți stau alături și deschizi un ochi somnoros.

Ce auzi, Dolly? Spune-mi, ce auzi când te trezești dimineața, că eu aud numai chestii înspăimântătoare. Chiar și când e liniște, aud moarte și frică.

Te rog să îmi scrii, micuța mea iubită, și să-mi aduci aminte de șoaptele păpurișului de pe malul râului. Povestește-mi despre cântecul păsărilor și despre strigătele puilor de rândunică de la

streașina casei. Spune-mi despre bubuitul tunetului și despre ropotul unei ploi de vară ce cade pe acoperișul hambarului. Spune-mi despre zăngănitul putineiului, despre hârșâitul cuțitului care trece prin coaja pâinii de dimineață, despre sfârâitul șuncii puse la fript în tigaie. Auzi cum sună clopoțelul la școală, cum huruie furgonul cu cărbune, cum plânge un nou-născut?

Ce auzi, Dolly? Te rog, spune-mi. Readu-mi viața în urechi.

Al tău mereu, Teddy
X

Undeva în Franța, noiembrie 1917

Micuța mea iubită,

În zilele astea scurte și întunecate de iarnă noi mărșăluim. Așa cum pământul se îndepărtează de soare pe timp de iarnă, exact așa simt eu o umbră care mă învăluie pe măsură ce sunt din ce în ce mai departe de tine.

Cât de cumplit a fost să plec de lângă tine din nou. A fost mai rău decât prima dată când ne-am despărțit. Atunci nu știam ce mă așteaptă. Acum știu ce orori mă așteaptă și nu mi-e rușine să recunosc că îmi tremură picioarele numai când mă gândesc.

Dezertorii și lașii sunt împușcați. Sunt judecați de tribunal și împușcați când se crapă de ziuă de un pluton de execuție. Ca să servească drept exemplu pentru noi toți. Să ne aducă aminte de felul în care se pune capăt lașității. Dar nu-i pot învinovăți pe acești bieți băieți. Războiul poate să tulbure mintea unui bărbat, așa că gândul de a fi împușcat de ofițerul tău este mai ușor de suportat decât acela de a fi luat prizonier sau făcut bucăți de obuzele inamicului. Cine s-ar fi gândit vreodată că va fi nevoit să ia astfel de decizii? Cine ar fi crezut vreodată că așa ceva este posibil, Dolly?

Înainte să vin acasă în permisie, am scrijelit pe un stâlp de lemn din buncăr zilele care rămăseseră până să te văd. Abia așteptam să se întoarcă ceilalți ca să avansez pe listă și să fiu mai aproape de ziua în care te voi vedea. Cu toții ne-am rugat pentru frații noștri să se întoarcă, ca să ne vină și nouă rândul. Apoi am primit aprobarea și m-am îndepărtat de locul acela și am venit către tine, Dolly.

Și tu erai acolo, cu mâinile în șold, cu soarele în păr, iar eu nu aș fi putut fi mai fericit de atât nici dacă aș fi văzut un înger coborât din ceruri.

Și acum trebuie să îți spun că îmi este frică. Am o presimțire îngrozitoare că nu o să mai văd Anglia, că nu o să mai văd hornurile imense ale fabricilor de bumbac sau chipurile înnegrite ale minerilor care se întorc din mine. Cred că aici se termină totul, dragă fată. Și dacă este așa, vreau să fii curajoasă și puternică și vreau să îți vezi de viața ta și să te măriți cu un bărbat care să te merite, care o să aibă grijă de tine și care o să-ți spună că te iubește în fiecare dimineață când se trezește.

Nu trebuie să te sperie cuvintele astea. M-am gândit să păstrez scrisoarea asta într-un loc sigur, ca să fie găsită când eu nu voi mai fi, dar apoi m-am temut că nu o să fiu găsit și nu o să afli niciodată ce am avut să îți spun. Așa că o trimit acum, și dacă temerile mele se dovedesc neîntemeiate și o să supraviețuiesc, o să îți scriu din nou, și o să îți tot scriu, iar și iar, până când rămân fără mină la creion și mi se stinge lumânarea și vom merge mai departe împreună, fata mea dragă, așa cum putem noi mai bine.

Să te gândești mult la mine.

Al tău mereu,
Teddy
X

Undeva în Franța, aprilie 1918

Nu știu cât o să mai rezist aici, Dolly. Mă simt de parcă aș fi din nou un băiețel și plâng noaptea după mama mea. Vreau să simt confortul pătuțului meu cald. Vreau să îți simt mâna în mâna mea. Vreau să mă întind în pat și să dorm. Roagă-te pentru mine, micuța mea dragă. Roagă-te pentru noi toți.

Teddy
X

În ciuda eforturilor mele de a uita și de a-mi vedea de viață, nu reușesc să fac asta. Amintirile și suferința dau năvală din nou cu fiecare cuvânt citit, până când lacrimile îmi curg șiroaie pe obraji. Îmi spunea *Micuța mea.* Cât de mult își dorea inima mea să îl audă rostind din nou aceste cuvinte.

Aveam douăzeci de ani când Teddy a fost lăsat la vatră și s-a întors în Anglia, dar nu a fost revenirea pe care mi-o imaginasem. Nu mai eram fetișcana naivă care îi făcuse cu mâna de rămas-bun. Nu mai eram aceeași fată care petrecuse ani de zile așteptându-l să se întoarcă. Să îl aștept pe Teddy, să mă gândesc la Teddy, să îi scriu lui Teddy – era tot ce făcusem vreodată. „Când o să se întoarcă Teddy", „după război", numai asta spuneam.

Teddy a revenit ca un om distrus. Corpul îi rămăsese intact, dar rănile pe care le avea erau pe dinăuntru. Ni se spusese că este nevroză de război. Privirea fixă, absentă. Tremurul mâinilor. Pata umedă de la vintre. Era atât de dureros de văzut. Am încercat din răsputeri să îl ajut să se vindece, dar și eu eram distrusă. Îmi purtam propriile cicatrici invizibile și este greu să încerci să repari pe cineva când și tu ești mutilat fără speranță de recuperare.

Acesta a fost motivul pentru care a trebuit să plec.

Teddy a știut dintotdeauna că voi face asta. Îmi spunea că picioarele mele sunt prea nărăvașe ca să mă plimb la nesfârșit pe străduțele mărginite din Mawdesley.

Când o să se termine războiul, tu o să pleci, îmi scrisese. *Locul tău nu este în Mawdesley. O să găsești o scenă mai mare decât cea din sala de dans din sat, pe care o să dansezi. Și când se va întâmpla asta, o să te privesc din public, o să bat din palme și o să te ovaționez, o să-ți trimit sărutări și o să-ți arunc trandafiri la picioare.*

Dar viața nu decurge întotdeauna așa cum am sperat.

Nu există nicio scenă.

Nu sunt nici trandafiri.

Îmi sprijin obrazul de fereastra dormitorului și suflu peste ochiul de geam ca să se aburească. Aburul dispare prea repede. Simt cum îmi scapă totul printre degete.

Ce auzi, Dolly? Te rog, spune-mi. Readu-mi viața în urechi.
Aud speranța, Teddy, șoptesc. *Aud speranța, iubirea și aventura.*

Partitura aruncată a lui Perry rămâne silențioasă sub perna mea. Încă nu i-am spus că am scos-o din coșul de gunoi și încă nu am ascultat repetițiile orchestrei dlui Somers.

Astăzi este momentul.

Îmi iau inima în dinți și un maldăr de fețe de masă în brațe, apoi mă îndrept spre holul de serviciu care duce către o cortină în spatele căreia este scena din sala de bal. Dau puțin la o parte o margine a cortinei și trag cu ochiul înăuntru.

O mână de muzicieni sunt în toiul unei piese swing. Trompetă, banjo, vioară, tobe, trombon și pian, toate sunt într-un acord perfect în interpretarea unei piese care este preferata mea, și anume „Tiger Rag”. Picioarele mele bat ritmul în timp ce casc gura la covorul oriental, la ferigile și la palmierii imenși care se înalță spre tavan, la capătul fiecărei scări în spirală. Îmi amintește de imaginea unui palat exotic din Egipt pe care o văzusem în *The Adventure Book for Girls.* În locuri ca acesta, aventura este la ea acasă; este în coloanele de marmură și în candelabrele de cristal, este chiar și în semnele lăsate de picioarele care dansează pe ringul de dans din lemn.

Aștept ca orchestra să termine de cântat ultima piesă și să înceapă să își strângă instrumentele, apoi șoptesc din locul în care stau ascunsă:

– Dle Somers? Psst, dle Somers!

Își ridică privirea de la pian, dar nu mă vede. Ies de după cortină și mă îndrept spre el.

– Mă scuzați, dle Somers. Îmi pare tare rău să vă deranjez, dar mi-ați spus să vin să asist la repetiții.

Mă privește confuz.

– V-am auzit cântând la trompetă în fața zonei de livrări.

Pe chip îi înflorește o privire care spune că și-a amintit.

– Ah, da! Camerista care a avut parte de un concert gratis în aer liber. Mă întrebam când o să veniți. Deci, cum a sunat?

Mă apropii mai mult, cu mormanul de fețe de masă în brațe.

– A fost minunat. Ultima piesă este preferata mea.

– Și a mea. Ei bine, sunt tare bucuros că ne-ai ascultat.

Închide capacul pianului și coboară de pe scenă.

– Puțină muzică îți schimbă starea de spirit mai repede decât orice altceva.

– Mă întreb, domnule, dacă aș putea să vă cer o favoare.

Inima îmi bate nebunește pe sub șorț. Aș intra în mare bucluc dacă ar vedea cineva că sunt aici.

Dl Somers mijește ochii. Poartă ochelari mici și rotunzi care îi dau un aer comic cu obrajii lui așa rozalii. Îmi amintește de un hamster pe care îl avea verișoara mea.

– Deci? Haide, spune.

– Este… ei bine… mă întreb dacă ați putea să cântați ceva pentru mine.

– Pentru dumneata?

– Da.

Mă simt aiurea că am întrebat asta.

– Sigur că da. Ce piesă ați vrea să auziți?

Deschide capacul pianului, se așază pe scaun, cu mâinile deasupra claviaturii.

– Deci?

– Oh, nu! Nu o piesă de-a dumitale!

Pare puțin jignit.

– Nu sunt pe gustul dumitale?

Roșesc.

– Nu, adică, ba da.

Îmi mut teancul cu fețele de masă într-o mână și scot partitura din buzunar.

– Doar că am găsit o partitură acum ceva timp și nu știu cum sună.

– Ați găsit-o?

– Da.

– Înțeleg.

Se uită la mine și dă din cap.

– Ei bine, notele nu trebuie să rămână silențioase. Nu se face asta. Fără public, muzica nu înseamnă nimic. Trebuie să

existe oameni care să o asculte, altfel sunt doar niște semne pe o foaie de hârtie. Publicul aduce muzica la viață.

Îi dau foile împăturite. Se uită la halul în care arată și se încruntă.

– S-au udat puțin, îi explic. Le-am salvat din coșul de gunoi.

– Coșul de gunoi?

Aprob din cap. Netezește paginile înainte să le așeze pe suportul pentru partituri de deasupra claviaturii.

– Bine atunci. Să vedem dacă a meritat să le salvați.

Inspir profund. Cum stau aici, în sala aceasta superbă unde nu am voie să intru, simt cum mă copleșește emoția așteptării. Este extrem de important ca melodia să fie deosebită, chiar memorabilă. Instinctul de a salva partitura trebuie să se dovedească a fi fost corect. Închid ochii și ascult crescendoul și decrescendoul notelor, trilul tandru al notelor de vârf, melancolia diezilor și a bemolilor. Melodia este frumoasă, obsedantă. Stau complet nemișcată și ascult fiecare notă, până când degetele dlui Somers se opresc și acordul final străbate sala cu ecou.

El este cel care sparge primul gheața.

– Este chiar frumoasă, nu credeți?

Aprob doar din cap, de teamă că dacă vorbesc o să izbucnesc în lacrimi. Vreau să mă duc într-o fugă acasă la Perry și să îi spun cât de minunat este, cât de frumos a cântat dl Somers și cât de nesăbuit a fost din partea lui să arunce așa foile.

Dl Somers îmi dă partitura înapoi.

– Îl cunoașteți pe acest P. Clements? Este chiar talentat.

– Sunt pe punctul de a-l cunoaște.

– Când îl mai vedeți, să îi spuneți că eu cunosc un producător care caută exact acest gen de melodie pentru un spectacol nou.

– Serios? Oh, da. O să îi spun. Și vă mulțumesc, dle Somers.

Iau partitura și dau să plec de acolo.

– Și, domnișoară…

– Da?

– Ați putea să îl mai întrebați și pentru cine a scris piesa.

– Oh, nu cred că a fost scrisă *pentru cineva anume*. Părea foarte detașat de ea.

Râde și se ridică, apoi lasă capacul pianului ușor în jos, peste clape.

– Fără doar și poate a fost scrisă pentru cineva. Fiecare melodie se scrie pentru cineva: cineva iubit, un prieten, un prieten pe care ți l-ai dori iubit. Întrebați-l. Oricine ar fi persoana pentru care a scris melodia, trebuie să mai compună și alte piese pentru ea. Această piesă vorbește despre viață și despre pierdere. Viață adevărată. Pierdere adevărată.

Îi spun că o să îl întreb și dispar după cortină. Traversez grăbită coridorul și apoi cobor pe scara de serviciu ca să îmi văd de tura mea, înainte să apuce să mă vadă cineva.

Melodia mă urmărește prin hotel tot restul zilei, răsunându-mi în cap iar și iar, și mă gândesc doar la cât de încântat o să fie Perry când o să îi dau vestea.

Și totuși, ceva mă macină. *Pentru cine* a scris-o?

29

DOLLY

„Doar când încercăm și dăm greș, când pierdem o persoană pe care o iubim cu adevărat, abia atunci descoperim cât de mult o dorim."

Duminica următoare ajung în grabă la Strand Theatre ca să îi dau lui Perry vestea cea bună. Dna Ambrose îmi zâmbește senin de după fereastra mică de la ghișeul de bilete.

– V-ați întors, domnișoară Dorothy?

– Da, m-am întors.

Îmi face cu ochiul și chicotește ca pentru ea, punându-și bărbiile în mișcare.

– Mă bucur. Mergeți sus. Este acasă.

Urc sărind cele trei porțiuni de scări dintre etaje și mă opresc în fața apartamentului cu numărul trei, îmi lipesc urechea de ușă și ascult sunetul de-acum familiar al clapelor de pian, apoi aceeași notă cântată în mod repetat, apoi capacul pianului care se trântește și sunetul clapelor care se răsfrânge în chip de protest. Ridic mâna ca să bat la ușă, dar ezit. Presimt că am sosit într-un moment nepotrivit.

Fac un salt înapoi exact când se deschide ușa. Perry își duce mâna la piept.

– Dumnezeule, domnișoară Lane! M-ai speriat. Începusem să cred că nu mai vii astăzi.

– Îmi pare rău, am fost reținută.

Ni se întâlnesc privirile. Mă simt ca un copil aiurit când mă privește.

– Este clar că dumneata vrei să ieși. O să plec.

Întinde mâna și îmi atinge mâneca hainei.

– Nu pleca, te rog. Plecam doar pentru că dumneata nu erai aici.

Cuvintele rostite de el dansează în spațiul dintre noi, răsucindu-se și întorcându-se în încercarea de a sugera mult mai mult. Obrajii mi se înroșesc și îmi cobor privirea la pantofi. Încerc să reprim un zâmbet.

– Ei bine, acum sunt aici.

– Da, da, ai venit.

Se dă într-o parte și îmi ține ușa. Intru în apartamentul mic și, exact cum mi s-a întâmplat când am venit prima dată, mă simt dintr-odată ca acasă.

Perry închide ușa în urma mea și se agită prin cameră, ridicând perne, împingând ceștile de ceai și ceainicul pe o margine a mesei și trăgând draperiile.

– Scuză deranjul, dna Ambrose nu a ajuns astăzi. Ia loc.

Împinge un teanc de partituri într-un colț al canapelei vechi din velur. Mă așez la un capăt, iar el stă în fața șemineului, cu mâinile în șold, stângaci ca un școlar.

– Ceai?

– Dacă faci.

În timp ce el zdrăngăne în chicineta cea strâmtă, arunc o privire prin cameră. M-aș fi așteptat la ceva mult mai impresionant după ce am văzut apartamentul surorii lui, dar micul apartament al lui Perry de deasupra teatrului nu este cu mult mai mare decât dormitoarele personalului de la hotel. Este haotic și excentric. Ceară de lumânare scursă deasupra gâtului sticlelor de whisky și absint. Scrumiere pline ochi cu mucuri de țigară. Pantofi aruncați care zac la picioarele unui fotoliu. Hârtii mototolite, făcute morman în jurul coșului de gunoi. Un teanc de romane e așezat în echilibru precar lângă șemineu și un alt teanc de cărți despre muzică stă rezemat de canapea, în

același echilibru precar. Pleduri zac împrăștiate pe podea și peste fotolii. Pe perete, o colecție bizară de articole de artă, iar în toate locurile care au mai rămas nefolosite de pe rafturi și de deasupra șemineului, sunt așezate mici ornamente. Camera duhnește a scotch și a țigări, exact cum mirosea partitura lui când am pus-o la uscat pe plăcile de teracotă.

Lui O'Hara i s-ar umfla venele de la gât dacă ar vedea camera asta, dar în tot haosul acesta eu găsesc că este ceva chiar încântător. Este plin de personalitate. Plin de viață. Din anumite puncte de vedere, face ca apartamentele de la Savoy să pară mai degrabă anoste.

Într-un târziu, Perry apare ducând o tavă de ceai, pe care o așază pe un colț de masă de lângă mine. Două bucăți generoase de prăjitură cu vișine sunt înghesuite pe o farfurie decorată cu trandafiri. Ceașca de ceai este crăpată și ceainicul picură când toarnă din el. Îmi amintește de ceainicul mamei de acasă, de felul în care se simțea stânjenită și se scuza când a vărsat ceai pe pantalonii lui Teddy, la prima lui vizită.

Defectele sunt cele care dau lucrurilor personalitate, domnișoară Lane. Toată lumea vorbește despre ceainicul care picură. Nimeni nu discută despre ceainicul care toarnă perfect ceaiul. Dacă aș fi un ceainic, știu ce fel de ceainic aș prefera să fiu.

Gust din prăjitura cu vișine.

– Este foarte bună, mormăi și scap firimituri în poală.

– Este făcută de dna Ambrose. Rețetă secretă. Zice că o ia cu dumneaei în mormânt, doar ca să le facă în ciudă surorilor ei.

Se așază, apoi se ridică iar, se plimbă prin cameră, nu își găsește locul. Așa este tot timpul. La început mi s-a părut deranjant. Dar acum găsesc că este chiar drăguț.

– Trebuie să îți mărturisesc ceva, spun.

Chiar și cuvintele mă fac să roșesc. Mă foiesc pe loc.

Se așază pe scaunul de la fereastra de lângă bovindou*.

– Oh?

---

* Bovindou – Construcție ieșită în afara fațadei unei clădiri, ca un balconaș închis, prevăzută cu una sau cu mai multe ferestre. (n.red.)

– Îți amintești când ne-am întâlnit prima dată, când am dat unul peste celălalt în ploaie?

– Da. M-ai dărâmat.

Oftez.

– Te-am ajutat să te ridici.

Zâmbește.

– Desigur? Cum aș putea să uit?

– Îți aduci aminte că ți-ai aruncat partitura într-un coș de gunoi?

– Ah, da. O vechitură jalnică.

– Ei, aici voiam să ajung. Am scos partitura din coșul de gunoi. Am păstrat-o.

– De ce ai făcut asta? De ce naiba ai face așa ceva?

– Nu sunt sigură. Mi s-a părut că este mare păcat să arunci așa ceva. Oricum, asta nu mai contează acum. Ce voiam eu să spun este că am rugat pe cineva să o cânte.

Acum are un aer curios. Se duce spre șemineu și se așază în fotoliul lui preferat, cel vechi și jerpelit.

– Pe cine?

– Pe Debroy Somers. Este pianistul și liderul orchestrei hotelului.

– Somers? De la Savoy Orpheans?

– Da.

– Îl știu. E un timp cumsecade.

– Ei bine, chestia e că a cântat după partitura ta. În sala mare de bal.

– Chiar așa?

– Da. Și i-a plăcut. I-a plăcut foarte mult.

– Serios?

– Da. Și mie! Cred că a fost minunat. Într-adevăr minunat.

O vreme nu mai spunem nimic niciunul dintre noi. Perry răscolește focul, iar eu îmi beau ceaiul. Sper că nu este supărat pe mine.

Își trece degetele prin păr.

– Nu-mi vine să cred că ai scos partitura din gunoi! Și că ai păstrat-o atâta timp.

– Ba da, așa am făcut. Uite-o.

Scot paginile mototolite din geantă și i le dau.

Le desface și le netezește pe genunchi.

– Ei bine, nu aș fi crezut. Chiar ai făcut-o.

– Dar asta nu este tot. Dl Somers a spus că știe un producător care caută exact genul acesta de melodie. Crede că ar fi perfectă pentru un spectacol căruia îi caută de mult un număr muzical pe măsură.

Perry se ridică și se îndreaptă spre pian în timp ce vorbesc și așază paginile șifonate pe stativul de partituri.

– Și a întrebat dacă ai scris și versuri pentru această melodie. Ah, și a mai spus că, indiferent cine este persoana pentru care ai scris piesa, ar trebui să mai scrii pentru ea, fiindcă în mod evident scoate tot ce este mai bun din dumneata.

Mă bâlbâi. Mai iau o îmbucătură din prăjitura cu vișine ca să mă opresc din vorbit.

Perry nu spune nimic. Are un aer preocupat.

– Ai vrea să mi-o cânți? întreb.

Ezită pe moment, apoi se așază pe scaun.

– Mi-ar face plăcere, domnișoară Lane.

Cântă minunat. Melodia sună chiar mai frumos în micul lui apartament decât a sunat în toată splendoarea sălii de bal de la Savoy. În timp ce cântă, merg la fereastră. Văd podul Waterloo și turnul OXO. Privesc oamenii și norii care se mișcă agitați.

Când termină de cântat, mă întorc și aplaud.

– Vezi? Este minunat!

– Cred că nu sună rău. Nu atât de rău pe cât îmi amintesc că mi s-a părut, oricum.

Vine lângă mine la fereastră și stă atât de aproape încât mai că ni se ating umerii. Inima îmi tresare în timp ce ne uităm amândoi la cerul schimbător.

– Ce vezi când privești norii, dle Clements?

Se gândește puțin. S-a obișnuit cu întrebările mele ciudate.

– Sincer?

– Sincer.

– Nu o să râzi?

– Nu o să râd.

– Văd un pian.

Râd.

– Un pian?

– Da. Muzica mă urmărește peste tot. Nu pot controla asta. Văd diezi și bemoli. Văd muzică, note și melodii încă nescrise. Ai văzut vreodată graurii care se strâng laolaltă pe stâlpii de telegraf în serile de vară?

– Nu pot să spun că i-am remarcat.

– Ei bine, eu nu văd grauri. Văd un portativ muzical, iar fiecare pasăre este o notă pe care o cânt eu.

Suflă aer cald peste ochiul de geam ca să-l aburească și desenează note muzicale cu degetele.

– Diezi, bemoli, pătrimi, doimi. Capul îmi este plin de muzică când stau aici și privesc cerul. Dar când mă așez la pian și încerc să scriu, să cânt, simt că mă sufoc de neliniște. Notele dispar. Se risipesc precum norii și nu le mai găsesc niciodată.

Își reazemă tâmpla de geam.

– La ceilalți pare să fie totul atât de simplu: Coward, Berlin și Novello. Scot piesă de succes după piesă de succes, iar eu stau aici și nu reușesc să creez nimic. De ce este atât de greu, domnișoară Lane?

Se întoarce să mă privească.

– De ce?

– Fiindcă atunci învățăm cu adevărat, nu? Când lucrurile sunt grele. Când se dă o luptă și avem incertitudini. Atunci aflăm dacă chiar ne pasă.

Suflu peste geam ca să îl aburesc și desenez un fluture cu degetul.

– Doar când încercăm și dăm greș, când pierdem o persoană pe care o iubim cu adevărat, abia atunci descoperim cât de mult o dorim.

Clopotele ceasului din turn bat de și jumătate. Rămânem în picioare, unul lângă celălalt, privind cum dispar de pe geam desenele noastre copilărești.

– Mulțumesc, domnișoară Lane.

– Pentru ce?

– Pentru că mi-ai reamintit.

Se așază pe scaunul de la fereastră. Mă așez lângă el.

– În timpul războiului, așteptam mereu ziua de mâine sau mă gândeam la ziua de ieri. Eram mereu fie undeva în viitor, fie pierdut în trecut. Este dificil să scapi de asta. Loretta spune că trebuie să trăiesc în prezent. Spune că nu trebuie să îmi petrec restul vieții așteptând să-mi înceapă viața. Înțelegi ce spun?

Ridică ochii să mă privească și, pentru o clipă, orice altceva dispare. Pentru câteva secunde, un minut, o oră – cine știe cât am stat acolo? – nu mai există Teddy, războiul, Edward, nici visuri spulberate. Doar noi doi și o clipă de care putem fie să profităm, fie să o lăsăm să treacă.

Văd o licărire în ochii lui. O ezitare.

Trepidațiile unui metrou fac geamurile să vibreze.

Se ridică și clipa se pierde. Exact ca un balon de la bâlci care este suflat cu ușurință dintr-o mână neatentă și plutește departe, într-un colț îndepărtat.

Nu am ținut clipa în loc.

Nu ne-am agățat de ea.

Probabil că nu ne-am dorit-o suficient de mult.

În aceeași seară la cină, Sissy mă interoghează.

– Deci, pe unde ai fost astăzi? mă întreabă. Ai pierdut un film grozav la Alhambra. Louise Brooks a jucat fabulos.

Îmi amestec băutura cu cacao, iau o gură din ea, apoi așez ceașca înapoi pe farfurie.

– Am fost în oraș.

Sissy oftează și se lasă pe spate în scaun.

– Așa deci, din asta-mi ești? *Unde* ai fost, mai exact?

– Nu poate omul să aibă niște chestii personale de făcut?

– Nu.

Sissy își încrucișează brațele pe piept și se uită atent la mine, în așteptarea unui răspuns.

– Nu, nu poate. Nu și dacă doarme în patul de lângă mine și îmi folosește fardurile.

Sunt prea obosită ca să mai păstrez secrete, iar privirea din ochii lui Sissy îmi dă de înțeles că nu o să cedeze până când nu îi spun.

– Bine. Dacă vrei să știi, m-am întâlnit cu un compozitor.

– Un compozitor?

– Da. Este o poveste lungă. Foarte lungă.

Îi povestesc totul. Îi spun despre anunțul din *The Stage* și despre cum m-a lăsat singură în ceainărie, apoi despre întâlnirea cu Loretta May, despre apartamentul dlui Clements și despre partitura pe care am ținut-o sub pernă. Ea stă și ascultă în tăcere, absorbită total de viața mea din ultimele câteva luni.

– Deci, ce vrea el să faci? mă întreabă. Ce face o muză mai exact?

– Nu vrea să fac ceva anume. Vrea doar să îi țin companie. Să vorbim. Să îi povestesc despre cum mi-am petrecut ziua.

– Atât?

– Da, atât.

– Și tu cu ce te alegi în schimb?

– Asta este partea cea mai interesantă. Domnișoara May o să mă ajute să iau lecții de dans și de bune maniere. Știi tu, cum să mă comport, cum să merg ca o doamnă, cum să iau cina la un restaurant de lux și ce nu trebuie să fac.

– Ooo, măi să fie! Sissy râde și ia o gură de ceai. Și la ce o să te ajute asta? Vreau să spun, sună totul foarte frumos, dar care e scopul?

– Scopul este să mă transform. Tu nu vrei asta, Sissy?

Mă uit în jurul meu în sala de mese a personalului, la șirurile nesfârșite de mese și scaune, la fetele epuizate care stau aplecate peste farfuriile de la masa de seară.

– Tu nu îți dorești mai mult decât ce este aici? Chiar dacă îmi petrec aici tot restul vieții, cel puțin știu că am încercat să progresez, că nu am stat și m-am resemnat. Că am încercat să ajung altcineva.

Ridică din umeri în semn de indiferență. Cât de mult se aseamănă cu Clover. Știu că nu înțelege cu adevărat.

– Îmi place aici, Sissy, și țin la tine și la Gladys ca și cum ați fi surorile mele, dar îmi doresc mai mult. Să lucrez aici, să văd cum trăiesc cei din lumea cealaltă, este ca și cum aș gusta din cea mai delicioasă prăjitură, după care aș vrea să mănânc o bucată întreagă și apoi să am totul. Poate că dl Clements mă va ajuta să gust puțin din partea bună a vieții. Nu este un lucru atât de rău, nu?

Sissy mă privește și oftează.

– Nu, Dolly, cred că nu. Dar fii atentă. Uneori ne întindem mai mult decât ne e plapuma. Ai grijă să nu devii prea avidă.

Odată ajunsă în pat, nu reușesc să mă liniștesc. Sunt agitată din cauza speranței pe care o simt și confuză de sentimentele pentru Perry. Acum mă gândesc la el ca la un frate, pentru ca la scurt timp să simt cum mi-o ia inima la galop, când vine lângă mine. Este greu să mă imaginez iubind pe altcineva, când am presupus dintotdeauna că Teddy va fi cel care îmi va face inima să tresară.

Mă întorc pe toate părțile și țin strâns fotografia micuțului Edward pe sub așternuturi, în timp ce ascult acordurile îndepărtate ale orchestrei dlui Somers. Picioarele mi se agită și dansează pe sub pătură până când nu mai am deloc stare. Sar din pat și ridic geamul. Mildred și Gladys au adormit deja, dar Sissy este încă trează.

– Ce faci? șuieră ea.

– Ascultă, îi șoptesc. Auzi?

Se dă jos din pat și scoate capul afară, în bezna nopții. Ritmuri de jazz plutesc în aer.

– Numai la asta mă gândesc, Sissy, șoptesc. La muzică și la dans. Măcar de-am avea un patefon aici.

Ne aplecăm mai mult odată cu ritmul muzicii care se întețește.

– Când ai dansat ultima dată? întreb.

– Săptămâna trecută. La Palace.

– Nu vorbesc despre o piruetă grăbită pe un ring de dans aglomerat, cu un mucos ciudat care nu deosebește pașii de

foxtrot de cei de quickstep. Vreau să zic când ai dansat *cu adevărat.* Când te-ai pierdut atât de tare în muzică încât ai devenit una cu ea?

Se uită la mine de parcă aș fi luat-o razna.

– Haide, șoptesc. O să-ți arăt.

O iau de mână, intru în rolul bărbatului care conduce și îi arăt un dans improvizat acolo, în cameră. Ne ridicăm pe vârfuri și coborâm, facem piruete și întoarceri pe ritmul muzicii până când se termină piesa și ne reluăm locurile și încercăm să ne tragem sufletul printre râsete înăbușite. Următoarea piesă este quickstep, pe un ritm mai rapid, mai energic. Încep să îmi mișc picioarele în stilul nou de dans Charleston, lovindu-mi tălpile și pendulând brațul opus, răsucindu-mi genunchii către interior. Sissy se uită și mă imită. Este stângace și ezitantă, dar este suficient doar să auzi muzica, doar să dansezi.

– De unde ai învățat pașii? întreabă în șoaptă. Arăți ca o rață din Hyde Park!

– Le imit pe fetele pe care le văd pe scenă și în filme. Le știi – Jessie Matthews, Adele Astaire, Gertie Lawrence. Mi-ar plăcea să strâng covorul ca să dansez cum trebuie.

Sissy îmi imită mișcările până când uităm să ne mai străduim să nu facem gălăgie, iar bătăile și săriturile noastre îi atrag atenția lui O'Hara care tocmai își face turele. Țipăm când deschide ușa și aprinde brusc lumina.

Mildred și Gladys se freacă la ochi când se face lumină în cameră.

– Ce se întâmplă? îndrugă Gladys, a luat foc ceva?

O'Hara stă în pragul ușii.

– Se zguduie candelabrele din holul principal cu toată gălăgia asta. Vă sugerez să închideți fereastra înainte să răciți strașnic de la frigul ăsta și să vă culcați. Doamnele și domnii poate că se distrează pe ritmurile astea moderne ale orchestrei dlui Somers, dar ei își permit să doarmă până la orele prânzului ca să își revină. În schimb, voi nu vă permiteți. Acum, în pat cu voi!

Când închide ușa, sunt sigură că îi observ o urmă de zâmbet în colțul gurii.

Mă așez la loc în pat, dar tot nu reușesc să adorm. Hotelul este plin de agitație în noaptea asta, la fel ca mine. Ascult muzica care ba se apropie, ba se îndepărtează, ca niște valuri în noapte. Închid ochii și îmi imaginez doamnele și domnii pe ringul de dans. Mă gândesc la Perry. De ce a ezitat? Poate că a fost îndreptățit. Eu sunt o prostuță cu concepții absurde despre iubire între cei ca el și cei de teapa mea. Îmi imaginez că mă ia în brațe, mă învârte și face piruete cu mine prin sală. Îi văd părul roșcovan de vulpe, ochii cenușii ca două mlaștini și zâmbetul acela care îi înflorește în colțul gurii. Apoi imaginea lui dispare și îl văd pe Teddy care mă conduce învârtindu-mă pe ringul de dans și își lipește obrazul de obrazul meu.

Mă întorc pe o parte și ascult respirația celorlalte fete, în timp ce ochii îmi devin greoi și scot un oftat adânc. În imaginația mea există ceva viu, care se strecoară pe sub ușă, alergând pe coridoarele slab iluminate, trece de paznicul de noapte și de opulența din holul principal și iese în străzile iluminate cu lămpi. Și își continuă drumul, o rafală de aer cald ce caută prin întuneric, până când ajunge la luminile impresionante de pe Shaftesbury Avenue, unde se aud râsetele și aplauzele teatrelor pline ochi de lume. Și acolo, găsește un loc în care să se cuibărească și mă așteaptă și pe mine să ajung.

 30

TEDDY

Spitalul militar din Maghull pentru răniții de război, Lancashire
iulie 1919

„…[și simt cum] genele ei îmi ating pielea ca o fluturare ușoară de aripi. Propriul meu fluture.”

Acum sunt unul dintre cei trei pacienți care au mai rămas în salon. Mi se spune că în curând o să plec acasă. Vreau să îi cred, dar uneori este mai ușor să nu te gândești la un alt loc dincolo de aceste ziduri goale sau șiruri de paturi libere.

Ea este aici, ca de obicei. O privesc cum își face treburile cu o pricepere familiară, naturală și degajată precum frunzele care dansează în sălciile de pe malul râului. Dar astăzi este ceva schimbat la ea. Este agitată. O privesc mai atent, chiar mă uit la ea, ca să îmi imprim chipul ei în minte ca o floare între paginile unei cărți, astfel încât să o pot păstra mereu acolo.

Îmi spune că mi-a citit deja toate scrisorile.

– Cred că aș putea să o iau de la început.

Cu greu reușește să mă privească.

– Ai vrea să ți le citesc din nou?

Mă gândesc la toate cuvintele frumoase. Dau din cap dezaprobator.

Oftează de multe ori și se arată preocupată de îmbrăcămintea de pe ea. Mă gândesc că trebuie să îi fie cald cu haina înăuntru. Fără îndoială că este pregătită pentru una dintre plimbările ei obișnuite.

Închid ochii și mă prefac că dorm ca să se poată relaxa puțin și să nu se mai agite. Vorbește cu mine, crezând că dorm. Îmi spune chestii secrete.

După-amiaza trece într-o tăcere prietenoasă, în timp ce soarele se plimbă pe cer, mutându-și căldura și lumina într-o altă parte a salonului și aruncând o umbră peste patul în care stau eu.

– Trebuie să plec, șoptește. Trebuie să plec, Teddy.

O aud cum își strânge lucrurile, cum oftează discret când așază un plic pe masa de lângă patul meu.

– Mai este o scrisoare, spune, pe care nu ți-am citit-o. Ți-o las să o citești singur când o să fii pregătit.

Apoi se apleacă și mă sărută pe obraz și simt cum genele ei îmi ating pielea ca o fluturare ușoară de aripi. Propriul meu fluture.

– Îmi pare atât de rău, Teddy, șoptește. Atât de rău. Mi-aș fi dorit ca lucrurile să fi stat altfel între noi. Sper că într-o zi o să înțelegi. Și că o să mă poți ierta.

Draga mea Dolly. Draga mea, micuța mea iubită.

Tot timpul acesta, ea fusese chiar aici, alături de mine. Mă vizitase în zilele ei libere, îmi citise propriile scrisori, cuvintele scrise chiar de ea, în speranța că o să-mi aduc aminte de ea.

Și îmi amintesc.

Vreau să deschid ochii. Vreau să îi spun că știu cine este. Vreau să îi șoptesc numele și să îi spun că o iubesc. Vreau să rămână aici, lângă mine, mereu, dar nu pot. Trebuie să o las să plece.

Îmi strânge mâna, mai rămâne o clipă alături de mine, apoi o aud cum se îndepărtează. Abia când știu că a ajuns în capătul celălalt al salonului, deschid ochii pentru o fracțiune de secundă. Se mai întoarce o dată ca să se uite la mine. Lacrimile îi curg șiroaie pe obraji. Apoi dispare. Fata mea. Dolly a mea.

Știu că în scrisoarea aceea își ia rămas-bun de la mine.

– Mulțumesc, Dolly, șoptesc. Mulțumesc pentru tot.

Apoi adorm puțin, cu capul plin de vise despre ea.

Mă trezesc la căderea serii. Intendenta vine să își facă vizitele obișnuite. Îmi ia temperatura și îmi umflă pernele, încurajându-mă să mă ridic în șezut, ca să pot bea un pahar cu apă. Pe când își notează în raport, stau întins, perfect nemișcat, și ascult cântecul unei mierle care răzbate prin fereastra deschisă. Inspir aroma dulce a ierbii proaspăt cosite și privesc fluturele. Fluturele meu. Încet, își întinde aripile, ezită doar pentru o clipă și își ia zborul, dansând în ritmul adierii de vânt.

– Oh, a zburat! se întoarce spre mine intendenta. Fluturele dumitale, domnule Cooper. După atâta timp, și-a luat zborul, în sfârșit.

Închid ochii și zâmbesc.

– Da, șoptesc. Da, a zburat. A plecat în căutarea aventurilor.

 31

DOLLY

„Am vrut să văd cum este să *dansez* în pantofii aceștia minunați.
Ar fi păcat să merg cu ei."

Crăciunul trece pe nesimțite și se apropie ajunul Anului Nou. Este perioada în care cei bogați se răsfață cu petreceri și ospețe sofisticate. Este perioada în care o tânără servitoare șterge cu buretele nereușitele și incertitudinile trecutului și primește cu brațele deschise un an nou plin de posibilități. O mie nouă sute douăzeci și patru. Îmi place cum sună când îl rostesc. Îmi place cum arată când îl scriu. Perspectiva unui an nou, calm și netulburat, îmi face inima să freamăte.

Îi aranjez rochia lui Madame Delysia pentru balul la care va participa diseară: crep de China albastru închis. Îi aleg mănuși asortate din satin până la cot și un șirag de mărgele din smarald. Deja știu ce pantofi va dori să poarte. Pantofii de dans argintii. Îi iau din șifonier și îi pun jos, la piciorul patului. Dacă aș avea ceva atât de drăguț, nu i-aș mai scoate din picioare. Aș dormi cu ei. Mi-aș ține picioarele ridicate pe marginea căzii ca să pot face baie cu ei.

După ce îmi termin treaba, strâng într-un teanc lenjeria de pat și dau să ies pe ușă, dar pantofii nu îmi dau pace și ezit. Deschid ușa puțin, arunc un ochi pe coridor, întinzând gâtul în afară ca să trag cu urechea. Mă asigur că nu este nimeni prin

preajmă, închid ușa, îmi scot repede pantofii cei negri și îmi strecor piciorul stâng în pantoful argintiu. E ca și cum o bucată de unt mi s-ar topi pe picior. Uit de orice griji pe care le-am avut legate de faptul că nu este bine ceea ce fac, ridic piciorul drept și îl strecor și pe el în pantof. Închei butonii delicați argintii, ridic un picior, apoi pe celălalt, răsucindu-mi gleznele ca să-i pot admira din toate unghiurile.

Mă duc la oglindă și dau un ocol în jurul covorului turcesc. Zici că pășesc pe un nor, în pielea aceea moale care îmi îmbrățișează tălpile picioarelor cu atâta delicatețe, încât cu greu pot spune că îi am în picioare. Ce-aș mai dansa cu pantofii aceștia în picioare! Dansez foxtrot. Încet, încet, repede, repede, încet, alunec fără efort pe carpeta moale. Dansez încet pe ritmuri de vals, ridicându-mă pe vârfuri și apoi revenind, vârful picioarelor mele delectându-se în acest lux nou, cu brațele în jurul a două perne, adică partenerul meu imaginar care mă conduce dezinvolt în acest dans. Când închid ochii, apare Perry care mă privește de foarte aproape. Îmi lipesc obrazul de perne, dar de fapt îl lipesc de obrazul lui Teddy.

Perry. Teddy. Teddy. Perry. Se amestecă și se schimbă, iar eu nu mă mai pot opri din dansat. Închid ochii, cu brațele întinse în față, prinsă într-o îmbrățișare. Mâna lui stângă este în mâna mea, iar mâna lui dreaptă se odihnește blând pe umărul meu.

– Închide ochii și lasă muzica să te conducă, șoptește el.

Aud muzica atât de clar și îi simt căldura corpului lângă al meu.

– Auzi muzica, Dolly?

Mă aplec spre el.

– Da, da, o aud.

Apoi el se apleacă să mă sărute, iar eu sunt un nor care plutește pe un cer senin de vară.

Zgomotul ușii care se descuie îmi întrerupe gândurile.

Ușa se deschide.

Las pernele să cadă și mă las în jos, ghemuită, în mijlocul camerei, cu spatele la ușă, cu fusta trasă peste picioare. Trag și răsucesc disperată butonii mici din sidef, dar sunt prea perfecți

și fini, nu sunt făcuți pentru niște degete grăbite și vinovate. Nu reușesc să îi desfac. Îmi pălește culoarea din obraji, în timp ce vinovăția și rușinea care mă apasă inundă tot apartamentul. Arunc o privire peste umăr și simt că mi se înmoaie picioarele.

Snyder.

Mă prefac că adun scamele de pe covor și mă rog să nu zăbovească. Preț de o eternitate nu rostește niciun cuvânt. În aer plutește miros de primejdie.

– Asta trebuie dusă la curățătorie, comentează, lăsând să cadă o rochie pe pat. Madame ține neapărat să o poarte mâine seară.

– O trimit la curățătorie chiar în după-amiaza aceasta.

Vocea îmi este gâtuită. Trag de butoni, dar nu reușesc să îi desfac.

– *Nu* o *trimiți* așa, oriunde. Aceasta este dintre cele mai fine mătăsuri pariziene. Este Vionnet. O vei duce personal la curățătorie și o vei aduce tot personal.

– Da, desigur.

– Bun așa.

Stă în picioare, cu mâinile în buzunar, cu un umăr sprijinit de tocul geamului și cu spatele la mine.

În liniștea cumplită mă ridic cumva în picioare, cu o mână ținându-mă de spatele unui fotoliu ca să îmi mențin echilibrul, în timp ce încerc cu disperare să eliberez butonul argintiu din cataramă. Degetele-mi bâjbâie cu neîndemânare. Mă clatin, apoi îmi recapăt echilibrul. În tot acest timp, el stă tăcut la geam.

– Lasă-i, spune, întorcându-se. Lasă-i în picioare.

– Eu doar…

– Doar ce? Probai pantofii lui Madame? Da, observ. Bănuiesc că întrebarea care ar trebui pusă este: de ce?

Refuz să fac loc lacrimilor care îmi ard ochii. Sunt atâtea răspunsuri pe care aș putea să le dau, dar cum ar putea să înțeleagă vreodată cineva ca Snyder?

– Pentru că sunt o proastă, șoptesc, apoi las capul în jos.

Se duce spre masa de toaletă și ridică cutia cu țigări pe care tocmai am lustruit-o. Lasă urme de degete pe ea.

– Mă așteptam să găsesc o cameră curată și în ordine. În schimb, găsesc o cameră mânjită cu cele mai rele intenții.

– Totul este gata, domnule. Eu tocmai plecam.

– Cu pantofii lui Madame?

– Bineînțeles că nu. Niciodată nu aș…

– Niciodată nu ai ce? Nu i-ai fura. Doar îi probai ca să te distrezi, nu?

Tonul vocii lui atinge o limită pe care nu am mai auzit-o până acum. Amenințător. Periculos. Țin capul în pământ, privind țintă în podea.

– Ai vrut să vezi cum e să mergi cu pantofi așa frumoși, nu?

– Să dansez.

– Poftim?

Mă privește cu ochi încruntați și scrutători.

De undeva din adâncurile mele, simt cum mă învăluie o atitudine de sfidare. Refuz să mă las intimidată de el. Bărbații de genul lui Larry Snyder m-au intimidat de prea multe ori.

– Am vrut să văd cum este să *dansez* în pantofii aceștia minunați. Ar fi păcat doar să merg cu ei.

Râde. Râsul acela puternic și disprețuitor care iese din el și se înfășoară în jurul gâtului meu, încât rămân fără aer.

Vine spre mine și își apropie fața de a mea.

– Te-am văzut *dansând*, domnișoară Lane, dacă chestia aia se poate numi dans, și acum îți pot spune că o să ai nevoie de ceva mai mult decât o pereche scumpă de pantofi argintii ca să reușești vreodată. De mult mai mult.

Înghit cu noduri. Respirația lui are un miros stătut de tutun Virginia și de brandy. În mod clar a băut. Mirosul pe care îl degajă mi se așază pe față precum praful.

– Voi, fetele, sunteți atât de previzibile. Crezi că dacă faci câteva piruete pe ringul de dans la sala din comună într-o sâmbătă seară este suficient ca să ajungi în trupa unui spectacol de pe Broadway. Vii la audiții fără pregătire corespunzătoare și pleci fără să spui măcar un „mulțumesc, dle Snyder”.

– Nu mă așteptam să fiu singură în ziua aceea. Am crezut…

– Ai crezut că vreau să te seduc. Tu, cu mintea la mizerii, ți-ai zis că am de gând să îți cer o favoare sexuală.

Limbajul lui este grosolan. Își aprinde un trabuc și îmi suflă fumul în ochi.

– Sunteți toate la fel. Ieftine precum ciorapii de bumbac pe care-i purtați. Dacă ai fi rămas să asculți ce aveam de spus, ai fi văzut că singura favoare pe care voiam să ți-o cer era să îi spui colegei tale de cameră, Gladys, că vreau să vină la mine la o audiție.

Nu mai pot spune nimic.

Mă las pe marginea patului și încerc iar să îmi scot pantofii. Îi simt ca pe niște greutăți de plumb ce-mi atârnă în picioare.

– Îți dai seama că aș putea să te concediez pentru așa ceva? Prima dată pieptenele de păr al lui Madam, iar acum pantofii dumneaei. Of, of. Ții cu tot dinadinsul să nu îți păstrezi slujba asta, așa-i?

Mi se întoarce stomacul pe dos. Văd cum perspectivele mele de viitor se disipează în fața mea, la fel cum se topește șerbetul în gura unui copil. Vreau să îmi justific nevinovăția legată de pieptenele de păr, dar nu are sens. Pantofii din picioarele mele sunt dovezi cu mult mai incriminatoare.

Snyder stă la geam.

– Hmm. Ce este de făcut, ce este de făcut?

Fumul trabucului lui plutește în jurul meu ca o ceață.

– Mă gândesc să te duc cu brațele imobilizate la spate până jos, în biroul lui Cutler, încălțată cu pantofii. Să vedem ce are de spus în situația asta.

Rușinea pe care o simt mă face să roșesc în obraji, dar refuz să implor milă.

– Sau să trec complet cu vederea această abatere. Să rămână secretul nostru. Dumnezeule, cu ce dilemă mă confrunt!

– Faceți cum credeți de cuviință, dle Snyder. Nu am nimic de spus în apărarea mea.

– Într-adevăr, nu e nimic de spus. Dar, mă întreb, ce aș primi în schimbul faptului că îmi țin gura?

– Nu știu, domnule.

Mă privește cu niște ochi duri și reci și se apropie de mine.

– Ridică-ți piciorul.

Rămân complet nemișcată, deși fiecare părticică din mine tremură.

– Ridică-ți piciorul, am spus.

Ridic piciorul drept puțin. Tot piciorul îmi tresare incontrolabil când îmi cuprinde glezna cu mâna. Mă trag înapoi la atingerea lui.

– Să-ți spun drept, ai niște glezne foarte bine proporționate, domnișoară Lane.

Mi se contractă mușchiul de sub ciorap în timp ce el desface ușor butonul mic și își strecoară degetele în interiorul căptușelii din piele, ținându-le acolo o vreme, înainte să îmi scoată încet pantoful din picior. Lacrimi fierbinți de umilință mi se ivesc în colțul ochilor, în timp ce în capul pieptului simt cum îmi crește nervozitatea. Sunt înapoi în biroul majordomului de la Mawdesley Hall. Aud scârțâitul tălpilor de cauciuc pe podeaua din linoleum; zgomotul surd al pumnului care îmi lovește obrazul. Mă aud cum îl implor să se oprească, până când îmi acoperă gura cu mâna.

– Opriți-vă, vă rog.

Cuvintele rostite în trecut revin în prezent.

– Vă rog, nu.

Vocea mea este un simplu scâncet.

Snyder mă ignoră.

– Și celălalt.

Ridic și piciorul stâng. Închid ochii. Aștept să se termine. Îi simt mâna pe gleznă, pe gambă. O ține mult timp acolo, în timp ce desenează cercuri în spatele genunchiului cu vârfurile degetelor. Își trece mâna peste vârful piciorului, apoi își strecoară degetele înăuntrul pantofului și îl scoate din picior. Îl pune încet jos, pe podea și se apleacă înainte, îmi ia bărbia în mână și îmi îndreaptă fața spre lumină, torcând ca un motan satisfăcut.

– Mă gândesc că ar fi bine să pui pantofii ăia la locul lor, nu crezi?

Abia mai respir. Cu mâinile tremurânde, împachetez pantofii în hârtie de mătase, îi pun la loc în șifonier, apoi închid ușa. Îmi doresc să nu-i fi văzut niciodată, în timp ce îmi pun la loc în picioare pantofii mei negri anoști.

Snyder stă în spatele meu, atât de aproape, încât îi aud respirația. Respiră repede și sacadat.

– Îți cam place să flirtezi, domnișoară Lane, așa-i?

– Nu, domnule.

Mă prinde brusc de păr și mă duce în fața oglinzii de la măsuța de toaletă.

– Mincinoaso, privește-te. Ai o roșeață neobișnuită în obraji, iar buzele ți-au devenit cărnoase. Oricine ar crede că te simți excitată.

Dau din cap dezaprobator. Rânjește și se lipește de mine.

– Dar eu sunt, domnișoară Lane. Sunt foarte excitat. Nu asta ți-ai dorit? Nu la asta te gândeai la teatru?

Mă zbat ca să scap din strânsoare, dar este prea puternic.

Mi se întunecă privirea. *Așa ceva nu se întâmplă. Este ireal.*

Se apleacă peste mine, cu buzele lipite de urechea mea.

– Ia rochia și pleacă, mormăie. Chestia asta nu se termină aici, Dorothy Lane. Presimt că o să fie cazul ca noi doi să repetăm discuția asta. Între patru ochi.

Apuc teancul de lenjerie și ies din cameră împleticindu-mă, în timp ce totul se învârtește în jur și picioarele par să-mi cedeze în orice clipă. Alerg pe coridor și cobor pe scara de serviciu până la etajul al doilea. Ajung în baia servitoarelor chiar la timp și vomit în chiuvetă, în repetate rânduri, simțind convulsii în tot corpul, în încercarea disperată de a scăpa de atingerea lui. Când îmi mai revin puțin, dau drumul la apa din cadă, îmi scot ciorapii, intru în apă și îmi bag poalele fustei în lenjeria de corp, apoi mă aplec și îmi curăț, îmi tot curăț picioarele cu o perie de unghii.

– Proasto, proasto!

Frec până când pielea mi se face de un roșu aprins și lacrimile îmi curg în apă.

– Proasto, proasto ce ești!

Dar indiferent cât de mult frec, nu reușesc să șterg amintirea mâinii lui pe glezna mea, și nici a cuvintelor lui amenințătoare. Poate că nechibzuința mea a fost de scurtă durată, dar știu că va avea repercusiuni.

32

DOLLY

„Mi-au dat voie să îl țin în brațe pentru câteva clipe;
un fulg în brațele mele."

Curățătoria hotelului este în Kennington, la o distanță respectabilă, de partea cealaltă a râului și în partea de sud a orașului. Rochia lui Madame Delysia se află pe genunchii mei, într-un colet din hârtie de mătase, iar eu îmi sprijin capul de o latură a camionului cu lenjerie și privesc bărcile de pe Tamisa, care se zăresc doar cu dificultate din cauza ceții. Ne continuăm drumul scârțâind din toate încheieturile, în timp ce traversam podul Waterloo, și mai departe, pe Waterloo Road, înspre Elephant și Castle. Este un drum incomod, iar camionul mă zgâlțâie ca pe un sac de cartofi în timp ce se simt vibrațiile intense când trecem peste gropi și pietre de pavaj. Suflu aer cald pe geam și desenez distrasă un fluture în ochiul aburit. Mă gândesc la fluturele de la fereastra spitalului în care este Teddy și mă întreb dacă și-a luat vreodată zborul.

Camionul se deplasează cu un huruit puternic, iar șoferul zumzăie și fluieră în același timp – un zgomot care îmi creează un disconfort imens. Și așa nervii mei sunt întinși la maxim. Nu-mi pot alunga gândurile despre Snyder; atingerea, amenințările lui, duhoarea de tutun Virginia. Mă bucur că stau departe

de hotel pentru un timp și răsuflu puțin mai ușurată, știind că el nu se află la următorul colț sau dincolo de următoarea ușă pe care o voi deschide.

Pe când mă apropii de Kennington, privesc mai atent pe geam. Clădirile și fațadele prăvăliilor încep să arate familiar, și când virăm pe Walworth Road, îmi dau seama exact unde ne aflăm. Mă așez dreaptă în scaun și șterg urma pe care am lăsat-o pe geam. Iat-o, chiar în fața mea. Lime House. Maternitatea *Salvation Army.* Locul care m-a bântuit din momentul în care am pășit prima dată acolo, acum patru ani de zile.

Cu câteva luni înainte de proclamarea armistițiului, se auzeau multe zvonuri conform cărora nemții vor capitula. Nimeni nu îndrăznea să creadă așa ceva nici măcar pentru o secundă, însă ziua la care nu visasem vreodată că va mai veni, a sosit într-o dimineață ploioasă de noiembrie. Fusese încheiat un tratat de pace. Războiul se sfârșise.

Înainte de finalul lunii, fabrica de armament s-a închis, iar eu am revenit la uniforma mea de servitoare. Îmi displăcea să mă întorc la Mawdesley Hall și la constrângerile unei munci casnice, pe care o găseam și mai strictă prin comparație cu libertatea pe care o oferea munca în fabrică. Mama nu reușea să se descurce cu pensia de văduvă pe care o primea de la Ministerul de Război, așa că am înaintat cu pași sfioși pe aleea șerpuită ca să o întreb pe menajera-șefă dacă voiau să mai angajeze personal. Voiau.

Madam era încântată. Abia aștepta să își umple casa de servitori și să restabilească ordinea firească a lucrurilor. Situația femeilor de condiția ei fusese dată cu totul peste cap în timpul războiului, pierduseră din personal, casele lor impunătoare fuseseră invadate de personal medical, iar fiicele lor privilegiate nevoite să ofere asistență medicală celor bolnavi și răniți. Statutul lor de femei de condiție superioară fusese zdruncinat din temelii. Dar această reducere a prăpastiei avusese un caracter pur temporar. Mi-am reluat vechea rutină mult prea rapid. Orice sentiment de independență pe care l-aș fi putut avea în calitate

de *munitionette*[*] s-a pierdut în găleata cu lături, împreună cu conținutul oalelor de noapte ale doamnelor. Mă întorsesem la munca de jos. Când venea vorba de „ei” și de „noi”, războiul nu schimbase absolut nimic.

Lăsarea la vatră a fost un proces complicat și de lungă durată. Bărbații noștri au revenit mai degrabă cu labilități psihice și fără să aducă cu ei efuziunile emoționale la care ne-am fi așteptat. Teddy a fost printre primii care s-au întors, imediat după Crăciun. Trimis de la o unitate militară pentru răniți din Londra, a fost internat direct la spitalul militar pentru rănițiii de război din Maghull, lipsindu-mă de bucuria de a trăi reîntâlnirea romantică la care visasem. Doctorii spuneau că Teddy era „încă nediagnosticat, anxios” (vărul meu îmi explicase că acesta era termenul folosit în spital pentru „nevroza de război”). Fuseserăm avertizați că procesul de recuperare va fi anevoios. Nu îmi păsa cât o să dureze. Urma să îi stau alături.

În după-amiezile mele libere, călătoream dus-întors ca să îl vizitez, luam autobuzul până la Rufford și apoi trenul până la Maghull. Doctorii mă încurajau să îi citesc lui Teddy scrisorile mele. Credeau că îl vor ajuta să își aducă aminte. Comunicaserăm prin scrisori atât de mult timp, încât părea normal să continuăm. Am încercat să fiu cât se poate de optimistă, să stau lângă patul lui și să îi citesc cuvintele scrise chiar de mine. Le păstrase într-un teanc, în buzunarul mantalei, aproape de inimă, exact așa cum promisese că o va face. Era bizar să aud exprimarea trăirilor dureroase provocate de război care veneau direct din inima mea, cuvintele pe care cu greu le găsisem în intimitatea camerei mele, toate citite acum cu voce tare în lumina dezolantă a unui salon sterp de spital.

Rareori, mai exista câte o licărire de recunoaștere, dar de cele mai multe ori, era doar tăcere, fiindcă Teddy privea pe fereastră. Vocea și cuvintele îi fuseseră luate. Era blocat într-o

---

[*] *Munitionettes* erau femeile britanice angajate la fabricile de muniție (*munitions factories*) în timpul Primului Război Mondial. (n.red.)

teroare mult prea mare, de care nu reușea să se elibereze, deși tranșeele erau foarte departe.

Odată cu trecerea săptămânilor, începea să îmi fie groază de vizitele mele săptămânale la Maghull. Spitalul te extenua – imaginea atâtor oameni răniți era răscolitoare. Dar am continuat să mă duc acolo, am continuat să îi citesc scrisorile mele, am continuat să sper atunci când nu mai părea să existe urme de speranță.

Flirtul nevinovat cu nepotul lui Madam era o distragere inofensivă; o modalitate de a nu mă mai gândi la altceva. Asta a fost tot.

A început ca o distracție nevinovată. Un zâmbet ocazional, o ocheadă, o mână lăsată neglijent pe spatele fustei mele. Toate fetele din casă vorbeau despre cât de chipeș era, un ofițer care fusese lăsat la vatră de curând din Belgia, venise în vizită din Scoția ca să se odihnească și să se refacă. Simplul lui accent ne făcea pe toate să chicotim în bucătăria personalului. După război, bărbații erau precum pietrele prețioase. Eram încântate de prezența lor, de mirosul de mosc pe care îl emanau, de sunetul râsului lor puternic care zguduia pereții bibliotecii. Uitasem cât de ușor puteau fi influențate inimile noastre de umbra unui zâmbet sau de o privire cu subînțeles. Uneori, îl auzeam cum plânge în somn și cum țipă de parcă se afla încă în mijlocul luptei. Asta îl făcea să pară vulnerabil. Să pară că ar fi unul dintre noi.

Când m-a găsit, împătuream șervetele pentru cină.

Șervetele.

Era băut și incitat. I-am spus că trebuie să-mi văd de treabă, că am lucruri de făcut, că aș avea probleme dacă ne-ar vedea cineva și că, oricum, el nu avea ce să caute în bucătărie. A râs și apoi s-a schimbat ceva în privirea lui. La început a fost ciudat de blând, m-a luat de mână și m-a tras în oficiul majordomului. Mirosea a brandy și a tutun Virginia. Protestele mele firave puneau gaz pe foc, apoi s-a schimbat totul. M-a tras violent de păr și și-a pus degetele peste buzele mele. Mi-a spus că dacă scot vreun sunet, mă omoară.

– Am omorât oameni. I-am privit cum mor în agonie. Ce mai contează o fată de la bucătărie?

L-am implorat să se oprească în timp ce îmi ridica fusta. L-am rugat și am insistat, în cuvinte atât de liniștite, de firave și inutile. Mâinile lui erau atât de reci pe pielea mea.

A plâns ca un copil când s-a împins în mine, pielea pantofilor lui scârțâia pe podeaua cu linoleum, iar mâna lui îmi apăsa gura ca să îmi înăbușe țipetele. S-a terminat repede. În confuzia din momentul descărcării, am profitat și l-am mușcat puternic de palmă, gest pentru care m-am ales cu un pumn în față. Îmi amintesc de trosnetul încheieturii mâinii lui pe obraz, de șocul resimțit de capul meu pe când mă prăbușeam la pământ, printre cizmele de călărie pe care le lustruisem cu grijă mai devreme în aceeași seară.

Nu le păta cu sânge. Nu-ți strica munca prețioasă, Dolly.

Și-a tras fermoarul pantalonilor, și-a îndreptat vesta și cravata, apoi a plecat de parcă nu se petrecuse nimic ieșit din comun.

Am stat acolo ore bune. Prea îngrozită ca să mă pot mișca. Când am reușit să o fac în cele din urmă, am scos apă cu pompa de afară și m-am spălat pe întuneric, simțind apa rece ca gheața ca pe niște pumnale care îmi străpungeau pielea și care îmi amorțeau fiecare părticică a corpului. Mă simțeam ca și cum corpul meu aparținea altcuiva. Chiar așa era. Îi aparținea lui.

Nu am povestit nimănui ce mi s-a întâmplat.

El era deja în Scoția când mi-a întârziat menstruația. Știam că voi fi complet distrusă dacă află Madam că sunt gravidă. Nancy, camerista, m-a sfătuit să beau chinină și să fac băi fierbinți cu prafuri Beecham, dar nu mi-a fost de folos. Am ridicat cele mai grele coșuri de lenjerie pe care le-am găsit. M-am aruncat chiar și pe scările de la bucătărie. Nimic nu a funcționat. Sângerările și contracțiile pe care le așteptam nu au apărut. Fusta îmi devenea prea strânsă în talie, deoarece pântecele îmi creștea, apoi m-au copleșit episoadele puternice de grețuri. Îmi luase demnitatea, îmi distrusese sufletul și mă lăsase singură cu rușinea secretă a unui copil din flori.

Mi-am continuat vizitele săptămânale la spital. Am stat tot timpul lângă Teddy, i-am citit scrisorile pline de iubire și de speranță, în timp ce în mine creștea copilul altui bărbat. Am stat la Mawdesley cât de mult am putut, până în momentul în care nu m-am mai putut ascunde. Știam că trebuie să îmi duc rușinea și secretul într-un loc unde nu mă cunoștea nimeni. Londra. Locul perfect în care puteam să devin invizibilă. Locul perfect în care puteam să fiu un nimeni.

Fără să spun nimănui, i-am scris unei mătuși care era angajată la o casă din Grosvenor Square. Ei i-am povestit totul. Mi-a spus că știe un loc aproape de Kennington, un spital al organizației *Salvation Army* pentru mame necăsătorite, și că pot să locuiesc la ea până când voi merge să nasc la spital. Vorbele ei îmi sunaseră precum o sentință la închisoare.

Mama și surorile mele au suferit mult când le-am spus că plec la o nouă slujbă în Londra. Mama nu reușea să înțeleagă de ce trebuia să plec tocmai la Londra, când lucrurile în Mawdesley mergeau extrem de bine. L-am folosit pe Teddy drept scuză. I-am spus că mi se rupea inima să îl văd în starea aceea; să știu că nu-și aduce aminte de mine. I-am arătat albumele, colecția mea de visuri. I-am spus că Londra oferea perspective mari unei fete ca mine. După tot ceea ce trăisem, nu a putut să-mi refuze ocazia de a pleca în căutarea unei vieți mai bune și mai lipsite de griji.

Ultima mea zi în Mawdesley a fost o zi caldă de vară. Mi-am luat rămas-bun de la Teddy printr-o scrisoare. Părea că fusese lăsat de destin ca noi să ne împărtășim speranțele și visurile în lumea cuvintelor. I-am lăsat o scrisoare pe masa de lângă pat, în speranța că într-o bună zi o va citi, își va aduce aminte și va înțelege. Am pus trandafiri într-o vază de pe masa din bucătărie și le-am strâns puternic în brațe pe mama și pe surorile mele. Nu știam că era ultima dată când îmi vedeam surorile în viață, că până la sfârșitul lunii ultima suflare a epidemiei de gripă spaniolă le va lua de lângă noi, la fel cum îi luase pe mulți alții în ravagiul cumplit pe care îl făcuse în Europa.

În acea după-amiază, pe când mă îndreptam spre stația de autobuz, am auzit o mierlă cântând într-un păducel și am simțit cum se mișcă copilul undeva în mine.

Timp de nouă luni am făcut eforturi ca să ignor bebelușul, ascunzându-i existența în spatele hainelor largi și a ușilor bine închise, dar într-o noapte rece de noiembrie, copilul meu și-a făcut apariția pe lume cu un plânset și m-a lăsat fără cuvinte. Nu îndrăzneam să îl privesc, de teamă că o să mă răzgândesc. Auzisem poveștile unor femei care s-au răzgândit în ultimul moment și au luat copilul acasă cu ele, preferând să înfrunte furia și rușinea familiei decât realitatea abandonului.

Am închis ochii și mi-am acoperit urechile cu mâinile ca să blochez realitatea stridentă a prezenței lui. Intuindu-mi indiferența, s-a închis în tăcere precum o cochilie de stridie. Tăcerea era de nesuportat.

Mi-au dat voie să îl țin în brațe pentru câteva clipe; un fulg în brațele mele. Abia când a sosit momentul să îl dau, am simțit forța imensă din el. Abia atunci mi-am dat seama că îl iubesc. În ciuda amintirilor dureroase pe care mi le trezea – în ciuda a tot – era copilul meu și îl iubeam.

– Nu-l lua. Te rog, nu-l lua.

Cuvintele îmi alunecau pe buze ca cele mai firave șoapte, în timp ce în mintea mea era o furtună violentă care mugea prin cameră, asurzindu-mă sfidătoare.

– Nu poți să îl iei. Este al meu.

Insistența mea mânată de panică era un simplu scâncet; eram prea slăbită după durerile nașterii ca să reușesc să mă fac auzită.

– Vorbești aiurea. Delirezi de la laudanum. Este cel mai bine așa. Haide acum, trebuie să îi dai drumul. Nu are rost să faci o scenă.

Intendenta a refuzat să mă privească în ochi pe când se apleca deasupra patului ud leoarcă de sudoare în care născusem, ca să tragă și să ridice ghemotocul scump și înfășat din brațele mele. Mă simt sufocată de duhoarea dezgustătoare de înălbitor și săpun pe care o emană, de usturimea ascuțită a

cuvintelor ei, de răsuflarea fierbinte de lângă obrazul meu când trăgea de mine.

– Nu poți să mi-l iei. Te rog. E tot ce am pe lume.

Cuvintele mele pline de durere, la fel de moi precum fulgii scuturați dintr-o pernă, plutesc în jur, apoi alunecă pe ușa deschisă, neauzite, nebăgate în seamă. Și apoi, groaznica smulgere și tragere, descleștarea și desprinderea degetelor mele. A durat doar o clipă, dar am simțit-o ca pe o eternitate. Ghemotocul a fost luat pe sus și dus din brațele mele. Scos din cameră. Scos din viața mea. Ultimul lucru pe care l-am zărit a fost un colț de pătură albastră, în timp ce ușa se închidea cu o bufnitură.

Am auzit cuvinte șoptite pe hol, apoi tot ce a urmat a fost o tăcere apăsătoare ca bezna. Chiar și plânsetele mele erau înăbușite de povara durerii pe care o simțeam.

Am zăcut întinsă ore întregi, nemișcată, abia respirând, cu brațele încă așezate în jurul conturului invizibil al copilului pe care nu îl dorisem și fără de care acum nu mai suportam să trăiesc.

Este cel mai bine așa. Haide acum, trebuie să îi dai drumul. Nu are rost să faci o scenă.

Îl abandonasem ca pe o cârpă uzată, la fel cum o vor face și celelalte mame necăsătorite de aici, nu pentru că își doresc asta, ci pentru că nu au de ales. Ticăloșii fără inimă, cum este nepotul lui Madam, care mi-a acoperit gura cu mâna ca să nu mi se audă țipetele, ne răpiseră dreptul de a face alegeri, demnitatea, reputația și copiii.

Am adormit chiar înainte de zorii zilei, a fost un somn agitat și tulbure, cu un amestec încâlcit de amintiri îndepărtate ale unor soldați răniți, un cântec de trezire, huruitul hipnotizant al utilajelor din uzină și dorința de a dansa. O durere surdă s-a instalat în curbura goală a brațelor mele și în sânii mei umflați, la care copilul meu ar trebui să fie hrănit. Apoi a început febra.

Timp de trei zile am fost la granița dintre starea conștientă și leșin. Asistentele m-au îngrijit, dar eu mă împotriveam. În mintea mea delirantă, plecasem din spital și fugisem departe, pe malul unui râu imaginar, unde îmi umplusem buzunarele cu

pietre și intrasem în apă. Dar am auzit ceva în depărtare. O voce, care venea prin fereastra deschisă.

– Trezește-te, Dolly. Este momentul, trebuie să te trezești.

Deschid ochii.

– E aici?

Asistenta zâmbește și îmi dă la o parte părul de pe frunte. Ce atingere blândă. Îmi amintea de mama și mi-a venit să plâng.

– Bine ai revenit, Dorothy.

– Unde e? Unde sunt?

– Ești în spital. Îți amintești?

Îmi aminteam. Și tot ce îmi doream era să mă cufund în brațele lui Teddy și să uit.

– O ceașcă de ceai. De asta ai nevoie. Ceaiul o să te facă să te simți mai bine.

Dar nu a fost așa. Laptele se schimbase. Totul era acru.

Am așezat ceașca și farfuria pe măsuța de lângă pat, m-am ascuns sub cuvertură și am plâns până dimineața. Am încercat să îmi readuc în amintire sunetul plânsetului copilului meu, dar tot ce am reușit să aud a fost propria-mi respirație și vocea îndepărtată a unui bărbat pe care îl iubisem. Îl abandonasem și pe el. Îi abandonasem pe amândoi când aveau cea mai mare nevoie de mine.

Șoferul camionului oprește în fața intrării de la curățătorie, iar eu intru. Înăuntru este cald și mult zgomot. Fiarele de călcat industriale șuieră și huruie, în timp ce o întreagă armată de călcătorese trag așternuturile de pat pe tamburi imenși, ca să le apreteze și să le netezească. Nori de aburi ies din spălătorie și eu îmi găsesc drumul printr-o mare de alb și în sunetul de zornăit și zdrăngănit al utilajelor electrice. Una dintre fete îmi arată unde o pot găsi pe șefa de la curățătorie. Îi explic că e nevoie de rochie chiar în seara aceea și că trebuie să o duc înapoi imediat ce este gata.

– Este o ceainărie pe strada principală, spune. Poți să aștepți acolo.

Dar nu mă interesează ceainăriile. Știu deja unde vreau să merg. Teddy spunea mereu că, atunci când pierzi ceva, trebuie să te duci înapoi, în locul în care ai văzut lucrul respectiv ultima dată.

Plec de la curățătorie și mă îndrept încet către maternitate. Am mai mers o dată pe străzile astea, la fel de șovăielnic ca acum. Urc treptele din piatră din fața clădirii și deschid ușa. Mirosul dinăuntru mă transportă imediat în trecut: înălbitor și dezinfectant. Miros de bebeluși. Mirosul lui.

Cu inima aproape ieșindu-mi din piept, mă apropii de recepție. O fată care stă la birou îmi dă o hârtie, fără ca măcar să-și ridice privirea.

– Completați formularul și îl lăsați aici când terminați.

– Nu mă internez, spun.

Mă privește pe deasupra ochelarilor. Îi arăt fotografia.

– Vreau să îl găsesc pe fiul meu.

Oftează, cu un aer care spune că a auzit cuvintele astea de sute de ori pe zi.

– Există niște formulare.

– Atunci o să le completez.

Se ridică de pe scaun și scormonește prin sertare și fișete. Cineva din spatele meu tușește. Altcineva plânge cu suspine într-o batistă.

Fata se întoarce și împinge câteva formulare oficiale peste tejghea. Iau un pix dintr-un suport și mă așez pe un scaun, scriind cu atenție cât de multe detalii reușesc să-mi amintesc. Data lui de naștere. Data mea de naștere. Numele meu. Durează ceva, dar completez totul cât de clar pot și duc formularul înapoi la birou.

– Când o să primesc vești? o întreb pe fata care capsează foile și scrie ceva într-un registru.

– Vă contactăm noi dacă aflăm ceva.

Este o procedură rece, lipsită de emoție. Formularele sunt ștampilate. Documentele sunt puse în dosare. Următoarea tânără este chemată în locul meu la ghișeu.

Când ies afară, mă întorc și privesc în sus, la fațada clădirii. O tânără stă la fereastra de la etaj. Cu fața palidă, cu o expresie pierdută. Este copia mea de acum câțiva ani de zile.

Ceața de la primele ore s-a ridicat când m-am urcat în camion, și, pe drumul de întoarcere de-a lungul râului, la orizont se vede cu claritate cupola catedralei St. Paul. Este un semn. Un semn că trebuie să am răbdare; că ceața se va ridica. Până atunci, trebuie să continui să sper. Să continui să caut. Să continui să respir.

 33

DOLLY

„Am închis ochii și mi-am dorit ca persoana care
îmi ia copilul să fie ca ea. Ca o primăvară."

În micul nostru apartament confortabil de la hotel, sărbătorim Anul Nou cu vin fiert, clopotele de la Big Ben și o interpretare a melodiei „Auld Lang Syne". Nu-mi aduc aminte de vremurile în care nu știam acest hotel, această cameră sau pe fetele acestea: pe Sissy, pe Gladys și chiar pe Mildred. Au devenit familia mea, împreună cu ceilalți membrii ai personalului. O'Hara și Cutler sunt precum niște părinți stricți, cameristele sunt surorile mele, iar hotelul este căminul grandios pe care îl împărțim cu toții, cu mătuși și veri necunoscuți veniți din toate colțurile lumii. Sissy încă mă face să râd, Gladys tot numai despre Hollywood vorbește, iar eu și Mildred ne purtăm cu stângăcie una față de cealaltă, exact ca doi străini la un bal.

Nu am mai vorbit despre maternitate. Evită să rămână singură cu mine, iar eu devin ezitantă în preajma ei. Dacă este la noi în cameră și intru, ea pleacă. Dacă suntem doar noi două în sala de mese după pauza de prânz sau la cină, își strânge lucrurile și dispare repede. Se face nevăzută și în după-amiezile și duminicile în care avem liber. Nimeni nu știe unde se duce. Nimeni nu o întreabă. Își scrie scrisorile ei și își păstrează aerul

încruntat și retras. Doar când o întâlnesc, din întâmplare, în depozitul de lenjerie, reușesc, în sfârșit, să îi vorbesc.

Fac inventarul prosoapelor din cameră când aud un plâns ciudat; o tânguire care la început mă face să cred că este o pisică, dar când mă uit în spatele unei stive de coșuri de răchită, o văd pe Mildred, ghemuită pe podea, cu un prosop pe care îl ține în brațe așa cum își ține o mamă copilul.

– Mildred?

Fața îi este înecată în lacrimi. Sar peste un coș și mă aplec deasupra ei.

– Ce s-a întâmplat? S-a întâmplat ceva?

Mă gândesc imediat la Snyder. Sperasem să nu îl mai văd vreodată după ce Madame Delysia a fost nevoită să se întoarcă în Franța ca să se vindece de un episod sever de laringită, dar s-a întors săptămâna trecută. Știu că nechibzuința mea cu pantofii de dans argintii nu a fost iertată; și nici amenințările lui nu au fost date uitării. Poate are alte cameriste în vizor.

– Te-a supărat cineva?

Scutură din cap și se ridică, iar eu mă strecor în spațiul îngust din spatele coșurilor și mă așez lângă ea, cu spatele sprijinit de împletituri. Îi dau o batistă și stăm așa fără să ne vorbim, până când lacrimile i se potolesc și respirația îi revine la normal.

– Încerc să uit, spune, dar nu reușesc.

Împăturește batista într-un pătrat perfect și o bagă în buzunar.

– Dorothy Lane. Edie Bishop. Betty Evans. Toate numele astea, toate amintirile astea care m-au năpădit din nou când te-am văzut stând acolo, în sala de mese, cu apa șiroind pe podea. Mă întrebasem ce s-a întâmplat cu voi, și iată-te, stăteai acolo, în fața mea, ca o fantomă.

– Dar Vera Green? întreb. Ce s-a întâmplat cu ea?

– M-am înregistrat cu numele de Vera Green ca să nu știe nimeni cine sunt. Imediat după ce am ieșit din spital, mi-am tăiat părul. De asta nu m-ai recunoscut. Am crezut că o să pot să o las în urmă pe Vera Green, dar nu este chiar atât de simplu, nu?

Dau din cap.

– Nu, nu este.

– Îmi amintesc când te-au luat din salon, continuă. Erai în plină criză de isterie și aveai febră. Nu am știut niciodată dacă ai ieșit de acolo vie sau te-au scos cu picioarele înainte.

Mă gândesc la zilele și la nopțile acelea, în care pluteam undeva între starea de conștiență și leșin.

– Asistentele mi-au spus că fusesem foarte bolnavă, dar într-o noapte febra a dispărut brusc. Nu mai știam unde mă aflu când m-am trezit. La început mi-am dorit să nu mă mai fi trezit deloc.

Ziua plecării a fost cea mai cumplită, ziua în care copilașii au fost luați. Le văzusem pe celelalte fete zilele acelea, le auzisem plânsetele și suspinele. Mult prea curând a venit și rândul meu.

L-am spălat, l-am îmbrăcat și l-am ținut strâns în brațe, atât de strâns că îi simțeam inimioara bătând ca aripile unui fluture lângă pieptul meu.

Ștergeam geamurile când am văzut-o prima dată: părul roșcat care ieșea de sub o pălărie maro de catifea, o panglică crem legată cu o fundă într-o parte, o haină de culoarea narciselor. Arăta ca o primăvară; de parcă era capabilă să iubească pe fiecare copil din maternitate și tot să îi mai rămână iubire de oferit. Am închis ochii și mi-am dorit ca persoana care îmi ia copilul să fie ca ea. Ca o primăvară.

Am privit-o din nou când a coborât treptele, puțin mai târziu, cu un ghemotoc în brațe, și, când s-a întors ca să intre în mașină, am văzut: hăinuța tricotată, de culoarea albastrului pudrat, cu o fundă albă cusută meticulos de guler. Hăinuța i-o tricotasem chiar eu, în timp ce plângeam cu suspine, cu fiecare ochi muncit.

Îmi dorisem să fie ea și l-am privit plecând, știind că nu o să-l mai văd niciodată; că nu o să-i mai simt bătăile inimii precum aripile unui fluture. Femeia aceea în haina de culoarea narciselor a fost întruchiparea acelei primăveri splendide, iar eu am rămas cu o durere în suflet atât de mare și atât de adâncă, încât nu știam dacă o să mă vindec vreodată.

Am plâns până când am simțit că mă dezintegrez.

Aparatul foto m-a ajutat să îi păstrez în amintire imaginea chipului mic și frumos, captată de diagramă undeva înăuntrul acelei mici mașinării a lui Teddy. Când am developat filmul, am putut să îl văd zilnic și, în timp ce plângeam cu sughițuri în pernă în noaptea aceea, mi-am făgăduit că fiecare zi petrecută fără el o să-mi amintească de faptul că trebuie să îmi doresc mai mult, să îmi fac o viață mai bună, să găsesc aventurile și visurile pe care le-am imortalizat în albumul meu. O să o fac pentru el. Pentru micuțul Edward.

Mildred stă lângă mine tăcută. Ne uităm amândouă la o pânză de păianjen care este măturată de un firicel de curent.

– Săptămâna trecută am fost acolo, spun. A fost prima dată când am pus piciorul în locul acela de când am plecat. Mirosea exact la fel. Mirosea a el.

Își întoarce fața către mine. Este drăguță de aproape. Are o candoare pe care nu o remarcasem înainte.

– Cum i-ai fi spus?

Abia îi pot rosti numele.

– Edward. Ar fi fost cunoscut ca Teddy, după bărbatul care ar fi trebuit să îi fie tată.

– De ce te-ai întors acolo?

– Nu plănuisem asta. Duceam ceva la curățătorie și m-am trezit acolo. A fost ca și cum a trebuit să mă întorc acolo. Să încerc să aflu ce s-a întâmplat cu el.

Trag de un fir ieșit din șorț.

– Au spus că este foarte puțin probabil să primesc vreo veste.

– Și dacă află? întreabă. Dacă chiar îl vor găsi?

Mi-am pus aceeași întrebare de mii de ori. Și am căutat și tot căutat răspunsul la ea.

– Nu știu, Mildred. A venit dintr-un loc atât de întunecat. Mi-e teamă că toate amintirile acelea se vor întoarce, dacă îl găsesc. Până atunci, nu știu.

Închid ochii și văd totul atât de clar.

– Avea părul roșcat, Mildred. Părul roșcat și o haină galbenă, de culoarea narciselor. Mi-am dorit să-l ia cineva așa ca ea. Nu a trecut o zi să nu mă gândesc la el; să nu mă întreb cum arată, unde este, dacă este iubit.

Mildred ia prosopul făcut sul din brațele ei, se ridică, îl scutură și apoi îl împăturește.

– Trebuie să credem că sunt iubiți, Dolly. Ce altceva putem face decât să ne imaginăm fericirea pe care copilașii noștri au adus-o în viața altcuiva; fericire în locul în care înainte era doar tristețe. Gândește-te la asta dacă nu afli nimic. Gândește-te la asta când te uiți la fotografia lui.

Are dreptate.

– Te-ai gândit vreodată să îți iei copilul acasă? întreb.

Dă din cap dezaprobator.

– Ce viață aș putea să îi ofer eu? Tatăl ei era un soldat pe care l-am cunoscut la sala de dans. Era în permisie. Spunea că mă iubește și că o să ne căsătorim când se va termina războiul. Se întorsese în Gallipoli când i-am scris și i-am spus că sunt gravidă cu el.

– Ce s-a întâmplat?

– Mi-a spus să rezolv. Știi tu, să scap de copil. Se pare că era deja însurat și avea și copii. De atunci nu mai știu nimic de el.

– Îmi pare atât de rău, Mildred. Ai spus cuiva?

Scutură din cap în semn că nu.

– Nu am spus nimănui. M-am internat într-un loc din Hackney unde se ocupau de fetele în situația mea, dar nu am fost capabilă să merg până la capăt.

– Și atunci te-ai dus la maternitate?

– Când nu am mai putut ascunde sarcina, i-am spus mamei. Mi-a aranjat să merg la maternitate.

Scoate un oftat lung.

– Trecuse și ea prin asta. A fost dansatoare în trupă, dar a renunțat când s-a măritat cu tata. Când i-a spus că așteaptă un copil, a părăsit-o pentru alta. O altă dansatoare, după cum s-a dovedit mai târziu. M-a născut în același spital în care mi-am născut eu fiica. Istoria se repetă. Doar că ea a fost curajoasă

și altruistă. M-a luat acasă. A spus că nu s-a îndurat să mă abandoneze.

Simt cum crește vinovăția în mine. Eu de ce nu am fost la fel de curajoasă?

– Mama ta trebuie să fie o femeie curajoasă.

– Este.

Mildred ezită un moment.

– De fapt, o cunoști.

– Da?

– O cheamă Kathleen O’Hara. Șefa cameristelor.

Mă uit la Mildred cu ochii cât cepele.

– O’Hara este mama ta?

Nu-mi vine să cred.

– De ce nu ne-ai spus?

– De ce să vă spun? Ar complica lucrurile pentru toată lumea.

Se ridică și își scutură praful de pe fustă.

– După ce m-am născut, s-a mutat înapoi în casa părintească și a obținut aici o slujbă de curățătoare de cartofi la bucătărie. Peste ani a avansat. Când am mai crescut și eu, am început să lucrez la bucătărie și de atunci trăim aici. Managerul a fost tare bun cu noi. Sunt fiica pe care a refuzat să o abandoneze, în ciuda tuturor comentariilor răutăcioase și a oamenilor care o tratau cu dispreț. O să o admir mereu pentru asta.

Mă gândesc la femeia aspră și rigidă care ne controlează cu de-amănuntul în fiecare dimineață. Mă gândesc la strania lucire diferită pe care o zăresc uneori în privirea ei.

– Nu pot să cred că O’Hara este mama ta. Și în tot timpul acesta eu nu am știut nimic.

– Cu toții avem un trecut, Dolly. O persoană este întotdeauna mai mult decât imaginea pe care alege să o afișeze lumii.

Mă ridic și o îmbrățișez. La început rămâne rigidă, dar treptat o simt cum cedează.

– Mulțumesc, Mildred. Mulțumesc că ai vorbit cu mine. Și îmi pare rău că te-am judecat.

– Cu toții judecăm, Dolly. Am fi de piatră dacă nu am face asta.

Își șterge ultimele urme de lacrimi de la ochi și își aranjează șorțul.

– Ar fi bine să ne vedem de treburi.

Ieșim din depozitul de lenjerie și închid ușa în urma noastră, punând sub cheie trecutul și secretele noastre. De ar putea să rămână acolo, încuiate și ascunse în întuneric.

Ce bine ar fi.

 34

TEDDY

Spitalul militar din Maghull pentru răniții de război, Lancashire
septembrie 1919

„Nu mai suntem doar Teddy și Dolly.
Suntem un soldat schilodit și o inimă frântă.”

Mi-au spus că sunt liber să plec acasă, că nu mai pot face nimic altceva ca să mă ajute. Fără vindecări miraculoase. Fără intervenții medicale. Încercaseră totul: terapie cu șocuri electrice, cu apă rece, terapie prin izolare.

– Timp și răbdare, dle Cooper. Acesta este singurul medicament de care aveți nevoie acum.

Timp și răbdare.

Sunt într-o stare mult mai bună acum față de omul distrus care bântuia prin spital cu multe luni în urmă. Am privit ramurile golașe în iarnă cum dau naștere primilor muguri delicați. Am privit florile în bătaia vântului, păsările care își fac cuiburi și frunzișul care se trezește la viață sub razele calde ale soarelui. Acum a sosit vremea ca eu să înmuguresc, să am lăstari și să îmi crească ramuri puternice.

Infirmierele m-au ajutat să exersez vorbirea și, chiar dacă tot mai rostesc cuvintele ca și cum aș fi băut vreo zece halbe de bere, măcar oamenii reușesc să mă înțeleagă, iar eu reușesc să

mă exprim din ce în ce mai clar. M-au ajutat și să-mi controlez tremurul mâinilor, mai ales cu ajutorul desenatului. Se pare că sunt talentat la desen. Mi-au spus că ar fi bine să continui să desenez când ajung acasă.

Acasă.

Un loc atât de diferit de cel de unde am plecat, și totuși atât de familiar: mirosul hameiului de la fabrica de bere, rotirea roții de la moara de făină. Mi s-a spus că mulți s-au dus, au fost măturați din comunitate de război și de epidemia de gripă. Cei care supraviețuiesc sunt schimbați pentru totdeauna de ceea ce au trăit.

Dar diferența majoră este aceea că Dolly nu este aici.

Mama ei îmi spune că a plecat la Londra; că are o slujbă mult mai bună decât ar fi putut să îi ofere vreodată Mawdesley. Zâmbesc în timp ce îmi povestește. Dolly Lane ar fi plecat oricum. Îmi doresc doar să fi putut să îmi iau rămas-bun așa cum se cuvine.

Cel puțin am scrisorile de la ea ca amintire. De la prima scrisoare – acum ștearsă și pătată, citită de prea multe ori – până la cea din urmă, clară încă și albă, citită doar o dată.

Un rămas-bun este un rămas-bun până la urmă.

iulie 1919

Dragul meu Teddy,

Aceasta este ultima dată când îți mai scriu și cea mai grea scrisoare pe care o scriu vreodată.

Trebuie să plec, Teddy. Din motive pe care nu le pot explica, trebuie să plec departe. Nu o să încetez niciodată să te iubesc și, dacă lucrurile ar sta altfel, nu ar exista alt loc în care să-mi doresc să fiu decât alături de tine.

Războiul ne-a schimbat pe toți, Teddy, nu mai sunt fata care plângea după tine pe peronul gării cu mulți ani în urmă, iar tu nu mai ești băiatul lipsit de griji care îmi ștergea lacrimile de pe obraji cu atâta blândețe. Oamenii aceia s-au pierdut undeva între câmpurile de luptă din Franța și câmpurile de orz de acasă. Nu

mai suntem doar Teddy și Dolly. Suntem un soldat schilodit și o inimă frântă.

Ești un om atât de bun, Teddy Cooper, și îți doresc să ai parte numai de fericire. Singura mea speranță este ca într-o zi cuvintele astea să însemne ceva pentru tine și că o să-ți aduci aminte de mine și de tot ce am trăit împreună cândva. Și când îți amintești, sper să găsești în inima ta loc de iertare pentru mine. Mai mult decât orice altceva. Nu pot suporta gândul că aș putea să îți provoc și mai multă suferință.

Mi-ai spus mereu să privesc și să ascult, să iau aminte la ceea ce se petrece în jurul meu. Promit că așa voi face. Promit că te voi căuta mereu, că te voi asculta mereu. Te voi vedea în stele și te voi auzi în acele clipe de tăcere.

Trăiește-ți viața, Teddy. Trăiește cu speranță, cu iubire și spirit de aventură.

A ta micuță, mereu
Dolly
X

După ce citesc scrisoarea, o împăturesc cu grijă pe jumătate și o așez într-o cutie specială pe care o păstrez sub pat. Și acolo va rămâne. Cuvintele ei de rămas-bun. Ultimul ei gest de iubire.

 35

DOLLY

„Și, până la urmă, orice protagonistă are nevoie de o dublură extraordinară."

Londra se scutură de iarnă ca de o haină nedorită, și primăvara își face apariția cu o săptămână plină de raze de soare și perdele de lumină care dansează la geamurile deschise ale apartamentelor cu vedere la râu. Parcurile și grădinile sunt pline de narcise și brândușe, îmbrăcându-le în tonuri de galben și purpuriu, iar florile de cireș se leagănă în copacii răsfățați cu nuanțe de roz și alb. În ziua mea liberă de duminică, mă duc să admir vitrinele decorate pentru Paște cu pălării și mănuși, batiste și panglici de la magazinele de pe Regent Street și Oxford Street. Fără vacarmul produs de traficul și de negustorii din piață din timpul săptămânii, este o liniște completă, singurii mei companioni fiind clopotele îndepărtate de la biserică și fâlfâitul aripilor porumbeilor. Trec pe lângă teatrele de pe Shaftesbury Avenue, admirând afișele ce promovează spectacole și vedete noi pe care să le adorăm. Închid ochii și îmi imaginez.

În timpul iernii am muncit din greu, am exersat pașii de dans și conduita, spre teribila distracție a lui Sissy care râde la felul meu nou de a rotunji vocalele. Spune că vorbesc ca Lizzie de York și că nu ar fi surprinsă dacă aș fi invitată la Palat curând!

Nu mă deranjează că mă tachinează. Este un semn că încep să devin fata la care visez.

Pe măsură ce lunile trec, inima îmi joacă permanent feste, transmițându-mi sentimente confuze în ceea ce îl privește pe Perry. Odată cu venirea molipsitoare a primăverii și cu sporirea plăcerii de a ne petrece timpul unul în compania celuilalt, planul nostru de a sta o oră împreună s-a prelungit treptat la mult mai multe ore. Adesea ieșim din apartament și ne plimbăm pe chei sau prin parcul St. James. În zilele mai răcoroase, vizităm British Museum și Galeriile Tate din Millbank. Îmi place să stau cu el și să mă învețe anumite lucruri. Chiar dacă nu ne îndepărtăm mai mult de un kilometru, simt că universul mea se extinde. Am evoluat mult de la fata plouată care sosise la Savoy într-o după-amiază ploioasă de octombrie, însă o postură corectă și sosirea primăverii nu pot rezolva totul.

Așa cum mizeria lăsată de iarnă rămâne pe acoperișuri și pe geamuri, în același fel mă bântuie și pe mine trecutul. Nu am primit nicio veste de la maternitate. Nicio scrisoare. Copilul meu rămâne un chip într-o fotografie ștearsă, o amintire îndepărtată a unei inimi care bate ca aripile unui fluture în dreptul pieptului meu. Până când nu aflu că este în siguranță și iubit, o parte din mine o să rămână mereu blocată în noaptea aceea din oficiul majordomului; voi avea în continuare aripile frânte și inutile.

Dar există speranță. Sub îndrumarea atentă a Lorettei May, sunt martora propriei mele transformări. Încă mă mai ciupesc când intru în apartamentul ei, dar sunt momente în care mă concentrez atât de puternic la exercițiile și indicațiile pe care mi le dă, încât uit cât de faimoasă este și unde mă aflu. Este o profesoară hotărâtă, iar eu o elevă dornică să învețe. Îmi arată ce postură să adopt ca să par cu trei centimetri mai înaltă, cum să pășesc pe scenă, cum să întorc capul spre fotografi, cum să-mi întind brațele și să mă mișc mai fluid, cum să zâmbesc ca să frâng inima bărbaților și să cuceresc inima femeilor. Îmi spune că lumea a început să vorbească; printre jurnaliștii de tabloide umblă zvonul despre o fată pe o care o ajută să evolueze: o

protégée*. Presiunea așteptărilor mă îngrijorează, dar ea îmi spulberă grijile.

– Lasă-i să facă presupuneri, spune. Toate astea vor fi de ajutor când o să debutezi. Nu există intrare mai spectaculoasă în lumea teatrului decât bârfa.

Ori de câte ori ne întâlnim, pune la cale ceva nou pentru mine. Astăzi, urmează să mi se ia măsurile pentru o rochie nouă. Vrea să trăiesc senzația de plictis când stai nemișcată ore întregi în timp ce ți se iau măsuri și se fac retușuri ale hainelor. Insistă că trebuie să învăț cum să mă mișc într-o rochie de lux, ca să o scot în evidență așa cum se cuvine, explicându-mi: „O rochie creată de designer se comportă diferit comparativ cu acele chestii îngrozitoare și lipsite de formă pe care oamenii le cumpără din magazine".

Ajung la apartamentul din Berkeley Square și aștept în salonul de zi, jucându-mă cu degetele până când ea își face apariția în cameră într-un caftan ocru, cu valuri mari de material curgând în urma ei în timp ce se grăbește spre mine și mă sărută pe obraz. Poartă un turban de culoare oliv, decorat cu onix și chihlimbar. Un șir lung de brățări de la mână i se ciocnesc și scot clinchete în timp ce se deplasează.

– Deci, domnișoară Lane. Trecem direct la treabă. Dezbracă-te până la lenjerie și așază-te în fața geamului.

Îmi simte ezitarea și dezaprobă.

– Folosește paravanul, dacă e musai. Va trebui să te obișnuiești cu oameni care te cercetează și comentează cât de slabă ești sau cât de rotunjoară te-ai făcut. Haide. Obișnuiește-te. Nu avem timp să fim pudice.

Mă ascund în spatele paravanului ca să îmi scot rochia și ciorapii. Ies cu greu de după paravan și am o postură stângace, în timp ce domnișoara May își aprinde o țigară, se plimbă în jurul meu, mă pipăie și îmi împunge pielea cu degetele ei elegante.

– Dragă, arăți ca o gălușcă.

---

* Din limba franceză, „protejată". (n.tr.)

Îmi sug burta, dar a apucat deja o bucată moale de „aluat” între degete. Scot un chiot când mă ciupește.

– Exact. Așa se simte lenea. O fată care încape perfect în propria piele nu o să scoată niciodată chiote. Trebuie să faci sport, domnișoară Lane, și mult. Stai aici.

Mă așez pe scaunul de la fereastră, iar ea dispare și revine în cameră, ținând pe braț o rochie superbă ivoar din șifon. O pune pe lângă mine.

– Lucien Lelong, spune. Din colecția de anul trecut, dar nu contează. Pune-o pe tine și hai să vedem dacă știi să o porți.

Îmi trag rochia peste șolduri. Se simte ca aerul pe pielea mea, deși este prea strâmtă pe alocuri. Când îmi mișc șoldurile dintr-o parte în alta, ornamentele din mărgele foșnesc. Mă mișc mai rapid ca să mă bucur de sunet. Domnișoara May închide copcile și își pune mâinile pe umerii mei, întorcându-mă ca să stau cu fața spre ea. Privirea îi este impenetrabilă.

Îmi privesc reflexia în oglindă, ridicându-mă pe vârful picioarelor ca să par mai înaltă.

– Este atât de frumoasă, șoptesc.

– O rochie atât de frumoasă arată bine pe oricine, însă, dacă slăbești câteva kilograme, arată incredibil. Ivoriul nu iartă deloc, dar dă foarte bine în lumina reflectoarelor.

Pe când îmi scot rochia, o ușă se închide la parter și aud voci. Domnișoara May bate din palme.

– Ah, ce bine. A venit Hettie.

Apare Hettie, abia respirând și agitată.

– Îmi pare tare rău că am întârziat, domnișoară May. Sora mea nu se simte bine, așa că a trebuit să îl iau și pe Thomas. Este jos cu Elsie. Nu o să deranjeze, promit.

– Nu-ți face griji. Lucruri din astea se mai întâmplă. Sunt foarte sigură că găsește Elsie cu ce să îl țină ocupat pe micuț. Acum, prezentările. Hettie, domnișoara Lane. Domnișoara Lane, Hettie.

Zâmbim și ne salutăm, fiind amândouă prea politicoase ca să îi amintim Lorettei că ne-am mai întâlnit.

– O las pe mâna ta, Hettie, continuă domnișoara May. I-am spus că trebuie să mai slăbească câteva kilograme, așa că trebuie să ții cont de asta când îi iei măsurile.

Se îndreaptă cu pași delicați către patefon și pune o placă. Ritmuri lente de jazz plutesc în cameră, iar ea se lasă pe un fotoliu și își așază o mască de satin pe ochi.

Mă simt rușinată în lenjeria mea de corp, în timp ce Hettie se îndreaptă spre fereastră și așază o casetă cu ace pe o masă de lângă mine. Când văd toate acele cu gămălie, acele de cusut și papiotele de toate culorile, îmi aduc aminte de mama. Mă lovește dintr-odată dorul de a o revedea.

Hettie ia un metru de croitorie și o cutie cu ace de gămălie din casetă.

– Stai cât de dreaptă poți tu. Trage umerii. Pieptul în față.

Pune mâna pe brațele mele și mă poziționează de parcă aș fi un manechin.

– Ține-ți brațele întinse în lateral. Nu o să dureze mult.

Este rapidă și eficientă cu măsurătorile, luându-și notițe pe un carnețel și trasând câteva schițe pregătitoare. Eu povestesc despre Savoy și despre oaspeții faimoși pe care i-am întâlnit. Ea îmi povestește despre actrițele pe care le-a îmbrăcat. De jos, îmi ajung ocazional pe la urechi râsetele unui copil.

– Se pare că se distrează acolo jos!

Hettie zâmbește.

– Este un băiat bun. Elsie îl place tare mult.

Vorbește mai încet.

– Dar nu știu cum stă treaba cu domnișoara May.

Loretta se apleacă în față în fotoliu.

– Domnișoară Lane, Hettie încearcă să-ți spună că nu am un interes aparte pentru copii. Deși am să recunosc că micuțul Thomas este chiar adorabil – și absolut distrus de mama lui. Nu se va însura și nu va pleca niciodată de acasă, dacă mai continuă să îl cocoloșească în felul ăsta.

Hettie roșește când își dă seama că a fost auzită.

– Are dreptate. Chiar îl răsfățăm. Sărăcuțul. A trecut prin momente grele. Tatăl lui a murit brusc anul trecut.

– Îmi pare rău să aud asta.

– Thomas poartă numele tatălui. Îi este tare dor de el. Tuturor ne este dor de el. De sora mea nu mai vorbesc. Se agață de micul Thomas de parcă viața ei ar depinde de el.

– Deci nu este copilul tău?

– Nu, este băiatul surorii mele. Uneori am grijă de el ca să o ajut, deși nu prea suportă să nu îl aibă în preajmă.

Îmi pune metrul de croitorie în jurul șoldurilor și al taliei. Încerc să mă abțin să îmi sug burta.

– Tu ai copii?

Întrebarea mă lovește ca o bucată de plumb.

– Nu, nu am.

– Ei, poate într-o zi. Când ai să întâlnești omul potrivit, deși, în zilele noastre, e mai simplu de vorbit decât de făcut.

Chicotește ca pentru sine și mă pune să mă întorc invers. Privesc pe geam, fără să mă uit la ceva anume, cu gândurile la mii de kilometri depărtare.

Când termină, Hettie mă lasă cu domnișoara May ca să exersăm vocalizele și pașii de dans. Îi povestesc despre ultimele spectacole pe care le-am văzut și despre cum am urmărit dansatoarele din trupa principală și am observat cum le eclipsează pe celelalte.

– Bun. Începi să înțelegi, spune, alunecând prin cameră ca o dâră de fum. O prestație implică mult mai mult decât să înveți pașii pe de rost și să-ți așterni un zâmbet pe față. Vine de aici, spune, și își pune mâna pe piept. Din adâncuri. Poți să îți miști picioarele și să execuți corect toți pașii, dar dacă nu simți muzica în inimă, nu vei străluci niciodată cu adevărat. Există dansul și există mișcarea în ritmul muzicii. Cele două sunt la fel de diferite precum sunt rochiile de lux și rochiile cumpărate de la prăvălie.

– Chiar nu vă plac rochiile de-a gata, nu?

Face o grimasă de parcă ar gusta dintr-o lămâie.

– Chestii comune. Prefer să ies pe stradă dezbrăcată.

Își aprinde o țigară și scoate rotocoale de fum perfecte, pe când se plimbă prin cameră ca o adiere de vânt. Astăzi pare distrasă, pare că nu reușește să se concentreze.

– Îți place să citești, domnișoară Lane?

– Da. Mi-a plăcut dintotdeauna să citesc.

– Ai citit vreodată o carte care să te captiveze atât de mult încât să nu mai observi că soarele a apus sau că focul s-a stins?

Mă gândesc la *The Adventure Book for Girls*, la cum obișnuiam să stau lângă foc și să uit cu totul de treburile mele sau de orele care se scurgeau.

– Da, era ca și cum orice altceva dispărea. Ca și cum poveștile deveneau parte din mine.

Îmi ia mâinile și mă privește în ochi.

– Exact! Este exact ceea ce ar trebui să simți atunci când dansezi. Nu trebuie să te gândești unde îți sunt picioarele, unde îți sunt mâinile sau cine ar putea să fie în public. Dansul ar trebui să fie la fel de natural ca inspirația și expirația. Ar trebui să fie ca cititul unei cărți; nu citești fiecare cuvânt pe litere, ci te pierzi printre propoziții, paragrafe și capitole, până când te transpui cu totul într-un alt loc.

Mă uit la femeia aceasta extraordinară ale cărei mâini fine precum catifeaua le țin în mâinile mele. Ochii ei verzi transmit un fel de tristețe, dar și frumusețe. La fel ca atunci când am întâlnit-o prima dată în Embankment Gardens, o privesc ca pe o femeie reală, nu ca pe vedeta-actriță al cărei chip l-am admirat pe atâtea afișe, o persoană autentică care are speranțe, frici și defecte. Stând acolo, alături de mine, pare dintr-odată fragilă.

– Ești o femeie tânără și frumoasă, spune, în timp ce îmi dă la o parte de pe frunte o șuviță rebelă de păr. Privește-te. Ești perfectă. Ca prima floare ce-și face apariția primăvara.

Îmi ia fața în mâini pentru o clipă și observ luciri de lacrimi în ochii ei.

– Domnișoară May? Ce s-a întâmplat?

Îmi lasă mâinile și se întoarce cu spatele.

– Nimic. Nu mă lua în seamă. Sunt o proastă bătrână.

Toarnă ceva de băut pentru amândouă și se așază pe marginea scaunului de lângă fereastră, în lumina după-amiezii care o învăluie. Iau o gură din băutură. Gin. Nu mi-a plăcut niciodată, dar nu vreau să spun asta.

– Te-a iubit vreodată cineva, domnișoară Lane? Este într-o dispoziție meditativă. Se întâmplă din când în când. Se schimbă ceva în ea, de parcă și-ar trece în revistă întreaga viață. Te-a iubit cu adevărat?

Mă gândesc la Teddy.

– Da, da, m-a iubit.

Se îndreaptă către masa de scris, ia un album și mi-l dă, apoi se întoarce pe scaunul de lângă fereastră.

– Cândva, am fost iubită. Uite.

Răsfoiesc paginile cu imagini decupate, fiecare dintre ele însemnate și datate. Câtă iubire și admirație reies din recenziile de ziar! Dar, dintre toate, mă roagă să mă uit la o singură bucată de hârtie care nu este prinsă laolaltă cu celelalte pagini. Este o mică tăietură din ziar, imaginea unei Loretta May mai tinere. Am exact aceeași imagine decupată în propriul meu album.

– Întoarce-o, îmi spune.

Întorc foaia pe partea cealaltă. Pe spate sunt scrise cuvintele: *Acum ești a mea! Mereu, Roger xx*

– L-am iubit din toată inima, spune. L-am iubit atât de mult, încât m-am îmbolnăvit fizic de durere când l-am văzut plecând.

Mă gândesc la Teddy pe peronul gării, la cum m-am simțit când l-am lăsat în spital și am plecat. Înțeleg durerea asta.

– Roger nu era suficient de bun pentru mine, continuă. Nu era gentlemanul nobil pe care ar fi trebuit să-l cunosc la vârsta potrivită. Ne-am scris optsprezece luni și am petrecut trei zile de neuitat împreună, într-o vară. Înainte să se întoarcă cu vaporul în Franța, ne-am căsătorit în secret. A fost cel mai nesăbuit, dar cel mai grozav lucru pe care l-am făcut vreodată și nu am spus nimănui.

– Ce s-a întâmplat?

– A murit într-o explozie de obuz. Exact la o săptămână după ce ne-am căsătorit.

– Îmi pare tare rău.

– De atunci, nu am mai iubit pe nimeni. Nimeni nu se va mai ridica la înălțimea lui. Roger mă privea ca și cum lumea ar fi devenit infinit mai bună, doar pentru că eu existam. Ai trăit sentimentul acesta, domnișoară Lane?

Îl văd pe Teddy zâmbind. Îl aud cum îmi spune că este fericit doar pentru că eu sunt acolo, alături de el. Cunosc sentimentul acesta. Și știu ce înseamnă să trăiești fără el.

Rămânem tăcute și privim pe fereastră florile care se leagănă în copacii de afară, până când domnișoara May străbate camera și pune o placă la patefon. Acorduri de vals.

– *The Merry Widow Waltz**, explică. Melodia noastră favorită. Roger era un dansator minunat. Am dansat chiar pe această melodie la Savoy, sub un cer plin de stele.

Zâmbesc.

– Și Teddy era un dansator minunat.

– Teddy? Nu ai pomenit de el până acum.

Mă uit în jos.

– Nu vorbesc despre el.

– Nici eu nu vorbesc despre Roger.

Mă privește cu o candoare pe care nu am mai văzut-o.

– A murit?

Ascult melodia, crescendoul și decrescendoul pianului, viorii, al trompetei și al clarinetului.

– Nu, a supraviețuit. A suferit teribil de pe urma șocului provocat de explozia obuzelor. Am încercat să îl ajut, dar nu reușește să își amintească de mine.

Mă uit la mâinile pe care le țin pe genunchi.

– L-am părăsit și am venit la Londra. L-am abandonat când avea cea mai mare nevoie de mine.

Ușurarea de a rosti cuvintele pe care le-am ținut în inimă atâția ani mă face să izbucnesc în lacrimi. Domnișoara May îmi dă o batistă și plâng în ea, mă scuz și îmi șterg lacrimile de pe obraji, apoi îmi suflu nasul.

---

* „Văduva veselă”, o operetă în trei acte compusă de Franz Lehár. (n.tr.)

– Îmi pare foarte rău. Nu ar trebui să vă încarc cu lucrurile astea.

Se așază lângă mine.

– Toate avem un trecut, domnișoară Lane. Toate am făcut lucruri pe care le regretăm. Uneori este mai ușor să ignori adevărul. Îți torni ceva de băut. Îți injectezi morfină. Fugi. Dansezi.

Ascultăm melodia până când sunetul acului de pe placă anunță finalul. Scoate o altă placă din suport. O piesă de jazz. Mai antrenantă.

Îmi șterg lacrimile și o privesc.

– Pot să vă întreb ceva?

– Ești la mine în apartament și îmi bei cel mai bun gin. Poți să mă întrebi orice dorești, drăguțo.

– De ce mă ajutați? De ce tocmai pe mine?

Se lasă pe spate în fotoliu și se gândește puțin.

– De ce nu pe dumneata, domnișoară Lane? Dumneata și Perry v-ați lovit unul de celălalt dintr-un motiv inexplicabil. Te ajut pentru că și dumneata îl ajuți pe el, și amândoi mă ajutați pe mine, în schimb.

Ia o înghițitură zdravănă de gin.

– Eu cred că, deși provenim din medii foarte diferite, în final căutăm cu toții același lucru. Să iubim și să fim iubiți. Nu asta este tot ce contează?

Se ridică.

– Și, până la urmă, orice protagonistă are nevoie de o dublură extraordinară. Cine poate fi mai potrivită decât acea persoană pe care am învățat-o chiar eu să îmi calce pe urme?

I se înseninează chipul.

– Apropo, ce număr porți la pantofi?

– 37.

– Perfect!

Dispare grăbită din cameră și reapare puțin mai târziu, ținând în mână o pereche de pantofi de dans argintii creați de Rayne.

– Poftim. Probează-i.

– Dar nu aș putea. Sunt…

Oftează și își pune mâinile în șold.

– Oi fi eu într-o dispoziție binevoitoare, domnișoară Lane, dar nu am timp de idei ridicole despre cum nu ai fi demnă să porți așa ceva. Încalță-i.

Fac ce mi se spune. Pantofii îmi alunecă în picioare precum mătasea. Mă gândesc la mâna lui Larry Snyder pe glezna mea și alung amintirea. Aici nu trebuie să privesc peste umăr. Nu trebuie să ofer explicații sau să mă scuz. Pantofii aceștia mi se oferă.

– Îmi vin perfect, spun.

– Minunat! Păstrează-i. Pot fi pantofii dumitale norocoși, așa cum mie mi-au purtat întotdeauna noroc. Acum, domnișoară Lane, arată-mi ce poți.

Râd, și ea începe să facă piruete prin cameră. Îi imit pașii, iar pantofii se simt atât de comozi în picioarele mele. Îmi pare că dansez pe un nor. Închid ochii și mă las purtată de muzică, în timp ce în minte îmi vin cuvintele rostite cândva de Perry: *Atunci când scrii o melodie, vine un moment în care textul și linia melodică încep să se contopească într-un tot splendid și te învăluie precum o ploaie blândă de vară. Acela este momentul în care știi că ai compus ceva special. Aceasta este muzica pe care oamenii o vor păstra în inimă. Atunci picioarele lor vor dansa cu adevărat*.

Pentru prima dată, mă încearcă sentimentul puternic că pot face asta. O simt în tălpi și în degetele de la picioare, în vârfurile degetelor de la mâini și în șuvițele fine de păr care mă furnică pe ceafă. Pentru prima dată, simt că aventura nu mă așteaptă. Ea este aici. Chiar acum. O trăiesc chiar acum.

Strig ca să acopăr zgomotul muzicii.

– Sunt pregătită, domnișoară May. Sunt gata să merg la audiții.

Plutește în pași de dans și face piruete în jurul meu.

– Știu, râde. Ești pregătită de săptămâni întregi, dragă. Singura persoană care nu era conștientă de asta erai tu.

Mă ia de mână și mă învârtește.

– O să fii splendidă, domnișoară Lane. Splendidă! Micuța Stea a Lorettei. Propria mea stea strălucitoare!

Niciuna dintre noi nu observă că Perry intrase în apartament. Nu am văzut că stă sprijinit de tocul ușii și ne privește cum dansăm în zona liberă în care am strâns covorul turcesc. Abia când placa de patefon se oprește și noi cădem pe fotoliu într-un acces de epuizare, îl văd cum stă acolo și mă privește cu ochii aceia cenușii, cu o blândețe care aduce a iubire, și mă întreb, mă întreb dacă pot vreodată să îl eliberez pe Teddy cu adevărat, și, dacă aș face-o, mă întreb dacă o fată ca mine ar putea să găsească vreodată iubirea alături de un bărbat ca Perry Clements.

Mă întreb.

36

LORETTA

„Aceasta este frumusețea unei vieți petrecute pe scenă:
poți alege să fii oricine îți dorești."

Primăvara, pe care am așteptat-o atât, sosește, aducând cu ea o multitudine de culori și așa o poftă de viață, încât îmi este aproape imposibil să mă gândesc la moarte. Am uimit doctorii cu capacitatea mea de a lupta cu această boală și cu refuzul meu înverșunat de a mă prăpădi. Ori de câte ori gândurile mi se abat în locuri sumbre precum posibila mea moarte, îmi distrag atenția cu fata. Simt o plăcere imensă când o văd cum înflorește. Domnișoara Lane a devenit o adevărată încântare sub îndrumarea mea iscusită. Este acel gen special de fată despre care vorbea Charlot; genul de fată pe care cineva îl descoperă probabil o dată la zece ani, un diamant pur care așteaptă să fie șlefuit și să i se scoată la iveală strălucirea, pe care să o admire întreaga lume. A purtat cu ea în tot acest timp acel ceva magic care face ca o fată obișnuită să iasă în evidență. Poate că nu este cea mai bună dansatoare sau cea mai mare frumusețe, dar ea a trăit – Dumnezeule, ea chiar a trăit. Domnișoara Lane a înfruntat durerea și dezamăgirea, a luptat și a suferit, a iubit și a pierdut, și toată acea mâhnire și supărare contopite cu atâta hotărâre și speranță ajung să o facă să sclipească în felul în care se mișcă

și cântă și în felul în care te privește. Mă încântă. Mă încântă când observ că se transformă din tânăra fată îmbrăcată fără gust, așa cum era atunci când a pășit prima dată în apartamentul meu, în tânăra femeie hotărâtă pe care o văd acum.

Și Perry este schimbat, odată cu risipirea ceților iernii. Este mai puțin predispus la schimbările de dispoziție și la comportamentul haotic care i-au distrus viața de când cu războiul, și scrie cu mai multă pasiune și entuziasm decât l-am văzut eu de ceva vreme. Cu siguranță că muza lui se ridică la înălțimea așteptărilor. Domnișoara Lane îl face să râdă, iar el o încurajează să creadă în ea. Sunt potriviți unul pentru celălalt. Este un parteneriat comod, presărat ocazional cu câte o ezitare, o îmbujorare în obraji, un sentiment a ceva mai mult decât prietenia pe care o văd între ei, dar asemenea momente sunt trecătoare și niciunul dintre ei nu răspunde la acel ceva pe care ar putea să îl simtă. Nu sunt complet sigură că ar fi bine să o facă. Sunt îndeajuns de fericiți și fără complicațiile neplăcute ale iubirii, așa că nu îi încurajez în niciun fel. În plus, draga de Bea încă mai așteaptă momentul favorabil, iar ea și Perry par să se înțeleagă destul de bine în ultima vreme, spre bucuria mea. Nu pot să nu mă îngrijorez când mă gândesc că toată lumea ar fi îngrozitor de dezamăgită dacă s-ar lega o poveste de dragoste între Perry și domnișoara Lane, în ciuda declarațiilor lui că s-a îndrăgostit de ea din prima clipă în care a văzut-o. Sper că prima pornire de atracție s-a domolit, lăsând loc unui sentiment mai puțin dramatic, mai apropiat de dragostea dintre o soră și un frate mai degrabă decât de pasiunea dintre doi iubiți.

Revigorat de pătrunzătorul simț al umorului pe care îl are domnișoara Lane și de concepția despre viață extraordinar de pragmatică, Perry are deja o serie de piese încântătoare pentru Charlot. Insistă să îi fac o vizită la apartament ca să îl ascult cântând fiecare piesă atunci când se simte mulțumit de ea, iar eu nu mai am energia să îl refuz. Urc cu greu scările, mă întind pe canapeaua lui cea ponosită, închid ochii și ascult, în timp ce îmi imaginez cum ar suna piesele într-un spectacol de teatru. Compozițiile lui sunt o delectare pentru mine. În special, o piesă

pe care a denumit-o *The Girl from The Savoy*[*] cu siguranță va fi un mare succes când va ajunge să fie pusă în scenă.

– Este minunată, dragule. Este cu adevărat minunată. Când o să fie interpretată?

– Charlot vrea să facă un spectacol la Shaftesbury cât mai curând posibil. Jack Buchanan și Binnie Hale au fost deja distribuiți. Gertie Lawrence este o opțiune. Are în plan să dea câteva reprezentații în Londra, iar dacă recenziile sunt favorabile și publicul se arată entuziasmat, o să plece cu toată compania la Broadway. Lee Schubert a ascultat majoritatea partiturilor și le adoră. Crede că o să aibă priză mai ales la publicul american. A fost menționat și numele lui Archie Selwyn. O să fie un mare succes, Etta. Foarte mare. Și ocazia perfectă pentru domnișoara Lane să își găsească locul în trupă. La urma urmei, unele piese sunt inspirate de povestea vieții ei. Când merge la audiții?

– Charlot vrea să o vadă săptămâna viitoare.

– Săptămâna viitoare? E pregătită?

– E pregătită de săptămâni întregi, dragule.

– Atunci de ce nu te-ai ocupat să le aranjezi întâlnirea mai devreme?

– Pentru că *ea* trebuia să fie pregătită. Numai ea putea să știe când este cu adevărat pregătită.

Mă privește cu atât de multă speranță în ochi, încât este aproape dureros de remarcat.

– Sper că o să-l impresioneze, Etta. Sper să strălucească.

– O să facă mai mult decât să strălucească, dragule. Eu am învățat-o pe domnișoara Lane să uluiască.

Dar, alături de toate lucrurile noi și minunate apărute odată cu venirea primăverii, și temerile mele au fost confirmate, iar rutina ceaiului de după-amiază de la Claridge a început să fie din ce în ce mai puțin respectată de mine și de Perry. Cu fiecare săptămână care trece, când unul, când celălalt trebuie să ajungă în altă parte sau să se întâlnească cu altcineva. De obicei, la

---

* „Fata de la Savoy”. (n.tr.)

el este vorba de domnișoara Lane sau de un producător de teatru. La mine, de programările la doctor. Sunt din ce în ce mai îngrijorați. Medicamentele pe care mi le prescriu sunt mai puternice, iar insistența cu care îmi spun să anunț membrii apropiați ai familiei și prietenii este din ce în ce mai presantă. I-am ținut piept cu brio, însă boala mea este un adevăr pe care nu-l mai pot ține ascuns prea mult timp. Sunt nevoită să mă sustrag periodic de la spectacole, durerea fiind prea puternică ca să mai reușesc să mă ridic din pat. Mă prefac că am laringită sau migrene. Dau vina pe epuizare și pe starea psihică. Presa mă pândește precum pândesc bufnițele șoarecii. Simt că este vorba despre ceva senzațional; că se țese o poveste.

LORETTA MAY IARĂȘI NU SE SIMTE BINE
ADMIRATORII SUNT ÎNGRIJORAȚI CÂND DUBLURA INTRĂ PE SCENĂ DUPĂ PAUZĂ GRIJA PENTRU ADORATA DIN WEST END ATINGE COTE ÎNALTE

O să le dau eu un titlu de prima pagină destul de curând. Deocamdată, trebuie să îmi pun cele mai bune haine, cel mai curajos zâmbet și să mă întâlnesc cu Perry, așa cum am stabilit.

Îmi țin capul în jos când mașina oprește în față la Claridge. Mă îndrept cu pași repezi către masa la care stau de obicei în salonul Winter Garden. Nu mai cochetez cu nimeni și nu mai merg demonstrativ. Mă grăbesc și mă ascund, nedorind ca lumea să observe umbrele întunecate de sub ochii mei și nici scobiturile care odată au fost obrajii mei rotunjiți, semnele care dau de gol o femeie care este pe marginea prăpastiei, o femeie care caută alinare pentru durerea ei invizibilă în morfină și gin și orice alt nume de medicament care o ajută să mai supraviețuiască încă o oră, o zi, o săptămână.

Perry întârzie, ca de obicei. Mă găsește obosită și nervoasă. Eu îl găsesc arogant și agasant. Vorbim fără să atingem vreun subiect important, despre orice și nimic, dar nu și despre faptul că el ar putea să fie îndrăgostit de domnișoara Lane sau că

are încă sentimente pentru Bea, și absolut deloc despre faptul că eu sunt pe moarte.

Îl privesc cum plimbă un sandviș pe farfurie, până când nu mai suport.

– Când ai de gând să îi spui, Perry?

– Să spun ce, cui?

– Știi foarte bine ce și cum. Nu fi timid. Nu este demn de un bărbat.

Ia un fir de tarhon și îl pune pe o bucată de castravete, în timp ce chelnerii dansează în jurul nostru precum partenerii dintr-un cadril.

– Am mai discutat subiectul ăsta, Etta, nu? Ne înțelegem atât de bine, încât mă tem că aș putea să stric totul dacă aduc în discuție iubirea. Dacă nu simte la fel?

– Și dacă simte la fel?

– *Dacă ai fi pe moarte, Perry? Ce ai face atunci?*

Îmi închid ochii pe jumătate și îl privesc cu atenție.

– Vorbim despre aceeași persoană, nu? Vorbim despre Bea?

Se foiește și ia o gură plină de cafea.

– Da. Da, bineînțeles că despre Bea vorbim.

Mă las pe spate în scaun, închid ochii și îl ascult pe pianist, ascult sunetul oamenilor care râd și sporovăiesc. Ador locul acesta. Îmi merge la suflet.

– Ce faci?

– Ascult, Perry. Simt cum freamătă de viață locul acesta.

Deschid ochii.

– Nu este grozav? Dacă există raiul, sper că arată exact ca salonul Winter Garden de la Claridge.

Râde.

– Iar ai băut gin?

Mă aplec în față și îi iau mâna, strângând-o cu putere.

– Privește în jur, Perry. Privește și ascultă. Ne grăbim mereu să ajungem undeva, ne gândim la ce urmează, fără să observăm ce ni se întâmplă acum. Viața nu *ni* se întâmplă, dragule, trebuie să o *facem* noi să se întâmple. Nu sta acolo să te întrebi „și ce va fi dacă”. Spune-i lui Bea ce simți. Spune-i că o iubești. Cere-o de

soție, dacă asta este ceea ce îți dorești. Și dacă îmi vinzi gogoși și de fapt vrei să îi spui domnișoarei Lane toate aceste lucruri, atunci fă-o. Fii curajos, dragule. Fii nesăbuit. Nu există calitate mai anostă decât prudența.

Trag un fum lung din țigară. Îmi tremură mâinile. Știu că o să îi spun.

– Dar cum pot să fiu sigur? mă întreabă. Cum știu că iau decizia corectă?

– Nu ai cum să știi. Nimeni nu știe sigur. Ne asumăm riscuri. Închidem ochii și sărim. Nimeni nu ar greși vreodată dacă nu ar încerca. Singurele lucruri pe care punem preț vreodată în viață ne conduc în mod inevitabil către eșec. Părinții greșesc. Actrițele greșesc. Spectacolele nu au succes. De unde știu că prestația mea a fost bună? Fiindcă prestația altcuiva a fost groaznică. Așa știu.

Mă uit la el peste masă.

– Cred că ți-e frică să fii fericit, Perry. Cred că te-ai obișnuit așa de mult să aduni atâta vină și nefericire, încât ți-e teamă de cum ar putea fi viața dacă le lași în urmă.

Amestecă în cafea, prima dată într-un sens, apoi în celălalt. Nehotărârea lui este evidentă în orice.

– Am momentele astea de fericire când compun muzică și aproape că uit de război. Se pierde totul în melodie. Dar apoi îmi amintesc.

Se uită la mine, cu ochii aceia cenușii ai lui, bântuiți necontenit de amintiri.

– Oamenii pe care i-am împușcat nu vor mai asculta muzică niciodată. Nu se vor îndrăgosti niciodată. Nu vor dansa niciodată. Nu pot să nu mă gândesc că nu merit să fiu fericit, Etta.

– Nimeni nu va ști vreodată cum a fost pentru tine să apeși pe trăgaci. Lași. Dezertori. Oricum îi numeau, noi știm că erau frați și tați, fii și iubiți. Jucai un rol, dragul meu, respectai un scenariu. Niciunul dintre noi nu și-a dorit să fie implicat într-un război, dar s-a întâmplat. Au fost distribuite rolurile, iar cei de la comandă au dat indicații scenice. Ai făcut doar ceea ce ți s-a cerut.

Vreau să îl scutur, să scot din el toate remușcările care îl apasă.

– Nu mai ești ofițerul Clements. Nu mai faci parte dintr-un batalion sau altul. Ești Peregrine Clements. Atâta tot. Un tânăr care încearcă să-și găsească drumul în viață. Este perfect în regulă să îți permiți să fii fericit.

Zâmbește și îmi strânge mâna.

– Mulțumesc. Uneori poți fi incredibil de înțeleaptă, Etta. Chiar atunci când ajung să cred că te cunosc, văd o latură a personalității tale care mă ia prin surprindere. Este ca și cum, pentru scurtă vreme, o altă persoană a preluat controlul.

– Aceasta este frumusețea unei vieți petrecute pe scenă: poți alege să fii oricine îți dorești. Joci un alt rol în fiecare stagiune, o viață nouă pe care o trăiești o vreme. Am învățat foarte multe de la femeile pe care le-am întruchipat pe scenă. M-au învățat cum să iubesc, cum să râd, cum să supraviețuiesc… unele m-au învățat chiar și cum să mor.

Cuvântul rămâne suspendat în aer.

Acum. Acum este momentul.

Scot scrisoarea din geantă și o așez pe masa dintre noi. Îi țin ambele mâini în mâinile mele.

– Îmi pare atât de rău, Perry. Îmi pare atât de rău că trebuie să-ți spun.

– Ce să-mi spui?

Împing scrisoarea spre el.

– Găsești aici toate explicațiile.

Deschide pagina pliată și începe să citească acele cuvinte pe care mă chinuiesc să le aștern pe hârtie de luni de zile. Fața i se împietrește în timp ce duc port-cigarette-ul la gură și trag în piept adânc și încet fum de nicotină. Îl țin puțin și savurez senzația de a mi se ridica la cap, apoi îl suflu și privesc cum se împrăștie în jurul nostru fumul. Citesc în gând împreună cu el, amintindu-mi fiecare cuvânt cumplit ales cu grijă.

Dragul meu Perry,

Nu există o cale ușoară de a-ți da vestea asta, așa că pur și simplu o să îți expun situația concretă.

Doctorii îmi spun că am cancer și că sunt pe moarte. Este incurabil – este prea avansat ca să îl mai poată trata. Aceasta a fost cauza crizelor și a retragerilor mele repetate din spectacole în ultimele luni.

În nesăbuința mea, am crezut că o să reușesc să înving boala, dar sunt unele bătălii pe care omul nu poate spera vreodată să le câștige, indiferent cât de hotărât este să se lupte.

Nu mă compătimi, Perry. Pentru numele lui Dumnezeu, nu face asta. Lasă-mă să îmi trăiesc viața până la capăt. Lasă-mă să fiu Loretta May, nu o actriță pe moarte.

Îmi pare atât de rău că trebuie să îți dau această veste. Îmi doresc din tot sufletul meu ca lucrurile să nu fi stat așa. Dar asta este realitatea și trebuie să încercăm să o acceptăm cumva.

Sora ta, mereu
Virginia
XX

Ridică privirea spre mine, iar din obraji i-a pierit culoarea.

– Nu poate fi adevărat.

– Ba este. Sunt pe moarte, Perry. Îmi pare nespus de rău.

Cuvintele plutesc în spațiul dintre noi, încă ireale și neînțelese. Pianistul cântă vals. Soarele pătrunde prin luminator și proiectează curcubeie la picioarele mele.

Perry îmi ține mâinile strâns.

– De cât timp știi?

Mă simt bizar de calmă în timp ce găsesc cuvintele care m-au ocolit de atâta timp.

– Șase luni. Mai mult. Nu-mi amintesc. Am cancer la plămâni, dragule. Nu au ce să-mi mai facă. M-am prefăcut cât am putut, dar acum am obosit.

Mâinile îi tremură în mâinile mele. Fața îi este palidă ca laptele.

– De ce nu mi-ai spus? Aș fi putut să te ajut.

– Am încercat, Perry. Am încercat să îți spun de atâtea ori, dar nu am reușit să găsesc nici momentul potrivit, nici cuvintele potrivite.

– Dar trebuie să se poată face ceva. Cu siguranță. Putem să cerem o a doua părere?

– Am trecut prin toate astea. Doctori, consilieri, specialiști. Toți îmi spun același lucru. Pronosticul nu este bun.

Iau o gură de ceai și scot un oftat prelungit în timp ce povara secretului pe care l-am purtat mi se ridică de pe umeri. Mă simt de parcă acum pot să respir cum trebuie, pentru prima dată după luni de zile.

– Mult timp nu am știut. Am pus-o pe seama epuizării, a nopților pierdute, a smogului de iarnă, a suferințelor obișnuite. Dar s-a agravat. S-a agravat rapid.

– Dar... când? ezită să rostească întrebarea. Cât timp?

– Cât timp mai am?

El încuviințează din cap.

– Nu foarte mult. Câteva luni, cred. I-am spus lui Cockie că în seara asta voi juca în ultimul spectacol. Mâine plec la Nine Elms.

– Nine Elms?

– Doctorii spun că aerul de mare îmi va mai ușura durerea din piept. Acum am nevoie de odihnă și îngrijire. De acolo o să plec la casa vărului Freddie din Devon.

Îmi apucă mâinile cu putere, în timp ce lacrimile încep să îi curgă.

– Mama, tata, Aubrey? Lor le-ai spus?

– Încă nu. Am trimis o telegramă ca să îi spun mamei că ajung mâine. Vreau să le spun personal, deși nu mă aștept la prea multă compasiune din partea ei. Cu cât are timp mai puțin să se agite, cu atât mai bine. Și săptămâna următoare este balul de primăvară, așa că am scuza perfectă să vin în vizită. Nu o să suspecteze nimic și o să fie prea distrasă de canapele și planuri

de dormit ca să se mai îngrijoreze pentru fiica ei care este pe moarte.

– Loretta! Este îngrozitor ce spui.

Zâmbesc.

– Haide, Perry. Lasă-mă să mă amuz puțin. Din acest motiv am așteptat atât de mult până să le spun tuturor. Nu suport gândul de a fi compătimită și cocoloșită. Vreau să continui să am o viață normală cât de mult se poate. Să-mi fac ieșirea spectaculos, nu să mă ofilesc. Poate că Ada va inventa un cocteil nou în cinstea mea la American Bar de la Savoy. Deși ar fi probabil potrivită băutura ei, Corpse Reviver*.

Perry își privește mâinile.

– Te rog, Loretta, încetează.

Mă sprijin pe spătarul scaunului.

– Îmi pare rău, dragule. Cineva trebuie să se amuze puțin de această situație grotescă.

– Deci, te duci la bal ca și cum nu ar fi nimic în neregulă?

– Absolut. Le spun mamei, tatei și tuturor celorlalți după aceea. O să mă îmbrac fabulos, o să beau, o să dansez și o să fiu bine dispusă, la fel cum sunt în fiecare an. De fapt, mă gândeam că ar trebui să o aduci pe domnișoara Lane. Va fi momentul perfect pentru ea să își facă ieșirea în societate. Propriul ei debut. Este exact ce îi trebuie. Ce îți trebuie. Ce îmi trebuie și mie.

– Dar nu o să reușească niciodată să își ia liber de la hotel.

– Bineînțeles că o să reușească. Lasă-mă pe mine să mă ocup. Chiar și cameristele merită o mică vacanță din când în când. O să am o discuție personală cu Reeves-Smith. Inventez o mătușă bolnavă, găsesc eu ceva.

Chelnerul se oprește la masa noastră ca să ne umple din nou carafa cu apă și ne întreabă dacă mai vrem ceai.

Perry mă privește pe mine, apoi se uită la chelner.

– Da, te rog. Mai adu ceai, mai adu prăjituri. Mai adu și din sendvișurile astea mici și ridicole și o sticlă din cea mai bună șampanie pe care o aveți.

---

* Animatorul de cadavre. (n.tr.)

Chelnerul are un aer surprins.

– Ne este cumplit de sete și suntem morți de foame. Grăbește-te. Fii băiat bun.

Șoptesc un „mulțumesc".

– Adevărul este, spune Perry, nu ți-am spus-o niciodată, dar chiar îmi face plăcere programul ăsta de ceai de după-amiază. O dată pe săptămână nu prea e suficient. Cred că ar trebui să ne vedem mai des.

Râd și îi strâng mâna.

– Mă bucur că ți-am spus, Perry.

– Și eu mă bucur că mi-ai spus. Doar că îmi doresc să fi făcut-o mai demult. Și îmi mai doresc să îți pot fi cumva de ajutor.

Mă uit la el.

– De fapt, poți. Este ceva ce poți să faci și să aduci o bucurie imensă unei doamne muribunde.

Eu vorbesc, el ascultă, și până savurăm toată sticla de șampanie, reușesc în sfârșit să îl fac să înțeleagă problema legată de viitorul fericirii sale.

Și iată cum poți da de veste că ești pe moarte, mâncând tarte cu căpșuni și sendvișuri cu somon, în timp ce pe fundal se aude un vals vienez și te afli în mijlocul unor persoane necunoscute. Fără dramatism. Fără plânsete și tânguiri, fără să te ții scai de om. Fără decorul dezolant al cabinetului unui doctor sau al holului unui spital. Aici, în locul meu preferat din toată Londra, alături de fratele pe care sunt norocoasă că îl pot numi prietenul meu.

Ultima mea reprezentație este una dintre cele mai bune. Cockie este complet devastat când îi dau vestea, însă promite să nu mai spună nimănui înainte de a-mi anunța eu familia. Din punctul de vedere al echipei din distribuție, al publicului și al jurnaliștilor de tabloide, este doar o altă reprezentație splendidă a piesei *HOLD TIGHT!* Mă îmbăt de atmosferă, de laude, de țipetele de adorație de la galerie, cât să mă umplu de prea-plinul iubirii și al vieții, ca un pahar de șampanie care dă pe dinafară. După ce îmi rostesc replica de final, cad în genunchi și plâng de bucurie

pentru încheierea fericită a vieții mele amoroase și tumultoase de pe scenă, luminile se sting și cortina cade, învăluindu-mă în liniștea obscură a unei sincope complete, pentru ultima dată.

Nu mă grăbesc să ies de pe scenă. Rămân neclintită. Stau pe loc și ascult aplauzele furtunoase și țipetele „bis, bis”, apoi bătaia din picioare în semn de apreciere.

Mă simt umilă și recunoscătoare. Sunt fetița care a visat chiar acest moment. Sunt Virginia Clements, femeia care s-a îndrăgostit de un soldat și care a fost infirmiera multor altor soldați pe care i-a ajutat să se vindece. Sunt favorita tuturor, Loretta May, și întruchiparea tuturor rolurilor pe care le-a jucat vreodată. Și aici, în genunchi, în bezna completă, când în sfârșit accept că sunt pe moarte, nu m-am simțit niciodată mai plină de viață.

 37

DOLLY

„Cuvintele la care am visat. Cuvintele pe care mi le-am imaginat în cele mai grele momente."

Singura constantă din viața mea, din momentul în care totul a luat o întorsătură atât de ciudată, este Clover. Draga mea Clover. Demnă de încredere precum răsăritul soarelui. Ne întâlnim cât de des putem la Palais, dar de cele mai multe ori se întâmplă să fiu prea ostenită sau distrasă ca să îi mai acord întreaga mea atenție. Îmi povestește mici noutăți din Grosvenor Square – cum a tras o căzătură pe scări, niște probleme cu fata de la bucătărie, o cerere în căsătorie pe care a primit-o fiica lui Madam –, dar cuvintele ei plutesc pe lângă mine ca norii trecători.

Și nu este vorba doar despre mine. Gândurile lui Clover par a fi adesea în altă parte când ne rotim pe ringul de dans, împărțim o țigară sau un ibric de ceai la ceainărie. Mereu o doare capul sau are un motiv să se întoarcă în Grosvenor Square cu mult înainte de stingerea de la ora zece, așa că adesea mă întorc la hotel mult mai devreme decât ceilalți. Profit de ocazie ca să exersez ridicarea picioarelor și pașii de dans, dar nu găsesc prea multă bucurie în a rămâne singură cu mine însămi. Oricât de tare mi-ar displăcea să recunosc, eu și Clover ne-am distanțat. Nici măcar serile pe care ni le petrecem la teatru împreună nu mai sunt la fel de plăcute ca înainte. Eu sunt prea

ocupată să mă concentrez la dansatoarele din trupă, în loc să mai stau cu ea la povești. Urmăresc fiecare mișcare, încerc să le înțeleg pașii în detaliu, mișc capul în sus și în jos în ritmul muzicii, până când Clover mă împunge în coaste și mă atenționează să mă potolesc. Nu mai chicotim și nu mai râdem cum o făceam cândva. Clover rareori mai zâmbește.

În dimineața zilei în care am audiția cu Charlot, mă trezesc devreme, amețită din cauza emoțiilor și a agitației. Mișcările și pașii exersați mi se învârt în minte, până când devin o masă confuză și nu mai pot decât să mă împiedic și să îi greșesc. Încerc să nu mă mai gândesc la asta și scot fotografia micuțului Edward de sub așternuturi. Spun o rugăciune în gând: să fie în siguranță și iubit oriunde ar fi, iar pentru mine, să fiu binecuvântată cu picioare ușoare și un glas de privighetoare.

Imediat ce îmi termin treaba de dimineață, ies repede din hotel și iau autobuzul spre Bond Street. Vreau să o prind pe Clover înainte să plece. Intenționez să îi spun de audiție, să îi promit că o să mă revanșez față de ea și că o să mergem să dansăm la Palais săptămâna viitoare. Dacă mai există o săptămână viitoare. Nici măcar nu m-am gândit mai departe de audiție sau la ce ar presupune acceptarea mea în spectacolul lui Charlot. Cu siguranță nu va mai fi timp de mers la un dans de șase penny la Palais. Cum o să îi spun lui Clover vreodată așa ceva?

Când ajung la reședința din Grosvenor Square, răspunde la ușă o fată în casă pe care nu o recunosc. Este mică de statură și are un aer răutăcios.

– Clover Parker este acasă? întreb.

Își strânge ochii, încruntându-se profund.

– Cine întreabă?

– Dolly. Am lucrat aici. Este prietena mea.

Fata se sprijină de tocul ușii și își încrucișează mâinile la piept.

– Nu mai lucrează aici. A plecat aseară.

– A plecat?

Se uită peste umăr, face un pas în față și trage ușa după ea.

– Au dat-o afară după ce s-a aflat.

– Ce anume s-a aflat?

– Ei bine, nu e treaba mea să vorbesc, dar se auzea că face niște bani în plus din altceva.

Îmi face cu ochiul.

– Știi tu. Stătea pe la colțurile străzilor. Aștepta… clienții.

Nu pot să cred ce-mi aud urechile.

– Eu o caut pe Clover *Parker*. Cred că vorbești de o altă persoană.

– E aceeași. Aici a lucrat o singură fată Clover Parker. Ne întrebam cum de își permitea toate acele pălării și rochii noi. Ne spunea că doamnele i le dădeau. Ne spunea că s-a învinețit când a căzut pe sări. Acum știm care este adevărul, nu?

Dă din cap și scoate un țâțâit dezaprobator.

Mi se învârte capul. Toate rochiile acelea noi pe care le admirasem. Pălăria de catifea de culoarea prunei. Ciorapii de mătase pe care mi-i cumpărase de Crăciun. Fardurile.

– Nu înțeleg. De ce ar face așa ceva?

– Nu mă întreba pe mine. Dar a făcut-o. Madam a aflat și acum nu mai lucrează aici. Asta este tot ce știu.

Simt cum mă cuprinde panica. Cum de nu am observat? De ce nu mi-a spus?

– Știi unde s-a dus?

– Nu am nici cea mai vagă idee.

Intră înapoi în casă.

– Poate ar trebui să verifici dacă nu este la intersecția cu Tottenham Court Road.

Râde și închide ușa, iar eu plec și simt cum mi se învârte capul. Am fost atât de concentrată pe propriile mele probleme, că nu am observat semnele. Toate lucrurile frumoase. Scuzele ca să plece mai devreme. Vânătăile cu care mai apărea uneori din cauză că în mod evident fusese tratată prea violent. Tresar când mă gândesc. Ar fi trebuit să fiu mai atentă; ar fi trebuit să fiu o prietenă mai bună. Îmi pun mintea la lucru, ca să îmi dau seama unde s-ar duce dacă ar avea probleme.

Ceainăria. Trebuie să fie în A.B.C., la Picadilly Circus.

Mai am o oră până la audiție. Alerg înapoi la stația de autobuz și îl iau pe cel cu numărul patruzeci și trei, până la Picadilly. Te rog să fii acolo, Clover. Te rog, lasă-mă să te ajut.

O găsesc stând la o masă lângă fereastră, amestecând într-o ceașcă de ceai rece. Izbucnește în lacrimi când mă vede și eu o iau în brațe.

– Oh, Clover. Ce ai făcut, prostuțo?

Își ascunde fața în umărul meu.

– Deci s-a aflat. Sunt o mare idioată, Dolly.

– Am fost la reședință. Mi-a spus servitoarea.

Îi țin obrajii în palme.

– De ce, Clover? De ce? Sunt atât de supărată pe tine. De ce nu mi-ai spus? Toate lucrurile alea: rochii, pălării, ciorapi de mătase, nu merită *să faci așa ceva* pentru ele. În niciun caz.

Își suflă nasul și își șterge lacrimile de la ochi, iar eu mă așez lângă ea și ne aprindem împreună o țigară. Printre lacrimi și rușine, îmi povestește totul.

– Nu mi-a mai păsat, Dolly. Am flirtat cu Tommy Mullins pentru că mă făcea să mă simt bine în pielea mea, mă făcea să mă simt din nou femeie. A început să mă sune la reședință și să mă roage să ieșim să ne plimbăm. Nu am spus niciodată nimic fiindcă știu că nu îl placi și știam că o să dau de bucluc dacă află Madam că am pretendenți care sună la reședință, așa că l-am respins. Dar tot revenea și m-am simțit flatată de atenția pe care mi-o acorda. Am acceptat să merg la dans cu el într-o seară.

Se oprește și trage cu nesaț din țigară.

– După asta m-a dus la o pensiune și, ei, știi tu. S-au întâmplat chestii.O iau de mână.

– Of, Clover.

– Credeam că o să-mi placă, dar m-am simțit pustiită după asta. Rece și pustiită. Oricum, era mai bine decât să fiu singură. Am început să ne întâlnim mai des și atunci m-a întrebat dacă nu vreau să ies la dans cu un prieten de-al lui. Un fost militar. Mi-a spus că nu mai fusese cu o fată de pe timpul războiului, că nu s-ar uita nimeni la el, din cauza rănilor. Mă știi cum sunt,

Dolly. Mie îmi pare rău de toată lumea. Așa că m-am întâlnit cu el – amărâtul – și am dansat și m-a dus la aceeași pensiune, iar când s-a terminat, s-a îmbrăcat și mi-a lăsat niște bani pe masă. Eu credeam că îi fac o favoare. El credea că așa îmi câștig existența. Așa a început. După asta, Tommy mi-a spus că știe o femeie care m-ar putea ajuta să fac bani mai mulți, dacă sunt pregătită să ajut și alți soldați și să merg pe la pensiuni din acelea mai des. De asta am început să plec mai devreme de la întâlnirile noastre din zilele libere.

Stau, o ascult și îi țin mâna, și nu-mi vine să cred că în tot timpul acesta, când eu dansam în apartamentul din Mayfair, prietena mea de-o viață a trecut singură prin asta. Mă simt îngrozitor. Îngrozitor și mi-e și rușine de mine.

– Îmi pare atât de rău, Clover. Te-am dezamăgit. Ar fi trebuit să îmi dau seama. Am fost atât de prinsă de problemele mele…

– Nu este vina ta, Dolly. Este vina mea. M-am lăcomit. Pusesem ochii pe o pălărie de la Selfridges – știi care. Am contactat-o pe prietena lui Tommy și a aranjat totul. Am cumpărat pălăria cu jumătate din banii câștigați. Părea atât de simplu. Numeroasele ocazii în care o admirasem făcea să pară că merită totul. Mă simțeam specială când o purtam. Și mai erau și soldații. Amărâții de ei. Unii dintre ei se bâlbâiau și mormăiau, iar majoritatea nu aveau un picior sau purtau o mască pe față ca să își ascundă cicatricile. Mi-era milă de ei. M-am convins că le eram de ajutor.

– Îmi doresc să-mi fi spus. Poate aș fi reușit să îți bag mințile în cap.

– Nu am putut să spun nimănui. Mi-era prea rușine. Când eram cu ei, mă gândeam la altele și doar așteptam să se termine. Cei mai mulți erau oameni destul de cumsecade. Doar câțiva și-au pierdut puțin controlul.

– Vânătăile?

Dădu din cap că da.

– Majoritatea își făceau treaba, se încheiau la pantaloni, apoi plecau acasă. Nici nu le știam numele. Dar mai apoi, am avut un aranjament cu un prieten al unuia dintre valeți și a aflat

Madam și asta a fost. Am fost dată afară. Mi-a spus să îmi strâng lucrurile și să plec imediat. A zis că nu își dorește să fie asociată cu asemenea treburi. Abia putea să mă privească.

– Oh, Clover. Unde ai stat azi noapte?

– La pensiune.

Vede întrebarea din ochii mei.

– Stai liniștită. Am fost singură.

Nu-mi vine în minte nimic din ce aș putea să spun ca să o ajute, așa că o îmbrățișez și o las să suspine pe umărul meu, la fel cum a făcut acum câteva luni, când eram exact în aceeași ceainărie și i-am spus că am o nouă slujbă la Savoy.

– Poate că, în fond, nu suntem atât de diferite, spune, de parcă ar reuși să îmi citească gândurile. Poate că noi toți căutăm ceva de care să ne agățăm, ceva care să ne facă să ne simțim importanți.

Simt vinovăția în fiecare fibră din mine, fiindcă nu i-am fost alături la nevoie. Și cel mai grav, când cea mai bună prietenă de pe lume are nevoie de mine mai mult ca niciodată, eu sunt cumplit de conștientă de minutele care se scurg. Audiția mea începe în douăzeci de minute.

– Vreau să vii cu mine undeva, Clover.

– Unde?

– La un teatru. Am o audiție. Una importantă. Vino cu mine și după aceea mergem să mâncăm ceva. Promit.

– Dar… nu pot. Uite în ce hal sunt.

– Lasă asta. Oricum, înăuntru o să fie întuneric. Haide. Nu te las aici. Dacă nu vii cu mine, nu mă duc nici eu.

Mă ridic și îmi încrucișez brațele în dreptul pieptului ca să vadă că vorbesc serios.

Nu îmi trebuie multă muncă de convingere. Plecăm din ceainărie și ne îndreptăm către teatrul Shaftesbury. Nu aș prefera să îmi fie alături nimeni altcineva în momentul acesta, așa că o iau de braț pe Clover și îmi pun capul pe umărul ei.

– Și cu cine dai audiția? mă întreabă, în timp ce grăbim pasul.

– Oh, nimeni special. Doar cu unul dintre cei mai importanți producători de spectacole din industrie.

– Atunci ar fi bine să fii al naibii de bună.

Râd.

– Cred că da.

Regizorul de platou, Jimmy Jones, ne conduce înăuntru. Domnișoara May mi-a povestit totul despre el. Este un om cumsecade, iar în timp ce mă schimb în cabină, el o așază pe Clover în sală și îi dă un strop de brandy. Mă schimb rapid și mă îndrept spre culise cu o mulțime de alte fete. Ni se spune să ne adunăm în spatele cortinei de siguranță la incendiu și să așteptăm.

Deja am impresia că aștept de secole, când un domn tânăr cu mânecile cămășii suflecate apare de după cortină și ne spune că sunt gata. Ieșim pe scenă, cu tocurile tropăind pe podea.

André Charlot stă în fața scenei. Este îmbrăcat întru-un costum elegant din tweed. În mâna dreaptă îi arde mocnit o țigară. Are un chip blând și o burtă rotundă. Îl simpatizez imediat.

– Haideți. Așezați-vă pe două rânduri drepte, fetelor. Haideți, vă rog.

Vocea îi sună ferm, și totuși blând, presărată cu melodicitatea accentului său franțuzesc.

Când ne așezăm la locurile noastre, mă gândesc la tot ce m-a învățat domnișoara May; la toate orele pe care le-am petrecut în apartamentul ei. Îmi trag umerii. *Mergi drept, cu eleganță și încredere, indiferent cât de tare îți tremură picioarele.* Cuvintele ei îmi răsună în urechi. *Fă în așa fel încât să te remarce din primul moment în care te privește. Trebuie să ieși în evidență chiar înainte de a face primul pas de dans.*

Mă observă. Îi susțin privirea din dorința de a mă ține minte.

– Acum, fetelor. Domnișoara Williams o să vă arate pașii, apoi veți dansa împreună. Nu mă ajută dacă puteți dansa minunat singure. Magia trupei reiese din dansul împreună. Este clar?

Încuviințăm toate din cap și mormăim un „da” colectiv, în timp ce coregrafa, domnișoara Williams, vine în față.

– Bun, fetelor. Acesta este un pas simplu. Picioarele depărtate, mâinile pe umeri, ridicați ușor câte un picior, alternativ, într-o parte, cu o mică săritură între mișcări. Picioarele se mișcă cu grație. Vârfurile picioarelor sunt întinse, și faceți o mișcare frumoasă, dar rapidă din gleznă. Așa.

Ne arată pașii, în timp ce ține singură ritmul numărând.

– Unu și doi și unu și doi și… Vreau să executați toate mișcările în același timp, fără să greșiți. Concentrați-vă să fiți în ton cu muzica și să faceți pașii pe ritm.

Ne așază pe toate într-o linie perfect dreaptă și îi dă tonul pianistului. Executăm toate perfect pașii, bătând cu tocurile pantofilor în podeaua scenei. Repetăm pașii de mii de ori până când simt că îmi iau gambele foc. Când se declară mulțumită, ne arată un pas mai complex care urmează același tipar și ritm, dar care trebuie să te facă să te miști în cerc. Pianistul începe să cânte, iar noi dansăm din nou. Una dintre fete se încurcă pe la mijlocul execuției pasului. Coregrafa o scoate din rând și se uită la mine.

– Tu. Cum te numești?

– Dorothy, domnișoară. Dolly, pe scurt.

– Vino aici. Arată-i fetei pasul din nou.

Ies din rând și repet pașii, lovindu-mi și ridicându-mi ușor picioarele într-o parte și descriind un cerc perfect. Cealaltă fată îmi imită mișcările și le execută corect. Revenim amândouă în rând.

Continuăm în ritmul acesta timp de treizeci de minute. Pas după pas. Ridicări de picioare. Deplasare în rând spre stânga. Deplasare în rând spre dreapta. Ne prindem de mâini și lovim din picioare în timp ce ne deplasăm în cerc, fără să rupem rândurile. Este epuizant. Cântă fiecare un vers din *Pack up Your Troubles** și citim o replică din scenariul pentru *The Dancers.* O imit pe Tallulah Bankhead, vorbind afectat cu accentul ei sudic lent și tărăgănat. Charlot zâmbește. Ultimul nostru dans este o serie de ridicări de picioare care pare că nu se mai sfârșește.

---

* Termină cu problemele. (n.red.)

Când consideră că a văzut suficient, îi spune pianistului să se oprească și ne spune și nouă să ne oprim din dans. Picioarele noastre se liniștesc recunoscătoare și nu mai bat în podea, iar el se plimbă de-a lungul rândului, oprindu-se din loc în loc și privindu-ne pe rând pe fiecare. Mă gândesc la prima mea dimineață la Savoy și la O'Hara, care m-a mustrat din cauză că aveam ruj pe buze. Aproape că zâmbesc când îmi amintesc. Întorcându-se, Charlot bate pe umăr două fete și le roagă să facă un pas în față. Trece pe lângă celelalte și revine la mine, chiar în capătul rândului.

– Dorothy, nu?

Inima-mi tresare de speranță. Zbateri nărăvașe de aripi, dornice să bată frenetic. Dau din cap aprobator.

– Da, domnule.

Îmi încrucișez degetele de la ambele mâini și le țin într-o strânsoare puternică. Îi văd chipul micuțului Edward. Îl văd pe Teddy în lumina soarelui la apus. Apoi Perry îmi zâmbește în timp ce privește cum dansez cu domnișoara May. Totul a dus aici.

– Fă un pas în față, te rog.

Abia mă pot mișca, atât de tare îmi tremură picioarele. Aud un țipăt ascuțit, dar scurt, venind din bezna scaunelor. Clover.

– Restul puteți pleca. Vă mulțumesc pentru timpul acordat.

Stau separat de celelalte două fete. Privim drept în față într-un întuneric beznă, în timp ce tocurile pantofilor de dans ale celorlalte fete se aud părăsind scena cu amărăciune. Abia reușesc să respir. *Fă un pas în față, te rog.* În aceste cuvinte este toată speranța mea. Toate respingerile și nereușitele, toată suferința și durerea se topesc precum zăpada când vine dezghețul.

Charlot stă în mijlocul scenei și ne vorbește.

– Mulțumesc, fetelor. M-ați impresionat. Nu sunteți trupa cea mai convențională pe care am avut-o vreodată la audiții – două dintre voi sunteți cu doi centimetri mai scunde, spre exemplu – dar este exact ceea ce căutam. Ceva diferit. Și văd asta în fiecare dintre voi. O scânteie din acel ceva care, cu puțină grijă și atenție, ar putea să se transforme în ceva extraordinar. Se dă puțin în spate ca să admire alegerea făcută.

– Felicitări, fetelor! Bine ați venit în trupa de dans pentru spectacolul *Charlot's Revue*. De astăzi într-o săptămână începem repetițiile.

Cuvintele la care am visat. Cuvintele pe care mi le-am imaginat în cele mai grele momente. Și acum iată-le, învolburându-se înaintea mea, luminate de reflectoare, și sunt ale mele, le pot auzi la nesfârșit.

Aventuri minunate îi așteaptă pe cei care îndrăznesc să le descopere.

O bătaie de aripi îmi flutură în inimă și o îndemn să își ia zborul. Să devină mai puternică. Să își ia avânt. Abia aștept să le dau vestea domnișoarei May și lui Perry.

Clover este extrem de entuziasmată când ajung la ea în cele din urmă, la intrarea actorilor.

– Nu te-am văzut dansând în felul ăsta niciodată! Ai fost grozavă. Nu-mi mai puteam lua ochii de la tine. Cine ar fi știut, ha! Cine ar fi crezut că Dolly Lane a noastră are *zvâc* în picioruțele alea ale ei?

– Picioruțe, da, dar cu niște glezne tare arătoase!

Ne cinstim cu o cină cu ouă poșate și pâine prăjită și, pentru prima dată după săptămâni de zile, vorbim așa cum trebuie. Ne ascultăm una pe cealaltă. Râdem. Plângem. Exact așa cum obișnuiam noi. Este una dintre cele mai plăcute cine pe care le-am luat vreodată. După ce am condus-o înapoi în siguranță la pensiune și i-am promis că o să mă interesez dacă există vreun post potrivit pentru ea la Savoy, o iau pe drumul de întoarcere spre hotel.

Seara este plăcut de liniștită și de caldă, iar eu nu mă grăbesc, urmând traseul preferat de pe chei. Odată cu revenirea temperaturilor mai blânde, artiștii stradali s-au întors și ei ca să umple de culoare lespezile de piatră cenușii cu desenele lor. Mă plimb încet ca să le pot admira lucrările. La capătul balustradelor sunt câteva imagini cu o tânără frumoasă. Mă aplec ca să privesc mai bine. Sunt scrise trei cuvinte cu cretă colorată, cu o caligrafie superbă cu înflorituri. *Speranță. Iubire. Aventură.*

Un negustor de cafea își împinge căruțul pe lângă noi. Se oprește ca să privească desenele de lângă mine.

– Semeni leit cu ea, spune, uitându-se la mine, apoi uitându-se la desene.

– Poftim?

– Dumneata. Semeni leit cu fata din desene. Vezi? Aceiași ochi, aceleași buze. Fix la fel. Ce chestie, dom'le!

Are dreptate. Asemănarea este izbitoare. Mă uit în jur să găsesc artistul, dar toată lumea a plecat deja. Mă uit atent la imagini. Îmi seamănă atât de bine de parcă m-aș privi în oglindă.

Negustorul de cafea își vede de drum și mă lasă singură, privind desenele de pe asfalt. Singură, înconjurată de amintiri. Singură, cu ecourile trecutului care șoptesc printre frunzele ce se leagănă în adierea vântului.

Singură, și totuși eu știu că el este aici. Doar o singură persoană ar fi putut să deseneze un chip care să-mi semene atât de izbitor.

– Teddy? șoptesc. Unde ești?

38

TEDDY

Londra
aprilie, 1924

„Uneori este o narcisă, alteori un fluture.
Dar întotdeauna, întotdeauna este înconjurată de speranță,
iubire și aventură."

Am plecat din Mawdesley într-o dimineață înghețată de noiembrie. Fără surle și trâmbițe. Fără rămas-bun melodramatic. Mi-am făcut bagajul, i-am spus mamei că o să plec pentru o vreme, apoi mi-am văzut de drum.

Nu avusesem în plan să plec. Nu planificasem nimic de când am ieșit din spital.

Treptat, am simțit că mă recompun, ca și cum toate bucățile pierdute din mine și împrăștiate pe acele câmpii mlăștinoase din Franța și-ar fi găsit încet-încet drumul înapoi spre casă. Bucată cu bucată, am simțit cum mă recreez la loc. Și totuși, pacea s-a instaurat cu un pas șovăielnic și cu priviri frecvente aruncate înspre trecut. Ne întrebam cu toții dacă într-adevăr văzuserăm sfârșitul ororilor provocate de război. Dar am găsit totuși o modalitate de a merge mai departe. Am învățat cu toții din nou să mergem și să vorbim. Unii au învățat chiar și să iubească din nou.

Făceam un ceai când mi-am dat seama că trebuie să o găsesc. Amestecam cu grijă frunzele în ceainic și priveam o mierlă de pe gard, în timp ce așteptam ca apa să înceapă să fiarbă. M-a uimit frumusețea cântecului ei și mi-am dorit instinctiv să o audă și Dolly cântând. Asta a fost tot. Într-o clipă, în timp ce mierla cânta și ceainicul fluiera pe plită, am știut că trebuia să fiu acolo unde era și ea. La Londra.

Nu m-am așteptat niciodată să o găsesc. Mama ei nici măcar nu știa exact unde este. Mi-a spus că folosea o adresă post restant la Cambridge Circus și că trimitea scrisori acasă doar ocazional. M-am dus chiar și în condițiile astea. Era suficient să știu că aș fi mai aproape de ea, că am putea să pășim prin aceleași locuri, să vedem aceeași priveliște, să respirăm același aer. M-am gândit mai puțin la ce aș face sau ce aș spune dacă aș găsi-o. Dacă este căsătorită și duce o viață fericită? Dacă o să fie îngrozită să descopere că o parte din trecutul ei îi invadează prezentul? Dacă o tulbur, o fac să sufere și o întristez? Ce fac atunci?

Mi-am văzut de treburi și m-am preocupat să îmi fac o viață proprie. Am găsit de lucru prin uzine și bucătării de restaurante, orice ca să câștig o pâine. Era cu mult diferit de viața pe care mi-o imaginasem cândva, dar eram în viață și depășisem cea mai cruntă perioadă a bolii mele, iar asta însemna mult. Găsisem un colț de pavaj și, când mi se termina ziua de lucru, desenam pe lespezile de piatră. M-am folosit de talentul pe care infirmierele mi l-au cultivat în spital.

Ni se spune *screevers*, adică artiști stradali. Îmi place să lucrez noaptea și să îmi las desenele ca pe un mic cadou pentru cei care se trezesc devreme să privească răsăritul și să prindă cea mai frumoasă parte a zilei. Desenez îndeosebi portretul lui Dolly, deși nu am o imagine după care să mă inspir. Folosesc imaginea pe care mi-am întipărit-o în minte ultima dată când am văzut-o. Este la fel de clară ca orice fotografie.

O desenez zilnic. Uneori este o narcisă, alteori un fluture. Dar întotdeauna, întotdeauna este înconjurată de lucrurile pe care și le-a dorit ca să îi aducă împlinire: speranță, iubire și aventură.

ACTUL III

AVENTURA

LONDRA
1924

„Expresia: «Cochran a dat iar lovitura» devine un clișeu, însă descrie cu acuratețe scenele de la premiera piesei *Nymph Errant* de la teatrul Adelphi. Foaierul a fost invadat de vânătorii de autografe care au străpuns cordonul format din polițiști și s-au amestecat cu publicul. Cei care au sosit cu întârziere aproape că s-au trezit cu rochiile sfâșiate la spate."

– *Mr. Gossip,* recenzie de ziar, V&A Museum Theatre Archive

 39

DOLLY

„Sunt complet trează și totuși chiar în mijlocul visurilor mele."

Nine Elmes se ivește deasupra liniei copacilor, cu turnulețele și hornurile înalte care oferă o imagine minunată a casei în care o să stau în următoarele câteva zile. Mă așez mai pe marginea scaunului din piele al autoturismului – trimis ca să mă ia de la gară – și întind gâtul, sucindu-mă, ca să văd mai bine. Nori fini stau prinși precum fulgii de un cer perfect albastru și îmi amintesc de ziua în care am plecat din Mawdesley. În timp ce îmi admir frumoasa rochie de zi din șifon de culoarea piersicii și pantofii – primite de la domnișoara May și pe care le ador și aș fi în stare să nu le mai dau jos niciodată –, meditez la cât de mult am evoluat.

Totul s-a petrecut atât de repede după audiție. Când i-am spus lui Perry că Charlot m-a ales, m-a ridicat în brațe și m-a învârtit până când m-am simțit amețită, nebună și minunată. Mi-a spus că se bucură nespus pentru mine, că este ceea ce merit, apoi mi-a spus că Loretta ar vrea să mă invite la balul de primăvară care se organizează la ei în fiecare an. Când i-am explicat că nu o să-mi pot lua liber de la hotel, m-a anunțat că Loretta vorbise deja cu managerul, care acceptase să îmi dea un concediu special, ca să îmi pot vizita mătușa bolnavă.

– Dar nu am nicio mătușă bolnavă, am spus, nedumerită. Apoi mi-a picat fisa și am început să râd.

– Loretta May obține întotdeauna ceea ce-și propune, spune Perry. Și ea vrea să vii la Nine Elms. Dacă asta presupune să inventeze o rudă nouă, atunci o va face.

Și iată-mă.

Obrajii îmi sunt îmbujorați de încântare și de căldura soarelui care trece prin parbrizul autoturismului. Stomacul îmi tresare când șoferul virează brusc printre stâlpii din piatră impunători care marchează intrarea în reședință, apoi continuăm să ne deplasăm pe un drum perfect drept străjuit de nouă ulmi. Îi număr. Pneurile mașinii scârțâie pe zona cu pietriș, pe când luăm un ultim viraj, și zăresc pentru prima dată casa. Este splendidă. Din cărămidă roșie pe care se cațără iedera. O mulțime de ferestre cu zăbrele se reflectă în lumina soarelui. Câteva autoturisme imaculate sunt deja parcate în zona de staționare din fața reședinței, un flux continuu de valeți și majordomi iau bagajele și se ocupă de primirea oaspeților obosiți după călătorie, care sunt extrem de atrăgători și eleganți și par să se cunoască între ei. Mă țin strâns de marginea scaunului când mașina oprește și un valet deschide portiera.

Inspir profund, ies din mașină și pășesc pe alee, simțind o ușurare când îl zăresc pe Perry care așteaptă pe treptele din fața casei; îndată ce mă vede, afișează un zâmbet larg.

Îmi aranjez mănușile și îmi întind degetele în țesătura moale de bumbac, apoi îmi netezesc cutele rochiei. Este o zi caldă, adierea de vânt se simte revigorantă după o călătorie lungă. Marea este chiar la orizont, în depărtare. Mirosul puternic de sare din atmosferă este o schimbare binevenită, prin comparație cu smogul din Londra.

Perry mă întâmpină cu un sărut pe obraz și se oprește lângă mine.

– Deci aici ai crescut, spun, privind în sus, la clădirea impresionantă, și ținându-mi cu mâna pălăria de paie ca să nu o zboare vântul. Nu e de mirare.

– Ce nu e de mirare?

– Nu e de mirare că preferi apartamentul cel mic de deasupra teatrului. Trebuie să fi fost îngrozitor să trăiești într-un loc atât de grandios.

Râde și își bagă mâinile în buzunar.

– Casele mari nu sunt întotdeauna cămine reușite, domnișoară Lane. Este frumos să le privești. Dar nu este întotdeauna la fel de plăcut să și locuiești în ele. Sunt pline de reguli și etichete. Casele precum cea din Nine Elms sunt pentru adulți. În aceste camere imense, o copilărie se poate pierde ușor.

Simt că ar vrea să spună mai multe, și eu aș vrea să îl întreb mai multe, dar nu este momentul potrivit.

– Cum te simți? mă întreabă, și se întoarce spre mine să mă privească. Agitată, emoționată?

– Sincer?

– Sincer.

– Sunt îngrozită.

Zâmbește.

– Nu trebuie. Ești oaspetele nostru, la fel ca toți ceilalți. Să nu uiți asta.

Dar nu sunt la fel ca toți ceilalți. Orișicât aș putea să mă integrez în exterior, pe dinăuntru nu voi fi niciodată la fel.

Pe când valeții se agită ocupați în jurul nostru, eu și Perry stăm împreună, vorbind de una și de alta, schimbând în tot acest timp privirea aceea deja familiară, în care căutăm acel ceva dincolo de ceea ce vedem în ochii celuilalt și ne zbatem într-o mare de emoții pe care nu reușim să le pricepem. Iubită? Prietenă? Muză? Ce sunt pentru el? Dar el pentru mine? Îmi doresc să îmi spună că arăt minunat. Îmi doresc să mă ia de mână și să mă conducă înăuntru. Îmi doresc să știu ce simte când mă privește în felul acesta, dar suntem întrerupți când sosesc mai mulți prieteni și vin în grabă spre Perry; femeile îl sufocă cu sărutări și chiote de entuziasm, bărbații îl bat pe spate și îl cheamă să li se alăture la un joc de crichet. Mă prezintă, dar nu îmi amintesc numele nimănui.

– O să te descurci de minune, spune, în timp ce mă conduce în casă. Trebuie doar să-ți amintești tot ce te-a învățat sora mea și totul va fi foarte bine.

Mă bate cu blândețe pe umăr, într-un gest de încurajare. Este un gest de o răceală bizară care mă face să mă simt mai degrabă agitată decât liniștită.

Inspir profund și mă gândesc la toate fetele care ar da orice ca să fie în locul meu chiar acum, afișez un zâmbet forțat și îl urmez pe Perry în sus pe scări, apoi într-un hol principal impresionant, iar în timp ce înaintez, cuvintele Lorettei îmi răsună în minte: *Stai dreaptă, ca să pari mai înaltă. Trage-ți umerii. Ține gâtul înclinat, doar puțin, și vei arăta mai puțin ca o servitoare, și mai mult ca o doamnă. Impresiile sunt doar atât – impresii. Putem fi oricine dorim să fim, dacă ne purtăm pe măsură.*

Servitoarele și lacheii se grăbesc de colo-colo ducând tăvi cu băuturi și flori proaspete, cutii cu pălării și truse de cusut. Încerc să nu par prea impresionată de ceea ce se petrece în jurul meu, când privirea îmi este atrasă de un tablou de la baza scărilor: accente de galben pe un cer de un albastru închis deasupra unui sat amorțit. Îl recunosc imediat. Același tablou din salonul de zi de la Mawdesley Hall. Era singurul tablou pe care îl ștergeam de praf cu plăcere. Când îl priveam, simțeam că îmi privesc propriile visuri.

Perry îmi urmărește privirea.

– Minunat, nu-i așa? Van Gogh. A numit tabloul *Noapte înstelată. Spectacolul stelelor mă îndeamnă la visare.* Știi că și-a tăiat urechea după ce a băut prea mult absint?

– Mă tachinezi, îi spun, apropiindu-mă de tablou ca să îl văd mai bine.

– Chiar așa a fost! Nebunia artei. Presupun că noi toți trebuie să fim puțin atinși de nebunie ca să putem crea.

Domnișoara May apare dintr-o cameră laterală și ne iese în întâmpinare.

– Dragilor, ați venit!

Ne sărută pe amândoi pe obraji. Perry o strânge în brațe cu căldură. În tot timpul petrecut alături de ei, nu am văzut niciodată

un gest de afecțiune reală între ei. O indiferență rece, cel mult. Acum, el o cuprinde în brațe și observ cât de mult a slăbit.

– M-am temut că greva feroviară o să vă țină la Londra și că voi fi nevoită să le fac față mamei, tatei și tuturor invitaților lor îngrozitori de una singură.

Perry râde și se joacă cu un mic pechinez care se zbenguie la picioarele lui. O servitoare trece pe lângă noi grăbită și scapă o eșarfă. Sunt pe punctul de a mă apleca să o ridic chiar eu, dar mă controlez. Obiceiurile vechi mor greu.

Domnișoara May mă trage deoparte.

– Arăți divin, dragă. Ard de nerăbdare să te prezint tuturor. Cum te simți?

– Emoționată. Îngrozită. Cu stomacul întors pe dos de emoții.

Zâmbește și îmi ia mâna.

– O să fii minunată. Aceasta este șansa ta să strălucești. Uită-te la tine. Cum ar putea să nu te adore? Ai luat rochia de seară pentru balul de mâine de la Hettie?

– Da, este splendidă.

Mă gândesc la casa cea mică din Shoreditch, la atelierul înghesuit din spate, într-un contrast atât de puternic cu rochiile minunate care ies de acolo. Mă gândesc la micul Thomas care se ascundea după fusta lui Hettie și mă urmărea pe furiș. Ce băiețel dulce și timid.

– A făcut o treabă minunată. Abia mă încumet să o port.

Domnișoara May se încruntă ca să simuleze supărarea.

– O *vei* purta și vei fi atracția petrecerii. Dacă mâine seară nu ești subiectul speculațiilor intense, o să consider că am eșuat lamentabil. Acum, du-te. Madeline o să te conducă în camera ta ca să te odihnești puțin. Începând cu ora trei, se vor servi băuturi în grădină. Se vorbește despre o v-ați ascunselea mai târziu, iar mâine e în plan o vânătoare de comori.

Își dă ochii peste cap teatral.

– Doar când mă gândesc mă ia oboseala.

O urmez pe Madeline sus, pe o scară amplă, apoi pe un coridor lung, până la camera mea de la primul etaj. Mă simt ciudat să fiu una dintre „ei”, să fiu de partea cealaltă a baricadei. Ciudat,

dar palpitant în același timp. Bagajele îmi fuseseră deja trimise în cameră. Rochiile erau deja așezate în șifonier. Perdelele se leagănă într-o adiere plăcută de vânt care intră pe fereastra deschisă. Madeline mă lasă în cameră și, cum rar mi s-a întâmplat în viață, nu am absolut nimic de făcut.

Mă dezbrac până rămân în lenjeria intimă, mă arunc pe pat și respir. Pentru prima dată, mintea mea este la fel de imperturbabilă precum fața de pernă moale din damasc de care îmi țin obrazul lipit, iar eu nu am nimic de făcut, nicio grijă, și curând mă cufund într-un somn adânc.

Mă trezesc pe ritmuri de jazz, în zgomotul pe care îl fac râsetele și clinchetul vesel de pahare. Am dormit mai mult decât mi-aș fi dorit.

Mă ridic și mă analizez în oglindă. Fața îmi este îmbujorată de somn. Cutele feței de pernă mi s-au întipărit pe obraji. Îmi așez palmele pe geam, apoi le pun pe față, ca pielea mea să absoarbă răceala plăcută a sticlei. Muzica învăluie grădinile îngrijite și pajiștile din jur. Soarele după-amiezii aruncă reflexii de lumină peste marea care se zărește la orizont. Este chiar minunat aici. Aș vrea să pot face o plimbare, să simt nisipul printre degetele de la picioare și vântul în păr, dar sunt așteptată. Mă așteaptă pe mine. Și nu au existat multe momente în viața mea când am putut să spun asta.

Mă spăl și mă îmbrac cât de repede pot, îmi aranjez părul și inspir profund. Îmi verific postura încă o dată înainte să ies din cameră și cobor scările.

În ciuda agitației care mă cuprinde, nu mă pot abține să nu zâmbesc, gândindu-mă că mă aflu acolo, printre oamenii aceia. Nu mă mai furișez pe coridoare dosite. Nu mai aduc și nu mai car nimic. Nu mă mai scuz că am așezat o tavă cu ceai unde nu trebuie. Sunt doar o tânără îmbrăcată frumos. Sunt invitata unei actrițe celebre la reședința ei superbă. Sunt complet trează și totuși chiar în mijlocul visurilor mele.

Traversez holul principal din marmură, urmez sunetul muzicii care mă poartă spre bibliotecă, trec de ușile în stil

franțuzesc și ies pe terasă, fiind recunoscătoare chelnerului care trece ducând o tavă de șampanie. Iau un pahar, savurez aroma revigorantă și dulceagă a licorii, în timp ce o dau peste cap rapid. Mai iau un pahar. Chelnerul mă privește cu uimire.

– Curaj olandez, spun. Să nu mă spui.

Încuviințează din cap și dispare.

Ezit să cobor prima treaptă, în timp ce scrutez marea de chipuri și caut să-l zăresc fie pe Perry, fie pe domnișoara May. Nu văd pe niciunul, sunt doar oameni frumoși, rochii fabuloase și un fluturat al evantaielor din pene. Am un sentiment ciudat și nu sunt în apele mele, precum un ornament luat din talcioc și așezat printre obiecte de valoare inestimabilă. Beau și cel de-al doilea pahar de șampanie prea repede și mă simt ușurată când, într-un final, îl zăresc pe Perry pe pajiște. Mă vede și îmi face cu mâna cu un gest de entuziasm.

În timp ce îmi croiesc drum printre invitați, încerc să îmi amintesc de postură: *amintește-ți să curgi, nu să mergi.* Deja regret cele două pahare de șampanie pe care le-am băut în doar câteva minute.

– Îmi pare rău că am întârziat, șoptesc când ajung lângă el. Am adormit.

– Nu ai pierdut cine știe ce. Doar discursul anual al tatei care a fost pe punctul de a ne adormi *pe toți*.

Se întoarce către grupul strâns în jurul lui și mă prezintă.

– Dumneaei este domnișoara Lane, de care vă povesteam. Mă ajută să scriu noua partitură muzicală și va juca în *Charlot's Revue* în stagiunea de vară. Domnișoara Lane va deveni celebră.

Roșesc la complimentul lui în timp ce sunt prezentată unei suite ilustre de persoane frumoase și tinere: Elizabeth Ponsonby, Nancy Mitford, Cecil Beaton, Bea Balfour, Stephen Tennant și mulți alții. Sunt oameni pe care îi cunosc doar fiindcă le-am citit numele în rubricile mondene. Perry mi-a vorbit adesea de grupul Bloomsbury – „Bright Young People"*, cum deveniseră cunoscuți în cercurile mondene – un grup excentric de absolvenți de

* Tinerii străluciți. (n.red.)

Oxford și Cambridge, o adunătură de scriitori, artiști și poeți. Stilul lor de viață este considerat în general unul extravagant, iar comportamentul lor neconvențional. Sunt sălbatici, îndrăzneți și fascinanți. Îi găsesc atrăgători și bizari.

Dau mâna, zâmbesc politicos, însă nu mă pot abține să nu privesc rochiile frumoase ale doamnelor, parurile și evantaiele lor, dar și chipurile curios de efeminate ale domnilor. Observ legătura evidentă dintre Perry și domnișoara Balfour, de o familiaritate ludică, și simt o împunsătură de gelozie când remarc cât de încântat este de ea. Este de o frumusețe extraordinară și deosebit de încântătoare. Cum să nu fie fascinat de ea?

Toți sunt agreabili și politicoși, dar curând simt că mă pierd în conversațiile lor, incapabilă să țin pasul cu glumele pe care le fac și cu dezbaterile provocatoare din punct de vedere intelectual. Mă scuz ca să îmi mai iau ceva de băut. Când mă îndepărtez de grup, aud cum doamnele îl tachinează pe Perry.

– Este deosebit de încântătoare, Perry. Unde ai ținut-o ascunsă?

– Te-ai făcut curtezan de teatru! Este adevărat că Loretta v-a făcut cunoștință?

Nu reușesc să aud ce răspunde Perry din cauza orchestrei.

Mai târziu, în acea după-amiază, grupul Bloomsbury insistă să jucăm v-ați ascunselea. Sunt de un entuziasm contagios. Imediat după ce ne împărțim în grupul celor care se ascund și grupul celor care caută, alerg spre grădina împrejmuită de ziduri și redevin un copil, micuța care chiuia de plăcere când surorile ei o alergau prin casă și pe afară, pe câmpiile din vecinătate. Nu mă vor găsi niciodată. Am fost mereu cea mai bună la ascuns, reușind să găsesc cele mai înguste cotloane în care să mă vâr, sau să mă fac una cu decorurile dintr-o încăpere. Obișnuiam să mă lipesc de un perete și să rămân perfect nemișcată astfel încât, nici când intrau și mă strigau, nu reușeau să mă observe. Tess mă acuza mereu că trișez, ținând-o una și bună că trebuie să fi schimbat locul în care mă ascunsesem, chiar în mijlocul

jocului. Dar nu făceam niciodată asta. Pur și simplu dispăream. Deveneam invizibilă. Întotdeauna m-am priceput la așa ceva.

Alerg printre gardurile vii ornamentale de mălin și bazinele pentru păsări, în timp ce se aude un fluier care semnalează celor care se ascund că au pornit căutările. Găsesc un cotlon întunecat în spatele unui chioșc împodobit cu trandafiri galbeni și cu o perdea de nemțișori de grădină, care se potrivesc cu nuanța rochiei mele. Pășesc cu mare grijă printre straturile de flori ca să nu distrug plantele, mă ghemuiesc la pământ și aștept, ascultând țipetele și strigătele de veselie care se aud când sunt găsiți cei căutați. Îmi țin respirația în timp ce un domn se ivește pe poteca de pietriș din grădină, dar trece în grabă chiar pe lângă mine, fără să mă observe.

Treptat, entuziasmul celor care joacă v-ați ascunselea dispare odată cu soarele după-amiezii și majoritatea oaspeților se întorc la cocteiluri și la muzică. Rămân pe loc, dintr-o încăpățânare copilărească ce îmi spune să mai zăbovesc puțin. Apoi aud voci de femei care se apropie și îngheț când Bea Balfour și o prietenă se așază pe o bancă exact în fața locului în care stau eu ascunsă.

– Este absolut uimitoare, remarcă Bea, în timp ce își aprinde o țigară. De o frumusețe aparte. Iar el chiar pare să o placă teribil de mult. O caută mereu cu privirea prin cameră. Spune cât de minunată este. Mă tem că s-a îndrăgostit de ea, Violet.

Însoțitoarea ei o asigură că nu este cazul, iar eu mă întreb despre cine vorbesc.

– Nu fi prostuță. El are ochi doar pentru tine, Bea. Știi asta prea bine. Dacă ea este de fapt *escortă*? Dumnezeule, cât de lipsit de decență ar fi!

Chicotesc când iau în considerare perspectiva unui asemenea scandal.

– Și totuși, mă întreb unde a găsit-o pe această domnișoară Lane.

Pe mine? Despre mine vorbesc. Țin ochii strâns închiși și mă chinuiesc să rămân nemișcată, abia îndrăznind să respir.

– L-am auzit pe Perry când îi spunea lui Geoffrey că a întâlnit-o la o audiție, explică Bea. El cânta la pian, ea dansa. Au început să vorbească. Se pare că a devenit ca o muză pentru el. Domnișoara Lane este inspirația din spatele noilor compoziții muzicale pe care le scrie pentru *Charlot's Revue.*

– O muză?

– Da. Loretta a încurajat toată treaba asta, fără doar și poate. Știi cum este ea, vrea tot ce este mai bun pentru Perry. Mi-a spus că a simțit că are nevoie de cineva care să îl inspire. S-ar părea că domnișoara Lane este acea persoană. Dar în mod sigur, dacă cineva ar trebui să fie muza lui Perry, tu ai fi persoana potrivită, Bea. El este fascinat de tine de când erai o copilă care zburda chiar pe aceste pajiști.

– Tocmai asta este problema. Eu și Perry avem un trecut prea încărcat. Prea multe întrebări de genul „și dacă" și prea multe distrageri pentru ca eu să îi fiu muză. Și mai este ceva. Ceva ce nu reușesc să înțeleg clar. Cred că are legătură cu Oscar. Au fost foarte apropiați, știi. Au fost în același batalion. Cred că îi este tare dor de el.

– Ei bine, nu știu de ce îți faci griji. El este nebun după tine, în mod clar. Întotdeauna a fost. Și așa va fi și de acum încolo.

Bea oftează.

– Și totuși, sunt agitată și am numai noduri în stomac. Toți ceilalți au presupus mereu că Perry o să mă ceară în căsătorie după moartea lui Oscar. Dar nu a făcut-o, Vi. Și cu această domnișoară Lane care a apărut în peisaj, ar putea să nu mă mai ceară niciodată. Nici eu nu prea l-am încurajat să își arate afecțiunea față de mine, nu?

– Nu, dragă. Mai degrabă l-ai făcut să se perpelească precum un pește pe uscat, mă tem. Să sperăm că asta nu înseamnă că l-ai pierdut.

Încerc să nu mă mișc, deși picioarele mă dor și simt nevoia să mă ridic ca să le întind. Nu pot să mă dau de gol acum.

– Și ce ai spune dacă te-ar cere în căsătorie? întrebă cea căreia i se spune Violet.

Spre ușurarea mea, Bea se ridică și își întinde brațele deasupra capului. Este ca o *prima ballerina* îmbrăcată într-o rochie de culoarea zmeurei.

– Aș spune „da”, bineînțeles. Poate că aveam nevoie să simt că îl pierd ca să îmi dau seama cât de mult țin la el. Chiar îl iubesc, Violet. Foarte mult. O parte din mine l-a iubit dintotdeauna – de când eram o copilă. Și știu cât de fericită ar fi Loretta dacă ne-ar vedea căsătoriți. În ultimul timp numai despre asta vorbește. Ca și cum se grăbește dintr-odată să ne vadă pe toți la casele noastre și trăindu-ne viața fericiți. O ridică pe prietena ei de pe scaun. Oricum, nu ți-aș da speranțe. Aștept de șapte ani. De ce s-ar răzgândi acum? Haide să ne întoarcem în casă. Abia aștept să beau un cocteil.

Respir profund când se iau de braț și se îndepărtează, aroma parfumului lor persistând în aerul care mă înconjoară. Pantofii de mătase le scârțâie pe aleea acoperită cu pietriș, în timp ce se pierd pe drumul către casă. Abia când nu le mai zăresc, îndrăznesc să mă ridic și să-mi scutur rochia.

Majoritatea invitaților sunt deja în casă, dar nu am chef să dansez. Trec pe lângă intrarea laterală și văd o servitoare și un valet care se sărută lângă grajduri. Chicotesc și se dau într-o parte când mă văd, dar nu mă interesează mica lor escapadă. Mă simt ușurată când văd ușa de la intrarea de serviciu întredeschisă și o iau pe coridorul care duce către scara din spate, când îmi dau seama ce fac. Continui drumul grăbită apoi, până ajung la ușa de la salonul unde se servește micul dejun, iar de acolo traversez holul principal până la scara principală. Dar ceva îmi atrage atenția când trec pe lângă bibliotecă. Ușa este întredeschisă și aud pe cineva cum suspină. Mă opresc puțin și ascult.

Ezit, neștiind sigur ce să fac, apoi bat încet la ușă și mă uit prin cameră. Este întuneric, jaluzelele sunt trase la geamuri, dar ochii mi se obișnuiesc cu întunericul și îl văd pe el, ghemuit pe jos, cu capul în mâini, înecându-se în hohote de plâns.

Perry.

Este Perry. Și mi se frânge inima să-l văd așa.

40

DOLLY

„Unde este sinceritatea, domnișoară Lane? Unde este iubirea? Unde este autenticitatea în toate astea?"

Stă pe podea, înconjurat de fotografii, cu mânecile cămășii suflecate până la coate și cu părul răvășit. Nu mă aude când bat și nici când intru în cameră, și abia când mă întorc ca să ies, mă dă de gol scârțâitul unei scânduri din parchet.

– Domnișoară Lane? ridică privirea; ochii îi sunt roșii și umflați.

– Îmi pare rău. Nu am vrut să te deranjez. O să plec.

– Nu pleca, te rog. Stai cu mine puțin.

Intru în cameră cu reținere. Mă simt incomod când văd un bărbat plângând. Nu știu niciodată ce să spun. Când mă îndrept spre el, văd mai multe fotografii împrăștiate în jurul lui pe podea. Sunt cu bărbați în uniformă, unii râzând, alții jucând fotbal, alții stând întinși pe spate, odihnindu-și capul pe un rucsac, în timp ce scot fum de țigară în colțul gurii. Mă așez pe covorul oriental alături de el, cu picioarele ascunse sub rochie.

– Eu le-am făcut pe toate, spune. Eram atât de mândru de micul meu aparat Kodak. Era suficient de mic încât să încapă în buzunarul unei veste. „Kodak pentru buzunarul vestei", îi spuneau ei. KBV. Băieții erau impresionați de obiectivul extensibil

și de opțiunile variate ale diafragmei. Eram ca un copil cu o jucărie, mereu făceam instantanee și îi luam prin surprindere.

Ridică niște fotografii și le privește.

– E greu de crezut că un aparat mic de numai cinci șilingi a scăpat, dar toți băieții ăștia nu au supraviețuit. Ar fi trebuit să îl predau când a interzis Ministerul de Război aparatele de fotografiat pe front. Se temeau că ar putea să ajungă pe mâinile inamicului, dar eu eram un ofițer arogant. Credeam că mie nu mi se aplică regulile.

Își șterge obrazul cu o batistă. Mă simt inutilă și jenată alături de el și mă gândesc la câteva cuvinte de alinare, dar nu găsesc niciunul potrivit.

– Și Teddy avea un KBV, îmi ies cuvintele fără să gândesc, disperată ca să spun și eu ceva, orice. Mi l-a trimis înapoi când au interzis aparatele. L-am păstrat.

– Teddy? Perry ridică privirea spre mine, cu ochi cercetători.

– Un prieten. Soldatul Teddy Cooper.

– Ai developat fotografiile?

Mă gândesc la chipul micuțului Edward și la felul în care îmi tremurau mâinile când am apăsat pe declanșator pentru o ultimă fotografie.

– Da. Majoritatea erau cu cei de pe vapor care traversau spre Franța. Zâmbeau și râdeau. Nu era niciuna cu el.

– Nu cred că ai mai vorbit despre Teddy până acum.

– Nu. Nu, deloc.

Am vrut să vorbesc despre el de atâtea ori, dar nu a fost niciodată momentul potrivit, nu cu Perry.

– Îmi amintesc de toți, continuă el, aranjând cu mâna fotografiile de pe jos. De fiecare în parte. Oamenii mei. Frații mei de arme. S-au dus toți. Archie Brummell, Tom Allinson, Pete Wright, Sam Markham, Billy Greenwood – care avea mereu pe față un zâmbet larg ca de idiot. Și, bineînțeles, Oscar.

Oftează și se așază pe vine.

– Am împărtășit stranii momente de tandrețe în mijlocul degradării morale și al ororilor. Nu înțelesesem pe deplin ce înseamnă să iubești o altă ființă umană până să ajung să trăiesc

războiul. Îi iubeam pe toți ca pe niște frați, domnișoară Lane. De fapt, îi iubeam mai mult decât pe propriul meu frate. Pe fiecare dintre ei.

– Îmi pare rău, șoptesc. De-am putea să îi aducem înapoi!

– Dacă...

Perry pune fotografiile la loc într-o cutie, se duce la pian și ridică capacul.

– Te deranjează dacă o să cânt ceva? Uneori cred că numai muzica îmi mai poate oferi alinare.

– Nu, deloc.

Mă mut pe un scaun, iar el începe să cânte. Recunosc imediat melodia – este partitura pe care am salvat-o din coșul de gunoi, dar de data aceasta are și versuri pe lângă note, versuri pe care eu nu le-am mai auzit.

*When autumn rests upon my soul. I still will hear you calling, You'll sing to me of happier times, When golden leaves were falling.**

Am lacrimi în ochi și brusc îmi dau seama pentru cine a fost scrisă piesa.

– Cântecul este pentru ei, nu-i așa? Pentru oamenii dumitale. Cei din fotografie.

Aprobă din cap.

– Da. L-am scris pentru singurii prieteni adevărați pe care i-am avut vreodată. Oamenii aceia de pe terasă spun că îmi sunt prieteni, dar nu sunt. Nu în sensul adevărat al cuvântului. Nu mă cunosc chiar deloc. Am mers printre florile de câmp zdrobite de pe câmpiile acelea din Franța, domnișoară Lane. Am împărțit o țigară cu un băiat la lumina lumânării și i-am povestit cele mai negre gânduri, cele mai mari frici, cele mai nebunești speranțe și visuri pe care le aveam. Am vorbit despre iubire, despre pierdere și despre regret cu niște oameni pe care îi cunoșteam doar de câteva săptămâni. Nu pot vorbi despre

---

* Când se va lăsa toamna peste sufletul meu,
Pe tine tot te voi auzi chemându-mă,
Îmi vei cânta despre clipe mai fericite,
Atunci când or să cadă frunzele aurite. (n.tr.)

așa ceva cu prietenii pe care îi am acum în preajmă. Totul se rezumă la bătăi caraghioase pe spate, hohote stridente de râs și provocări alimentate de scotch. Unde este sinceritatea, domnișoară Lane? Unde este iubirea? Unde este autenticitatea în toate astea?

Stau, ascult, apoi mă duc spre el și, fără ezitare, îl îmbrățișez și îmi așez capul pe umărul lui. Fără priviri cercetătoare. Fără bătăi puternice de inimă. Fără gânduri de iubire. Vreau doar să îl consolez ca prietenă. Îi iau mâna și i-o pun în dreptul inimii lui.

– Este aici, Perry. Aici sunt sinceritatea, iubirea și adevărul. Aici, în inima ta. Aici au fost mereu.

Rămânem așa, în liniște, cu gândurile, cu simțămintele, cu speranțele noastre, amândoi cufundați în trecut în timp ce căutăm sprijin unul în celălalt.

După un timp, închide capacul pianului și își toarnă un brandy. Stăm și vorbim, iar ultimele raze de soare se pierd sub linia orizontului și apar stelele. Îmi povestește că intenționase să o ceară în căsătorie pe Bea Balfour înainte de război, dar că așteptase prea mult și pierduse ocazia. Îmi explică cum prietenul lui, Oscar, o ceruse de soție chiar în seara în care avea și el de gând să o facă.

– Oscar nu știa că nutream sentimente puternice pentru ea. Întotdeauna am fost extrem de discret când a fost vorba de așa ceva. El credea că eram doar prieteni din copilărie, fiindcă nu-i dădusem niciodată vreun motiv să creadă altceva – și nici lui Bea, de fapt. Sora mea era singura care știa că o iubeam foarte mult.

Oftează și agită licoarea de culoarea ambrei din pahar.

– Credeam că am pierdut-o definitiv, dar apoi a venit războiul și s-a întâmplat ceva de neimaginat. Eu și Oscar luptam în același batalion. El era un soldat curajos, bărbatul pe care să ți-l dorești mereu alături. Dar apoi pur și simplu și-a pierdut controlul. Precum gheața de pe un lac înghețat, a cedat, brusc și fără avertisment.

– Ce s-a întâmplat?

– A dezertat din post, domnișoară Lane. A depus armele. A fost predat plutonului de execuție.

Aștept cu răbdare să își găsească cuvintele. Să-mi spună cel mai mare secret.

– Am fost unul dintre ofițerii care au apăsat pe trăgaci.

Rămân tăcută, fără să pun întrebări, fără să judec, doar îi permit să îmi vorbească despre trecutul lui.

– Cum aș putea să mă aștept ca Bea să-l iubească vreodată pe bărbatul care i-a împușcat logodnicul și i-a răpit viitorul? Cum ar putea cineva iubi un asemenea bărbat? Ca mine? Prea fricos ca să se impună în fața superiorilor; să își apere un principiu. Un laș, asta sunt. Un laș.

Nu spun nimic o vreme, măcinată de dilema de a da sau nu în vileag mărturisirea domnișoarei Balfour. Auzisem lucruri pe care nu ar fi trebuit să le aud și, dacă i-aș spune lui Perry, l-aș trimite direct în brațele lui Bea și l-aș ține departe de orice speranță pe care aș putea să o am de a-l atrage în brațele mele.

Îl privesc adânc în ochii aceia cenușii precum ochiurile de apă și îmi văd imaginea reflectată în ei, împreună cu toată suferința, pierderea și disperarea lui. Cândva credeam că acolo, în ochii aceia, mi-am văzut viitorul. Acum nu sunt singură unde este viitorul meu.

Mă ridic și mă apropii de șemineu.

– Ea te iubește, să știi.

– Cine?

– Domnișoara Balfour, Bea. Am auzit-o când îi mărturisea unei prietene. Crede că ai sentimente pentru mine și este nesigură când vine vorba de ceea ce simți pentru ea.

– Da?

– Da.

Fac o pauză, o parte din mine întrebându-se dacă ar putea profita de ocazie să îmi spună ce simte pentru mine, iar cealaltă parte întrebându-se cum m-aș simți dacă ar face asta.

– Ce altceva a mai spus?

Ezit puțin, apoi îi spun.

– A mai spus că, dacă ai cere-o de soție, ar accepta.

Ochii i se înseninează.

– Chiar așa? A spus Bea asta?

– Da. Te iubește, Perry. Indiferent ce s-a întâmplat în trecut, ea te iubește. Cred că ar trebui să îi spui tot ce mi-ai spus mie.

Se ridică și se duce la fereastră.

– Nu aș fi în stare să îi spun. Nu ar putea să mă ierte vreodată.

– Ba cred că ar putea. Războiul ne-a creat tuturor un trecut pe care dorim să îl putem îngropa. Și eu am iubit pe cineva din copilărie și am iubit și un băiețel care îi poartă numele. I-am iubit pe amândoi și i-am pierdut pe amândoi pentru că și eu am fost lașă.

Exact ca evantaiul negru din pene din mâinile mele, mă deschid și îi povestesc totul. Despre Teddy, despre nepotul din Scoția, despre rușinea pe care am trăit-o la maternitate. Îi spun despre copilul pe care l-am abandonat și despre faptul că îl caut. Îi mărturisesc despre rușinea și vina mea, ca o sticlă de vin prea plină, care se varsă până când nu mai rămâne nimic.

Perry ascultă, înțelege și consolează.

– Ce vei face? întreabă, dacă găsești copilul.

Mă gândesc puțin și, pentru prima dată, am răspunsul.

– Pentru mine ar fi suficient doar să știu că este iubit și în siguranță. Atâta timp cât are parte de iubire, pot să găsesc o cale de a-l lăsa din nou să plece. Pot să mă împac cu acest gând.

– Dar Teddy?

– Ce e cu el?

– Pe el l-ai lăsat să plece! Te-ai împăcat și cu acest gând?

Ezit. Mă gândesc la desenele de pe pavaj; la presimțirea că Teddy se află pe undeva prin apropiere. Credeam că am renunțat la el, că m-am împăcat cu situația, dar când aud întrebarea, îmi dau seama că nu am totuși un răspuns.

A doua zi dimineață mă trezește zgomotul mașinilor și al râsetelor de sub fereastra dormitorului meu. Mă simt amețită de la șampanie. Tot ce îmi doresc este să mai dorm. Trag cuvertura peste cap, dar este prea cald și simt că îmi plesnește capul. Dau cuvertura la o parte și stau întinsă pe spate ca să ascult

zgomotele acestei case imense și nefamiliare. Uși care se deschid și se închid, tocuri pe podelele din marmură lustruită, ecouri ale unor râsete și conversații care se aud mai tare sau se sting în depărtare. Încă un pas mai departe de cocoșul și de masa cu picior care se clatină din Mawdesley. Încă un pas mai departe de viața cu care m-am născut. Încă un pas mai departe de toți și de tot ce am cunoscut și iubit.

Când mă ridic în pat, văd o tavă cu micul dejun care fusese lăsată lângă mine. Mă sprijin de numeroasele perne și îmi așez tava în poală. Ceaiul din ceainic este cald încă. Mă forțez să mănânc pâinea prăjită, deși se lipește de cerul gurii și am impresia că sunt pe punctul de a mă îneca cu fiecare bucată pe care o înghit. Simt cum îmi zvâcnește capul. De parcă fiecare bulă de șampanie încă se sparge înăuntrul creierului meu.

Cu greu mă spăl, mă îmbrac și cobor. Ezit în capătul scărilor, neștiind exact pe unde să o iau și mă simt ușurată când o văd pe domnișoara May ieșind dintr-o cameră din partea dreaptă și mă scutește de și mai multă jenă.

– Domnișoară Lane, draga mea! Te-ai trezit! Credeam că ai leșinat în noapte. Cauza morții: șampanie.

Râde, se apleacă și îmi cuprinde mâinile. Mâinile ei sunt atât de reci și incredibil de subțiri.

– Te simți absolut îngrozitor, dragă? Fiindcă am leacul perfect pentru mahmureală.

– Mă simt cam amețită. Și mai ales obosită.

– Da, s-a stat destul de târziu. Deși se pare că ai dispărut rapid.

Își încolăcește brațul în jurul brațului meu și mă conduce către salonul unde se servește micul dejun.

– Spune-mi, draga mea, a fost Bertie Balfour? L-am văzut cum ți-a făcut ochi dulci toată după-amiaza. Este un cuceritor notoriu. Ți-a spus ceva nelalocul lui?

– Dumnezeule, nu. Deloc. A fost extrem de agreabil. Era beat criță și îmi tot spunea ce ochi frumoși am și că e convins că își aduce aminte că a vorbit cu mine vara trecută, la petrecerea din grădină de la Latymers. I-am ținut isonul, desigur.

Domnișoara May râde.

– Ce mai fată! Te facem deja actriță. Ai nevoie de o cafea tare și de un mic dejun copios. Asta te va pune pe picioare ca să o iei de la capăt mai târziu.

Scot un mormăit la gândul acesta și intrăm în salonul în care ni se pregătește micul dejun. Îmi iau cu bucurie o ceașcă de cafea și mă așez. Suntem singurele persoane din încăpere și observ că este liniște în casă.

– Unde sunt ceilalți?

– Majoritatea încă dorm după excesele de azi noapte. S-au culcat abia în zori. Câteva persoane au fost nevoite să se întoarcă la Londra. Cred că noi două o să ne simțim cel mai bine aici. Nu avem unde să plecăm. Nu avem altceva de făcut decât să ne oblojim mahmureala. Am fost mereu de părere că este un lucru plăcut să diseci la lumina zilei cele întâmplate peste noapte. Cine ce a purtat? Cine cu cine a stat de vorbă? Cine cu cine a plecat? Cine a fost cumplit de plicticos și cine a fost distracția serii?

– Cred că am pierdut mare parte din scandal.

– Nu a fost niciunul. Toată lumea s-a comportat ridicol de bine. Dacă e să vorbim de cineva, tu te-ai dovedit a fi revelația serii.

– Eu?

– Da. Ai fost subiectul unor serii de speculații. Cu toții voiau să afle despre fata interesantă care a dispărut după ce am jucat v-ați ascunselea. Perry a plecat să te caute, să știi. Unde, Doamne iartă-mă, erai?

Sorb din cafea.

– Eram în grădină. M-am ascuns puțin cam prea bine. Până l-a urmă ne-am găsit.

– Ei bine, nu trebuie să te mai ascunzi. Acum nu ești din clasa muncitoare a persoanelor invizibile, fata mea dragă. Trebuie să fii *extrem* de vizibilă. *Cea mai* strălucitoare. Mica mea Steluță!

Este o nouă zi splendidă de primăvară care pare mai degrabă o zi de vară. Căldura persistă mult după-amiaza târziu și până la lăsarea serii. În timp ce mă îmbrac de bal, stau la fereastra

camerei mele și observ oaspeții care s-au strâns deja pe pajiștea din spatele casei. Puful de păpădie plutește ușor în ritmul celor mai blânde adieri, iar albinele roiesc alene pe deasupra caprifoiului și al lavandei. Femeile strălucesc precum vitrina unui magazin de bijuterii din Hatton Garden, plutind ca niște fluturi ce dansează printre straturile de flori. Evantaie extravagante din pene de struț și marabu*, în culorile curcubeului, flutură și se unduiesc, în încercarea doamnelor de a se răcori într-o seară neobișnuit de călduroasă, în timp ce poartă cele mai moderne rochii de seară.

Hettie a făcut minuni cu rochia mea cea nouă, însă ornamentația din mărgele este grea și umerii mi se lasă în jos atunci când uit să îi trag înapoi. Sunt caldă și lipicioasă; șiragul de mărgele împrumutate îmi irită pielea din jurul gâtului. După o întârziere destul de mare, îmi adun gândurile și încrederea și cobor. Încă o seară în care să impresionez. Încă o seară în care să strălucesc, apoi mă pot întoarce la Londra și… ce? Totul s-a întâmplat atât de repede: audiția, zilele de concediu de la hotel, sosirea mea aici. Nu am avut ocazia să mă gândesc așa cum trebuie la tot ce înseamnă toate acestea sau la ce voi face când mă voi întoarce la Londra. Va trebui să îmi dau demisia de la hotel, dacă am de gând să reușesc să țin pasul cu programul de repetiții al lui Charlot. Unde voi sta? Încerc să nu mă mai gândesc la asta și să mă concentrez la seara care mă așteaptă.

Din fericire, balul trece fără incidente. Cu ajutorul șampaniei, a adierii calde și a ritmurilor fascinante ale orchestrei care cântă jazz, mă relaxez imediat și savurez momentele în care sunt învârtită pe ringul de dans de domni chipeși și admirată de femeile care privesc. Sclipesc precum ornamentele de pe rochia mea, bucurându-mă de atenție și de lux, dar cu toate acestea sunt momente în care simt că locul meu nu este acolo și sunt copleșită de întorsătura pe care o iau conversațiile. În timp ce alții beau și dansează cu și mai mult aplomb înăuntru,

* Pasăre exotică asemănătoare cu barza, cu pene albe, strălucitoare. (n.red.)

eu caut consolare în răcoarea serii, ca să îmi limpezesc mintea și să încerc să înțeleg ceva din ceea ce mi se întâmplă.

Perry mă găsește stând pe treptele care dau în grădina decorativă.

– Îmi permiți să mă așez lângă dumneata?

Îl privesc și zâmbesc.

– Mi-ar face o deosebită plăcere să stai lângă mine, dle Clements, spun, exagerând intenționat pronunția vocalelor.

Îmi spune că vorbesc de parcă aș face parte din familia regală și se așază lângă mine.

– Cum este seara ta?

– Foarte frumoasă. Cu toții s-au purtat foarte amabil și încă nu mi-a cerut nimeni să îi fac patul, așa că bănuiesc că sunt destul de convingătoare.

Zâmbește.

– Ai făcut o impresie extraordinară. Toată lumea vrea să știe cine ești.

– Sper că nu le-ai spus adevărul!

– Le spun că ești o nouă stea luminoasă în plină ascensiune. O protejată a Lorettei. La urma urmei, acesta este adevărul.

Zâmbesc.

– În mare parte.

O vreme rămânem tăcuți, privind cerul de un albastru închis pe care se ivesc primele stele. Îmi aduce aminte de tabloul pictat de Van Gogh din casă. *Spectacolul stelelor mă îndeamnă la visare.*

– Știai, domnișoară Lane, că pe cer sunt mai multe stele decât firele de nisip de pe toate plajele din lume?

– Adevărat?

– Da. Greu de conceput, nu?

Îmi așez palmele pe piatra rece de lângă mine, lăsându-mi capul pe spate ca să îmi îndrept privirea spre cer.

– Întotdeauna mi-au plăcut stelele. Când eram mică, obișnuiam să mă prefac că cerul este o bucată neagră de catifea. Îmi imaginam că stelele sunt mici găurele lăsate de ac, semnele

lăsate de împunsătura materialului cu acul. Crezi că fiecare avem propria stea călăuzitoare, cum se spune?

– Probabil. Ar fi plăcut să ne gândim astfel.

Perry se lasă pe spate alături de mine.

Vreodată de va muri, să-l iei pe seama ta.
Cred că pe boltă-l vei împrăștia,
În mii de stele-atât de strălucite
Că lumile vor fi îndrăgostite
De noaptea-atunci atât de luminată
Cu bolta ei feeric înstelată.
Și soarele, atât de îngâmfat
Nu va mai fi de nimeni lăudat.

– Superb. Dumneata ai scris-o?

– De-aș fi capabil să scriu ceva atât de frumos! Este Shakespeare. *Romeo și Julieta.* Eternii îndrăgostiți cu destin trist.

Rămânem în liniște un timp și privim stelele. Mă joc cu o mărgelușă de pe rochie, iar el trage de o ață ieșită de la ciorap.

– Domnișoară Lane, voiam să îți mulțumesc pentru că m-ai ascultat aseară și pentru că ai fost atât de sinceră în… ei bine... toate privințele.

Se întoarce spre mine și mă privește.

– Și mai e ceva. Ceva ce voiam să îți spun…

Ritmurile orchestrei se aud mai puternic pe terasă, întrerupându-l. Vocile și râsetele se aud mai aproape de noi.

– Aici erai, Peregrine. Ce faci ascuns acolo? Vino să dansezi cu mine, om insensibil! Orchestra este demențială!

Este Bea și alți câțiva. Perry se ridică, își scutură pantalonii și îmi întinde mâna ca să mă ajute să mă ridic.

– Domnișoară Lane, ți-am făcut cunoștință cu prietena mea foarte bună, domnișoara Bea Balfour?

Zâmbește cu grație și îmi întinde mâna.

– Ne-am cunoscut deja, Perry. Chiar ești o gazdă îngrozitoare! Este o plăcere să te cunosc – din nou – domnișoară Lane. Am auzit atâtea despre dumneata.

Mă uimește din nou frumusețea ei și felul relaxat de a se purta în preajma lui Perry. Reușesc să zâmbesc și să mormăi un „mulțumesc”, încercând să ignor conversația dintre ea și Violet care mi se derulează în minte.

Perry ezită, purtându-se stângaci între noi două.

– Ai vrea să intri în casă și să dansezi, domnișoară Lane?

Refuz cu multă delicatețe.

– Mergeți voi înainte. Vin și eu într-un minut. Aș vrea să mai privesc puțin stelele.

Mă privește cu ochi întrebători.

– Ești sigură?

– Desigur. Pare că este o noapte bună de privit stelele căzătoare.

– Dar să vii repede, adaugă Bea, luându-l de mână pe Perry. Orchestra este chiar fabuloasă.

Îi privesc cum pășesc împreună înapoi spre lumini și muzică, ea ținându-l de braț și rezemându-și capul de umărul lui. Arată exact ca un cuplu căsătorit și fericit. Încerc să îmi imaginez că eu sunt cea care merge atât de relaxată alături de el, însă imaginea nu prea se potrivește.

Mă gândesc la cum obișnuiam să îmi pun capul pe umărul lui Teddy.

Dragul de Teddy.

Nu mă uita, Dolly. Caută-mă în stele.

Mă gândesc la desenele de pe trotuarul de pe chei. Mă gândesc la ultima dată când l-am văzut. Mă gândesc la tot ce mă așteaptă când o să mă întorc la Londra, și stau singură în acest loc mirific, cu un milion de stele și cu un cer de catifea, cu gândurile și visurile mele, în timp ce sunetul jazzului plutește în noaptea caldă. Și este suficient.

Este mai mult decât suficient.

Pentru o fată ca mine, este perfect.

 41

DOLLY

„Poate că toți devenim mai plini de culoare și mai fascinanți pe măsură ce ajungem în toamna vârstei."

După un timp, mă îndepărtez de casă și mă plimb spre grădini, unde sunt surprinsă să o găsesc pe Loretta singură, așezată pe o bancă.

– Domnișoară May, ce faceți aici? Credeam că sunteți înăuntru și le arătați tuturor cum se dansează!

Zâmbește.

– Nu au nevoie de *mine*. Se distrează singuri acum, când curg cocteilurile. Am avut nevoie de puțină liniște și pace.

Bate încet cu mâna pe locul de lângă ea de pe bancă.

– Stai lângă mine. Mă uitam la frunzele din copaci. Uite cum dansează în adierea vântului. Perfect în acord cu muzica. Este absolut fascinant.

Mă așez lângă ea și privesc ramurile cum se înclină și frunzele cum se leagănă, iluminate de o ghirlandă de lumini ce străbat printre ramuri. Are dreptate. Chiar par că dansează pe ritmul muzicii. Observ că ține în mână o frunză ruginie.

– Nu e cam devreme pentru frunze de toamnă?

Răsucește frunza, ținând-o de codiță.

– Este frunza mea norocoasă. Când eram mică, tata m-a învățat să prind frunzele îngălbenite care cad și să-mi pun o dorință,

spune. Nu-mi venea să cred că bărbatul rigid și sobru, pe care îl vedeam de regulă în salon, sărea de colo-colo după frunzele care erau purtate de vânt departe. M-a uimit. Nu o să uit niciodată. Frunze și stele căzătoare. Sunt lucrurile care îmi amintesc cel mai mult de tata.

– Stele căzătoare?

– Mi-a spus că o stea căzătoare este o stea care moare. După ce mi-a spus asta, îmi inspirau mereu tristețe.

Oftează și închide ochii. Pare obosită în lumină.

– Ce bizar, domnișoară Lane, cum lucrurile își ating prea-plinul frumuseții când ajung la finalul vieții. Stelele căzătoare, frunzele tomnatice. Nimeni nu observă frunzele vara, când sunt verzi și luxuriante – ci numai toamna, atunci când devin ruginii și aurii. Poate că toți devenim mai plini de culoare și mai fascinanți pe măsură ce ajungem în toamna vârstei.

În timp ce vorbește, îi curge o lacrimă pe obraz.

– Domnișoară May, ce este?

Se întoarce cu fața la mine și îmi ia mâna.

– Sunt o frunză tomnatică, domnișoară Lane. O stea căzătoare. Vremea strălucirii mele se apropie de sfârșit.

Simt în stomac o senzație de disconfort.

– Ce vreți să spuneți?

– Nu mă simt bine, fată dragă. Mă tem că nu mă simt bine deloc.

Stau alături de această frumusețe ieșită din comun care a devenit pentru mine mai mult decât o mare celebritate din lumea spectacolului, și abia acum simt că oasele i s-au subțiat pe sub piele. Abia acum remarc umbrele cenușii de sub ochi și paloarea stinsă a pieii. Mă gândesc la ultimele câteva luni și la cum și-a redus reprezentațiile, cum obosea mult mai repede, la crizele ei din ce în ce mai dese care o țineau la pat, la faptul că începuse să bea mai mult.

Înghit cu noduri.

– Cât de grav este?

– Mă tem că este cum nu se poate mai grav, domnișoară Lane. Cumplit de grav.

Nu reușesc să mă mișc. Nu reușesc să găsesc un răspuns, altul decât acela că îmi pare cumplit de rău.

– Nu știu ce să spun.

– Atunci nu spune nimic.

Râsetele și muzica ce vin din casă ne învăluie. Cerul este luminat de stele. Mă gândesc din nou la tabloul pictat de Van Gogh – *Spectacolul stelelor mă îndeamnă la visare* – și îmi las lacrimile să cadă în liniște pe obraz.

– Ce o să faceți? întreb după ce mă mai adun puțin.

– Ce poți să faci? Trebuie să accept și să mă bucur de timpul care mi-a mai rămas. Am trăit o viață mult prea minunată, domnișoară Lane, dar acum e momentul să fac reverența finală. Vărul meu are un domeniu mic și frumos în Devon. Liniștit. Intim. Locul perfect pentru ultimele clipe.

– Dar familia dumitale? Și prietenii. Nu ați dori să vă fie alături… la final?

– Pentru ce? Ca să ne simțim cu toții nefericiți și să jelim la un pahar de brandy? Prefer să îmi iau rămas-bun când mai pot încă să îmi țin capul sus. Cui îi folosește să mă vadă zăcând cu capul pe pernă? Nu cred că există imagine mai neplăcută. O să îmi iau rămas-bun și apoi o să rămân doar eu, o asistentă și marea care să îmi fie martori ai ultimelor clipe.

Abia îndrăznesc să o întreb.

– Când plecați?

– La sfârșitul săptămânii. Și o să plec cu siguranța că te-am educat bine și că steaua mea va străluci în continuare mereu prin tine.

Cuvintele ei îmi străbat porii și îmi dau fiori pe brațe, simțind cum mi se ridică fiecare firicel de păr, în încercarea de a ajunge la ea și de a înțelege, de a-mi aminti. Îi iau mâinile în mâinile mele și privim cum dansează frunzele pe ramurile lor.

– O să fiu minunată, domnișoară May. *O să fiu* o stea care strălucește pentru că datorită dumitale am învățat. O să fiți adierea care o să îmi dea elan să dansez în continuare. Nu o să vă dezamăgesc. Nu o să vă dezamăgesc niciodată.

Îmi mângâie mâna plină de afecțiune.

– Și îmi faci o mică favoare?

– Desigur. Orice.

– Ai să te întâlnești cu Perry să luați ceaiul de după-amiază la Claridge din când în când? A devenit un obicei pentru el. Cred că lui chiar îi face plăcere să meargă acolo.

În ultima mea dimineață la reședința din Nine Elms, mă trezesc cu un sentiment plăcut de pace. Majoritatea musafirilor au plecat și locul a căpătat o liniște minunată, ca o expirație plăcută după ce ți-ai ținut respirația un timp îndelungat.

Găsesc un plic pe tava cu micul dejun. Mă ridic în pat și scot foaia de hârtie.

Dragă domnișoară Lane,

Ai spus cândva că viața adevărată este plină de noduri și pliuri. Că nimeni nu este perfect. Că oamenii se pricep foarte bine atunci când vine vorba să strice lucrurile, dar nu sunt foarte pricepuți când este cazul să le repare, și că acesta este motivul pentru care să fii cameristă este cea mai importantă slujbă din lume. Îți aduci aminte? M-ai făcut să râd cu atâta poftă, că aproape m-am înecat cu ceaiul!

Întotdeauna m-ai făcut să râd, domnișoară Lane, iar pentru asta o să-ți fiu mereu recunoscător.

Mi-ai schimbat universul când te-ai lovit de mine în ploaie, acum multe luni de zile. Am afirmat mereu cu insistență că m-ai dărâmat, dar acum știu că m-ai ajutat să mă ridic. Mult timp înainte să te cunosc, pluteam în derivă. Mi-ai dat mâna, iar eu am acceptat-o fără a ezita nici măcar o clipă. Ceva s-a schimbat în clipa aceea, și eu, ca un om pe cale să se înece, mă agăț de acea clipă de atunci.

Iar acum trebuie să îți mărturisesc ceva. Aș fi recunoscător dacă ai veni să ne întâlnim lângă lac în dimineața asta.

Te aștept.

Perry

Iau un mic dejun frugal și mă îmbrac în viteză. Soarele de la primele ore ale dimineții strălucește în timp ce mă îndrept spre lac. El stă pe jachetă și împletește un lanț din margarete.

Îmi pun șalul pe iarbă și mă așez lângă el.

Pajiștea se întinde în fața noastră ca o bucată de catifea, presărată pe alocuri cu câte un bazin pentru păsărele, un gard viu sau un plop. Dincolo de grădinile decorative, se desfășoară și se cufundă câmpiile. Oile cu lâna ca bumbacul pasc agale pe pășune, cu spatele luminat de soarele reconfortant. O mierlă poposește într-o tufă din spatele nostru și își începe repertoriul. Îmi aduce aminte de spitalul militar din Maghull, de mierla care cânta mereu la fereastră și de fluturele care refuza să își ia zborul.

– Mulțumesc că ai venit. Intenționasem să îți scriu totul într-o scrisoare, dar nu mi-am găsit cuvintele. Sper să le găsesc acum.

Inima îmi bate cu putere. Nu sunt sigură ce am să îi spun.

– Problema este, domnișoară Lane, că mi-am petrecut toată viața încercând să mă ridic la înălțimea așteptărilor celorlalți – ale tatălui meu, ale locotenentului meu, ale așa-zișilor prieteni ai mei. Mă conformez ordinelor date de alții. Țintesc și apăs pe trăgaci când mi se spune să fac asta. Instrucțiuni, reguli, așteptări. Mereu dansez după cum îmi cântă alții.

Culege o margaretă de pe pajiște și scoate un oftat adânc și lung.

– Apoi ai apărut dumneata și mi-am amintit cine sunt. M-ai ajutat să îl găsesc pe bărbatul care îmi doresc să fiu. M-ai ajutat mai mult decât vei înțelege vreodată. Iar pentru asta, îți mulțumesc, domnișoară Lane. Am ajuns să te îndrăgesc foarte tare.

Culeg o margaretă și îi rup petalele una câte una, amintindu-mi de jocul nevinovat pe care îl jucau mereu surorile mele. *Mă iubește. Nu mă iubește.* Rup petalele rând pe rând, în timp ce Perry continuă să îmi vorbească.

– De fapt, cândva am crezut că sunt îndrăgostit de dumneata, domnișoară Lane. Nu mi-e rușine să recunosc și sunt convins că ai simțit asta, sau că s-a văzut pe chipul meu.

Mă gândesc la toate acele clipe pierdute și la momentele în care ne țineam respirația. La toate momentele în care mi-am pus întrebări.

– Dar a existat întotdeauna altcineva. Indiferent de câte ori am încercat să neg sau să ignor, ea a fost mereu acolo; o parte inevitabilă din viața mea. O parte din mine. Bănuiesc că este vorba despre același lucru între dumneata și Teddy? Te gândești mereu la el. Te întrebi mereu, chiar și când este departe de dumneata.

Îmi ridic genunchii la piept și îmi așez obrazul pe ei.

– Da. Exact așa este.

– Vezi, domnișoară Lane, nu mai sunt băiatul care s-a îndrăgostit de Bea cu mulți ani în urmă. Nu mai sunt nici tânărul timid care știa că o să facă pe placul părinților dacă s-ar însura cu ea. Sunt un bărbat care a făcut niște lucruri incalificabile și, în reticența mea de a-i povesti adevărul despre Oscar, am uitat cel mai mare adevăr dintre toate.

– Care este acela, dle Clements?

Mă privește cu ochii aceia. Ochiuri de apă cenușii în care te poți îneca

– Adevărul este că am iubit-o dintotdeauna pe Bea și că o voi iubi mereu. Și de aceea am cerut-o în căsătorie.

Simt că mi se învârte capul.

– Chiar așa?

– Da. Și trebuie să vă mulțumesc dumitale și surorii mele pentru că m-ați ajutat să mă limpezesc.

– Sora dumitale?

– Loretta și-a dorit dintotdeauna să ne vadă căsătoriți. Este ultima ei dorință. Unicul meu regret este că nu am cerut-o pe Bea încă de acum câțiva ani.

Bucuria lui este evidentă, este gravată pe obrajii care i se scaldă în lumina soarelui. Rup ultima petală de margaretă. *Nu mă iubește.* Și în clipa aceea, știu. Știu că o fată ca mine nu ar putea să iubească niciodată cu adevărat un bărbat precum este Perry. Chiar dacă materialele din care sunt făcute hainele de pe noi provin de la aceleași case de modă londoneze, materialele din care sunt făcute inimile noastre sunt cusute în mod diferit.

Mi-am imaginat că sunt îndrăgostită de Perry Clements. Am devenit fascinată de el, așa cum și el a fost fascinat de mine. Am visat la el, mi-am pus întrebări în legătură cu el, dar întotdeauna a existat o nesiguranță și întotdeauna a existat o întrebare. Dar Teddy?

– Atunci mă bucur foarte mult pentru amândoi, spun. Este absolut adorabilă, iar dumneata în mod clar ești cel mai fericit bărbat din Anglia.

Nu neagă.

– Mulțumesc, domnișoară Lane. Pentru înțelegere și pentru că m-ai încurajat să îmi deschid inima.

– Nu ai pentru ce să îmi mulțumești, Perry. La ce este bun un prieten?

Se blochează.

– Mi-ai spus Perry.

– Da, așa este. Nu mai ești angajatorul meu. Nu mai este o înțelegere de afaceri, nu? Suntem doar doi prieteni care împărtășim vești fericite într-o dimineață minunată.

Se ridică și mă ajută și pe mine să mă ridic.

– Îți amintești când ne-am întâlnit prima dată în ceainărie? întreb.

Dă din cap aprobator.

– Te rog, nu-mi mai aduce aminte. M-am purtat ca un idiot.

– Am vorbit despre faptul că niciunul dintre noi nu este un înotător foarte bun. Ai spus că trebuie să rămânem cu picioarele pe pământ fiindcă nu vom fi capabili să ne salvăm unul pe celălalt.

Zâmbește.

– Da, îmi amintesc. Și este adevărat. Sunt un înotător groaznic. Nu mi-a plăcut niciodată nici măcar să vâslesc pe lacul acesta.

– Dar există și alte modalități de a salva pe cineva, nu? Oamenii pot fi salvați în multe feluri.

Îmi ridică șalul și mi-l pune pe umeri și, în timp ce soarele se revarsă peste pajiști aruncând o lumină caldă aurie, stăm împreună, unul lângă celălalt, iar eu îmi simt inima cum plutește, nu de dorință sau de dragoste, ci de blânda mângâiere a afecțiunii, de a fi cu adevărat îndrăgită; de a fi cineva care contează.

 42

DOLLY

„Hainele ei din colecția de anul trecut au devenit
hainele mele nou-nouțe și sunt încântată să le am."

S-au schimbat multe în ultimele câteva zile pe care le-am petrecut la reședința din Nine Elms. Pe de o parte eu și Perry am făcut primii pași ezitanți într-o relație nouă de prietenie, pe de altă parte domnișoara May a început să se stingă, precum suflarea caldă de pe ochiul unui geam aburit. Nu concepeam să o părăsim, dar știam în același timp că nu suporta să ne vadă mila, așa că ne abțineam să plângem.

– Sunteți nesuferiți când plângeți, a spus. Vreau să îmi amintesc de voi ca de niște tineri frumoși, nu ca de niște prăpădiți smiorcăiți.

Perry spunea că este singura persoană pe care o cunoaște care devine și mai minunată pe măsură ce se stinge. Râdeam cu toții. Râdeam mult. Râdeam cu ea în public, dar o plângeam în intimitate.

Nu pot să cred că nu o să o mai văd niciodată.

Când m-am întors la Savoy, am descoperit că și aici s-au schimbat multe.

– Gladys a plecat! îmi explică Sissy. Și-a făcut bagajele și a plecat la Hollywood. A plecat cu vaporul ca să joace într-un film sonor.

Nu-mi vine să cred.

– Serios?

– Da. L-a impresionat pe Larry Snyder, exact așa cum ne-a spus că o va face. Se pare că nu era dusă cu capul până la urmă! Și m-a rugat să îți dau asta.

Îmi dă un mic colet învelit în hârtie. Înăuntru este pudriera în formă de scoică, în hârtie de mătase, și un bilet.

Dragă Dolly,

Plec în America! Larry Snyder crede că am chipul perfect ca să joc în filme și mă îmbarc mâine. Am sperat că te voi vedea înainte să plec, dar totul s-a întâmplat atât de brusc. O'Hara este tare supărată!

Înainte de a pleca, îți datorez scuze. Eu am pus pieptenele de păr sub perna ta. Am făcut ceva îngrozitor, Dolly, și îmi pare rău pentru asta. Snyder a vrut să îți atragă atenția. M-a rugat să îl ajut. Nu aș fi făcut niciodată așa ceva, numai că el mi-a promis că o să intervină și o să aibă grijă să nu fii dată afară. Mi-a fost întunecată rațiunea de visuri și dorințe. Am vrut să îl impresionez. M-am simțit flatată de atenția pe care mi-o acordă. Aș fi făcut orice pentru el, am fost o proastă.

Din fericire, s-a rezolvat totul. Tu ți-ai păstrat slujba și audiția mea a fost o reușită. Chiar și așa, mi-e rușine de ceea ce am făcut. Atunci când îți dorești ceva foarte mult, riști orice pentru a obține acel ceva – chiar și prietenia.

Ți-am lăsat pudriera pe care ai admirat-o mereu. A fost preferata mea numărul unu și sper că, dacă ți-o dăruiesc, vei înțelege cât de rău îmi pare.

Poate ne vedem peste ocean cândva? Ține-mi pumnii!

Gladys
X

Dintr-odată, totul devine clar.

– Ce spune? întreabă Sissy.

– Gladys a pus pieptenele sub perna mea. Snyder i-a spus să facă asta ca să îmi atragă atenția.

– Ei bine, i-a reușit.

Oftez și pun scrisoarea la loc în plic.

– Nu știi nici jumătate din ce s-a întâmplat.

Stăm amândouă pe patul meu și îi povestesc lui Sissy totul despre audiția mea personală cu Snyder și despre pantofii argintii ai lui Madame, despre cum mă intimidase și mă amenințase. Mă simt mai bine după ce îi spun totul. Este șocată, dar nu surprinsă.

– Ce ți-am spus? Locul ăsta nu este diferit de altele. Suntem noi și ei, și așa va fi mereu. Nu pot să cred că a mers atât de departe, totuși. Sărăcuța de tine. Trebuie să fi fost îngrozită, întrebându-te ce o să mai facă data viitoare.

– Am fost, dar am fost norocoasă. Îți amintești că a plecat brusc, după ce Madame Delysia s-a îmbolnăvit și a trebuit să se întoarcă în Franța? Credeam că este ultima dată când îl văd, dar s-a întors. Din fericire, a fost cazat la alt etaj. Am avut grijă să stau departe de el. Oricum, la momentul acela atenția i se îndreptase în mod evident către Gladys.

– Slavă Domnului că a plecat. Adio, și-un praz verde! Așa, și unde ai fost în ultimele zile? O'Hara a spus că ai avut niște probleme de familie de rezolvat, dar din câte te știu, altceva trebuie să fi fost de fapt.

Nu-mi pot opri rânjetul care îmi înflorește pe față.

– Oh, Sissy! Nu o să mă crezi dacă îți povestesc.

După masa de prânz, cer permisiunea să discut cu O'Hara despre ceva urgent. Deși este cumplit de grăbită, ca de obicei, mă primește la ea în birou, îmi spune să închid ușa și mă poftește să iau loc.

– Mă bucur să văd că te-ai întors, Dorothy. Mătușa ta se simte mai bine, sper.

– Mătușa mea?

Mă privește pe deasupra ochelarilor.

– Da. Mătușa ta care brusc nu s-a simțit bine săptămâna trecută!

Este clar că știe că nu a existat nicio mătușă bolnavă.

– Ah, da. Mătușa mea. Se simte mult mai bine. Mulțumesc.

– Bine. Așadar, despre ce vrei să vorbești cu mine atât de urgent? Poate despre o altă rudă bolnavă?

O iau de la început și nu mă opresc până când nu îi povestesc totul. Despre viața mea la Mawdesley. Despre albumul meu. Despre anunțul din *The Stage.* Despre dl Clements, despre domnișoara May. Despre vizita mea la reședința Nine Elms. Stă chiar în fața mea, fără să se clintească, fără să miște. Îi povestesc despre audiția cu Charlot, despre spectacolul care se pregătește și despre programul meu de repetiții.

– Și presupun că concluzia tuturor acestor lucruri este că vrei să închei activitatea ta de aici de la hotel?

Dau din cap aprobator.

– Am încercat să mă adaptez cât de mult am putut, dar nu este posibil cu programul de repetiții și două spectacole pe zi. Și mă aștept să plecăm în turneu cu spectacolul dacă o să fie un succes.

Se dovedește surprinzător de înțelegătoare în felul rigid care îi e caracteristic.

– Prea bine, atunci. O să pregătesc tot ce este necesar. Parcă a lovit astenia de primăvară. O să rămân fără cameriste dacă mă abandonați toate pentru a dansa pe scenă.

– Știu că am anunțat prea din scurt, spun.

Ridică din sprâncene când aude.

– Dar știu pe cineva care caută de lucru și poate să înceapă imediat. Este o foarte bună prietenă de-a mea. Aș fi extrem de recunoscătoare – și ea, de asemenea – dacă ați avea-o în vedere.

Îi povestesc despre Clover și despre faptul că traversează o perioadă dificilă. În ochii lui O'Hara se vede o bunăvoință pe care nu am mai întâlnit-o înainte.

– Prea bine. Spune-i să vină să ne întâlnim în după-amiaza asta. Dacă este așa de muncitoare și de încredere cum spui, atunci s-ar putea să mă văd nevoită să o angajez. Sau ar mai fi opțiunea ca oaspeții să găsească paturile nefăcute și Dumnezeu mai știe ce altceva.

– Mulțumesc. Nu o să vă pară rău.

Ridică o sprânceană.

– Cred că *eu* voi decide asta.

Notează ceva pe o coală de hârtie din fața ei.

– Trebuie să spun, Dorothy, că, în ciuda a tot ceea ce s-a întâmplat în afara hotelului, ai făcut o treabă extrem de bună.

– Mi-a făcut plăcere să lucrez aici, domnișoară – în mare parte. M-am mândrit cu asta, și, indiferent ce se întâmplă în viața cuiva, nu avem cu toții nevoie de un cămin și de o familie la care să ne întoarcem?

– Da, presupun că așa este.

Aș vrea să îi pot spune cum am ajuns să înțeleg perspectiva managerului asupra hotelului; cum am ajuns să consider că hotelul Savoy este căminul meu. Aș vrea să îi pot spune atâtea lucruri, însă ea este totuși O'Hara și eu sunt o simplă servitoare.

– Unde o să stai când pleci de aici? mă întreabă.

– La Theatre Girls' Club din Soho. Acolo stau multe fete din trupă.

Îi sunt recunoscătoare domnișoarei May pentru acest aranjament, sau, mai degrabă, îi sunt recunoscătoare lui Hettie care s-a ocupat de treaba asta în numele domnișoarei May.

– Theatre Girls' Club, remarcă, cu o privire pierdută. Da, cunosc bine locul.

Sunt în ultima mea săptămână de preaviz și niciodată nu am simțit că trec atât de greu șapte zile.

În ultima zi, mă trezesc devreme și, exact așa cum obișnuiesc de cele mai multe ori dimineața, stau întinsă în pat nemișcată și ascult. Zâmbesc când aud sforăitul familiar care vine dinspre Clover, pe care O'Hara a angajat-o imediat și care acum doarme în patul care i-a aparținut lui Gladys. Ascult cum sar arcurile din saltea când Sissy și Mildred se foiesc în somn. Ascult cum bate ploaia în geam – ploaie la venire, ploaie la plecare – și țin strâns la piept fotografia micuțului Edward. Inima mi se înviorează când mă gândesc la perspectiva de a dansa în trupa lui Charlot. A devenit ușoară în urma înțelegerii la care am ajuns cu Perry. Și, cu toate acestea, a rămas suferința de a nu simți

căldura copilului meu în brațe. Dacă aș putea să am vești despre el. Măcar dacă aș afla că este în siguranță și că este sănătos.

Mă îmbrac într-o rochie de zi drăguță din vâscoză, culoarea prunei-roz – una dintre creațiile lui Hettie – și o asortez cu pantofi cu baretă. Ținutele mele sunt în întregime din garderoba prea-plină a domnișoarei May. „Hainele ei din colecția de anul trecut" au devenit hainele mele nou-nouțe și sunt încântată să le am. Lucrurile în nuanțe maronii împrumutate, care nu mi se potriveau bine și pe care le purtam când am venit, au fost donate cu bucurie centrului Salvation Army. Acum îmi promit să port mereu haine colorate și să nu mă mai îmbrac niciodată de acum înainte în culori monotone, demne de o slujnică.

Trebuie să te îmbraci, să gândești și să te comporți ca o vedetă – chiar înainte de a deveni celebră. Este prima regulă din lumea spectacolului. Să nu uiți asta niciodată. Îmi amintesc cuvintele domnișoarei May în timp ce merg pentru ultima dată pe coridoarele hotelului. Îmi aduc aminte de uluirea cu care priveam totul în prima mea zi; de cuvintele lui O'Hara care se prindeau de mine ca niște clești de homari, de Sissy, Gladys și Mildred care au dat buzna în cameră și în viața mea. Îmi aduc aminte de manager și de toată înțelepciunea lui. Trec pe lângă apartamentul 401 – camera lui Snyder –, mă opresc și rămân în dreptul ușii pentru o clipă. Acum nu mi se mai poate întâmpla nimic rău. A plecat. Este doar o cameră. Alung amintirile și îmi las mintea învăluită de ritmurile orchestrei dlui Somers Orpheans și de râsetele fetelor din baia servitoarelor. Aleg să-mi amintesc lucrurile care mi-au adus zâmbetul pe buze, nu pe acelea care m-au făcut să mă simt invizibilă și lipsită de importanță.

Îmi iau la revedere de la fete și plângem împreună. Chiar și Mildred pare să regrete că plec. Sissy îmi dăruiește o cutiuță într-o pungă de la Woolworth.

– Ruj Vermillion, spune. Întotdeauna ți-a venit bine.

Mildred îmi dă o scrisoare și îmi spune să o deschid mai târziu, când am un moment de liniște. Clover mă îmbrățișează și mă pune să promit pe viața mamei că nu am să o uit când o să devin celebră.

– Am știut că o ajungi pe scenă, Dolly. Aveam eu o presimțire.

Înainte să plec, O'Hara mă întreabă dacă poate să vorbească puțin cu mine la ea în birou. Mi se pare potrivit să merg acolo în ultima mea zi, având în vedere că de atâtea ori am intrat cât am fost angajată.

Se foiește și trage de nasturii de sus ai rochiei în timp ce eu mă așez pe un scaun care este de partea cealaltă a biroului la care stă așezată ea.

– Ai făcut treabă foarte bună aici, Dorothy. Nu mă feresc să recunosc că eram sigură că nu o să ajungi nicăieri când te-am văzut prima dată. Eram sigură că o să fii o altă fată care dă greș, dar, în ciuda unor abateri izolate, ai muncit din greu și ai făcut tot ce ți s-a cerut.

Simt cum mi se înroșesc obrajii. Nu mă așteptam la așa ceva. O laudă din partea lui O'Hara este ceva extrem de rar, dar și foarte greu de primit.

– A fost plăcut să te văd înflorind aici, continuă, și pot doar să te admir pentru ceea ce ai realizat.

Se joacă cu un meniu de pe birou și trage de gulerul rochiei.

– Și eu am fost dansatoare cândva. Dansatoare în trupă timp de trei stagiuni. Înțeleg ce presupune viața pe scenă.

Nu îi mărturisesc că știu despre Mildred. Nu îi spun că știu deja că viețile noastre nu sunt atât de diferite, în fond. Până la urmă este încă șefa mea. Sunt limite care nu trebuie depășite.

– Sunt convinsă că te grăbești, spune, ridicându-se și îndreptându-se cu pași repezi către ușa biroului. Îmi întinde mâna, la fel de rigidă și oficială ca întotdeauna. Îți urez mult noroc, Dolly. Îți doresc numai bine.

Mi-a spus Dolly! Sunt pe punctul să îi sar în brațe, dar mă controlez la timp. Doar dau din cap aprobator, îi mulțumesc și plec din biroul ei, mergând pe coridorul lung și sumbru, purtându-mi pașii departe de o viață de servitute, departe de trecutul meu, până când ies afară, la lumina soarelui. Ploaia s-a oprit. Soarele strălucește și aruncă luciri pe străzile și trotuarele umede.

Cu bagajul în mână, merg până când ajung în fața hotelului și mă opresc lângă vitrina florăriei. Privesc ușile de la intrare care se deschid și primesc oaspeți minunați în acest loc incredibil. Mă uit la doamnele încălțate cu pantofi superbi, care poartă rochii și haine elegante, și zâmbesc, fiindcă știu. Știu cum este să porți piele fină pariziană. Știu cum este să fii purtată pe ringul de dans în timp ce faci piruete și ești îmbrăcată în șifon și mătase. Știu cum este să fii unul dintre ei.

Îmi țin capul drept și îmi port pașii departe de acest loc pe care l-am numit acasă, iar în timp ce merg, simt că hotelul mă privește. Ca și când ar fi sute de ochi cercetători, simt scânteierea fiecărei ferestre care mă privește îndepărtându-mă și inima îmi dansează la gândul revenirii mele triumfătoare.

43

DOLLY

„Trage aer în piept. Simte sfârșitul.
Pregătește-te pentru un nou început."

Vara cuprinde Tamisa și Londra se trezește la viață. Arborii de magnolia îmbată Green Park cu parfumul lor dulceag, iar florile ca niște lumânări animă castanii sălbatici imenși care se leagănă în adierea vântului. Străzile sunt invadate de ritmurile vioaie ale organiștilor și ale formațiilor alcătuite din bărbați de culoare care cântă la colțurile străzilor. În asemenea zile, Londra mă fascinează. Nu-mi doresc să mă aflu în altă parte.

Săptămâni întregi de repetiții epuizante și schimbări de ultimă oră ale scenariului, partiturilor și costumelor au dat naștere în cele din urmă unui spectacol de care Charlot este mândru. Repertoriul lui Perry este plin de esență și umor, iar protagonistele și protagoniștii s-au îndrăgostit de el în aceeași măsură în care mi s-a întâmplat și mie în timp ce eram martoră la felul în care prindea viață. Mă simt privilegiată că am ascultat aceste partituri pe când erau doar primele acorduri experimentale și eventuale viitoare armonii, pentru ca acum să le aud cântate de o întreagă orchestră. Fără doar și poate, nu există spectacol care să ajungă în seara premierei fără să aibă parte de episoade de disperare și frustrare. Le-am văzut pe toate: cum se trântesc capace de pian, partituri mototolite, nopți albe

epuizante și ore cumplit de matinale, însă iată că seara premierei sosește. *Charlot's Revue of 1924*, un spectacol în care Dolly Lane apare pe afiș ca dansatoare din trupă, se joacă la Shaftesbury Theatre, și urmează să deschidem prima seară a spectacolului cu casa închisă.

Anunțarea celor cinci minute rămase până la ridicarea cortinei creează o forfotă colectivă în mulțimea de fete emoționate care stau înghesuite precum sardinele în micuța cabină de la etajul superior al teatrului. Mașiniștii ne spun despre oaspeții distinși care au sosit deja și ne descriu toată strălucirea și fascinația din față. În culise, totul este numai zgomot frenetic și haos, agitație de ultimă oră și panică provocată de costume pierdute, pantofi desperecheați și replici uitate. Surescitarea și tensiunea de acum nu se compară cu nimic din ceea ce am simțit înainte. Este palpitant.

În timp ce fetele se grăbesc să o ia înainte, trosnind și pocnind din tocuri pe scări precum castanietele, eu rămân în urmă ca să am parte de câteva secunde numai cu mine. Vreau să savurez momentul. Visez la clipa aceasta de atâția ani de zile, este singurul lucru pe care mi l-am derulat în minte continuu în timp ce lustruiam scările, aprindeam focul și ascultam conversațiile și melodiile de la patefon prin ușile întredeschise. Mă uit în jurul meu în cabină. Pe jos zac aruncați ciorapi cu sclipici și pantofi strălucitori, pene și evantaie în toate culorile curcubeului, pudră de față împrăștiată, creioane de ochi tocite, pieptene și ace de păr, ondulatoare de păr și nasturi, ace și ață de cusut. Este exact așa cum am sperat să fie.

Scot scrisoarea din geanta de farduri și o mai citesc rapid încă o dată.

Se creează un moment special, domnișoară Lane, undeva acolo unde ceva se termină și altceva începe. Exact cum este lumina aceea bizară dintre noapte și zi – nu este nici complet întuneric, dar nici lumină – o senzație de altceva, de ceva care există între clipe. Miresele simt acest ceva în ziua nunții lor. Actrițele simt acest ceva în seara premierei. Cu săptămâni înainte, este numai emoția

așteptării, apoi sosește ziua decisivă și te simți acaparată de moment atât de mult, încât nu-ți mai amintești nici măcar o clipă în care acest ceva, acest simțământ nu pusese stăpânire pe tine.

Trage aer în piept. Simte sfârșitul. Pregătește-te pentru un nou început.

O să fii minunată. O să fii steaua mea strălucitoare.

Loretta

Îmi doresc ca ea să fi fost aici. A trimis scrisoarea împreună cu un bujor roz, o frunză perfectă ruginie și imaginea decupată din ziar de care se îndrăgostise Roger în buncăr, cu ani de zile în urmă. Scrisese pe spate mesajul ei pentru mine, lângă ceea ce îi scrisese el: *Ești steaua mea strălucitoare. Pentru totdeauna, L.X.*

Închid ochii, respir profund și mă eliberez de toate momentele dureroase în care am fost respinsă, de toate audițiile în care nu am reușit, de tot ceea ce am pierdut și mi-a provocat suferință în viață. Dispar toate precum o umbră care este ștearsă de razele soarelui.

– Aici erai, Dolly! La naiba! Aproape să murim toate de inimă.

Tresar când Aggie, una dintre dansatoare, dă buzna în cabină.

– Haide. Se ridică cortina. Grăbește-te!

Chicotesc și alerg în urma ei, în timp ce paietele de pe fusta mea foșnesc în dreptul genunchilor, și mergem amândouă pe vârfuri ca să nu facem zgomot cu tocurile pe podea. Urcăm repede treptele mici de lemn din aripile clădirii și ne așezăm fiecare la locurile noastre. Îmi aranjez parura accesorizată cu mărgele și trag de elasticul lenjeriei intime.

– Nu te mai mișca, șuieră Aggie. Ești tensionată ca un arc.

Murmurul care străbate din public, de după cortina de siguranță la incendiu, se pierde după un ultim *șșșș,* apoi se lasă tăcerea.

– Gata, fetelor, șoptește Aggie. Nu uitați: dinți, piept și piruete.

Cortina se dă la o parte cu o mișcare dramatică, reflectoarele strălucesc, orchestra prinde viață și iată că începe momentul nostru mult prea repetat.

Pentru o fracțiune de secundă, sunt atât de fascinată de lumini și de moment, încât aproape că uit să dansez, dar apoi totul se estompează pe fundal și ajung să aud doar muzica. Simt doar ritmul care îmi străbate gleznele și batem cu picioarele pe placajul din lemn într-o coordonare perfectă. Lovesc și scutur picioarele, fac piruete și dansez cum nu am mai făcut-o niciodată, până când simt că îmi ard coapsele și îmi tremură brațele de tensiunea creată, căci le țin ridicate, iar obrajii mă dor de atâta zâmbet. Și tot continuăm, o melodie după alta, ieșim prin stânga scenei, apoi intrăm din nou, pe partea dreaptă. Un vârtej de fete rămase fără suflu, de mâini și picioare nădușite și îmbrăcate în mărgele și pură, simplă exaltare.

Într-o moment scurt de schimbare a decorurilor, coregrafa mă trage într-o parte. Nu-mi pasă că sunt pe jumătate dezbrăcată, încercând să îmi îmbrac costumul cel nou și să-mi ridic bretelele pe umeri, în timp ce trag de materialul care mi se lipește de pielea asudată.

– Te descurci foarte bine, spune. Cum te cheamă?

– Dolly. Dolly Lane.

– Este primul tău spectacol?

– Da.

– Ei bine, cu siguranță nu va fi și ultimul. Caută-mă după spectacol.

– Da. Da, desigur.

Sunt atât de grăbită să îmi închei cataramele pantofilor, că nu reușesc să pricep ceea ce îmi spune. Îmi ridic ciorapii și alerg după celelalte fete să îmi reiau locul printre ele. Acum emoțiile s-au temperat. Acum savurez spectacolul. Mă dor mâinile și picioarele, însă nu îi dau voie minții să se gândească la asta. Caut chipuri printre oamenii din public, acum când ochii mi s-au obișnuit cu lumina puternică a rampei. Îi zăresc în primul rând pe Bea, Perry și Charlot, mai departe le văd pe Sissy și pe Clover, care îmi face cu mâna de fiecare dată când privesc în direcția ei. Au venit până și Mildred și O'Hara în semn de încurajare.

Dansez iar și iar, executând sărituri și pași de quickstep, ridicând picioarele sus, mereu într-o coordonare perfectă cu

celelalte dansatoare. Ne mișcăm împreună de parcă am fi un tot, și mă simt ca o prelungire a fetelor care-mi stau de o parte și de cealaltă, și nicidecum separată de ele. Mă mișc în ritmul muzicii, iar corpul a preluat controlul și dansează ca reacție la ritmul muzicii. *Vine de aici... din interior. Poți să îți miști picioarele și să execuți corect toți pașii, dar dacă nu simți muzica în inima ta, nu o să strălucești niciodată. Dansul ar trebui să fie la fel de natural pentru tine ca inspirația și expirația.*

Pe când orchestra cântă ultimele acorduri în crescendo, cortina cade, luminile coboară, iar noi fugim în culise, în timp ce sala izbucnește în aplauze.

Alergăm imediat în spatele scenei și ne aliniem pentru a saluta publicul. Cortina se dă la o parte, pășim în față și mă simt asurzită de ovațiile și bătăile din picioare care se aud de la galerie, dar și de aplauzele viguroase de la staluri și balcoane. Și noi, la rândul nostru, aplaudăm protagoniștii, iar aplauzele și bătăile din picioare se întețesc atât de tare, încât simt cum vibrează scena, apoi cortina cade definitiv, luminile reflectoarelor se sting și totul se termină.

Recenziile care urmează premierei sunt generoase. Parcurg cu aviditate ziarele de dimineață și sorb cuvintele.

> *André Charlot a urmat în cele din urmă exemplul lui Ziegfeld și al altora și și-a împrumutat numele unui spectacol, lucru de care poate să se mândrească pe bună dreptate. Dacă doriți să impresionați în timpul conversațiilor, este suficient doar să o fi văzut pe Miss Binnie Hale în spectacolul Charlot's Revue of 1924. În ciuda faptul că stalurile au fost ocupate de fețe provinciale, iar singurele celebrități remarcabile de acolo au fost vedetele de teatru în repaus, premiera a avut un succes răsunător. Trupa dansatoarelor a fascinat într-un mod cu totul aparte.*
>
> *Fără doar și poate, cel mai important element care contribuie la crearea unui rol este îmbrăcămintea, iar costumele purtate de Miss Hale, create parțial de croitoreasa personală a celebrei Miss May, Miss Hettie Bennett, nu au dat greș. Rochiile sunt sumare – scurte, chiar deasupra genunchiului. Decolteurile sunt rotunde și*

adânci cu măsură, iar farmecul este sporit cu ajutorul drapajelor și al voalurilor executate cu măiestrie.

În camera mea de la Theatre Girl's Club, decupez cu grijă o mulțime de recenzii și le lipesc în album. Scriu data în partea de sus a paginii și adaug afișul cu programul. Iar în dreptul numelui meu desenez o steluță.

Reprezentațiile zilnice de la matineu și cele de seară se derulează în graba schimbării costumelor, dar și cu dureri de picioare; o desfășurare continuă de entuziasm și emoții. Programul este epuizant și nu am mai făcut niciodată foamea în halul ăsta. Între acte, devorăm ditamai bucata de pâine cu ceapă murată și ne rugăm de costumieră să se ducă degrabă să ne mai aducă, atunci când acestea se termină. Unele dintre fete se plâng și cârcotesc din cauza bășicilor și a bătăturilor, dar nu și eu. Nu o să mă plâng niciodată. Bășicile și bătăturile de la picioarele mele sunt o binecuvântare, după ani întregi în care mi-au degerat mâinile de frig.

Exersăm de la prânz până la ora patru în fiecare zi, iar eu lucrez din greu la pașii mei de dans și la condiția fizică, hotărâtă să fiu din ce în ce mai bună, să devin o stea strălucitoare, așa cum i-am promis domnișoarei May. Din când în când, îmi trimite scrisori și telegrame din Devon, ca să mă pună la curent cu starea ei. Îmi spune că citește în ziare despre succesul pe care îl are spectacolul. Singurul meu regret este că nu poate veni să mă vadă pe scenă.

În zilele de miercuri, în pauza mea scurtă de după-amiază dintre repetiții și spectacole, mă văd cu Clover la un ceai și sporovăim câte și mai câte despre viața ei la Savoy și despre viața mea la Theatre Girl's Club. S-a adaptat bine la hotel. Ne amuzăm pe seama felului ciudat de a fi al lui O'Hara și îmi spune că Mildred a devenit mult mai prietenoasă. Mă gândesc la scrisoarea pe care mi-a dat-o în ultima mea zi. Câteva cuvinte de mulțumire pentru că am ascultat-o și promisiunea că o să se roage să îl găsesc pe micuțul Edward și să-mi găsesc liniștea apoi. Doar câteva cuvinte care pentru mine au însemnat foarte mult.

Munca asiduă și implicarea de care dau dovadă își spun cuvântul și înregistrez un progres rapid, astfel că ajung din rândul al doilea din trupă în rândul întâi, apoi la mult râvnita poziție de dansatoare principală; în această calitate mă bucur de câteva momente inestimabile în care dansez singură în lumina reflectoarelor, ca să stârnesc uimire și amuzament. Fetele de la galerie țipă și aclamă când simulez căderile și fac piruete. Mă uit mai ales către ele când primesc aplauzele. Recenziile de presă dau năvală, iar numele meu este menționat în mod repetat.

Fiecare cuplet și număr muzical este presărat cu veselie, umor și energie, cu un aranjament coregrafic de Max Rivers, pe o muzică compusă de Perry Clements, ale cărui partituri au cunoscut o transformare remarcabilă. Ce revenire spectaculoasa! Piesele sale rivalizează cu orice compoziție semnată de Coward, Porter sau Berlin, mai nou. Când spectatorii au părăsit sala de spectacol, pe buzele tuturor au răsunat textele celor mai populare melodii: *Dolly Daydream și *The Girl from The Savoy*. Presupun că vom mai auzi mult timp aceste piese speciale, grație originalității și impactului pe care l-au avut. Fiecare bucată muzicală și fiecare număr de comedie conduce către un punct culminant frenetic, care face publicul să vibreze în scaune. Protagonista, Miss Binnie Hale, a schimbat în total cincisprezece costume și a avut la dispoziție doar nouăzeci de secunde pentru fiecare schimbare. Trebuie menționată în mod special Dolly Lane, care surprinde și amuză, fiind o excelentă dansatoare principală.**

Când una dintre actrițele în rol secundar face laringită, sunt invitată să o înlocuiesc. În ciuda emoțiilor, joc admirabil în locul ei. Numele meu mai avansează puțin pe afiș.

* „Visătoarea Dolly”. (n.tr.)

Ca de obicei, trupa de dans a lui Charlot a fost irezistibilă, însă atenția recenziilor a fost atrasă în mod special de Miss Dorothy Lane, cea care o înlocuiește pe Kitty Ellis în rolul lui Eleanor. Miss Lane a strălucit de fiecare dată când a ieșit pe scenă. În mod cert, este o plăcere să o urmărești. O fată obișnuită cu un talent extraordinar de a fascina publicul. Aș pune pariu că Miss Lane o să devină o persoană foarte importantă în lumea teatrului englezesc.

Este tot ceea ce am visat vreodată, scris chiar aici, negru pe alb: *O fată obișnuită cu un talent extraordinar de a fascina publicul. Aș pune pariu că Miss Lane o să devină o persoană foarte importantă în lumea teatrului englezesc.*

Numele meu este pe buzele tuturor și sunt în centrul atenției la petrecerile de după spectacol, atrăgând priviri pline de admirație și atenția tuturor, oriunde merg. Strigăte precum: „Miss Lane! Miss Lane! Priviți aici!”, din partea fotografilor de presă devin un obicei.

Dată fiind senzația pe care a provocat-o acest spectacol de revistă, Charlot îl roagă pe Perry să lucreze la o partitură completă pentru o comedie muzicală bazată pe cupletele din Actul doi și cântecul *The Girl from the Savoy*. Perry îmi spune că Charlot mă are pe mine în vedere pentru rolul principal atunci când vom debuta cu spectacolul în America.

– America? și pic în scaunul de la masa de toaletă.

– Da, America! Într-un turneu de șapte săptămâni, începând cu Baltimore și terminând Dumnezeu știe unde. Poate Broadway!

Nici măcar nu știu unde este Baltimore.

– Și vrea să scriu mai multe piese, special pentru tine. O să ai propriul tău afiș, Dolly. Nu este extraordinar?

– Da. Da, este, dar… America. Pare atât de departe.

Perry râde.

– *Este* departe! O să călătorim cu S.S. *Caronia*. Ce aventură ne așteaptă!

– Când plecăm?

– Peste trei săptămâni. După turneul din Londra.

Simte ezitarea din privirea mea.

– Nu este tot ce ți-ai dorit vreodată? Numele tău cap de afiș. Numele tău scris cu litere luminoase la intrare. Imaginează-ți.

De câte ori nu mi-am imaginat.

– Nu credeam că voi pleca din Londra. Totul se petrece atât de brusc. Totul este atât de tulburător. Împătuream lenjerie de pat doar cu câteva luni în urmă.

Îmi ia mâinile în mâinile lui.

– Știu că totul se petrece repede, Dolly; mai știu și cât de mult iubești Londra, dar ce ai de pierdut? Ce te așteaptă aici?

Mă gândesc la Teddy și la desenele de pe pavajul de pe chei. Oare până la urmă asemănarea a fost doar în imaginația mea? Mă gândesc la micul Edward. L-am pierdut definitiv? Întrebări fără sfârșit, fără răspuns, mereu în așteptare, mereu întrebându-mă: și dacă?

Întrebarea corectă nu este de ce… ci de ce nu?

Mă ridic.

– Ai dreptate. Aici nu mă așteaptă nimic. De ce nu aș merge în America?

Zâmbește cu ochii lui cenușii.

– Ia-ți rămas bun, Dolly. Dacă America se îndrăgostește de tine la fel de repede ca Londra, ar putea dura ceva timp până te vei întoarce. Poate că nu te vei mai întoarce deloc!

Dar în mintea mea se mai naște o ultimă întrebare.

Cum o să îi spun lui Clover așa ceva?

 44

LORETTA

„Unii ar putea spune că am dus o viață nesăbuită.
Eu spun doar că mi-am trăit viața, în adevăratul sens al cuvântului."

Stau întinsă în pat și privesc cum flutură draperiile lângă fereastra deschisă, în timp ce frunzele dansează în măsură de doi timpi, în castanii sălbatici de afară. Când soarele apune și cade întunericul, văd stelele căzătoare.

Viața își vede de dansul ei.

Închid ochii și aud valurile ce se rostogolesc la țărm, nesfârșitul flux și reflux al mareei. Uneori, respir în ritmul sunetului – inspir și expir, inspir și expir – simțind astfel că nu aș putea să mor niciodată, atâta timp cât valurile vin și se retrag.

Sunt zile, ore, clipe când simt că alunec departe și mă agăț cu disperare de viață, refuzând să capitulez. Alteori mă forțez să adorm și să primesc cu bucurie orice m-ar aștepta dincolo.

Unii ar putea spune că am dus o viață nesăbuită. Eu spun doar că mi-am trăit viața, în adevăratul sens al cuvântului. Am iubit și am râs, am simțit cele mai adânci tristeți și cele mai minunate momente de bucurie. Am influențat oamenii, mi-am pus amprenta, ca o urmă pe nisip. La urma urmei, nu asta este tot ce contează? Să știi că, chiar și atunci când nu mai ești aici, cuvintele tale, chipul tău, povestea ta vor rămâne în amintire. Că steaua ta va continua să strălucească.

Dar orice spectacol trebuie să ajungă la final.

Luminile scad în intensitate.

Cortina cade.

Reflectorul pâlpâie și se stinge.

Fac ultima reverență și aștept în liniștea unei bezne absolute, înainte să mă întorc cu spatele și să îmi fac ieșirea pe fundalul unor aplauze care se sting.

Și iată-l, mă așteaptă în culise. În uniforma lui impecabilă. Are un bujor roz la butonieră. Are brațele întinse.

Alerg spre el, cădem unul în brațele celuilalt și totul este minunat acum, când ne începem valsul veșnic împreună, sub stele.

45

DOLLY

„Inima mi se strânge și întreaga mea viață
se năpustește peste mine."

Vestea de care ne temeam cu toții sosește într-o dimineață cețoasă de iulie, iar luminile își slăbesc intensitatea peste teatrele din Londra.

Ea nu mai este, iar noi rămânem doar cu amintirile, cu albumul lui Elsie și cu golurile pe care le lasă în urmă: camerele în care nu se mai simte parfumul ei, petrecerile de seară cărora le lipsesc sarcasmul și râsul ei molipsitor, rochiile care atârnă dezordonat în dulap, pantofii nepurtați, teatrele care nu mai afișează numele ei la intrare.

Loretta May. Favorita din West End. Actrița care a adus atâta bucurie. Femeia pe care am avut șansa să o cunosc mai bine decât toate personajele pe care le-a întruchipat pe scenă. Loretta May a fost un întreg spectacol. Virginia Clements a fost fiică, soră, prietenă, infirmieră, iubită. Cele mai importante roluri pe care le-a jucat vreodată au fost acelea de dincolo de cortină, departe de privirile pline de adorație ale publicului.

Pregătirile sunt în toi și durerea provocată de vestea bruscă a morții se transformă într-o serie infinită de lucruri care trebuie planificate. Este înmormântată în rochia ei Poiret preferată,

cu un buchet de bujori roz în mâini. Înmormântarea scoate locuitorii Londrei din case cu miile, înșirați pe străzi ca să privească procesiunea, în timp ce noi ne luăm un ultim rămas-bun și o conducem pe ultimul drum.

Steaua noastră a apus.

Ca să ne mai înveselim, Perry și Bea insistă să mă ducă la Claridge, să luăm ceaiul de după-amiază în salonul Winter Garden.

– Loretta adora să vină aici, explică Perry, iar eu înțeleg de ce. Mă plângeam cam mult de treaba asta, dar cred că acum, când ea nu mai este, o să duc dorul întâlnirilor.

– Atunci trebuie să continuăm să venim, dragule, sugerează Bea, în timp ce chelnerul ne conduce la masă. Când ne întoarcem din America, o să continuăm tradiția. Cred că Lorettei i-ar plăcea asta.

Și așa a rămas stabilit.

Exact cum obișnuia atunci când era în viață, domnișoara May trebuie să aibă ultimul cuvânt. A lăsat instrucțiuni stricte conform cărora, după o perioadă de doliu rezonabilă, noi toți să ne îmbrăcăm cu cele mai elegante haine și să îi sărbătorim viața. Charlot aranjează ca întreaga echipă să se întâlnească la Savoy pentru o petrecere de după spectacol.

Sosim cu o coloană de autoturisme, iar protagoniștii ies în curtea hotelului în salve de blițuri. Jack Buchanan, Gertie Lawrence și Binnie Hale stau împreună și se bucură de întreaga atenție. Apoi, eu și Perry ieșim din mașina în care ne aflăm, în aceeași explozie și efervescență a blițurilor și a strigătelor de a privi într-o parte sau în alta.

Trag profund aer în piept.

Dorothy Lane, ești exemplul perfect al unei persoane care nu se va descurca niciodată în viață. Tu nu vei realiza niciodată nimic.

Perry îmi ia mâna și mă conduce spre ușă. Acolo este Bert, ușierul, și tinerii valeți în ținute elegante.

Intrările principale nu sunt treaba servitoarelor, cu excepția cazurilor în care spală scările sau lustruiesc mânerele ușilor.

Mă imaginez stând lângă vitrina florăriei, cu câteva luni în urmă, cu umerii drepți, capul sus, cu pumnii strânși într-un gest profund hotărât.

Într-o zi, Dorothy Mary Lane, o să intri pe ușa aia batantă. Și când o să intri, o să fii îmbrăcată atât de frumos și o să fii atât de faimoasă, încât toată lumea o să te remarce.

Îmi așez palma pe geamul ușii batante, mă întorc și afișez cel mai minunat zâmbet. În spatele meu, aparatele foto pocnesc și zbârnâie și toată lumea privește atent, toți observă când ușa se deschide și mă aduce în holul principal.

Instantaneu, sunt înconjurată de o oază de liniște și de eleganță. Conversații politicoase, clinchetul paharelor, ritmul pianului, în timp ce lachei îmbrăcați în uniforme, valeți, hamali, liftieri și recepționeri își văd de treburi ca într-un dans pregătit cu atenție, pe pardoseala ca o tablă de șah. Mă gândesc la Cutler care m-a gonit din zona oaspeților. *Personalul de serviciu nu trebuie să fie văzut. Din punctul de vedere al oaspeților noștri, personalul de serviciu este invizibil. Dumneata, Dorothy Lane, nu exiști.* Văd rânjetul de pe fața lui Snyder; îi simt mâna pe ciorapul meu. Văd privirea scrutătoare a lui O'Hara și o văd pe Madame Delysia, care plutește prin apartamentul ei, ușoară ca mătasea. Mă năpădesc atât de multe amintiri.

În timp ce mi se ia capa, apare managerul și îi strânge mâna lui Perry plin de entuziasm, iar pe mine mă sărută pe obraz.

– Domnișoară Lane. Domnule Clements. Bine ați venit. Am fost cumplit de mâhniți la aflarea veștii că domnișoara May nu mai este printre noi.

Perry îi mulțumește.

– Mi-a fost o soră minunată și domnișoarei Lane o prietenă formidabilă.

Reeves-Smith se întoarce spre mine.

– Orice prietenă a domnișoarei May este întotdeauna binevenită la Savoy.

– Dar o prietenă de-a dumitale? întreb. Ar fi și *ea* binevenită aici?

Își drege glasul, își aranjează papionul și vorbește pe un ton scăzut.

– Nu se întâmplă prea des ca cineva să plece pe ușa din spate și să-și facă apoi intrarea pe ușa principală, domnișoară Lane. Este una dintre cele mai spectaculoase răsturnări de situație. Cu adevărat spectaculoasă. Sunteți o tânără extraordinară. Sunteți oricând binevenită aici.

Pe când ceilalți se îndreaptă către sala de bal, eu mă scuz puțin. Cu grijă, să nu fiu observată, pornesc cu pași repezi către scările de serviciu, urc la etajul al doilea, bat la ușa dormitorului și intru.

Și iată-le acolo, ca și cum nu aș fi plecat niciodată. Sissy citește revista *Red Heart* și stă pe pat, cu picioarele ridicate. Mildred mâzgălește cu stiloul pe o coală de hârtie. Clover stă aplecată și coase. Când aude zgomotul ușii care se deschide, ridică privirea.

– Vai, ia uite ce a adus pisica. A adus-o pe Dolly, visătoarea lui pește!

Ne uităm unele la altele și izbucnim în râs, iar ea aleargă spre mine și o iau în brațe. Draga de Clover! Mereu aceeași, deși nu am mai văzut-o așa de fericită și de sănătoasă de luni de zile.

– Ia te uită, exclamă, învârtindu-mă. Micuța garçonne în persoană.

– Hai, încetează. M-am tuns. Atâta tot.

Îmi duc degetele rușinată la ceafă. Încă nu m-am obișnuit cu noua mea tunsoare scurtă în stilul bob.

– Mă simt ca un cal de pantomimă când văd ce drăguță și specială te-ai făcut. Haide. Spune-ne totul.

Mă așez pe patul lui Clover și le povestesc despre spectacol și despre cum este viața de scenă. Le povestesc despre ultimele dorințe ale Lorettei și despre petrecerea pe care o dăm ca să îi sărbătorim viața și despre toți fotografii care îmi strigă numele afară. Curg poveștile din mine precum șampania. Când le spun că plec în America peste două zile, Clover începe să bocească. Râd, o strâng puternic la piept și, cu cel mai puternic accent de Lancashire, îi spun că este o prostuță și că o iubesc.

– Promite-mi că nu te vei schimba niciodată, Clover Parker.

– De ce m-aș schimba? Nu trebuie să-ți faci griji pentru mine. Mi-am găsit locul. Îmi place aici. Mi se potrivesc hotelurile șic!

Sissy râde.

– Mai bine zis, îi place de hamalul cu care iese.

Clover roșește și recunoaște că i-a picat cu tronc unul dintre hamali. Îl cunosc și eu și îmi dau acordul deplin.

Vorbim puțin, ne aducem aminte, râdem, dar este momentul să plec, și, pentru ultima dată, părăsesc camera mică pe care odată am numit-o acasă și mă întorc pe scări. Hamalii și servitoarele care trec pe lângă mine se holbează de parcă ar vedea o fantomă.

Când ajung din nou în holul principal, managerul mă conduce în sala mare de bal, unde muzica este deja în toi, sub experta conducere a lui Debroy Somers. Perry îmi ia mâna și mă scoate pe ringul de dans. Însoțitorul meu. Partenerul meu de dans. Acum îmi este ușor să fiu în preajma lui, să lăsăm prietenia dintre noi să înflorească, fără ezitări sâcâitoare legate de iubire. Când schimbăm partenerii, îi privesc pe el și pe Bea dansând împreună și nu simt decât fericire pentru ei. Cu puțină îndrumare, ne-am găsit cu toții rolurile pe care am fost meniți să le jucăm.

Este o seară perfectă, exact cum și-ar fi dorit-o Loretta, toată lumea râde, dansează și strălucește în lumina candelabrelor de cristal, în timp ce dansăm tangou și foxtrot până la miezul nopții și mai departe, spre zorii unei noi zile, unei noi scene, unui nou act din acest spectacol al vieții.

Plecăm în America peste două zile. Totul este aranjat. Biletele pentru S.S. *Caronia* până la New York au fost rezervate. Cuferele și valizele au fost umplute cu pantofi și rochii, costume și speranță. Spectacolul *Charlot's Revue* va avea premiera în fața publicului american în doar două săptămâni. Gândul că urmează să părăsesc Londra mă entuziasmează și mă îngrijorează, în egală măsură. Există încă întrebări. Rămân dubii și incertitudini. Visez la Teddy și la micuțul Edward, a cărui fotografie încă

o țin sub pernă. Încerc să mi-l scot din minte și să mă concentrez asupra viitorului.

Hettie face costumele pentru noile numere. Cu greu face față cerințelor lui Charlot, dar autorii de editoriale sunt încântați de creațiile ei și este pe punctul de a-și construi un renume. A creat o rochie special pentru mine și, înainte să mă îmbarc, trebuie să merg la o ultimă probă.

Când trag zăvorul de la poarta cea mică de la casa ei din Shoreditch, îl văd pe micul Thomas stând la o fereastră de la etajul de sus. Suflă pe geam și face desene cu degetele pe ochiul aburit. Își lipește nasul și buzele de fereastră până când sunt complet turtite. Zâmbesc când îl văd și îi fac cu mâna când mă zărește, dar se eschivează, fiind prea timid ca să-mi facă și el cu mâna. Cobor pe poteca îngustă care duce la ușa de la intrare.

Hettie mă întâmpină, cu ochelarii în formă de semilună așezați pe vârful nasului și cu un metru de croitorie agățat de gât, ca de obicei. Intru în casă. Este mică, dar curată și mobilată simplu.

– Intră, rochia este gata. Sper să-ți placă.

– Sunt sigură că o să o ador.

O urmez pe un hol îngust, apoi intrăm într-o cameră mică din spatele casei, acolo unde se află atelierul. O mașină de cusut este așezată pe o masă mică, iar de jur împrejur sunt mostre de țesătură. Pernițe pentru ace, ace cu gămălie, ace de cusut și mosoare multicolore sunt împrăștiate pe o masă de lucru îngustă și în mare parte pe podea.

– Aici este mereu plin de culoare, spun, în timp ce îmi așez geanta pe un scaun de lemn. Este ca o plimbare pe un curcubeu!

– Poate o plimbare în dezordinea dintr-un curcubeu.

Îmi arată câteva schițe la care lucrează pentru noile costume și câteva dintre materialele pe care le-a ales. Sunt minunate toate.

– Îți aduc rochia să o probezi. Dacă e nevoie, mai fac niște modificări finale.

Îmi dau jos rochia pe care o port și o îmbrac pe cea nouă, din șifon ivoriu cu ornamente frumoase din mărgele și tiv asimetric.

Sunt încă surprinsă de îngustimea șoldurilor și de cât de plat îmi este abdomenul, de ușurința cu care alunecă materialul pe trupul meu tonifiat datorită dansului. Acum nu mai sunt colăcei de care să pot fi ciupită. Antrenamentul meu a dat roade. Mi se potrivește perfect.

– Este superbă, Hettie. Mulțumesc.

Îmi respinge complimentele.

– Nu-mi mulțumi mie. Mulțumește-i domnișoarei May că a ales un material atât de frumos.

– Ea l-a ales?

– Cu ceva timp în urmă. Mi-a spus să îl folosesc la momentul potrivit. Arată grozav pe tine.

Zâmbesc și mă întorc ca să-mi admir spatele în oglindă.

– Îmi lipsește enorm, Dolly.

– Și mie. O cunosc de puțin timp, dar mi-a fost totul: mamă, profesoară, soră, prietenă. Încă nu pot să cred că s-a dus.

Hettie își lasă mâna în mâna mea și încercăm să nu ne mai gândim la ce am pierdut.

Vorbim un timp, iar ea mai face câteva modificări la rochie, prinzând ace cu gămălie din loc în loc.

– Mâine o să fie gata. Dacă vrei, ți-o aduc la teatru.

– Nu te deranja. O să trec eu pe aici. Ai destule pe cap cu micuțul Thomas lângă tine. Cum se mai simte sora ta?

– Se simte mult mai bine. Și-a revenit. O să vină curând să îl ia. Încă îl mai iau eu când am diminețile libere, până când își va reveni complet. Să fiu sinceră, îmi place să stau cu el. Îmi ține de urât.

Când mă conduce înapoi pe hol, Thomas coboară scările în fugă. Se oprește și mă privește, cu degetele în gură.

– Bună, Thomas, spun.

Se uită la picioare, în timp ce Hettie îi ciufulește părul.

– Ți-am spus să aștepți sus cât stă doamna cu mine, șoptește.

Ridică privirea spre ea și se uită cu ochii aceia mari și căprui. Nu are cum să se supere pe el și îl ia în brațe.

– E în regulă, spun. Nu mă deranjează absolut deloc. Îmi face mereu plăcere să te văd, Thomas.

Întind mâna ca să i-o strâng, dar își ascunde fața în părul lui Hettie.

– Este adorabil. Are niște ochi căprui superbi. I-a moștenit de la sora ta?

Ezită. Își coboară vocea.

– Nu știm exact de la cine i-a moștenit. Thomas este adoptat.

– Ah, îmi pare rău. Am presupus…

– Nu e nevoie să te scuzi. Majoritatea oamenilor fac presupuneri.

Îl lasă jos, iar el aleargă la spălătorie.

– Cumnatul meu s-a întors cu răni grave din război și nu a mai putut face copii. Thomas a fost abandonat la maternitate. Avea doar câteva săptămâni când l-a luat Helen. Ea este singura mamă pe care o cunoaște. Și îl iubește din tot sufletul.

Simt că mă ia amețeala în timp ce îmi povestește.

Thomas a fost abandonat… sună atât de dur. Atât de necugetat și de lipsit de milă.

– Trebuie să plec. Mulțumesc din nou, Hettie. Rochia este perfectă.

Zâmbește și îmi ia haina din cuier, în timp ce bate cineva bate la ușă.

– Este mama ta, Thomas! Vino aici.

Deschide ușa și îl privesc pe micuțul Thomas care țipă de încântare și aleargă în brațele mamei lui.

Ca o pauză între inspirație și expirație, totul se oprește.

Ea stă în fața mea, ca primăvara, într-o haină galbenă de culoarea narciselor.

Thomas își cufundă fața în părul ei roșcat, în timp ce se sprijină atât de firesc pe șoldul ei. Aproape că mă prăbușesc la gândul de a-l simți sprijinindu-se de șoldul meu. Mă uit la el, apoi la ea. *Thomas a fost adoptat.* Ochii lui sunt de un căprui atât de intens, ca ai mei, iar ochii ei sunt albaștri. *Thomas a fost abandonat la maternitate.* Mă opresc în pragul ușii, privindu-i pe amândoi. *Avea doar câteva săptămâni când l-a luat Helen. Ea este singura mamă pe care o cunoaște. Și îl iubește din tot sufletul.*

O cheamă Helen. Și mi-am dorit ca ea să îl ia.

Inima mi se strânge și întreaga mea viață se năpustește peste mine în acest moment unic. Mă uit la mama aceasta care iubește cu adorație și la copilul fericit, cu piciorușele lui rotofeie încolăcite în jurul hainei ei galbene ca narcisele, și îmi simt brațele zdrobite de absența lui.

Apoi, el sare din brațe și aleargă pe alee, iar eu îmi iau rămas-bun în timp ce el se întoarce spre mine și îmi face cu mâna.

– Pa-pa, doamnă frumoasă!

Este îmbrăcat în albastru pudrat și îmi face cu mâna.

Cad în genunchi și îl îmbrățișez, ținându-l la piept pentru o clipă de o minunăție perfectă. Îi simt căldura și mă îmbăt de mirosul lui. Îi simt bătăile rapide ale inimii ca de fluture și știu cine este. Îl recunosc. Micuțul Edward, copilul meu.

Mult prea curând, se eliberează și aleargă înapoi la mama lui, înapoi în brațele care îl fac să se simtă în siguranță, iubit, și își ascunde fața în rochia ei.

Cumva, mă îndepărtez de el, în timp ce merg pe poteca îngustă. Cumva, trag zăvorul de la poartă și o închid după mine cu zgomot. Cumva, pun un picior în fața celuilalt. Cumva respir. Cumva, găsesc puterea de a accepta că, exact în clipa în care mi-am găsit băiețelul, trebuie să îl pierd din nou.

Așa cum fac fetele de la galerie, trebuie să privesc de la distanță, să ovaționez, să aplaud și să bat din picioare de admirație. Trebuie să fiu mulțumită să știu că este iubit și fericit. Trebuie să desfac plasa și să îl eliberez. Trebuie să îl las să își întindă aripile și să își ia zborul.

 46

DOLLY

„...el a fost mereu o parte din mine,
ceva ce am făcut ca să mă mențin la suprafață."

Câte manifestări de simpatie din partea Londrei! Ultima noastră reprezentație este binecuvântată cu o seară de vară perfectă. Londra strălucește sub razele puternice ale soarelui, în timp ce eu mă îndrept către teatru. Tamisa aruncă și ea luciri. Casa Parlamentului se scaldă în lumini orbitoare, de un roz auriu. Este pur și simplu superb. Îmi va lipsi această priveliște; îmi vor lipsi aceste clădiri și repere familiare.

Admiratorii se strâng cu sutele în fața teatrului. Polițiștii sunt aduși să păstreze ordinea; fetele de la galerie provoacă o busculadă în momentul în care se deschid ușile. Holul este înțesat cu vânători de autografe și reporteri, doamne și domni din lumea mondenă. Încerc să pricep; încerc să înțeleg cum e posibil ca eu să fac acum parte din toate acestea, ca eu să fiu cea care semnează autografe, și nu cea care le cere.

În cabină, aceeași rutină: încălzire, machiaj, costume și o rugăciune în gând pentru o reprezentație reușită. Charlot își vâră capul pe ușă chiar cu 5 minute înainte de ridicarea cortinei, făcându-ne pe toate să țipăm în timp ce ne aruncăm hainele și halatele peste părțile goale ale corpului.

– Haideți, fetelor, să o facem de pomină, ne spune. Să fie cel mai bun spectacol de până acum. Să facem Londra să ne implore să revenim pe scenă, iar America să saliveze la gândul venirii noastre!

Fiorul emoției trece prin noi ca un curent electric. Scot poza Lorettei din buzunarul hainei.

– Sunt gata, domnișoară May, șoptesc, sunt pregătită să strălucesc.

Reprezentația noastră este cea mai bună de până acum. Entuziasmul audienței este molipsitor, iar noi jucăm la superlativ. Protagoniștii joacă și improvizează de minune, aducând publicul pe culmile exaltării.

Înainte de marele final, atenția îmi este atrasă de un bărbat de pe rândul al doilea din stal, care își ține capul sus și are ochii fixați asupra mea. O bărbie lată și familiară, cu o gropiță în obraz. Nu poate să fie adevărat. Inima începe să-mi bată din ce în ce mai tare, în timp ce intru în lumina reflectoarelor și ies, încercând să-l regăsesc, dar strălucirea luminilor rampei mă orbește, așa că nu am cum să fiu sigură. Apoi cortina cade. Mii de aplauze furtunoase izbucnesc și se strigă neîncetat „bis".

Alerg în culise, așteptând să fiu rechemată pe scenă, ies din nou pe scenă și îl caut iar, reușind să văd mai clar cu luminile în sală aprinse. Fac o reverență și zâmbesc grațios publicului care ne adoră. Îl caut în lumina obscură creată de cortina care cade și se ridică, și iar cade și iar se ridică. Scrutez rânduri și rânduri de chipuri, dar nu văd decât un loc gol. El nu mai este acolo. Nu era el.

Alerg către cabină, iar unul dintre mașiniști îmi dă un pachet.

– Acesta a fost livrat pentru dumneata, domnișoară Lane. Domnul a zis că este urgent.

M-am obișnuit atât de mult să primesc cadouri de la admiratori, încât abia acord atenție coletelor. Îl iau și continui să merg pe coridor, nerăbdătoare să ajung în intimitatea cabinei. Închid ușa după mine și mă lipesc de ea, respirând adânc.

Am reușit. Am dansat și am jucat în cel mai lăudat spectacol al stagiunii. M-am ridicat din obscuritatea cea mai sumbră a vieții de cameristă de la Savoy și am ajuns în amețitoarele lumini ale reflectoarelor, ca actriță pe scena din West End. Numele meu stă scris cu litere mari pe afiș. Am pășit în propriul meu vis și sunt minunat de trează.

Transpirația îmi pișcă pielea. Garderobiera înfășoară un halat în jurul meu să nu mi se facă frig. Pun pachetul lângă celelalte daruri de la admiratori și aspiranți iubiți și mă așez în fața măsuței de toaletă, privindu-mă în oglindă. Sorb dintr-un pahar cu apă și îmi doresc să fi băut ceva mai tare. Domnișoara May avea dreptate. *Odată ce prinzi gustul ginului, nu îl mai pierzi niciodată*. Îmi zâmbesc în oglindă, amintindu-mi felul ei minunat de a răstălmăci frazele, în timp ce îmi frec fața cu cremă rece, îndepărtând cu grijă machiajul de scenă. Îmi văd de rutina zilnică: cremă rece și vaselină, urmate de pudră compactă și fard de obraz. Puțină mascara, fard de ochi și ruj, și sunt pregătită să dau ochii cu lumea din nou.

Când dau să ies din cabină, privirea îmi este atrasă de pachet. Îl ridic și îl privesc cu atenție. Închid ușa după mine și rămân pe coridor.

Pentru Micuța mea.

Inima îmi tresaltă când văd cuvintele, scrisul foarte îngrijit, cu înflorituri, pe hârtia maronie. Trag cu putere de șnur și rup hârtia frumos ambalată. Fiecare nerv, fiecare parte din mine tresare la vederea unui desen cu creta. O tânără cu aripi de fluture înconjurată de cuvintele: *Iubire*, *Speranță* și *Aventură*. Un fior îmi străbate pielea, în timp ce îmi trec degetele ușor peste hârtie. Am admirat adesea această imagine printre operele artiștilor stradali de pe chei.

– Mi-am amintit de tine, Dolly.

Vocea lui, un milion de fiori de gheață ce îmi străbat coloana. Desenul îmi scapă din mâini și cade la picioare. Mă întorc.

El este aici.

El este aici.

El este aici.

– Teddy?

Zâmbește și eu nu sunt în stare să scot niciun sunet, nu pot să respir. Mă țin de tocul ușii, iar genunchii îmi tremură ca frunzele pe vreme de furtună.

– Teddy?

Numele lui este cea mai suavă șoaptă pe buzele mele, un ecou îndepărtat rostit de mii de ori, dorind să mă audă, să-mi răspundă, să-și amintească.

Se apropie încet de mine și îmi ia mâinile în mâinile lui.

– Micuța mea dragă, draga mea Dolly. Uită-te la tine. Ești și mai frumoasă decât în luminile rampei. Cine ar fi crezut că este posibil?

Vocea lui, cuvintele lui tresar și se răsucesc în mintea mea, iar eu nu le pot înțelege. Rămân perfect nemișcată în timp ce întreaga mea existență îmi trece prin fața ochilor ca un fulger, până în această clipă, până la acest bărbat – toate speranțele mele, toată viața mea, tot trecutul meu, întregul meu viitor.

– Dar... cum? De ce? Nu înțeleg.

Lacrimile îmi curg încet, ca niște râuri de nedumerire.

– Ți-am văzut numele în ziar. MISS DOLLY LANE. Chiar acolo, negru pe alb. Chiar aici, în Londra. Întotdeauna am știut că ești menită să ajungi pe o scenă mai mare decât sala de dans din Mawdesley. Mi-am zis întotdeauna că voi veni să te văd jucând și că voi bate din palme și te voi aclama.

– …și îmi vei trimite sărutări și îmi vei arunca trandafiri la picioare, termin eu propoziția în locul lui. Îmi amintesc cuvintele atât de clar.

– Am uitat trandafirii.

Zâmbim amândoi, timid și ezitant și totuși, atât de cald, atât de familiar. Este ca și când aș regăsi o piesă lipsă dintr-un puzzle. Ne potrivim. Este așa cum trebuie.

Ochii lui îmi pătrund până în suflet, căutând acea parte din mine pe care și-o amintește. Cuvinte pierdute și ani pierduți se întind între noi, în timp ce în jurul nostru se trântesc uși, recuzita se trântește și cade, mașiniștii înjură și țipă unul la celălalt. În jur este haos. Și în mintea mea este haos. Și în inima mea.

– Este vreun loc mai liniștit unde putem să mergem, mă întreabă, să stăm de vorbă?

– Da, da, desigur.

– Domnișoară Lane, mă întrebam dacă..., Perry dă buzna pe coridor și se oprește brusc când ne vede. Se uită la mine, iar eu îmi mut privirea de la el la Teddy. Mă înec și nu știu de ce să mă agăț.

– El este Teddy. A venit să vadă spectacolul.

Cuvintele mele sunt gâtuite, sufocate de confuzie. Perry nu se mișcă. Ochii lui scrutează, caută să înțeleagă.

– Nu pot să vin la petrecerea de după spectacol. Îmi pare rău, Perry. Le explici tu? Eu trebuie să plec.

Îl iau pe Teddy de braț și ieșim împreună pe ușa din spate, apoi mergem către mașina care ne așteaptă.

Totul în jurul meu este confuz – reporterii care mă așteaptă, fetele de la galerie – toți îmi strigă numele și blițurile se aprind și se sting, dar eu mă scufund, nu mai aud clar. Când urcăm în mașină și plecăm, nu pot să scot nicio vorbă. Nu-mi pot liniști respirația. Bărbatul pe care îl iubesc de când eram o fetiță stă lângă mine, iar eu sunt îngrozită și emoționată, deoarece nu îl cunosc și totuși îl cunosc mai bine decât pe oricare altul. Toată viața mea s-a învârtit în jurul lui Teddy Cooper: m-am gândit la el, i-am scris, l-am iubit, l-am așteptat, m-am rugat să-și recapete memoria. La fel ca respirația sau clipitul, la fel ca somnul sau mersul, el a fost mereu o parte din mine, ceva ce am făcut ca să mă mențin la suprafață.

Călătorim în liniște, iar în tot acest timp, mii de întrebări și cuvinte nerostite umplu spațiul dintre noi. Nu este o liniște ezitantă, ciudată, ci calmă și plină de înțelegere. Este o liniște necesară.

Îl duc acasă la domnișoara May, în Belgravia. Ea a lăsat instrucțiuni să mă simt acolo ca acasă, să pot folosi acea casă ori de câte ori am nevoie să scap de toate. Iar acum am nevoie de asta mai mult ca oricând.

Elsie răspunde la ușă și nu spune nimic când îi explic că trebuie să rămân singură cu domnul Cooper. Îl conduc pe Teddy în

camera de zi. Eu îmi torn un martini, iar lui îi pun un scotch. Ne așezăm la capetele opuse ale canapelei și încerc să găsesc un sens anilor pe care i-am pierdut și a celor dinaintea lor.

– Aș vrea să știi că te iert, îmi spune, întinzându-mi o foaie de hârtie. Îmi recunosc scrisul, cuvintele. Este ultima scrisoare pe care i-o trimisesem.

Ești un om atât de bun, Teddy Cooper, și îți doresc să ai parte numai de fericire. Singura mea speranță este că într-o zi cuvintele astea vor însemna ceva pentru tine și că o să-ți aduci aminte de mine și de tot ce am trăit împreună cândva. Și atunci când îți vei aminti, sper să găsești în inima ta loc de iertare pentru mine. Mai mult decât orice altceva. Nu pot suporta gândul că aș putea să îți provoc și mai multă suferință.

– Îmi amintesc de tine la spital, îmi spune. Mi-ai stat alături și mi-ai citit scrisorile. Luni de zile am crezut că ești o infirmieră, un vis. Și apoi, iată-te alături de mine. Dolly a mea. Micuța mea. A fost ca și când mi s-ar fi ridicat o ceață de pe ochi și te-am recunoscut.

– Ți-ai amintit?

Dă din cap. Îmi zâmbește.

– Și apoi, te-am privit plecând. Te-am privit cum te îndepărtezi.

– Vai, Teddy. Îmi pare atât de rău.

Mi-am pus brațele în jurul lui, am din nou zece ani și ne legănăm picioarele deasupra podului de piatră, și iar este doar pace și căldură în lume.

– Nu suportam gândul să te părăsesc, dar a trebuit. A trebuit să plec.

Îmi amintesc conversația pe care am avut-o cu mama lui și cu mama mea, când am inventat o poveste despre cum mi s-a strâns inima să-l văd pe Teddy suferind în spital și cum ar fi mai bine pentru amândoi ca eu să plec.

– Nu te învinovățesc pentru că ai plecat, Dolly. Niciodată nu te-am învinovățit și niciodată nu o voi face.

Îmi ia mâinile în mâinile lui și nu pot să cred că stă lângă mine, în fața mea. Nu pot să cred că îmi vorbește, că mă privește, că mă atinge și că mă iartă.

– Îți amintești că în camera de spital era un fluture care stătea mereu la geamul meu?

Zâmbesc printre lacrimi.

– Da! Nu voia deloc să zboare, și, chiar dacă zbura, se întorcea mereu înapoi. M-am întrebat adesea dacă a plecat vreodată.

– A plecat. A zburat în aceeași zi în care ai plecat și tu, Dolly. Amândoi aveați nevoie să vă întindeți aripile.

– Am vrut să rămân, Teddy. Am vrut să te ajut să te faci bine, dar au fost... s-au petrecut anumite lucruri în timp ce ai fost plecat. Lucruri cumplite.

Și îi povestesc. Și îmi găsesc cumva curajul să retrăiesc acele momente sumbre și să îi povestesc totul. Și, în timp ce îi povestesc, simt cum fragmentele risipite ale inimii mele se recompun la loc. Simt cum mă vindec.

Mă ascultă și îmi șterge lacrimile de pe obraji. Nu îmi pune nicio întrebare, nu mă judecă.

– Aș fi vrut să-mi fi spus, îmi șoptește. Mi-aș fi dorit să te fi putut ajuta.

Îmi povestește cum, după ce a părăsit spitalul, a încercat să-și reia viața în Mawdesley, dar totul se schimbase.

– Nu îmi dădusem seama cât de departe ajunsese războiul. Cu toții fuseseră afectați. Nu exista cineva care să nu fi pierdut pe cineva iubit. Mama m-a recuperat. Eu te-am pierdut pe tine. Asta face războiul – distruge lucruri, le dezrădăcinează.

– Ar fi trebuit să rămân. Am fugit ca o lașă.

– Ai avut dreptate să pleci, Dolly. Am văzut atâtea cupluri chinuindu-se să meargă mai departe după război, încercând să regăsească pasiunea pe care o avuseseră odată unul pentru celălalt. Bărbații nu erau capabili să explice ce anume simțeau. Femeile nu reușeau să înțeleagă. Toți ne-am schimbat, Dolly. Tu îl iubeai pe bărbatul care a plecat la război. Era nedrept să mă aștept să-l iubești pe străinul care s-a întors.

– Dar *te-am* iubit. Te-am iubit.

L-am iubit.

Cuvintele plutesc în spațiul dintre noi doi. Și acum? Ce simt când îl privesc acum? Iubire? Milă? Speranță? Ce anume?

Se ridică și merge la fereastră.

– Îmi pare tare rău pentru că ai fost nevoită să pleci din acel motiv, Dolly. Aș vrea ca lucrurile să fi stat altfel între noi, din tot sufletul meu aș vrea asta, dar m-ai ajutat mai mult prin plecarea ta decât ai fi putut vreodată să o faci dacă ai fi rămas. Cu ce v-aș fi ajutat pe tine și pe copil? Abia dacă puteam să am grijă de mine. Absența ta mi-a oferit un țel, Dolly, un motiv să continui să trăiesc, să continui să caut. Și mai aveam scrisorile tale. Tu mi-ai oferit cuvinte când eu nu le mai aveam pe ale mele. Mi-ai arătat cine fusesem – o persoană care a iubit, a râs și a sperat. Mulțumită cuvintelor tale, nu eram doar un soldat care se vindecă, eram Teddy Cooper care iubise o fată pe nume Dorothy Lane. Să știu că am fost atât de plin de viață, a însemnat totul pentru mine. Asta m-a făcut să îmi doresc să redevin același om.

Vorbim mult, găsindu-ne drumul înapoi, unul către celălalt, către noi, cei care fuseserăm înainte să ne despărțim.

– De ce m-ai căutat, Teddy? De ce acum?

– Pentru că am vrut să știi că mi-am recăpătat memoria. Că nu te învinovățesc pentru că ai plecat. Am vrut să știu că ești fericită.

Se uită prin cameră.

– Și uite ce am găsit! Dacă nu ai fi plecat din Mawdesley, nu ai fi stat aici, în această casă, îmbrăcată în această rochie frumoasă. Nu ți-ar fi apărut numele scris pe un afiș la cel mai distins teatru din Londra. Ai fi stat lângă mine, nefericită, incompletă și neîmplinită, muncind la Mawdesley Hall pentru tot restul vieții, și asta m-ar fi rănit mai mult decât a făcut-o vreodată artileria grea.

Vorbim până când lumina cenușie a zorilor se strecoară prin ferestre. Îmi vorbește despre munca pe care o face în fabrică și despre desenele pe care le face pe pavaj. În timp ce vorbește, fata nerăbdătoare care iubea fiecare fibră din el își aruncă

brațele în jurul gâtului lui și se ridică pe vârful degetelor, ca să-i sărute obrajii înroșiți de vreme. Dar nu mai sunt fata aceea nerăbdătoare. Sunt o femeie care se pregătește să plece în America. Cu greu mă hotărăsc să-i spun, dar trebuie.

Mă duc la fereastră și privesc cum se trezește Londra.

– Plec, Teddy. Plecăm în turneu cu spectacolul în America.

– Când pleci?

– Mâine.

Mă uit cum se sting felinarele jos, pe stradă, apoi mă corectez:

– Azi.

Zâmbește, venind către mine.

– Deci trebuie să te pierd de două ori într-o viață.

Îmi ia mâinile și mi le ține într-ale lui.

– Când am plecat din Mawdesley, mi-am promis că va fi suficient doar să te găsesc. Nu mi-am permis să-mi imaginez mai mult. Te voi găsi și, cu tine sau fără tine, mă voi întoarce în Lancashire.

Îmi strânge mâinile cu putere.

– Dacă te-aș ruga să rămâi, Dolly? Dacă te-aș ruga să renunți la visul tău și să te întorci cu mine acasă? Ce ai spune?

De atâtea ori mi-am imaginat ce aș face dacă l-aș revedea pe Teddy. M-am imaginat alergând în brațele lui și simțind cum se risipește totul în îmbrățișarea lui caldă. Mi-am imaginat cum stăm amândoi lângă șemineu, ca un cuplu de îndrăgostiți în vârstă, cu nepoții jucându-se la picioarele noastre. Dar aceasta nu este finalul unui film, finalul unui roman și nici ultimul act al unei piese. Aceasta este viața adevărată, și când mă văd în fața acestei întrebări, nu am niciun răspuns.

Îmi atinge buzele cu degetele.

– Nu ți-aș cere niciodată asta. Niciodată. Mâine voi urca în trenul de ora trei spre Liverpool, și voi pleca cu inima împăcată să știu că tu vei naviga spre viitorul tău.

Sunt momente în care cuvintele își pierd valoarea. El își înfășoară brațele în jurul meu, eu închid ochii, lăsându-mă purtată înapoi în timp, într-un sat mic din Lancashire. El, un tânăr ciudat. Eu, o tânără exuberantă în căutare de aventuri. Ochii

noștri se întâlnesc și amândoi simțim un iureș în inimile noastre, simțim ceea ce cu timpul ajungem să înțelegem că este iubire. Suflu în corola unei păpădii, semințele plutesc printre noi, șoptind despre un viitor pe care nu ni-l putem încă imagina.

Rămân în liniște în timp ce el își ia haina și pălăria.

Îi aud pașii delicați coborând scările. Aud ușa închizându-se ușor, iar eu sunt sfâșiată – jumătate din inima mea este în trecut, cealaltă jumătate este în viitor.

Mă așez tăcută la fereastră și îl privesc cum se îndepărtează, cu mâinile în buzunare, cu soarele ridicându-se în urma lui. Teddy Cooper. Bărbatul pe care, odată, l-aș fi urmat până la capătul pământului, bărbatul după care, cândva, aș fi alergat la nesfârșit.

Nu îl urmez, nici nu alerg după el. Îl urmăresc cum se îndepărtează din ce în ce mai mult, până se face un punct în depărtare și apoi nu se mai vede deloc.

Dar Teddy? Pe el l-ai lăsat să plece? Te-ai împăcat și cu acest gând?

Nori de culoarea piersicii și a liliacului apar deasupra Londrei, iar Big Ben bate ora șase. Vagonetele huruie îndreptându-se către piețe. Negustorii ambulanți trag cărucioarele grele. O furgonetă care distribuie lapte trece prin zonă. Mașina de pâine oprește cu scârțâit de frâne. Viața continuă în timp ce furtuna din inima mea se calmează încet-încet.

Abia atunci știu ce am de făcut.

47

DOLLY

„…stelele vor străluci mereu, iar eu voi privi mereu către cer, Dolly, căutându-te, gândindu-mă la tine și iubindu-te.”

Simt o adiere ușoară de vară care îmi mângâie pălăria și rochia când ies din librăria de pe Charing Cross Road. În aer plutește o nepăsare sălbatică, pe când mă pregătesc să îmi iau rămas-bun de la acest oraș pe care am ajuns să îl iubesc. O las să mă învăluie, să alunge umbrele întunecate ale trecutului de lângă mine, să le sufle undeva, pe deasupra acoperișurilor, și departe de mine, într-un loc dincolo de orizont. M-am eliberat de vina care m-a urmărit toți anii aceștia. Teddy și-a revenit și este mulțumit de viața pe care o duce. Copilul meu este extrem de iubit și de bine îngrijit.

Cu toate acestea, mai sunt cute de netezit și tivuri de cusut.

De pe Charing Cross Road, mă îndrept spre Shoreditch, acasă la Hettie. Când trag zăvorul de la poartă, îmi ridic ochii către ferestrele de sus, în speranța că el este acolo. Dar astăzi nu este nicio mișcare după perdele, niciun chip lipit de geam. Inima-mi este agitată când bat la ușă.

Hettie mă invită la un ceai, dar refuz, explicându-i că nu am timp.

– Desigur, desigur! O grămadă de lucruri de făcut! Trebuie să te îmbarci pe vapor! Aduc rochia. Intră. Nu durează mult.

Intru pe hol, iar ea se duce grăbită spre atelier. Ascult cu atenție, sperând să îl aud. Pași de copil. Un glăscior. Dar astăzi casa este liniștită. Prea liniștită.

În timp ce o aștept pe Hettie, mă uit la o colecție de fotografii de pe perete. Un cuplu tânăr și fericit, împreună cu un copil. Un băiețel fericit care ține în brațe un ursuleț de pluș. Îmi scot fotografia din buzunarul hainei. El a venit dintr-un loc atât de sumbru și de plini de griji, la amintirea căruia voi simți mereu durere, însă eu i-am dat viață și le-am dăruit unei mame și unui tată un fiu pe care să-l iubească, iar gândul acesta îmi va aduce mereu alinare.

Hettie revine cu rochia mea pregătită și împachetată în hârtie de mătase. O iau și îi dau altceva în schimb.

– Este pentru micuțul Thomas, explic. Speram că o să fie aici. I-o dai tu, te rog?

Hettie pare puțin surprinsă.

– Desigur.

– Eu… ei bine… este o carte. Mi-ai spus că îi place mult să citească. Sper că o să-i placă.

Am fost atât de încântată când am găsit *The Adventure Book for Boys**. Înainte să mi-o împacheteze vânzătorul, am scris pe ea: *Pentru scumpul Thomas, Aventuri minunate îi așteaptă pe aceia care îndrăznesc să le descopere. Fii curajos. Fii îndrăzneț. Cu multă dragoste, Auntie Dolly. X*

Hettie zâmbește.

– Ești foarte amabilă, domnișoară Lane. O să mă asigur că o primește.

– Sper să îi pot scrie din când în când. Sunt sigură că ar fi extrem de fascinant să primească o scrisoare tocmai din America.

– I-ar plăcea. Mulțumesc. Dar numai dacă ai timp.

O privesc în ochi, știind că nu îi voi putea spune vreodată, că nu îi voi putea explica niciodată de ce voi avea mereu timp

---

* „Cartea de aventuri pentru băieți”. (n.tr.)

pentru Thomas; că nu va fi niciodată suficient timp ca să îi spun tot ce am de spus sau să îi dăruiesc tot ce am de dăruit.

Îi iau mâna.

– Îți mulțumesc pentru toată munca incredibilă, Hettie. Costumele tale vor uimi America. În curând, toată lumea va ajunge să își dorească o Hettie Bennett!

Roșește.

– Ei, nu știu ce să zic despre asta. Dar sper că turneul o să aibă un succes răsunător. Nu m-ar surprinde dacă nu te-ai mai întoarce. Presimt că America o să ți se potrivească, domnișoară Lane.

– Și eu sper, Hettie. Din toată inima.

Din Shoreditch, iau un taxi până la gara Liverpool Street. Șoferul își face cu greu drum prin traficul intens din timpul săptămânii. Mă joc nervos cu mănușile, îmi deschid și închid geanta și bat darabana pe scaunul liber de lângă mine. Pufnesc și oftez ca un motor cu piston.

– Cât mai este? întreb, în mod repetat, în timp ce inima îmi bate cu putere, la fiecare val de autoturisme care ne blochează drumul.

– Nu mai avem mult, domnișoară. Vă duc cât de repede pot.

Dar nu este suficient de repede. Îi cer vântului să ne poarte până acolo.

În cele din urmă, ajungem. Peronul gării freamătă de sunetul călătorilor grăbiți și de strigătele hamalilor. Imense cărucioare cu bagaje trec în mare vuiet, în timp ce șuieratul strident al unui tren care pleacă îmi dă fiori. Este definitiv. Ca o rugăminte. Mă gândesc la atâtea inimi care se vor strânge pe când roțile se pun în mișcare, la bărbații, femeile și copiii care se apleacă peste geam ca să-și ia rămas-bun, unii cu bucurie, privind la viitorul spre care îi poartă șinele trenului, alții cu cea mai mare tristețe, gândindu-se la ce lasă în urmă.

Mă uit la panoul care afișează plecările și caut disperată trenul de Liverpool. Trenul de ora trei se pregătește de plecare. Alerg spre linia cinci, ocolind mamele care se opresc brusc să se ocupe de copii, depășesc domni în vârstă care par că îmi

blochează drumul intenționat. Șeful gării verifică ora uitându-se la ceasul de buzunar, apoi la ceasul din gară care atârnă de brațele imense de fier de deasupra peronului. Când își duce fluierul la gură, îl rog să nu dea semnalul.

– Teddy!

Alerg pe poartă, în timp ce se aude fluierul. Cineva aleargă în spatele meu, strigând după tren să nu plece.

– Teddy?

Dar nu este el, nu este el. Aburul se ridică cu șuier dinspre frâne, iar trenul scrâșnește și geme, vagoanele se pun în mișcare, în timp ce locomotiva trage din greu, de parcă ar trage după ea fiecare părticică din inima mea. Alerg pe peron, ridicându-mă pe vârfuri ca să mă uit în interiorul vagoanelor prin fereastră, în timp ce acestea trec ușor pe lângă mine.

– Teddy, strig. Teddy Cooper!

Pentru o clipă, sunt din nou tânăra fată care plânge pe un peron de gară, iar el îmi pune un buchet de narcise în mână. *Ne vom căsători la vară și vom avea o trupă de micuți alergând în jurul nostru și totul va reveni la normal, Dolly. Doar tu, eu, și o viață simplă și liniștită. Exact așa cum ne-am dorit mereu.* Într-o mână, viața pe care o cunosc. În cealaltă, viața pe care o visez.

Mâinile iubiților sunt despărțite, degetele rămân întinse în aer. Ferestrele se închid. Mâinile se opresc din fluturat. Nu îl zăresc.

– Teddy!

Mă uit cu disperare de o parte și de alta a peronului, dar el nu este.

– Teddy!

A plecat.

A plecat.

Iar eu sunt proasta care l-a lăsat să plece.

Privesc cum dispare și ultimul vagon printre norii de fum, apoi mă întorc și merg pe peron, mă las pe o bancă exact ca un morman de rufe murdare, cu lacrimile care îmi curg și îmi încețoșează privirea.

– Am vrut să îmi iau la revedere, Teddy. Am vrut doar să îmi iau la revedere așa cum se cuvine.

Apoi îl văd. Un colet împachetat în hârtie maro, pe scaunul de lângă mine. Îl ridic.

Pentru Micuță

Mă uit în jur, dar peronul este pustiu.

Trag de șnur, desfac hârtia și scot un suspin adânc când văd. Cartea mea. *The Adventure Book for Girls.* Lacrimile-mi cad pe hârtie, scot cartea din ambalaj, o deschid și iată-le, cuvintele pe care le-am auzit atât de des, ca o șoaptă dulce, ca o amintire: *Aventuri minunate îi așteaptă pe aceia care îndrăznesc să le descopere. Cu multă dragoste, Auntie Gert.* Dedesubt, este un mesaj nou. O altă dedicație. *Am știut mereu că o să găsești acele aventuri. Ia-ți zborul, micul meu Fluture. Întinde-ți aripile și înalță-te. Mereu, Teddy. X*

Mai este o scrisoare. O desfac și citesc.

Micuța mea dragă,

Noi doi am împărtășit atât de multe cuvinte și totuși, când a venit momentul să ne luăm rămas-bun, se pare că nu mai există cuvinte pe lume pentru asta.

Am luat trenul de ora două, Dolly. Avusesem deja în plan să iau trenul de ora două. Nu am vrut să te încurc sau să-ți tulbur gândurile. Ne-am luat de prea multe ori rămas-bun, noi doi. Este mai bine așa.

Viața a fost bizar de crudă cu noi în multe feluri, dar în același timp a fost și extraordinar de generoasă și de blândă, iar eu așa aleg să o păstrez în amintire. Acestea sunt amintirile pe care le voi prețui ca pe cele mai scumpe bijuterii. De prima dată când te-am văzut, m-ai ascuns în sufletul tău și m-ai ținut acolo, apoi m-ai scos cu blândețe cu o simplă suflare în corola unei păpădii. Aveai opt ani, iar eu aveam zece. Nici acum nu știu cum mi-am petrecut zece ani întregi din viață fără să te am pe tine alături.

Când eram în Franța, priveam în fiecare noapte stelele și mă gândeam la tine, știind că și tu le privești. Atunci nu știam ce ne

pregătește viața, și nici acum nu știu. Însă știu sigur următoarele: după tot ceea ce am trăit și în ciuda lamentărilor și regretelor pe care le-am avea, soarele va răsări în continuare și stelele vor străluci mereu, iar eu voi privi mereu către cer, Dolly, căutându-te, gândindu-mă la tine și iubindu-te.

Să nu fii tristă pentru noi doi. Să nu plângi după ceea am fi putut trăi sau ceea ce ar fi putut să fie. Bucură-te de ceea ce ai. Du-te în America și găsește-ți aventurile. Du-te și trăiește viața care ți-a fost menită. Descătușează-ți visurile și vezi pe ce drumuri te poartă.

Aripile tale au fost întotdeauna nărăvașe, Dolly. Am știut că îți vei lua zborul. Exact ca fluturele de la fereastra mea, nu mi-ai aparținut niciodată, și frumusețea voastră, a amândurora, sporește în libertate.

Să nu mă uiți, Dolly. Caută-mă în stele.

Mereu și pentru totdeauna,
Teddy
X

Pun scrisoarea înapoi, printre paginile cărții, apoi o strâng la piept, iar în tot acest timp, în jurul meu, răsună zgomotul și haosul vieții care merge mai departe. În mijlocul acestei vieți, eu stau perfect nemișcată.

Se creează un moment special, domnișoară Lane, undeva acolo unde ceva se termină și altceva începe. Este cel mai special lucru, exact cum este lumina aceea bizară dintre noapte și zi – nu este nici complet întuneric, dar nici lumină – o senzație de altceva, de ceva care este între clipe... Simte sfârșitul. Pregătește-te pentru un nou început.

Mă ridic, îmi țin capul drept și străbat peronul, îndepărtându-mă de trecutul meu, punând un picior în fața celuilalt. Uneori, visurile noastre devin realitate. Alteori, ne înspăimântă și ne frâng inimile. Alteori trebuie să le dăm drumul. Acesta este mersul lucrurilor. Aceasta este calea celor care pleacă în căutarea aventurilor.

În timp ce merg, simt cum aripile mi se desfac la spate. Încep să bată cu putere și fără oprire.

Mulțumesc, Teddy, spun în șoaptă. *Mulțumesc.*

Sunt pregătită.

Sunt gata să zbor.

Sunt gata să pornesc în căutarea aventurilor.

EPILOG

Hotelul Claridge, Londra
1974

Acordurile liniștitoare ale pianului plutesc în salonul de la Claridge, potpuriul plăcut al jazzului de altădată ne captivează pe toți, iar muzica se contopește cu conversațiile politicoase și cu clinchetul lingurițelor de ceai care lovesc ceștile fine de porțelan. Sunetul ceaiului de după-amiază. Sunetul luxului.

Tradiția din fiecare an a ceaiului de după-amiază la Claridge a fost la început ideea lui Perry. O dată pe an, de ziua Lorettei. El a simțit că este un omagiu potrivit adus surorii pe care a iubit-o atât de mult și femeii care a atins inimile tuturor. Ea iubea locul acesta, iar noi continuăm să îl iubim, pentru ea. Adevărul este că acest loc mă încântă acum la fel de mult cum m-a încântat când am venit aici prima dată, la începutul carierei mele în lumea teatrului.

Mă așez la masa noastră pentru două persoane, situată în spatele unui curmal imens, și îl aștept să sosească. Întârzie, ca de obicei. Cel puțin am parte de puțină intimitate în timp ce aștept – doar puțină. Spațiile dintre frunze le permit oaspeților să tragă cu ochiul din când în când, făcând să străbată presupuneri șoptite peste fețele de masă de un alb imaculat.

Ea este? Credeam că este încă în America. Da, sunt sigur că este ea.

Zâmbesc. Lasă-i să șoptească și să își pună întrebări. Până la urmă, face parte din spectacol.

Îmi beau cafeaua și privesc picăturile de ploaie care se preling pe geamuri. Îmi aduc aminte de ziua în care am pornit prima dată în căutarea aventurilor pe Strand și am dat peste dragul de Perry. Zâmbesc la gândul acesta: ciorapi din bumbac lăsați, împroșcați cu noroi. Haină de împrumut. Pantofi de mâna a treia. Nepunctuală. Dezordonată. O fată care nu va realiza nimic în viață.

Doar că a realizat.

S-a descurcat remarcabil de bine.

Mă uit la ceasul de la mână, apoi îl văd cum traversează strada, îmbrăcat elegant, mergând în baston. După tot acest timp, după toți anii aceștia, inima tot îmi tresare când îl văd.

Mă ridic să îl întâmpin, iar el se apropie șchiopătând de masă și nu-mi pot opri zâmbetul care îmi înflorește pe buze în timp ce desfac larg brațele ca să-l îmbrățișez. Îmi las capul pe umărul lui și mă îmbăt de prezența lui familiară.

– Uită-te la tine! spune, zâmbind cu ochii. Văd că America îți priește!

– Dragă Teddy. A trecut atât de mult.

A trecut exact un an, Dolly. Mereu este fix un an.

Suntem prieteni vechi, eu și Teddy, despărțiți de un ocean și de o viață întreagă plină de amintiri, dar suntem mereu atât de încântați să ne revedem. Îi strâng mâinile, iar el îmi răspunde la fel. Poate că mâinile noastre sunt firave și îmbătrânite, și totuși, când închid ochii, sunt tot o fată de opt ani sub atingerea lui blândă, iar el este un băiat de zece ani. Stăm unul lângă celălalt și ne legănăm picioarele deasupra podului de piatră, și totul este minunat în lume.

Teddy spunea cândva că viața este la fel de fragilă precum aripa unui fluture și că trebuie să ne purtăm cu grijă cu ea. Uneori stă de bunăvoie în mâinile noastre, alteori zboară de lângă noi, dar în cele din urmă – indiferent de distanță și de complicațiile care se ivesc – lucrurile pe care le iubim cu adevărat se vor întoarce întotdeauna.

La fel ca cele mai mari speranțe și visuri ale noastre, și ele vor face parte din noi.

Întotdeauna.

Mulțumiri

Așa cum se întâmplă cu orice spectacol în care lumina reflectoarelor cade pe protagonist, în culise se află întotdeauna o echipă incredibilă care oferă susținere. Nici cartea nu presupune vreo deosebire, iar acum trebuie să mă retrag în umbră și să-i aplaud frenetic pe următorii:

În primul rând, pe doamnele mele, care mi-au oferit îndrumare: pe agentul care face minuni, Michelle Brower – un stâlp al înțelepciunii, al discernământului extraordinar și al sfaturilor temeinice permanente –, și pe redactorul meu de la William Morrow, Lucia Macro, pentru că a menționat anii 1920, în primul rând, și pentru calmul și înțelepciunea ei fără cusur, fiindcă nu a permis cărții să se abată de la obiectivul inițial și a mai presărat câteva scântei atunci când mi-au mai lipsit mie.

Pe editorul meu, Liate Stehlik, și echipa minunată de la William Morrow din New York – Nicole Fisher, Megan Schumann, Molly Waxman, Jennifer Hart – și pe editorii de producție și revizorii care m-au scutit de momente jenante. Vă mulțumesc tuturor pentru sprijinul permanent și munca asiduă. Mulțumirile mele speciale merg către Diahann Sturge, pentru frumosul design interior, și către Mumtaz Mustafa, pentru coperta superbă cu imaginea din Statele Unite. Momentul în care am stat la etajul al șaisprezecelea al News Building din Londra și mi-am privit cărțile aranjate pe rafturi, este ceva ce nu voi uita niciodată. Mulțumesc foarte mult, Kate, pentru că ai crezut în mine, dar și pentru răbdarea de care ai dat dovadă! Mulțumiri speciale lui Charlotte Abrams-Simpson, pentru minunata copertă cu imagini din Regatul Unit și Irlanda.

Mulțumiri însutite lui Tony Purdue, Mary Byrne și Ann-Marie Dolan din echipa HarperCollins, din Irlanda. Mi-a făcut mare plăcere să vă cunosc în decursul ultimului an și sunt nespus de fericită că am avut ocazia să lucrez cu voi toți. *Go raibh maith agaibh!*[*]

Îi mulțumesc, de asemenea, într-un mod foarte special, lui Susan Scott, arhivar la Savoy. La primul meu e-mail experimental trimis în vara anului 2014, ai răspuns întrebărilor adresate de mine cu răbdare și mi-ai oferit detalii fascinante. În special, cele două cărți pe care mi le-ai recomandat – *Imperial Palace*[**] și *Madeleine Grown Up*[***] – s-au dovedit a fi adevărate comori. Trebuie să îți mai mulțumesc și pentru că mi-ai recomandat eclerul cu lavandă de la patiseria Melba de lângă hotel! Mulțumiri și lui Orla Hickey de la Claridge, pentru ajutorul pe care mi l-a oferit cu informații istorice despre ceaiul de după-amiază!

Alături de mine pe scenă se mai află familia și prietenii mei fabuloși, care continuă să îmi tolereze nevoia de a primi confirmări, sfaturi și de a bea gin atunci când scriu. În Irlanda mulțumirile mele speciale se îndreaptă către Sheena Lambert, care a citit versiunile inițiale și care, împreună cu Catherine Ryan Howard, m-au aprovizionat cu dozele corespunzătoare de cafea, cocteiluri și sănătate mentală. Mulțumesc prietenilor mei de breaslă, Carmel Harrington și Fionnuala Kearney, pentru râsete și pentru chebapuri! Mulțumesc și lui Carol Longeran și lui Gillian Comiskey, pentru că m-au corupt să particip la numeroase prânzuri extrem de lungi. Mulțumiri și lui Ciara Morgan, Angela Legg și Tanya Flanagan, pentru întreaga susținere și pentru drumeție! Mii de mulțumiri surorii mele mai mari, Helen, pentru entuziasmul cu care a citit tot ceea ce i-am trimis și pentru că a găsit emoticoanele potrivite ca să își exprime reacțiile. Paharul de cocteil a fost cu siguranță folosit în mod abuziv cu această ocazie! Un salut special pentru cei mai noi membri

* Mulțumesc, în limba galeză. (n.tr.)

** Palatul imperial. (n.tr.)

*** Madeleine a crescut. (n.red.)

ai familiei: Cian, Rosie și Berry, care sunt bebelușii cărții *Fata de la Savoy* (și, respectiv, cățelul cărții!).

Datorez mulțumiri și lui Taraya Middleton, pentru că a făcut cea mai bună ofertă, ca să fie menționată în capitolul „mulțumiri”, ca parte a inițiativei de colectare de fonduri *Authors for Nepal*, organizată de Julia Williams, în scopul ajutorării comunităților afectate de cutremurul devastator din aprilie 2015.

Mulțumesc acum și mereu lui Damien, Max și Sam, pentru că mi-au pus la dispoziție mansarda, au avut grijă de sănătatea mea mentală și mi-au oferit nenumărate sugestii de titluri. Vă iubesc pe toți. Și îi mulțumesc și pisicii Puffin, pentru că mi-a reorganizat notițele autoadezive cu structura intrigii. Câteva capitole ar fi nimerit, probabil, unde nu trebuie, dacă nu s-ar fi lipit de blănița ei.

Și, nu în ultimul rând, vă mulțumesc vouă, cititorilor. Încurajările și cuvintele voastre frumoase înseamnă absolut totul pentru mine. Vă mulțumesc că mi-ați permis să continui să scriu pentru voi. Sunt cea mai norocoasă fată din lume și vă aplaud pe toți.

X

Despre autoare
Să o cunoaștem pe Hazel Gaynor

Despre carte
Din culisele romanului *Fata de la Savoy*
Play-list
Discuțiile grupului de lectură
Întrebări

Lectură suplimentară
Alte romane scrise de Hazel Gaynor

P.S.

Explicații
Interviuri
Și multe altele…

Să o cunoaștem pe Hazel Gaynor

HAZEL GAYNOR este autoare și scriitoare independentă. Originară din Yorkshire, Anglia, trăiește în prezent în Irlanda, împreună cu soțul ei și cu cei doi copii.

O puteți contacta pe Twitter @HazelGaynor sau accesând Hazelgaynor.com

Din culisele romanului *Fata de la Savoy*

Una dintre marile bucurii pe care le oferă scrierea romanelor de ficțiune istorică este descoperirea poveștilor pierdute și a vocilor uitate ale trecutului și aducerea unui suflu nou grație imaginației și cuvintelor. În munca de cercetare pentru romanul *Fata de la Savoy*, mi-a făcut mare plăcere să vizionez documentarele vechi difuzate de Pathé, cu repetițiile fetelor din trupa de dans și cu Londra anilor 1920, dar și să ascult scârțâitul plăcilor la patefon.

Este ceva plin de magie în felul în care oamenii se îmbrăcau, vorbeau, dansau și se comportau în acea perioadă.

(Mai mult decât atât, am dezvoltat o obsesie îngrijorătoare pentru pălării – de ce nu le mai purtăm și astăzi?!). Drumul pe care l-am parcurs odată cu această muncă de cercetare mi-a purtat pașii și către incredibila colecție de la arhivele muzeului V&A din Londra, unde am scos la lumină albumele și amintirile marilor producători de teatru și ale actrițelor acelei epoci. Vraja – și stridența în materie de divertisment – ale acelei epoci erau aproape palpabile în tot ceea ce citeam. Abia așteptam să încep să scriu.

La fel cum am procedat și cu primele mele romane, în urma muncii de cercetare, bazându-mă pe faptele istorice, am extras lucrurile importante și personalitățile marcante ale

epocii, pentru a-mi crea propriile personaje și a spune o poveste țesută de propria-mi imaginație.

Toate personajele principale sunt pur fictive – excepție face Alice Delysia, o actriță franceză care se bucura de mare respect și era vedeta acelei epoci (deși nu există documente care să ateste faptul că a stat la Savoy și nici că ar fi avut un impresar american cam antipatic).

Când am creat-o pe Dolly, m-am inspirat din nenumăratele relatări pe care le-am citit despre tinerele care aspirau la o viață mai bună și visau să danseze pe o scenă din Londra. Aceste fete obișnuite trăiseră cele mai teribile experiențe în timpul războiului și, pentru majoritatea, perspectiva reîntoarcerii la slujba de servitoare din anii de dinainte de război era aproape de neconceput. După spaima și dezolarea provocate de război, este de mirare că ele își doreau să râdă, să cânte, să danseze și să strălucească? Aceste fete și femei tinere se adunau în grupuri în fața teatrului, în fiecare seară, fiind cunoscute în general ca fetele de la galerie – fete și femei tinere obișnuite, din clasa muncitoare, care trăiau pentru a merge la spectacole, ca să-și vadă vedetele preferate jucând pe scenă și să uite de grijile de acasă. Multe știri din presa scrisă a acelei epoci surprind gradul de isterie la care ajungeau fetele de la galerie; am introdus de altfel un fragment și în citatul de la începutul Actului II: *Există așa-zisa persoană nelipsită de la premiere care stă la galerie – o fată sau o femeie cu un țignal de soprană – care, în cel mai deranjant mod, continuă să țipe la actori și la actrițe, fie ei buni, fie răi, fie nici una, nici alta: Ești minunat(ă), ești minunat(ă)!* Alte știri de presă pe care le-am citit fac referire la cei din public care „țipă până când își pierd vocea și refuză să lase cortina să cadă". Aceste fete chiar au stat la coadă ore întregi la intrarea actorilor și chiar și-au pierdut pantofii, alergând să prindă cel mai bun loc din fața galeriei. S-ar putea să credem că sunt o noutate imaginile de la premierele cinematografice de pe covorul roșu în care admiratorii țipă disperați să primească o privire din partea vedetei lor preferate, dar bănuiesc că fetele de la galerie din anii 1920 țipau mai tare decât oricine altcineva.

În ceea ce privește evoluția lui Dolly de la o fată din clasa muncitoare la una din trupa de dans și de acolo mai departe, și aceasta se bazează în foarte mare parte pe realitate. Personajele din *Gaiety Girls* și *Cochran's Young Ladies* întruchipau visul majorității fetelor din clasa muncitoare. Am citit multe relatări ale unor tinere care mergeau la probe pentru un rol în aceste respectabile trupe de dansatoare. Am citit despre fete care au fost scoase din obscuritatea rândului din spate și au fost aduse în față ca să strălucească, sau despre fete care au primit un rol în ultimul moment, fiindcă au înlocuit o actriță ce fusese răpusă la pat de laringită. Așa cum Binnie Hale scrie în albumul ei: „Trupa de dansatoare te învață cum să ai prezență de scenă, cum să înfrunți muzica, ca să spun așa. Întâi înveți să cânți, apoi să dansezi. Uneori primești și o replică. Asta duce la lucruri mai importante. Ești mereu în vizorul impresarilor". Producători precum C.B. Cochran (cunoscut ca cel mai mare showman din Marea Britanie și cel mai prolific producător de teatru din Londra în anii 1920-1930) și omologul său, André Charlot, căutau fete pe care să le formeze, să le ajute să evolueze și să progreseze, ca să ajungă la un nivel superior. Păreau să aibă ochiul format pentru talentul brut și, adesea, căutau acel ceva imposibil de definit, acea stofă de vedetă care strălucea, dincolo de aptitudinea tehnică de a dansa sau de a cânta.

Când am dezvoltat personajul Loretta May, am citit mult material despre cele mai renumite vedete ale epocii. *Flappers*[*], de Judith Mackerel, a fost o sursă valoroasă care mi-a oferit multe detalii. Autoarea face o incursiune fascinantă în viața unor femei precum Lady Diana Cooper (născută Manners), Tallulah Bankhead și Josephine Baker, care au trasat o direcție și au ieșit din convențiile care le fuseseră impuse prin locul pe care îl ocupau în societate, cu scopul de a duce o viață mai curajoasă și mai împlinită. La fel ca Loretta, multe femei din lumea mondenă

---

* „Flapper" înseamnă „fata fluture", nume care, în perioada interbelică, era atribuit femeilor obraznice, ce dădeau dovadă de un comportament libertin și nu țineau cont de normele sociale. (n.red.)

(inclusiv Diana Manners), în timpul războiului trăiseră experiențe care le-au schimbat viața, și majoritatea nu s-au mai putut întoarce la siguranța pe care o ofereau prânzurile formale și petrecerile dansante unde se servea ceai, indiferent de cât de mult și-ar fi dezamăgit mamele. Dacă, înainte de război, pe scena londoneză străluciseră frumuseți celebre precum Lily Elsie, Gertie Lawrence și Alice Delysia, în perioada de după război li s-au alăturat noi favorite. Femei tinere, seducătoare și ambițioase precum Tallulah Bankhead au devenit noii idoli ai admiratoarelor care le adorau, iar Alice Delysia, pe care Cochran a angajat-o prima dată în anul 1914, a continuat să inspire un respect uriaș. Devenită una dintre cele mai mari vedete ale lui Cochran, Delysia se întoarce la Londra de la New York în anul 1922, ca să joace în *Mayfair and Montmartre*, piesă cu care a fascinat amatorii de teatru londonezi datorită accentului șarmant și jocului actoricesc desăvârșit.

Cu personajul Loretta, mi-am propus să surprind esența tuturor acestor femei incredibile. M-am întrebat cum era pentru ele să fie adorate și m-am mai întrebat și cum era viața lor personală dincolo de lumina reflectoarelor. Autobiografia scrisă de James Jupp, *The Gaiety Stage Door: Thirty Years' Reminiscences of The Theatre*[*] (publicată în anul 1923, în care își relatează viața de regizor la teatrul Gaiety), oferă detalii fascinante și intime despre viața actorilor și actrițelor epocii. Relatează povestea unei actrițe, căreia nu îi divulgă numele, care s-a îndrăgostit de un soldat de pe front, după ce și-au scris răvașe de dragoste. Soldatul a murit la o săptămână după ce s-au căsătorit cei doi. După cum se spune, realitatea este adesea mai surprinzătoare decât ficțiunea.

Așa-numiții *The Bright Young Things*[**] cu care Loretta și Perry socializează, erau în plină ascensiune în anii de după război, deși abia către sfârșitul anilor 1920 comportamentul lor scandalos

---

* Scena de la Gaiety: 30 de ani de amintiri din teatru. (n.red.)

** Oamenii tineri și luminoși. (n.tr.)

a devenit sinonim cu *Roaring Twenties*[*]. În cadrul acestui grup privilegiat de tineri și tinere, au existat mulți care s-au dedat consumului de droguri ușoare sau au devenit dependenți de alcool. S-au situat la limita dintre strălucirea incredibilă, scandalurile șocante și depravarea fățișă. Modul lor de viață trebuie să fi fost șocant și uluitor pentru o fată obișnuită precum Dolly.

Multe actrițe ale vremii au suferit și din cauza depresiilor grave și a altor probleme de natură medicală, apelând la cocteiluri periculoase de alcool și droguri, ca să depășească aceste episoade. Dacă ne gândim la intransigența programelor și la implicarea la modul fizic în rolurile pe care le jucau în spectacole, nu este deloc surprinzător că au avut de suferit fizic și mental, deopotrivă. Binnie Hale relatează că un spectacol de revistă implica muncă asiduă și că avea „vânătăi negre și albastre de la numeroasele cascadorii" pe care le făcea pe scenă. De asemenea, Beatrice Lillie spunea: „Este nevoie de suferință adevărată pentru ca lucrurile să iasă frumos". După ce am scris povestea despre boala Lorettei și insistența ei de a o păstra secretă față de Perry și față de toți cei de lângă ea, am fost șocată să aflu despre boala îndelungată a răposatei Jackie Collins, pe care a ținut-o secretă față de familie și de admiratori, fiindcă nu și-a dorit să îi încarce cu o asemenea povară. Femei mândre, hotărâte și curajoase întâlnim în orice deceniu, și multe dintre ele depășesc personajele pe care le poate crea cea mai bogată imaginație.

În anii 1920, rochiile, costumele și persoanele care le concepeau și le fotografiau erau aproape la fel de faimoase precum femeile care le purtau. Creatoarele de rochii, precum Lucy „Lucile" Duff Gordon (la fel de faimoasă fiindcă a supraviețuit scufundării Titanicului ca și pentru rochiile pe care le crea), Vionnet, Poiret, Chanel și Lelong, îmbrăcau vedetele epocii, exact la fel cum creatorii de modă contemporani îmbracă vedetele zilelor noastre. Probabil că Lucile a fost prima care a creat o legătură specială cu muza ei, Lily Elsie, cea mai fotografiată femeie din epoca

---

[*] Furioșii ani 20. (n.red.)

regelui Eduard al VII-lea. Fragmentele din autobiografia scrisă de Lucile, *Discretions and Indiscretions*[*], publicată în anul 1932, au constituit o lectură fascinantă în timpul muncii mele de cercetare. Acestea au scos în evidență legătura puternică cu Miss Elsie și faptul că modelele ei de costume au devenit o componentă esențială pentru a asigura succesul unui spectacol, în virtutea faptului că recenziile și articolele de ziar dedicau adesea rubrici întregi descrierilor costumelor, în aceeași măsură în care își arătau preocuparea și față de reprezentațiile în sine. Lucile era celebră prin faptul că le dădea multora dintre creațiile ei nume romantice, precum Hebe și Dolores, și, ca urmare, ar putea fi considerată creatoarea primelor super-modele, grație unor femei și actrițe ca Lily Elsie, care purtau creațiile ei fascinante, reușind să întruchipeze fantezia femeilor obișnuite de pretutindeni.

În cele din urmă, prin personajele Perry și Teddy mi-am propus să conturez impactul pe care l-a avut războiul asupra tinerilor care i-au supraviețuit. În zilele noastre, când comemorăm centenarul Primului Război Mondial, totul pare foarte îndepărtat; imaginile ne depășesc percepția când încercăm să concepem numărul mare de băieți și bărbați care și-au pierdut viața în condiții abominabile. Din păcate, există și numeroase relatări despre rănile emoționale și psihice cu care s-au întors bărbații, și chiar acesta este aspectul pe care am vrut să îl explorez în mod special prin personajele Perry și Teddy. În moduri extrem de diferite, ei poartă povara războiului, într-o decadă nouă și plină de speranță. Prin conceperea poveștilor acestora, am speranța că am împărtășit câteva dintre realitățile războiului și că am surprins o parte din istoria noastră colectivă, pe care nu trebuie să o uităm niciodată.

Oricine este interesat să afle mai multe despre nevroza de război, despre femeile din anii 1920 sau despre spectacolele de teatru din Londra acelei epoci, ar putea citi cu plăcere următoarele cărți pe care le-am consultat în perioada de cercetare: Love

---

[*] Discreții și indiscreții (n.red.)

Letters of the Great War[*], de Mandy Kirby; Singled Out: How Two Million British Woman Survived without Men after the First World War[**], de Virginia Nicholson; The Great Silence[***], de Juliet Nicolson; Women in the 1920s[****], de Pamela Horn; Flappers, Judith Mackerel; Bright Young People, de D.J. Taylor; Up in Lights[*****], de Marjorie Graham; Shell Shocked Britain: The First World War's Legacy for Britain's Mental Health[******], de Suzie Grogan; Testament of Youth[*******], de Vera Brittain.

---

* Scrisori de dragoste din Marele Război. (n.red.)

** Alesele: Cum au supraviețuit două milioane de femei britanice fără bărbați, după Primul Război Mondial. (n.red.)

*** Marea liniște. (n.red.)

**** Femeile în anii 1920. (n.red.)

***** În lumina reflectoarelor. (n.red.)

****** Marea Britanie traumatizată: Moștenirea Primului Război Mondial asupra sănătății mentale a britanicilor. (n.red.)

******* Testamentul tineretului. (n.red.)

Play-list

Când am scris *Fata de la Savoy,* am ascultat adesea muzica acelei epoci. Este ceva de-a dreptul obsedant în vocile acelea cu frecvență înaltă, ca un susur în glas, și realmente fascinant în muzica formațiilor de jazz care abia apăruseră, cum a fost Savoy Orpheans, orchestra de la Savoy din perioada în care se petrece acțiunea romanului. Sper că o să vă facă plăcere să descoperiți unele dintre aceste melodii acum uitate, pe care în mare parte le găsiți pe canalul YouTube, în timp ce puteți privi imagini fabuloase de epocă!

„Good-bye, Good Luck, God Bless You", Henry Burr, 1916

„If You Were the Only Girl in the World (and I Were the Only Boy)", Henry Burr, 1917

„There's a Broken Heart for Every Light on Broadway", Elsie Baker, 1916

„Parisian Pierrot" din spectacolul *London Calling!* 1923

„Fascinating Rhythm", din spectacolul *Lady, Be Good*, orchestra Carl Fenton, 1924

„Look for the Silver Lining", din spectacolul *Sally*, Marion Harris, 1921

„The Merry Widow Waltz", Marek Weber și orchestra „The Charleston", diverse înregistrări, însă ador „The Savoy Orpheans", înregistrare HMV, 1925

„Charleston, Charleston, Show Me the Way”, Savoy Havana Band, 1925

„It Had to Be You”, The Savoy Orpheans, 1924

„Tiger Rag”, The Original Dixieland Jazz Band, 1917

„Limehouse Blues”, Gertrude Lawrence, „I Don’t Believe It, But Say It Again”, The Savoy Orpheans, 1926

„Baby Face”, The Savoy Orpheans, 1926

„Yes Sir, That’s My Baby”, Coon-Sanders Original Nighthawk Orchestra, 1926

„Yes! We Have No Bananas”, Fanny Brice, „The Girlfriend”, The Savoy Orpheans, 1927

Discuțiile grupului de lectură

1. Acțiunea romanului are loc în anii imediat următori Primului Război Mondial, când granițele sociale se schimbau, iar femeile, îndeosebi, se luptau pentru mai multă independență. Ce ți-a plăcut la această perioadă? A fost ceva care te-a surprins?
2. Slujba de cameristă a lui Dolly îi oferă acces la partea mai puțin cunoscută a hotelurilor emblematice precum Savoy. Ce anume ți-a plăcut la capitolele în care intrăm „în culisele" hotelului?
3. Romanul are numeroase personaje principale și secundare. Care a fost personajul tău preferat și de ce?
4. Clasa muncitoare era adesea persecutată de patroni în această perioadă. Ce reacție ai avut când ai citit scena care a avut loc între Dolly și nepotul angajatoarei acesteia? Dar când ai citit episodul dintre Dolly și Larry Snyder?
5. Rușinea unei sarcini nedorite și a situației de a fi o mamă necăsătorită erau probleme foarte grave în 1920. Te-a surprins să citești despre sarcina lui Dolly și despre perioada pe care a petrecut-o la maternitate? Care a fost reacția ta când Dolly a descoperit că Thomas este băiatul ei?
6. Relația dintre Perry și Dolly depășește diferențele de clasă socială și este neconvențională prin natura ei. Ce părere ai avut despre felul în care a evoluat relația dintre cei doi?

7. Loretta are tot ce își dorește Dolly și, cu toate acestea, amândouă au secrete și duc propriile lupte personale. Tu de partea cui ai fost și de ce?
8. Loretta este o vedetă emblematică a scenei, adorată de mii de fani, oriunde merge. Cât de diferită crezi că a fost experiența ei ca celebritate față de ceea ce trăiesc femeile celebre de astăzi?
9. Există multe prietenii între femei în roman: Dolly și Clover, Dolly și fetele de la hotel, Dolly și Loretta, Loretta și Bea. Care a fost relația ta favorită de prietenie? De ce crezi că prietenia dintre două femei era atât de importantă în acea epocă?
10. Teddy se întoarce din război într-o stare gravă de nevroză, o boală foarte puțin înțeleasă în timpul Primului Război Mondial, dar și după acesta. Ce anume te-a surprins la starea psihică a lui Teddy și la tratamentul care i s-a aplicat? Cum ți-a afectat felul în care te raportai la cele două personaje faptul că ai aflat că Dolly era infirmiera lui Teddy?
11. Ultima scenă din gară reflectă, sub mai multe aspecte, capitolul introductiv al romanului. Ți-ai dorit ca Teddy să rămână la final? Care a fost reacția ta când Dolly a găsit cartea pe bancă și a citit scrisoarea de la el?
12. La final, Dolly pleacă în America, fără să aibă vreo legătură amoroasă, ca să își îndeplinească visurile, iar epilogul oferă detalii despre viitorul ei. Ce ți-ai dori să fi făcut Dolly în toți anii premergători epilogului?

Alte romane scrise de Hazel Gaynor

<u>*A MEMORY OF VIOLETS*</u>

Un roman istoric memorabil care relatează povestea a două surori care s-au pierdut de mult – vânzătoare de flori orfane – și o femeie tânără care se transformă în urma experiențelor lor.

Pentru sora cea mică... nu voi înceta niciodată să te caut.

1876. În mizeria și depravarea existente în piețele de flori din Covent Garden, surorile orfane, Flora și Rosie Flynn, vând buchete de violete și năsturei ca să-și câștige existența. Duc o viață săracă, care devine suportabilă numai datorită faptului că se au una pe cealaltă. Când ajung să se despartă, decizia unei femei disperate le trimite să-și trăiască viața în lumi foarte diferite.

1912. Tilly Harper, în vârstă de douăzeci și unu de ani, renunță la pacea și frumusețea din locul său natal, Lake District, pentru Londra, ca să devină ajutor de administrator la unul dintre orfelinatele dlui Shaw, unde se fac cursuri pentru vânzătoarele de flori. De ani de zile, aceste orfelinate a grijă de florăresele orfane și cu infirmități din Londra, adunându-le de pe străzi. Pentru Tilly, această slujbă reprezintă un nou început, o șansă de a-și lăsa trecutul zbuciumat în urmă.

La scurt timp după ce ajunge la orfelinat, Tilly găsește o agendă care aparține Florei Flynn.

Găsește flori uscate ascunse printre pagini și o poveste sfâșietoare despre pierdere și despărțire, atunci când citește cuvintele așternute de Flora, care spun că nu a încetat niciodată să își caute sora pierdută. Tilly se hotărăște să descopere ce s-a întâmplat cu Rosie – însă căutarea nu va fi ușoară. Plină de răsturnări de situație și elemente surprinzătoare, aceasta o poartă pe tânăra altruistă și hotărâtă în locuri neașteptate, inclusiv în adâncul inimii sale.

THE GIRL WHO CAME HOME

Irlanda, 1922…
Paisprezece locuitori ai unui mic sat se îmbarcă pe pachebotul RMS Titanic, în speranța de a duce o viață mai bună în America. Pentru Maggie Murphy, o tânără de șaptesprezece ani, călătoria este o experiență dulce și amară în același timp. Deși viitorul o așteaptă într-un loc nou și necunoscut, inima ei rămâne în Irlanda alături de Séamus, iubitul pe care îl lasă în urmă. Când se produce tragedia, Maggie se află printre puținii pasageri de la clasa a treia care supraviețuiesc.

Când se trezește singură, pe un pat de spital din New York, jură să nu vorbească niciodată despre teroarea și panica acelei nopți fatidice.

Chicago, 1982…
Confuză după moartea tatălui ei, Grace Butler se zbate să ia o decizie cu privire la viitorul ei. Atunci când Maggie, străbunica ei, îi împărtășește secretul dureros despre Titanic pe care l-a păstrat doar pentru ea aproape o viață întreagă, revelația îi dă lui Grace o nouă direcție,

una care le conduce pe ea și pe Maggie către întâlniri neașteptate cu cei pe care îi credeau pierduți de mult timp.

Inspirat din evenimente reale, romanul *The Girl Who Came Home* îmbină într-un mod copleșitor realitatea și ficțiunea, pentru a explora impactul tragediei de pe Titanic și consecințele pe termen lung asupra supraviețuitorilor și ale descendenților lor.

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România,
C.P. 050202.
tel: 0723.150.590, e-mail: office@actsipoliton.ro
www.actsipoliton.ro | www.blog.actsipoliton.ro